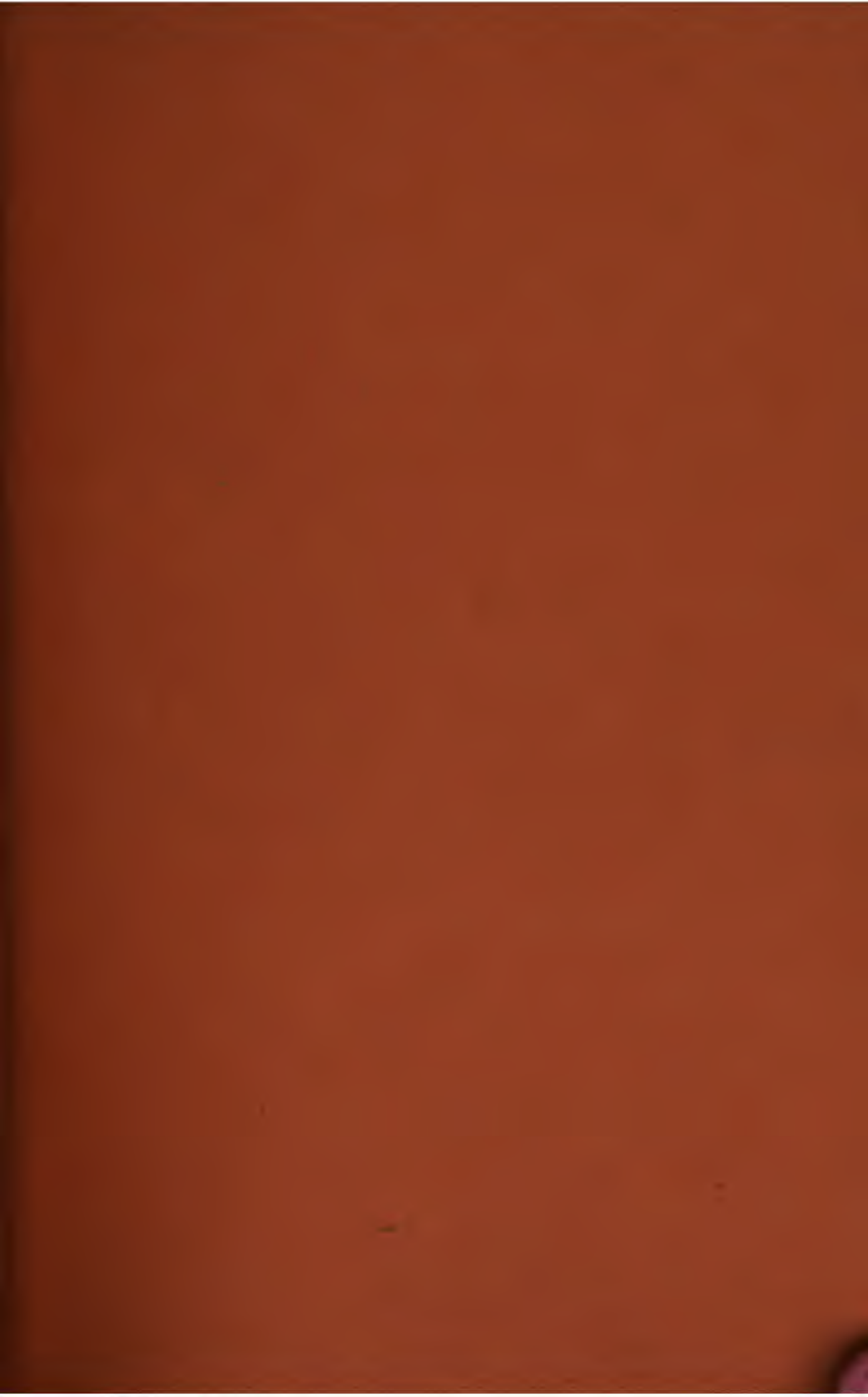

DOMI NUS ILLU
MINA TIO MEA
Taylor Institution.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ
ΔΗΜΩΔΕΙΣ

ΣΥΛΛΕΓΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΘΕΙΣΑΙ

ΥΠΟ

Ι. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΗΥΞΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΔΙΩΡΘΩΜΕΝΗ.

« Παροιμίαι παλαιᾶς εἰσὶ φιλοσοφίας, ἐν ταῖς μεγίσταις ἀνθρώποις φθοραῖς ἀπολομένης ἐγκαταλείμματα περισωθέντα διὰ συντομίαν καὶ δεξιότητα. »

Ἀριστοτέλης.

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ « ΠΑΤΡΙΔΟΣ ».

1867.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἡ σπουδὴ περὶ τὰ καλά, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω προόδου τοῦ ἔθνους, εἶναι, φίλε ἀναγνῶστα, τὰ δύο ἀληθῆ ἐλατήρια, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κινῶσι πάντα εἰλικρινῆ Ἕλληνα εἰς ἐπιχείρησιν ἔργου εἰς τὸν λαὸν ἀφορῶντος.

Δὲν δύναμαι, ὡς ἐκ τῶν γνώσεών μου, νά σοὶ ὑποσχεθῶ τι ἐξ ἐμαυτοῦ ἀποῤῥέον, τὸ δὲ ἀνὰ χεῖράς σου πόνημα εἶναι συλλογὴ ἀξιωμάτων τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην ὄχι ὀλίγους κόπους κατέβαλον πολλὰ ἔτη κατὰ συνέχειαν, καὶ ἐπέστησα κατά τι τὴν προσοχήν μου εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἐν αὐτῇ πλειοτέρων· πρὶν ὅμως ἢ προβῇς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, ἐπιθυμῶ νὰ ἐμβλέψῃς εἰς τὸν μικρὸν αὐτὸν πρόλογόν μου, ἐξ οὗ θέλεις λάβει ὁριστικὴν καὶ γενικὴν ἰδέαν τῆς προκειμένης πραγματείας, καὶ πρὶν ἢ διεξέλθῃς τὸ ὅλον τοῦ βιβλίου μὴ ἐπιφέρῃς, παρακαλῶ, μηδεμίαν ἐπίκρισιν.

Ἡ ἐπιστήμη τῆς ἠθικῆς διδασκομένη εἰς τὰ Λύκεια καὶ τὰς Ἀκαδημίας συνεγράφη πρὸς ὠφέλειαν μάλιστα τοῦ λαοῦ· ὁ λαὸς ὅμως (κατὰ τὴν ἐκτενῆ τῆς λέξεως σημασίαν) δὲν δύναται νὰ πλησιάσῃ, ὅσον εἶναι ἀνάγκη, εἰς τὰ Λύκεια καὶ τὰς Ἀκαδημίας· διὰ τοῦτο καὶ ἡ θεωρία τῆς ἠθικῆς γεγραμμένη ἐν εἴδει συμβουλευτικοῦ λόγου, δὲν ἀποβαίνει τοσοῦτον ὠφέλιμος εἰς αὐτόν.

Ὁ λαὸς ἀνεπλήρωσε μόνος τὴν ἔλλειψιν ταύτην, καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἡ πηγή, ἀφ' ἧς ἀρύεται τὸ ζωογόνον νέκταρ τῆς ἠθικῆς του, εἶναι πλέον λαμπρά, πλέον ἀνεξάντλητος, παρ' ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ μακρὰν τοῦ πρακτικοῦ κόσμου φιλόσοφοι.

Ὁ λαὸς διὰ τῆς παροιμίας του λέγει πάντοτε τί συμβαίνει εἰς τὴν κοινωνίαν, ὁ δὲ φιλόσοφος μὲ τὴν

λογικὴν θεωρίαν του φοιβᾶται πολλάκις τὰ ἐνδεχόμενα νὰ συμβῶσι. Τυπικὸς καὶ ἁπλοῦς ἀντιγραφεὺς ὁ εἷς, βαθὺς περὶ τὴν ἐπιστήμην ὁ ἄλλος· ἀλλ' εἶναι πρόδηλον ὅτι ἀξιοπιστότερος ὑπάρχει ὁ ἱστορικὸς τῶν ἀληθῶς γεγονότων, παρὰ ὁ θεσπεσιώτερος προφήτης τῶν μελλόντων.

Δύο εἶναι τὰ εἴδη τῆς ἠθικῆς τοῦ λαοῦ, ὁ Μῦθος καὶ ἡ Παροιμία· ὁ μῦθος εἶνε ἔκτακτος ἐπίνοια τῶν δούλων κατὰ τῶν δεσποτῶν, εἶνε σχεδὸν ὁ πενιχρὸς ἐπενδύτης, ὑπὸ τὸν ὁποῖον κρύπτεται πολλάκις πικρὰ ἀλήθεια, διὰ νὰ μὴ παροξύνῃ τῶν τυράννων τὴν ἄλογον μανίαν· εἰς τὸν μῦθον συνδιαλέγονται μίγδην παντοειδῆ ἔμψυχα ὄντα καὶ ἄψυχα ὅμοια μὲ τὰ ἱερογλυφικὰ ἐκεῖνα γράμματα, τὰ ὁποῖα ἐπὶ πινάκων ἀχρωμάτων παριστάνουσιν ἐννοίας εὐλήπτους μόνον εἰς τοὺς σπουδάζοντας περὶ ταύτας.

Ἡ παροιμία διπλῆν ἔχει τὴν φύσιν, διότι εἶναι ἢ παράγγελμα ἠθικὸν ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ βίου, ἢ ἀξίωμα ἄλλα λέγον καὶ σημαῖνον ἄλλα· ἡ παροιμία ζῇ πάντοτε εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ καὶ ἀπ' αἰῶνος μεταβιβάζεται ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς ἄλλην γενεάν, ὡς ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἑτέρου βιβλίον, χωρίς τινα κίνδυνον ἀπωλείας, διότι τὸ βιβλίον της οὔτε εἰς πυρκαϊὰν οὔτε εἰς φθορὰν ὑπόκειται.

Ὁρισμὸν τῆς παροιμίας δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὸν τοῦ Μιχαὴλ Ἀποστολίου Βυζαντίου· «Ἐστὶ λόγος δι' αἰσθητῶν πραγμάτων σημαίνων πράγματα νοητὰ καὶ ὑποκεκρυμμένην τὴν ἀλήθειαν ὑπεμφαίνων» (α), ὡς φ. ε. Τὄνα χέρι νίβει τ' ἄλλο, καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο,

(α) Παροιμία τοίνυν ἐστὶ λόγος ἐπικαλύπτων τὸ σαφὲς ἀσαφείᾳ ἢ δι' αἰσθητῶν πραγμάτων σημαίνων πράγματα νοητά, καὶ ἐπικεκρυμμένην τὴν ἀλήθειαν ὑπεμφαίνων. Καὶ ἔτι, τόν δε τὸν τρόπον, Παροιμία ἐστὶ διήγημα παροδικόν, ἢ ῥῆμα τετριμμένον ἐν τῇ χρήσει τῶν γε πολλῶν ἀπό τε μικρῶν τινῶν καὶ ὀλίγων ἐφ' ὅμοια πλείω καὶ μείζω μεταληφθῆναι δυνάμενον, ἢ λόγος ἐπιτετηδευμένος τοῖς ἤθεσι καὶ τῇ ἀνθρωπίνῃ ζωῇ, κατὰ τὸ ἔθος τῶν ζώντων· καὶ ἔτι γε αὐτωσί. Παροιμία ἐστὶ λόγος ὠφέλιμος, ἤτοι βιωφελής, ἐπικρύφει μετρίᾳ πολὺ τὸ χρήσιμον ἔχων ἐν ἑαυτῷ ἢ λόγος προτρεπτικὸς παρὰ πᾶσαν τοῦ βίου τὴν ὁδὸν χρησιμεύων. Ὅρα τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἔκδοσιν ὑπὸ χρονολογίαν 1595.

εἶναι λόγος αἰσθητῆς πράξεως, ἀλλ' ὑπεμφαίνει ὑποκεκρυμμένην ἀλήθειαν· ὅτι ἡ ἀμοιβαία συνδρομὴ ἀποτελεῖ ὑπὲρ τῶν συμβοηθουμένων.

Κατὰ τὴν πλατυτέραν αὐτῆς σημασίαν ἡ παροιμία σημαίνει καὶ τὴν ὑποθήκην ἢ τὸ ἠθικὸν παράγγελμα, ὡς φ. ε. Ἀργεῖ ὁ Θεὸς μὰ δὲ λησμονεῖ. Εἰς τὸ ὁποῖον αἱ λέξεις εἶναι ἡ ἄμεσος ἔκφρασις τῆς ἀληθείας, ὅτι πρέπει νὰ ὑπομένωμεν ἀδικούμενοι· διότι οἱ κακοὶ δὲν μένουσιν ἀτιμώρητοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· (α) γλωσσογραφικῶς ἡ λέξις παροιμία (παρὰ-οἶμον) σημαίνει παροδικὸν παράγγελμα, διότι οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι συνείθιζον νὰ ἐπιγράφουν τοιαῦτα παραγγέλματα εἰς τὰς Ἑρμᾶς (προτομὰς τοῦ Ἑρμοῦ) τοὺς παρ' οἶμον (ὁδόν).

Τοιουτοτρόπως ἡ παροιμία εἶναι ἡ αἰώνιος βίβλος τῆς ἠθικῆς τοῦ λαοῦ· οἱ φιλόσοφοι δὲν ἀπηξίωσαν νὰ τὴν ἀντιγράψωσι, διότι κ' ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ λαοῦ ἦσαν καὶ ἑπομένως ἀνάγκην αὐτοῦ εἶχον, πολλοὶ δὲ περὶ παροιμιῶν ἐπραγματεύθησαν· οἷοι ὁ Ἀριστοτέλης, Θεόφραστος, Κλέαρχος, Πλούταρχος, Συνέσιος καὶ τόσοι ἄλλοι. Ἰδὲ τὸν κατάλογον τῶν παροιμιογράφων ἐν τοῖς προλεγομένοις τοῦ Σχόττου εἰς τὰς ἐκδοθείσας ὑπ' αὐτοῦ παροιμίας.

Ἐνησχολήθην ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ νὰ συλλέξω ἀπὸ τῶν βιβλίων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν τύπων πλειοτέρας παροιμίας παρ' ὅσας οἱ ἄλλοι· διὰ τοῦτο ἡ ἐμὴ συλλογὴ αὐξηθεῖσα εἰς διπλάσιον, ἀφ' ὅτι ὑπεσχέθην εἰς τὴν ἀγγελίαν μου φέρει 1,500 ὡς ἔγγιστα προστεθεισῶν καί τινων φρασεολογιῶν διὰ τὸ παροιμιῶδες αὐτῶν.

Εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς σημασίας αὐτῶν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν, πηγὰς ἔλαβον διαφόρους ἀρχαίους καὶ νεωτέρους ἐκδότας· καὶ ἰδίως τὸν Κοραῆ (β), οὐ μικρὸν δὲ ὠφελήθην καὶ παρὰ τῶν σχολίων τοῦ Α. Νέγρη, πολ-

(α) Κατὰ λάθος εἰς τὴν πρώτην τύπωσιν τοῦ προλόγου τούτου ἐτέθη τὸ ῥητὸν «Σ έ β ο υ τ ὸ ν Θ ε ὸ ν» ἀντὶ τῆς παροιμίας Ἀ ρ γ ε ῖ ὁ Θ ε ὸ ς μ ὰ δ ὲ λ η σ μ ο ν ε ῖ. Ἣν προσθέτομεν νῦν.

(β) Ἴδε Ἄτακτα αὐτοῦ.

λὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐφύλαξα (α)· ἐτήρησα ὅσον ἠδυνήθην τὸ σύντομον καὶ ἀποφθεγματικὸν, ἐσημείωσα μὲ ἀστερίσκους λέξεις τινὰς διότι ἔπρεπε νὰ παραλείψω τὰς ὑπ' αὐτῶν ἀντικατασταθείσας διὰ τὸ κόσμιον τῆς ἐκφράσεως, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν, τὰς ὁποίας δὲν ἠδυνήθην οὔτε ν' ἀποφύγω οὔτε ν' ἀντικαταστήσω, καθ' ὅτι ἡ ἔλλειψίς των ἐκολόβωνε κατὰ πολὺ τὴν παροιμίαν, καὶ ἐλπίζω ὅτι θέλει εἶμαι συγγνωςέος διὰ τοῦτο· καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ λεκτικὸν ἐπροσπάθησα νὰ διατηρήσω τὴν ἁπλότητα τῆς γλώσσης, μεταχειριζόμενος εἰς τὸ κείμενον τῶν παροιμιῶν τὴν συνήθη ἔκφρασιν τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία εἶναι τὸ οὐσιῶδες αὐτῶν προτέρημα.

Εὔχομαι, φίλε ἀναγνῶστα, νὰ εὕρῃς εὐχαρίστησιν καὶ ὠφέλειαν, ἀναγινώσκων τὴν παροῦσαν συλλογήν μου, ἥτις εἴθε νὰ δώσῃ αἰτίαν εἰς ἔργα τοῦ εἴδους αὐτῆς πολὺ ἐντελέστερα πρὸς τὴν εὐκτέαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν πρόοδον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Μαΐου 1846.

Ἀνατυπωθέντος τοῦ προλόγου τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς συλλογῆς μου δημωδῶν παροιμιῶν (πλὴν τοῦ προτελευταίου παραγράφου ὡς περιττοῦ ἐνταῦθα) περιορίζομαι ἤδη νὰ προσθέσω τὰ ἑξῆς.

Ἐνθαῤῥυνόμενος ὑπὸ τῆς εὐμενοῦς ὑποδοχῆς, ἧς ἔτυχε τὸ πρὸ εἴκοσιν ἐνιαυτῶν δημοσιευθὲν ἡμέτερον ἔργον παρά τε τῶν ξένων καὶ τῶν ἡμετέρων, καὶ προτραπεὶς τοσάκις ὑπὸ πολλῶν τῶν παρ' ἡμῖν ἐλλογίμων ἀνδρῶν εἰς ἀνατύπωσιν αὐτοῦ δυσευρέτου ἐκ πολλοῦ γενομένου διετέλεσα ἀσχολούμενος πρὸς τελειοτέραν κατάρτισιν τοῦ κοινῶς ὁμολογηθέντος ἐθνωφελοῦς καὶ τερπνοῦ ἅμα τούτου ἔργου· ἐπὶ τούτῳ λοιπὸν μετέβην κατὰ διαφόρους καιροὺς εἰς πολλὰς τῆς τε ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος πόλεις καὶ συνέλεξα πολλὰς πολλοῦ λόγου ἀξίας, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας μοὶ ἐχορήγησαν καὶ φιλόμουσοι ὁμογενεῖς, οἷς ὁμολογῶ χάριν, ἰδίᾳ

(α) Ἴδε τὸ πόνημα αὐτοῦ ἐκδοθὲν ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸ 1831 καὶ ἐπιγραφόμενον Dictionary of modern Greek proverbs.

δὲ τῷ δοκιμωτάτῳ ἐν ἰατροῖς καὶ ἐλλογιμωτάτῳ ἀνδρὶ Κυρίῳ Ι. Δε Κιγάλᾳ, ὡς καὶ αὐτὸς πολλὰ ἀσχοληθεὶς εἰς τὰς δημώδεις παροιμίας, ἅςτινας καὶ ἐδημοσίευσεν ἄλλοτε, μοὶ ἀπέστειλεν ἀξιολόγους καταλόγους παροιμιῶν· ὁ αὐτὸς δὲ μετά τινων ἄλλων λογίων μὲ παρήνεσε νὰ διαιρέσω καθ' ὕλην τὴν συλλογήν μου· τοῦτο ὅμως ἀφιέμεθα τοῖς ἡμετέροις φιλολόγοις, οἷς μᾶλλον τὸ τοιοῦτο ἀνήκει.

Ἡ τὸ δεύτερον ἐκδιδομένη αὕτη συλλογὴ οὐ μόνον ηὔξηται ὑπὲρ τὸ τριπλάσιον τῆς πρώτης· διότι ἐκείνη μὲν περιέχει χιλίας πεντακοσίας· ἡ δὲ νῦν ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας δημώδεις· τουτέστι πολὺ πλείονας ἢ ὅσας ὑπεσχέθην διὰ τῆς ἀγγελίας μου, ἀλλὰ προσέθηκα παντοίας καὶ ποικίλας φράσεις τε καὶ ἑρμηνείας, ἐτυμολογίας τε καὶ παραβολὰς πρὸς τὰ ἀρχαῖα ὡς καί τινας σχετικὰς ἄλλων ἐθνῶν· πρὸς δὲ καὶ γενικὰς καὶ ὠφελίμους παρατηρήσεις περί τε πραγμάτων καὶ προσώπων πάσης τάξεως· ἔτι δὲ ἐν τῷ εἰρημένῳ ἔργῳ ἐνέγραψα καὶ περὶ τὰς ὀκτακοσίας ἀρχαίας παροιμίας καὶ γνώμας σοφῶν, καὶ ῥητά τινα ἐκκλησιαστικὰ ἐν τέλει ἐν χρήσει ὄντα ἀντὶ παροιμιῶν ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς περὶ τὴν ἱστορίαν ἀσχολομένους· διότι τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν νῦν Ἑλλήνων, καὶ μάλιστα αἱ παροιμίαι γίνονται κατὰ τὴν γνώμην λογίων ἀνδρῶν κάλλιστοι μάρτυρες τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καταγωγῆς ἡμῶν καὶ ἐξελέγχουσι τοὺς κατ' αὐτῆς γράψαντας ἢ ἀνοήτους, ἢ ἐθελοκάκους.

Τὰς πλήρεις πολλῶν ἐννοιῶν καὶ διδακτικὰς ταύτας παροιμίας καρποὺς μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας ἐκδιδούς, πέποιθα ὅτι παρέχομαι εἰς τὸ κοινὸν ἔργον ὠφέλιμον καὶ τερπνὸν καὶ ἱκανὴν τὴν ἀφορμὴν παρέχον τοῖς παρ' ἡμῖν φιλολόγοις καὶ ἐλλογίμοις εἰς παρομοίας ἐρεύνας καὶ μελέτας ὡς τοῦτο συνέβη καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς συλλογῆς μου, διότι ἔκτοτε ἐξεδόθησαν συλλογαί τινες παροιμιῶν καὶ ἡ ἐν ἔτει 1863 τοῦ Κυρίου Π. Ἀραβαντινοῦ ἐπιγεγραμμένη Παροιμιαστήριον ἢ συλλογὴ παροιμιῶν ἐν

χρήσει οὐσῶν παρὰ τοῖς Ἠπειρώταις. Ἐν παρόδῳ δὲ ἐπιτραπήτω μοι ἐνταῦθα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ ῥηθεὶς Κύρ. Ἀραβαντινὸς ποιούμενος ἐν τῷ προοιμίῳ μνείαν τῶν ἀπὸ Ἀριστοτέλους μέχρι Μιχ. τοῦ Ἀποστολίου συγγραψάντων ἢ ἀπανθισαμένων περέλιπεν, ὡς μὴ ὤφειλε, καὶ τὰς ἐν Ἑλλάδι πρὸ ὀλίγων χρόνων ἐκδοθείσας συλλογὰς παροιμιῶν, οἷον τὴν ὑπ' ἐμοῦ ἐν ἔτει 1846 ἐκδοθεῖσαν εἰ καὶ περιεῖχε 1500 παροιμίας, τὴν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Κυρ. Ι. ΔεΚιγάλα στατιστικὴν τῆς νήσου Θήρας ἐν ἔτει 1850 καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ἰδίου δημοσιευθείσας ἑτέρας ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 62 τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1852 φύλλῳ τῆς Πανδώρας, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ νομομαθοῦς Κ. Ι. Φ. Βερέττα δικηγόρου σύντομον ἀξιόλογον συλλογὴν παροιμιῶν ἐν ἔτει 1860 παρ' ὧν ὁ Κ. Ἀραβαντινὸς παρέλαβε πλείστας τῶν παροιμιῶν, ἃς ἐνέγραψε ἐν τῇ συλλογῇ αὐτοῦ. Ἡμεῖς δὲ συντάττοντες τὴν Β'. ταύτην συλλογὴν τῶν παροιμιῶν διήλθομεν ἐπιμελῶς καὶ τὴν τοῦ Κ. Π. Ἀραβαντινοῦ καὶ τὰς τῶν ἄλλων καὶ ὠφελήθημεν ὅπως δήποτε ἀπὸ τῶν εἰρημένων συλλογῶν, οἷς ἐκδόταις ὁμολογοῦμεν χάριν καθὼς καὶ πᾶσι τοῖς συνεργήσασιν εἰς συλλογὴν καὶ ἑρμηνείαν ἐνίων τῶν ἐν τῇ συλλογῇ μου παροιμιῶν.

Ἐπαναλαμβάνω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν Κ. ἀναγνωστῶν μου ἵνα πρὶν ἢ διεξέλθωσι τὸ ὅλον τοῦ βιβλίου ὡς ἐῤῥέθη μὴ ἐπιφέρωσι κρίσιν τινα διότι ὅτι ἐν ἀρχῇ μὴ εὐάρεστον, ἐν τῷ μέσῳ ἢ τέλει εὑρήσουσι τοιοῦτον· ἄλλως τε ἐγὼ μὲν τοσαῦτα δυνηθεὶς τοσαῦτα ἐποίησα καὶ

Ὀπ' ἔκαμ' ὅτι 'μπόρεσε, ἐπλήρωσε τὸ νόμο.

Εὔχομαι δὲ ἵνα ἄλλοι δοκιμώτεροι περὶ τὰ τοιαῦτα ἐκδώσωσιν ἄλλας συλλογὰς τελειοτέρας τῆς ἡμετέρας.

Ἔγραψα ἐν Ἑρμουπόλει, τὴν 30 Νοεμβρίου 1867.

Ὁ ἐκδότης

Ι. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Δικηγόρος.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΔΗΜΩΔΕΙΣ.

Α.

1 Ἀγάλια ἀγάλια κότα μου καὶ 'γὼ σὲ μαγειρεύω.—Ἐπὶ τῶν ἀτακτούντων καὶ σωφρονιζομένων διὰ καταλλήλων τιμωριῶν.

2 Ἀγάλι' ἀγάλια φύτευεν ὁ φρόνιμος ἀμπέλι, κι ἀγάλι' ἀγάλι' ἐγίνετο ἡ ἀγουρίδα μέλι. Καὶ ἄλλως ἐν Θήρα,

3 Μὲ τὸν καιρὸν ἐφύτευεν ὁ φρόνιμος ἀμπέλι, κι ἀγάλι' ἀγάλι' ἐγίνετο ἡ ἀγουρίδα μέλι.—Καὶ ἄλλως,

4 Ὁ Βίσεκτος ἐφύτευσε τὸν Αὔγουστον ἀμπέλι, ἀγάλια ἀγάλια κλπ.— Ὁμοίως πως καὶ οἱ Ἰταλοὶ λέγουσι

«Chi va piano, va sano, chi va sano, va lontano.»

Ὅτι τὰ καλὰ μεθ' ὑπομονῆς καὶ κόπων κτῶνται.

«Χρόνῳ καὶ πόνῳ τὰ καλά.» Ἴδε καὶ 217Κ.

5 Ἀγάλι' ἀγάλι (ἡ ἀνάρια ἀνάρια) τὸ φιλί, νά 'χῃ καὶ νοστιμάδα.— Ὅτι σπανίως πρέπει νὰ ζητῶμεν τὴν χάριν, διὰ νὰ εἰσακούηται εὐχαρίστως.

6 Ἀγάπα ἡ Μάρω τὸν χορὸ ηὗρε κι ἄντρα χορευτὴ (ἡ λυριστή).— Ἐπὶ τῶν κατὰ γνώμην ἐπιτυγχανόντων.

7 Ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς τὸν κλέφτη, ἀγαπᾷ καὶ τὸν νοικοκύρη.— Οἱ κακοὶ δὲν ἐπιτυγχάνουν πάντοτε, διότι ὁ Θεὸς προστατεύει τοὺς ἀγαθούς.

8 Ἀγαπᾷ τὰ κάρδαμα.— Εἰς μωρούς.

9 Ἀγάπα τον τὸν φίλον σου μὲ τὸ ἐλάττωμά του.—Ἐπειδὴ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀμέτοχος ἐλαττώματός τινος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, διὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀγαπᾶται ὁ φίλος, ἐκτὸς ἂν τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ εἶναι ἐπιλήψιμα ἢ ἐπιβλαβῆ.

Ἴδε καὶ 508 Ο. Τὰ αὐτὰ διδάσκουσιν ἡμᾶς καὶ οἱ παλαιοὶ λέγοντες·

«Ἤθη φίλων γίνωσκε, μιμήσῃ δὲ μή·
«Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἁμαρτάδος ἕνεκεν μικρῆς.
«Καὶ δεῖ φιλεῖν, ὥσπερ μισήσοντα.
«καὶ μισεῖν, ὥσπερ φιλήσοντα,»
«Ὥσπερ ἔργον ἐστὶν εὑρεῖν ἰχθῦν ἄκανθαν μὴ ἔχοντα,
«οὕτω καὶ ἄνθρωπον μὴ κεκτημένον δολερόν τι καὶ ἀκανθῶδες.»

10 Ἀγάπα τοὺς ζωντανοὺς καὶ μὴ μοιράζῃς κόλλυϐα. — Επὶ τῶν ἀναρμοδίως καὶ ἀκαταλλήλως ἐνεργούντων.

11 Ἀγαπάω τὸν καλόν μου, νὰ τραντάζω τὸ μυαλό του. (ἐν χρήσει παρ' Ἀθηναίοις). — Εἰς τοὺς θέλοντας τοὺς ἄλλους, ὅταν ἐκεῖνοι τοὺς ὑπακούωσιν.—Ἴδε καὶ 292 Κ.

12 Ἀγαπῶ νὰ φᾷς, μὰ νὰ μὴ παραφᾷς.— Ἐπὶ τῶν ὑπερϐολικῶς χρωμένων τοῖς πράγμασι.

13 Ἀγαπῶ παιδὶ γιὰ κύρη καὶ σκυλὶ γιὰ νοικοκύρη. Παρεμφερὴς τῇ 74 Γ.

14 Ἀγκάθι τοῦ καλοκαιριοῦ, μαρούλι τοῦ χειμῶνος. Ἐπὶ τῶν χρωμένων ἐν καιρῷ τοῖς πράγμασι. Ἴδε καὶ 39—40 Κ.

«Καιρὸς παντὶ πράγματι.»

15 Ἅγιασ' ὁ μαχαιροκλέφτης καὶ πουλεῖ σκουρολεπίδαις. Ὁμοία ταῖς 259 Κ καὶ 65—66 Ο.

16 Ἅγιε μου Νικόλα, βοήθα με. — Σεῖσε καὶ σὺ τὸ πόδι σου. Καὶ

17 Ἅγιε μου Γιώργη, βοήθα με, νὰ 'φάνω τὸ πανάκι μου.— Κούνα καὶ σὺ τὸ χέρι σου.—Ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ ἐπικαλῆται μόνον τὴν θείαν ἀρωγὴν πρὸς ἐκτέλεσιν σκοποῦ τινος, ἀλλ' ὀφείλει καὶ αὐτὸς νὰ κοπιάζῃ, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Φιλεῖ τὸ θεῖον συγκάμνειν τῷ κάμνοντι.» Καὶ
«Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει.» Ἴδε καὶ 90 Ο καὶ 66 Χ.

18 Ἅγιος χωρὶς θαύματα δοξολογιὰ δὲν ἔχει. —Καὶ ἄλλως ἐν Πελοποννήσῳ.

19 Ἅγιος ποῦ δὲν θαυματουργεῖ δὲν δοξάζεται. — Ὁ μὴ πράττων καλὰ δὲν ἀνταμοίϐεται. Ἴδε καὶ 58—59 Φ.

20 Ἅγιο τὸ κόκκαλό του κι ἅγιο τὸ χῶμά του. — Χλευαστικὴ μὲν πρὸς τοὺς ἐν κακίαις βιώσαντας, ἐπαινετικὴ δὲ πρὸς τοὺς ἐν ἀρετῇ.

21 Ἀγλήγορος 'ς τὸ χουλιάρι, κι ἀργὸς 'ς τὴ δουλειά. Ταύτη ὁμοία καὶ ἡ τῶν ἀρχαίων

»Εἰς τὸ φαγεῖν μὲν ταχὺς, πρὸς δρόμον δὲ ἀμβλύς.
ἢ ὁ Λουκιανὸς ἐχρήσατο εἰπὼν
Εἰ ταχὺς εἰς τὸ φαγεῖν καὶ πρὸς δρόμον ἀμβλὺς ὑπάρχεις,
τοῖς ποσί σου τρῶγε, καὶ τρέχε τῷ στόματι.»

22 Ἄγουρα δαμάσκηνα καὶ πικραῖς ἐλιαῖς,
Τὰ κρυφομιλήματα δὲν εἶν' καλαῖς δουλειαῖς.
Ἀπόῤῥητοι ὁμιλίαι, ἐνίοτε παρὰ ταῖς γυναιξὶ γίνονται ὕποπτοι.

23 Ἀδειανὸς καλόγερος, μυῖγες ἐκοντάρευε.—Ἐπὶ τῶν μὴ ἐχόντων νὰ καταγίνωνται εἰς ἔργον τι, καὶ ματαιοπονούντων.

24 Ἄδειασέ μας τὸν τόπο (ἢ τὴ γωνιά). —Ἐπὶ τῶν ἐνοχλούντων.

25 Ἄδειο σακκὶ δὲν στέκει. — Ἐπὶ τῶν μικρονόων καὶ σαλευομένων εὐκόλως ἀπὸ τὴν τῶν ἄλλων γνώμην.

26 Ἀδελφέ μου καὶ μὴ καλλήτερέ μου.—Ἐπὶ ἐγωϊστῶν.

27 Ἀδελφὸς ἔσφαξε, μὰ δὲν ἔφαγε. — Ἐπὶ ἐχθρευομένων ἀδελφῶν.

28 Ἄδικα χύνεται τὸ νερό.— Ἐπὶ τῶν μάτην διδασκόντων τοὺς μὴ θέλοντας ν' ἀκούσωσι· κατὰ τὰς γνωστὰς ἀρχαίας παροιμίας.

«Εἰς τέτρημένον πίθον ἀντλεῖς.»
«Ἐν ἠγδίῳ, ἀέρα δέρεις»
«Δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς.»
«Αἰθέρα νήνεμον ἐρέσσειν.»

29 Ἄδουλος δουλειὰ δὲν ἔχει, τὸ βρακί του λύνει δένει. Ὁ ἀργὸς καταναλίσκει τὸν καιρόν του εἰς ματαιοπονήματα.

30 Ἀετὸς μυῖγες δὲν πιάνει.— Ὅτι οἱ μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ τὰ μικρὰ καὶ εὐτελῆ περιφρονοῦσι. Ὅμοια τούτοις καὶ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσιν

«Ἀετὸς μυῖας οὐ θηρεύει.» Καὶ
«Ἐλέφας μῦν οὐχ ἁλίσκει.» Ἴδε 8 Η καὶ 274 Ο.

31. Ἀθηναῖοι, καὶ Θηβαῖοι, καὶ κακοὶ Μιτυληναῖοι, ἄλλα λέγουν τὸ πρωΐ, κι ἄλλα κάμνουν τὸ βράδύ. — Ἐπὶ τῶν εὐμεταβόλων καὶ ἀθετούντων τὰ πρὸ μικροῦ ὑποσχεθέντα. Ἡ γνώμη αὕτη, ἂν καὶ ἐξέλιπε πρὸ πολλῶν χρόνων, ἦτο ὅμως καὶ σφαλερὰ, διότι ἂν ποτέ τινες ἐξ αὐτῶν ἠθέτησαν τὰ πρωῒ ὑποσχεθέντα, δὲν ἕπεται ὅτι εἶχον πάντες τὴν αὐτὴν ἰδιότητα. Πᾶς κανὼν ἔχει τὰς ἐξαιρέσεις του, ἐκτὸς τούτων ἡ παροιμία

παρήχθη ὑπὸ τῶν παλαιῶν Βοιωττῶν Ἀθηναίων καὶ Μιτυληναίων οὐχὶ δὲ καὶ τῶν νεωτέρων.

32 Αἱ ἄσπραις τρίχες δὲν κάμνουσιν τὴν γνῶσι. — Ὅτι αἱ ἄσπραι τρίχες οὐ νοὸς σημεῖον.

33 Αἱ λύπαι κόφτουν γόνατα, κὶ οἱ λογισμοὶ γερνοῦσι.— Γνωστὴ

«Λύπαι ἀνθρώποις τίκτουσι νόσους.»

34 Ἀκαμάτης καὶ φαγᾶς ἄλλο ἔργον δὲν γυρεύει, παρὰ νὰ γενῇ παππᾶς. Καὶ ἄλλως

35 Ὁ Τσεμπέλης κὶ ἀκαμάτης, ὁ ὑπνιάρης κὶ ὁ φαγᾶς, ἄλλο ἔργον δὲν τοῦ μένει, παρὰ νὰ γενῇ παππᾶς.—Ἐπὶ ὀκνηρῶν ἱερέων καὶ ἰδίως μοναχῶν, οὐχὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἱερέων, διότι οἱ πλεῖστοι τούτων πόῤῥω ἀπέχουσι τοῦ τοιούτου ψόγου, ὡς ἐνεργοῦντες καθ' ὅλα καλῶς καὶ καθιστῶντες σεβαστὸν τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτῶν σχῆμα, οὓς ὅμως πολλοὶ ἀτυχῶς παρορῶσι καὶ οὐδὲν σέβονται ὡς ἐκ τῆς ἐνδείας καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τινῶν ἱερέων. *εἰς ὃν οὐ μικρὸν συνετέλεσαν αἱ κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις μὴ λαβοῦσαι ἀξιοκατακρίτως ἄχρι τοῖδε τὴν δέουσαν περὶ τοῦ κλήρου πρόνοιαν, ἵνα καταστήσωσιν αὐτὸν σεβαστότερον, ὡς πρέπει, γινώσκουσαι μάλιστα ὅτι ἡ εὐτέλεια τῶν πόρων τοῦ βίου ταπεινώνει καὶ ἐξευτελίζει τὸν ἄνθρωπον, ἐν ᾧ εἰς κηφῆνας καὶ ἄλλους οὐ μικρὸν ἐδαπάνησαν καὶ ἀεὶ δαπανῶσιν.*

36 Ἀκαμάτη τρέφεις; προφήτην ἔχεις.—Εἰς τοὺς δι' ὀκνηρίαν πολλὰ προφασιζομένους· παρεμφερεῖς 181 Ο καὶ 402 Τ.

37 Ἀκαμάτρα βράσ' κουκιὰ ἂς τὰ φάγωμε κὶ ὠμά. Ἴδε 6 Ο.

38 Ἀκαμάτρα κροκιδοῦ, τὸ σκουλὶ τὸν μῆνα γνέθει, τ' ἀποκρόκιδο τὸν χρόνο.—Ἴδε καὶ Ε. 207. Η. 155. Ο. 6—7 καὶ 237 καὶ Π. 256—258.

39 Ἀκέφαλος λόγος.—Εἰς τοὺς εὐτελῆ λέγοντας.

40 Ἀκόμα δὲν ἀπέθανα κὶ ἀνάψαν τὰ κεριά μου. Καὶ

41 Ἀκόμη δὲν ἐβγάλαμε τὴν κότα, καὶ γυρεύει τὰ πουλιά. Καὶ

42 Ἀκόμη δὲν τὸν εἴδαμε καὶ Γιάννη τὸν ἐβγάλαμε. —Εἰς τοὺς τὰ ἀβέβαια νομίζοντας ὡς βέβαια καὶ παρόντα· καθ' ἃ καὶ οἱ ἀρχαῖοι

»Ἄλμην τί κυκᾷς, πρὶν τοὺς ἰχθύας ἕλῃς;»
»Αἶξ οὔπω τέτοκεν, ἔριφος δ' ἐπὶ δώματα παίζει.»
»Πρὶν τῆς νίκης τὸ ἐγκώμιον ᾄδεις.»

Ἴδε ταῖς σχετ. 154. κάτωθεν καὶ 593 Τ. καὶ γαλλιστὶ Il ne faut pas vendre la peau de l' ours avant de l'avoir tué.

43 Ἀκόμ' ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς εὑρίσκονται ψωμία. (Ἀθηναϊκή).— Ἐπὶ τῶν ζώντων ἐκ πατρικῆς περιουσίας.

44 Ἀκόμη δὲν ἐβγῆκε ἀπὸ τ' αὐγὸ (ἢ σπάργανο).—Πρὸς τοὺς ἀγροίκους καὶ ἀπείρους.

« Ὁ ὀμφαλός σου οὐ περιετμήθη.»

45 Ἄκουε πολλὰ καὶ λέγε 'λίγα.

«Ὦτα μὲν δύο ἔχομεν, γλῶτταν δὲ μίαν, ἵνα πλείω μὲν «ἀκούωμεν, ἧττονα δὲ λέγωμεν.—» Ἴδε καὶ 408—409.

46 Ἄκουε σακκὶ δεμένο, καὶ 'ς τὸν τοῖχ' ἀκουμπισμένο.—Ἐπὶ τῶν ἠλιθίων.

47 Ἄκουε τὴν πρώτην συμβουλὴ τῆς γυναικός σου, κἀ' ὄχι τὴν δευτέρα. Διότι πολλαὶ γυναῖκες εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς φιλίας ἐξ εἰλικρινείας ἀποφαίνονται ὀρθωτέραν γνώμην παρὰ μετὰ ταῦτα, ὅτε κινοῦνται ὑπὸ τῆς ἐμφύτου πανουργίας αὐτῶν.

48 Ἄκουε τυρὶ καὶ φούσκωνε μανοῦρα (ἢ μαλάκα χλωρότυρον). Καὶ

49 Ἄκουε σκάφη καὶ φούσκωνε προζύμι. (Κρητῶν.) Ἴδε καὶ τὰς 21—26 Β. καὶ Ε. 251.

50 Ἄκουσά σε κἀ' ἴδρωσα. εἶδά σε κ' ἐξίδρωσα.—Εἰς τοὺς μακρόθεν προξενοῦντας τρόμον καὶ πλησίον μηδὲν σημαίνοντας. Ἴδε καὶ 116 Η. καὶ 907—908 Ο.

51 Ἄκρη εἶδες παιδί μου. — Νουθετεῖ τοὺς ἀπείρους καὶ ἀρχὴν ποιουμένους ἐπιχειρήματός τινος.

52 Ἀκριβὰ τὰ σφουγκάτα του.—Ἐπὶ τῶν παραχωρούντων τὶ εὐτελὲς διὰ πλείστης ὅσης τιμῆς.

53 Ἀκριβὸς θαρεῖ κερδίζει, μὰ φυρᾷ καὶ δὲν τὸ νοιώθει.—Ἐπὶ τῶν φιλαργύρων νομιζόντων τὴν ἐσχάτην οἰκονομίαν κέρδος.

54 Ἀκριβὸς καὶ ψεύστης γλήγωρα συμφωνοῦν. — Διότι ὁ μὲν πρῶτος σκοτίζεται ἀπὸ τὸ πολὺ κέρδος, ὁ δὲ δεύτερος, διὰ νὰ φάγῃ καὶ τὸ κεφάλι, εὐκόλως συγκατανεύει εἰς τὰς προτάσεις τοῦ πρώτου. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. 1005 Ο.

55 Ἀκριβὰς κελάρης, καλὸς κελάρης.—Ἐπὶ καλῶν οἰκονόμων.

56. Ἀκριβὸς 'ς τὰ πίτουρα (ἢ 'ς τὴ στάκτη) καὶ φτηνὸς 'ς τ' ἀλεύρι. — Ἐπὶ τῶν φειδωλῶν μὲν εἰς τὰ εὐτελῆ, δαπανηρῶν δὲ εἰς τὰ πολυτελῆ. Ἴδε καὶ Μ. 113—114, καὶ Φ 17.

« Μέτρῳ ὕδωρ πίνοντες, ἀμέτρῳ μάζαν ἔδοντες.»

57. Ἄλλα λέγω 'γὼ τῆς θειᾶς μου κι ἄλλα λέγ' ἐμέν' αὐτή. —Εἰς τοὺς μὴ θέλοντας ἀκούειν, ἀλλ' ἄλλα ἀντ' ἄλλων ἀποκρινομένους. Ὁμοίᾳ τῇ

58. Ἄλλα λέγω τοῦ καλοῦ μου κι ἄλλα μοῦ διανεύεται.— Ἐπὶ τῶν ἄλλα νοούντων ἀντ' ἄλλων.

59. Ἄλλα λόγια ν' ἀγαπιώμεθα.— Εἰς τοὺς ἀποφεύγοντας ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὸ ἐρωτώμενον.

60. Ἄλλα 'ν τ' ἄλλα κι ἄλλο τῆς παρασκευῆς τὸ γάλα.—Ἐπὶ τῶν λίαν διαφερόντων ἀλλήλων.

Ἡ παροιμία ἔλαβε τὴν ἀρχήν της ἐκ τοῦ ἑξῆς ἀνεκδότου. Ἑπτανήσιός τις ἐξομολογούμενος εἴς τινα πνευματικὸν ὡμολόγησεν, ὅτι ἡμέραν τινὰ παρασκευὴν ἔφαγε γάλα, καὶ ἅμα παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸν ἐξιλεώσῃ· τοῦ δὲ πνευματικοῦ προτρέψαντος αὐτὸν νὰ μὴ πράξῃ ἄλλοτε τοῦτο, ἐκεῖνος ἀναχωρῶν ἐστράφη καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ὅτι «ἐλησμόνησα, παππᾶ μου νὰ σ' ἀναφέρω, ὅτι ἐσκότωσα τὸν πατέρα μου»· ὁ δὲ πνευματικὸς ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τούτοις, ἀνεφώνησε τὴν ἄνω παροιμίαν.

61. Ἀλλάζει χειροῦργος 'σὲ σάπια πληγή. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν εἰς ἀνίατα ἐλπίδα ἐχόντων.

62. Ἄλλα λογαριάζει ὁ γάδαρος κι ἄλλα ὁ γαϊδουρολάτης. Καὶ

63. Ἄλλα μελετοῦν τὰ βώδια, κι ἄλλα μελετᾷ ὁ ζευγᾶς. Ὅτι πολλάκις συμβαίνουσι προσκόμματα ἀνέλπιστα εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων μελετώμενα. Καὶ

64. Ἄλλα πάσχ' ὁ γάδαρος κι ἄλλα τὸν εὑρίσκουνε.— Ἐπὶ τῶν ἀπροσδοκήτως ἐπερχομένων δεινοτέρων συμφορῶν.

65. Ἅλας καὶ κουκί. — Εἰς τοὺς προσποιουμένους, ὅτι εἶσὶν εἰδήμονες τῶν πραγμάτων. Ἡ παροιμία πηγάζει ἐκ πράξεως τῶν ἀρχαίων μάντεων, οἵτινες πρὶν μαντεύσωσι, συνείθιζον νὰ βάλλουν ἅλας καὶ κυάμους.

66. Ἄλλα σκάγια, ἄλλη μπαρούτη.— Ἐπὶ τῶν ἐξ ὑπαρχῆς δεομένων ἑτέρων μέσων, ἵν' ἀπαλλαγῶσι δυσχερείας τινός.

67. Ἄλλα 'ς τὰ χείλη ἔχει κι ἄλλα 'ςτὴν καρδιά.—Ἐπὶ τῶν δολίως ὑποκρινομένων. Ὁμοίως καὶ ὁ Ὅμηρος λέγει

«ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος, ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν,
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.»

68 Ἀλλοὶ ς' τὸν Ἀλῆ, ποῦ 'χασε τὸ γάδαρό του καὶ πιλαφεῖ.— Ἐπὶ τῶν μάτην ἀγωνιζομένων νὰ ἐπανορθώσουν δυστύχημα, ὅπερ ἐξ ἀφροσύνης των ἔπαθον.

69 Ἄλλα τὰ λεγόμενα κι ἄλλα τὰ βλεπόμενα. Ἴδε καὶ τὰς 98 καὶ 99.

«Ὀφθαλμὸς ὠτίων πιστότερος.» Καὶ
«Ὦτα τυγχάνει ἀνθρώποισιν ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν.»

70 Ἄλλα τὰ 'μάτια τοῦ λαγοῦ κι ἄλλα τῆς κουκκουβάγιας.— Ἐπὶ τῶν συγκρινόντων πράγματα ἀλλήλοις ἀνόμοια καὶ διάφορα. Λέγεται ὅτι ὁ κοῦκκος μέλλων νὰ γεννήσῃ τὰ ὠά του, διευθύνεται μὲ ταχυτάτην πτῆσιν εἰς φωλεὰν γλαυκός, ἥτις, τυφλώττουσα πρὸς τὸ ἡμερινὸν ἡλιακὸν φῶς, γίνεται περίφοβος εἰς τὴν αἰφνηδίαν προσβολὴν τοῦ κούκκου καὶ παραχωρεῖ τὴν φωλεάν της. Τότε ὁ κοῦκκος κυλίων καὶ ἐκβάλλων ἓν τῶν ὠῶν ἐκείνης γεννᾷ καὶ ἀντικαθίστησι τὰ ἰδικά του. Ἡ γλαὺξ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῆς ἐπωάζει αὐτά, ὁ δὲ κοῦκκος μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα διώκει τὴν γλαῦκα ἑκάστοτε καὶ τρέφει τὰ νεογνά του, μέχρις οὗ πτερυγίσωσι καὶ τὸν ἀκολουθήσωσιν.

«Ἄλλο γλαύξ, ἄλλο κορώνη φθέγγεται.» Ἴδε καὶ τὴν 119.

71 Ἁλάτι πάει 'ς τὴν ἁλικὴ καὶ ξύλα πάει 'ς τὸ λόγγο.— Ἐπὶ τῶν ἀσκέπτως καὶ ἀνωφελῶς ἐνεργούντων.

«Γλαῦκα εἰς Ἀθήνας.»

72 Ἄλλα φαίνονται κι ἄλλα εἶναι.— Καὶ

73 Ἄλλα ἔχει κι ἄλλα λέγει.— Σαφής.

74 «Ἄλλα μὲν Λεύκωνος ὄνος, ἄλλα δὲ Λεύκων λέγει.» Καὶ
«Οὐδὲν αἶσχιόν ἐστιν ἢ ἄλλα μὲν ἐν νῷ ἔχειν, ἄλλα δὲ λέγειν.»

75 Ἀλὰχ κερὶμ τούρκικα, κ' ἔχ' ὁ Θεὸς ρωμαίικα.— Ἐπὶ τῶν συνήθως παρηγορουμένων ἐκ μακροθυμίας.

76 Ἀλέθει ὁ μῦλός του.— Ἐπὶ φλυάρων καὶ ἐπὶ πολυφάγων γερόντων μάλιστα, περὶ ὧν ἡ ἀρχαία·

«Ἀνδρὸς γέροντος αἱ γνάθοι βακτηρία.»

77 Ἄλλη δὲν ἐγέννησε, μόν' ἡ Μαριὰ τὸ Γιάννη. —Ἐπὶ τῶν αὐθαδῶς ἐγκαυχωμένων καὶ πάντα εἰς ἑαυτοὺς ἀποδιδόντων.

78 Ἄλλη δόξα ἡλίου καὶ ἄλλη σελήνης.— Σαφής.

79 Ἀλείφθηκεν ὁ τροχός.— Ἐπὶ δωροδοκουμένων.

Βοῦς ἀπέβη. Ἴδε καὶ 191. Ε

80 Ἀλογάριαστος πραματευτής, καθάριος διακονιάρης. Διότι ὁ τοιοῦτος ἀφεύκτως πτωχεύει.

81 Ἄλογο μὴ διαλέξῃς τὴν ἄνοιξι.—Διότι τὸ καλὸν χόρτον καὶ τὸν κακὸν ἵππον δεικνύει καλόν. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. 106—108 Γ., καὶ 114 Δ., καὶ 100 Ε., καὶ 621. Τ.

82 Ἄλογο πράσινο ζητᾷ.— Ἐπὶ τῶν θηρευόντων τὰ ἀνύπαρκτα.

83 Ἀλλοίμονον ποῦ 'κλαίγανε, καὶ δὲν ἤξεραν τὶ 'λέγανε. — Ἐπὶ τῶν μεμψιμοιρούντων ἀλόγως.

84 Ἀλλοίμονον ποῦ δὲν ἔχει νύχια νὰ ξυστῇ, καὶ καρτερεῖ ἀπ' ἄλλον. — Ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ βοήθεια ἑκάστου εἶναι ὠφελιμωτέρα τῆς τῶν ἄλλων. Σχετικὴ τῇ 491 Ο.

85 Ἀλλοίμονον ποῦ καρτερεῖ γιόμα ἀπὸ 'δικοὺς καὶ δεῖπν' ἀπὸ γειτόνους. — Καταληπτή. σχετ. τῇ 94 καὶ 22 Π.

86 Ἀλλοίμονον 'ς τὸν ἀντριωμένον σὰν τὸν πιάσουν δυὸ σπασμένοι. — Σαφής.

«Οὐδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύω· τοὺς γὰρ Μιλιωνίδας ἔφυγεν.»
«Κρεῖττον οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα.»

87 Ἀλλοίμονον 'ς τοὺς δαρμένους, ὅσῳ νὰ 'λθουν οἱ κριταί. — Ὅτι ταχέως πρέπει νὰ βοηθῶνται οἱ ἀδικούμενοι.

88 Ἀλλοὶ ποῦ δὲν ἔχει ψωμί, καὶ τὸν πλακών' ἡ νύχτα — Πρὸς τοὺς προσδοκῶντας συνδρομὴν μετὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ κινδύνου.

89. Ἀλλοὶ ποῦ νὰ τοῦ κοπῇ κοντὸ τὸ πουκάμισο. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ὑπαρχῆς ἀτυχῶν.

90 Ἄλλοι 'πιθυμοῦν τὰ γένεια, κι ἄλλοι φτιοῦν καὶ ρίπτουντα. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην πράγματός τινος περιφρονουμένου παρ' ἄλλων.

91 Ἄλλοι σπέρνουν καὶ θερίζουν, κι ἄλλοι τρῶν καὶ μακαρίζουν. Σαφής.

«Ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.» Ἴδε καὶ τὰς 111, 112 καὶ 480 Ο.

92 Ἀλλοὶ 'ς τὸν καλομάθητο, ὅσῳ νὰ κακομάθῃ. — Ἐπὶ τῶν μὴ ἐκ νεότητος παρεσκευασμένων νὰ ἀντέχωσιν εἰς πάντα τὰ δεινὰ τοῦ κόσμου, διότι ταῦτα πολλάκις καὶ αἰφνηδίως διαδέχονται μεγάλας εὐτυχίας, ὥστε δὲν πρέπει τις, οὔτε ἐν ταῖς εὐτυχίαις νὰ ὑπεραίρεται, οὔτε ἐν ταῖς δυστυχίαις νὰ ταπεινοῦται. Ἴδε καὶ τὴν 178 Κ. καὶ 160 Μ.

93 Ἀλλοὶ 'ς τὸν νιὸ 'ποῦ ἀγρυπνᾷ, 'ς τὸ γέρο 'ποῦ κοιμᾶται. — Ἐπὶ κινδυνωδῶν συμπτωμάτων. Ἴδε καὶ 44 Φ. καὶ 6 Χ.

94 Ἀλλοὶ 'ς τὸν παντεχούμενον, 'ς τῆς γειτονιᾶς τὸ δεῖπνο. (Κρητικιά.) — Πρὸς τοὺς παρ' ἄλλων, καὶ μὴ παρ' αὐτῶν περιμένοντας ὠφελειαν. Ἴδε καὶ τὴν 85.

95 Ἀλλοὶ τὸν δέρνουν δεκοχτώ, καὶ δὲν τὸν δέρν' ὁ νοῦς του. — Παροιμία διδακτική, εἰς ἐκείνους ὧν ἡ ψυχὴ ἀπελιθώθη, ὥστε μήτε ἀφ' ἑαυτῶν, μήτε ὑπ' ἄλλων ὁδηγούμενοι, δύνανται νὰ καταλάβωσι τὰ καλά.

96. Ἄλλο 'ναι τὸ κάτζε, κάτζε, κι ἄλλο τὸ μανικοτράβα.— Ὅτι οἱ λόγοι ἀπὸ τὰ πράγματα διαφέρουσι.

97. Ἀλλονοῦ παπᾶ 'βαγγέλια.— Ἐπὶ τῶν ἀναρμόστως ὁμιλούντων ἀλλοτρίους λόγους.

98. Ἄλλος ἀγαπάει τὸν παπᾶ, κι ἄλλος τὴν παπαδιά. Καὶ

99. Ἄλλος ἀγαπᾷ τὰ μαυρομμάτα, κι ἄλλος τὴν τσιμπλομμάτα.— Εἰς ὅλους τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀρεστόν.

100. Ἄλλο 'ν' τὸ νὰ 'δῇς, κι' ἄλλο τὸ ν' ἀκούσῃς· καὶ ἄλλως

101. Ἄλλο ν' τὸ πῇς, κι ἄλλο ν' τὸ δῇς.— Ὅτι πιστοτέρα ἡ ὅρασις τῆς ἀκοῆς. Ἴδε καὶ 69.

102. Ἄλλος ἀνάφτει τὴν φωτιά, κι ἄλλος τὴν ἀνεμίζει.— Ὅτι ἄλλος ἀρχὴ τοῦ κακοῦ, καὶ ἄλλος τὸ μεγαλώνει ἢ περαιώνει.

103. Ἄλλος δὲν ξέρει τὸ κακό του, παρ' ἐκιὸς ποῦ τὸ βαστάει.— (Ἑπτανησιακή.) Ἐπὶ τῶν μὴ παθόντων καὶ ἐκ τούτου ἀναισθητούντων ἐπὶ ταῖς παθήμασι τῶν ἄλλων.

104. Ἄλλος ἔφαγε τὰ σῦκα, κι ἄλλος τὰ πληρώνει.— Ὅτι πολλάκις ὁ ἀδικούμενος ἀντὶ τοῦ ἀδικοῦντος τιμωρεῖται. Ἴδε Ο. 821 καὶ Ε. 31.

«Τὸ κυνὸς κακὸν ὗς ἀπέτισεν.» Ἰδὲ καὶ τὴν 115.

105. Ἄλλος ἔχει τὄνομα, κι ἄλλος τὴ χάρι.— Ἐπὶ τῶν ὠφελουμένων ἐκ τῆς κενοδοξίας καὶ κουφότητος τῶν ἄλλων.

106. Ἄλλος ἔψαινε τ' αὐγό, ἄλλος τὸ παράστεκε, κι ἄλλος ἦρθε τὄφαγε—. Ἐπὶ τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τῶν κόπων τῶν ἄλλων καθὰ καὶ ἡ ἀρχαία παροιμία διδάσκει.

«Ἄλλοι κάμον, ἄλλοι δ' ὤναντο.»

107. Ἄλλος *καλομαχεῖ, κι ἄλλος ψυχομαχεῖ.— Ὅτι συχνὰ ἐν τῷ βίῳ ἄλλοι λυποῦνται καὶ ἄλλοι χαίρουσι· διότι ἀρχῆθεν οὕτως ἔχουσι τὰ ἀνθρώπινα. Ἰδὲ καὶ 123 καὶ 34 Η.

108. Ἄλλος ἔφταιξε, κι ἄλλος πῆρε τὰ πέντε.— Ἐπὶ τῶν ἀντιστρόφων. Ὁμοία τῇ.

109. Ἀλλοῦ φωτίζει, κι ἀλλοῦ σκοτίζει.

110. Ἄλλος κάμνει τὸ φόρεμα, κι ἄλλος τὸ φορεῖ.— Διδάσκουσα τὸ ἄδηλον τῶν βιωτικῶν περιστάσεων. Κορ. ἄτακ. Βιβ. Γ' Σελ. 375.

111. Ἄλλος πίνει, κι ἄλλος μεθᾷ. Καὶ

112. Ἄλλος σκάφτει καὶ κλαδεύει, κι ἄλλος πίνει καὶ μεθ-

θάει (ἢ τραγουδᾷ καὶ πίνει.)— Ἐπὶ τῶν τ' ἀλλότρια ἐσθιόντων. Ἴδε τὴν 97—98.

«Ἄλλοι μὲν σπείρουσιν, ἄλοι δ' ἀμήσονται.»

113. Ἄλλος τὸ μακρὺ, κι ἄλλος τὸ κοντό.— Πρὸς τοὺς ἐκ προαιρέσεως διχονοοῦντας καὶ διαφερομένους.

114 Ἄλλος τὸν λούζει, κι ἄλλος τὸν χτενίζει.— Ἐπὶ τῶν ἐκτεθειμένων μεταξὺ δύο κακῶν, καὶ στερουμένων τῶν μέσων τῆς ἑαυτῶν συντηρήσεως.

115 Ἄλλος τοῦ φταίει, κι ἀλλοῦ ξεθυμαίνει.— Πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἀδίκως κατὰ ἀθώων. Παρεμφερὴς τῇ 104.

116. Ἄλλος τρώγει, κι αὐτὸς τρέφεται.— Ἐπὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀκόπως τρεφομένων.

117. Ἄλλος χάσκει, κι ἄλλος χάφτει. Καὶ

118. Ἄλλος πάσχα, κι ἄλλος χάσκα.— Εἰς τοὺς ἀπολαμβάνοντας ὅσα οἱ ἄλλοι ἐλπίζουσι.

119. Ἄλλο τὸ κούμπαλο, κι ἄλλο τὸ δαμάσκινο.—Ὁμοία τῇ ἄνω 70.

120. Ἀλλοῦ βροντᾷ, κι ἀλλοῦ βρέχει.— Καὶ

121. Ἀλλοῦ χτυπάει τὸ νερὸ, κι ἀλλοῦ βροντᾷ ὁ μῦλος. — Εἰς ὑποκριτάς.

122. Ἀλλοῦ κλαῖνε, κι ἀλλοῦ γελᾶνε.— Ἴδε καὶ τὴν 107.

123. Ἀλλοῦ νὰ τὰ πουλῇς αὐτά.— Πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας νὰ ἀπατῶσι τοὺς ὀξυδερκεῖς.

«Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε.»

124. Ἀλλοῦ ὁ παππᾶς, κι ἀλλοῦ τὰ ῥάσα του.— Καὶ

125. Ἀλλοῦ ὁ καλόγερος, κι ἀλλοῦ τὰ δισσάκια του.— Εἰς ἀκαταστάτους.

126. Ἄλλους ἡ γλῶσσα, κι ἄλλους τὰ δόντια δουλεύουν.— Τοὺς μὲν πρώτους ἡ φλυαρία, τοὺς δὲ δευτέρους ἡ ἀδηφαγία.

«Ἄλλοισι μὲν γλῶττα, ἄλλοισι δὲ γομφίοι.»

127. Ἀλλοῦ τὰ κακκαρίσματα, κι ἀλλοῦ γεννοῦν ἡ κόταις.—Καὶ

128. Ἀλλοῦ τ' αὐγὰ, κι ἡ ὄρνιθες, κι ἀλλοῦ τὰ κακκαρίσματα.— Καὶ

129. Ἀλλοῦ τὰ κακκαρίσματα, κι ἀλλοῦ γεννοῦν ἡ κόταις,
Ἄλλη φιλεῖ τὸν ἀγαπῶ, κι ἐγὼ μετρῶ τῆς μπόταις.
(Θηραϊκή.) Ὅτι ἀλλοῦ ἐνυπάρχει τι, καὶ ἀλλοῦ τὸ ζητοῦμεν.

130. Ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς πληγιαῖς γεμάτος.— Ὁμοία τῇ παλαιᾷ.

«Ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἕλκεσι βρίθων.» Καὶ

• 131. Τῶν ἄλλων γίνεται γιατρὸς, καὶ τοῦ αὐτοῦ του ὄχι.— Ὅτι κακότροποί τινες προσποιοῦνται τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν διδάσκουσιν εἰς ἄλλους, ἐν ᾧ αὐτοὶ μένουν πάντοτε ἀδιόρθωτοι. Ἴδε καὶ 6 Δ.

132. Ἄμαθος βρακὶ ἐφόρει, κάθε πάτημα τὸ θώρει.— Εἰς τοὺς αἰφνηδίως καὶ παρ' ἐλπίδα εὐτυχοῦντας, καὶ ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ μεγαλαυχοῦντας γελοιωδῶς. Ἴδε καὶ 147—149.

133. Ἄμε κάθου γύρευε.— Ἐπὶ τῶν καὶ τὰ σμικρότατα ζητούντων· ὁμοία τῇ 113 Γ. καὶ 341 Κ.

134. Ἄμε λούσου καὶ χτενίσου, κι ἔβγαλέτ' ἀπὸ τὸ νοῦ σου.— Ἐπὶ τῶν ματαιοφρονούντων.

135. Ἀμπέλι φυτευμένο, σπῆτι κτισμένο, καὶ χήρα γυναῖκα.— Ἐπὶ τῶν ἑτοίμων πρὸς χρῆσιν. Ἴδε καὶ 121 Σ.

136. Ἀνάβαλες τὸ φίλο, 'τοίμασε καὶ τὸ ξύλο.—Ἐπὶ τῶν ἐμφανιζομένων καθ' ἣν ὥραν ἀναφέρονται. Ἴδε καὶ τὰς 400 —401· ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Λύκου ἐμνήσθης, πάρεστιν οὗτος.»

137. Ἀναγελοῦμε δεκοχτὼ, καὶ μᾶς γελοῦνε χίλιοι.— Ἐπὶ τῶν μὴ συναισθανομένων τὸ γνῶθι σ' αὐτόν. Ἴδε καὶ 23 καὶ 176 Ε.

138. Ἀνάθεμα γονειοὺς γονειοὺς. καὶ μερικιαῖς μητέρες.
ποῦ δὲν διαλέγουν τοὺς γαμπροὺς, ὡσὰν τῆς θυγατέρες.
— Ἐπὶ τῶν κακῶς ὑπανδρευόντων τὰς θυγατέρας γονέων.

139. Ἀνάθεμα τὰ βλῆτα (χόρτα), κι ὅπου τὰ κάνει πῆτα.— Ἐπὶ τῶν παθόντων ἐκ περιστάσεων τυχαίων.

140. Ἀνάθεμα τὸν κατήφορο, ἐμπρὸς 'ς τὸν ἴσιο δρόμο.— Ἐπὶ τῶν τυφλούντων πρὸς τὰ εὔκολα, καὶ περιπιπτόντων εἰς τὰ δύσκολα.

141. Ἂν αἱ εὐχαὶ ἀλήθευαν, κι ὁ διακονιάρης πλούταινε.— Αἱ εὐχαὶ εἶναι ἄφθοναι, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

142. Ἀνακατώθη κι ἡ φακὴ μὲ τὰ μαγειρεμένα.— Ἐπὶ τῶν διϊσχυριζομένων νὰ ἐπέμβωσιν ἀναξίως ὅπου δὲν πρέπει. Ἴδε καὶ 20—21 Β. καὶ 373 Κ.

143. Ἀνακατώνεται, 'σὰν τὸν Ὀβριὸ 'ς τὸ κουμέρκι (τελωνεῖον).— Εἰς τοὺς αὐθαδῶς καὶ αὐτοκλήτως ἀναμιγνυομένους εἰς τὰς δοσοληψίας τῶν ἄλλων. Ἴδε καὶ τὴν 45 Σ.

144. Ἀνάλατα γέλεια.— Εἰς τοὺς ὅσοι ἄνευ αἰτίας τινὸς μωρῶς καγχάζουσιν. καθάπερ ὁ Αἴας ὅστις ἐξ ἀγανακτήσεως φρενήρης γενόμενος καὶ ῥαβδίζων καὶ σφάζων τὰ ποίμνια τοῦ

ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐκάγχαζε, νομίζων ὅτι ἐτιμώρει τοὺς ἀρχηγούς. Ἴδε καὶ ἀριθ. 22 Γ.

«Γέλως ἄκαιρος ἐν βροτοῖς δεινὸν κακόν·» Καὶ
«Γελᾷ δ' ὁ μωρὸς, κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ».

145. Ἀνάμεσα 'ς τὰ δυὸ μαντρὶὰ ἐψόφησεν ὁ σκῦλός μας.— Ἐπὶ τῶν ἀπροσδοκήτως παρεμπιπτόντων ἀτοπημάτων ἐν μέσῳ ἀσφαλείας.

146. Ἀνάμεσα 'ς τὸ νύχι καὶ 'ς τὰ κρέας τίποτα δὲ χωρεῖ.— Πρὸς τοὺς διαβάλλοντας ἀνεπιτυχῶς συγγενεῖς καὶ φίλους εἰλικρινεῖς.

147. Ἀνάξιος ἔβαλε βρακὶ, ἔσκυπτε καὶ θώρει το, καὶ γελοκακάνιζε. Καὶ

148. Ἀνάξιος βρακὶ ἔβαλε, σὲ κάθε πόρτα τῶσχιζε. Καὶ

149. Ἀβράκωτος βρακί 'βαλε, σὲ κάθε πόρτα τὸ δειχνε. Ἴδε 132 ἀνωτ.. Δ, 134. Ε, 112 καὶ 122—129 καὶ Ο. 861.

150 Ἀναστενάζει καὶ δειπνᾷ κλαίει καὶ γλομματίζει.—Ἐπὶ τῶν ἀναξίως ταλαιπωρουμένων καὶ καταρωμένων. Λέγεται δὲ καὶ οὕτως

151. Ν' ἀναστενάζῃ νὰ δειπνᾷ νὰ κλαίῃ νὰ γλομματίζῃ. Σχετ. τῇ 540 Τ.

152. Ἄναφτε τὸ λυχνάρι σου, προτοῦ νὰ σ' εὕρ' ἡ νύχτα. — Σαφής.

153. Ἄναψ' ὁ γιαλός, κάηκαν τὰ ψάρια. — Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων.

154. Ἄναψε τὸ φοῦρνο νύφη, νὰ ψηστῇ τ' ἀρνὶ ποῦ θὰ φέρω. Ἴδε καὶ τὰς 41—42.

154 β'. Ἄναψε τὸ κερὶ νὰ κουρέψω πέντε δέκα. — Ἐπὶ ὀκνηρῶν. (Ἠπειρωτική.)

Ἡ παροιμία αὕτη ἔχει τὴν ἀρχὴν της ἐκ τοῦ ἑξῆς. Ποιμνίου τινος κύριος ἐπιπλήττων τὸν ὑπηρέτην του, διότι δὲν εἰργάσθη καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὸ νὰ κουρεύσῃ τὰ πρόβατα ὡς τῷ παρήγγειλεν, ἀπήντησε τὰ ἄνω. Ἴδε καὶ 37—38.

155. Ἂν βρέξ' Ἀπρίλης δώδεκα κι ὁ Μάρτης μιὰ καὶ φίνα,
Ἀξίζει τὸ 'λαφόπουλο κι ὅλη ἡ ἐλαφίνα. Καὶ

156. Ἂν βρέξ' Ἀπρίλης δυὼ νερὰ κι ὁ Μάϊς μιὰ καὶ φίνα,
Σοῦ τάζω τὸ λαφόπουλο μ' ὅλη τὴν ἐλαφίνα.
Ἴδε καὶ τὰς 229 καὶ 250.

157. Ἂν βρέξῃ, λάσπη γίνεται. — Εἰς τὰ κατὰ λόγον γινόμενα.

158. Ἂν γειτονέψῃς μὲ κουτσό, θὰ μάθῃς νὰ κουτσαίνῃς. Ἴδε καὶ 225 καὶ 256 Μ καὶ 484 Ο.

159 Ἂν δὲν ἀστράψῃ δὲ βροντᾷ. — Ὅτι οὐδὲν ἐπέρχεται ἄνευ αἰτίας καὶ προηγουμένων σημείων.

« Πᾶν τὸ κινούμενον ἐνεκάτου κινεῖται.»

160. Ἂν δὲν ἀστράψῃ δὲ βροντᾷ, κι ἂν δὲν βροντᾷ δὲν βρέ-
Κι ἂν δὲν συνδέσῃ τὸ νερὸ ὁ ποταμὸς δὲν τρέχει. [χει.
Ἐπὶ τῶν κατ' ὀρθὸν λόγον ἐπιχειρούντων τι φυσικῶς. Ἴδε καὶ 170.

161. Ἂν δὲν δείχν' ἡ γίδα, δείχνει τὸ κέρατό της.—Ἐπὶ τῶν δεικνυομένων ἐκ τῶν χαρακτήρων αὐτῶν.

« Τὰ μακρὰ οὔατα ὄνον δηλοῦσι.»

162. Ἂν δὲν ἔβρεξε, ψυχάλισε. — Ἐπὶ τῶν ἀρεσκομένων εἰς μικρὰ ὠφελήματα.

163. Ἂν δὲν εὕρῃ τὸ χειρότερο, δὲν θὰ 'πεθυμήσῃ τὸ καλλίτερο. — Δι' ἐκεῖνον, ὅστις μὴ εὐχαριστούμενος εἰς τὴν παροῦσαν θέσιν του, ὑποπίπτει εἰς χειροτέραν, καὶ τότε ἐκτιμᾷ δεόντως τὴν πρώτην. Περὶ τούτου ὁ Ἰσοκράτης λέγει·

« Στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω.»

164. Ἂν δὲν ἐταίριαζαν δὲν ἐσυμπεθέριαζαν.— Σαφής. Ἴδε Β 48, Σ 151, Η 267—268 Ο 303—306, Π 107—109, Σ 51 καὶ 75, Τ 273—274, καὶ Φ 72.

165 Ἂν δὲν ἔτρωγε γουροῦνι (ἢ δὲν βλαστιμοῦσε), θὰ μιλοῦσε μὲ τσ' ἀγγέλους.—Ἐπὶ ὑποκριτῶν.

166 Ἂν δὲν ἔφαγε ὁ κῶλός του κατράμι, ναύτης δὲν εἶναι. Ἐπὶ τῶν μὴ δοθέντων παιδιόθεν εἰς τὸ ναυτικὸν στάδιον Προῆλθεν δὲ ἡ παροιμία ἐκ τῶν ναυτοπαίδων, ἅτινα εἰς μικρὰν ἡλικίαν, συρόμενα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος χρείζονται τοῦ πρωκτοῦ.

167 Ἂν δὲν ἔχεις γέρο, δὸς κι ἀγόρασε. —Ὅτι πολίτιμοι οἱ δεξιοὶ σύμβουλοι.

168 Ἂν δὲν ἦναι νωπὸ, ἂς ἦν' καὶ παστομένο.—Εἰς τοὺς καὶ τὰ δευτερεῖα στέργοντας· ἀπαντᾶται καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Ἂν μὴ κρέας παρῇ, στερκτέον τῷ ταρίχῳ.» Ἰδὲ καὶ 143 Σ. 84 Π. καὶ 447 Ο.

Ἡ εἰρημένη παροιμία διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἀνάγκη νὰ ὑπομένωμεν καρτερικῶς τὰ συμβαίνοντα ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν αὐτὰ διότι κατὰ τὴν ἀρχαίαν σοφὴν ῥῆσιν

«Ἀνάγκη τε καὶ θεοὶ πείθονται.» Καὶ
«Ἀνάγκη οὐδὲ θεοὶ μάχονται.»

169. Ἂν δὲ θολώσῃ, δὲν λαγαρίζει.—Ὅτι ἄνευ κόπου καὶ προσπαθειῶν οὐδὲν καλὸν πραγματοποιεῖται. Ἰδὲ Β. 67—68, Θ. 1. καὶ Κ. 348.

170. Ἂν δὲ μαλώσουν δυὸ καιροὶ, δὲ βρέχει. — Καθὼς δύο χάλικες τριβόμενοι παράγουσι πῦρ, καὶ διὰ τῆς βασανίσεως τῶν διαφόρων γνωμῶν ἐξευρίσκεται ἡ ἀλήθεια, οὕτω καὶ διὰ τῶν ἀντιπαλαιόντων στοιχείων τῆς φύσεως παράγεται ὠφέλεια.—Ἰδὲ καὶ ἀνωτ. 159—160.

171. Ἂν δὲ μ' ἀρέσῃ ὁ Δάνδολος, πάω μὲ τὸν Κορνάρο.—Ἐπὶ τῶν ἀρεσκομένων εἰς ἀλλαγὴν δυναστῶν.

172. Ἂν δὲν ξεζιλίσῃ τὸ καματερὸ μὴν τὸ λυμπισθῇς.—(Σκαρπ.)

«Πρὶν τοῦ τέλους μηδένα μακάριζε.» Ἴδε καὶ τὰς σχετ. 332 Ε. 146 καὶ 151. Π.

173. Ἂν δὲ ξοδιάσῃς, δὲ σοδιάζεις.—Ὅτι μικρά τις προκαταβολὴ παράγει πολλάκις μεγίστην ὠφέλειαν. Ἴδε 237 Μ. καὶ 67 Χ.

174. Ἂν δὲν πέσῃ ἕνας, ἄλλος δὲ σηκώνεται.—Σαφής.

«Ὁ γὰρ θάνατός σου ζωή μου.»

175. Ἂν δὲ σ' ἀρέσῃ γρύλωνε.—Ἐπὶ τῶν ἀπλήστων καὶ ἀχαρίστων.

176. Ἂν (ἢ 'σὰν) δὲ σοῦ τρέχῃ, καββαλάρι, τί σκοτώνεις τ' ἄλογό σου; Καὶ

177. Ἂν σοῦ τρέχῃ ἡ μοῖρά σου, μὴν τρέχῃς, κι ἂν δὲ σοῦ τρέχῃ πάλιν μὴ τρέχῃς. —Ἴδε καὶ 873 Ο, 11 καὶ 54 Σ.

178. Ἂν δὲν τρέχῃ (ἢ βρέχῃ), στάζει ὅμως.—Ἐπὶ τῶν ὀλιγαρκῶν.

179. Ἀνεβλάστησε ἡ βροῦβα, θέλει καὶ ὁ σφογκὸς γυναῖκα. (Ἀθηναϊκή.) Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν μηδὲν σημαινόντων, καὶ τὰ παρ' ἀξίαν ἀπαιτούντων. Ἴδε καὶ 245 Μ.

180. Ἂν εἰς ὅλα εἶναι νόμος, εἰς τὰ 'μάτια ὄχι ὅμως.—Ὅτι πάντα ὑποτάσσονται εἰς τοὺς νόμους πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν.

181. Ἂν εἰπῶ τὸ παράπονόμου, λέγω τὴν πομπή μου. Καὶ

182. Πάγω νὰ πῶ τὸν πόνο μου, καὶ λέγω τὴν πομπή μου. Εἰς τοὺς ὅσοι ἀπὸ συγγενεῖς ἀδικούμενοι, μεγαλοψυχοῦντες δὲν κοινοποιοῦσι τὰ κατ' αὐτῶν παράπονα καὶ τὰς ἐκ μέρους των ἀδικίας, κρίνοντες καταφρόνησιν τῆς γενεᾶς τὴν κοινοποίησιν. Γενικώτερον δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν παθόντων τι, τὸ ὁποῖον τοὺς ἀτιμάζει, καὶ δὲν τὸ διαδίδουσι, διότι ὑπάρχουσι περιστάσεις τινὲς τοῦ βίου μας καὶ ἀλλότριαι θέσεις, τὰς ὁποίας σιωπηλῶς πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν καὶ πρέπει, εἰ δυνατὸν, νὰ καταπνίγωμεν

εἰς τὰ ἔγκατα τῆς ψυχῆς μας, ὡς νὰ μὴν ἔχωμεν τὸ δικαίωμα, οὔτε κἂν νὰ δικαιώσωμεν τὴν ἐνοχοποιουμένην ἀθωότητά μας, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ διὰ δίου μυστήριον τοῦ ἀνθρώπου, *ὅστις ὅμως πρέπει νὰ φιλοσοφῇ* ἢ νὰ δύναται ν' ἀντέχῃ εἰς τὰς πρὸς αὐτὸν γενομένας προσβολὰς καὶ ἀδικήματα.

183. Ἂν εἴχαμε ψωμὶ καὶ κρομμύδια, ἡ γειτόνισσα μᾶς ἐδάνειζε τὴν χύτρα.—Ἐπὶ τῶν στερουμένων καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων.

184. Ἂν εἶχα τυρὶ, προσφάγι δὲ ζητοῦσα. —Πολλοὶ εὐχαριστοῦντες εἰς τὰ ὀλίγα καὶ τὴν λιτότητα.

«Εἰ τυρὸν εἶχον οὐκ ἂν ἐδεόμην ὄψου» (Πλούταρχος)

185. Ἂν εἶχε δόντια, ἀκόμη θὲ νὰ 'δύζανε.—Ἐπὶ τρυφηλῶν καὶ βλακῶν.

186. Ἂν εἶχε ἡ κουροῦνα γνῶσι, μὰς ἐδάνειζε καμπόση. Ἐπὶ τῶν στερουμένων καὶ τῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων καὶ μὴ δυναμένων νὰ φανῶσιν ἐκ τούτου ἐπωφελεῖς.

187. Ἂν εἶχε μαμὴ, ἐγλύτωνε τὸ παιδί — Ἐπὶ τῶν μὴ προλαμβανόντων ἐγκαίρως.

188. Ἂν εἶχ' ἡ βάβα μας ἀπ' αὐτὰ**, τὴν ἔλεγαν παπποῦ.—Ἐπὶ τῶν σὺν τῇ μορφῇ καὶ τὴν φύσιν μεταβαλλόντων.

189. Ἂν εἶχ' ἡ ζούρλια κέρατα, θὰ φαίνουντα εἰς ὅλους.— Ὅτι ἡ μωρία καὶ κακοβουλία εὐθὺς δὲν γίνονται καταφανεῖς. Ἴδε καὶ **62 Η** καὶ **42 Ν.**

190. Ἀνεκατωμένα γνέματα κακοφτιασμένα πανιά.— Τὰ ἀτάκτως ἀρχόμενα, κακὸν ἔχουν καὶ τέλος.

191. Ἄνεμος ποῦ δ' ἐμποδίζει, ἄφησέ τον κι ἂς βοΐζῃ. — Ὅτι δὲν βλάπτει, δὲν διαταράττει. Ἴδε **3 Γ. 7 Π.** καὶ **112 Σ.**

192. Ἀνεμο τηγανισμένο, χιόνι, 'ς τὸ σουβλί. Καὶ

193. Ἀνεμοτηγανισμένο, καὶ ζουμὶ πολύ.— Εἰς τὰ μηδενὸς λόγου ἄξια, καὶ ἀδύνατα.

194. Ἄνεργος καὶ ὀκνηρὸς, ὁμοιάζουν καὶ οἱ δυό.—Σαφὴς

195. Ἂν ἔτσι βρέχῃ, ποτὲ μὴν πάψῃ. — Ἐπὶ αἰσίων καὶ τἀνάπαλιν συμβαμάτων.

196. Ἂν ἐφοβεῖτο ὁ λύκος τὴ βροχὴ, ἐφόραε καπότα. — Εἰς τοὺς δι' ἀνδρίαν μὴ φοβουμένους, καὶ εἰς τοὺς ἀσυνειδήτους.

197. Ἂν ἔσφαλε ὁ γάδαρος, τί φταίει τὸ σαμάρι ; —Ἴδε **66 Δ**, καὶ **Φ, 502—503.**

198. Ἂν ἐχάθηκαν τὰ σκουλαρίκια, αἱ τρύπαις ἀπέμειναν. Ἴδε τὰς σχετ. **241** κάτωθι **Η 112**, καὶ **Τ 15.**

199. Ἂν ἔχῃς κάτω θεὸ, ἔχεις κι ἀπάνω θεὸ, δὲν ἔχεις

κάτω θεὸ, δὲν ἔχεις κι ἀπάνω θεό. Ὁμοίως ταῖς 324 καὶ 337 Τ, καὶ 378 Ο.

200. Ἂν ἔχῃς τύχη πήγαινε, καὶ ῥοιζικὸ περπάτει.—Ἐπὶ τῶν βοηθουμένων ὑπὸ τῆς τύχης.

201. Ἂν ἔχῃ τ' αὐγὸ ὑπόληψι, ἔχει κι ὁ μοῦστος τάξι.— Σαφής.

202. Ἂν ἡ ζήλια ἦτο ψῶρα, θὰ κολλοῦσε ὅλ' ἡ χώρα.— Ὅτι ἡ ἀντιζηλία γεννᾷ ἀντιπάθειαν, καὶ πολλὰς ἄλλας δυσαρέστους συνεπείας.

«Ζῆλος ζῆλόν ἐστι τίκτων»— σχετ. τῇ 189.

203. Ἂν ἤκουε ὁ Θεὸς τοὺς κοράκους θὰ ψοφοῦσαν ὁλ' οἱ γαδάροι (ἢ τὰ τετράποδα). Ὁμοία τῇ ἑξῆς Ἀγγλικῇ

204. Ἂν αἱ ἐπιθυμίαι ἦσαν ἄλογα, οἱ ζητοῦντες αὐτὰ ἤθελον τὰ καβαλικεύει. Ἴδε καὶ Γ 6.

205. Ἂν ἤξευρε καθ' ἄνθρωπος γιὰ νὰ 'κανε κουβέντα,
Καὶ τὰ γομάρια μ' ἄλογα θὰ 'βγαιναν 'ς τὴν ἀρέντα.
Ἐπὶ τῶν ἀναξίων καὶ ἀνεπιτηδείων εἰς μεγάλα ἔργα.

206. Ἂν ἦσαι καὶ παππᾶς, μὲ τὴν ἀράδα σου θὰ πᾷς.— Ἐπὶ ἰσότητος. Ἴδε τὴν 315 Γ.

207 Ἂν ἦσαι μέλισσας παιδὶ, κένταμε ὡς ἐκείνη. — Ἐπὶ τῶν ὀφειλόντων νὰ πράττωσιν ἀναλόγως τῆς θέσεώς των.

208. Ἂν ἡ σκῦλα δὲν κουνίσῃ τὴν οὐρά της, τὰ σκυλιὰ δὲν πᾶν κοντά της.—Ἐπὶ τῶν ἑκουσίως πασχόντων.

209. Ἂν θέλ' ὁ Θεὸς, γίνεται (ἢ πάγει 'μπρός).

«Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέῃς.»

210. Ἂν θέλ' ὁ θεὸς, ἐγώ 'μαι ὁ ἄντρας σου.—Ἐπὶ τῶν καὶ εἰς τὰ βέβαια ἀμφιβαλλόντων.

211. Ἀνθρωπινὸ κεφάλι πιτάκωνε καὶ βωδινὸ χαμήλωνε. Ὅτι ἕκαστος κατ' ἴδιον τρόπον καταβάλλεται.

212. Ἄνθρωπο βλέπεις, καρδιὰ δὲ γνωρίζεις. — Ὅτι δύσκολον, εἶναι νὰ γνωρίζωμεν τὴν διάνοιαν τοῦ ἄλλου καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν πίστιν εὐκόλως εἰς αὐτόν.

«Χαλεπὸν ἑτέρου νόον ἴδμεναι ἀνδρός.» Θεόκρ. ταὐτὸ καὶ Θεογν.
«Οὐ γὰρ ἂν εἰδείης ἀνδρὸς νόον,
»οὐδὲ γυναικὸς πρὶν πειραθείης, ὥσπερ ὑποζυγίου.»

213. Ἄνθρωπος ἀγράμματος ξύλον ἀπελέκητον. Παροιμία ἀξία κατὰ τὸν ἡμέτερον Κοραῆ, νὰ λέγηται καὶ νὰ μνημονεύεται συνεχῶς, διότι καθὼς τὸ ξύλον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς οἰκοδομὴν, πρέπει πρῶτον νὰ πελεκηθῇ, οὕτω καὶ ὁ πολίτης διὰ

νὰ ἦναι χρήσιμος εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πατρίδα του, χρεωστεῖ τοὐλάχιστον νὰ μάθῃ ν' ἀναγινώσκῃ, νὰ γράφῃ καὶ ν' ἀριθμῇ, ὥστε διὰ τῆς ἀναγνώσεως ἠθικῶν καὶ ἱστορικῶν βιβλίων νὰ σοφίζηται καὶ νὰ προοδεύῃ καθ' ἡμέραν διὰ νὰ βλέπῃ καὶ νὰ κρίνῃ ὀρθῶς τὰ γινόμενα. Διὸ πάνυ καλῶς καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα.»
«Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων»
«Ὁ γράμματ' εἰδὼς καὶ περισσὸν νοῦν ἔχει.»

214. Ἄνθρωπος, ἀνθρώπου λύκος. ὁμοία τῇ 202.

215. Ἄνθρωπος ἀνθρώπου 'μοιάζει, καὶ τὸ πρᾶμα τοῦ πράματου.—Ἐπὶ τῶν ὁμοίων τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν. Ἴδε καὶ 44 Σ.

216. Ἄνθρωπος ἀπὸ σόϊ (ἢ ἀπὸ σπῆτι), καὶ σκυλὶ ἀπὸ μαντρί.—Ὅτι πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν ἀνθρώπους ἀφοῦ πρότερον ἐξετάσωμεν τὰς ἰδιότητας καὶ προτερήματα αὐτῶν. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Ἀνὴρ ἄριστος, οὐκ' ἂν εἴη δυσγενής.»

217. Ἄνθρωπος βαρυοροίζικος ἀτός του κι ἀπατός του,
Κάνει κακὸ τῆς μοίρας του, ποῦ δὲν τὸ κάν' ὁ 'χθρός του.
Ἐπὶ τῶν βλαπτομένων ἐξ ἰδίας ἀνοησίας καὶ ἀπερισκεψίας.

218. Ἄνθρωπος γιὰ κρεμάλα, γιὰ πνίξιμο, γιὰ σκότωμα.—Ἐπὶ κακούργων ἀξίων καὶ τῆς ἐσχάτης τιμωρίας. Ἴδ. καὶ 56 Ε.

219. Ἄνθρωπος μὲ μουστάκια καὶ γυναῖκα μὲ βυζιὰ συμβουλὴ δὲ θέλουν. — Σαφής· καὶ ὅμως τύχῃ κακῇ καὶ αἱ δύω αὗται ἡλικίαι συνεχῶς περιπίπτουσιν εἰς ἀτοπήματα, μάλιστα δὲ αἱ γυναῖκες.

220. Ἄνθρωπος πολύβουλος, θεὸς δὲ βουληκόπος. Καὶ

221. Ἄνθρωπος ὁ πολύβουλος καὶ θεὸς ὁ κοψιβούλης.—Εἰς τοὺς πολλὰ νὰ κάμωσι βουλομένους κωλυομένους δὲ ὑπὸ θείας δυνάμεως.

«Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ θεὸς κελεύει.» Ἴδ. 19 Ο.

222. Ἄνθρωπος ποῦ δὲν βλάφτει, καὶ δὲν ὠφελεῖ.— Ἐπὶ ἀδρανῶν καὶ ἀνικάνων.

223. Ἀνθρώπου παρακάλεσι, ὁμοιάζει τὴν ἀγγάρια.— Εἰς τοὺς κατ' ἀνάγκην ἐκπληροῦντας τὰ τῶν φίλων ζητήματα, ἵν' ἀποφύγωσιν τὴν κατάκρισιν

224. Ἂν κάθεσαι 'ς τὴν θέσιν σου, κανεὶς δὲν σὲ σηκώνει.—Ἐπὶ τῶν ἀφρόνως καταλιπόντων τὴν θέσιν των καὶ ζητούντων τι καλλίτερον πρὸς βλάβην αὐτῶν πολλάκις.

225. Ἂν καθίσῃς μὲ στραβὸν, ὡς τὸ βράδυ ἀληθωρίζεις.—

Ὅτι αἱ κακαὶ συναναστροφαὶ διαφθείρουν τὰ χρηστὰ ἤθη. Ἴδε ἄνω 158, Μ 216, Ο 533 καὶ Π 104 — 105. παραπλησίως καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Εἰ χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃ»
«Ὁμιλίαι πονηραὶ τὸν βίον λυμαίνονται»
«Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί.»
«Σοφοῖς ὁμιλῶν κ' αὐτὸς ἐκβάσῃ σοφὸς»

Νόμος δὲ ἀρχαίων ἀπαγορεύει τὴν μετὰ τῶν φαύλων συνομιλίαν. Καὶ ἑτέραν παραπλήσιον τῇ εἰρημένῃ ἔχει ἡ συνήθεια ἣν πολλάκις μεταχειρίζεται εἰς Νουθεσίαν ὁ σοφὸς Κοραής

226. Πέμου μὲ ποῖον συναναστρέφεσαι νὰ σοῦ 'πῶ ποιὸς εἶσαι. Οἱ δὲ Ἰταλοὶ Dimmi con chi pratichi, e ti dirò chi sei.

227. Ἂν καινούριο φίλο κάνῃς, τὸν παλιὸ μὴ τὸν ξεχάνῃς. σαφής

228. Ἂν κάμῃς τὰ καλὰ παιδιὰ, καὶ τί τὸ θὲς τὸ ἔχει,
Κι ἂν κάμῃς τὰ κακὰ παιδιὰ καί τὶ τὸ θὲς τὸ ἔχει.
(περιουσίαν). ὅτι οἱ μὲν ἀγαθοὶ παῖδες εἰσὶ περιουσία τοῦ ἀνθρώπου, οἱ δὲ κακοὶ καταστροφή. Ἴδε καὶ 281.

229. Ἂν κάμ' ὁ Μάρτης δυὸ νερὰ, κι Ἀπρίλης ἄλλο ἕνα,
Χαρὰ 'ς ἐκεῖνο τὸ γεωργὸ, 'ποῦ 'χει πολλὰ σπαρμένα.
Ἴδε καὶ 155— 156 καὶ 250. — Ἐπὶ τῶν εὐδοκιμούντων σπαρτῶν ὅταν βρέξῃ κατὰ τοὺς εἰρημένους μῆνας.

230. Ἂν κρεμάσουν τοὺς μαστόρους, ἄδικα θὰ κρεμασθῇς. Σαφής.

231. Ἂν μ' ἀγαπᾷ ἡ μάνα μου, τῆς μοίρας μου εἶν καὶ 'κεῖνο. — Μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν τυχηρῶν.

232 Ἂν μαγειρέψῃς τὰ κουκιὰ σὲ πήλινο τσουκάλι,
Θὲ νὰ φουσκώσουν τὰ κουκιὰ, νὰ σοῦ χυθῇ τὸ λάδι.
(παρὰ Πελοποννησίοις εὔχρηστος). Ἐπὶ τῶν μεταχειριζομένων ἀνεπιτήδεια πρὸς τὸν σκοπόν των μέσα.

233. Ἂν ὁ Ἀλῆς γίνεται Γιάννης, κι ἡ ὄρνιθα 'κταπόδι.— Ἐπὶ τῶν ἀπιθάνων καὶ ἀδυνάτων.

234. Ἀνομομαζώματα (ἢ ἀνεμομαζώματα) διαβολοσκορπίσματα (ἢ δαιμονοσκορπίσματα). ὁμοία τῇ

235. Ἀπὸ τὰ καλῶς συναγμένα, πέρν' ὁ διάβολος τὰ μισά· ἀπὸ δὲ τὰ κακῶς κι αὐτὸ τὸν οἰκοκύρη. Καὶ

336. Τῆς ἀδικιᾶς τὸ γέννημα σὲ ποντισμένο μῦλο. (Ἑπτανησιακή). Καὶ

337. Τὸ δίκαιο πρᾶγμα δὲν χάνεται.—Ὅτι τὰ κακῶς συναγμένα οὐ μόνιμα.

«Τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται.» Καὶ
«Ὁ σπέρνων ἀδικίαν θερίζει ἀπώλειαν.» Καὶ
«Τὸ κακῶς πορισθὲν κακῶς ὄλλυται.» Καὶ
«Ἀλῆν δὲ φόρτος ἔνθεν ἦλθεν, ἐνθ' ἔβη.» Τουρκιστὶ δὲ
Χαλάλι μάλ, γἶαμπανὰ γκιτμές.—Γαλλιστὶ δὲ
Ce qui vient de la flûte 's en retourne au tanbouir. — Καὶ Ἰταλιστὶ
La bertunia ne porta via l' aqua ἴδε καὶ 543.

238. Ἂν παντοῦ χιλιμουντρᾶς, μὴ κοντὰ 'ς τὸν ἐγκρεμνό. (Χιακὴ) Ἐπὶ τῶν αὐθαδῶς τολμώντων ἐναντίον ἰσχυροτέρων καὶ κινδυνεύόντων.

239. Ἂν πεθάν' ἀπὸ συνάχ'η, φάσκελα νὰ 'χη ἡ πανοῦκλα.— Ἐπὶ τῶν μικρῶν καταβαλλομένων.

240. Ἂν περάση ὁ μύρμηκας ἀπὸ τὰ γένεἶά μου θὰ περάση κἶ ἡ καμήλα. Ἴδε καὶ 65 Δ.

241. Ἂν πέση τ' ἀξινάρι 'ς τὸν ποταμὸ, μᾶς μένει τὸ στηλἶάρι. — Ἐπὶ ἀνοήτων προσδοκώντων ὄφελος ἐξ ἀνωφελῶν πραγμάτων. Ἴδε καὶ τὴν 198.

142. Ἂν 'σ ἀπατήση ἡ μαργἶολἶά, τὴ γνῶσι τί τὴν θέλεις. Ἐπὶ συνετῶν ἐξαπατωμένων ὑπὸ ἀνοήτων καὶ μὴ ὠφελουμένων ἐκ τῆς φρονήσεώς των.

243 Ἂν σοῦ ἔρχετ' ἀναγοῦλα, βάλ' τὸ χέρι σου νὰ ξεράσῃς. Πρὸς τοὺς μὴ στέργοντας, ὅτι ἄλλοι ποιοῦσιν ἢ λέγουν.

244. Ἂν σοῦ ζητήση κρασὶ πάλιν, σφονδυλἶὰ δός του.—Εἰς τοὺς πλέον τοῦ δέοντος ζητοῦντας καὶ βλαπτομένους, καθάπερ ὁ μυθολογούμενος Κύκλωψ, ὅστις ζητήσας ὡς λέγουσι πάλιν οἶνον παρὰ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ μεθυσθεὶς ἀπετυφλώθη.
«Ἂν οἶνον αἰτῇ, κόνδυλον αὐτῷ δίδου.»

245. Ἂν σοῦ ξαναρέση Λάμπρο, ξαναπέρασ' ἀπ' τὴν Ἄντρο.—Εἰρωνικῶς εἰς παθόντας καὶ προκαλουμένους εἰς τὸ αὐτό.—Ἀναφέρεται δὲ εἰς τὴν γνωστὴν παρὰ τὴν Ἄνδρον ναυμαχίαν τοῦ εὐκλεοῦς Λάμπρου Κατζώνα, ἐν ᾗ τὸ πρῶτον ἡττήθη ὁ ἥρως οὗτος ὑπὸ ἥττονος δυνάμεως τῶν Ὀθωμανῶν.

246 Ἂν σοῦ χαρίζουν δαμάλι, δένετο ἀπ' τὸ λαιμό· ἂν σοῦ χαρίζουν δακτυλίδι, ἄπλωνε τὸ δάκτυλο.—Ἐπὶ ἁρμοδίου χρήσεως τῶν προσφερομένων.

247. Ἀντάμα δὲν μονἶάζομε κἶ ἡ χωρισἶὰ κακ' εἶναι. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων νὰ ἐκπληρώσωσι καθῆκον, καὶ ἐξ ἰδιοτροπίας παρορώντων.

248. Ἀντάμα ὁμιλοῦμε, καὶ χωριστὰ ἀκοῦμε.— Ἐπὶ τῶν μὴ προσεχόντων εἰς τὰ λεγόμενα.

249. Ἀνταμικὸς γάδαρος, τὸν τρώγ' ὁ λύκος.— Πολλάκις εἰς ἐπιχειρήσεις περαιώνει εἷς καὶ μόνος τελειότερον καὶ ταχύτερον ἔργον τι, ἢ πολλοὶ ὁμοῦ.

250. Ἂν τὰ φῶτα φωτερὰ καὶ τὰ λάμπρα σκοτεινά,
Χαρὰ 'ς τὸ βοῦ, καὶ 'ς τὸ ζευγᾶ. (Θηραϊκὴ)
Ἐπὶ τῶν προσδοκώντων ἀφθονίαν καρπῶν ἐκ τῶν καιρῶν. Ἴδε καὶ τὴν 229.

251. Ἀντὶ γλὰ λαγό, ἔβγαλ' ἀρκοῦδα.—Ἐπὶ τῶν ἀντὶ ὠφελείας βλάβην ἀπροσδόκητον ἀπαντώντων.

«Ἀντὶ πέρκης σκορπίον»
«Ἑταίραν ἀντὶ νύμφης.»
«Φάτταν ἀντὶ περιστερᾶς.» ὁμοία τῇ 121 Π.

252. Ἀντὶ νὰ 'βγῇ ἀπὸ τὴν πόρτα, βγαίν' ἀπὸ τὸ παραθύρι. Πρὸς τοὺς ἐπὶ φανερᾷ ζημίᾳ καὶ βλάβῃ διαχειριζομένους τὰ ἑαυτῶν.

253. Ἀντὶ νὰ μουγκίσῃ τὸ βῶδι, μουγκᾷ τ' ἀμάξι.—Πρὸς τοὺς παραπονουμένους κακῶς διὰ παθήματα ἄλλων.

254. Ἀντὶ νὰ στηρίζουν τὰ θεμέλια, στηρίζουν τὰ κεραμίδια. — Ὅτι πολλάκις βοηθούμεθα ἀφ' ὅπου δὲν ἐλπίζομεν, καὶ ἐγκαταλιμπανόμεθα ἀφ' ὅπου περιμένομεν.

255. Ἀντι νὰ τῆς βάλουν φρύδια, τῆς ἔβγαλαν τὰ 'μάτια.—Ἐπὶ τῶν ἀντὶ ὠφελείας βλάβην ἀπολαμβανόντων. σχετ. τῇ 239 Ε.

« Κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τὰ ὦτα πρωταπώλεσε.»

256. Ἂν τὸ ἄλογο ὀργήσῃ, σέλωσε τὸ βῶδι. — Ἐπὶ τῶν ἀνακολούθων.

257. Ἂν τὸν γλυκάνῃς, θὰ σοῦ κολληθῇ 'ς τῇ ῥάχι.—Ὅτι οἱ δεχόμενοι εὐκόλως τὰς παρακλήσεις τῶν ἄλλων δυσκόλως ἀποφεύγουν καὶ τὰς συχνὰς ἐνοχλήσεις των,

« Χαλεπὸν χωρίῳ κῦνα γεῦσαι.» Θεόκρ. Ἴδε 1. §.

258. Ἂν τὸν μεταΐδῇς, γράψε τον χωριάτην (ἢ Ἀράπην)·
— Καὶ

259. Ἂν τὸν μεταΐδῇς φτύσε τον. — Καὶ

260. Ἂν τὸν ξαναΐδῇς 'ς τὴ βρύσι, Γράψε τόνε γιὰ ντερβίση. Ὅτι ὁ ἀδικῶν φεύγει καὶ δὲν μένει νὰ τὸν συλλάβωσι.

«Ἀνὴρ φεύγων οὐ μενεῖ λύρας κτύπον.»

261. Ἄντρας γέρος, γυναῖκες νιαῖς, κάνουν πάντα καχιαῖς δουλιαῖς.

Εἰς τοὺς παρ' ἡλικίαν νυμφευομένους, ἢ καὶ ἐρωτευομένους παρακαίρως.

262. Ἄντρα θέλω, κι ἂς εἶν' καὶ κούτσουρο. — Εἰς τοὺς ἔχοντας ἀπόλυτον ἀνάγκην πράγματός τινος, καὶ ἐπιθυμοῦντας αὐτὸ ὁπωσδήποτε.

« Γήργαθεν φωνεῖς.»

263. Ἄντρα θέλω, τώρα τὸν θέλω. Καὶ

264. Ἄντρα θέλω 'γὼ τὸ βράδυ κι ἂς μὴν ἔχ' ὁ λύχνος λάδι.

Ἐπὶ τῶν ἀνοήτως ἐπιμενόντων.

265. Ἄντρα μοῦλθ' ἡ γρηγοράδα, (ἢ ἀξιάδα), φέρ' τὰ γένεια σου νὰ γνέσω.— Ἐπὶ τῶν ῥαθύμων ἐκ φύσεως γυναικῶν, καὶ προσποιουμένων ἐνίοτε δραστηριότητα, ὧν ὅμως ἡ ὑπόκρισις καὶ ἐκ τῶν λόγων καταφαίνεται.

266. Ἄντρας εἶσαι φόβο δίνεις, κι ὅπου πᾷς ξυλιαῖς μαζεύεις. — Ὅτι οἱ ἄνδρες εἰ καὶ εἰσὶν ἰσχυρότεροι τῶν γυναικῶν, καὶ ἐπιεικέστεροι καὶ εἰλικρινέστεροι αὐτῶν καταβάλλονται ὅμως πολλάκις ἐκ τῆς πανουργίας ἐκείνων.

267. Ἄντρας μου 'ς τὰ τσάγκαλα κι ἐγὼ 'ς τὰ τσαγκαλίσματα. (Ἀθηναϊκή). — Ἐπὶ τῶν μεταξύ των ἀπατωμένων. Ἴδε καὶ 250.

268. Ἀνύπαντρος προξενητὴς γιὰ λόγου του γυρεύει.

Ἐπὶ τῶν ἐνεργούντων δι' ἑαυτοὺς ὑπὸ τὸ πρόσχημα ξένου συμφέροντος.

«Ἄκαιρος πρόξενος, εἰς ἑαυτὸν ἀφορᾷ.» Ἴδε καὶ 241 Η.

269 Ἂν φταίω 'γὼ νὰ σκάσ' ὁ ἄντρας μου· κι ἂν φταίῃ ὁ ἄντρας μου, νὰ σκάσ' αὐτός. Καὶ

270. Ἂν φταίω 'γὼ νὰ καῇ ἡ ῥόκα μου, κι ἂν φταίῃ ὁ ἄντρας μου νὰ 'βγοῦν τὰ 'μάτια του. — Ἐπὶ τῶν καθ' ὑπερβολὴν φιλαύτων καὶ ἀδιαφορούντων εἰς τὰ τῶν οἰκείων δυστυχήματα. σχετ. τῇ 351.

271. Ἂν χτυπᾷς με, καὶ πονῶ, καταρῶμαί σε κι ἐγώ.—Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ προσβολῆς ἀδίκου, καταρᾶται τὸν ἀδικοῦντα ἐπικαλούμενος τὸν Θεόν.

272. Ἂν χωρατεύῃς μὲ τὸ γάδαρο, θὰ σὲ κτυπήσῃ 'ς τὸ πρόσωπο μὲ τὴν οὐρά του. — Ἐπὶ τῶν ἀνηθίκων καὶ βαρβάρων, οἵτινες διὰ μικρὰς αἰτίας προσβάλλουν ἀθώους. Ἴδε καὶ Ο. 528, καὶ 623—624.

273. Ἀξίζει ὁ ἄνθρωπος ὅσο συλλογίζεται.— Σαφής.

274. Ἀξίζει ἡ παλιόκοττα σαράντα πουλακίδες.— Ἐπὶ τῶν προβεβηκότων, ὧν πολλοὶ πολλῶν νεωτέρων εὐδοκιμότεροι εἰσὶν ἐπὶ συνέσει. Ἴδε καὶ τὰς 171 Η, Ο 780, Τ. 244—245 καὶ 419.

275. Ἀξίζ' ὁ ἕνας γιὰ 'κατό, κι οἱ ἑκατὸ οὔτ' ἕνα. Ἴδε καὶ 66 καὶ 67 Σ. καὶ 220 Μ.

«Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ.»
«Πολὺ Κρεῖττον ἐστὶν ἓν καλῶς μεμαθηκέναι, ἢ
«πολλὰ φαύλως περιβεβλῆσθαι πράγματα.»

Ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν συγκαταριθμουμένων εἰς τοὺς εὐδοκιμοῦντας.

276. Ἀξίναν ἡ ποδιὲς μας, καὶ σκεπάσαν τῆς πομπαῖς μας. Ἐπὶ τῶν ἐκ περιστάσεων προσπαθούντων νὰ καλύψωσι καταφανῆ αἴσχη των.

277. Ἄξην' ὁ γάδαρος ἐκόντην' ἡ σαμάρα. Καὶ

278. Μεγάλωσε τὸ πουλαράκι, κόντεψε τὸ σαμαράκι. Σαφής

279. Ἄξιος 'ς τὸ φαγί, κι ἀγλήγορος 'ς τὸν ὕπνο.— Ἐπὶ μαλθακῶν καὶ τρυφηλῶν.

280. Ἀξιώθηκε ἡ νύφη μας τὸ Σάββατο τὸ βράδυ.—Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν προσποιουμένων γυναικῶν δραστηριότητα πρὸς ἐπίδειξιν.

281. Ἀπ' ἀγκάθι 'βγαίνει ῥόδο, κι ἀπὸ ῥόδο βγαίν' ἀγκάθι. Ὅτι ἐξ ἐσθλῶν γονέων κακά, καὶ ἐκ κακῶν ἐσθλὰ γεννῶνται τέκνα. Ἴδε καὶ τὴν 228. οὕτως καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐδόξαζον

«Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὅμοιοι πατρὶ πέλονται,
»οἱ πλέονες κακίοις παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρρίοις.
Παραβ. Ὀδυσ. Β 276 Ε.

282. Ἀπ' ἀκουῆς ἀλέθ' ὁ μῦλος (Ναξία). Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀκοῆς γιγνωσκώντων πράγματα καὶ διηγουμένων αὐτὰ ὡς βέβαια.

283. Ἀπ' ἀστραπὴ κι' ἀπὸ βροντή. ἀπὸ βροχὴ καὶ χιόνι
Ἀπὸ καμπούρη καὶ σπανό, ὁ θιὸς νὰ σὲ γλυτώνῃ.

Ὅπως ἐκ διαφόρων οὐρανίων φαινομένων προαγγέλλονται ζημίαι καὶ δυστυχήματα οὕτω καὶ ἀπὸ πολλῶν σημειωμένων ἀνθρώπων οὓς ἀνάγκη νὰ προφυλαττώμεθα. Ἴδε καὶ τὴν 335.

284. Ἀπ' αὐτὰ ποῦ λὲς κυρά μου, χορτασμέν' εἶν' ἡ κοιλιά μου.—Εἰς τοὺς ταὐτολογοῦντας καὶ μόνον ὑπισχνουμένους.

285. Ἀπ' ἐδῶ κι ἀπ' ἐκεῖ πάει 'μέρα σήμερα. — Ἐπὶ τῶν μάτην καὶ ἀσκόπως ἐργαζομένων. Ἴδε καὶ 22 Ω.

286. Ἀπ' ἐκεῖ ποῦ πήδησ' ἡ κατσίκα, θὰ πηδήσῃ καὶ τὸ κατσικάκι.—Ὅτι τὰ ἐκ φύσεως ὅμοια ταῦτα ἐπιτηδεύοντες.

287. Ἀπελπισμένο καράβι, σὲ καλὸ λιμέν' ἀράζει. Καὶ
288. Ἀποριξιμιὸ καράβι πρῶτο 'ς τὸ λιμιόν' ἀράζει.—Ὅτι πολλάκις ὁ ἀνίκανος καὶ ἀνεπιτήδειος νομιζόμενος ἀναδεικνύεται ἐκ τύχης ἐπιτυχὴς καὶ εὐτυχής.
289. Ἀπέθαν' ἡ πεθερά μου, κι ἐπλάτυν' ἡ γωνιά μου.— Εἰς τοὺς ἀπό τινος δυςυχήματος ἢ ςενοχωρίας ἐλευθερωθέντας.
290. Ἀπελπισμένο παιδὶ, καλέ μου νοικοκύρη.—Ὅτι ἐνίοτε ἐξ ὧν δὲν ἐλπίζει τις βλέπει πολλὰ καλά.
291. Ἀπ' ἔξω διάλε διάλε (καθαρός)· κι ἀπὸ μέσα ἀργκινίδης (ἀκάθαρτος) (Κυπρία). Καὶ
292. Ἀπ' ἔξω κοῦκλα, κι ἀπὸ μέσα πανοῦκλα. Καὶ
293. Ἀπ' ἔξω μπέλα μπέλα, κι ἀπὸ μέσα δὲν ὠφέλα. — Ἐπὶ τῶν ἔξωθεν φαινομένων ἄλλως, παρ' ὅτι πραγματικῶς εἶναι; Ἴδε καὶ 52 Θ, 74 Η καὶ 338 Ο.

»Ἔνδοθι τὴν Ἑκάβην, ἔκτοθι τὴν Ἑλένην.»

294. Ἀπέταξε τὸ πουλὶ καὶ δὲν γυρίζει πλέον.—Ἐπὶ τῶν ἀνεπιστρεπτεὶ ἀπολεσάντων ἀγαθόν τι. Ἴδε καὶ τὰς 802,868 καὶ 879 Ο καὶ 233 Π.
295 Ἄπιαστα πουλιὰ χίλια 'ς τὸ μπαρᾶ.—Ἐπὶ τῶν ζητούντων καὶ ὑπισχνουμένων πράγματα ἀδύνατα.

»Δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς.» Ἴδε καὶ τῇ σχετικῇ 5 Ψ.

296. Ἄπιαστος κλέφτης, καθάριος νοικοκύρης. — Ὁ κλέπτης καὶ ὁ πονηρὸς, ὅταν δὲν συλλαμβάνεται ἐπ' αὐτοφόρῳ καὶ κατὰ σύμπτωσιν μόνον ὀνειδίζεται, ζητεῖ ἱκανοποίησιν τῆς τιμῆς του. Ἴδε καὶ τὴν 9 Ε καὶ 450 Κ.
297. Ἄπλυτα καὶ κρίματα 'γλήγορα μαζόνονται. — Καθὼς ἐν βραχεῖ χρόνῳ συνάζονται τὰ ῥυπαρὰ, οὕτω καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἐπισωρεύονται ἀνεπαισθήτως καὶ ἀθρόως.
298. Ἀπὸ γουρουνίσιο τουλούμι, κρασὶ ποτὲ δὲν ἤπια. Καὶ
299. Ἀπὸ γουρουνίσιο ἀσκὶ, κρασὶ δὲν πίνεις. Καὶ
300. Ἀπὸ σπανὸ τρίχα δύσκολα βγάζεις.—Ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένωμέν τι παρ' ὧν οὐκ ἔχουσιν.
301. Ἀπὸ δυὸ λιθάρια βγαίνει τ' ἀλεύρι. —Ὅτι ἡ ἕνωσις τῆς δυνάμεως φέρει τὸ καλὸν ἀποτέλεσμα.

»Χεὶρ χεῖρα νίπτει, δάκτυλός τε δάκτυλον
»Ἀνὴρ ἄνδρα καὶ πόλις σώζει πόλιν.»

302. Ἀπὸ ἕνα 'βγαίνει ὁ λόγος, κι ἑκατὸ εὐθὺς τὸν ξέρουν. Καὶ
303. Ἀπὸ ἕνα στόμα 'βγαίνει, καὶ σὲ χίλια αὐτιὰ 'μπαίνει.
304. Ἀπὸ χείλη 'βγαίν' ὁ λόγος καὶ σὲ χίλιους καταντάει.

Ότι τὸ ἀπόῤῥητον γίνεται κοινὸν ἅμα καὶ εἰς ἕνα γίνῃ γνωστόν· ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

»Πρὸς ἄνδρ' εἰπὼν ἕνα, πύθοιντο ἂν αὐτὸν πάντες.»

305. Ἀπὸ ἕν ἀρνὶ δυὸ τομάρια δὲ 'βγαίνουν. Ἴδε καὶ Δ 165 καὶ 168 καὶ Ο 538.

306. Ἀποθαμμένου τὸ πουγγὶ ἀνάποδα γυρίζει. — Ὅτι πολλάκις ἐκ διαφόρων αἰτιῶν βλάπτονται αἱ περιουσίαι τῶν τεθνεώτων.

307. Ἀπόθανε νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ ζῆε νὰ σ' ἔχ' ἀμάχη. (ἢ νὰ μὴ σὲ θέλω.)—Ἐπὶ τῶν φιλούντων τοὺς οἰκείους ἀπόντας καὶ μισούντων αὐτοὺς παρόντας. Ἴδε καὶ τὴν 13 Χ.

308. Ἀπὸ καινούργιο πραματευτὴ (ἢ ἔμπορον) κι ἀπὸ παλιὰ *Τεχνήτρα θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ. Καὶ

309. Ἀπὸ καινούργιο ἄρχοντα κι ἀπὸ παλιὸ διακονιάρη, ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ.— Εἰς τοὺς ἀμαθεῖς, ἰδιοτελεῖς καὶ ἐν κακίᾳ γηράσαντας.

310. Ἀπὸ καιρὸ κι ἀπ' ἀφεντιά.— Ἐπὶ τῶν ἐξ ὑπερτέρας δυνάμεως προερχομένων ἐμποδίων.

311. Ἀπὸ κακὴ κολοκυθιά, μήτε κολοκυθόσπορο. — Ὅτι τῶν κακῶν καὶ φθονερῶν καὶ τὴν ἐλαχίστην σχέσιν πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν. Ἴδε καὶ τὴν 389

»Ἔλεον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου.» Δαυΐδ.

312. Ἀπὸ κακὸ χρεωφειλέτη κι ἕνα σάκκο (ἔπερνα.) Καὶ

313. Ἀπὸ κακὸ χρεωφειλέτη καὶ σάκκο ἄχυρα, κι ἐκεῖνο καλὸ εἶναι.—Ὁ Κοραῆς παραθέτει τὴν παροιμίαν ταύτην πρὸς τὴν ἀρχαίαν

»Ἀπὸ καταδυομένης νηός, ὅ,τι ἂν λάβῃς κέρδος.»

314. Ἀποκριαῖς καὶ χωρὶς τούμπανα.— Ἐπὶ παραλείψεως ἀναγκαίων πραγμάτων.

315. Ἀπόκτησ' ἢ κοπριὰ φρουκάλι. (Κυπριακὴ) Ἴδε καὶ 11, 102 καὶ 112—114 Ε

316. Ἀπ' ὀλίγο παρακάτω νά 'ναι πάντοτε γεμάτο. — Ἐπί τῶν δαπανώντων περισσότερα παρ' ὅσα ἀπολαμβάνουσι ὁμοία ταῖς 143 Π. καὶ 473 Τ.

317. Ἀπὸ μακρύτερα βλάγε τὴν ταγή. — Ἡ λέξις ταγὴ εἶναι Ἑλληνική, καὶ σημαίνουσα τὸ σιτηρέσιον τῶν ἵππων. Εἰρωνικῶς πρὸς τοὺς νομίζοντας, ὅτι καὶ διὰ παρακαίρου βοηθείας δύνανται νὰ προλάβωσι δυστυχήματα. Ἡ παροιμία αὕτη πηγάζει ἀπὸ χωρικοὺς ἐκ τοῦ ἀκολούθου ἱστορικοῦ.

Ἀγωγιάτου τινὸς πολλὰ φειδωλοῦ ὁ ἵππος ἐτρέφετο μὲ ὀλιγίστην

τροφὴν, ὥστε μίαν ἡμέραν ἐξηπλώθη εἰς τὴν ὁδοιπορίαν ἐξ ἀδυναμίας ὁμοῦ μὲ τὸ φορτίον· ὁ ἀγωγιάτης εὐθὺς τὸν ἐξεφόρτωσε κ' ἐπροσπάθει νὰ τὸν ἀνεγείρῃ, ἀλλὰ ματαίως· ἐπενόησε λοιπὸν νὰ τὸν σηκώσῃ διὰ τῆς κολακείας καὶ λαβὼν φοῦχταν κριθῆς τὸν ἐπροσκάλει μακρόθεν· ὁ συνοδοιπόρος του γινώσκων τὴν φειδωλίαν αὐτοῦ καὶ βλέπων τὴν ἀνόητον πρᾶξιν τῷ εἶπεν, εἰρωνευόμενος, «Ἀπὸ μακρύτερα ἀστόχαστε τὴν ταγὴν δεῖξέ του διὰ νὰ σηκωθῇ» ἢ « πρόϊμα ἄγροικε τὴ ταγή· » δηλαδὴ πρέπει τις νὰ ἦναι προμηθεὺς καὶ ὄχι ἐπιμηθεύς. Ἴδε καὶ τὴν 269 Π.

318. Ἀπὸ Μάρτι καλοκαῖρι, κι ἀπὸ Αὔγουστο χειμῶνα.— Ἐπὶ τῶν φυσικῶν χρονικῶν διαιρέσεων.

319. Ἀπὸ Μαρτιοῦ 'ποκάμισο, κι ἀπ' Αὔγουστο συγκοῦνι. (ἐπανωφόριον χωρικῶν).—Ὅτι ἡ ἐγκαίρως πρόβλεψις τῶν ἀναγκαίων ὠφέλιμος. Ἴδε καὶ 397.

320. Ἀπὸ μῆλο ὡς αὐγὸ νὰ κι ἕνα (ἢ κυρὰ) λουκάνικο.— Εἰς τὰ ἀσύμφωνα. Ἴδε καὶ 356 καὶ Τ. 231.

321. Ἀπὸ μικρὸ κι' ἀπὸ ζουρλὸ μαθαίνεις τὴν ἀλήθεια.— Ἐπὶ τῶν ἐν κουφότητι ἢ ἀθωότητι τὴν ἀλήθειαν λεγόντων. Ἴδε καὶ 8 Μ.

«Ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν.» Σειράχ.

322. Ἀπὸ 'μπρὸς κυρὰ Μαριὰ, κι ἀπὸ 'πίσω κοφινόκωλη.— Ἐπὶ τῶν ζητούντων διὰ τοῦ καλλωπισμοῦ νὰ κρύψωσι τὰς ἑαυτῶν ἀσχημίας.

223. Ἀπὸ 'μπροστὰ κάλλιο τὸν ἐχθρὸ παρ' ἀπὸ 'πίσω.— Ἐπὶ τῶν κρυφίως ἐπιβουλευομένων τοὺς ἄλλους ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φιλίας· ὁμοία τῇ

324. Κάλλια ἕνα καθαρὸ ἐχθρὸ, παρ' ἀπατηλὸ φίλο. Καὶ Τουρκική·

Μποϊλὲ ντὸστ βάρικεν δουσμὰν νεγὲ λοζίμ· ἤτοι

τοιούτου φίλου ὑπάρχοντος, πρὸς τί ὁ ἐχθρός.

325. Ἀπὸ μυλωνᾶς δεσπότης.— Ἐπὶ οὐτιδανῶν μεγαλυνομένων αἴφνης καὶ παρ' ἀξίαν προαγομένων.

«Ἀπὸ βραδυσκέλλων ὄνων ὥρουσε». σχετ. τῇ 376.

326. Ἀπὸ ἕνα φαγὶ φεύγω κι εἰς ἄλλο κατανταίνω.— Ἴδε καὶ 144 Κ.

327. Ἀπ' ὅλα τὰ μυρωδικὰ, κάλλια μυρίζ' ὁ φοῦρνος,

κι ἀπ' ὅλα τὰ λαλούμενα κάλλια λαλεῖ ἡ πλῶσκα.— Ἐπὶ οἰνοποτῶν.

328. Ἀπὸ 'πάνω κόκκινο, κι ἀπὸ κάτω κόσκινο.— Ἐπὶ τῶν φαινομένων μὲν καλῶν, ἀληθῶς δὲ οὐδεμιᾶς ἀξίας ὄντων.

«Καλὴ μὲν ὄψις ἐν δὲ δειλαιαιφρένες.»

329. Ἀπὸ πέτρα σὲ λιθάρι. —Εὔληπτος.

«Τὸν καπνὸν φεύγων εἰς τὸ πῦρ ἐμπέπτωκας.»
«Ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυβδυν».

330. Ἀπὸ πῆτα ποῦ δὲν τρῶς, τί σὲ μέλλει κι ἂν καῆ. — Ἐπὶ τῶν ἀλλοτρίοις ἐπεμβαινόντων. Ἴδε Ε. 145 καὶ Γ 227.

«Ἀλλοτρίῃ χωρῷ, πόδα μὴ τίθεσθαι.»

331. Ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ δάκτυλό σου κρύβεσαι. Καὶ

332. Ὁποῖος κρύβεται ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ δάκτυλό του φαίνεται ὅλος.— Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων.

«Ἐν ἅλῳ δρασκάζεις (κρύπτῃ). Ἡσυχ.»

333. Ἀπὸ ποῦ, καὶ πῶς, καὶ πόσα;
ἀπ' Ἀθήνας ὡς Λειβάδι, Θόδωρος καὶ πεντακόσια.

Λακωνικὴ ἀπόκρισις δοθεῖσα ἀπὸ ποιμένα Ἀθηναῖον εἰς φιλόσοφον, θέλοντα νὰ δοκιμάσῃ τὴν εὐφυΐαν τοῦ ἀγραμμάτου ποιμένος.

334. Ἀπ' ὅπου κι ἂν τὸν πιάσῃς τὰ χέρια σου θὰ χρίσῃς. — Ἐπὶ κακοήθων.

335. Ἀπὸ σημειωμένον ἄνθρωπο φεῦγα. Σαφής.

«Φεύγετε τοὺς σημειωμένους». (Ἀποστ. Παῦλος.) Ἴδε καὶ Σ83.

336. Ἀπὸ σιγανὸ ποτάμι μακρυὰ τὰ ροῦχά σου. Καὶ

337. Ἀπὸ σιγανὸ ποτάμι, σήκωνε τὰ ροῦχά σου καὶ πέρνα. — Ἐπὶ τῶν ὑπούλων. Καὶ Γαλλιστὶ

Il n'est pire eau que celle qui dort.

338. Ἀπὸ σπανὸ ἄντρα καὶ μαλλιαρὴ γυναῖκα μακρυὰ τὰ ροῦχά σου.— Ἐπὶ πονηρῶν ἀνθρώπων ὧν ἡ κακία καταφαίνεται ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ὡς νομίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ σπανοὶ καὶ αἱ δασεῖαι γυναῖκες.

339. Ἀπὸ σύντροφο καὶ γυναῖκα δὲν 'μπορεῖς νὰ φυλαχθῇς.— Σαφής.

340. Ἀπὸ τὰ γένεια σοφός.— Ἐπὶ τῶν δοκησισόφων.

«Ἀπὸ πώγωνος σοφισταί.»
«Ἀπὸ πώγωνος φιλόσοφοι.»

341. Ἀπὸ τ' ἄλογο 'ς τὸ γάδαρο — Εἰς τοὺς ἀπὸ καλῆς καταστάσεως εἰς εὐτελεστέραν ἐμπεσόντας. Ἴδε 365 καὶ 373.

«Ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.»

342. Ἀπὸ τὰ 'μάτια ἡ ἀγάπη πιάνεται. — Δηλοῦται δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ἑπομένου δημοτικοῦ ᾄσματος.

«Ἐμπᾶτ' ἀγόρια 'ς τὸ χορὸ καὶ πιάστε τὸ τραγοῦδι»
«Πέστε καὶ τραγουδήσετε πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη»
«Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται 'ς τὰ χείλη ξεφυτρώνει»

«Κι ἀπὸ τὰ χείλη χύνεται καὶ 'ς τὴν καρδιὰ ῥιζόνει.»
Ἔλεγον δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι

«Ὅρασις μὲν ἔρωτος ἄρχει, αὔξει δὲ τὸ πάθος, ἐλπὶς»
«τρέφει δὲ μνήμη. τηρεῖ δὲ συνήθεια.» Καὶ
«Ἐκ τοῦ ὁρᾶν τὸ ἐρᾶν.»

343. Ἀπὸ τὰ 'μάτια του φωτιὰ κι ἀπὸ τὸ στόμα μέλι. — Ἐπὶ ἀπατεώνων.

344. Ἀπὸ τὰ μετρημένα τρώγ' ὁ λύκος. — Ὅτι πολλάκις, ὅπερ πολύ τις φυλάττει, ἐκεῖνο καὶ χάνει.

345. Ἀπὸ τ' αὐγὸ πηγαίνει 'ς τὴν ὄρνιθα, κι ἀπὸ τὴν ὄρνιθα 'ς τὸ βουβάλι. — Ἐπὶ τῶν προχωρούντων ἀπὸ μικρὰ εἰς μεγάλα ἐγκλήματα. Γαλλιστὶ δὲ

Qui prend un oeuf peut prondre un boeuf.

346. Ἀπὸ τ' αὐτιὰ δὲν κουτζαίν' ἡ καμήλα. — Ἐπὶ τῶν ἀναρμόστως προφασιζομένων, ὅτι πάσχουν· καὶ ἐπὶ τῶν ὀλίγων ἐνοχλουμένων ἀπὸ ἐλαφρὰς ζημίας.

347. Ἀπὸ τ' αὐτὶ καὶ ς' τὸ δάσκαλο. — Εἰς ὅσα πρέπει νὰ γίνωνται ταχέως.

«Ὡς εἰ καὶ κόγχην διεῖλες.» Ἴδε καὶ τὴν 13 Σ.»

348. Ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ θεριὰ 'ς τὰ γομάρια τὰ κοντά. — ὁμοία τῇ ἄνω 333 Καὶ

349. Ἀπὸ τὰ τέσσερα ὡς τὰ πέντε δὲ ξέρει. — Ἐπὶ εὐήθων. Ἴδε 160 Δ, καὶ 37 Τ.

350. Ἀπὸ τὴ δουλειὰ γνωρίζετ' ὁ τεχνίτης. — Ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἔργων των δηλουμένων.

«Ἐξ ὀνύχων τὸν λέοντα.»
«Ἐκ τοῦ γεύματος γινώσκω.» Γαλλιστὶ δὲ

A l' oeuvre on connait l' artisan.

351. Ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ καλοῦ μου, δὲν τὸν εἶδα ἂν εἶχε γένεια. — Εἰρωνικῶς, ἐπὶ τῶν λίαν ἀδιαφορούντων πρὸς οὓς ἔλαβόν ποτε συμπάθειάν τινα Ἴδε καὶ τὴν 239 καὶ 462 Τ.

352. Ἀπὸ τὴ μαμμὴ ὡς τὴ λεχῶνα ἐχάθη τὸ παιδί. Καὶ

353. Ἀπὸ τὴ μάνα ὡς τὴ μαμμὴ ἐχάθη τὸ παιδί. — Ἐπὶ κλοπῆς πραχθείσης μεταξὺ ὀλίγων καὶ γνωστῶν.

354. Ἀπὸ τὴ πεῖνα σοῦ φαίνεται μέλι. — Σαφής.

«Ἄκανθ' ὁ λιμὸς γλυκέα, πλὴν αὐτοῦ ποιεῖ.»

355. Ἀπὸ τὴ πόλι (ἢ ἀπὸ τὸν ἅγιο Λάζαρο) ἔρχομαι καὶ
'ς τὴν κορφὴ κανέλλα,
Χαμήλωσ' τὸ καπέλο σου νὰ μὴ φαν' ἡ ὀμπρέλλα.
— Ἐπὶ τῶν ἀσυναρτήτων καὶ ἀνακολούθων.

«Ῥάβδος ἐν γωνίᾳ, ἄρα βρέχει.» ὁμοία τῇ

356. Ἀπὸ τὸν ἅϊ (ἅγιο) Λάζαρο, ὡς τὴ φανερωμένη,
Μοῦ κλέψαν τὴ γαδάρα μου κι ἦταν καὶ 'γγαστρωμένη.
Ἴδε καὶ τὴν 320.

357. Ἀπὸ τὴ πολυλογιά, πῶς θὰ κάμω καὶ δουλειά. — Ἐπὶ ἀδολέσχων καὶ ὀκνηρῶν.

358. Ἀπὸ τὴν πόρτα ἡ ἁμαρτία. — Ἐπὶ τῶν ἐκτρεπομένων τῆς ἀρχῆς λόγῳ ἢ ἔργῳ.

359. Ἀπὸ τὴν συντροφιὰ ποῦ πᾶς 'ς ἕνα δρόμο, μὴ χωρίζῃς μόνος. — Ὅτι πολλάκις δὲν πρέπει ν' ἀποβάλλῃ τις τὴν βοήθειαν τῶν ἄλλων ἐπαιρομένου εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φρόνησιν.

360. Ἀπὸ τὴν τρίχα κρέμεται. Καὶ

361. Ἀπὸ μιὰ τρίχα ἔλειψε. — Ἐπὶ τῶν ἐν ἐσχάτοις κινδύνοις.

«Ἐκ τριχὸς κρέμαται.» Καὶ
«Ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα.» Ἡρωδ. Ζ'. 11.

362. Ἀπὸ τὴ 'ντροπὴ του γέμωσε ἡ μούρη του κρέας. — Ἐπὶ ἀναιδῶν ἐλεγχομένων καὶ ἀδιαφορούντων διὰ τὰς πράξεις των.

363. Ἀπὸ τὴ φωτιὰ 'ς τὰ κάρβουνα. — Σαφής. Ἴδε καὶ 373.
«Τὴν τέφραν φεύγων, εἰς ἀνθρακιὰν ἐμπίπει.»

364. Ἀπὸ τῆς μυλωνοῦς τὸν ἀπευτὸ* (α) ὀρθογραφίαν γυρεύεις; εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἐμπαιζόντων τὴν ἀνοησίαν τῶν ἄλλων.

(α) Ἡ παραγωγὴ τῆς παροιμίας ταύτης παρελήφθη διὰ τὸ εὔσχημον· ἐννοεῖται ὅτι ἡ λέξις ἀπευτὸ ἀντεκατέστησεν ἄλλην, αὕτη δὲ συνηθίζεται νὰ λέγεται ἀντὶ τοῦ αὐτὸς, ἐπὶ ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων τὴν ὀνομασίαν δὲν ἔχει τις πρόχειρον, βραδυγλωσσίας ἕνεκα ἢ συνηθείας ὡς λέγεται ὑπῆγεν ὁ ἀπαυτὸς εἰς τὸ αὐτό. Ἰδίως μάλιστα ὑπάρχουν γελοῖα παραδείγματα τῆς καταχρήσεως τῆς λέξεως ταύτης. Λέγεται ὅτι, ὁ ἐνταῦθα Ἰατρὸς Κ... Χῖος, παρηγορῶν ἀσθενοῦσαν νέαν τὴν ὁποίαν ἐπεσκέπτετο, εἶπε. «Ἔννοιὰ σου κόρη μου, ἔτζι κι ἡ ἀπ' αὐτή, τ' ἀπευτοῦ ἀπευτόνονε, κι ἐγὼ ἀπευτόνονε, καὶ δὲν ἀπευτόνονε.» Ἐννοεῖ δὲ μὲ ταῦτα, ὅτι καὶ τὴν δεῖνα, τοῦ δεῖνα πάσχουσαν ἀπὸ τὸ αὐτὸ πάθος, ἰάτρευσα αὐτὴν μὲ τὸ αὐτὸ ἰατρικὸν, καὶ δὲν ἔπαθέ τι. — Ἄλλο. Χία γραῖα θέλουσα ν' ἀπαγορεύσῃ γυναῖκα λαμβάνουσαν ὕδωρ ἐκ τῆς αὐλῆς αὐτῆς, τῆς εἶπε. «Γιὰ νὰ σᾶς 'πῶ, ἐμεῖς ἀπευτόνονε γιὰ ν' ἀπευτόνονε, καὶ σεῖς ἀπευτόνονε; ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ μὴν ἀπευτόνονε, γιατὶ θ' ἀπευτόνονε.» Καὶ διὰ ταύτην ἐννόει ὅτι, ἡμεῖς ἐπιδιορθώσαμεν, τὴν κρήνην διὰ νὰ μεταχειριζώμεθα ἡμεῖς αὐτὴν, καὶ σεῖς πάλιν μᾶς ταράττετε; ἄλλοτε νὰ μὴν ἐπανέλθῃς, διότι θέλομεν συγχισθῇ. Πόσοι ἄλλοι λόγιοι, κατέχοντες μάλιστα καὶ θέσεις, δὲν συνηθίζουν καταχρηστικῶς τὰς λέξεις ἀπευτὸς, καὶ αὐτὸ κι αὐτό;

365. Ἀπὸ τὴ χώρα 'βγαίν' ἡ κάπα. — Εἰς δωρολήπτας.

366. Ἀπὸ τὸ χαντάκι 'βγαίνει τὸ χῶμα.

367. Ἀπὸ τί μαλλ' εἶν' ἡ σκούφλα σου (ἢ κρατεῖ) δὲν ξετάζω. — Ἐπὶ τῶν περιφρονούντων τῶν κομπαζόντων τὰς ἀπειλάς.

368. Ἀπ' ὅτι φορεῖ κλέφτη δὲν φοβᾶται. — Εἰς ἐνδεεστάτους.

369. Ἀπὸ τὸ γάμο ἔρχομαι καὶ τρέμ' ἀπὸ τὴ πεῖνα. — Ἐπὶ τῶν ἐν συμποσίῳ, ἢ γάμοις ἐκ συστολῆς ὀλίγα γευομένων.

«Δελφοῖς θύσας, αὐτὸς ὀψωνεῖ κρέας.»

370. Ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὸ γείτονα δὲ 'μπορεῖς νὰ φυλαχθῇς — Ἐπὶ τῶν μὴ ἐξαπατομένων. Ἴδε καὶ 161 O.

371. Ἀπὸ τὸ θέρ' ὡς τῆς ἐλιαῖς ποτὲ δὲν σώνοντ' ἡ δουλειαῖς. — Ἐπὶ τῶν παραπονουμένων, διὰ τὴν ἀέννασον ἐργασίαν των.

«Βοῦς ἐπὶ ζυγόν.»

372. Ἀπὸ τὸ κακὸ 'ς ἄλλο χειρότερο. Καὶ

373. Ἀπὸ τὸν Ἀλῆ ς' τὸ χοῦσο. — Ὅτι πολλάκις θέλων τις ν' ἀποφύγῃ μικρὰ δυστυχήματα περιπίπτει εἰς μεγαλήτερα. Ἴδε καὶ 363.

«Ἰξοὺς φεύγουσα ὄρνις, βρόχῳ ἔκυρσεν.»

374. Ἀπὸ τὸ Καστελόριζο φαίνεται τὸ Σινώπι, κι ἂν δὲ σ' ἀρέσ' ἡ μέση μου νὰ σοῦ τὴν πελεκήσω. — Ἐπὶ τῶν ἀσυναρτήτως ἐκφραζομένων. Ἴδε καὶ 347.

375. Ἀπὸ τὸ κεφάλι βρωμάει τὸ ψάρι. — Ὅτι ἐκ κακῆς ἀρχῆς καὶ διοικήσεως παραλύουσιν αἱ κοινωνίαι, καὶ αἱ οἰκογένειαι.

«Καὶ φιλεῖ γὰρ τὸ ὑπήκοον τοῖς ἄρχουσιν ἕπεσθαι.»
«Φιλεῖ γὰρ τὸ ἀρχόμενον ἐξομοιοῦσθαι τοῖς ἄρχουσι.»

376. Ἀπὸ τὸ κουπὶ 'ς τὸ κλῆρο. — Ἐπὶ τῶν ἀπὸ μικρᾶς τάξεως εἰς ἀξιώματα ἀναξίως ἀναβαινόντων.

« Ἀπὸ κώπης ἐπὶ βῆμα». Ἴδε καὶ 225.

377. Ἀπὸ τὸ κρύο μου τὰ δόντια μου κροτοῦνε. — Εἰς περιφρόνησιν ἀκινδύνου ἐχθροῦ.

378. Ἀπὸ τὸ μπαγδάτι ἔρχεται. — Εἰς τοὺς ἐν ἀγνοίᾳ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ οἰκεῖα περιστατικὰ εὑρισκομένους.

379. Ἀπὸ τὸ 'ν αὐτὶ 'μπαίνει, κι ἀπὸ τ' ἄλλο 'βγαίνει — Καὶ κατὰ τοὺς Χίους,

380. Ἀστρακιὰ καὶ νεροχύτης τ' αὐτιά σου. Πρὸς τοὺς οὐδόλως προσέχοντας εἰς τὰ λεγόμενα. Ἴδε καὶ Β 4.

(6). Ἀπὸ τὸ νέσε νέσε, κι ἀπὸ τὸ κάνε κάνε, πόνεσα ν τὰ κόκκαλά μου.— Ἐπὶ ὀκνηρῶν.

381. Ἀπὸ τὸ Γιάννη ὡς τὸ λιὸ, τύφλα νὰ 'χουνε κι οἱ δυώ.— Ἐπὶ τῶν μὴ διαφερόντων τὰ ἤθη, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὰ ὀνόματα.

»Κακοὶ μὲν θρῖπες, κακοὶ δὲ ἶπες.»

382. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ 'βγῆκε τὸ λινάρι ἢ

383. Ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Νῶε.—Ἐπὶ ἀρχαίων.

»Ἀρχαιότερα τῆς διφθέρας λέγεις»
»Χρόνου ἀρχαιότερος.»

384. Ἀπὸ τὸν κακὸ τσομπάνο βδέλλιασαν τὰ πρόβατα.— *Ἐπὶ κακῆς κυβερνήσεως ἐξ ἧς πηγάζουν πλεῖστα ἀτοπήματα ἐν τῇ πολιτείᾳ, ὡς συμβαίνει καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ εἰς τὴν κατ' οἶκον διεύθυνσιν.* Σχετ. τῇ 368.

385. Ἀπὸ τὸν καρπὸ τὸ δέντρο γνωρίζεται.

«Ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.»

386. Ἀπὸ τὸ 'πὲ καὶ τὸ κάμε, μεγάλη διαφορά. — Ἐπὶ τῶν ὑποσχομένων, οὐχὶ δὲ καὶ πραγματοποιουμένων. καὶ Γαλλιστί.

Il y a loin de la parole à l' action.

387. Ἀπὸ τόπο ποῦ περνᾷ τὸ μουλάρι, καὶ δένεται παλαμάρι, ὅτι κάμῃς θὲ νὰ βγάζῃς. — Προνοητικὴ, διὰ τὸν φίλεργον, ὅστις παντοῦ δύναται νὰ κερδίζῃ εὐκόλως, ἰδίως εἰς ναυτικοὺς τόπους, ὅπου ἐπεννοεῖ ἡ παροιμία, καθότι ἐκεῖ καὶ τὸ ἔργον καὶ τὸ κέρδος εὐκολώτερον παρουσιάζονται.

388. Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ 'ς τοῦ θεοῦ τ' αὐτί. — Ἐπ τῶν ἀγαθὰ εὐχομένων.

389. Ἀπὸ τοῦ διαβόλου τὴν αὐλὴ, μήτ' ἐρίφι μήτ' ἀρνί. Ὅτι ἐκ κακοῦ ἀνθρώπου, καλόν τι μὴ προσδόκα, ἐκτὸς ἂν ἀπατηθῇ, καὶ νομίζων ὅτι βλάπτει, ὠφελεῖ. Ἴδε καὶ 311.

390. Ἀπὸ τοῦ παππᾶ τὸ χουλιάρι γλύτωσε. — Ἐπὶ τῶν ἀνελπίστως διαφευγόντων κίνδυνον ἐπικείμενον.

391. Ἀπὸ τοὺς χολιάστὰς διάφορο ἔχουμε.—Ἐπὶ τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰς παιδαριώδεις ἰδιοτροπίας.

392. Ἀπὸ τὸ φόβο του τὰ χάνει κανείς.—Σαφής.

«φόβος μνήμην ἐκπλήσσει». (Θουκ.) τ' αὐτὸ καὶ κατ' Αἰσχύλ. «Καρδία δὲ φόβῳ φρένας λακτίζει».

393. Ἀπὸ τὸ φοῦρνο ἂν ἐβγῶ, μούτζαις μου ἂν ματαμπῶ. Ἐπὶ παθόντων καὶ μετὰ τὸ πάθημα προφυλαττομένων.

«Ἅπαξ ἀλώπηξ εἰς πάγην.»

394. Ἀπὸ τ' ἀψὲς τὸ δειλινὸ λείπ' ὁ ἄντρας μου 'ς τὸ μῦλο,
πέτε μου γειτώνισσαις νὰ παντρευτῶ ἢ νὰ μείνω.
Ἐπὶ τῆς ἀκρατήτου ἐπιθυμίας γυναικῶν τινῶν πρὸς τοὺς ἄνδρας καί περὶ τοῦ ἀστάτου καὶ γνωστοῦ χαρακτῆρός των.

395. Ἀπὸ φιλάργυρο πέρνεις, μ' ἀπὸ φαγᾶ δὲν παίρνεις. Σαφής.

396. Ἀπόχτησε σιτάρι καὶ δὲν ἔχει ποῦ νὰ τὸ βάλῃ. — Ἐπὶ πενεστάτων.

397. Ἀπρίλης γρίλης, τιναχτοκοφινίδης.— Ἐπὶ χωρικῶν καὶ γεωργῶν, καταναλισκόντων μέχρι τοῦ ἀνωτέρω μηνὸς τὰ τελευταῖα. Ἴδε καὶ 319.

398. Ἀπρίλης, Μάϊς κουκλὰ μεστωμένα (ἡ κοντὰ 'ν τὸ θέρος.)— Ἐπὶ τῶν μελλόντων προσεχῶς γενέσθαι ἢ διαγνωσθῆναι. ὁμοία ταῖς (Σ. 1—3).

399. Ἀραία καὶ πλαταία στατὰ καὶ σταυρωτὰ, νὰ φαινώμεθα πολλοί. (Πελοποννησιακή.)
Εἰς γελοίαν ἀλαζωνείαν. Ἡ παραγωγὴ ἐκ γάμου Πελοποννησίου τινος. Ἀτακτ. Κοραῆς Σελ. 217. Ο.

400. Ἀρβανίτ' ἂν κάμῃς φίλο,
Βάστα καὶ κομμάτι ξύλο.
Ὅτι οἱ ἀπατώμενοι ἀπὸ φίλους δολίους καὶ ψεύστας, πρέπει πάντοτε νὰ προφυλάττωνται ἐξ αὐτῶν. Καὶ

401. Κρητικὸ κι ἂν κάμῃς φίλο
Κράτει πάντοτε καὶ ξύλο.
Ὁ Κοραῆς εἰς τὰ ἄτακτά του Τομ. 1. Σελ. 304 ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τοῦ Καλλιμάχου λέγοντος τὴν παροιμίαν ταύτην.
«Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, καὶ τάφον ὦ Ἄνα σεῖο.»
«Κρῆτες ἐτεκτήναντο, σὺ δὲ οὐθάνης·ἐςτὶ γὰρ αἰεί.»
Ὁ Καλλίμαχος ὀνομάζει τοὺς Κρῆτας ψεύστας, ὄχι διὰ μόνον τὸ ψεῦδος τὸ περὶ τοῦ Διός, τοῦ ὁποίου ἐκαυχῶντο, ὅτι εἶχον τὰ λείψανα καὶ τὸν τάφον, ἀλλὰ διότι ἐψεύδοντο πάντοτε, ὅθεν ἀρχαιοτέρα τοῦ Καλλιμάχου ἐγεννήθη ἡ παροιμία «Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται,» καὶ ἡ «πρὸς Κρῆτας Κρητίζεις ;» Τοιαύτην ὑπόληψιν εἶχον οἱ Κρῆτες τὸ ἀρχαῖον καὶ δυστυχῶς τὴν σώζουν ἀκόμη (ἀδίκως βέβαια.) Ἴδε καὶ 130.
Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι πᾶς κανὼν ἔχει καὶ τὴν ἐξαίρεσίν του, καὶ διὰ τοὺς μὲν καὶ διὰ τοὺς δέ. Πλειότερα περὶ τοῦ ῥητοῦ τούτου ὅρα εἰς Μ. Βερνάρδον, ἱστορίαν τῆς Κρήτης. Σελὶς 60, Ἀθῆναι 1846.

402. Ἄρραις μάραις κουκουνάραις Κι ἡ τρύπιαις ἢ χουλιάραις. Καὶ

403. Ἄρρες μάρραις κουκουνάραις καὶ σωρὸ παλαβωμάραις.

Ἐπὶ μωρῶν καὶ ἀσυναρτήτων ὁμιλιῶν. Καὶ

404 Ἄῤῥητ' ἀθέμητα (ἢ ἄρατα θέματα) κουκιὰ μαγερεμένα.— Ἐπὶ φλυάρων.

405. Ἀργεῖ ὁ Θεὸς μὰ δὲ λησμονεῖ. — Ὅτι οἱ κακοὶ δὲν μένουσιν ἀτιμώρητοι.

»Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας.»

406. Ἄργησε καὶ φέρ' ἀλεῦρι. — Ἐπὶ τῶν βραδέως, ἀλλὰ τελείως ἐκτελούντων.

»Σπεῦδε βραδέως,»

407. Ἀργοκίνητο καράβι.—Ἐπὶ βραδυκινήτων καὶ νωθρῶν.

408. Ἀργυρὸ τὸ μίλημα καὶ χρυσὸ τὸ σῶπα.—Ὅτι ἡ σιγὴ προτιμωτέρα τῆς ἀσκόπου ὁμιλίας, (πολλάκις ὅμως βλάπτει αὕτη, ὡς ἡ σκωριὰ τὸν σίδηρον,) καθὰ οἱ ἀρχαῖοι νουθετοῦσι λέγοντες

»Ὦ παῖ, σιῶπα· πολλ' ἔχει ἡ σιγὴ καλά.»
»Χρὴ σιγᾶν ἢ κρείττονα σιγῆς λέγειν.»
»Λαλήσας πολλάκις μετενόησα, σιγήσας δ' οὐδέποτε»

409. Ὁ λόγος εἶναι ἄργυρος, κι ἡ σιωπὴ χρυσός. Ἴδε 44 καὶ 479 Ο.

410. Ἀρίφης ἔφαγε αὐγὸ, κι ἀλοίφθηκ' ὡς τῆς πλάταις.— Ἐπὶ ῥιπαρῶν καὶ ἀφιλοκάλων.

411 Ἄρμεγε καὶ κούρευε χέζε καὶ δεμάτιαζε.— Ἐπὶ τῶν εὐχερῶς περαιούντων τὰς ὑποθέσεις των, καὶ ἐπὶ τῶν ἀτάκτως ἐνεργούντων πολλάκις αὐτάς.

412. Ἄρμεγε γάλα καὶ μὴ βγάζῃς αἷμα.—Ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταπιέζωνται οἱ ὑπήκοοι, ἀλλα μόνον νὰ φορολογῶνται δικαίως καὶ νομίμως.

«Ἄμελγε γάλα καὶ ἔστω βούτυρον, ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς
μυκτῆρας ἐξελεύσεται αἷμα». (Παροιμιαστής·)

413. Ἀρνὶ 'ποῦ βλέπ' ὁ Θεὸς, λύκος δὲν τὸ τρώγει. —Ἐπὶ τῶν ἀσφαλῶς προστατευομένων.

114. Ἄρπαξε νὰ φᾶς καὶ κλέψε νὰ 'χῃς.— Ἐπὶ ἁρπάγων καταχραστῶν. Ἴδε καὶ 148. Δ.

415. Ἀρτιβοῦρτζι (ἀποκρέω) τὸ 'λεγαν καὶ ξερὸ ψωμ' ἔτρωγαν.— Ὅτι οἱ φιλότιμοι κρύπτουν τὴν πενίαν των.

416. Ἄρχησαν τὰ μυρμήγκια νὰ τρῶν τὴ ζάχαρι.— Ἐπὶ προχωροῦντος κακοῦ καὶ ἰδίως ἐπὶ ἠθικῶν περιστάσεων.

417. Ἀρχοντιὰ χωρὶς τὸ ἔχι τύφλα του ὅπου τὴν ἔχει. Ἴδε καὶ 433.

418. Ἄρχοντας ὁ καυχησιάρης καὶ φτωχὸς παραπονιάρης.

—Ὅτι τοῦ μὲν πλούτου ἀναπόσπαστος ὁ ἐγωϊσμὸς συνήθως, τῆς δὲ πενίας ἡ μεμψιμοιρία.

419. Ἄρχος (ἄρχω) ἔφα (ἔφαγε) κ' ἔδρασε (ἐθερμάνθη), κι ὁ φτωχὸς ἔφα κ' ἐρύωσε (ἐκρύωσε). (Κυπριακή.)—Ὅτι ὁ πτωχὸς, τρεφόμενος ἐπὶ δανείῳ, πολλάκις μελαγχολεῖ περισσότερον ἢ εὐχαριστεῖται.

420. Ἀῤῥώςου χείλια φαίνουνται, καὶ νηστικοῦ μαγούλαις. — Ὅτι τὰ ἔνδον ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν σημείων δείκνυνται.

«Χροὶ δῆλα».

«Ἥμισυ μὲν τέθνηκε, τό δ' ἥμισυ λιμὸς ἐλέγχει».

421. Ἂς 'βγῇ τ' ὄνομα τοῦ θεριστοῦ κι ἂς πέφτῃ νὰ κοιμᾶται. —Ἐπὶ τῶν ψευδῆ φήμην δι ἀρετὴν ἀποκτησαμένων.

422. Ἂς βράζῃ μὲ τὴ λύγδα του.— Ὅτι δὲν πρέπει νὰ αἰτιώμεθα τοὺς ὑπὸ τῆς τύχης καὶ πονηρίας βλαπτομένους. Ἴδε καὶ 453.

«Εἰς τὸ ὕδωρ πνίγει, τί δεῖ ἐπιπνίγειν;»

423. Ἂς γελᾶμε κι ἂς πηδᾶμε, γιὰ νὰ λὲν πῶς δὲ πεινᾶμε.

Πρὸς τοὺς ὑποκρύπτοντας τὰς δυστυχίας των, ἵνα διαλάθωσι τοὺς ἄλλους.

«Ἀργύρου στερούμενοι ἴαμβον ἰάλλωμεν.»

424. Ἂς γυρίζ' ὁ μῦλος, κι ἂς μουγκρίζ' ὁ σκύλος.— Λέγεται, ὅτε ἐγείρεται κατά τινος κατακραυγὴ διὰ τὰς παρανόμους πράξεις του, οὐχ ἧττον ὅμως αὐτὸς ἐξακολουθεῖ, ἕως οὗ φέρει εἰς πέρας τὸν σκοπόν του.— Ὁμοία τῇ

Ἂς δέν' ὁ κόμπος κι ἂς λέγ' ὁ κόσμος.

425. Ἂς ἔχ' ἡ τράπεζα ψωμὶ κι ἂς λείπῃ τὸ μεσάλι.— Ἐπὶ γαμβρῶν ἀσχήμων ἀλλὰ πλουσίων.

426. Ἂς ἔχωμ' ἄλογα, κι ἂς τρῶνε πέτραις.— Ἐπὶ τῶν διωκόντων τὴν κενοδοξίαν καὶ κομπασμὸν, ἐν ᾧ στεροῦνται καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων.

427. Ἂς ἔχω κοκκοτὸ (ἀλέκτορα) 'ς τὴν αὐλή μου, κι ἂς μὴ λαλάῃ. —Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ἠθικῆς προστασίας.

428. Ἂς ἦν' πολὺ τὸ γένος μου κι ἂς τὸ μισάῃ ὁ κόσμος.— Ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων εἰς τὸν φθόνον τῶν ἄλλων.

429. Ἂς μ' ἀγαπᾷ ὁ 'πίσκοπος κι ἂς μὲ μισοῦν οἱ διάκοι.— Ἐπὶ τῶν προσκτησαμένων τὴν εὔνοιαν τῶν προϊσταμένων καὶ ἀδιαφορούντων περὶ ὑποδεεστέρων.

430. Ἂς μὲ βαστᾷ ἡ μανούλα μου κι ἂς μὲ βαστ' ἄνω κάτω.— Ἐπὶ τῶν ἐν ἀσφαλείᾳ διακειμένων.

431. Ἂς λείψ' ἡ καλλωσύνη του 'μπροςὰ 'ς τὰ βάσανά του.—Ὅτι τὰ πολλῶν βασάνων αἴτια, οὔτε ἀποδεκτέα, οὔτε ζηλωτά.

«Μήτε Λυδῶν κώρυκας, μήτε μαστίγων ψόφους». Ἴδε καὶ τὴν 189, καὶ 190 Μ.

432. Ἂς λείψουνε τὰ 'λάδια μου νὰ δῆς τῆς μαγειρίαις σου.—Ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ διαπράξωσι τι ἀφ ἑαυτῶν.

433. Ἂς μὲ λένε βοϊδοντίνα κι ἂς ψοφῶ ἀπὸ τὴν πεῖνα. Ὁμοία τῇ 417.

434. Ἄσκοπος (ἢ ἄβουλος) ὁ νοῦς, διπλοῦς ὁ κόπος.—Παροιμία διδακτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρούντων τι ἀσκέπτως καὶ ἀποτυγχανόντων, ἀναγκαζομένων δὲ ἐκ δευτέρου νὰ ἐπιχειρίσωσι πάλιν τὸ αὐτό.

«Ἀνὴρ ἄβουλος εἰς κενὸν μοχθεῖ τρέχων.»

435. Ἂς πάῃ κι αὐτὴ ἡ φοῦκτα 'ς τὸ σακκί. Καὶ

436. Ἂς πάῃ κι αὐτὸ τὸ φίλημα μὲ τὸ Χριστὸς ἀνέστη.—Ἐπὶ τῶν προστιθεμένων τι εἰς τὰ πολλὰ καὶ συμμορφουμένων ταῖς περιστάσεσι.

437. Ἄσπρη κότα 'ς τὴν αὐλή σου κι ἂς γεννήσῃ μὴ γεννήσῃ. Ἴδε Κ. 265. Λ. 22, καὶ Μ. 51.

438 Ἄσπρα μου γρόσια 'ς τῆς μαύραις μου 'μέραις.—Ὅτι καλὸν καὶ πρέπον νὰ προνοῇ τις καὶ ἀποταμιεύῃ εἰς χρόνον καθ' ὃν δὲν θὰ δύναται οὐδόλως νὰ πορίζηται. Ὅθεν ὀρθὸν τὸ ἑπόμενον ἀπόφθεγμα· «*Ἀπολάμβανε ὡς θνητός, καὶ προνόει ὡς ἀθάνατος*». Ἴδε καὶ 123—124 Τ. καὶ 67 Φ.

439. Ἄσπρα 'ς τὸ πουγγί, 'ψάρια 'ς τὸ βουνί.— Ἐπὶ τῶν πλουσίων ἐν ἀφθονίᾳ ζητούντων ὅπου δήποτε καὶ ἂν ὦσιν.

440. Ἄσπρη γνῶσι ἔχει.— Εἰς ἀσυνέτους.

441. Ἄσπρο εἶν' καὶ τὸ χιόνι.— Ἐπὶ τῶν εὐειδῶν καὶ κακοήθων. Καὶ

445. Ἄσπρο εἶν' καὶ τὸ χιόνι μόν' τὸ κατουροῦν οἱ σκῦλοι.—Ἐπὶ πραγμάτων ἀνομοίων πρὸς τὸ ἐξωτερικόν των εἶδος.

443. Ἄσπρα κακογινομένα κάρβουν' ἀναμμένα. Ἴδε καὶ 434—437.

444. Ἄσπρος ἥλιος, μαύρ' ἡμέρα.— Ὅτι πολλάκις ἐξωτερικὸν ἀτελὲς βλάπτει μᾶλλον ἢ ὠφελεῖ.

445. Ἄσπρος κάμπος, μαύρ' ἡ 'γίδα. Καὶ

446. Ἄσπρο χαρτί, μαῦρα γράμματα. — Ἐπὶ τῶν εὐήθων ἐκλαμβανόντων τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἁπλουστέραν αὐτῶν μορφήν.

447. Ἄσπρος σκύλος, μαῦρος σκύλος.—Εἰς τοὺς κατὰ τὴν κακίαν μὴ διαφέροντας.

«Ἅπας ἐχῖνας τραχύς.»—Ἴδε καὶ τὰς 214—214 Ο.

448. Ἄσπρος τοῖχος, χαρτὶ τῶν τρελλῶν. — Ὡς καὶ τὸ ἀρχαῖον.

«Ὅρκον γυναικὸς εἰς ὕδωρ γράφειν.»

449. Ἂς σ' ἐπαινᾷ ὁ γείτονάς σου, κι ὄχι τὸ 'δικό σου στόμα.— Ἐπὶ φιλαύτων καὶ κομπαστῶν.

«Εἰ βούλει καλῶς ἀκούειν, πρῶτος σ' αὐτὸν μὴ ἐπαίνει.»
«Τὸ ἐπαινεῖν σαυτὸν καὶ κομποῤῥημονεῖν ἴδιον ἐστὶν μονομανοῦς.»

450. Ἀςακὸς καὶ τὸ πεπόνι πολλοὺς γαμπροὺς μπουκόνει.-Ἤ

451. Ἀστακὸς καὶ τὸ πεπόνι κι ὁ γαμπρὸς πολλὰ κομπόνει.—Ἐπὶ τῶν δι' ὑποσχέσεων παρασυρομένων καὶ ἀλληγορικῶς ἐπὶ εὐαπατήτων.

452. Ἂς τὰ φᾶμε κι ἂς τὰ πλοῦμε τὰ προικιὰ τῆς γυναικός μου. Εὔληπτος

453. Ἂς τὸν βαρῇ τὸ κύμα του. Ὁμοία τῇ 422.

454. Ἀστραπαῖς βρονταῖς κι ἂν 'κούσῃς, τὰ πουλιά σου μὴν τ' ἀφήσῃς. — Ὅτι ἐν καιρῷ κινδύνου ἕκαστος ὀφείλει νὰ φυλάττῃ ἑαυτὸν καὶ τοὺς οἰκείους του.

455. Ἄστραψε κ' ἐβρόντησε καὶ δὲν ἐβόῤῥησε, καθάριος νότος. — Λέγεται ὑπὸ τῶν ναυτῶν πρὸς διάκρισιν τῶν ἐπιπνεόντων ἀνέμων.

456. Ἂς τρώγ' ἡ γρηὰ, κι ἂς μουρμουρίζ' ὁ γέρος. — Ἐπὶ ἐγωϊστῶν καὶ ἀναλγήτων.

457. Ἂς τρώγοντ' οἱ ἀγάδες γιὰ νὰ γελοῦν οἱ γύφτοι.— Ὅτι ἐκ τῆς πάλης τῶν ἰσχυρῶν οἱ ἀδύνατοι ὠφελοῦνται.

458. Ἂς τρώγωμε κι ἂς πίνωμε κ' ἐμεῖς τ' ἄσπρα τὰ δίνομε.—Ἐπὶ τῶν δαπανώντων χρήματα ἀπερισκέπτως.

459 Ἂς φέγγ' ὁ ἥλιος μου, κι ἂς ἦν' καὶ μόνος. — Ἐπὶ τῶν εὐαρεστουμένων εἰς ἕνα καὶ μόνον καλὸν φίλον, ἢ προστάτην, πλὴν τινων γυναικῶν μὴ στεργουσῶν ἕνα.

460. Ἂς χαρ' ἡ βουργάρα, κι ἂς πον' ἡ ποδάρα. Καὶ

461. Ἂς χαρῇ τὸ γουρουνάκι, κι ἂς πονῇ τὸ ποδαράκι. — Ἐπὶ τῶν διὰ πρόσκαιρον ἡδονὴν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν βλάβην ἐργαζομένων. Ἴδε 189 Ε.

462. Ἀσχημέ μου, κι ἄπρεπέ μου, τί θὰ πρωτοφᾶμε βράδυ; Καὶ

463. Ἀσχημέ μου φέρ' νὰ φᾶμε, κι ὤμορφή μου τί νὰ φᾶμε. Ἴδε καὶ 58 Δ, καὶ 2, 3, 4, καὶ 8 Ω.

—Ἐπὶ ἀνδρῶν ἀσχήμων μὲν, εὐπόρων δὲ καὶ καλῶν.

464. Ἄσχημ' ἡ λαμπρ' ὅταν βρέχῃ, κι ὁ φτωχὸς ὅταν δὲν ἔχῃ.—Ἐπὶ τῶν ἐν περιστάσεσι καὶ αὐτῶν τῶν ἀπολύτως στερουμένων.

465. Ἄσχημη μικρὴ, κι ὤμορφη μεγάλη. Σαφής. Ἴδε καὶ Ω. 8.

466. Αὐγὰ κι ὄχι φτερά. — Εἰς τοὺς ἐπαγγελλομένους κενὰς ὑποσχέσεις.

467. Αὐγὸ ἂν πάρῃς ἀπ' αὐτὸν, κροκὸ δὲ θά 'βρῇς μέσα.— Εἰς δολίους καὶ πλεονέκτας πωλητὰς καὶ δανειστάς.

468. Αὔγουστε καλέ μου μῆνα, νἄσουν δυὸ φοραὶς τὸ χρόνο.—Ἐπὶ τῶν εὐχομένων νὰ ὑπάρχῃ ἐνδελεχὴς ἡ εὐδαίμων ἐποχή.

469. Αὐτὰ καὶ πάλ' αὐτά. — Εἰς ταὐτολογοῦντας.

«Ταὐτὰ τοῖς αὐτοῖς».
«Αὐτὰ δι' αὐτῶν».
«Τὰ συνήθεα συνήθη». Ἴδε καὶ 232 Ο.

470. Αὐτὰ κι ἄλλα κυρὰ ξένη καὶ δουλειὰ νὰ μὴ σοῦ 'βγαίνῃ.—Ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες προτιμῶσι τὴν φλυαρίαν τῆς ἐργασίας.

471. Αὐτὴ ἡ πάστρα τὸν βαστᾷ.— Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ῥυπαρῶν.

472. Αὐτὸς καθούμενος ὡς στεκούμενος φαίνεται. — Ἐπὶ τῶν καθ' ὑπερβολὴν ἐπιμελῶν.

473. Αὐτὸς μὲ τὴν τρελλίτζα του γεμίζει τὴν κοιλίτζα του.—Ἐπὶ τῶν προσποιουμένων εὐήθειαν κέρδους χάριν.

474. Αὐτοῦ ποῦ ἔμαθες καὶ πᾷς τὸ κεφαλάκι σου θὰ φᾷς.— Ὅτι ἡ κακὴ ἕξις κακὸν φέρει τέλος.

475. Αὐτοῦ ποῦ 'σαι ἤμουνα κ' ἐδῶ ποῦ 'μαι θὰ 'λθῇς.— Ἐπὶ τῆς προβαινούσης ἡλικίας.

476. Ἀφέντης ἂν δὲ γίνωμαι, μὰ δοῦλος, ὅταν θέλω.— Ἐπὶ τῶν εὑρισκόντων εὐκόλως ἣν κατεῖχον εὐτελῆ θέσιν

477. Ἀφεντικὸς ὁρισμὸς καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα.— Ἡ βία ἐνεργεῖ τὸ πᾶν, καὶ αὐτὰ τὰ γελοῖα.

478. Ἄφες τὸ χωλὸ πουλὶ νὰ φύγῃ νὰ περιήρῃ, νὰ καταλύσῃ τὰ φορεῖ, καὶ τότε θὰ δ'αιήρῃ. (Κρητική). — Ἐπὶ τῶν αὐτομάτως καὶ ἀφώνως ἐνεργούντων, καὶ ἐπὶ κακοβούλων.

479. Ἀφήκαμε τὰ θέρη μας καὶ ξαναναουρίζομε (ματαιοπονοῦμεν). (Κυπριακή). Καὶ

480. Ἄφησε τὸ γάμο καὶ 'πῆγε γιὰ πρινάρια.— Ἐπὶ τῶν

ἐγκαταλιμπανόντων τὰ οὐσιώδη καὶ ἀσχολουμένων εἰς ἐπουσιώδη.

481. Ἀφήσανε τὰ ἥμερα καὶ κυνηγοῦν τὰ ἄγρια.— Πρὸς τοὺς προτιμῶντας τὸ πολύπονον καὶ ἀφανὲς παρὰ τὸ ἕτοιμον καὶ εὐχερές.

482. Ἄφησε 'γελὰ τῆς φτώχιας.— Πρὸ τοὺς ἐκ δυστυχίας εἰς εὐτυχίαν μεταβαίνοντας.

«Ἅλις δρυός.»

483. Ἄφησ' ἐκεῖνα ποῦ 'ξερες καὶ πιάσ' αὐτὰ ποῦ 'βρῆκες. — Ὅτι ἐξ ἀνάγκης μεταβάλλει τις καὶ τρόπον ζωῆς.

«Ἄλλος βίος, ἄλλη δίαιτα.»

484. Ἀφησέ με νὰ σ' ἀφήσω.- Ἐπὶ τῶν ἀλλήλοις μεμφομένων.

485. Ἀφησ' τὴν προβιὰ καὶ τὸ μαλλὶ σὲ φτάνει.— Ἐπὶ τοκογλύφων.

486. Ἄφησε τὸ σκύλο νὰ κοιμᾶται.— Ὅτι δὲν πρέπει νὰ διεγείρωμεν ἔριδας, ὅταν μάλιστα μᾶς βλάπτωσιν.

487. Ἀφορμὴ δὲν εἴχαμε κι ὁ Θεὸς τὴν ἔστειλε.— Ἐπὶ τῶν προφασιζομένων. Ὁμοία τῇ 66 Η.

488. Ἀφορμὴ ζητᾷ ὁ χάρος νὰ καλέσῃ τὸ κουμπάρο.— Ἐπὶ τῶν ζητούντων ἐλαχίστην αἰτίαν πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων.

589. Ἀφ' ὅτου ἀποθάναμε, ἀπίδια δὲν ἐφάγαμε, καὶ τώρα ποῦ τὰ 'βρήκαμε, νὰ φᾶμε νὰ χορτάσωμε. (Κυπριακή.)— Διὶ ἐκείνους, οἵτινες ἀπαιτοῦντες ἐφετόν τι, λαιμάργως πρὸς αὐτὸ φέρονται.

490. Ἀφ' οὗ ἀπόκλαψαν ὅλοι, ἐδάκρυσε κ' ἡ χήρα.— Ὅτι ἡ βοήθεια πρέπει νὰ ἔρχηται ἐγκαίρως. Καὶ

491. Ἀφ' οὗ παντρεύτ' ἡ κόρη μας, γαμπροὶ μᾶς παρουσιάζονται.— Σχετικὴ τῇ 802 Ο.

492. Ἀ' οὗ 'γέννησε ἡ σκρόφα (ἡ γουροῦνα) χλωρὸ σκατὸ δὲν ἔφαγε.— Ἐπὶ τῶν στερουμένων τοῦ ποθητοῦ ἐν κρισίμοις καιροῖς. (Θηραϊκή). Ἴδε καὶ τὴν 43. Η.

493. Ἀφ' οὗ γεράσῃ τὸ δεντρί, ξεράδια δὲν τοῦ 'λείπουν. — Ὅτι τῇ παρακμῇ ἕπονται δυστυχήματα.

494. Ἀφ' οὗ ἔφυγε τὸ πουλί, ἔβαλε τὰ 'ζόβεργα.—Εἰς τοὺς παρακαίρως ἐνεργοῦντας.

495. Ἀφ' οὗ τὴν ἔπαθ' ἡ γρηά, ἔβαζε τὸ μάνταλο.— Τὰ παθήματα μαθήματα.

«Παθὼν δ' ὅ,τε νήπιος ἔγνω.» Ἴδε καὶ 787,798,814, καὶ 874 Ο.

496. Ἄφρακτος κῆπος, ἔρημα τὰ λάχανα — Ὅτι ἐπιζήμιος ἡ ἀμέλεια.

597. Ἀφύλακτ' ἡ ἁπλότης.— Ὅτι ἕκαστος ὀφείλει νὰ γείνεται προσεκτικὸς εἴς τε τὰς σχέσεις καὶ πράξεις του· ἰδίως δὲ νὰ ἐπιβλέπῃ τοὺς ψευδοφίλους καὶ ὑποκριτάς, οἵτινες δυστυχῶς σήμερον πλεονάζουν.

498. Ἀφύσικος πραγματευτὴς καθάριος δἰακονιάρης.—Ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν πλουτούντων, καὶ ἐντελῶς ζώντων.

499. Ἀχάριστον ἐλεεῖς, νεκρὸν θυμιατίζεις.— Ἐπὶ τῶν ματαίως δαπανωμένων.

«Ἀχάριστον ἐλεεῖν καὶ νεκρὸν μυρίζειν ἐνὶ σύγκειται.» Ἴδε καὶ 485 Τ.

500. Ἄψε κόρη μου τὸ φοῦρνο καὶ καλὸ ἀρνὶ σοῦ φέρνω.— Ἐπὶ τῶν κατ' ἰδέαν ἐνεργούντων.

Β.

1. Βάζετ' ἀπὸ τὸ ἕνα, καὶ 'βγάλλε τ' ἀπὸ τ' ἄλλο.

Ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδῃ τις πάντοτε προσοχὴν εἰς τὰ λεγόμενα· διότι ἀείποτε θὰ ὑπυφέρῃ πικρίας, ἐκτὸς ἂν ἐσπούδασε τὸ παίγνιον τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν ἑπομένην ῥῆσιν τοῦ μεγάλου Γρηγορίου.

»Σκηνή πῶς ὁ κόσμος ἐστὶ καὶ παίγνιον.» Ἢ »μάθε παίζειν, ἢ φέρε τὰς ὀδύνας.» Σχετ. τῇ 379 Α.

2. Βάζει κόσκινο 'ς τὰ μοῦτρα, γιὰ νὰ μὴν ἐντρέπεται· — ἐπὶ ἀναιδῶν (Ἴδ. καὶ τὴν σχετ. Ε. 133).

3. Βάζει τοὺς σκύλους 'ς τὴν ἀγγάρια·— ἐπὶ τῶν ἀσκόπως καὶ ἀνοήτως ἐνεργούντων ,

3. Βάζει τὸ καλλίτερον ἀπ' ἔξω.—ἐπὶ ὑποκριτῶν καὶ ἀπατεώνων.

5. Βάλλ' ἀλεῦρι κάμε πήττα· — εἰς τὰ ἐντελῶς γινόμενα. Ὁμοίᾳ τῇ

6. Βάλ' αὐγὰ καὶ βούτυρον, καὶ κάμ' ἀκονοζοῦμι.—Λέγεται ἐπὶ τῶν καταναλισκόντων τὰ οὐσιώδη πράγματα εἰς ἔργα ἐλαχίστης ἀξίας. Γνωστὴ ἡ μυθολογουμένη στρατιώτου τινὸς εἰρωνεία πρὸς χωρικὴν προσποιουμένην, ὅτι δὲν ἔχει μὲ τὶ νὰ τὴν φιλεύσῃ.

7. Βάλαμε τὸ λύκο νὰ φυλάξῃ τὸ μαντρί. Ὁμοία τῇ

8. Βάλε τὸ λύκο πιστικὸ καὶ τὸ σκυλὶ δραγάτη. — Εἰς τοὺς μὴ φροντίζοντας νὰ ἔχωσι καλὸν διοικητὴν ἢ φύλακα ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν. Ἴδε Ο 277.

»Ἀετοῦ κάνθαρος μαιεύεται.»

9. Βάλαν τὸν τρελλὸ νὰ 'βγάλῃ (ἢ νὰ σύρῃ) τὸ φεῖδι ἀπὸ τὴν τρύπα. Ἴδε τὴν 24 Θ.

10. Βάλ' αὐτὰ καὶ 'βγάλ' αὐτά.—Ἐπὶ τῶν ἀπόρων.

11. Βάλε 'λάδι μέσ' τὴ φάβα, νὰ 'δῇς φαεὶ ποῦ τὄχει. (Κιμωλία). Ἴδε Κ. 159.

12 Βάλε κλειδὶ 'ς τὴ γλῶσσά σου.— Χρεία ἄκρας σιωπῆς εἰς τὰ μυστήρια, κατὰ τὸ εὐφυὲς δίστιχον τοῦ Λουκιανοῦ.

»Ἀῤῥήτων ἐπέων γλώσσῃ σφραγὶς ἐπικείσθω·
κρείσσων γὰρ ὁ μῦθος, ἢ κτεάνων φυλακή. Ἴδ. Α. 302—304., καὶ Μ. 245.

13. Βάλ' ἐδῶ καὶ βάλε δέντρα.— Ἐπὶ τῶν δραστηρίως ἐνεργούντων εἰς ὠφέλιμα.

14. Βάλετε κ' ἐμὲ χαρφάκι.— Ἐπὶ τῶν ὅσων φαντάζονται νὰ συγκριθῶσι μὲ τοὺς ἐγκριτωτέρους καὶ καλλιτέρους των. Ἡ παροιμία ἐλήφθη, ὡς φαίνεται, ἀπὸ μύθου τῆς συνηθείας.

Βάτραχος ἰδὼν ἵππον πεταλούμενον, ἁπλώσας καὶ αὐτὸς τὸν πόδα του εἶπε μὲ ἔπαρσιν εἰς τὸν πεταλωτήν· Ἰδοὺ κ' ἐγὼ ἔτυχον εἰς καιρὸν ἁρμόδιον· ταχύνατε λοιπὸν διὰ νὰ πεταλώσητε καὶ τοὺς πόδας μου.

15. Βάλ' ἐδῶ καὶ βάλ' ἐκεῖ. Ἡ παροιμία αὕτη μετήνεκται ἀπὸ ἀτίμου γυναικὸς εἰς πράξεις, δι' ἃς τις αἰτεῖ ἀμοιβὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως, καὶ ἐστὶν ἡ αὐτὴ μὲ τὴν κακὴν πρόφασιν.

16. Βάλ' τὰ 'ματογυάλιά σου. — Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως ἀποφαινομένων περὶ πραγμάτων ἀξίων λόγου.

»Ἐκ δυοῖν τρία βλέπεις.»

17. Βάλε του ῥίγανη νὰ μὴ βρωμήσῃ.— Ἐπὶ πραγμάτων ἀχρήστων κατασχεθέντων.

18. Βάλ' τὸ μάνταλο 'ς τὴν πόρτα, νὰ κοιμᾶσαι 'ξεννοιασμένος. Καὶ

19. Βάλ' τὸ σίδερο, νὰ 'χῃς τὸ σίγουρα.-Ἐπὶ τῶν ἐκ προνοίας προφυλαττομένων ἀπὸ πολλῶν κινδύνων. Ἴδε καὶ τὴν 254 Τ.

20. Βάνει κ' ἡ κοσκινοῦ τὸν ἄντρα της μὲ τοὺς πραματευτάδες. Καὶ ἄλλως,

21. Μπαίνει κ' ὁ κοφινόκωλος μὲ τοὺς πραματευτάδες.

»Καὶ κόρχορος ἐν λαχάνοις, καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις. Καὶ
»Μετὰ Μουσῶν κόρυδος.»

—Εἰς ἡμιμαθεῖς οἵτινες αὐθαδῶς καὶ ἀφρόνως ἔχουσι τὴν ἀξί-

597. Ἀφύλακτ' ἡ ἁπλότης.— Ὅτι ἕκαστος ὀφείλει νὰ γείνεται προσεκτικὸς εἴς τε τὰς σχέσεις καὶ πράξεις του· ἰδίως δὲ νὰ ἐπιβλέπῃ τοὺς ψευδοφίλους καὶ ὑποκριτάς, οἵτινες δυστυχῶς σήμερον πλεονάζουν.

498. Ἀφύσικος πραγματευτὴς καθάριος διακονιάρης.—Ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν πλουτούντων, καὶ ἐντελῶς ζώντων.

499. Ἀχάριστον ἐλεεῖς, νεκρὸν θυμιατίζεις.— Ἐπὶ τῶν ματαίως δαπανωμένων.

«Ἀχάριστον ἐλεεῖν καὶ νεκρὸν μυρίζειν ἐνὶ σύγκειται.» Ἴδε καὶ 485 Τ.

500. Ἄψε κόρη μου τὸ φοῦρνο καὶ καλὸ ἀρνὶ σοῦ φέρνω.— Ἐπὶ τῶν κατ' ἰδέαν ἐνεργούντων.

Β.

1. Βάζετ' ἀπὸ τὸ ἕνα, καὶ 'βγάλλε τ' ἀπὸ τ' ἄλλο.

Ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδῃ τις πάντοτε προσοχὴν εἰς τὰ λεγόμενα· διότι ἀείποτε θὰ ὑπυφέρῃ πικρίας, ἐκτὸς ἂν ἐσπούδασε τὸ παίγνιον τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν ἑπομένην ῥῆσιν τοῦ μεγάλου Γρηγορίου.

»Σκηνὴ πῶς ὁ κόσμος ἐστὶ καὶ παίγνιον.» Ἠ »μάθε παίζειν, ἢ φέρε τὰς ὀδύνας.» Σχετ. τῇ 379 Α.

2. Βάζει κόσκινο 'ς τὰ μοῦτρα, γιὰ νὰ μὴν ἐντρέπεται· — ἐπὶ ἀναιδῶν (Ἰδ. καὶ τὴν σχετ. Ε. 133).

3. Βάζει τοὺς σκύλους 'ς τὴν ἀγγάρια·— ἐπὶ τῶν ἀσκόπως καὶ ἀνοήτως ἐνεργούντων ,

3. Βάζει τὸ καλλίτερον ἀπ' ἔξω.—ἐπὶ ὑποκριτῶν καὶ ἀπατεώνων.

5. Βάλλ' ἀλεῦρι κάμε πήττα· — εἰς τὰ ἐντελῶς γινόμενα. Ὁμοίᾳ τῇ

6. Βάλ' αὐγὰ καὶ βούτυρον, καὶ κάμ' ἀκονοζοῦμι.—Λέγεται ἐπὶ τῶν καταναλισκόντων τὰ οὐσιώδη πράγματα εἰς ἔργα ἐλαχίστης ἀξίας. Γνωστὴ ἡ μυθολογουμένη στρατιώτου τινὸς εἰρωνεία πρὸς χωρικὴν προσποιουμένην, ὅτι δὲν ἔχει μὲ τὶ νὰ τὴν φιλεύσῃ.

7. Ἐβάλαμε τὸ λύκο νὰ φυλάξῃ τὸ μαντρί. Ὁμοία τῇ

8. Βάλε τὸ λύκο πιστικὸ καὶ τὸ σκυλὶ δραγάτη. — Εἰς τοὺς μὴ φροντίζοντας νὰ ἔχωσι καλὸν διοικητὴν ἢ φύλακα ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν. Ἴδε Ο 277.

»Ἀετοῦ κάνθαρος μαιεύεται.»

9. Ἐβάλαν τὸν τρελλὸ νὰ 'βγάλῃ (ἢ νὰ σύρῃ) τὸ φεῖδι ἀπὸ τὴν τρύπα. Ἴδε τὴν 24 Θ.

10. Βάλ' αὐτὰ καὶ 'βγάλ' αὐτά.—Ἐπὶ τῶν ἀπόρων.

11. Βάλε 'λάδι μέσ' τὴ φάβα, νὰ 'δῇς φαεὶ ποῦ τὄχει. (Κιμωλία). Ἴδε Κ. 159.

12 Βάλε κλειδὶ 'ς τὴ γλῶσσά σου.— Χρεία ἄκρας σιωπῆς εἰς τὰ μυστήρια, κατὰ τὸ εὐφυὲς δίστιχον τοῦ Λουκιανοῦ.

»Ἀῤῥήτων ἐπέων γλώσσῃ σφραγὶς ἐπικείσθω·
χρείσσων γὰρ ὁ μῦθος, ἢ κτεάνων φυλακή. Ἴδ. Α. 302—304., καὶ Μ. 215.

13. Βάλ' ἐδῶ καὶ βάλε δέντρα.— Ἐπὶ τῶν δραστηρίως ἐνεργούντων εἰς ὠφέλιμα.

14. Βάλετε κ' ἐμὲ χαρφάκι.— Ἐπὶ τῶν ὅσων φαντάζονται νὰ συγκριθῶσι μὲ τοὺς ἐγκριτωτέρους καὶ καλλιτέρους των. Ἡ παροιμία ἐλήφθη, ὡς φαίνεται, ἀπὸ μύθου τῆς συνηθείας.

Βάτραχος ἰδὼν ἵππον πεταλούμενον, ἁπλώσας καὶ αὐτὸς τὸν πόδα του εἶπε μὲ ἔπαρσιν εἰς τὸν πεταλωτήν· Ἰδοὺ κ' ἐγὼ ἔτυχον εἰς καιρὸν ἁρμόδιον· ταχύνατε λοιπὸν διὰ νὰ πεταλώσητε καὶ τοὺς πόδας μου.

15. Βάλ' ἐδῶ καὶ βάλ' ἐκεῖ. Ἡ παροιμία αὕτη μετήνεκται ἀπὸ ἀτίμου γυναικὸς εἰς πράξεις, δι' ἃς τις αἰτεῖ ἀμοιβὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως, καὶ ἐστὶν ἡ αὐτὴ μὲ τὴν κακὴν πρόφασιν.

16. Βάλ' τὰ 'ματογυάλιά σου. — Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως ἀποφαινομένων περὶ πραγμάτων ἀξίων λόγου.

»Ἐκ δυοῖν τρία βλέπεις.»

17. Βάλε του ῥίγανη νὰ μὴ βρωμήσῃ.— Ἐπὶ πραγμάτων ἀχρήστων κατασχεθέντων.

18. Βάλ' τὸ μάνταλο 'ς τὴν πόρτα, νὰ κοιμᾶσαι 'ξεννοιασμένος. Καὶ

19. Βάλ' τὸ σίδερο, νά 'χῃς τὸ σίγουρα.-Ἐπὶ τῶν ἐκ προνοίας προφυλαττομένων ἀπὸ πολλῶν κινδύνων. Ἴδε καὶ τὴν 254 Τ.

20. Βάνει κ' ἡ κοσκινοῦ τὸν ἄντρα της μὲ τοὺς πραματευτάδες. Καὶ ἄλλως,

21. Ἐμπαίνει κ' ὁ κοφινόκωλος μὲ τοὺς πραματευτάδες.

»Καὶ κόρχορος ἐν λαχάνοις, καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις. Καὶ
»Μετὰ Μουσῶν κόρυδος.»

—Εἰς ἡμιμαθεῖς οἵτινες αὐθαδῶς καὶ ἀφρόνως ἔχουσι τὴν ἀξί-

ωτιν νὰ συγκαταριθμῶνται μὲ τοὺς καλλιτέρους των, κατὰ τὸ ἐπιμύθιον τοῦ 187 Αἰσωπείου μύθου·

»Οἱ τοῖς κρείττοσιν ἁμιλλώμενοι πρὸς τὰ ἐκείνων μὴ ἀφικνεῖσθαι, καὶ γέλωτα ὀφλισκάνουσι.» Ἴδε Α. 142 καὶ Κ. 373.

22. Βάνει τὸ νερὸ κάτ' ἀπ' τ' ἄχερα.— Ἐπὶ τῶν κακοτρόπων καὶ ματαιοπονούντων.

23. Βαρεῖ τὴ θύρα, ν' ἀκούσ' ἡ παραθύρα. Καὶ

24. Βαρεῖ τὸ σαμάρι, ν' ἀκούσ' ὁ γάδαρος. Καὶ

25. Βαροῦνε τὸ σαμάρι γιὰ ν' ἀκούσῃ τὸ γομάρι. Καὶ

26. Βαρεῖ τοῦ τοίχου νὰ 'νοιώσουν τὰ ποντίκια.—Ἐπὶ τῶν πλαγίως ζητούντων νὰ νουθετήσωσι ἄλλους, καὶ ἐπὶ τῶν λεγόντων εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων. Ἴδε τὰς σχετ. Α. 48—49. Γ. 58, καὶ Σ. 251.

27. Βαρειὰ ν' ἡ καλογερικὴ.— Ἐπὶ πραγμάτων δυσκόλως κατορθουμένων. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

»Βαρὺ τὸ σκαφίον.»

28. Βάρει, κ' ἔπαρε.—Ἐπὶ τόπου, ἔνθα *ἡ αὐθαιρεσία καὶ ἡ ἁρπαγὴ μένει ἀτιμώρητος*

29. Βαρεῖ τοῦ μαχαιριοῦ γροθιά — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνοησίας θρασέων καὶ παρατόλμων. Ὁμοία τῇ 143 Δ.—Πρὸς κέντρα λακτίζειν.

30. Βάρ' ἐμεῖς, πέσ' ἐμεῖς.— Ἐπὶ τῶν ἀνοήτων, οἵτινες θέλοντες νὰ ἐκδικηθῶσι, βλάπτονται πλειότερον παρὰ οἱ ἐχθροί των. Ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἀρχαίαν, «Καδμεία νίκη.»

31. Βάρος περιττὸν τῆς γῆς. Ὁμοία τῇ

«Ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης». (Ὅμηρος Ἰλιάδ.) Σ. 104.

32. Βάρ' τῆς νιᾶς μὲ τὴν καλάμα, τῆς γρηᾶς μὲ τὴ ματζούκα.—Ὅτι αἱ γραῖαι, ὡς ἔχουσαι μεγαλειτέραν πεῖραν καὶ σύνεσιν, ὅταν ὑποκύπτωσιν εἰς σφάλματα, δίκαιον νὰ τιμωρῶνται αὐστηρότερον παρὰ τὰς ἀπείρους νέας.

33. Βάρ' τοῦ καλοῦ νὰ γείνῃ καλλίτερος· βάρ' τοῦ κακοῦ νὰ γείνῃ χειρότερος.— *Οἱ μὲν εὐήθεις καὶ δειλοί, (οὓς οἱ τύραννοι καλοὺς ἀποκαλοῦσιν) ὑποκύπτουσιν εἰς τὸν ζυγὸν τόσῳ περισσότερον, ὅσῳ βαρύτερος εἶναι· οἱ δὲ μεγαλόφρονες φίλοι τῆς ἐλευθερίας ἐπανίστανται κατὰ τῆς τυραννίας, ὅσῳ πλεῖον αὕτη αὐτοὺς βαρύνει.*

34. Βάσανα ποῦ ἔχ' ἡ ῥόκα, ὡς ποῦ νὰ γεμώσ' τ' ἀδράχτι. —Ὅτι παντὸς ἔργου ἡ ἀρχὴ εἶναι ἐνοχλητική.

35. Βασιλιὰς λογάρι (πλοῦτον) ἔχει, κι ἂν τοῦ δώσουν κι ἄλλα θέλει.— Ὅτι οἱ δυνάσται ἐπιθυμοῦν πάντοτε τὴν ἐπισώρευσιν πλούτου, ἂν καὶ ἀδίκως πολλάκις ἀποκτωμένου.

36. Βασίλει' τίμα τὸν παππᾶ, καὶ σὺ, παππᾶ, 'χε γνῶσι. —Χρέος ἔχομεν νὰ σεβώμεθα τοὺς ἀνωτέρους, ὀφείλουσιν ὅμως καὶ οὗτοι νὰ φέρωνται καλῶς καὶ πρεπόντως. Ἴδε καὶ Π. 247.

37. Βαστᾷ κι ὁ κρατημένος ἀκράτητο καμάρι.— Ἐπὶ ὑπερηφάνων μηδὲν σημαινόντων.

38. Βαφτίζω καὶ μυρώνω, ἄρα ζήσῃ καὶ μὴ ζήσῃ. — Ἐπὶ ἐργαζομένων, οἷον καὶ ἂν ᾖ ἔργον, χωρὶς παντάπασι νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἐκβάσεως. Ἴδε Μ. 84.

39. Ἐβγάλε τὴν ἀράχνη ἀπ' τὸ σπῆτί σου, γιὰ νὰ μὴ σ' ἐβγάλῃ ἐκείνη ἔξω.—Ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν συμφέροντα καὶ βλαπτομένων οὐσιωδῶς.

40. Ἐβγάλε τὴ σκούφια σου καὶ βάρει με — Πρὸς τοὺς ἔχοντας ἐλαττώματα καὶ κατηγοροῦντας τὰ τῶν ἄλλων.

»Καλεῖ χελώνη τοὺς βόας βραδύποδας.» Ἴδε καὶ Ε. 89.

41. Ἐβγάλε τὸ γάδαρο μὴ στάξῃ ἡ οὐρά του. Ἢ

42. Πιάσε τὴν οὐρά του, νὰ μὴ στάξῃ μέσα. Καὶ

43. Ἀγάλια νὰ μὴ στάξῃ ἡ οὐρά του 'ς τὸ πηγάδι.—Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ζημιουμένων εἰς τὰ μέγιστα καὶ προφυλαττομένων εἰς τὰ ἐλάχιστα.

Ἡ παροιμία ἔχει τὴν ἀρχήν της ἐντεῦθεν. Ἔν τινι χωρίῳ ἔπεσεν εἰς φρέαρ ὄνος. Ἐν ᾧ δὲ κατεγίνοντο νὰ τὸν ἐξαγάγωσιν, εἷς τῶν παρευρισκομένων βλέπων τὴν οὐράν του ἑτοίμην νὰ στάξῃ, ἔκραξε μεγαλοφώνως, Πιάστε τὴν οὐράν του, νὰ μὴ στάξῃ (μέσα). Κατ' ἄλλους δὲ, ὄνου πνιγέντος εἰς φρέαρ, καὶ ἐκβαλλομένου, εἷς τῶν παρόντων ἔδωκε τὴν ἀνόητον ταύτην γνώμην.

44. Ἐβγάλε τὸ χαλινάρι ἀπ' τ' ἄλογο, νὰ φτάσῃ γλήγορα 'ς τὴν ἄκρη.—Ἐπὶ τῶν ἐντελῶς ἐλευθέρων.

45. Ἐβγάλε φωνὴ τοῦ νοικοκύρη, ν' ἀστοχήσῃ τὸ 'δικό του. —Ἐπὶ τῶν πρὸς δυσχερείας ὀλιγοψύχων καὶ ἀπείρων οἰκοδεσποτῶν.

46. Ἐβγαίνει 'σὰν τὴν πορδὴ ἀπ' τὸ βρακί. — Πρὸς τοὺς ἀπροσκλήτως καὶ ἀναιδῶς παρουσιαζομένους εἰς πᾶσαν ἔριδα. Ἴδε τὴν σχετ. Π. 126.

47. Ἐβγάνε καὶ μὴ βάνῃς, καὶ νὰ 'δῇς σωρὸ 'ποῦ κάνεις. — Ἴδε Ο. 399.

48. Ἐβγάν' ἡ γρηὰ τὰ ῥέγκλιά της, ῥίχνει τα τοῦ γέρου της. Ἴδε ἄνω 40, καὶ Η. 164.

49. Βήχα καὶ συνάχη χαρᾶς των ὅπου τἄχει. — Ἐπὶ τῶν παραμυθουμένων ἐνῷ πάσχουσι.

50. Βλάφτ' ἡ πληγὴ ἐκείνη, ὅταν φίλος σου τὴν δίνῃ. Σαφής.

«φίλος ἐπιζήμιος, ἐχθρὸς ἐπικαλεῖται.»

51. Βλάχος 'στὸ βουνὸ, σιγαλὴ θάλασσα. — Πρὸς τοὺς ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντας καὶ ἐπιπολαίως τοὺς κινδύνους κρίνοντας.

52. Βλέπε μόστρα κ' ἀγόραζε πανί. Καὶ

53. 'Δὲ τὴ νούγἰα (παρυφὴ) κ' ἔπαρε πανὶ, 'δὲ τὴ μάνα κ' ἔπαρε παιδί.—Ὅτι πρὶν ἐπιχειρήσῃς τι πρέπει νὰ τὸ ἐξετάζῃς ἐπισταμένως. Ἴδε Ε. 33, καὶ Ι. 3.

54. Βλέπετε 'μάτια ἢ νὰ σᾶς 'βγάλω;—Ἐπὶ τῶν ἀνθισταμένων εἰς τὰ πασίδηλα.

55. Βῷδι λαμνάτο (μακρουλὸν) 'γόραζε καὶ γάδαρο καμπούρη, γυναῖκα κοντοκάπουλη καὶ χοῖρο μακρομούρη. (Χιακή.) —Ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐν λόγῳ πραγμάτων εἶναι κατὰ τοὺς Χίους ἡ καλλιτέρα καὶ ἐπιτυχεστέρα.

56. Βῷδι λυμένον, λυέται εὔκολα.—Ἐπὶ τῶν ἀπροσέκτως οἰκονομούντων τὰ ἑαυτῶν καὶ ἐκ τούτου ζημιουμένων.

57. Βοηθᾷ ἡ νύκτα κ' ἡ αὐγὴ, 'σὰν νἄχῃς μάνα κ' ἀδελφή.— Ἐπὶ τῶν ὠφελουμένων μεγάλως ἀπὸ τὴν πρὸς τὰ ἔργα των ἐπιμέλειαν.

58. Βοήθα κόκκινη τῆς μαύρης.— Ἐπὶ τοῦ ἀμηχανοῦντος καὶ ἐξαιτουμένου βοήθειαν παρὰ τοῦ ἀμηχανοῦντος καὶ μηδὲν πλέον κεκτημένου.

59. Βοήθα με νὰ σὲ βοηθῶ, ν' ἀνεβοῦμε τὸν ἀνήφορο.—Ὅτι διὰ τῆς ἀμοιβαίας συνδρομῆς ἐπιτυγχάνονται τὰ δυσκατόρθωτα.

«Ἄνθρωπος ἀνθρώπου δαιμόνιον.» Καὶ Γαλλιστὶ

Aide toi, Dieu t'aidera. Ἴδε Τ. 363.

60. Βοήθα με φτωχὲ νὰ μὴ σοῦ 'μοιάσω (ἢ μὴ γένω σὰν κ' ἐσένα.) Ἴδε Δ. 126 καὶ 127.

61. Βοήθα μου νύχτα καὶ αὐγὴ, νὰ φαίνωμαι χαματερή. —Ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν γυναικῶν ἐλπιζουσῶν συνδρομὴν, ὅθεν συνήθως δὲν ἀναμένεται.

62. Βουνὸ μὲ βουνὸ δὲν ἀνταμώνεται· ἄνθρωπος μὲ ἄνθρωπον ἀνταμώνεται. Καὶ

63. Βουνὸ μὲ βουνὸ δὲν σμίγει.— Ὅτι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι εὐκόλως σμίγουσι, καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀνάμνησις τῶν πρὸς ἀλλήλους ποτὲ καλῶν ἢ κακῶν πράξεων. Ἴδε Μ. 109.

64. Βράζει μὲ τὸ ζουμί του.— Ἐπὶ πονηρῶν καὶ φθονερῶν ἀνθρώπων.

65. Βράζ' ἡ φακή σ' ἀφέντη; Ὅποιος τὴν ἔφαγε, 'ξέρει.— Ἐπὶ ἀορίστων ἀπαντήσεων.

66. Βράζ' ογλήγορα ή φακή άπό τήν πομπή της.— Έπί τῶν έξ ἀνάγκης ἐκτελούντων τὸ ἑαυτῶν καθῆκον.

67. Βρέξε κῶλο νὰ φᾶς ψάρι. Καὶ

68. Βρέξε πόδια νὰ φᾶς μπαρμπούνια.— Ότι οὐδὲν καλὸν ἀποκτᾶται ἄνευ κόπου.

«Ἀλλάντων οὐ γεύσεται ὁ ἀθετῶν δεῖπνον». Ἴδε Α. 169, Θ. 1 καὶ Κ 348.

69. Βρέχ' ὁ Θεὸς καὶ φταίν' οἱ μῆνες.— Εἰς τοὺς ἀποδίδοντας τὰ αἴτια εἰς τὰ αἰτιατά.

70. Ἐβρῆκα πεθερὰ 'ποῦ πίνει, τύφλα μου ἂν μὲ περάσῃ.— Σαφής.

71. Ἐβρῆκα τὸ διάβολό μου. Ἴδε Π. 246.

72. Ἐβρίσκεται 'ς τὴν καλή του.— Ἐπὶ τῶν ὁτὲ μὲν ἀγαθοποιῶν, ὁτὲ δὲ ἀγρίων καὶ ὀργίλων, καθ' ἣν εὑρίσκονται φυσικὴν ἢ ἠθικὴν κατάστασιν.

73. Βρωμᾷ ὁ Ἐβριὸς κι ἡ τύχη του, βρωμοῦν καὶ τὰ καλά του.— Τοῦ κακοτρόπου ἀνθρώπου καὶ ἡ ἐνέργεια ἀνωφελής.

74. Βρωμᾷς δάκτυλε; δὲν βρωμᾷς, εἶσαι 'δικός μου.— Πρὸς τοὺς ἀναγνωρίζοντας τὰ ἴδια ἐλαττώματα ἐξ ἀνάγκης. (Κυπρία.)

75. Βρώμιο ψάρι, ρίγανη ἀγαπάει.— Εἰς δυσειδεῖς γυναῖκας, αἵτινες ἔχουσι χρείαν ἐξωτερικῶν καλλωπισμάτων· (ἀτυχῶς ὅμως σήμερον καὶ αἱ μὴ ἔχουσαι ἀνάγκην ποιοῦνται χρῆσιν αὐτῶν ἐξαιρέσει ὀλίγων.) Ἴδε Ο. 67. Καὶ

76. Βυζάνει γάλ' ἀκόμη.— Ἐπὶ τῶν ἐντρυφώντων ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας.

«Ἀλληλεσμένον καὶ μεμαγμένον βίον διέρχεται.»

Γ.

1. Γαδάροι δυὸ ἐμάλωναν σὲ ξένο ἀχεργιῶνα.— Ἐπὶ τῶν ματαιοπονούντων καὶ φιλονεικούντων περὶ ξένων πραγμάτων.

2. Γάδαρος εἶν' ὁ γάδαρος ἂν ἐφορῇ καὶ σέλλα,
Κι ἡ γρᾶ κι ἂν ὀμορφίζεται, δὲν γίνεται κοπέλλα.— Ἐπὶ τῶν δι' οἱωνδήποτε μέσων ἕνεκα τῆς φύσεως αὐτῶν μὴ μεταβαλλλόντων τρόπον καὶ συμπεριφοράν.

3. Γάδαρος ποῦ δὲ 'μποδίζει, ἄφησέ τον κι ἂς γκαρίζῃ.— Ἴδε Α. 191, Π. 7 καὶ 89 καὶ Σ. 112.

4. Γάδαρος φορτωμένος χρυσάφι.— Ἐπὶ τῶν οὐδὲν καλὸν ἐχόντων, εἰμὴ τὸν πλοῦτον.

«Πρόβατον χρυσόμαλλον.»

5. Γαδάρου μῦθον ἔλεγαν κι αὐτὸς τ' αὐτιά του τέντονε.— Ἐπὶ τῶν ἀδιορθώτων ἐκ νουθεσιῶν καὶ φρονίμων παραδειγμάτων.

6. Γαδουρινὰ μούτζουνα, ἀφεντικὴ ζωή.— Ἐπὶ τῶν ἀφιλοτίμων. Ἴδε Ο. 649—651.

7. Γαδάρου φωνὴ 'ς τὸν οὐρανὸ δὲ σώνει. Ἴδε Α. 203—204.

8. Γαϊτάνι πλέκει.— Ἑτοιμασία κακοῦ κατά τινος.

9. Γάμος χωρὶς κουρμπάνι καὶ βιολιὰ δὲ γίνεται. Καὶ

10. Γάμος χωρὶς σφακτὰ δὲ γίνεται.— Οὐδὲν σπουδαῖον κατορθοῦται ἄνευ θυσιῶν, καθὼς καὶ ἐλευθερίαι ἐθνῶν. Ἴδε Φ. 1.

11. Γάμος ὄψιμος, παιδιὰ τῆς ὀρφάνιας.— Ἐπὶ ἀπρονοήτων.

12. Γαμπρὸ καὶ νύφη ἔχασα, τὰ δυὸ παιδιά μου τἄχω.

«Νύμφην μισεῖ πενθερά.» Ὅρα τὴν 14.

13. Γαμπρὸς καὶ νύφη θέλουν, 'ς τὴ πομπὴ τῶν συμπεθέρων— Ἐπὶ τῶν ἐνεργούντων τι ἐκ συμφώνου ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως ἐκείνων, οἵτινες ἔχουσιν ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν ἠθικῶς.

14. Γαμπρὸς υἱὸς δὲ γίνεται, καὶ νύφη θυγατέρα.— Δι' ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ φύσις εἶναι ἀντίθετος πρὸς συμπάθειαν· ὡς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὁ γαμβρὸς τὴν φιλοστοργίαν τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πενθερόν του, οὕτω καὶ ἡ νύμφη, ὡς ἡ θυγάτηρ· ἀλλὰ ὑπάρχουσιν καὶ πολλαὶ ἐξαιρέσεις.

15. Γάτος δεμένος 'ς τὸ σακκί. Καὶ

16. Γάτος κλεισμένος ποντικοὺς δὲν πιάνει.— Ἐπὶ τῶν δεσμευμένων ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός των.

17. 'Γδαίρνει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ στουρνάρι.— Ἐπὶ τῶν ἀπανθρώπως καὶ ἐπιτηδείως κακουργούντων.

18. 'Γδυμνὸς 'σὰν ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μάνας του (ἔμεινε). — Πρὸς τοὺς ἐκ περιστάσεων ἀπογυμνωθέντας.

«Γυμνὸς ὡς ἀπὸ μητρός.»

19. Γειτόνισσα τὸ σπῆτί σου καίεται, ἐγὼ 'χω τὰ κλειδιά. —Εἰς τοὺς ὀλιγόφρονας, οἱ ὁποῖοι θαῤῥοῦσιν εἰς ἀνίσχυρα μέσα ἀῤῥωγῆς.

20. Γελᾷ κι ὁ νοικοκύρης.— Σαφής. (Ἴδε καὶ Σ. 17.)

21. Γέλα με νὰ σὲ γελῶ, νὰ περνοῦμε τὸν καιρό.— Εἰς τοὺς ἀλλήλους ἐξαπατῶντας.

22. Γελᾷ ὁ τρελλὸς 'ς τ' ἀγέλαστο.— Γνωστή.
«Γελᾷ δ' ὁ μωρὸς, κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ.» (Χρυσολωρᾶς). Ἴδε Α 141.

23. Γελᾷ ποῦ κλάνει, μὰ δὲ τοῦ πλάνει. — Ἐπὶ τῶν ἀναρμόστων πραγμάτων καὶ ἀναιδῶν ἀνθρώπων.

24. Γελᾷς, Δέσποτα, κακὰ γελᾷς.— Ἐπὶ τῶν ἀγνοούντων τὰ εἰς ἑαυτοὺς μέλλοντα δυσάρεστα. Ὁμοία ταῖς Σ. 61 καὶ Τ. 6.

25. Γέλασέ τον τὸ χωριάτη, νὰ τὸν ἔχῃς, ὅταν θέλῃς. Καὶ

26. Γέλασέ τον τὸ χωριάτη, νὰ τὸν ἔχῃς πάντ' ἐργάτη.— Ὅτι χρήσιμος πολλάκις ἡ προσποίησις πρὸς τοὺς ἀγροίκους, διότι τὴν ἀλήθειαν ὑποπτεύονται.

27. Γενάρι μῆνα κλάδευε καὶ λίσγο (ἐργαλεῖον γεωργικὸν) μὴ γυρεύῃς. (Χιακή.) Καὶ

28. Γενάρι μῆνα κλάδευε καὶ φεγγάρι μὴ ρωτᾷς.— Ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἁρμοδίους καιρούς.

29. Γένεια γένεια τρώγουν 'ψάρια. Καὶ ἄλλως·

30. Γένεια γένεια τρώγουν 'ψάρια καὶ τὰ μαῦρα τὰ μεγάλα.— Ἐπὶ τῶν εὐπόρων καὶ ἀπολαμβανόντων παντὸς ἀγαθοῦ ἀνοσίου. (Ἴδε καὶ Ο. 114.)

31. Γένεια θωροῦν τὰ 'ψάρια κ' ἔρχονται.— Ἐπὶ τῶν ὅσων διὰ μόνης τῆς ὄψεως καὶ σχήματός των ἐμφαίνουσι τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

32. Γεννᾷ κι ὁ κόκκορός του.— Ἐπὶ τῶν λίαν εὐτυχούντων. Ἴδ. Ο. 677, καὶ Χ. 55.

33. Γέννησέ με νὰ σὲ 'μοιάζω. Καὶ

34. Γέννησέ με, σπεῖρέ με, κι ἂν σοῦ 'μοιάσω κάψε με.— Ἐπὶ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ καταστῶσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ συνεργοὶ ἄλλων καὶ πεποιθότων ταῖς ἑαυτῶν δυνάμεσι. (Ἴδε καὶ Κ 321, καὶ Τ 238.)

35. Γηράματα καὶ φτώχια πληγαῖς ἀγιάτρευταις. — Γῆρας καὶ πενία δὲν θεραπεύονται εὐκόλως.

36. Γηράματα, σκοντάμματα, τοῦ Θεοῦ πειράματα.— Σαφής. (Ἴδε Τ. 491.)

«Ἰδνοῖ γόνυ γῆρας.»

37. Γέρο βορειὰ ἀρμένιζε καὶ νότο παλληκάρι. — Ἐπὶ τῶν ἐν καιρῷ (καταλλήλως) ἐπιχειρούντων τὰ πράγματα.

«Ἀρχομένου νότου καὶ λήγοντος βορέα.»

38. Γέρο κριθάρι θέριζε καὶ στάρι παλληκάρι.— Ἕκαστος

κατὰ τὴν δοκιμήν του πρέπει νὰ ἐκλέγῃ καὶ τὰς ἐργασίας.

39. Γερὸν τὸ στρῶμα δὲ χωρεῖ, καὶ ἄῤῥωστον ἡ τάβλα.— Ἐπὶ τῶν ὑποκρινομένων νόσημα καὶ ἀδιαθεσίαν.

40. Γέρος Γάτος τρυφερὰ ποντίκια ἀγαπάει. Ἴδε Π. 17.

41. Γέρος εἶσαι δὲ 'φελᾷς, μόνον τὸ ψωμὶ χαλᾷς.— Ἐπὶ τῶν διαιτωμένων ὑπ' ἄλλων ἀνικανότητος ἢ ὀκνηρίας ἕνεκεν.

42. Γέρος καὶ ξένος πολλὰ καυχᾶται.— Ἐπὶ τῶν καυχωμένων πρὸς μὴ εἰδότας αὐτούς.

43. Γερὸς 'σὰν τὸ ῥαπάνι.— Ἐπὶ ὑγιῶν καὶ ἰσχυρῶν.

«Κολοκύνθης ὑγιέστερος.»

44. 'Γειὰ καλὴ ἔχουν καὶ τὰ γυφτόπουλα, μόν' περπατοῦν 'ξυπόλυτα καὶ 'ξεβράκωτα. — Ὅτι τοῖς ἐνδεέσιν σύντροφος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ ὑγεία.

45. Γιὰ βάτι βάτι ῥούμελη γιὰ βάτι Φαρμακάσι. Καὶ

46. Γιὰ τοῦ ὕψους γιὰ τοῦ βάθους. — Ἐπὶ τῶν παρατόλμως καὶ ἀλογίστως ἐνεργούντων.

47. Γιὰ καλὸ κακὸ τὸν παπᾶ περδουκλωμένο. — Ἐπὶ τῶν προφυλαττόντων τὰ ἐνδεχόμενα ἐναντία.

48. Γιαλὶ μαλλὶ καὶ σίδερο τιμὴ δὲν ἔχει, καὶ χαρᾶς τον ὁποῦ τὰ ξετιμάει.—Ὅτι οἱ ἐμπειροδόκιμοι καὶ ἱκανοὶ ἀείποτε ὠφελοῦνται.

49. Γιὰ νὰ μὴ φάγ' ὁ γάτος τὸ ψωμὶ, τρώγ' ὁ ποντικὸς τὰ ῥοῦχα. Ὁμοία τῇ

50. Γιὰ τὸ καρφὶ χάνει τὸ πέταλο. Καὶ

51. Γιὰ τὸ μπὲ, ε, ε, χάνει τὸ χὲ, χὲ, χε. — Πρὸς τοὺς εἰς τὰ μικρὰ φειδωλευομένους καὶ ζημιουμένους μεγάλως. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Εἰ μὴ φυλάσσεις σμικρὰ, ἀπολεῖς τὰ μείζονα.»

52. Γιὰ νὰ φέξῃ καὶ νὰ 'δοῦμε.— Ὅτι τὸ μέλλον ἄδηλον. Καὶ διότι κατὰ τὴν ἑτέραν παροιμίαν, «ἡ νύκτα κὰν' ἐπίσκοπο καὶ ἡ αὐγὴ μητροπολίτη.»

53. Γιὰ νὰ φυλάξῃ τὸ πολὺ, χάνει τ' ὀλίγο. — Ἐπὶ τῶν φειδωλευομένων καὶ πλεονεκτῶν.

54. Γιάννη γύρευε καὶ Νικόλα καρτέρει. — Ἐπὶ τῶν ἄλλα μὲν ζητούντων, ἄλλα δὲ ἐπιδιωκόντων.

55. Γιάντα 'πέσαν τὰ χιόνια; γιὰ νὰ πονοῦν τὰ 'νύχια.— Ὅτι πᾶσα αἰτία ἔχει καὶ τὰ ἰδιαίτερά της ἀποτελέσματα.

56. Γιὰ ὅλους λέγε καλό (ἢ φρόνει) κι' ἀπ' ὅλους νὰ φυλάγεσαι.—Συμβουλὴ ἀξιόλογος.

57. Γιὰ πολλοὺς μαγείρευε καὶ γιὰ 'λίγους στρῶνε.—Σαφής.

58. Γιὰ σὲ τὰ λέγω πεθερά, γιὰ νὰ τ' ἀκού' ἡ νύφη. Ἴδε Β. 24—26.

59. Γιά σου, Γιάννη, τὰ χαράβια τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα.—Ἐπὶ ἀσυναρτήτων. Ἴδ. Κ. 163—164, καὶ Λ. 7—9.

60. Γιὰ σωμὸς (σωσμὸς) γιὰ κομμός. — Πρὸς τοὺς κινδυνεύοντας τιμῆς ἢ κέρδους χάριν. Ἴδε. Η. 117.

61. Γιὰ τὰ μαῦρα 'μάτια ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάν.—Δι' ἀνθρωποπαρέσκειαν.

62. Γιὰ ταὐτά σου καὶ γι' αὐτὰ σου εἶναι κούτζουρα τ' αὐτιά σου.—Ἐπὶ τῶν ἀστάτων καὶ ἀκαταλλήλως ἐνεργούντων.

63. Γιὰ τὴν ἀπειρία εἰς ἀπορία.—Εἰς τοὺς ἐξ ἀμαθείας καὶ ἀπειρίας ὑποφέροντας.

64. Γιὰ τὴ φωτιὰ εἶν' ἡ συκιά. — Ἐπὶ ἀχρήστων πραγμάτων.

65. Γιὰ τῆς χώρας τὰ γελάδια φροντίζει. Πρὸς τοὺς ἐρίζοντας καὶ ἀσχολουμένους εἰς πράγματα μὴ ἐνδιαφέροντα αὐτούς.

66. Γιὰ τὸν ἴσκιο τοῦ γαδάρου.—Ἐπὶ τῶν προσοχῆς ἀναξίων περὶ ὧν καὶ ματαίως γίνεται ἀμφισβήτησις.

«Περὶ ὄνου σκιᾶς».

67. Γιὰ τὸν μουτζούρη μαγειρεύουν. Εἰρωνικῶς πρὸς περιφρόνησιν.

68. Γιὰ τὸ γαμπρὸ γεννᾷ κι ὁ κόκκορος, καὶ γιὰ τὸ γυιὸ μὴ τ' ἡ κόττα.—Ὅτι τῆς θυγατρὸς ἕνεκα ἡ μήτηρ περιποιεῖ τὸν μνηστῆρα. Ἴδε καὶ τὴν παρακατ. 73—75.

69. Γιὰ τὸ πρόβατο χάνει τ' ἄλογο.—Πρὸς τοὺς ὀρεγομένους πράγματα μικροῦ ἄξια στερουμένους δὲ τὰ πολύτιμα. Ἴδ. καὶ τὰς ἄνω 49—51.

70. Γιὰ τὸ ταγάρι ἀναδεύουσι τὰ πίτουρα.—Πρὸς τοὺς ζητοῦντάς τι, ὅπου τὸ ζητούμενον δὲν ὑπάρχει.

71. Γιὰ τοὺς ἀργούς, πάντα 'ναι γιορτή.-Ἐπὶ τῶν φυγοπόνων.

«Ἀεργοῖς αἰὼν ἑορτά.»

72. Γιὰ τοὺς κακορρίζικους ἐστάθηκε ἡ φοῦρκα.—Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων καὶ ἀναξιοπαθούντων.

73. Γιὰ τοῦ παππᾶ τ' ἀμπέλι μὴ σὲ μέλῃ. Ἴδε 46 Κ. Ο. 481, καὶ 703, καὶ Τ. 245, καὶ 239.

74. Γιὰ τὸ χατῆρι τ' ἀετοῦ τζίμπα καὶ σὺ χελώνα.—

Ἡ παροιμία αὕτη προῆλθεν ἐκ τοῦ μύθου τοῦ Λαγωοῦ καὶ Ἀετοῦ. Αἰνίττεται δὲ τοὺς ὑπομένοντας ἀδικίας τινῶν, διότι κινδυνεύουσιν τὰ συμφέροντα αὐτῶν, ἢ διὰ φόβον πρὸς ἰσχυροτέρους καταστάντας δυ-

στυχῶς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας μάστιξ πολλῶν, καὶ μάλιστα τῶν ὑπαλλήλων παυομένων καὶ μετατιθεμένων ὑπ' αὐτῶν ἀναιτίως. Ἴδε Α 15.

75. Γι' αὐτὸ κουμπάρε μου κλωτσοῦν καὶ δὲν κερνοῦν 'ς τὴν ἐκκλησιά. — Πρὸς τοὺς ἀπερισκέπτως ἐμπίπτοντας εἰς κινδύνους.

Ἡ παροιμία προῆλθεν ἐκ τῆς ἑξῆς αἰτίας· δύο ποτε σύντεκνοι (κουμπάροι) εὐθυμοῦντες ἔν τινι οἰνοπωλείῳ ἐξῆλθον μεθυσθέντες· διερχόμενοι δὲ διά τινος ἐκκλησίας καὶ ἀκούσαντες τελούμενον τὸν ἑσπερινὸν εἰσῆλθον. Τότε ὁ ἕτερος ἀκούσας τερεττίζοντα τὸν ψάλτην καὶ ὑπολαβὼν αὐτὸν τραγῳδοῦντα, ἤρξατο καὶ αὐτὸς τὸν τουρκιστὶ μανὲ καλούμενον· ἐκβληθεὶς δὲ εὐθὺς ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων λακτιζόμενος ἠρώτησε τὸν σύντεκνον, τί εἶναι ἐδῶ; Ὁ δ' εἶπεν αὐτῷ, ὅτι εἶναι ἐκκλησία, τότε ἀνεφώνησεν οὗτος τὴν εἰρημένην παροιμίαν.

76. Γιὰ χάρι τοῦ βασιλικοῦ πίν' ἡ γλάστρα τὸ νερό. Καὶ

77. Γιὰ χάρι τοῦ βασιλικοῦ ποτίζεται κι ἡ γλάστρα. Καὶ ἄλλως·

78. Γιὰ τὸν πόνο τοῦ βωδιοῦ γλύφ' ὁ λύκος τὴν βουκέντρα (ἢ τὸν ζυγόν). — Ὅτι χάριν ἄλλου κολακεύει τις ἄλλον. Ἴδε ἄνω 68, Ο. 823 καὶ 134 Π.

79. Γιὰ ψύλλου πήδημα.—Πρὸς τοὺς ἐκ μικρᾶς αἰτίας παροξυνομένους, καὶ περὶ τῶν βλαπτόντων τοὺς ἀδυνατωτέρους ἐπὶ ψιλῇ προφάσει. Παραπλησία τῇ,

80. Παίρνει φωτιὰ ἀπ' τὸ κάτω πάτημα.—Ἐπὶ ὀξυθύμων.

81. Ἴδα ψόφια, οὐρὰ κορδωμένη.—Ἐπὶ πτωχαλαζόνων.

82. Γκιώνης δέρνει, Γκιώνης σκούζει, Γκιώνης τρέχει κι ἀγκαλνάει.—Πρὸς τοὺς κακουργοῦντας καὶ ἄλλους ἐγκαλοῦντας πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ποινῆς. Ἴδε τὴν παρακατ. 116.

83. Γληγορώτερα ἀπ' ὅλα γηράζ' ἡ χάρις. Ἡ παροιμία ἐκ τῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις ἐρωτώμενος, τί γηράσκει ταχύτερον; «Χάρις, ἔφη.», ἤτοι μετὰ τὴν εὐεργεσίαν τάχιστα γηράσκει ἡ χάρις. Καὶ

«Ἅμ' ἤλεκται, καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις.»

Διότι καὶ κατά τινα Ἄγγλον ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι φορτίον βαρὺ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἴδε καὶ Χ. 15.

84. Γιῶργον εἶχα, Γιῶργο πῆρα, κι ἂν ἡ δόλια μεταχηρέψω, Γιῶργο πάλι θὰ γυρέψω. — Ἐπὶ τῶν μὴ ἐπιθυμούντων νὰ μεταβάλωσι τύχην ὡς εὐχαριστουμένων εἰς τὴν ἑαυτῶν.

85 Γλυκάθηκ' ἡ γρηὰ 'στὰ σῦκα κι ὅλη 'μέρα τ' ἀνεζήτα. Καὶ ἄλλως· Ἔμαθ' ἡ γρηὰ 'ς τὰ σῦκα, κ' ἔτρωγε καὶ τὰ συκόφυλλα. Καὶ

86.— Γλυκάθηκ' ἡ γρηὰ 'ς τὸ μέλι, καὶ θὰ φᾷ καὶ τὸ κου-

χέλι. — Ἐπὶ ἀδηφάγων, τῶν ὁποίων ἡ λαιμαργία ὁσημέραι ἐπαυξάνει.· ἢ ἐπὶ ἀνθρώπων ἀναισχύντων, οἵτινες, ἀφοῦ ἅπαξ εὐεργετηθῶσιν ὑπό τινος, καθ' ἑκάστην προσρεύγουσιν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τοὺς εὐεργετῇ.

87. Γλυκὰ τ' ἔφαγες, ξυνὰ θὰ τὰ ξεράσῃς. —Εἰς τοὺς ὅσοι ἁρπάζοντες τὰ ξένα πράγματα ἀναγκάζονται νὰ τὰ ἀποδίδωσι μὲ διπλῆν των ζημίαν· καὶ εἰς τοὺς εἰς μεγαλειτέραν τοῦ ἐγκλήματός των καταδικαζομένους τιμωρίαν.

«Ἀποτίσεις, χοῖρε, γίγαρτα.» Καὶ
«Πλοῦτος ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεθήσεται.»

88. Γλυκὸ 'ν τὸ γάλα ἔλεγ' ὁ πάππος μου, 'ποῦ τὸ 'λεγε μὲ τὰ θελά του. — Ἐπὶ τῶν ἀναπολούντων ἀρχαίας παραδόσεις.

89. Γλυκὸς ὁ ὕπνος τὴν αὐγὴ, γυμνὸς ὁ κῶλος τὴ λαμπρή. Ἴδε Ο. 937.

90. Γλυκύτατό μου πράσο, καὶ πῶς θὰ σὲ ξεχάσω. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἐκ φιλοτιμίας των φαντάζονται, ὅτι ὑπεραγαπῶνται παρ' ἄλλων, ἐνῷ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀγάπη των εἶναι ὡς μὴ οὖσα.

91. Γλυστερὸς 'σὰν τὸ λάδι, (ἢ κατ' ἄλλους 'σὰν τὸ 'χέλι). — Ἐπὶ πονηρῶν ὑπεκφευγόντων τὴν ἀπάτην.

«Χῖός τις ὑποδεχθεὶς εἰς τὸ ἐμπορικόν του κατάστημα Ἕλληνα καὶ φιλοφρονήσας αὐτὸν προηγουμένως διὰ λόγων, ὅσον καλῶς καὶ εὐγενῶς ἠδύνατο, ἐξέθεσεν ἔπειτα τὰς πραγματείας του, ἐξ ὧν προέκειτο νὰ ἀγοράσῃ ὁ ξένος. Ὁ ἔμπορος ἀποπειρώμενος νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν ἀγοραστὴν, τῷ ἐξέθεσε τὰ εὐτελέστερα ὑφάσματα, ἀπαιτῶν δὲ αὐτὰ μεγαλειτέραν τιμὴν παρὰ διὰ τὰ ἐπίσης ἐκτεθέντα καλλίτερα· ἀλλ' ὁ ξένος ἐζήτει νὰ ἐλαττώσῃ τὴν τιμὴν τῶν ὄντως καλλιτέρων, χωρὶς νὰ προσέχῃ εἰς τὰ παρὰ τοῦ ἐμπόρου προτεινόμενα. Ὁ δὲ ἔμπορος βλέπων, ὅτι ματαίως ἠγωνίζετο νὰ τὸν ἀπατήσῃ, τὸν ἠρώτησε περὶ τῆς πατρίδος του, (τὴν ὁποίαν ἐπίστευεν, ὅτι ἦτον ἡ Ὕδρα) ὅστις ἀπεκρίθη, ὅτι ἦτον Ὑδραιομωραΐτης. Τότε ἐπρόσθεσεν ὁ Χῖος Γιὰ τοῦτο νὰ σᾶς χαρῶ, μοῦ γλιστράτενε 'σὰν τὸ χέλι. Ἴδε καὶ 261 Μ.

92. Γλύφει τὰ τζανάκια. — Ἐπὶ τῶν παρασίτων.

«Τὸ τρυβλίον περιλείχειν ἄσμενος.»

93 Γνωρίζ' ἡ γάτα τὸν ποντικὸ, κι ἂς ἦν' κι ἀλευρωμένος. Ἢ (Β'. 93). Ὁ ποντικὸς κι ἂν ἀλευρωθῇ, ὁ γάτος τὸν γνωρίζει. Ἐπὶ τῶν καταφαινομένων ἐκ μόνης τῆς ὄψεως, ἔστω καὶ παρηλλαγμένης κατὰ τὸ σχῆμα.

94. Γούμενος καθήμενος ἔρραφτε κ' ἐξέρραφτε. Ὁμοία τῇ

95. Γούμενος καθούμενος μαγάλ' ἀντάτσηα (χανδάκια, αὔλακας,) κόβει. (Κυπριακή). — Ὁ ἀργὸς μὲ τὴν φαντασία του

εὐχαριστεῖται εἰς ὅ,τι πράττει, καὶ διὰ τῶν κενῶν ἐλπίδων ἀναπαύεται. Ἴδε Η. 42.

96. Γουναράδες βρωμεροὶ· μὰ 'ς τὴ τζέπ' ὅλο φλουρί. —Ὅτι βάναυσοί τινες τέχναι παράγουσι κέρδη πολλάκις πλείονα τῶν ἄλλων.

97. Γουρούνια παλαίουν; βροχὴ θά 'χουμε.— Ἐπὶ τῶν διαμαχομένων μοχθηρῶν καὶ τῶν ἀπὸ τῆς διαμάχης ταύτης προερχομένων βεβαίων ταραχῶν, καθὼς ὅταν χοῖροι παλαίουν ἐπέρχεται βροχὴ κατὰ τὰς ἀλανθάστους παρατηρήσεις τῶν ἀγροδιαίτων χωρικῶν.

98. Γουροῦνι 'ς τὸ σακκί. Καὶ ἄλλως·

109. Γουρουνι 'ς τὸ σακκί, φτύσ' τὸ νὰ μὴ βασκαθῇ.— Εἰς ἄδηλα συναλλάγματα.

Ἐπενοήθη δὲ ἡ παροιμία ἐκ τῆς συνηθείας, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀνάγκης εἶχον ἄλλοτε ἐν Τουρκίᾳ νὰ πωλῆται τὸ χοίρινον κρέας τὰς νύκτας εἰς σακκίον καὶ κρυφίως διὰ τὸν φόβον τῶν Ιουδαίων.

100. Γραμμένης φωνῆς μεγαλειτέρα ἡ παρουσία.— Ὅτι παρών τις περισσότερον καταπείθει, ἢ διὰ γραμμάτων.

101. Γράψε, Γιάννη, γράμματα, καὶ γράψε τ' ὄνομά μου.— Ἐπὶ τῶν ἀγραμμάτων τῶν οὐδὲ τὸ ὄνομά των δυναμένων νὰ γράψωσι.

102. Γρηὰ μ' ἐν ἄσπρο 'μπῆκε 'ς τὸ χορὸ, ἔπειτα ἔδωκε δυὸ γιὰ νὰ 'βγῇ, καὶ δὲν ἠμπόρεσεν.— Ἐπὶ τῶν ἐπεμβαινόντων εἰς ὑποθέσεις τινὸς, καὶ ἀποβαινούσας εἰς τὸ μέλλον δυσαρέστους, ὡς μὴ προληφθείσας.

103. Γρηᾶς μαντεύματα καὶ γέρου παραμύθια.— Ἐπὶ ματαιολογούντων.

104. Γρόθους σήμερον, καὶ λόγους αὔριον.— Ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἀρχίζουν ἀφ' ὅπου πρέπει νὰ τελειώνουν.

«Ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι εἰς τοὺς πολέμους, τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται, ἃ χρὴ ὕστερον δρᾶν· κακοπαθοῦντες δὲ ἤδη, τῶν λόγων ἅπτονται.» Ἴδε Θεόκρ. Τ. 1 § 78.

105. Γυναῖκα καὶ γυαλὶ σποῦν εὔκολα.— Ἐπὶ τῶν εὐμεταπείστων ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων εὐθραύστων.

Ἡ δὲ παροιμία ἐκφράζει γενικῶς ἀντὶ μερικοῦ, ἐπὶ μὲν τῶν ἀνθρώπων τὰς γυναῖκας, πρὸς ἃς ἀνέκαθεν ἡ μομφὴ τῆς ἀστασίας ἀπεδύθη, καὶ περὶ ἧς πολλὰ πολλοὶ κατὰ καιροὺς συνέγραψαν, ἐνῷ καθ' ἡμᾶς ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ μερικῶς, διότι πᾶς κανὼν ὑπόκειται εἰς ἐξαιρέσεις, ἐπὶ δὲ τῶν πραγμάτων τὴν ὕελον ὡς πλέον εὔθραυστον.

106. Γυναῖκα καὶ χειμωνικὸ ἡ τύχη τὰ διαλέγει. — Ἐπὶ τῶν κακῶς διακρινομένων πραγμάτων. Ἴδε Ε. 100.

107. Γυναῖκα μὲ λυχνάρι ἂν 'δῆς, γελασμένος θὲ νὰ 'βγῆς. Καὶ ἄλλως

108. Γυναῖκα μὲ τὸ λύχνο, κι ἄλογο τὴν ἄνοιξι μὴ διαλέξῃς — Ἐπὶ τῶν διὰ πλαστῶν τρόπων ἀπατώντων τὴν ὅρασιν. Ἴδε Α. 81, καὶ 114.

119. Γυναῖκα ὁποῦ περπατεῖ καὶ τὰ * πισινὰ κουνεῖ, θώριξέ την χωρὶς τιμή. — Ἐπὶ τῶν ἀσέμνως φερομένων δημοσίᾳ. Τὴν αὐτὴν δὲ παροιμίαν ἔχουσι καὶ οἱ ἀρχαῖοι.

«Γυνὴ περιπατοῦσα καὶ τὸν πρωκτὸν σείουσα ἢ ἄτιμός ἐστι ἢ τὴν φύσιν παραβιάζει.»

110. Γυναικούλαις μαλώνουν, ἀλήθειαις λέγουν. — Ἐπὶ γυναικῶν, αἵτινες παροξυνόμεναι λέγουσι πολλάκις ἀπόῤῥητα· διὸ καὶ ὁ Φοντενὲλ εὐρυῶς περὶ γυναικῶν εἶπεν, ὅτι, *αὗται οὐδὲν ἀποκρύπτουσιν, οὐδ' αὐτοὺς τοὺς ἔρωτάς των, πλὴν τῆς ἡλικίας των,*

111. Γύρευ', ἀγᾶ μου, τὴ δουλειά σου, κι ὁ Γιάννης δὲν εἶναι γιὰ χαράτζι. — Ἐπὶ ἀπειλῶν γενομένων παρ' ἰσχυρῶν πρὸς τολμηροὺς καὶ ἀφόβους.

112. Γυρεύει 'κεῖνο 'ποῦ δὲ θὲ νὰ 'βρῇ. — Ἐπὶ τῶν ζητούντων τὰ ἀδύνατα.

113. Γυρεύει ψύλλο 'ς τ' ἄχερα. — Ἐπὶ τῶν πολυπραγμονούντων. Ἴδε 133 Ν. καὶ Κ. 341.

114. Γυρεύ' ὁ κλέφτης νὰ κρυφτῇ, κι ἡ χαρὰ δὲν τὸν ἀφήνει. — Ἐπὶ τῶν κακοποιῶν, οἵτινες ἀνοήτως πολλάκις προδίδονται ὑπὸ τῆς χαρᾶς.

115. Γύρο γύρο τοῦ Χριστοῦ, ἡ κορφὴ τοῦ χειμωνιοῦ. — Ἐπὶ τῶν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ ἐπανερχομένων.

116. Γύρευε τὸ καλὸ, καὶ περίμενε τὸ κακό. — Ὅτι ὀφείλομεν νὰ ζητῶμεν τὸ καλὸν, ἂν καὶ πολλάκις εὑρίσκομεν τὸ κακόν.

117. Γύφτικο σπῆτι καίεται, καὶ βιὸ λογαριάζει. — Ὅτι τῶν ἐνδεῶν αἱ ζημίαι εἰσὶ μηδαμιναί.

118 Γύφτος κρούει, γύφτος σκούζει. Ἴδε τὴν ἄνω 81.

Δ.

1. Δανείζου καὶ ἐξόδευε, τὴν διορία μὴ λησμονῆς.—Γνωστή. Καὶ ἄλλως·

2. Δανείζου καλοπλήρωνε, καὶ πάλι στρέφου κ' ἔπαιρνε. — Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις.

«Λαβὼν ἀπόδος, ἄνθρωπε, καὶ λήψῃ πάλιν.» Ἴδε καὶ 170 Π.

3 Δανεικὰ κ᾽ ἀγύριστα.— Ἐπὶ τῶν λαμβανόντων δάνεια, καὶ μὴ ἀποδιδόντων αὐτά. Καὶ

(Β'.3) Δανεικὰ 'ν τὰ πράματα 'ς τὸν καθένα. Ἰδ. 108—109 Τ.

4. Δανεικὸ 'ν κυρά, τ' ἀλεῦρι, δανεικὸ καὶ τὸ προζῦμι.— Ὅτι καλὴ καὶ ἐπαινετὴ ἡ ἀμοιβαία δοσοληψία. Ἴδε Ο. 914 καὶ Ι. 263.

5. Δανείσου, καλοπλήρωνε, νὰ σὲ 'ξαναδανείσουν.—Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν ἄνω 2.

6. Δάσκαλε 'ποῦ 'δίδασκες, καὶ νόμο δὲν ἐκράτεις.— Εἰς τοὺς διδάσκοντας ἄλλους σεμνότητα, αὐτοὺς δὲ ζῶντας ἀσέμνως.

«Ἅπαντες ἐσμὲν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί,
αὐτοὶ δ' ἁμαρτάνοντες οὐ γινώσκομεν». Ἴδε Α. 131—132.

7. Δειλὸς ὁ πλούσιος.— Ἐπὶ πλουσίων ἐν φόβῳ ὄντων μὴ στερηθῶσι τὸν πλοῦτον. Τὸ πάθος δ' αὐτὸ κατὰ δυστυχίαν ἐπαυξάνει, ὅσῳ τις προβαίνει εἰς ἀπόκτησιν πλούτου. Ἀστειότατον τὸ τοῦ Παλλαδᾶ εἰς πλουτοῦντας

«Χρυσὲ πάτερ κολάκων, ὀδύνης καὶ φροντίδος υἱέ,
καὶ τὸ ἔχειν σε φόβος καὶ τὸ μὴ ἔχειν σ' ὀδύνη.»

Καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν «Πλούτῳ» στίχ. 223 λέγει·

«Δειλότατός ἐσθ' ὁ πλοῦτος. Καὶ
Δειλὸν ὁ πλοῦτος καὶ φιλόψυχον κακόν.
Πλουτεῖς; ὁ Πλοῦτος δ' ἀμαθίᾳ δειλὸν θ' ἅμα.»

8. Δεῖξέ μας τὴ ῥάχι σου· (ἤτοι φύγε κατ' εὐφημισμόν.) —Ἐπὶ ὀχληρῶν μισητῶν γιγνομένων καὶ ἀπωθουμένων.

«Δεῖξον τὸ κοῖλον τοῦ ποδός.»

9. Δεῖξέ μου τὸ ψεύτη, νὰ σοῦ δείξω τὸν κλέφτη. Ἴδε Κ. 279—280.

10. Δείπνα πεθερά, κ' ἔλα νὰ σὲ ψυλλίσω.— Εἰς τοὺς ὅσοι ἀκαίρως προαιροῦνται νὰ πράξωσιν ἐπωφελές τι. Σχετ. τῇ

«Ἐν θέρει τὴν χλαῖναν κατατρίβεις.»

11. Δείχνει τοῦ λαγοῦ νὰ φύγῃ, τοῦ λαγωνικοῦ νὰ τρέχῃ.— Ἐπὶ τῶν δολίως φερομένων

12. Δείχνει τοῦ λαγοῦ σκαρτοῦνι.— Ἐπὶ τῶν μὴ ἐνθαῤῥυνόντων τὸν ὄχλον.

13. Δέκα δέκα τὰ 'βγάζει.— Ἐπὶ φλυάρων.

14. Δέκα μέτρα, κ᾽ ἕνα κόφτε. Ἢ

15. Πέντε μέτρα, κ᾽ ἕνα κόφτε.— Ἡ παροιμία παραινεῖ νὰ μὴ προτρέχῃ ἡ γλῶσσα τοῦ νοός· ὡς οἱ ἀρχαῖοι σοφῶς ἔλεγον

«Ἡ γλῶττα μὴ προτρεχέτω τοῦ νοῦ.» Ἰσοκρ.

«Λόγισαι πρὸ ἔργου.»

16. Δέκα τὰ λέμε, κ᾽ ἕνα τὰ 'βρίσκομε.— Ἐπὶ τῶν λόγῳ ἐξογκούντων τὰ πράγματα.

17. Δέκα τὰ ἔχει, κ᾽ ἐννηὰ τὰ 'βρίσκει.— Ἡ παροιμία παρήχθη ἐκ τοῦ ἑξῆς ἀνεκδότου.

Ὀνηλάτης τις ἐλαύνων δέκα ὄνους, καὶ μετρῶν αὐτοὺς καθ' ὁδὸν, εὕρισκεν αὐτοὺς ἐννέα· διότι δὲν συγκατηρίθμει καὶ τὸν ἐφ' οὗ ἐκάθητο. Πεζεύων δὲ εὕρισκε πλήρη τὸν ἀριθμὸν, καὶ πάλιν ἐπιβαίνων εὕρισκε τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἑνός. Εφαρμοστέα ἐπὶ σχολαστικῶν καὶ κουφονόων.

18. Δεκοχτὼ καλόγεροι μ' ἕνα χουλιάρι, καὶ τοὺς ἐφώναξαν κ' εὑρέθηκαν κ᾽ οἱ δεκοχτὼ μπουκωμένοι.— Ἐπὶ ἀδηφάγων καὶ ἀπλήστων.

19. Δεμάτι λυτὸ καὶ χέρι τρύπιο.— Ἐπὶ ἀσώτων.

20. Δεμένος ὁ γάδαρος, ἀναπαυμένος ὁ νοικοχύρης.— Ὅτι ἐπωφελὴς καὶ ἐπαναπαυτικὴ ἡ ἀσφάλεια τῶν οἰκιακῶν πραγμάτων.

21. Δὲν ἀλλάζω τὸ χορό μου τὸ σκοπὸ τῶν ποδαριῶ μου.—Ἐπὶ ἀνθρώπων ἐπιμενόντων εἰς τὰς κακὰς αὑτῶν ἕξεις, καίπερ προτρεπομένων καθ' ἑκάστην νὰ μεταβάλλωσι διαγωγήν.

22. Δὲν ἀξίζει οὔτε γιὰ μιὰ τρίχα.— Ἐπὶ τῶν εὐτελεστάτων.

«Οὔτε τριχὸς ἄξιος.»

23. Δὲν βαστᾷ ἀπὸ τὰ σῦκα ὡς τὰ σταφύλια.— Σαφής

24. Δὲν βλέπ' ὁ τυφλὸς, ἀλλὰ βλέπ' ὁ Θεός.— Ἐπὶ τῶν δι ἀπάτης ἀδικούντων τινὰ τῶν ἀπλουστέρων.

25. Δὲν γελάει ποτὲ τὰ χείλη του.— Ἐπὶ τῶν ἀείποτε μελαγχολούντων.

«Εἰς Τροφωνίου μαντεύεσθαι.»

26. Δὲν γνωρίζ' ὁ σκύλος τώρα τὸν ἀφέντη του.— Ἐπὶ κοινωνίας διχονοούσης καὶ καθόλου εἰς ἀναρχίας.

«Ἐν δὲ διχοστασίῃ καὶ ὁ πάγκακος ἔμμορε τιμῆς.» (Ἡσίοδος).

27. Δὲν Δίνει τ' ἀγγέλου του νερό.— Ἐπὶ τῶν λίαν φιλαργύρων.

28. Δὲν ἔβγαλε οὐδὲ γρῦ.— Ἐπὶ ἀδικουμένων καὶ σιωπώντων ὑπὸ φόβου.

«Οὔτε τὸ Δίπνος γρῦ.»

29. Δὲν εἶδ' ἀπὸ τὰ 'μάτια, καὶ θὰ 'δῶ ἀπὸ τὰ 'φρύδια;— Ἐπὶ τῶν παρορωμένων ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐν ταῖς δυστυχίαις καὶ οὐδεμίαν προσδοκώντων ἐλπίδα παρ' ἄλλων.

30. Δὲν εἶναι ἀπ' ἐκείναις ταίς νύφαις, 'ποῦ *βήχουν εἰς τὸ γάμο.— Ἐπὶ τῶν μὴ στερουμένων εὐκόλως.

31. Δὲν εἶναι βρακὶ μόνο βρακόπανο.— Ἐπὶ ταὐτολόγων.

32. Δὲν εἶναι γιὰ τὰ 'δόντια του.— Ἐπὶ ἀπόρων καὶ μὴ δυναμένων ν' ἀπολαύσωσι ἐπιθυμητόν τι. Καὶ

33. Δὲν εἶναι γιὰ τὰ μοῦτρά του.

«Οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον.»

34. Δὲν εἶναι μαλλιὰ τὰ γένεια.— Ἐπὶ τῶν μὴ ἐπισταμένως διακρινόντων ἀπ' ἀλλήλων τὰ κατά τι ὅμοια.

35. Δὲν εἶναι ξύλο 'ποῦ νὰ μὴν ἔχῃ τὸν καπνό του.— Ἐπὶ τῶν διαφορῶν τῶν ψυχικῶν διαθέσεων καὶ ὀρέξεων.

36. Δὲν εἶναι ροῦχο, κόψε ράψε, μόν' εἶν' σαμαροσκοῦτι. —Ἐπὶ τῶν τιμώντων τὰ μηδενὸς ἄξια καὶ εἰς οὐδὲν λογιζομένων τὰ ἄξια λόγου.

37. Δὲν εἶναι τάβλα, 'ποῦ νὰ μὴν ἔχῃ τὸ ρόζο της.— Ὅτι ἕκαστος ἔχει τὰ ἐλαττώματά του.

38. Δὲν εἶν' οἱ λόγοι τοῦ Εὐαγγέλια.— Ἐπὶ τῶν μὴ πιστευομένων εἰς ὅσα λέγουσι.

39. Δένει τὴ γάτα, καὶ τρώγει ψωμί. Ἴδε τὴν σχετ. 27.

40. Δὲν εἴχαμε τσιμπλομμάτα, κι ἠθέλαμε καὶ μαυρομμάτα.— Ἐπὶ τῶν πλεονεκτῶν ἐπιθυμούντων τὰ ὑπὲρ δύναμιν, καὶ ἀποτυγχανόντων.

41. Δὲν εἶχ' ὁ φτωχὸς νὰ φάγῃ, κ' ἔκαμε γιὰ τὴ ψυχή του. Ἴδε Π. 811—812.

42. Δὲν ἔκλασε καὶ νὰ 'ντραπῇ, μόν' ἔκλασε κ' ἐγέλασεν. Ἐπὶ τῶν μὴ αἰσχυνομένων διὰ τὰς ἀναιδεῖς ἑαυτῶν πράξεις. (Κρητική.)

43. Δὲν ἔμεινε μήτε ποδάρι.— Ἐπὶ παντελοῦς ἀπωλείας πόλεως, ἢ οἴκου.

«Οὐδὲ πυρφόρος ἐλείφθη.»

44. Δὲν ἐπρόφθασες 'ς τὸ πανηγύρι.— Ἐπὶ τῶν στερουμένων καλοῦ τινος πράγματος.

«Οὐχ' ἀπήντησας ἑορτὴν». Καὶ
«Κατόπιν ἑορτῆς ἥκει». Καὶ
«Ὀψὲ τῆς ἑορτῆς».

45. Δὲν ἐτσίμπαε 'σὰν ψύλλος, ἀλλὰ 'σὰν κακὸς σκύλος. — Ἐπὶ τῶν προσφερομένων πρὸς τοὺς ὁμοίους ἀπηνῶς.

46. Δὲν ἔφαγ' ἀκόμη τὴν προῖκά του.— Πρὸς τοὺς ἐξ ἀπειρίας ἀψηφοῦντας τῶν ἀναγκαίων τοῦ κόσμου τούτου περιπετειῶν.

47. Δὲν ἔφαγε σκόρδα, γιὰ νὰ μυρίζῃ.—Πρὸς τοὺς ἀδιακρίτως ἀκούοντας τὰς ἀνυποστάτους κατηγορίας, καὶ πρὸς ἀπείρους.

48. Δὲν ἔχει ἁλάτι καθόλου, ἢ εἶναι ἀνάλατος.— Ἐπὶ τῶν ἀηδῶν.

«Ἅλμη οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ».

49. Δὲν ἔχει ἀσπροῦ γνῶσι, (ἢ κουκκοῦτσι μυαλό.)— Ἐπὶ παραλογιζομένων.

Τὸ παροιμιῶδες τοῦτο, λεγόμενον ἐπὶ τῶν μὴ ἐχόντων τὴν ἐλαχίστην κρίσιν, οὔτ' ἑνὸς ἀσπροῦ γνῶσι, (ἄσπρον τὸ μικρότατον τουρκικὸν νόμισμα, ὑποδιαίρεσις τοῦ παρᾶ) τὸ ὁποῖον παρεξηγηθὲν ὑπό τινων Γερμανῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς σύνταξιν ὁλοκλήρου συγγράμματος, μικρὰ δὲ Ἑλληνικὴ διατριβὴ ἀνέτρεψε.

50. Δὲν ἔχει μήτ' ὀρθή, μήτ' ἀνάποδη.— Ἐπὶ δυστρόπων καὶ ἀκατανοήτων.

51. Δὲν ἔχει 'πισινὸ γιὰ κάθισμα. — Πρὸς τοὺς μάτην καὶ δωρεὰν περιπλανωμένους.

52. Δὲν ἔχει 'ς τὸν ἥλιο μοῖρα.— Ἐπὶ τῶν ἐνδεεστάτων.

53. Δὲν ἔχ' ὁ φτωχός, ἀλλ' ἔχ' ὁ Θεός — Ἐπὶ τῶν τὰς ἐλπίδας τῇ θείᾳ προνοίᾳ ἀνατιθεμένων ἀπόρων

54. Δὲν ηὗρες ἀκόμη τὸν μαλλιαρόκωλόν σου.— Δηλοῖ τοὺς θρασεῖς, πρὸς πράξεις καὶ εἰς οὐδὲν λογιζομένους τὴν μέλλουσαν τιμωρίαν· μετηνέχθη δὲ ἀπὸ τὴν παλαιὰν παροιμίαν.

«Οὔπω μελαμπύγω τετύχηκας».

Μυθολογεῖται, ὅτι ἐπὶ Ἡρακλέους δύο μειράκια, Μεμνονίδος υἱοί, ὑπῆρξαν τόσον ἄτακτοι, ὥστε κατήντησαν καὶ εἰς τὴν κλοπήν· ἡ μήτηρ των τὰ συνεβούλευε νὰ παύσωσιν ἀπὸ τοιαύτην αἰσχρὰν πρᾶξιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείθοντο τοὺς ἔλεγε συνεχῶς·

«Τέκνα μου, ἀκόμη δὲν εὕρετε τὸν μαλλιαρόκωλόν σας.»

Εὑρόντες δὲ κατὰ τύχην τὸν Ἡρακλέα κοιμώμενον ὑπὸ δένδρον ἐτόλμησαν νὰ κλέψωσι καὶ τοιούτου ἀνδρὸς τὰ ὅπλα. Ὁ Ἡρακλῆς ἐξυπνήτας συνέλαβεν αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐκρέμασε κατακέφαλα εἰς τὸ ῥόπαλόν του, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τοὺς ὤμους του· οὗτοι δὲ βλέποντες κάτωθεν τὸν πάτον τοῦ Ἥρωος ἀπὸ πλῆθος τριχῶν ὄντα κατάμαυρον, ἐμνήσθησαν τῆς προφητείας τῆς μητρός των καὶ ἤρχισαν

νὰ γελῶσιν· ὁ Ἡρακλῆς ἀκούσας τοὺς γέλωτάς των τοὺς ἠρώτησε, τί γελῶσιν· αὐτοὶ δὲ διηγήθησαν πρὸς αὐτὸν τῆς μητρός των τὴν προφητείαν· τότε καὶ αὐτὸς γελάσας πολὺ τοὺς ἀφῆκεν ἐλευθέρους.

55. Δὲν θὰ τὸ 'πῶ, φωστῆρά μου, πῶς εἶν' 'δικός μ' ὁ γάμος,
"Αν δὲν λαλήσουν τὰ βιολιά, κι ἂν δὲν σφαγῇ ὁ τράγος.
Ἐπὶ ἀμφιβόλων χρῃζόντων τεκμηρίων πρὸς βεβαίωσιν.

56. Δὲν θὰ φτιάσουμε χωριό. — Ἐπὶ δυστρόπων καὶ φιλονείκων.

57. Δὲν θέλει 'ρύζι μὲ νερὸ, θέλει νερὸ μὲ 'ρύζι.—Πρὸς τοὺς ἰσχυρογνωμονοῦντας ἐπὶ ματαίῳ καὶ κατὰ συνήθειαν.

58. Δὲν θέλω ἄντρα ὤμορφο νὰ κάθεται κοντά μου,
Νὰ συχνομπαρμπερίζεται, καὶ νὰ πεινᾷ ἡ κοιλιά μου.
Ἴδε Α. 462—463 καὶ Ω. 2—4 καὶ 8.

59. Δὲν κυτάζει (ἢ κάνει) χατῆρι μήτε τοῦ πατέρα του.—Ἐπὶ αὐστηρῶν καὶ δικαίων.

60. Δὲν λείπει ὁ Μάρτης ἀπὸ τὴ σαρακοστή. — Διὰ τοὺς ἀναμιγνυομένους εἰς ὅλα, χωρὶς ποτε νὰ προσκληθῶσιν εἰς ταῦτα· καὶ ἐπὶ τῶν συχναζόντων ἐκ συνηθείας εἰς ὡρισμένα μέρη.

61. Δὲν μ' ἀγαπᾷ ὁ ἄντρας μου γιὰ τὶ δὲν μ' ἐματζούκωσεν.—Ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες δυσπιστοῦσιν εἰς τὴν ἀγάπην τῶν φίλων των ἁπλῶς, διότι ἡ ἔκφρασις αὐτῶν φαίνεται ἀντίθετος πρὸς τὴν ἔννοιαν, ἣν ἔχουν περὶ τῆς ἑαυτῶν ἀγάπης.

Λέγεται, ὅτι εἰς τὴν Ἀλβανίαν αἱ σύζυγοι κακομεταχειριζόμεναι ἀπὸ τοὺς συζύγους αὐτῶν, θεωροῦν τὸ συχνὸν ῥάβδισμα ὡς βεβαίαν ἀπόδειξιν συζυγικῆς ἀγάπης, καὶ ὅτι ἡ ἔλλειψις τούτου εἶναι ἀλάνθαστος ἀπόδειξις τῆς μὴ ἀγάπης των. Δυστυχῶς δὲ εἰς Σκίαθον συμβαίνει τὸ ἐναντίον, ὡς ἄλλοτε ἐν Ῥωσσίᾳ, διότι ἐνῷ οἱ σύζυγοι αὐτῶν δὲν τοὺς κακομεταχειρίζονται, τὸ μὴ ῥάβδισμα θεωρεῖται παρ' αὐτῶν ὡς περιφρόνησις καὶ ἔλλειψις ἀγάπης. Ὅθεν φαίνεται, ὅτι ἐν τῇ Γραμματικῇ αὐτῶν τὸ ῥῆμα τύπτω εἶναι συνώνυμον τοῦ ἀγαπῶ· διότι καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις ἔκδοσις τοῦ ἡμερολογίου (Κορομηλᾶ 1865) ἀναφέρει, ὅτι αἱ γυναῖκες αὗται εἶναι ὡς κοτολέται, αἵτινες ὅσῳ περισσότερον τὰς κτυπᾷς, τόσῳ ἁπαλώτεραι γίνονται, ὅπερ ὅμως ἡμεῖς ἀποκρούομεν μετ' ἀγανακτήσεως, διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῶν ἐπιθυμουσῶν τὴν βάρβαρον ταύτην ἕξιν παρὰ τῶν συζύγων των, ὡς σημεῖον ἀγάπης. Ἴδε καὶ 467—468 Ο.

62. Δὲν μ' ἀρωτοῦν, ἂν εἶχα κόρη, μόν' μ' ἀρωτοῦν ἂν ἔχω μάνα. — Πρὸς τοὺς τὸ ἴδιον ἑαυτῶν συμφέρον ἐπιδιώκοντας, καὶ τὸν τῶν ἄλλων ὀλιγωροῦντας.

63. Δὲν μὲ μέλει, πῶς 'πεθαίνω, ὅσο ζῶ, τόσο μαθαίνω.—Ἡ παραγωγὴ ταύτης ἔχει ὡς ἐφεξῆς.

Γέρων τις ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν υἱόν του ἄνθρακα διὰ τὴν καπνοσύ-

ριγκά του· οὗτος δὲ μὴ ἔχων οὐδὲν πρόχειρον, ἵνα λάβῃ αὐτὸν ἐπλήρωσε πρῶτον στάκτης τὴν ἑαυτοῦ παλάμην, καὶ ἀκολούθως ὠθήσας διὰ τοῦ δακτύλου τῆς ἑτέρας χειρὸς ἔφερε τὸν ἄνθρακα ἐπὶ τῆς ἄλλης, καὶ οὕτως ἔθεσεν αὐτὸν εἰς τὸν καπνοσύριγκα τοῦ πατρὸς του. Ὅθεν θαυμάσας ὁ γέρων τὴν ἐπίνοιαν τοῦ μικροῦ τούτου υἱοῦ του ἀνεφώνησεν τὴν ἄνω παροιμίαν. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 96.

64. Δὲ 'μιλᾷ ἡ κυράτσα νύφη; ἔχει κόκαλο καὶ γλύφει.— Ἐπὶ τῶν μὴ πάντοτε καὶ πανταχοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχοντα, ἀλλὰ κατὰ τὰς περιστάσεις μεταβαλλομένων. *Τοῦτο δὲ κάλλιστα ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ἡμετέρους ὑποβολιμαίους πολιτικούς, αἵτινες ἐν ἀρχαῖς μὲν ὄντες ἀλαζονεύονται καὶ περιφρονοῦσι τοὺς ἄλλους· πεπτωκότες δὲ κραυγάζουσιν ὥςπερ χῆνες, ὑπερασπιζόμενοι δῆθεν τὰ ἐθνικὰ δίκαια· πράγματι δὲ ἀποβλέπουσιν εἰς τὰς θέσεις, πρὸς τὸ ἴδιον ἑαυτῶν συμφέρον μεταχειριζόμενοι παντοειδῆ μηχανήματα.*

«Βοῦν ἐπὶ γλώττῃ φέρει.»

65. Δὲν μοῦ τὰ λὲς ἐσὺ αὐτά, μόν' μοῦ τὰ λὲ ὁ τόπος.— Πρὸς τοὺς βοηθουμένους ἐκ τῆς ἐτείας τόπου των καὶ περιγελῶντας τοὺς ἰσχυροτέρους των,

«Ἀφ' ὑψηλοῦ μὲ καταγελᾷ.» Καὶ
«Οὐ σὺ μὲ λαιδορεῖς ἀλλ' ὁ τόπος.»

66. Δὲ 'μπορεῖ νὰ δείρῃ τὸ γάδαρο, καὶ δέρνει τὸ σαμάρι. Ἴδε Α. 197 καὶ Φ. 52—53.

67. Δὲ μπορεῖς ἐσὺ νὰ κλάσῃς, καὶ κουλούραις θὲ νὰ πλάσῃς.—Ἐπὶ ἀνικάνων, καὶ ὅμως μεγάλα διανοουμένων.

68. Δὲ 'ξέρει νὰ 'βγάλῃ τὰ 'μάτιά του. Καὶ

69. Δὲν 'ξέρει νὰ δέσῃ τὰ βρακιά του.— Πρὸς ἀμαθεῖς καὶ ἀπείρους.

«Οὐκ ἐπιστάμενος τὰ βράκια ἕλκειν ὑπὸ τφυρά.»

70. Δὲ 'ξέρει νὰ γύρῃ ὡσὰν τὸν κακομοίρη.—Ἐπὶ τῶν ἐνδοιαζόντων καὶ ἀμφιβαλλόντων ἐν τοῖς λογισμοῖς των.

«Ἐν τριόδῳ εἰμὶ λογισμῶν.»

71. Δὲ 'ξέρω ἀπὸ τί μαλλὶ κρατεῖ ἡ σκούφια του.— Ἐπὶ τῶν καθ' ὅλα ἀγνώστων.

72. Δὲ 'ξέρω τίποτε, μὰ δὲ 'ξέρεις, τί 'ξέρω.— Ἐπὶ τῶν κρυψινόων καὶ πολλὰ εἰδότων, καὶ μηδὲν ἐπισταμένων, ἢ μωροσόφων.

73. Δὲν ὁρμαθιάζονται τὰ ψωμιά, 'σὰν τὰ σῦκα. — Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων.

74. Δὲν 'πάγει ἡ κυρὰ 'ς τὸ λουτρό.—Ἐπὶ τῶν μὴ ἐκ φόβου ποιούντων τι.

75. Δὲν πατεῖ σὲ σάπιο ξύλο. — Ἐπὶ τῶν νουνεχῶς καὶ περιεσκεμμένως ἐνεργούντων τὰς ἑαυτῶν πράξεις.

76. Δὲν περισσεύει τῶ γατῶ νὰ φᾶν καὶ τὰ ποντίκια.— Ἐπὶ πλεονεκτῶν καὶ ἁρπάγων.

77. Δὲν πιάνεται μήτ' ἀπ' τὰ πανιὰ, μήτ' ἀπ' τὰ κουπιά. —Ἐπὶ τῶν ἀδιακόπως σοφιζομένων καὶ πονηρῶν.

78. Δὲν πίν' ἡ γάτα 'ξεῖδι.—Ἐπὶ τῶν ἀρεσκομένων εἰς τὰ ἐκ φύσεως τέρποντα αὐτούς.

«Βατράχῳ ὕδωρ δὸς, καὶ γαλῇ στέαρ.»

79. Δὲν πίνει ὁ μοῦτσος καφφέ.—Ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραθέτωμεν εἰς τοὺς ἀμαθεῖς πράγματα, ὧν τὴν ἀξίαν ἀγνοοῦσι.

«Βατράχοις οἰνοχοεῖς.» Ἴδε καὶ τὴν σχετ. Β.

80. Δὲν πιστεύει ὁ χορτασμένος τὸ κακὸ τοῦ νηστικοῦ.— Σχετικὴ τῇ ἀρχαίᾳ,

«Οἷα ἡ δύζυξ, πρὸς οἶκτον κέλευθος.» Ἴδε καὶ τὴν σχετ. Ο. 104.

81. Δὲν πρέπει 'ς τὸ χολόπαιδο παρὰ καινούργια πόρτα.— Χλευαστικῶς ἐπὶ τῶν μὴ δεομένων φιλοφρόνων περιποιήσεων.

«Μὴ δότε τὰ Ἅγια τοῖς κυσὶ, μηδὲ τοὺς Μαργαρίτας ὑμῶν
»βάλλετε ἔμπροσθεν τῶν χοίρων.» Ἴδε καὶ τὴν σχ. 138 Σ.

82. Δὲ 'ρωτοῦν τὴν φατιμάκω, πότε γίνεται μπαϊράμι.— Πρὸς τοὺς ἔχοντας ἐλαχίστην ἀξίαν.

83. Δὲ σ' ἄφησε νὰ κολασθῇς. — Ἐπὶ τῶν ἀπατηθέντων παρ' ἐκείνων παρ' ὧν δὲν ἤλπιζον νὰ ἀπατηθῶσι.

«Οὐκ ἀπείρῳ προσέβαλες.»

84. Δὲ σὲ εἴπανε χαμπούρη, 'ποῦ μᾶς 'ξύνισες τὴ μούρη. —Ἐπὶ τῶν ὀξυχόλων.

85. Δὲ σ' ἐρωτᾷ, τί ἔφαγες, μόν' σ' ἐρωτᾷ τί ἔφερες. — Ἐπὶ τῶν ἀπόρων μηδὲν ἐκ τῆς ἀποδημίας ὡς εἰκὸς κομιζόντων καὶ κατὰ λαιμάργων.

86. Δὲ σ' εὑρήκανε, καὶ λὲς, μὰ νὰ σ' εὕρουν καὶ νὰ κλαῖς. — Ἐπὶ τῶν φαυλοβίων ἀτιμωρήτων περιφερομένων εἰς τὰς πόλεις.

87. Δὲ σοῦ δίνω γρηὰ ψωμὶ, βρέξε μού το ς' τὸ ζουμί.— Ἐπὶ τῶν ἀναιδῶς ἀπαιτούντων μεγάλα, ἐνῷ οὗτοι οὐδ' εἰς τὰ μικρὰ εἰσακούονται. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Ε. 177, Ο. 808, Σ. 10 καὶ Τ. 580—582.

88. Δὲ σπᾷ τὸ κακὸ πρᾶμμα, ἀλλὰ τὸ κακοῤῥαμένο.— Ἐπὶ τῶν μὴ ὑποτιθέντων βάσεις στερεὰς ἐν γένει.

89. Δὲν τὰ λένε τέσσερα, ἂν δὲν ἦναι 'ς τὸ σακκί.— Ἐπὶ τῶν χρῃζόντων βεβαιώσεως.

90. Δὲν τιμᾶται ἡ πρώτη νύφη, ἂν δὲν ἔλθη κὶ ἡ δευτέρα. —Ἐπὶ τῶν γιγνωσκόντων ἐκ παραβολῆς δύο πραγμάτων τὴν ἀξίαν τοῦ ἑτέρου.

91. Δὲν τὸν ἀφίνουν τὰ κρίματα νὰ πάῃ 'ς τὸ παράδεισο. —Ἐπὶ τῶν ἀκουσίως ἐνεργούντων.

92. Δὲν τοὺς ἄφησε πόρτα ἀνοιχτή. — Ἐπὶ καθόλα ἐμποδιζομένων καὶ ἐν κινδύνοις ὄντων.

93. Δὲν τοῦ τρύζει τ' αὐτί.—Ἐπὶ τῶν οὐδόλως πτοουμένων.

94. Δὲν τὸ 'χω γὶὰ τὸ ψόφο τοῦ γαϊδάρου μου, ὅσο γὶὰ τὰ 'ρωτήματα τοῦ κόσμου. — Ἐπὶ τῶν δυστυχούντων καὶ παρὰ τῶν συχνὰ ἐρωτωμένων περὶ τοῦ κακοῦ.

95. Δὲν τὸ 'χω, 'ποῦ περνᾷ, παρὰ 'ποῦ γίνεται δρόμος — Ἐπὶ τῶν εἰς κακὰς ἕξεις ἐθιζομένων. Ἴδε Α. 249.

96. Δὲν τὸ 'χω, πῶς γερνῶ, ἀλλὰ πῶς μαθαίνω.—Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν 63.

«Γηράσκω δ' ἀεὶ διδασκόμενος,» Σολ.

97. Δὲν τὸ 'χω πῶς πνίγομαι, μόνον πῶς μπονατζάρει.— Ἐπὶ τῶν κατακρινόντων τοὺς ἄλλους μετὰ τὸν αἰφνίδιον κίνδυνον. Ἴδε καὶ ἄνω τὴν σχετ. 871, Ο. καὶ 48. Σ.

98. Δὲν τρώγει τὸ ψωμὶ χαράμι. — Πρὸς τοὺς ἐπαξίως ἐκτελοῦντας τὸ καθῆκόν των.

99. Δὲν τρώγεται οὔτε ὠμὸς οὔτε 'ψημένος. — Ἐπὶ τῶν ὅλως ἀνοικονομήτων.

100. Δὲν τρώγουνται ὅλα, ὅσα πετοῦνται. — Ὅτι πάντα οὐχὶ εὔκολα καὶ κατορθωτά. Ἴδε καὶ 742 καὶ 743, Τ.

101. Δὲν τρῶς ἐλὶαὶς, κουμπάρε; (ἢ φάγε, κουμπάρε ἐλὶαὶς) καλὸν 'ν καὶ τὸ χαβὶάρι. Ἴδε Σ. 58, καὶ 218.

Σύντεκνος φιλοφρονῶν εὐγενέστερον σύντεκνον ἔφερεν εἰς τὴν τράπεζαν μὲ τὰς ἐλαίας καὶ χαβιάριον, ὅπερ ἔτρωγε πλέον τῶν ἐλαιῶν. Τοῦτο βλέπων ὁ ξενίζων τῷ εἶπε· δὲν τρῶς, κουμπάρε, κ' ἐλιαὶς; εἰς ἀπάντησιν δὲ τῷ εἶπε· καλὸν 'ν, κουμπάρε μου, καὶ τὸ χαβιάρι.

102. Δεξὶὸ χέρι εἶναι ἡ ἐργασία, καὶ ζερβὸ ἡ οἰκονομία.— Ἡ φιλοπονία καὶ λιτότης καθιστᾷ εὐτυχεῖς τοὺς ἀνθρώπους.

103. Δέξου, γούνα, ῥάμματα, καὶ, σακκὶ, 'μπαλώματα. — Ἐπὶ φθισιώντων, καὶ ἐπὶ τῶν περιελθόντων εἰς ἀθεράπευτον καὶ ἀνοικονόμητον θέσιν.

104. Δέξου πόνο γὶὰ 'μορφὶά.— Ἐπὶ τῶν πάντα πόνον ὑπομενόντων, ὅπως ἐπιτύχουν τοῦ ποθουμένου. (Σκαρπαθία).

105. Δέρνε με, ἄντρα, δέρνε με, κ' ἐγὼ τὰ 'ξέρω κάνω. — Ἐπὶ τῶν πανούργων γυναικῶν, ὅσαι καὶ ὑποφέρουσαι πολλὰ

ἐκ τῶν ἀνδρῶν· δὲν μεταβάλλουσι ὅμως τὴν σύμφυτον ἕξιν των. Ἴδε τὴν σχετ. ἀνωτ. 61.

106. Δέσε κόμπο 'ς τὴν κλωνά σου, νὰ μὴ χάσῃς τὴ βελονιά σου.—Προτρεπτικὴ πρὸς πρόνοιαν.

107. Δέσε μ' ἐδῶ, καὶ λύσε μ' ἐκεῖ.— Ἐπὶ τῶν ἁρμοδίως καὶ καταλλήλως γινομένων.

108. Δέσ' τὸ γάδαρο, ὅπου θέλ' ὁ νοικοκύρης, κι ἂς τὸν φάῃ ὁ λύκος. — Ὅτι ἡ ἀκριβὴς ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς τοῦ κυρίου ἀπαλλάττει τὸν διατασσόμενον πάσης εὐθύνης, ἂν καὶ πρὸς βλάβην τοῦ διατάξαντος.

109. Δέσποτα παππᾶ πρεσβύτα, ἔπαιρνε καὶ πάντα ζήτα. —Ἐπὶ τῶν δεχομένων τὰς προσφερομένας δωρεάς, καί τοι μικρᾶς ἀξίας οὔσας.

«Δῶρον δ' ἅ,τι δῷ τις, ἐπαίνει ἢ ζήτει.» Ἴδε τὴν 109 καὶ 5, Μ.

110. Δέσποτα, πέρδικα ς' τὰ δάση. — Ἐπὶ τῶν ἀπροσέκτων ἐν τῷ βίῳ.

111. Δεσπότη φορένομαι, ἢ γάδαρο σιάζομε. — Ἐπὶ τῶν κακῶς ἐξομοιούντων τὰ ἐπίσημα μὲ τὰ ἄσημα,

112. Διαβάζει (διαβαίνει) ὁ σκύλος κι ἀναπαύ=(ἀναπαύεται), διαβάζει καὶ λαιμάγρα (πεινάει) —Ἐπὶ τῶν διὰ τὴν ὀκνηρίαν στερουμένων τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. (Κυπριακή)

113. Διαλέγοντας, διαλέγοντας ἐπῆρε τ' ἀποζούμια. — Πρὸς τοὺς πολλὰ διαλέγοντας καὶ λαμβάνοντας ἐπὶ τέλους τὰ χείρονα. Ἴδε Ο. 469—470 καὶ 591.

114. Διαλέξαμε τὴ νύφη μας νὰ 'μοιάζῃ τῆς γενειᾶς μας. Πελοπον. Ἴδ. Ε. 151.

(β'. 114). Διάλεξε τὴ γυναῖκα τὸ Σάββατο, κι ὄχι τὴν Κυριακὴ 'ς τὴν ἐκκλησιά.— Ὅτι ὀφείλομεν ἐκλέγοντες γυναῖκας νὰ ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἀποβλέποντες οὐχὶ εἰς ἐξωτερικὸν καλλωπισμόν. Ἴδ. Α. 81, Γ. 107—108 καὶ Τ. 621.

115. Διάφορο κατζουλωτὸ καὶ ζημιὰ ὁλοστρόγγυλη.—Ἐπὶ τῶν ὅσοι ζημιούμενοι μεγάλα, ἐπιτυγχάνουσιν ἔπειτα εὐτελῆ κέρδη. Ἡ παροιμία προέκυψεν ἐκ τοῦ ἑπομένου συμβάντος.

Ἀγωγιάτης ἔχασε καθ' ὁδὸν τὸ πέταλον τοῦ ἵππου του, προχωρήσας δὲ εὗρε καρφίον χαμαί, ὅπερ ἔλαβεν εἰς χεῖράς του, καὶ μειδιάσας τὸ ἔδειξεν εἰς τοὺς συνοδοιπόρους του λέγων εἰρωνικῶς τὴν ῥηθεῖαν παροιμίαν. Ὠνόμασε δὲ τὸ καρφίον κατζουλωτὸ ἤτοι κωνοειδὲς διότι τοιοῦτον σχῆμα ἔχουσι τὰ πρὸς πετάλωσιν τῶν ἵππων καρφία. Τὸ δὲ πέταλον, ὅπερ ἔχασεν, εἶπεν ὁλοστρόγγυλο· διότι τὰ τῶν ἵππων πέταλα κατασκευάζονται στρογγυλοειδῆ. Τὴν παροιμίαν ταύτην ἔλεγέ τις Ἑλληνιστὶ οὕτω·

»Κωνοειδὲς τὸ ἕρμαιον, στρογγύλη δ' ἡ ζημία».

116. Διάφορο τό 'χω νὰ μὴ σὲ βλέπω.— Ἐπὶ τῶν ἐπαξίως περιφρονουμένων.

117. Δίβουλος καὶ τρίβουλος.— Ἐπὶ εὐμεταβόλων.

118. Δική μας ἡ κρεββαταριὰ, 'δικό μας καὶ τὸ χτένι,
'Δικό μας εἶν' καὶ τὸ πανὶ, κι ἡ κόρη ποῦ τὸ 'φαίνει.
— Καταληπτή.

119. Δικός σου εἶν' ὁ φοῦρνος, καὶ ξένα τὰ καρβέλια. — Ἐπὶ τῶν κομποῤῥημονούντων διὰ ξένην περιουσίαν. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Μ. 79, Π. 6., καὶ Τ. 407.

120. Δίνει ἄχερα τοῦ σκύλου, κόκκαλα τοῦ γομαριοῦ. — Πρὸς τοὺς διδόντας τοῖς ἄλλοις ὅ,τι οὐ χρήζουσι.

121. Δίνεις πλούτη, δίνεις γνῶσι, δίνεις φτώχια, δίνεις τρέλλα.— Καὶ παρ' ἀρχαίοις·

«Τὸν εὐτυχοῦντα καὶ εὖ φρονεῖν νομίζομεν». Καὶ παρ' Ἡσιόδῳ.
«Πτωχῷ μὲν γλῶσσα δέδεται».

Παροιμία ἀληθεστάτη Οἱ ἄνθρωποι κοινῶς ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅν τινα ἴδωσι πλούσιον, ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν φρόνιμον, ἄξιον κτλ. Τὸν δὲ πένητα θεωροῦσι τρελλὸν, ἀνάξιον κλπ. Πρὸς ταύτην ὁμοιάζουσι καὶ αἱ ἀκόλουθοι.

122 Ἔχεις γρόσια, ἔχεις γλῶσσα. Καὶ

123 Τ' ἄσπρα λαλοῦν, τ' ἄσπρα 'μιλοῦν, τ' ἄσπρα 'ν' ποῦ κουβεντιάζουν. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις·

«Ἀργύρου κρῆναι λαλοῦσι». Ὁ δ' ἀείμνηστος Βολταῖρος εἶπε·
«Χρυσὸν, χρυσὸν χωρὶς αὐτὸν, τὸ πᾶν εἰς ἀγωνίαν.
»Ἡ ἀρετὴ χωρὶς χρυσὸν κτῆμα χωρὶς ἀξίαν.
»Χρυσίον καὶ τὸν ἄδοξον ἔνδοξον κατορθώνει,
»Καὶ βουλευτὴν εἰς τὴν αὐλὴν ἀμέσως τὸν μορφώνει.»

Κατὰ δὲ τὸν σοφὸν Ἰνδὸν Βισνουσαρμάνον,

«Ὅτῳ πλοῦτος πάρεστι, οὗτος ἀνὴρ, οὗτος εὐγενὴς, εὐμαθὴς, πολυμαθὴς, φιλομαθὴς, οὗτος εὔγλωτος καὶ εὔμορφος· ἁπαξάπαντα τὰ προτερήμαρα τοῦ χρυσίου ἐξαρτῶνται. Ἴδε Τόμ. 6. Χιτοπαδάσσης ἢ Πάντσας Τάντρας (Πεντατεύχου).— Καὶ ὄντως ἡ κτῆσις τῶν χρημάτων ἀποκαθιστᾷ τοὺς μὴ καλῶς ἀνατεθραμμένους καὶ ἀμαθεῖς νὰ ὁμιλῶσι μετὰ παῤῥησίας καὶ τόλμης, καὶ οἱ ἄλλοι νὰ μὴ δύνανται νὰ τοὺς ἀπαντῶσιν. Ἴδε Ε 319, Ο. 222 καὶ 129 Τ. καὶ τοὺς περὶ τούτου δημοσιευθέντας καταλλήλους στίχους περὶ τῶν κακῶς ἀνατεθραμμένων πλουσίων ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει μου. Σελ. 27».

224. Δίνει τοῦ σκύλου ἄχερα, καὶ τοῦ Γαδάρου κρέας. —Ἐπὶ τῶν ἀναρμόστων καὶ ἀσυμβιβάστων.

125. Δίνε μου καὶ νὰ σ' εὐχοῦμαι.— Ἐπὶ τῶν παρασίτων.

126. Δίνε μου φτωχοῦλι μου, γιὰ νὰ μὴ σοῦ 'μοιάσω. Ἴδε Β. 60. (Ἐπτανησιακή).

155. Δυὸ ἀδέλφια 'μάλωναν, καὶ δυὸ τρελλοὶ ἐχαίρουνταν. — Εἰς κακοτρόπους καὶ χαιρεκάκους.

156. Δυὸ ἀδελφοὶ ἕνας κορμός. — Ὅτι διὰ τῆς ἀδελφικῆς ὁμονοίας καὶ ἀγάπης στηρίζονται ἀμοιβαίως οἱ ἀδελφοὶ, καὶ βοηθοῦντες ἀλλήλοις καθίστανται ἰσχυροί.

«Ἀδελφὼ φίλω ὄντε, καὶ πολὺ διεστῶτε, πράττετον ἅμα τὰ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀλλήλοιν. (Ξενφ. Ἀπομν. Β. 2. κεφ. ή. §. 49.)

157. Δυὸ ἄκραις ἔχει τὸ μπαστοῦνι, μιὰ τοῦ μουσαφίρη, κι ἄλλη τοῦ νοικοκύρη.—Διότι τὴν ῥάβδον ἣν κατέχει ὁ εἷς, εὐκόλως δύναται νὰ καταλάβῃ ὁ ἕτερος πρὸς ἄμυναν. Ἴδε καὶ Τ. 447.

Κακὸν ἀντὶ κακοῦ.

158. Δυὸ ἀσκιὰ κι ὅποιο σπάσει. —Εἰς τοὺς πεισματωδῶς διαφερομένους δι' ἰδίαν αὐτῶν ἀπόλαυσιν.

159. Δυὸ γαδάροι σὲ μιὰ τάβλα δὲν τρῶνε. — Ἐπὶ τῶν δυστρόπων καὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ συζῶσι. Παραπλησία τῇ ἀρχαίᾳ

«Μία λόχμη οὐ τρέφει δύο ἐριθάκους.»

160. Δυὸ γαδάρων ἄχερα δὲν 'ξέρει νὰ μοιράσῃ. —Εἰς λίαν εὐήθεις καὶ ἀπαιδεύτους, περὶ ὧν οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Οὐδὲ τὰ τρία τοῦ Στεσιχόρου γιγνώσκει. Ἴδε Α. 349 καὶ Τ. 37.

161. Δυὸ ζευγάρια, τρία βώδια.—Ἐπὶ μωρῶν καὶ εὐήθων.

162. Δυὸ εἴμεθα, καὶ δυὸ χωριστὰ κουβεντιάζομε. — Ἐπὶ τῶν πολυλογούντων καὶ μὴ ἀνεχομένων νὰ ἀκούσωσιν ἀλλήλους.

163. Δυὸ καὶ δυὸ κάνουν τέσσερα.— Ἐπὶ τῶν μὴ χρῃζόντων ἐρεύνης, ὡς ἀφ' ἑαυτῶν γνωστῶν.

164. Δυὸ καρπούζια σὲ μιὰ μασχάλη δὲ βαστιοῦνται. —Ἐπὶ δυσκατορθώτων. Ἴδε Α. 305.

165. Δυὸ λαγοὺς 'σὰν κυνηγᾷς, κ' οἱ δυὸ θὲ νὰ σοῦ φύγουν. —Ὅτι οἱ ἐπιδιώκοντες ταὐτοχρόνως πολλὰ πράγματα, οὐδὲν ἐπιτυγχάνουσι. Ἴδε Α. 305.

166. Δυὸ 'νομάτοι, τρεῖς κουβέντες.— Πρὸς τοὺς οὐδεμίαν σειρὰν τηροῦντας εἰς τὰς συνδιαλέξεις αὐτῶν καὶ πρὸς ἀσυμφώνους.

167. Δυὸ προβιαῖς ἀπὸ 'να πρόβατον. — Λέγεται πρὸς ὄνειδος τῶν τυράννων καὶ παντὸς ἀδίκου ἀνθρώπου (Ἀτ. Κορ. Β. 312.)

168. Δυὸ κεφάλια σὲ μιὰ σκούφια δὲ χωροῦν.—Ἐπὶ ἀδυνάτων.

169. Δυὸ φοραῖς οἱ γέροντες γίνονται παιδιά.— Σαφής. Οἱ δ' ἀρχαῖοι ἔλεγον·

« Φασὶ τοὺς γέροντας παλίμπαιδας γίγνεσθαι».

Τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ Ἀριστοφάνης.

«Φύσει νομίζεσθαι οὐ παιδὸς τοῦτο τοὔργον εἶναι·
ἐγὼ δὲ γ' ἀντείποιμι ἄν, ὡς δὶς παῖδες οἱ γέροντες».

170. Δυὸ 'ψάρια 'τηγανίζοντα, κ' ἕνα τ' ἄλλο δὲν 'πίστευε. —Ἐπὶ τῶν ἀεὶ ἐχθρικῶς διακειμένων καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις.

171. Δώδεκ' Ἀπόστολ' ἦτανε κι ὁ καθένας τὸν πόνο τ' ἔκλαιε. Καὶ

172. Δώδεκ' Ἀπόστολοι, καθένας μὲ τὸν πόνο του. —Ὅτι ἐν κοινοῖς κακοῖς ἕκαστος τ' αὐτοῦ θρηνεῖ καὶ περὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ φροντίζει.

173. Δώκεκα Καλαμιτσιώταις, δεκατέσσερες κουβένταις. Ἴδε καὶ ἀνωτ. 166.

174. Δώδεκα Μιτυληναῖοι 'φόρτωναν ἕνα γάδαρο καὶ πάλιν ἐφώναζαν ἀνάθεμα 'ς τὴ μοναξιά. — Ἐπὶ τῶν φύσει ἀνικάνων καὶ ἀνεπιτηδείων.

Ε.

1. Ἐὰν (ἢ ἂν) σοῦ 'μοιάζει τὸ παιδὶ, μὴ 'πῇς πῶς εἶναι ξένο. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφιβολίας καλυπτόντων ὑπονοίας ἐνδομύχους.

2. Ἔβαλε τὸ νερὸ 'ς τ' αὐλάκι. — Πρὸς τοὺς ἐπιτυχόντας τρόπους συντηρήσεως.

« Κατὰ ῥοῦν φέρεται.» Σχετ. ταῖς 38, καὶ Η. 56 καὶ 57.

3. Ἔβαλ' ὁ φτωχὸς βρακὶ, κάθε ὥρα καὶ τὸ λεῖ. Ἴδε Α. 132, καὶ 147—149, Δ. 134, καὶ κατ. 112 καὶ 122—129.

4. Ἔβγα ἔξω καὶ πομπέψου, ἔμπα μέσα καὶ πορέψου. — Προτιμητέα δὲ καὶ ὀρθωτέρα ἡ ἐπομένη.

5. Ἔβγα ἔξω καὶ πορέψου, καὶ 'ς τὸ σπῆτι σου πομπέψου. — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκῶν του, πρέπει νὰ ἐπιλαμβάνηται παντὸς τιμίου ἐπαγγέλματος.

6. Ἔβγαλ' ἡ γλῶσσά μου μαλλιά. — Σαφής.
7. Ἔβγαλ' (ἢ ἔσυρε) ὁ κλέφτης τὴ φωνή, νὰ φύγ' ὁ νοικοκύρης. Καὶ
8. Νὰ 'βγάλ' ὁ κλέφτης τὴ φωνή, νὰ φοβηθῇ 'ποῦ χάσει. Καὶ
9. Σκούζ' ὁ κλέφτης, νὰ φύγ' ὁ νοικοκύρης. — Ἐπὶ τῶν ἀδικούντων καὶ κραυγαζόντων καθ' ὧν ἀδικοῦσιν, ὡς εἰ ἦταν οὗτοι οἱ παθόντες. Ἴδε Α. 296, καὶ Κ. 450. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις.

«Οὐ φωρὸς τὴν βοήν.»

10 Ἔβγα νύφ' ἀπ' τὸ χορὸ, κ' ἔμπα 'ς τὸ χερόμυλο. — Ἐπὶ τῶν ἐναλλὰξ εὐθυμούντων, καὶ κατ' ἀνάγκην τῶν οἰκείων ἐπιμελουμένων.
11. Ἔβγα σὺ Γιανουράκι, νὰ 'μπω 'γὼ τὸ Φλεβαράκι.
Καὶ νὰ 'δῇς εἰς τὰ χαντάκια γέρους καὶ παλληκαράκια.-
Ἐπὶ τῶν βαρυθυμούντων ἐπὶ δυσχερέσιν ἔργοις, καὶ εὔθυμον βίον ζητούντων.
12. Ἐβγῆκε ἀσπροπρόσωπος. — Πρὸς τοὺς ἀποπερατοῦντας ἐπιτυχῶς δυσχερῆ ἐπιχείρησιν.

«Ἡ φράσις αὕτη προῆλθεν, ὡς λέγεται, ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου. Ὀθωμανός τις ἐν Σμύρνῃ, μέλλων ν' ἀπέλθῃ εἰς Μέκκαν, ἀφῆκε 50 πρόβατα, τὰ ὁποῖα εἶχεν, εἰς ἄλλον Ὀθωμανὸν φίλον του, ἵνα φροντίζῃ περὶ αὐτῶν κατὰ τὴν ἀπουσίαν του· ὁ παραλαβὼν αὐτὰ Ὀθωμανὸς τὰ ἐπώλησε, καὶ ἐσφετερίσθη τὸ ἀντίτιμόν των. Μετά τινα δὲ χρόνον, ἐπανελθόντος ἐκ Μέκκας τοῦ δεσπότου τῶν προβάτων, ὁ σφετεριστὴς λαβὼν δοχεῖον γιαούρτης, ἐπορεύθη εἰς αὐτὸν, καὶ προσενεγκὼν αὐτὴν δῶρον τῷ εἶπεν ἔπειτα, ὅτι ἐκ τοῦ ποιμνίου ἡ γιαούρτη μόνη τῷ ἔμεινε· διότι τὰ μὲν ἡμίση τῶν προβάτων ἐδωρήσατο πρὸ τριῶν μηνῶν εἰς τοὺς πένητας, ἐπειδὴ ἔμαθεν ὅτι ἐκεῖνος προσεβλήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ πανώλης, ὅπως οὕτω δυσωπήσῃ τὸν Ἀλλὰχ, τὰ δὲ λοιπὰ διένειμε πάλιν πρό τινων ἡμερῶν εἰς τοὺς πένητας, ἐπειδὴ ἤκουσε ὅτι διασωθεὶς εὐτυχῶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, προσεβλήθη τὸ δεύτερον ἐν Μέκκᾳ ὑπὸ τῆς αὐτῆς νόσου· καὶ ἐπειδὴ ἐπείσθη, ὅτι ἡ πρώτη δωρεὰ ἔσωσεν αὐτὸν, ἔκαμε καὶ τὴν δευτέραν. Ἀλλ' ὁ κύριος τῶν προβάτων ἀγανακτήσας διὰ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ, ἀνέτρεψε τὸ δοχεῖον τοῦ γιαουρτιοῦ ἐπὶ τοῦ προσώπου του καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸν τῆς οἰκίας. Ὁ σφετεριστὴς ἀνεχώρησεν ἀπαθῶς· ἀλλ' Ὀθωμανὸς ἄλλος ἰδὼν αὐτὸν οὕτως ἔχοντα, τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν· ἐκεῖνος δ' ἀπεκρίθη. Ἆ, φίλε μου, ὅποιος δίνει καλὸ λογαριασμὸ, 'βγαίνει ἀσπροπρόσωπος. Ἴδε 444 Τ.

13. Ἐβγῆκε τὸ ῥοδάκινο, ἄρχισε τὸ νυχτέρι.— Διότι ἀπὸ τέλη Αὐγούστου οἱ τεχνῖται καὶ τὰς πρώτας τῆς νυκτὸς ὥρας ἐργάζονται.

14. Ἔδηξ' ἡ νύφη, 'σκόλασ' ὁ γάμος.— Ἐπὶ σημείων απομακρύνσεως.

15. Ἐγγαστρώθη τὸ βουνὸ, κ' ἐγέννησε ποντίκι.— Ἐπὶ παρὰ προσδοκίαν εὐτελῶν πραγμάτων ἐκ μεγάλων αἰτιῶν προελθόντων.

«Ὤδινεν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦν».

16. Ἐγγυητὴς καὶ πληρωτής. — Ἐπὶ τῶν ῥαδίως ἐγγυωμένων καὶ δυσκόλως ἀπαλλαττομένων.

«Ἐγγύα, πάρα δ' αὔτη. Ἴδε 34 Μ. καὶ Ο. 472.

17. Ἐγελούσανε μ' ἐμένα, κ' ἔσκασα κ' ἐγὼ ἀπ' τὰ γέλοιa.— Ἐπὶ τῶν τὰ ἴσα ἀποδιδόντων ἀφιλοτίμων· καὶ ἐπὶ ἠλιθίων. Ἴδε Γ. 20.

18. Ἔγειν' ὁ οὐρανὸς ἄμμος, καὶ τὸ κρυφὸ δὲν ἐκρύφτη.— Ἐπὶ ἀνακαλυπτομένων μυστικῶν. (Κυδωνιακή.)

19. Ἔγεινε τοῦ κουτρούλη ὁ γάμος.— Ἐπὶ πράξεων ἀτάκτων.

20. Ἔγειν' ὁ λύχνος θυμιατὸ, κι ἡ κουτσουλιὰ λιβάνι.

K' ἔπεσαν τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ καὶ τὰ τσιμποῦν οἱ γάλοι.

(Ἰνδιάνοι.) Καὶ

21. Ἐκαθίσαν τὰ θρονιὰ, κ' ἐσηκώθηκαν τὰ σκαμνιά. — Ἐπὶ ἀνικάνων ἀποκαθιστώντων παρ' ἀξίαν τοὺς ἱκανοὺς καὶ φρονίμους. Ὅμοιαι ταῖς 102 Π. 86 Σ. καὶ 3, Τ. καὶ Ο. 248.

22. Ἔγνοια τὸν 'βρῆκε τὸν Γκέλη, (κασίδη) ἂν ἀκρίβηνε τὸ χτένι.— Ἐπὶ τῶν μεριμνώντων εἰς πράγματα ἀνωφελῆ αὐτοῖς. (Κυπριακή.)

23. Ἐγὼ γελῶ τοὺς δώδεκα, κ' ἐμένα δεκαπέντε. Ἴδε τὴν παρακατ. 176, καὶ Α. 137.

24. Ἐγὼ δὲν εἶμαι φαγᾶς, ἀλλὰ παραπονιάρης.— Ἐπὶ τῶν στερουμένων τῶν πρεπόντων τιμῶν, καὶ ἀρκουμένων εἰς μικράς.

25. Ἐγὼ κρατῶ τὴν κλεῖδά μου, κι ἄλλος τὴν καλύβα μου.— Ἐπὶ τῶν ἐν κινδύνοις καὶ κακῶς συλλογιζομένων. Ἴδε Κ. 310.

26. Ἐγὼ κρατῶ τὸν κοῦκό μου, κι ὁ κοῦκος τὴν οὐρά του.— Πρὸς τοὺς ἀμελεῖς καὶ κακῶς φροντίζοντας.

27. Ἐγὼ 'λεγα νὰ 'παντρευτῶ νὰ μὴ ξενοθερίζω,

Καὶ τώρα 'ποῦ 'παντρεύτηκα, νὰ ξενοβοτανίζω; — Ἐπὶ τῶν ἀντὶ βελτίονος εἰς χείρονα θέσιν ἐρχομένων. Ἴδε τὴν παρακατ. 222, Π. 121 καὶ Λ. 17.

28. Ἐγὼ 'μαι 'δῶ 'ποῦ σπῶ τ' αὐγό.— Ἐπὶ αὐθαδῶν καὶ ἀλαζόνων.

29. Ἐγὼ 'μαι κ' ἡ γαδάρα μου, καὶ τρία κουβέλια (κοιλὰ) στάρι. Ἴδε τὴν 137 Δ.

30. Ἐγὼ 'μιλῶ, καὶ σὺ καταλάβαινε.— Ἐπὶ τῶν ἐχόντων εἰς τὰ μεταξύ των λεγόμενα προηγουμένην γνῶσιν.

31. Ἐγὼ νὰ μὴ σοῦ δίνω, κι ὁ κόσμος ἂς τὸ λέγῃ.— Εἰς τοὺς ψευδῶς καὶ ἀναιδῶς καυχωμένους ὅτι ἐνεργοῦσι.

32. Ἐγὼ σ' ἔκτισα, φοῦρνε, ἐγὼ νὰ σὲ χαλάσω.— *Ἐφαρμοστέα ἐπὶ τῶν τυράννων ἢ δεσποτῶν, οἵτινες ὡς εὐκόλως προβιβάζουσι τοὺς παρασίτους αὐτῶν εἰς ἀξιώματα ὑψηλά, διὰ τῆς αὐτῆς εὐχερείας ἀπογυμνώνουσιν αὐτοὺς ἐκ τούτων, καὶ τοὺς κολάζουσι σκληρῶς καὶ ἀκρίτως πολλάκις καὶ μὲ τῆς ζωῆς των τὴν στέρησιν.* (Κοραῆς).

33. Ἐγὼ στραβώνω καὶ πουλῶ, καὶ σὺ ἰδὲς κ' ἔπαρε, (ἢ κύταζε κι ἀγόραζε.) Ἴδε Β. 53 καὶ Ι. 3.

34. Ἐγὼ τὰ 'μάτια τὰ 'χασα, τὰ 'φρύδια τί τὰ θέλω. — Καὶ ἄλλως·

35. Ἐχάσαμε τὰ 'μάτια, καὶ ζητοῦμε τὰ 'φρύδια.— Ἐπὶ ἀπολεσάντων οὐσιώδη, καὶ ἀπολαμβανόντων ἐπουσιώδη.

36. Ἐγὼ τοῦ λέγω, μουνοῦχος εἶμαι, κ' ἐκεῖνος μοῦ λέγει, πόσα παιδία ἔχεις.— Εἰς τοὺς περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως πολλάκις ἐρωτῶντας ἀτόπως;

«Εὐνοῦχος παλλακή».

37. Ἐδέθη ὁ γάδαρος κ' ἐλύθη, κ' ἐδέθη ὅπου τοῦ 'μοιάζει.— Εἰς ἀνθρώπους ἀνικάνους φθάσαντας εἰς ὑψηλήν τινα ἀρχὴν, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ τὴν διατηρήσωσιν ἐπανέρχονται εἰς τὰ ἴδια.

38. Ἔδεσε τὸ γάδαρό του.— Πρὸς τοὺς ἀσφαλισθέντας. Ἴδε ἀνωτ. 2.

«Ἐπὶ δυοῖν (ἀγκύραιν) ὁρμεῖν»

39. Ἐδῶ 'γκρεμὸς, κ' ἐκεῖ 'γκρεμὸς, καὶ ποῦ νὰ πέσω νὰ πνιγῶ. — Ἐπὶ τῶν ἀπεγνωσμένων ἐκ τῶν κακῶν, καὶ τὸν θάνατον προτιμώντων. Καὶ

40. Κ' ἐδῶ 'γκρεμὸς, κ' ἐκεῖ 'γκρεμὸς, κι ὅθε πάω 'γκρεμίζομαι.— Ἐπὶ τῶν πανταχόθεν ἐντυγχανόντων προσκόμματα ἀνυπέρβλητα. Ἴδε τὰς παρακατ. 187 καὶ 188.

41. Ἐδῶ ἡ πέτραις καίονται, τὰ ξύλα τί νὰ 'ποῦνε. Καὶ

42. Ἐδῶ καράβια πνίγονται, κ' ἐσὺ βαρκοῦλά μου (ἢ κουτζόβαρκα) ποῦ πᾶς;— Ἐπὶ τῶν ὑπὸ δυστυχιῶν καταπονου-

μένων, καὶ μὴ ἐχόντων βοηθόν τινὰ καὶ ἐπὶ παρατόλμων. Ἴδε καὶ 41 Θ.

43. Ἔδωκαν τοῦ χωρἰάτη θάῤῥος, κ' ἐμπῆκε 'ς τὸ κρεββάτι μὲ ταὶς ποδίναις. (Κυπριακή.) Ὁμοία τῇ

44. Ἔδωκαν τοῦ χωρἰάτη ψωμὶ, καὶ θέλει κἰ ἅλας νὰ τὸ φάγῃ.— Ἐπὶ ἀδιακρίτων.

45. Ἐδῶ χάν' ἡ μάνα τὸ παιδὶ, καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάνα.— Ἐπὶ τῶν κακῶς κυβερνωμένων κοινωνιῶν.

46. Εἶδ' ἀγγέλους, ὡς 'ποῦ νὰ τὸν καταπείσω.— Ἐπὶ τῶν μετὰ πολλῆς δυσχερείας καταπειθόντων τοὺς ἄλλους. Ἴδε καὶ Ι. 7.

47. Εἶδα 'γὼ γέρο παππᾶ, κ' ἔθαφτε μικρὰ παιδἰά.— Ἐπὶ τοῦ βραχέος βίου. Ἴδε καὶ 82, 83 καὶ 154 Π.

48. Εἶδα 'γὼ πολλοὺς σπανοὺς, εἶχαν καὶ κάπου τρίχα (ἢ ἄλλως· μά 'χαν τρίχα καὶ μαλλί.)— Δι' οὓς ὑπερβαίνουσι τὸ ὅριον τοῦ μέτρου εἴτε ἕνεκεν εὐσχημοσύνης, εἴτε πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου, ἢ πρὸς οἰκονομίαν κτλ.

49. Εἶδά την ἐγὼ τὴ μοίρα ἀπ' τὴ μαύρη παραθύρα. — Ἐπὶ ἀτυχῶν μὴ εὐελπιζομένων.

50. Εἶδ' ὁ γύφτος τὴ γενἰά του, κἰ ἀνεγάλλἰασ' ἡ καρδἰά του. Καὶ ἄλλως

51. Εἶδ' ὁ σκύλος τὴ γενἰά του (ἢ γειτωνἰά του) κἰ ἀνεχάρη κ' ἡ καρδἰά του. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀποδημίας ἐπανερχομένων, καὶ εὐχαριστουμένων ὅτι βλέπουσι τοὺς ὁμοίους των.

52. Εἶδες, μάνα, καλόμοιρον; Ἰδὲ καὶ τὸ παιδί του.— Ἐπὶ τῶν διαρκῶς εὐτυχούντων.

53. Εἶδε τὸν ἥλἰο πλὸ μπροστά. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων πολυχρονιωτέραν πεῖραν.

54. Εἶδε τὸν τάφον τῆς μητρυἰᾶς καὶ κλαίει μαῦρα δάκρυα. Εἰς ὑποκρινομένους.

55. Ἐζυμώσαμε ἐννἰὰ, καὶ χρωστοῦμε δέκα.— Ἐπὶ ἀνοικονομήτου βίου.

56. Εἶναι ἄνθρωπος τοῦ σχοινἰοῦ, τοῦ παλουκἰοῦ, τῆς κρεμάλας.— Πρὸς τοὺς *ἀξίους θανάτου*. Ἴδε Α. 218.

«Ἐξώλης=βάραθρος»·

57. Εἶναι ἀπὸ τὸ Ζητοῦνι, κἰ ὄχι ἀπὸ τὰ Φέρσαλα. Καὶ

58. Εἶν' ἀπὸ τὴν Πάρο, κἰ ὄχι ἀπὸ τὴν Τῆνο.— Ἐπὶ τῶν λαμβανόντων καὶ μὴ διδόντων.

59. Εἶν' ἀλάργα τὸ σκοτάδι, κλεῖσ' τὰ 'μάτἰα σου νὰ τὸ ἰδῇς. Ὁμοία τῇ

60. Εἶν' ἀλάργα τὸ χωριό σου; Σὰν πᾷς, τὸ βλέπεις.—Ἐπὶ τῶν ἐρωτώντων ἀπερισκέπτως.

61. Εἶναι ἄσπρα, εἶναι καὶ μαῦρα γέλοια..— Ἐπὶ τῶν ἐκ χαρᾶς ἢ ἐκ λύπης κατ' ἀνάγκην γελώντων. Σχετ. τῇ Γ. 24 καὶ Τ. 6.

62. Εἶναι ἀψὺς καὶ ῥάθυμος.— Εἰς τοὺς ὀξυχόλους. Ἴδε τὰς παρακατ. 336 καὶ 342.

63. Εἶναι γιὰ τὰ σίδερα. Ὁμοία τῇ

64. Εἶναι γιὰ τὸν ἅϊ Γιάννη.— Ἐπὶ τῶν παραφρόνων. Ἴδε καὶ 333.

65. Εἶναι καὶ φτωχὸ τ' ἀρνί, ἔχει καὶ πλατειὰ οὐρά.—Εἰς τοὺς ἀνοήτως κομπάζοντας.

66. Εἶναι κι ἄνθρωποι δυὸ γροσιῶν, εἶναι καὶ τριῶν 'ς τὸ ριάλι.
Εἶναι καὶ δέκα 'ς τὸν παρά, 'σὰν τὸ κακὸ λινάρι.— Ὁμοία τῇ

67. Εἶναι κι ἄνθρωπος φολλιαρὸς, εἶναι καὶ δυὸ 'ς τὴ φόλλα· εἶναι καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες, 'ποῦ φόλλα δὲν ἀξίζουν.—Ἐπὶ τῶν κατ' ἀξίαν ἐκτιμωμένων. Ἴδε Α. 275 καὶ Μ. 221.

68. Εἶναι κῶλος καὶ βρακί. Καὶ

69. Εἶναι 'νύχι καὶ κρέας.— Ἐπὶ τῶν συμφωνούντων καὶ στενῶς συνδεδεμένων. Ἴδε καὶ 29. Φ.

70. Εἶν' ὁ συμπέθερος γενιά, εἶν' καὶ τ' αὐγὸ προσφάγι.— Ὅτι ἡ ἐκ κηδεστείας συγγένεια θεωρεῖται ἐλαχίστη, ὡς καὶ ἡ τροφὴ τοῦ αὐγοῦ.

71. Εἶναι παρὰ χοντρὸ τὸ πετζί του.—Ἐπὶ εὐήθων.

72. Εἶναι πλάσμα καὶ κουμάσι, 'ποῦ ποτὲ νὰ μὴν τὸ πιάσῃς.— Ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπατώμεθα ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς ἀντικειμένων, ἅτινα ἄλλως εἶναι ἐπιζήμια.

«Βραχεῖα τέρψις ἡδονῆς ἀθεμίτου».

73. Εἶναι πολλὰ μαντρόσκυλα, καὶ τὸ κομμάτι ἕνα. —Ὅτι ὅταν τὸ ἀπονεμόμενον μεταξὺ πολλῶν ἐνδιαφερομένων ἦναι μικρὸν, γεννῶνται ἔριδες καὶ συγκρούσεις.

74. Εἶναι πολλοὶ μπαρμπέριδες γιὰ τοῦ σπανοῦ τὰ γένεια.— Ἐπὶ πράξεως εὐκόλου, ἣν πολλοὶ προθύμως ζητοῦσι.

75. Εἶναι 'σὰν καλάμι 'ς τὸν κάμπο.— Ἐπὶ ἀδυνάτων καὶ ἀτυχῶν.

«Κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος».

76. Εἶναι 'σὰν τ' αὐγὸ, π' ὅθε γυρίσῃ σπάει.— Ἐπὶ ἀσθενοῦς ἤθους ἀνθρώπου ῥαδίως μεταβαλλομένου.

77. Εἶναι τετραδογεννημένος.— Εἰς τοὺς ἀποτυγχάνον-

τας συνήθως εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των. Διεσώθη παρ' ἡμῖν ἡ μυθολογουμένη ἀπὸ τῆς εἰς τετράδι γεννήσεως τοῦ Ἡρακλέους, ὅστις γεννηθεὶς τὴν ἡμέραν ταύτην ἦτον ἐκ τούτου προωρισμένος νὰ δουλεύῃ καὶ ποιῇ τὰ ἆθλά του.

78. Εἶναι τιμὴ νὰ δίνῃ τις, καὶ θλίψι νὰ γυρεύῃ.— Ἐπὶ τῶν φιλανθρώπων καὶ φιλοτίμων, ἀλλ' ἀντὶ χάριτος ἀχαριςίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὑρίσκει.

79. Εἶναι κάλτσα τοῦ διαβόλου.— Ἐπὶ τῶν εὐφυῶν καὶ πονηρῶν.

(Β'79). Εἶπα 'γὼ πολλὰ καὶ σώνει, ἂς λαλήσῃ κι ἄλλ' ἀηδόνι.- Ἐπὶ τῶν πολλὰ καὶ καλὰ εἰπόντων.

80. Εἶπαν τοῦ τρελλοῦ νὰ χέσῃ, κάθησε καὶ 'ξεκωλώθη.— Εἰς τοὺς πράττοντας πλέον παρ' ὅτι διετάχθησαν. Ὁμοία τῇ

81. Εἶπαν τοῦ τρελλοῦ ν' ἄψῃ φωτιὰ, κ' ἔκαψε τὰ ροῦχά του. Καὶ

82. Εἶπαν τοῦ Γκέλη (κασίδη) ἐλούσθης; κι ἀπεκρίθη ἐβρουλίσθη κιόλας (ἐπλέχθη μάλιστα.) (Κυπριακή).— Ἐπὶ παραλόγων ἀπαντήσεων.

83. Εἶπά σου, κυρὰ, νὰ κλάνῃς, μὰ νὰ μὴν τὸ παρακάνῃς.

84. Εἶπα 'ξεῖπα.— Ἐπὶ τῶν αναιδῶς ἀρνουμένων τὰ πρότερον ὁμολογηθέντα. Ἴδε καὶ 243. Τ.

85. Εἶπε κ' ἔγεινε.— Ἐπὶ τῶν ἀμέσως ἐκτελούντων τοὺς λόγους των.

«Ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον»

86. Εἶπε κ' ἡ κουρούνα κρά.— Εἰς ἀνάξια λέγοντας.

87. Εἶπεν ἡ τζάτζα μου νὰ κυτάζετενε ἀλλοῦ. (Χιακή.)- Ἐπὶ τῶν προνοουσῶν μητέρων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀποποιουμένων.

88. Εἶπεν ὁ γάδαρος τὸν πετεινὸ κεφάλα.—Ἐπὶ τῶν ζητούντων νὰ προσάψωσιν εἰς ἄλλους τὰ ἴδια αὐτῶν ἐλαττώματα. Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουσι·

La pelle se moque du fourgon.— Οἱ δὲ Ἰταλοί·
La podella dice al paguoli. Fatti in la che mi tigni.
Ἴδε καὶ 40, Β. καὶ 233, Τ.

89. Εἶπεν ὁ χέστης τοῦ κλανιᾶ, παρέκει, τί μ' ἐβρώμησες.- Ἐπὶ τῶν κατακρινόντων τοὺς ὁμοίους των. Ἴδε Β. 40.

«Ἔλαφος καὶ λαγωὸς περὶ ταχύτητος ἐρίζουσι».

90. Εἶπες λόγο, κ' ἔκαψες λόγγο.— Ἐπὶ τῶν ἐκφερομέ-

νων ἀπερισκέπτως λόγων, ἐξ ὧν πλεῖστα κακὰ καὶ μεγάλοι κίνδυνοι προέρχονται.

91. Εἶπες ψέματα κ' ἐγεύθης, μὰ λὲς ἀλήθεια καὶ δὲ δειπνᾷς.—Σαφής.

92. Εἰπὲ τοῦ φίλου μυστικὸ, νὰ σὲ πνίξ' ἀπ' τὸ λαιμό.—Ἐπὶ φίλων ὑπούλων καὶ κούφων.

93. Εἶπ' ὁ διάβολος κ' ἐγείνηκε.—Σαφής. Ἴδε τὴν ἀνωτ. 5, Μ. 171, καί Φ. 26.

94. Εἶσ' ἐλεύθερος καὶ σειέσαι, μὰ νὰ 'παντρευτῇς θὰ ξηρέσαι. — Εἰς τοὺς ἐν ἐλευθερίᾳ ζῶντας καὶ καταχρωμένους αὐτήν. Ἴδε Φ. 27 καὶ Ω. 15.

95. Εἰς μεγάλο ποταμὸ πιάνονται μεγάλα 'ψάρια, μὰ πρόσεχε τὸ βάθος. — Ὅτι δεῖ πρὸ τῆς ἐπιχειρήσεως προνοεῖν, περὶ τῶν μελλόντων νὰ συμβῶσιν.

96. Εἰς ὅποιον ὁ θεὸς δὲ δίνει παιδιὰ, δίν' ὁ διάβολος ἀνήψια. —Ἐπὶ ἀκλήρων φιλαργύρων καὶ ἀθλίως διαιτωμένων, οἵτινες πολλάκις διατρέφωσιν ἄλλων διεφθαρμένων τέκνα.

97. Εἰς τ' αὐτιὰ τοῦ μωροῦ μὴ λέγῃς τίποτε, γιὰ νὰ μὴ περιπαίξῃ τὰ φρόνιμά σου λόγια. — Πρὸς ἀσυνέτους, ὑφ' ὧν πᾶσα φρόνιμος συμβουλὴ περιφρονεῖται.

98. Εἰς τὰ καλὰ καθούμενα ηὕραμε τὸ μπελά μας. — Πρὸς τοὺς ἑκουσίως ἐμβάλλοντας ἑαυτοὺς εἰς πειρασμὸν, καὶ πρὸς τοὺς ἀντιποιουμένους ξένης περιουσίας.

99. Εἰς τὴ γνώμη του ὁ τρελλὸς εἶναι ὁ φρονιμώτερος. — Ὅτι ἕκαστος ἀρέσκεται εἰς τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ κρίσιν.

100. — Εἰς τὴν γυναῖκα κι ὁ φτωχὸς χρειάζεται τύχη νὰ 'χῃ. — Ὅτι εἰς τὴν ἐκλογὴν ἀξίας γυναικὸς ἀπαιτεῖται πάντοτε τύχη δι' ἕκαστον· διότι ἀποτυγχάνων καθίσταται δυστυχέστατος. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Α. 81, καὶ Γ. 10.

101. Εἰς τὸ πιάτο δείχν' ἡ ἀγάπη. — Ἐπὶ παρασίτων. Καὶ πόσοι τοιοῦτοι σήμερον !

102. Εἰς τοῦ θανάτου ταῖς πληγιαῖς βοτάνια δὲ χωροῦσι,
Οὔτε γιατροὶ γιατρεύουσιν οὔτ' ἅγιοι βοηθοῦσιν. — Ἐπὶ τῶν δυσιάτων καὶ ἀνιάτων νοσημάτων.

103. Εἰς τοῦ πνιγμένου τὸ σπῆτι σχοινὶ μὴν ἀναφέρῃς. — Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως ὁμιλούντων λόγους ἀναρμοδίους.

104. Εἰς τὸ φοῦρνο κ' εἰς τὸ μῦλο δὲ γίνεται. — Ἐπὶ τῶν μὴ κατορθουμένων διὰ μιᾶς δύο πράξεων, πόῤῥω ἀλλήλων ἀπεχουσῶν. Ἴδε Ο. 538.

105. Εἰς τῆς μεγάλαις ἡδοναῖς ἡ λύπη γειτονεύει, — Ὅτι

πᾶσα μεγάλη ἡδονὴ εἶναι μεμιγμένη μὲ λύπην, καὶ τ' ἀνάπαλιν.

Οὐδὲν ἀγαθὸν κακῷ μὴ ἀνάμικτον.

106. Εἰς τῶν τυφλῶν τὴ χώρα μονόφθαλμος βασιλεύει. Καὶ

107. 'Σ αὐτὸν τὸ τόπο τὸ στραβὸ, ἄλλος δὲν ἦτο κι ἦρθα γώ. — Ὅτι μεταξὺ ἀγροίκων καὶ ἀμαθῶν ὁ ἔχων μετρίας γνώσεις ἄριστος νομίζεται. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις.

Ἐν ἀμούσοις καὶ κόρυδος φθέγγεται. Καὶ

Ἐν τοῖς τόποις τυφλῶν Λάμων βασιλεύει. Καὶ ἐκκλησιαστικῶς

Διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνδρα ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐβασίλευε Δεβόρας. Καὶ Γαλλιστί·

Dans les pays des aveugles les borgnes sont rois.

Ἴδ. καὶ Σ. 20.

108. Εἴχαμε μιὰ μόν' μεριὰ, κ' ἔγειν' ἕνα φόρτωμα. — Ἐπὶ τῶν ἀναμενόντων τὴν ἀπαλλαγήν των ἐξ ἑνὸς κακοῦ καὶ ὑποπιπτόντων εἰς βαρύτερα.

109. Εἴχαμε τὴ γρηὰ κακὰ, κ' ἔπεσε κι' ὁ γέροντας. — Ἐπὶ ἀλεπαλλήλων ἀτυχημάτων.

(Β. 109.) Εἶχα πατέρα κ' ἔκλανε, μάνα κ' ἐτσιρλοκόπα.— Περὶ ποταπῆς οἰκογενείας.

110. Εἴχαμε τὸ σκύλο κ' ἐβόθαε τοῦ λύκου. Καὶ

111. Ἔσμιξ' ὁ κακὸς καιρὸς μὲ τὸν ἀνασβολωμένον.—Ἐπὶ τῶν τοῖς οἰκείοις πιστευόντων, καὶ παρ' ἐκείνων ἐπιβουλευομένων. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις·

Ἔχομεν κύνα τῷ πτωχῷ βοηθοῦντα. Σχετ. τῇ 612 Τ.

112 Εἶχε κ' ἡ κουτὴ *τουτὶ, ἔσκυπτε κ' ἐθώρει το, κ' ἐγελοκακάνιζε. (Χιακή). — Περὶ μηδαμινῶν καὶ μωρῶν, οἵτινες ἐκβομβοῦνται εἰς τὴν ἀπολαυὴν καὶ τοῦ ἐλαχίστου πράγματος. Ἴδε καὶ τὴν ἀνωτ. 3 καὶ Α. 115.

113. Εἶχ' ὁ φρόνιμος χουλιάρι, κ' ἔτρωγ' ὁ ζουρλὸς μ' ἐκεῖνο.—Καὶ ἀντιθέτως

114 Εἶχεν ὁ τρελλὸς χουλιάρι, κ' ἔτρωγεν ὁ φρόνιμος. — Πρὸς τοὺς μὴ γινώσκοντας τὴν ἀξίαν τῶν ἰδίων αὐτῶν πραγμάτων καὶ χορηγοῦντας τὴν χρῆσίν των εἰς ἀναξίους.

115. Ἐκάκιωσεν ὁ βάβακος, (βάτραχος) κι ἡ λίμνη δὲν τὸ 'ξέρει.—Εἰς οὐτιδανοὺς, οἵτινες ἀφρόνως μεγαλοψυχοῦσι πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας.

116. Ἐκάκιωσ' ὁ καλόγερος, κ' ἔκαψε τὰ ῥοῦχά του. — Ομοία τῇ

117. Γιὰ τὸ πεῖσμα τῆς γυναικός του *ἔκαψε τὴ βράκα του*.- Πρὸς τοὺς ἐπὶ βλάβῃ ἑτέρου βλάπτοντας ἑαυτούς.

118. Ἐκαλέσαν τὴν καμήλα γιὰ ξύλα, γιὰ νερό. — Ἐπὶ τῶν ἀκαταλλήλως μεταχειριζομένων τινάς.

119. Ἐκάμαμε κ' ἡμεῖς πανὶ, καὶ τ' ἁπλώσαμε ς' τὸ φράχτη.—Ἐπὶ τῶν ἀκαίρως διά τι τῶν ἑαυτῶν καυχωμένων.

120. Ἔκαμα γιὰ *κάλυβο* σ' τὰ 'μάτια ὡς νὰ τὸν 'δῶ.— Ἐπὶ τῶν μετὰ πόνου κατορθούντων τι.

121. Ἔκαμα τὸ γάδαρο κ' ἐτσούλωσε τ' αὐτιά του
K' ἐπῆρε τὸ σαμάρι του, καὶ 'πῆγε ς' τὴν Κυρά του.

«Υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δὲ μὲ ἠθέτησαν.» (Ἡσ. κεφ. Α.

122. Ἔκαμε ἡ μυῖγ' ἀλῶνι, καὶ γυρίζει καὶ μαλώνει. — Ἐπὶ τῶν παντάπασιν ἀνικάνων, καὶ ὅμως ἐπιτυγχανόντων· ὡς πολλοὶ τῶν ἐν τέλει ἐπὶ μεσοβασιλείας ἰδίως. Καὶ

123. Ἔκαμε κ' ἡ Ἀεψίνα (Ἐλευσὶς) ἢ Νιάδα στάρι. Καὶ

124. Ἔκαμε κ' ἡ νοσσίδα φτερά. Καὶ

125. Ἔκαμε κ' ἡ κακὴ χώρα στάρι. — Εἰς τοὺς ἀκουσίως ποιοῦντας ἀγαθόν τι ἐνίοτε.

«δέδοται καὶ κακοῖσιν ἄγρα.»

126. Ἔκαμε κ' ἡ κότα (ἢ ψεῖρα) κῶλο, κ' ἔχεσε τὸν κόσμον ὅλο.—Ἐπὶ τῶν ἀνελπίστως ἀπολαυσάντων μικράν τινα περιουσίαν, καὶ κομπαζόντων δι' αὐτήν. Ὁμοία τῇ

127. Ἔκαμ' ὁ Γλυδὴς σκαρτζοῦνι κ' ἡ Μαγδαληνὴ ζιπουῦνι,
K' ἡ Ἀννίτζα μας φουστάνι, ὤ! τί σείσιμο 'ποῦ κάνει.

128. Ἔκαμε κι ὁ κασίδης μαλλιὰ καὶ τάβαλε ς'τὴ τζέπη του. Καὶ

129. Ἔκαμ' ὁ Σκαλτζᾶς σκαλτζέτα, κι ὁ σολτάτος σκαλτζοδέτα. Ἴδε καὶ τὰς ἀνωτ. 3 καὶ 112 καὶ Α. 132 καὶ 147 —149 καὶ Ο. 861.

130. Ἔκαμε μιὰ τρύπα ς' τὸ νερό. —Ἐπὶ ματαιοπονίας.

131. Ἔκαμες (ἢ ἂν ἔκαμες) τὴν ἐκκλησιά· κάμε καὶ τ' ἅγιο βῆμα.—Ἐπὶ τῶν καταλιπόντων ἔργον τι ἀτελές.

132. Ἔκαμε τὸ γρόσι ζολότα. — Ἐπὶ ἀποτυγχανόντων κερδοσκόπων.

133. Ἔκαμε τὸ διάβολο μασκαρᾶ.— Ἐπὶ κακῶν χαιρόντων εἰς τὴν κακίαν. Ἴδε Β. 1.

134. Ἐκατάλαβα, κουμπάρε τί καπνὰ φουμάρεις. — Ἐπὶ τῶν διαγινωσκόντων εὐκόλως τὸν τρόπον τῶν ἄλλων. (Χιακή)

(Β'. 134). Ἐκατήντησε (ἢ ἔγινε) 'σὰν τ' ἀμόνι, 'ποῦ ποτὲ δὲ λέγει σώνει. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων Ἰώβιον ὑπομονήν, ἥτις

ὅμως ἐκτεινομένη πέραν τῶν ὅρων ἀποδεικνύει αὐτοὺς λίαν μικρόνους γενομένους παίγνιον τῶν ἄλλων· ἂν καὶ χριστιανικῶς ἡ ἀπάθεια αὕτη καθιςᾶ τοὺς τοιούτους μακαρίους ὡς ὁ Ι. Χ. εἶπε.

«Μακάριοι οἱ πραεῖς ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.»

135. Ἑκατὸ χρόνων ἄνθρωπον βλέπεις, μὰ ἑκατὸ χρόνων 'σπῆτι δὲ βλέπεις.—Ἐπὶ τῶν τῆς τύχης μεταβολῶν.

136. Ἑκατὸ χρόνων γάδαρος ῥαβάνι (βάδισμα ταχὺ καὶ τακτικὸν τοῦ ἵππου) δὲν κάνει. Καὶ

137. Τριάντα χρονῶ γάδαρος περπατησιὰ δὲ μαθαίνει. Καὶ

138. Τριάντα χρονῶ Γιάννης μαστρογιάννης δὲ γίνεται.—Ὅτι ἀδύνατον νὰ μεταβάλῃ τις τὰς κακὰς ἕξεις του, ἀφοῦ φθάσῃ πλέον εἰς ὥριμον ἡλικίαν.

139. Ἔκαψα τὰ ῥοῦχά μου, ἢ τὴ γούνα μου, νὰ μὴ μὲ τρῶν' οἱ ψύλλοι.—Εἰς τοὺς ἐμμένοντας σταθερῶς εἴς τι φρόνημα καὶ δι' ὅσους θέλουν νὰ ζῶσιν ἄνευ φροντίδων καὶ περισπασμῶν βιωτικῶν.

140. Ἐκεῖα 'ποῦ θέλεις νηστικὸς, τὰ κάνεις μεθυσμένος.—Ὅτι πολλάκις συμβαίνει, οἱ ἔχοντες κεκρυμμένα ἐλαττώματα ἐπὶ πολὺν χρόνον νὰ φανερώνωσι ταῦτα μεθύοντες· οὕτω καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐφρόνουν

«οἶνος κάτοπτρον νοῦ.»

141. Ἐκείν' ἡ γάτα 'ποῦ λουμώνει, (μουλώνει, ἐνεδρεύει) ὅλο ποντικοὺς μαζώνει. (Κυπριακή)—Ἐπὶ τῶν πανούργων καὶ ὑπούλων, οἵτινες ἀδιαφοροῦσι περὶ ὅλων μεθ' ὑποκρισίας, ἵνα τύχωσι τοῦ ποθουμένου.

142. Ἐκεῖ ὅπου νὰ φτύσῃ, δὲν τὸ γλύφει.—Εὔληπτος.

143. Ἐκεῖ ποῦ 'βγαίνει ὁ ἥλιος νὰ 'πάῃ.— Εἰς ἀπώλειαν.

144. Ἐκεῖ 'ποῦ βρέχει, φαίνεται, κι ὅπου χιονίζ' ἀσπρίζει.-Ἐπὶ τῶν ἀποδεικνυομένων πραγμάτων διὰ ψηλαφητῶν ἀποδείξεων.

145. Ἐκεῖ 'ποῦ δὲν τὸν σπέρνει, πηγαίνει καὶ ξερυτρώνει.-Ἐπὶ τῶν ἀπροσκλήτως ἐπεμβαινόντων εἰς ὑποθέσεις ἄλλων. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Α. 330 καὶ Τ. 227.

146. Ἐκεῖ 'ποῦ μᾶς 'χρωστούσανε, μᾶς 'πῆραν καὶ τὸ βῷδι.-Ἐπὶ τῶν βλαπτομένων τὰ μέγιστα ἐξ ἀδικιῶν ἢ δανείων. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Η. 72 καὶ 94.

147. Ἐκεῖ 'ποῦ πολυαγαπᾷς νὰ μὴ πολυπηγαίνῃς,

Γιὰ τὶ, ἐὰν σὲ βαρεθοῦν, ὕστερα τί θὰ γένῃς;

Ἴδε Κ. 91, Ο. 837 καὶ 838 καὶ Τ. 349 καὶ 350.

148. Ἐκεῖ 'ποῦ 'ν' τὰ 'δόντια, λείπουν τὰ παξιμάδια. — Σαφής.

149. Ἔκλαιγ' ὁ 'μισὸς κι ἀκαίριος, κι ὅπου δὲν εἶχε 'τραγούδα.—Ἐπὶ τῶν ἀνοήτων, οἵτινες μηδὲν λογίζονται τὰ ἑαυτῶν δυστυχήματα.

150. Ἔκοψε λάσπαις μὲ τὸ σωρό. — Πρὸς τοὺς ματαίως καὶ ἀσκόπως ἐνεργοῦντας.

151. Ἐκύλισεν ὁ Τέντζερες, κ' εὗρηκε τὸ καπάκι. Ὁμοία τῇ Ηὗρεν ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαήλ.—Εἰς ὁμοφρονοῦντας.
Καὶ Τουρκιστί.
Τέντζερε γιουϐαρλαντὶ καπαγινὶ μπολδοῦν. Ἴδε παρακατ. 254—256, Β. 48, Δ. 114, Η. 267 καὶ 268, Ο. 303—306, Π. 107--109, Σ. 51, Τ. 273καὶ274 καὶ Φ. 71καὶ72.

152. Ἔλα, παπποῦ μου, νὰ σοῦ δείξω τὰ γονικά σου. — Εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες ἐνῷ ἔχουσι χρείαν νὰ διδαχθῶσι παρ' ἄλλων εἰδότων, αὐτοὶ θέλουν νὰ διδάξωσι τούτους.

153. Ἔλα σὺ τρεμάμενε, 'ς ἐμὲ τὸν ῥιγατζάρη (ῥιγῶντα).- Εἰς ὁμοιοπαθεῖς.

154. Ἐλᾶτε νὰ 'δῆτε θαύματα· ὁ Χριστὸς πουλεῖ λεμόνια.- Ἐπὶ παραδόξων.

155. Ἐλᾶτε στραϐοὶ νὰ φᾶτε τῶ γερῶ τὸ βιός. Ἢ

156. Ἐλᾶτε φρόνιμοι νὰ φᾶτε τοῦ ζουρλοῦ τὸ βιός.— Ἐπὶ τῶν σπαταλώντων ἀνοήτως τὴν περιουσίαν των, καὶ ἐπὶ τῶν χαιρεκάκως ἀπολαμϐανόντων αὐτήν.

157. Ἔλα, φίλε, φάε, φεῦγα. — Ἐπὶ τῶν καταχρωμένων τῆς φιλοξενίας· καὶ τἀνάπαλιν

158. Φίλε, φέρε, φάγε, φύγε.

159. Ἔλαχες τὸ Μ. — Αἰνιγματωδῶς εἰς μωρόν.

160. Ἐλιαῖς ἀπὸ τὸν πάππου σου, κι ἀμπέλι ἀπὸ λόγου σου.—Ὅτι τὰς μὲν μεγάλας περιουσίας ἀποκτᾷ τις ἐκ τῶν προγόνων αὐτοῦ, τὰς δὲ μικρὰς ὀφείλει νὰ προσκτᾶται δι' ἰδίων μόχθων καὶ μέσων ἐντίμων· ἢ καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις δυσχερεῖς πρέπει νὰ συμϐουλευώμεθα τοὺς φρονίμους καὶ πολυπείρους.

161. Ἐμαζεύτηκαν τὰ ὄρνια, κ' ἔκαμαν τὸ μποῦφο πρῶτο.- Ἐπὶ πολιτείας ἢ κοινωνίας ἧς προΐσταται ἄρχων κακὸς καὶ ἠλίθιος. Ὁμοία τῇ 3 Μ.

162. Ἔμαθα καὶ μπελονιάζω, (ἢ μπαρμπερίζω) καὶ περνῶ τὸ μάστορά μου. — Ἐπὶ ὀλίγα μαθόντων καὶ νομιζόντων ὅτι δύνανται νὰ διδάξωσιν αὐτοὺς τοὺς διδασκάλους των.

163. Ἔμαθε γυμνὸς, κ' ἐντρέπεται 'ντυμένος. — Εἰς τοὺς εὐαρεστουμένους ἀλόγως νὰ μένωσιν εἰς ὅ,τι ἐσυνείθισαν.

164. Ἔμαθ' ὁ τρελλὸς ς' τὴν πόρτα, κι ὁ σκύλος τὸ χασάπη.—Ἐπὶ ἀναισχύντων.

165. Ἔμαθ' ὁ Χασάνης καὶ τρώει μοναχός του. — Ἐπὶ κακούργων λαβόντων γνῶσιν τοῦ μέρους ἔνθα ὑπάρχει λεία πρὸς κορεσμὸν τῆς αἱμοβορίας αὐτῶν.

166. Ἔμαθε 'σὰν τὸ σκυλὶ μέσ' ς'τὸ μακελιό. Πρὸς τοὺς συνειθίσαντας εἰς τὴν κακίαν.

167. Ἔμαθες νὰ μοῦ γυρεύῃς, ἔμαθα νὰ μὴ σοῦ δίνω. — Ἐπὶ ἀναιδῶν ἀπαιτητῶν. Σχετ. τῇ 228, Μ.

168. Ἐμακρύναν' ἡ ποδιαῖς μας κ' ἐσκεπάσαν ταὶς μπομπαίς μας. — Ἐπὶ τῶν ἀγωνιζομένων νὰ καλύψωσι τὰ αἴσχη των δι' ἐξωτερικῶν μέσων.

169. Ἔμασε τὰ λουριά του.—Ἐπὶ τῶν ὑπὸ φόβου περιοριζομένων.

170. Ἔμασε τὰ τζόλια του καὶ τὰ μέλια του.—Εἰς τοὺς ἀποδεδιωγμένους αἰσχρῶς.

171. Ἔμεινε γλῶτα μοναχή. Καὶ ἄλλως ἐν Ἑπτανήσῳ.

172. Ἔμεινε γλῶτα παναγλώτα. — Εἰς τοὺς ἐκ τύχης ἢ ἐξ ἀσωτιῶν γενομένων ἐνδεεστάτων.

173. Ἔμεινε 'σὰν ἡ Σούλτω μὲ τὴν κνά. — Ἐπὶ ἐμπαιζομένων. Σούλτω τις ἐξαπατηθεῖσα ὑπό τινος, ἐστολίσθη ὡς νύμφη, περιμένουσα ἵνα στεφθῇ μετ' ἐκείνου, ἀλλ' ἐψεύσθη τῆς προσδοκίας αὐτῆς· διότι ὁ μελλόνυμφος ἔκτοτε ἐγένετο ἄφαντος, καὶ μάτην ἀνέμεινε τὴν ἐπιστροφήν του. Ἴδε καὶ τὴν 160. Σ.

184. Ἔμεινε 'ς τὰ κρύα τοῦ λουτροῦ. — Πρὸς τοὺς παρ' ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν ἀτυχήσαντας.

« Λύκος ἔχαινεν ».

175. Ἔμεινε 'ς τὴ μέση τῆς στράτας. — Πρὸς τοὺς ἐν ἀπορίᾳ ὄντας καὶ δυσχεραίνοντας.

«Ἔνθ' οὔτε μίμνεν ἄνεμος, οὔτε πλεῖν ἐᾷ.»

176. Ἐμεῖς γελοῦμε δώδεκα, κ' ἐμᾶς τριανταέξη. Ἴδε ἀν. 23, καὶ Α. 137.

177. Ἐμεῖς δὲν ἔχομε 'ποῦ νὰ μείνωμεν, καὶ θέλομεν καὶ παππᾶ 'ς τὸ σπῆτι. — Ἴδε Δ. 87, Ο. 808, Σ. 10 καὶ Τ. 580—582.

178. Ἐμεῖς πεινοῦμεν καὶ τὰ σκυλιὰ κουλούραις σέρνουν.— Ἐπὶ ὑπερηφάνων ἐνδεῶν.

179. Ἐμεῖς τὰ ξένα δέρνουμε, κι οἱ 'ξένοι τὰ δικά μας.— Πρὸς τοὺς ἀμοιβαίως κακοποιοῦντας.

180. Ἐμεῖς ψωμιὰ δὲν ἔχομε, καὶ ἀγκινάραις θέλομε;— Ἐπὶ τῶν ἀπορούντων εἰς τὰ μικρὰ καὶ ἀπαιτούντων μεγάλα. Ἴδε καὶ 645. Ο.

181. Ἐμεῖς ψωμὶ δὲν ἔχομε, κ' ἡ γάτα πήττα σέρνει.— Ἐπὶ τῶν ἀσωτευόντων εἰς περιττὰ, ἐνῷ στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων.

182. Ἔμπα 'ς τὰ γυφτόπουλα, καὶ διάλεξε τ' ἀσπρότερο.- Ἐκ τῶν ἀχρείων, ὅ,τι καὶ ἂν ἐκλεχθῇ, ἀχρεῖον καὶ τοῦτο.

183. Ἐμπᾶτε σκύλ' ἀλέσετε, κι ἀλεστικὰ μὴ δώσετε.— Ἐπὶ περιουσίας κυβερνωμένης ὑπὸ ἀσώτων καὶ ἀφρόνων.

184. Ἐμπερδεύτηκε 'σὰν τῆς τρελλῆς τὰ μαλλιά.— Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως περιπλεκομένων εἰς ὑποθέσεις δυσχερεῖς.

185. Ἐμπῆκε 'ς τὴν πόχα, κ' ἐπιάστη 'ς τὴν παγίδα.— Ἐπὶ τῶν συλλαμβανομένων αἴφνης διὰ οἱανδήποτε πρᾶξιν.

186. Ἐμπῆκε 'ς τὸ κλουβὶ (ἢ ἐπιάστη 'ς τὰ 'ξώβεργα.)— Πρὸς τοὺς ἐμπεσόντας εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης.

187. Ἐμπρὸς βαθὺ καὶ 'πίσω ῥεῦμα. Καὶ

188. Ἐμπρὸς γκρεμνὸς, καὶ 'πίσω λύκος.— Ἐπὶ τῶν ἐμβαλλόντων ἑαυτοὺς εἰς δύο κινδύνους. Ἴδε ἀνωτ. 39 καὶ 40 καὶ Κ. 360.

«Μεταξὺ Σκύλλης καὶ Χαρύβδεως».

189. Ἐμπρὸς 'ς τὰ κάλλη, τί εἶν' ὁ πόνος.— Ἐπὶ τῶν ἀνεχομένων πολλὰς σωματικὰς στενοχωρίας χάριν ἐπιδείξεως· ἰδίως γυναικῶν τινῶν, αἵτινες ἐκ τούτου καὶ γελοῖαι καθίστανται καὶ ἄσεμνοι. Ἴδε καὶ 460 καὶ 461. Α.

190. Ἕνα ἕνα τρῶν τὰ σῦκα. — Ἐπὶ τῶν ἓν μετ' ἄλλο ἔργον ἀτάκτως ἐπιχειρούντων.

191. Ἕναν ἕναν παίρν' ὁ Χάρος, κ' ἔπειτα τοὺς δεματιάζει.- Ἐπὶ τῶν ἀλληλεπαλλήλως ἐπερχομένων κακῶν καὶ ἐν τέλει ἐπισωρευομένων.

192. Ἕνας διάβολος διώχνει τὸν ἄλλο. — Ἐπὶ τῶν πανούργων, οἵτινες ἀντιτάττονται πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς. Καὶ Ἰταλιστὶ δὲ,

Uno diàvolo caccia l' altro.. Καὶ Γαλλιστὶ

Un clou chasse l'autre.

193. Ἕνας Θεὸς καὶ πολλοὶ φίλοι.— Ὅτι πρέπει νὰ σεβώμεθα τὸν Θεὸν, καὶ ν' ἀποκτῶμεν, ὅσους δυνάμεθα καλοὺς φίλους. Ἴδε Η. 6, Ο. 380, 956 καὶ 957. καὶ Φ. 33.

194. Ἕνας κλέφτης δύσκολα κλέφτει τὸν ἄλλο.— Ὅτι δυσκόλως δύναται νὰ ἀπατήσῃ πανοῦργον ἄλλος ὅμοιός του.

195. Ἕνας κοῦκος (ἢ ἕνα χελιδόνι) δὲν κάνει ἄνοιξι (ἢ Μάϊ.)— Ἐπὶ πραγμάτων, εἰς ὧν τὴν ἐκτέλεσιν ἀπαιτεῖται ἀναποφεύκτως ἡ τῶν πολλῶν σύμπραξις. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις,

«Μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ.» Καὶ κατὰ Ἀριστοτέλην «Τὸ γὰρ ἔαρ οὔτε μία χελιδὼν ποιεῖ οὔτε μία ἡμέρα». Ἴδε Μ. 67 καὶ 68.

196. Ἕνας λόγος (ἢ καὶ ὁ λόγος) εἰς τὴ χρεία θεραπεύει τὴν καρδία.— Ἐπὶ τῶν διὰ νουνεχῶν λόγων καταπραϋνόντων μεγάλην θλίψιν.

197. Ἕνας ποντικὸς ἀρπάζει (τὸ ψωμὶ) κι ὅλοι φταίγουν.- Πρὸς τοὺς ἀνεξαιρέτως θεωροῦντας πάντας ὡς ἐνόχους, ὅταν εἷς ἐκ τῆς φυλῆς ἢ τῆς τάξεώς των ἐκακούργησεν.

198. Ἕνα σμπάρο δυὸ τρυγόνια. — Ἐπὶ τῶν διὰ μιᾶς ἐπιχειρήσεως διττῶς ἐπωφελουμένων. Ἴδε Μ. 76.

199. Ἕνα σοῦ 'πα, δέκα σοῦ 'πα. — Τῶν φρονίμων ὀλίγα.

200. Ἕνας 'φαίνει τὸ πανί, κι ἄλλος τὸ μασουρίζει.—Ἐπὶ τῶν καθ' ὅλα συνδυαζομένων.

201. Ἕνας τρελλὸς ρίχτει μιὰ πέτρα 'ς τὴ θάλασσα, καὶ χίλιοι φρόνιμοι δὲ 'μποροῦν νὰ τὴν 'βγάλουν.— Ὅτι μικρὸν ἀτόπημα ἐνίοτε προξενεῖ μεγάλα κακά, τὰ ὁποῖα ἀκολούθως οὐδὲν μέτρον φρονίμων δύναται νὰ ἐπανορθώσῃ.

202 Ἕνας φρόνιμος ἀξίζει γιὰ χίλιους τρελλούς.— Παρὰ Πλάτωνι ἐν Γοργίᾳ §. 44.

«Εἷς εὖ φρονῶν, μυρίων μὴ φρονούντων κρείττων ἐστί. Ἴδε καὶ Κ. 181—183.

203. Ἕνα τὸ 'χει κ' εἶν' ὀγρὸ, καὶ κρεμᾷ το 'ς τὸν καπνό. Καὶ

204. Ἕνα τὸ 'χε ὁ φτωχὸς, κ' ἔπλυνε κ' ἐφόρει το. Καὶ

205 Ἕνα τὸ 'χ' ἡ κουρεμένη, καὶ τὸ πλένει καὶ τὸ βαίνει.- Ἐπὶ τῶν λίαν ἐνδεῶν. Ὁμοία τῇ 226 Μ.

206. Ἕνα χορὸ χορεύομε, κ' ἕνα τραγοῦδι λέμε.— Ἐπὶ τῶν ὅμοια πραττόντων, καὶ παραπλησίων τὰ ἤθη. Ἴδε καὶ τὴν 66. Ε.

207. Ἕνα χρόνο κ' ἕνα μῆνα, ἔκαμ' ἕνα πάσμα νῆμα.— Ἐπὶ τῶν ἐπιδεικνυόντων τὴν ἑαυτῶν ὀκνηρίαν. Ἴδε Α. 37 καὶ 38, Η. 155, Ο. 6 καὶ 7 καὶ Π. 256 καὶ 258.

208. Ἐντρέπεται ἡ ἀραπίνα, 'ποῦ 'μουτζουρώθη ἡ μύτη της.— Ἐπὶ τῶν ἀναισχύντων αἰσχυνομένων δῆθεν ἐπὶ σμικρῷ πταίσματι.

209. Ἐξανόστεψες, κυρά μου, 'σὰν τὸ Μάϊ τὸ μαροῦλι (ἢ 'σὰν τὸν Αὔγουστο τ' ἀγκοῦρι. Καὶ

210. Ἐξανόστεψές μου, κόρη. 'σὰν τ' Αὐγούστου τὸ πεπόνι.— Ἐπὶ τῶν λαλούντων ἀσκόπως καὶ ἀσέμνως.

211. Ἐξεγυμνώθη τὸ χωριὸ, γιὰ 'να σκουλὶ λινάρι.— Ἐπὶ τῶν κατακραυγαζόντων ἐπὶ ἀπωλείᾳ πραγμάτων μηδαμινῶν.

112. Ἐξεπερδίκιασες πάλιν.— Ὅτι μὲ τὴν φυγὴν ἐσώθη ὡς ἡ πέρδιξ.

213. Ἔξη μῆνας βερεσὲ, κ' ἕνα χρόνο μάγκανα.— Ἐπὶ δυστρόπων ὀφειλετῶν. Ἴδε Μ. 103.

214. Ἐξηνταβελόνης εἶναι.—Ἐπὶ φιλαργύρων. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Κυμινοπρίστης». Καὶ

«Κάλλιον, ὦ 'πιμελητά, τὰς φακὰς ἕψειν·»
«μὴ 'πιτάμης τὴν χεῖρα, κατοπτρίων τὸ κίμινον». (Θεόκρ. Εἰδ. 1. ΣΤ. 54 καὶ 55).

215. Ἔξω ἀπ' τὴ μανίκα μου ἂς ἦναι κ' ἡ μανίτσα μου. Καὶ.

216. Ἔξω ἀπ' τὸ κεφάλι μου ἂς ἦν' καὶ τ' ἀδελφοῦ μου.— Ἐπὶ τῶν πολλὰ ὀλίγων φροντιζόντων καὶ περὶ τῆς τῶν ἰδίων συγγενῶν δυστυχίας.

217. Ἔξω Γιάννης, μέσα Σουλεϊμάνης.—Καταληπτή.

218. Ἔπαθε κ' ἔμαθε. Καὶ

219. Τῶν ἄλλων τὰ παθήματα γίνονται μαθήματα. — Ἐπὶ τῶν λαμβανόντωκ πεῖραν ἐκ τῶν παθημάτων. Κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον·

«Τὰ δὲ μὴ παθήματα, ἐόντα ἀχάριστα μαθήματα γέγονε.»
«Μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενος (Θουκ. βιβλ. Δ. Σ 13.)

Ἴδε καὶ Τ. 99—101 καὶ Ο. 328.

220. Ἔπαθε τοῦ λιναριοῦ τὰ βάσανα καὶ τοῦ Χριστοῦ τὰ πάθη.—Εἰς πολυπαθεῖς.

«Λίνου πάθη ἔσχε.»

221. Ἐπάν' αὐγὸ ς' τὴ μύτη του ζητεῖ νὰ 'πιστηρίξῃ.— Ἐπὶ τῶν ἰσχυριζομένων εἰς τὴν κατόρθωσιν ἐπιχειρήσεώς τινος. Τὴν δὲ πηγήν της ἡ παροιμία ἔσχεν ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Κολόμβου, ὅστις παρευρεθεὶς ἐν συναναστροφῇ πολλῶν ἐχθρῶν του φιλονεικίας γενομένης, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ σταθῇ τὸ αὐγὸ ἐπὶ τῆς μύτης ἐν τῇ τραπέζῃ, εἶπεν, ὅτι αὐτὸς δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο· καὶ θραύσας τὴν ἄκραν τοῦ ᾠοῦ τὸ ἔστησεν ὄρθιον. Τότε ὅλοι εἶπον· καὶ ἡμεῖς ἠδυνάμεθα νὰ πράξω-

μὲν τὸ αὐτό· τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸ κάμωσι πρὸ αὐτοῦ.

222. Ἐπαντρεύτη ν' ἀνασάνῃ, κ' εὕρηκε μαλλιὰ νὰ ξάνῃ. Ἴδε ἄνω 27, Η, 121 καὶ Λ. 17.

223. Ἐπάνω ς' τὴ χαρὰ ἦλθε κι ὁ Χαρατζῆς (εἰσπράκτωρ τοῦ κεφαλικοῦ φόρου παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς). — Εἰς ἀνελπίστους δυστυχίας ἐν μέσῳ τῶν ἀπολαύσεων τῆς εὐτυχίας.

224. Ἔπαρε, κυρά, γαμπρὸ, βάλε στιὰ ς' τὸ σπῆτί σου.— Ἐπὶ κακῶν γαμβρῶν.

225. Ἔπαρε λάδι ἀπ' τὴν κορφὴ, καὶ μέλι ἀπ' τὸν πάτο. Ἐμπορικὴ παραγγελία.

226. Ἔπαρε τὸ κεφάλι του, καὶ βάρει τὸ 'ς τὸν τοῖχο. — Ἐπὶ ἀναισθήτου.

227. Ἔπαρέ τον (ἢ πιάσ' τον μὲ τὸ καλὸ, νὰ τὸν φᾷς 'ς τὸ κόκκαλο.— Ἐπὶ κολάκων καὶ παρασίτων.

228. Ἐπάσχασ' ὁ καλόγερος, κουκιὰ τοῦ μαγερεύουν, καὶ πάλιν μεταπάσχασε, κουκιὰ τοῦ μαγερεύουν.—Εἰς τοὺς αὐστηρῶς φυλάττοντας τὰ τοπικὰ αὐτῶν ἔθιμα.

229. Ἔπαψαν ὅλα τὰ λόγια, ποῦλεγαν 'ψηλὰ ς' τ' ἀνώγεια.—Ἐπὶ τῶν ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντων καὶ μεγαλαυχούντων.

230. Ἐπέρασ' ὁ καιρὸς, 'ποῦδεναν τοὺς σκύλους μὲ τὰ λουκάνικα.—Ἐπὶ τῶν μακαριζόντων παρελθούσας ἐποχάς.

231. Ἐπέρασε τὸ Σάββατο, κουλούρα μὴν προσμένῃς. — Ἐπὶ τῶν παρὰ καιρὸν ἀναμενόντων τι σύνηθες.

232. Ἐπέρσι μοῦ τ' ἀνέφερε, κ' ἐφέτο μοῦ τὰ λέγει. Ἴδε Π. 97—100.

233. Ἔπεσαν 'σὰν τὰ ὄρνια ς' τὸ ψοφίμι. — Πρὸς τοὺς ἀπλήστως πρὸς ἕρμαιον πεσόντας.

234. Ἔπεσεν ἡ μύτη του.—Ἐπὶ τῶν ταπεινουμένων.

235. Ἔπεσε 'σὰν τὸ γάδαρο.— Ἐπὶ τῶν δυναμένων νὰ ἀντιστῶσιν εἰς ἀλλεπάλληλα δυστυχήματα, ἀλλὰ καταβαλλομένων ἐπὶ τέλους ὑπὸ τῆς πληθύος αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ πλέον τῶν δυνάμεών του βαστάζων φορτίον ὄνος πίπτει τελευταῖον, καταβαλλόμενος ὑπ' αὐτοῦ.

236 Ἐπετάχτ' ἡ γρηὰ ἀπ' τὸ φράχτη, μὲ τὴ ῥόκα μὲ τ' ἀδράχτη.— Ἐπὶ τῶν ἀφορήτων διὰ φλυαρίας γραϊδίων.

237. Ἐπήγαμε νὰ σκιάξωμε, καὶ μᾶς ἐπατάγωσαν (πάταγον). —Ἐπὶ τῶν καταφερομένων κατὰ ἰσχυροτέρων καὶ περιπιπτόντων εἰς κίνδυνον.

238. Ἐπῆγε γιὰ μαλλί, κ' ἐβγῆκε κουρεμένη.— Ἐπὶ ἐμπιπτόντων εἰς ἀπροσδοκήτους δυστυχίας· καὶ ἐπὶ χαρτοπαικτῶν.

239. Ἐπῆγε νὰ 'βγάλῃ τὴν τζίμπλα του, κ' ἔβγαλε τὸ 'μάτι του.— Ἐπὶ τῶν ἐπιχειρούντων πρὸς μείζονα βλάβην διόρθωσιν μικροῦ ἐλαττώματος. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. Α. 255.

240. Ἐπῆρε τὸ μυαλό του ἀέρα.— Ἐπὶ τῶν ἐκ μικρᾶς εὐτυχίας μετεώρων γιγνομένων.

241. Ἔπιασ' ἡ γάτα τὸν ποντικό.— Ἐπὶ τῶν δικαίως πασχόντων.

242. Ἔπιασε τὴ γάτα ἀπὸ τὰ 'νύχια. Καὶ

243. Ἔπιασε τὸν τζίτζικα ἀπ' τὸ φτερό. Καὶ

244. Ἔπιασε τὸ 'χέλι ἀπ' τὴν οὐρά.— Εἰς τοὺς ματαιοπονοῦντας, ἵνα κατορθώσωσί τι, ἄλλως δυσκατόρθωτον.

245. Ἔπιασε τὴ μέση του καλά.— Ἐπὶ τῶν ζημιωθέντων.

246. Ἐπιάστηκ' ἀπ' τὴν παγίδα.— Ἐπὶ πονηρῶν ἐμπιπτόντων εἰς παγίδας.

«Εἴληφεν ἡ παγὶς τὸν μῦν».

247. Ἔρριξε 'ς τ' ἄστρα κ' ἔτυχε.— Ἐπὶ ψευδομάντεων.

248. Ἔρριψε πορδὴ καὶ τ' ὤκαμε κανόνι.— Ἐπὶ τῶν μικρὰ ποιούντων, καὶ μεγάλα ταῦτα λογιζομένων.

249. Ἐρωτήσαν τὴν καμήλα, γιατί ἔχει τὸ λαιμό της στραβό; Κι ἀπεκρίθη, *καὶ ποιὸ ἔχω ἴσιο*. — Ἐπὶ τῶν φύσει πονηρῶν καὶ μὴ μεταβαλλομένων.

250. Ἐρωτῶντας πᾶς 'ς τὴν πόλι.— Ὅτι ὁ ἐρωτῶν εὐοδοῦται. Ἴδε ὁμ. Ο. 698.

251. Ἐσὲ τὰ λέγω πεθερά, γιὰ νὰ τ' ἀκού' ἡ νύφη.— Ὅτι ἡ γενομένη πλαγίως νουθεσία εἶναι ὠφελιμωτέρα τῆς ἀπ' εὐθείας. Ἴδε Α. 48 καὶ 49 καὶ Β. 24—26.

252. Ἐσκορπίσανε σὰν τοῦ λαγοῦ τὰ παιδιά.— Εἰς ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς, οἵτινες ἀποδημοῦντες εἰς διαφόρους τόπους, χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων. Λέγεται δὲ, ὅτι ὁ λαγωὸς, ἀφοῦ τεκνοποιήσῃ, τρέφει τὰ τέκνα του διεσπαρμένα.

253. Ἐσκοτώσαν ἕνα βλάχο, 'ς τὰ παπούτζια μου τὸ γράφω.— Ὅτι συνήθως ἡ ἀπώλεια χωρικοῦ εἰς οὐδὲν λογίζεται παρὰ τῶν σκληρῶν καὶ ἀπανθρώπων.

254. Ἔσμιξεν ὁ ἀνάλατος μὲ τὴν αναλατίνα,
Κ' ἔκαμε δυὸ παιδιὰ ἀνάλατα κ' ἐκεῖνα.

255. Ἔσμιξεν ὁ κακὸς καιρὸς μὲ τὸν ἀνασβολωμένον. Κα

256. Ἔσμιξ' ὁ Θεὸς καλλιώρα, ματζουράνα μὲ τὴ βιόλα.- Ἐπὶ τῶν ὁμοίων τοῖς ὁμοίοις ἐντυγχανόντων. Ἴδε καὶ 151.

257. Ἔσπασε τὰ πόδια του, κ' ἐρωτᾷ τοὺς ἄλλους ἂν τὰ πονοῦν.— Εἰς τοὺς γνωρίζοντας τὴν κακὴν κατάστασιν τῶν ὑποθέσεών των. καὶ ἐλπίζοντας νὰ διαφύγωσι τὴν ὀξυδέρκειαν τῶν ἄλλων μὲ προσπεποιημένας ἐρωτήσεις.

258. Ἔσπειρε σιτάρι, κ' ἐφύτρωσε κριθάρι.— Ὅτι ἐνίοτε τὰ καλῶς ἐσκεμμένα λαμβάνουσιν ἔκβασιν ἐναντίαν.

259. Ἐσὺ γρηὰ 'ποῦ διακονεῖς, ἔχεις ἀλεῦρι καὶ πουλεῖς.- Ἐπὶ τῶν ὑποκρινομένων πενίαν.

260. Ἐσὺ δέντρο τῆς ἐληᾶς εἶσαι χλωρό· κ' ἐκεῖνο ἀπεκρίθηκε· ἡ καρδιά μου τὸ 'ξέρει.—Ἐπὶ τῶν ἔξωθεν ἀκμαζόντων καὶ ἔσωθεν φθινόντων.

261. Ἐσὺ θαῤῥεῖς, πῶς μὲ γελᾷς, γελοιέσαι, δὲ γελοιοῦμαι,
'Κεῖνα ποῦ 'ξέρεις 'ξύπνοια σου, τὰ 'ξέρ' ὅταν κοιμοῦμαι.-
—Ἐπὶ τῶν οἰομένων, ὅτι δύνανται νὰ ἐξαπατήσωσιν ἄλλους πολυπειροτέρους ἑαυτῶν.

262. Ἐσὺ κάθεσαι κι ἡ μοῖρά σου δουλεύει,
Καὶ τὸ καλό σου ῥιζικὸ σοῦ κουβαλεῖ καὶ φέρει. —
Ἐπὶ τῶν ἐκ τύχης εὐτυχούντων.

263. Ἐσὺ κατουρεῖς τὴν πόρτα μου, κ' ἐγὼ χέζω τὴ γωνιά σου.— Δι' ἐκείνους οἵτινες εἰς μικρὰν προσβολὴν ἀποδίδουσι μεγαλειτέραν.

264. Ἐσὺ, κεφάλι, τὰ 'καμες, ἐσὺ νὰ τὰ παταίρνης (παθαίνης.)—Ἐπὶ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν πασχόντων.

265. Ἐσὺ 'σαι μάνα καὶ δὲν κλαῖς, κ' ἐγ' ἀδελφὴ νὰ κλαίγω. — Σαφής.

266. Ἐσὺ τὸ καταῖφι κ' ἐγὼ μήτε ψωμὶ ἀρμένικο.—Ἐπὶ πλουσίων ζώντων ἐν τρυφῇ, ἐνῷ ἄλλοι στεροῦνται καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου.

«Ἐκ πίθου ἀντλεῖς δῆλον».
«Ἐγὼ δ' ἔχω οὐδ' ἄλλως ὄξος». (Θεόκρ. Εἰδ. Α. Στ. 13.)

267. Ἐσὺ φιλεῖς καὶ λειτουργᾷς, κ' ἐγὼ 'ποῦ σφυρίζω, βλάφτω;— Ἐπὶ τῶν κακὰ πραττόντων καὶ εὐδοκιμούντων καὶ τ' ἀνάπαλιν.

268. Ἐσυχάθηκ' ἡ γάτα τὰ 'ψάρια.— Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν προσποιουμένων ἀποστροφὴν εἴς τι πρᾶγμα, ὅπερ ὑπεραγαπῶσι.

269. Ἔτζι ἔχει τὸ πουγγί σου, ὅλ' οἱ φίλ' εἶναι 'δικοί σου,
Κ' ἔτζι χάσῃς τὸ πουγγί σου, ὅλ' οἱ φίλοι εἶν' ἐχθροί σου.
Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν 311.

270. Ἔτζι 'ναι 'ποῦ 'χει καὶ φορεῖ, καὶ φαίνετ' ἡ κοιλιά του,
Βάζει τ' αὐγὸ 'ς τὸν κόρφο του, καὶ πέφτει 'ςτὴν ποδιά του.
Ἐπὶ τῶν ὥσπερ ἀσκὸς ἀνέμου πεπληρωμένων, καὶ ἐπιδεικνυομένων φαντασίαν κενήν.

271. Ἔτζι τὸ 'χει τὸ λινάρι, νὰ ἀνθῇ τὸν ἀλωνάρη. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἐκ φύσεως ἕξεις μάλιστα φιλαρχικάς.

272. Ἔτζι τὸ 'χει τὸ τυρὶ, νὰ τὸ βρέχουν νὰ βαφῇ.-Σαφής.

273. Ἐτίναξε τὰ πέταλα (ἢ ἄφησε τὰ κόκκαλα).— Ἐπὶ κακῶν ἐκπνευσάντων.

«Τὸ ζῆν ἐξήμεσεν».

274. Ἐτίναξε τὰ ῥοῦχά του.— Ἐπὶ τῶν ἀπαλλαττομένων εὐθύνης.

275. Ἐτούτη 'πάει τὰ ῥοῦχά μας, κ' ἡ ἄλλη τ' ἄρματά μας.— Ἐπὶ χαρτοπαικτῶν μανιωδῶν, καὶ κερδοσκόπων λίαν ἀτυχῶν.

276. Ἔτρεχε νὰ μὴ βραχῇ, κ' ἔπεσε 'ς τὸ ποτάμι.— Ἐπὶ τῶν φευγόντων τὰ μικρὰ, καὶ ἀπερισκέπτως περιπιπτόντων εἰς τὰ μεγάλα.

«Ἔτρεχέ τις μὴ βραχῆναι, καὶ εἰς βόθρον ἀπεπνίγη».

277. Ἐτρύπησε τὸ σακκὶ, καὶ δὲν κρατεῖ ποιό.— Ἐπὶ τῶν ἀχρήστων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀπολεσάντων τὴν ἰσχύν των.

278. Εὐγενὴ, ἐφώναξαν, κι ὅπ' εἶχε ἀπελογήθη.— Εἰς ἀγενεῖς πλουσίους, εὐγένειαν δὲ ὑποκρινομένους.

279. Εὐγενὴς ἀπ' τὸ σακκοῦλι.— Εἰς τοὺς διὰ τὸν πλοῦτον μόνον τιμωμένους.

280. Εὔκαιρη κοιλιὰ 'τραγούδιε, κι ἄντερα 'καλοναρχοῦσαν.— Ἐπὶ τῶν ἐμφαινόντων τὴν ἀνάγκην.

281. Εὔκαιρο μαντρὶ γεμάτο λύκους. — Εἰς ἄναρχον κοινωνίαν.

282. Εὔκολα οἱ κακοὶ 'ταιριάζουν.—Διότι ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ.

«Γὺψ κόρακα ἐγγυᾶται.»
«Ζαφελὴς Ζαφελεῖ καλῶς ὁμιλεῖ.»

283. Εὕρεμα τῆς γῆς, χάρισμα τῆς ψυχῆς. — Ἐπὶ εὑρισκόντων εὕρημα.

284. Εὕρενε (ἢ ηὕρενε) ἡ προβατίνα τὰ (ταῦτα, ἃ) 'θελε καὶ τὰ 'πεθύμα. — Σαφής.

285. Εὑρῆκε τὸν μῆνα, 'ποῦ τρέφει τοὺς ἕντεκα. — Ἐπὶ τῶν ἐσκεμμένων καὶ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ ἐπιχειρούντων τι. Ἴδε Θ. 71 καὶ 116.

286. Εὐχὴ γονιοῦ ἀγόραζε καὶ 'ς τὸ βουνὸ ἀνέβα.-Γνωστή.
«Εὐχαὶ γονέων στηρίζουσι θεμέλια οἴκων.»

287. Εὐχὴ 'ς τὸ γείτονά σου νὰ 'χῃ, πολὺ πλὺ ὅμως 'ς τὸ τέντζερέ σου (χύτραν).— Ἤτοι καλὸν τὸ ἔχειν πλούσιον καὶ μεταδοτικὸν γείτονα, βέλτιον ὅμως τὸ πλουτεῖν αὐτὸν πρὸς ἀπαλλαγὴν πάσης ξένης ὑποχρεώσεως.

288. Ἐφάγαμε τὸ γάδαρο, μᾶς ἔμειν' ἡ οὐρά του. — Δι' ἐκείνους, οἵτινες, ἀφ' οὗ δι' ἐπιμονῆς ἐξομαλύνωσι τὰς μεγίστας δυσκολίας ἔργου τινὸς ἢ ἐπιχειρήσεως, περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔργου δεικνύουσι δισταγμὸν πρὸς περάτωσιν αὐτοῦ. Ἴδ. Ο.269.

289. Ἔφαγαν οἱ ποντικοὶ τὸ σίδερο. —Ἐπὶ συκοφαντῶν.

290. Ἔφαγα τὰ λάπαθα, ἐγὼ κατέχ 'ν τὰ 'παθα· ἢ ἐγὼ 'φαγα τὰ λάπαθα, κ' ἐγὼ κατέχω 'ν τά 'παθα. (Κρητική).— Ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς πείρας διδασκομένων μὴ περιπίπτειν εἰς ἀτοπήματα.

291. Ἔφαγε βοῦζα ὁ φίλος μας.— Ἐπὶ δωροδοκουμένων. Ἴδε Α. 79.

«Βοῦς ἐπὶ γλῶτταν.»

292. Ἔφαγε λωτό. — Εἰς τοὺς πολυχρονίως βραδύνοντας ἐν τῇ ξενιτείᾳ. Τὸ λωτὸν ἐμυθολογεῖτο ὡς λήθης παραίτιον.

293. Ἔφαγε παρὰ μία τεσσαράκοντα.—Ἐν Δευτερονομίῳ. Κεφ. ΚΕ'. § 2 καὶ 3. ἀναφέρεται.

« Καὶ ἀριθμῷ τεσσαράκοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν· (τὸν ἀσεβῆ δηλ.) οὐ προσθήσουσιν· ἐὰν προσθῶσι μαστιγῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους, ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου. Τί δήποτε, τοῦ θεοῦ κελεύσαντος τεσσαράκοντα λαμβάνειν τὸν πλημμελήσαντα, παρὰ μίαν πληγὴν ἐπιφέρουσιν οἱ Ἰουδαῖοι; Ἵνα μὴ τὸν ἀκριβῆ φυλάττοντες ἀριθμόν, καὶ ἅπαντες τὸν τυπτόμενον ἀτιμάσωσι, τὸ περιττὸν ἐπιφέροντες. (Θεοδώρητος).

Ἐπεὶ ὁ μ'. ἀριθμὸς Αἰγυπτίων ἐστὶ κόλασις, διὰ τοῦτο οἶμαι τὸν Ἰσραὴλ ἢ τὸν ἁμαρτόντα λαμβάνειν παρὰ μίαν μ'. ἀσχημοσύνην γὰρ ἦν Ἰσραηλίτῃ ἀριθμῷ κολάζεσθαι Αἰγυπτίων. Πανταχοῦ δὲ τῆς γραφῆς· κακωτικὸς ἀριθμὸς ὁ τῶν μ'. (Προκ.)

Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις, ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον.
Πρὸς Κορινθίους Β'. Ἐπιστ. § 23.
Νόμος ἦν τὸν πλείονα τῶν μ'. τύπτοντα ἄτιμον εἶναι. (Οἰκουμέν.)

294. Ἔφαγες, καρδιά μου, τὰ γλυκομάρουλα, φάγε καὶ τὰ πικρομάρουλα. Εὔληπτος.

295. Ἔφαγες τὸ μέλι, πιὲ καὶ τὸ 'ξεῖδι. —Ὅτι χρὴ οὐ μόνον τῶν ἡδέων κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ τῶν λυπηρῶν.

270. Ἔτζι 'ναι 'ποῦ 'χει καὶ φορεῖ, καὶ φαίνετ' ἡ κοιλιά του,
Βάζει τ' αὐγὸ 'ς τὸν κόρφο του, καὶ πέφτει 'ςτὴν ποδιά του.
Ἐπὶ τῶν ὥσπερ ἀσκὸς ἀνέμου πεπληρωμένων, καὶ ἐπιδεικνυομένων φαντασίαν κενήν.

271. Ἔτζι τὸ 'χει τὸ λινάρι, νὰ ἀνθῇ τὸν ἀλωνάρη. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἐκ φύσεως ἕξεις μάλιστα φιλαρχικάς.

272. Ἔτζι τὸ 'χει τὸ τυρὶ, νὰ τὸ βρέχουν νὰ βαφῇ.-Σαφής.

273. Ἐτίναξε τὰ πέταλα (ἢ ἄφησε τὰ κόκκαλα).— Ἐπὶ κακῶν ἐκπνευσάντων.

«Τὸ ζῆν ἐξήμεσεν».

274. Ἐτίναξε τὰ ῥοῦχά του.— Ἐπὶ τῶν ἀπαλλαττομένων εὐθύνης.

275. Ἐτούτη 'πάει τὰ ῥοῦχά μας, κ' ἡ ἄλλη τ' ἅρματά μας.— Ἐπὶ χαρτοπαικτῶν μανιωδῶν, καὶ κερδοσκόπων λίαν ἀτυχῶν.

276. Ἔτρεχε νὰ μὴ βραχῇ, κ' ἔπεσε 'ς τὸ ποτάμι.— Ἐπὶ τῶν φευγόντων τὰ μικρὰ, καὶ ἀπερισκέπτως περιπιπτόντων εἰς τὰ μεγάλα.

«Ἔτρεχέ τις μὴ βραχῆναι, καὶ εἰς βόθρον ἀπεπνίγη».

277. Ἐτρύπησε τὸ σακκὶ, καὶ δὲν κρατεῖ ποιό.— Ἐπὶ τῶν ἀχρήστων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀπολεσάντων τὴν ἰσχύν των.

278. Εὐγενὴ, ἐφώναξαν, κι ὅπ' εἶχε ἀπελογήθη.— Εἰς ἀγενεῖς πλουσίους, εὐγένειαν δὲ ὑποκρινομένους.

279. Εὐγενὴς ἀπ' τὸ σακκοῦλι.—Εἰς τοὺς διὰ τὸν πλοῦτον μόνον τιμωμένους.

280. Εὔκαιρη κοιλιὰ 'τραγούδιε, κι ἄντερα 'καλοναρχοῦσαν.— Ἐπὶ τῶν ἐμφαινόντων τὴν ἀνάγκην.

281. Εὔκαιρο μαντρὶ γεμάτο λύκους. — Εἰς ἄναρχον κοινωνίαν.

282. Εὔκολα οἱ κακοί 'ταιριάζουν.—Διότι ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ.

«Γὺψ κόρακα ἐγγυᾶται.»
«Ζαφελὴς Ζαφελεῖ καλῶς ὁμιλεῖ.»

283. Εὕρεμα τῆς γῆς, χάρισμα τῆς ψυχῆς. — Ἐπὶ εὑρισκόντων εὕρημα.

284. Εὕρενε (ἢ ηὕρενε) ἡ προβατίνα τὰ (ταῦτα, ἃ) 'θελε καὶ τὰ 'πεθύμα. — Σαφής.

285. Εὕρηκε τὸν μῆνα, 'ποῦ τρέφει τοὺς ἕντεκα. — Ἐπὶ τῶν ἐσκεμμένων καὶ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ ἐπιχειρούντων τι. Ἴδε Θ. 71 καὶ 116.

286. Εὐχὴ γονιοῦ ἀγόραζε καὶ 'ς τὸ βουνὸ ἀνέβα.-Γνωστή. «Εὐχαὶ γονέων στηρίζουσι θεμέλια οἴκων.»

287. Εὐχὴ 'ς τὸ γείτονά σου νὰ 'χη, πολὺ πλὺ ὅμως 'ς τὸ τέντζερέ σου (χύτραν).— Ἤτοι καλὸν τὸ ἔχειν πλούσιον καὶ μεταδοτικὸν γείτονα, βέλτιον ὅμως τὸ πλουτεῖν αὐτὸν πρὸς ἀπαλλαγὴν πάσης ξένης ὑποχρεώσεως.

288. Ἐφάγαμε τὸ γάδαρο, μᾶς ἔμειν' ἡ οὐρά του. — Δι' ἐκείνους, οἵτινες, ἀφ' οὗ δι' ἐπιμονῆς ἐξομαλύνωσι τὰς μεγίστας δυσκολίας ἔργου τινὸς ἢ ἐπιχειρήσεως, περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔργου δεικνύουσι δισταγμὸν πρὸς περάτωσιν αὐτοῦ. Ἴδ. Ο.269.

289. Ἔφαγαν οἱ ποντικοὶ τὸ σίδερο. —Ἐπὶ συκοφαντῶν.

290. Ἔφαγα τὰ λάπαθα, ἐγὼ κατέχ 'ν τὰ 'παθα· ἢ ἐγὼ 'φαγα τὰ λάπαθα, κ' ἐγὼ κατέχω 'ν τά 'παθα. (Κρητική).— Ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς πείρας διδασκομένων μὴ περιπίπτειν εἰς ἀτοπήματα.

291. Ἔφαγε βοῦζα ὁ φίλος μας.—Ἐπὶ δωροδοκουμένων. Ἴδε Α. 79.

«Βοῦς ἐπὶ γλῶτταν.»

292. Ἔφαγε λωτό. — Εἰς τοὺς πολυχρονίως βραδύνοντας ἐν τῇ ξενιτεία. Τὸ λωτὸν ἐμυθολογεῖτο ὡς λήθης παραίτιον.

293. Ἔφαγε παρὰ μία τεσσαράκοντα.—Ἐν Δευτερονομίῳ. Κεφ. ΚΕ'. § 2 καὶ 3. ἀναφέρεται.

« Καὶ ἀριθμῷ τεσσαράκοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν· (τὸν ἀσεβῆ δηλ.) οὐ προσθήσουσιν· ἐὰν προσθῶσι μαστιγῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους, ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου. Τί δήποτε, τοῦ θεοῦ κελεύσαντος τεσσαράκοντα λαμβάνειν τὸν πλημμελήσαντα, παρὰ μίαν πληγὴν ἐπιφέρουσιν οἱ Ἰουδαῖοι ; Ἵνα μὴ τὸν ἀκριβῆ φυλάττοντες ἀριθμόν, καὶ ἅπαντες τὸν τυπτόμενον ἀτιμάσωσι, τὸ περιττὸν ἐπιφέροντες. (Θεοδώρητος).

Ἐπεὶ ὁ μ'. ἀριθμὸς Αἰγυπτίων ἐστὶ κόλασις, διὰ τοῦτο οἶμαι τὸν Ἰσραὴλ ἢ τὸν ἁμαρτύντα λαμβάνειν παρὰ μίαν μ'. ἀσχημοσύνην γὰρ ἦν Ἰσραηλίτῃ ἀριθμῷ κολάζεσθαι Αἰγυπτίων. Πανταχοῦ δὲ τῆς γραφῆς κακωτικὸς ἀριθμὸς ὁ τῶν μ'. (Προκ.)

Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις, ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον.

Πρὸς Κορινθίους Β'. Ἐπιστ. § 23.

Νόμος ἦν τὸν πλείονα τῶν μ'. τύπτοντα ἄτιμον εἶναι. (Οἰκουμέν.)

294. Ἔφαγες, καρδιά μου, τὰ γλυκομάρουλα, φάγε καὶ τὰ πικρομάρουλα. Εὔληπτος.

295. Ἔφαγες τὸ μέλι, πιὲ καὶ τὸ 'ξεῖδι. —Ὅτι χρὴ οὐ μόνον τῶν ἡδέων κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ τῶν λυπηρῶν.

296. Ἔφαγε τὰ 'νύχια του νὰ τὸν καταφέρῃ.— Ἐπὶ τῶν μετὰ κόπου καταπειθόντων τοὺς ἄλλους.

297. Ἔφαγε τὰ σίδερα (ἢ τὰ μανίκια του). — Ἐπὶ τῶν τὰ πάντα μετερχομένων πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος.

«Τὴν θάλατταν ἀναμίγνυσι.»

298. Ἔφαγε τὸ μπαροῦτι μὲ τὴ φοῦκτα. — Ἐπὶ τῶν εἰθισμένων καὶ καλῶς ἐπισταμένων τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου.

299. Ἔφαγε ψωμὶ κι ἀλάτι.—Ἐπὶ τῶν ἐσαεὶ καὶ τιμώντων τὴν φιλίαν, οἷοι εἰσίν, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ

«Ἁλῶν καὶ τραπέζης κεκοινωνηκότες.»

300. Ἔφαγ' ἡ μυῖγα σίδερο.—Εἰρωνικῶς εἰς τοὺς φρονοῦντας νὰ κάμουν τὰ ἀδύνατα.

301. Ἔφαγ' ἡ σκύλα τ' ἀλεῦρι.—Ἐπὶ τῶν ἐπὶ ματαίαις προφάσεσιν ἀρνουμένων.

302. Ἔφαγ' ἡ φακὴ τὸ λάδι.—Ἐπὶ τῶν ἀβλαβῶν φαινομένων, μὴ ὄντων δὲ τοιούτων. Καὶ ἄλλως ἐναντίον αὐτῶν ἐν Κρήτῃ.

(Β.) 302. Ἔφαγ' ἡ φακὴ τὸ λάδι, κ' ἐκατάπιε το καὶ πάει.

303. Ἔφερ' ὁ βλάχος τὸ τυρί.—Ἐπὶ τῶν ὑπολαμβανόντων τὰ συνήθως συμβαίνοντα ὡς παράδοξα.

«Αἴξ εἰς τὴν ἑορτήν.»

304. Ἐφοβούμην κ' ἐφοβέριζα.—Εὔληπτος.

305. Ἔφτασε τὸ καρφὶ 'ς τὸ πέταλο. Καὶ

306. Ἔφτασε τὸ μαχαῖρι 'ς τὸ κόκαλο. Καὶ

307. Ἔφθασ' ὁ κόμπος 'ς τὸ χτένι.— Εἰς τοὺς ἐξ ὑπερβολῆς κακοῦ παροξυνομένους εἰς ἐκδίκησιν. Καὶ κατὰ τὸ Ἡροδότειον.

«Ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς.»

308. Ἔφτασε 'ς τοῦ Θεοῦ τ' αὐτιά.— Εἰς τοὺς μὴ λανθάνοντας τὸ θεῖον· οὕτως καὶ οἱ ἀρχαῖοί ἔλεγον

«Εἰς ὦτα θεῶν ἦλθε.» Καὶ
«Ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ.» Καὶ
«ἀνθρώπους μηδ' ἴσως λήσεις, ἄτοπόν τι ποιήσας,»
«Οὐ λήσεις δὲ θεούς, οὐδὲ λογιζόμενος. Καὶ
«Μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν.
καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς σεαυτῷ συνειδήσεις.» Καὶ
«Ζῶν ὁ φαῦλος καὶ θανὼν κολάζεται.» Καὶ
«Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος ἐπὶ διφθέρας».

309. Ἔφτασ' ἡ προβιὰ 'ς τὰ δώδεκα.—Εἰς τοὺς ἀσώτους. Λέγεται, ὅτι σκυτοτόμος τις μέθυσσος χρεωστῶν εἰς οἰνοπώλην

δώδεκα ὀβολοὺς καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς πληρώσῃ, ἔλαβεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του τὴν τελευταίαν προβιὰν καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν οἰνοπώλην πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους του. Ἀφοῦ δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν ἠρώτησεν ἡ σύζυγός του, ἂν ἐπῆρε τὴν προβιὰν καὶ τί τὴν ἔκαμε· αὐτὸς δὲ καίτοι μεθύων τῇ ἀπεκρίθη· ἡ π ρ ο β ι ὰ ἔ φ θ α σ ε 'ς τ ὰ δ ώ δ ε κ α.

310. Ἐφύλαξε τὰ ῥοῦχά του. — Ἐπὶ τῶν διαφευγόντων τὸ κακόν.

311. Ἐχάθ' ἐκείν' ἡ κότα, 'ποῦ γεννοῦσε τὸ μεγάλ' αὐγό.- Ὅταν τις εὐτυχῇ, ὅλοι τῷ εἶναι φίλοι· ἅμα δὲ δυστυχήσῃ, οὐδὲ τὸν πλησιάζουσι. Ταὐτοσήμαντος μὲ τὴν

«Τῶν μὲν εὐτυχούντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι,
τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδ' αὐτὸς ὁ γεννήτωρ.» Καὶ
«Πτωχῶν φίλοι οὐδ' οἱ γεννήτορες».

Διότι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τῶν μὲν πλουσίων καὶ ὁ ἐχθρὸς φίλος, τῶν δὲ πτωχῶν ὁ φίλος ἐχθρὸς γίνεται. Ἴδε 269, ἄνω καὶ Ο. 769.

312. Ἐχάθ' ἡ τσίπα ἀπ' τὸ πρόσωπό του. — Ἐπὶ τῶν ἀπολεσάντων πᾶσαν αἰδῶ.

313. Ἔχασε καὶ τὸ σκλάβο καὶ τὴ 'ξαγορά. — Πρὸς τοὺς ὑφισταμένους διττὴν ζημίαν. Ἴδε καὶ 123. Κ.

314. Ἔχασε τὰ πασχάλια του. — Ἐπὶ τῶν εἰς ἐσχάτην ἀμηχανίαν γενομένων.

315. Ἔχασε τὴ ῥιζιά του.—Ἐπὶ τῶν ἀποτυγχανόντων εἰς ἐπιχείρησιν.

316. Ἔχασε τὴ στράτα, καὶ δὲ 'ξέρει, ποιὰ νὰ πάρῃ. — Ἐπὶ τῶν ἀπορούντων.

317. Ἔχασ' ἡ Πόλι γάδαρο, (φλάμπουρο) κ' ἡ Βενετιὰ βελόνι.—Ἐπὶ ἀπωλείας ἀσήμων πραγμάτων.

318. Ἔχασκε νὰ χάψῃ βουβάλι, κ' ἔχαψε μυῖγα (ἢ κουνοῦπι).—Εἰς τοὺς μεγάλα ἐπιθυμοῦντας, ἐλάχιστα δ' ἀπολαμβάνοντας. Ἴδε Ο. 540 καὶ 575.

319. Ἔχ' ἄσπρα καὶ φλουριά, ἔχει καὶ καλὴ καρδιά. — Διότι ἡ ἔνδεια ἀληθῶς κατατρύχει τοὺς ἐνδεεῖς, καὶ πάντα μὴ δυνάμενον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐλλόγους αὐτοῦ ἐπιθυμίας. Ἴδε τὰς σχετ. κάτ. 352, Δ. 121—123, Ο. 222 καὶ 501.

320. Ἔχ' ἀφέντης μας ἀφέντη, κ' ἡ κυρά μας ἄλλον ἄντρα.- Ἐπὶ τῶν μὴ ἀνεξαρτήτων συζύγων καὶ ἐπὶ παντὸς ὑποτελοῦς. Ἴδε τῇ 348.

321. Ἔχει καὶ τρέχει. — Ἐπὶ τῶν πραττόντων ὅ,τι ἂν βούλωνται διὰ τὸν πλοῦτον.

322. Ἔχει κ' ἡ τρίχα τὸν ἴσκιο της. Καὶ

323. Ἔχει κι ὁ μύρμηγκας χολή, ἔχει κ' ἡ μυῖγα σπλῆνα.—Ἐπὶ τῶν εὐκαταφρονήτων. Παραίνεσις, ὅτι δὲν πρέπει οἱ ἀδύνατοι νὰ καταφρονῶνται· διότι ἐνίοτε καὶ ἀπὸ τοιούτους δύναταί τις νὰ βλαφθῇ· καὶ τ' ἀνάπαλιν παρ' ἀρχαίοις.

«Ἔνεστι κἂν μύρμηκι χολή.» Καὶ
«Ἔστι καὶ παρὰ μυσὶ χάρις.»

324 Ἔχει θεὸ κι ἀντίθεο. — Πρὸς τοὺς ἔχοντας προστάτας. Ἴδε καὶ τὴν 337 καὶ 378 Ο.

«Ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ δαιμόνιον.» (θεός).

325. Ἔχει κι ὁ γύφτος ἄχερο, ἔχω κ' ἐγὼ τουμπάνη. — Ἐπὶ ἀντιφασκόντων.

326. Ἔχει κόπο τὸ σφουγγάτο, ὥστε νὰ σοῦ 'ποῦνε φάτο.- Ἐπὶ λαιμάργων.

327 Ἔχει κωλοκαψάδες. — Πρὸς ἐκείνους, οἵτινες πράξαντες κακόν τι εὑρίσκονται πάντοτε εἰς ὑποψίας καὶ τύψιν συνειδήσεως.

328. Ἔχει 'μάτια καὶ 'πίσω 'ς τῆς πλάταις.—Πρὸς πνευματώδεις καὶ μὴ εὐκόλως ἐξαπατωμένους.

329. Ἔχει μπάρπα 'ς τὴν Κορώνη. — Ἐπὶ τῶν δυναμένων νὰ κατορθώσωσι τὰ δυσκατόρθωτα. — Εἶναι πρόδηλον, ὅτι οἱ *Ἐνετοὶ διοικηταὶ τῆς Μεθώνης* ἐξήσκουν ἐπιῤῥοήν τινα ἐπὶ τῶν Ὀθωμανῶν διοικητῶν τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Πελοποννήσου, ἑπομένως οἱ ἔχοντες τὸ μέσον τῶν ἐκεῖ *Ἐνετικῶν* ἐφοβοῦντο ὀλιγώτερον τὰς *αὐθαιρεσίας* τῶν Πασσάδων, καὶ ἐφέροντο ἀγερωχότεροι πρὸς τοὺς συμπολίτας των. Ἐκ τούτου καὶ ἡ παραγωγὴ τῆς παροιμίας.

330. Ἔχει μπουρμπούνους ἢ τζιτζίκους 'ς τὸ κεφάλι.—Ἐπὶ τῶν ἀνησυχούντων καὶ ἀπορούντων.

331. Ἔχει νοῦ κι ἀνανοῦ. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων νοῦν καὶ φρόνησιν. Καὶ Γαλλιστί·

Il a de sens, et de bon sens.

332. Ἔχει ὀρὰ ἡ ἀχλάδα 'πίσω, καὶ κομπιάζει παρὰ 'πίσω. — Ὅτι ἕπονται τὰ δεινά. Ἴδε. καὶ τὰς 122 Α, καὶ 146—151 Π.

333 Ἔχει πετριὰ 'ς τὸ μυαλό του. — Ἐπὶ μωρῶν ἢ ἐξημμένων κεφαλῶν. Ἴδε καὶ 240.

334. Ἔχεις με, μισεῖς με, χάσεις με, γυρέψεις με. Καὶ

335. Ἔχεις με, 'βρίσκεις με, χάνεις με, γυρεύεις με.—Ἐπὶ τῶν μὴ ἐκτιμώντων τὴν ὑγείαν καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν, ὅταν ἔχωσι ταῦτα καὶ μεταμελουμένων, ὅταν τ' ἀπολέσωσι.

336. Ἔχει 'ς τὰ 'δόντια τρίχες. — Ἐπὶ τῶν ὀξυθύμων. Ἴδε τὰς σχετ. 62 καὶ 342.

337. Ἔχεις χαμοθεὸ, ἔχεις καὶ 'πανωθεό. Ἴδε καὶ ἄνω 324 καὶ 199 Α. καὶ 378 Ο.

338. Ἔχει τὰ 'μάτια 'ς τὰ ποδάρια. — Ἐπὶ ἀτάκτων καὶ ἀπροσέκτων.

339 Ἔχει τέχνη τὸ ῥαπάνι, κάθε τόπος δὲν τὸ κάνει.— Ἐπὶ ἐργασιῶν χρῃζουσῶν ἰδιαζούσης ἱκανότητος καὶ πείρας. Ἴδε Θ, 32 καὶ 33.

340 Ἔχει τὸν κόπο διάφορο, καὶ τὰ παπούτζια χάρι.— Ἐπὶ τῶν δι' ἄλλους δωρεὰν κοπιώντων.

341. Ἔχει τὸ σκυλὶ τετράδη;— Ἐπὶ τῶν ἀπίστων.

342. Ἔχει τὸ φαρμάκι 'ς τὸ στόμα.— Ἐπὶ τῶν πικρῶς ἐκφραζομένων. Ἴδε καὶ 62 καὶ 336.

343 Ἔχει τὸ χέρι καὶ τὸ μαχαῖρι.— Πρὸς τοὺς ἐξ ἀδικίας καὶ βίας βιοῦντας. Ἴδε Κ. 134.

344. Ἔχει τρεχάματα πάλι.— Ἐπὶ τῶν καταδιωκομένων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀνησυχούντων δι' οἱονδήποτε συμβάν.

345. Ἔχ' ὁ Θεὸς, μὰ για λόγου του.— Εἰς τοὺς ἀπελπιζομένους.

346. Ἔχ' ὁ καιρὸς γυρίσματα, κι ὁ μῆνας ἑβδομάδες. Καὶ

347. Ἔχ' ὁ καιρὸς γυρίσματα, νὰ πληρωθοῦν τὰ πείσματα.— Ὅτι ὁ καιρὸς μεταβαλλόμενος μεταβάλλει καὶ τὰ πράγματα.

348. Ἔχ' ὁ κόπελος κοπέλι.— Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν 320.

349. Ἔχε σὺ τὴν τζέργα σου, κ' ἐγὼ τὴν ἐδική μου.— Εὔληπτος.

350. Ἔχετε 'γειὰ γειτόνισαις, κ' ἐγὼ 'ψήλ' ἀρμενίζω.—Εἰρωνικῶς εἰς περιφρόνησιν.

351. Ἔχετε 'γειὰ γειτόνισσαις, πάγω νὰ κοινωνήσω,
Καὶ 'σὰν γυρίσ' ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ, ἔρχομαι νὰ σᾶς 'βρίσω.-
Ἐπὶ τῶν μὴ λησμονούντων τὰς κακὰς ἕξεις των, καὶ τὰ θεῖα ἐμπαιζόντων.

352. Ἔχετε φλουριὰ, ἔχετε θωριά. Ἴδε τὴν 319 καὶ Ο, 222.

353 Ἐχθὲς πάσχα καὶ σήμερον χάσκα. Σαφής.

354. Ἐχθρὸ καὶ φθονερὸ τὸ 'μάτι τῶν γειτόνων.— Εἰς φθονεροὺς καὶ βλαβεροὺς γείτονας.

«Ὁ τῶν γειτόνων ὀφθαλμὸς πονηρὸς καὶ βάσκανος.» Καὶ
«Ὁ φθόνος ἐστὶ κάκιστος, ἔχει δέ τι καλὸν ἐν αὐτῷ·
«τήκει γὰρ φθονερῶν ὄμμα καὶ καρδίαν.»

355. Ἐχθροῦ χάρισμα δὲ διαφέρει ἀπὸ ζημίαν.— Ὅτι τὰ τῶν ἐχθρῶν δῶρα ἀείποτε ἐπιβλαβῆ εἰσίν.

«Ἄδωρα ἐχθρῶν τὰ δῶρα.» Σοφ. Αἴαντ. 674.

356. Ἐχιονίσαν τὰ βουνά, κι οἱ μῦλοι δὲν ἀλέθουν πλειά. (Χιακή).— Ἐπὶ τῶν ἐκ χρόνου ἐξησθενημένων.

357. Ἔχομε βραχὶ ἀπὸ τζέργα.— Πρὸς ἐνδεεῖς ἀλλαζόνας.

358. Ἐχύθηκε τὸ λάδι μας, κ' ἔπεσε 'ς τὴ φακή μας (ἢ φάβα μας).— Ἐπὶ πράξεων ἐπιζημίων μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, οὐχὶ δὲ κατ' οὐσίαν. Ἴδε τὴν 377 Τ.

359. Ἔχω κι ἄλλα 'ς τὴ σεντοῦκα, πειὸ χειρότερ' ἀπὸ τοῦτα.— Περὶ τῶν μετὰ μακρὰν καὶ ἄκριτον ὁμιλίαν ἐπιμενόντων νὰ λέγωσι καὶ ἄλλα.

360. Ἔχω ῥάμματα γιὰ τὴ γοῦνά σου.— Ἐπὶ τῶν μνησικάκων.

361. Ἔχω πήταις 'ς τὸ Μόδος, (χωρίον τῆς Κύπρου) φᾶτε, παιδιά μου, φᾶτε. (Κυπριακή).— Ἐπὶ τῶν μὴ πραγματοποιουμένων ὑποσχέσεων.

362. Ἔψιμον νιατὸν (χέρσος γῆ), πρώϊμο δίβολι. Σαφής.

363. Ἐψόφησε τὸ βῶδί μας, κ' ἐχάθ' ἡ κοληγιά μας.— Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς συμφωνίας ἀπωλεσθῇ, τότε καὶ ἡ συμφωνία διαλύεται. Ἴδε Ζ. 3.

Ζ.

1. Ζακόνι τὸ 'χουν τὰ βουνὰ νὰ βρέχουν νὰ χιονίζουν. Ἴδε Μ. 13—17.

2. Ζέει ὁ τέντζερες, ζῇ ἡ φιλία. — Ἐπὶ φιλίας κολάκων καὶ παρασίτων. Ὁμοία τῇ

3. Χύθηκ' ἡ μαγεριά μας, πάγ' ἡ κουμπαριά μας.

«Χύτρεις φιλία.» Καὶ
«Ζεῖ (ζέει) χύτρα ζεῖ φιλία.» Ἴδε Ε. 363.

4. Ζεματισμένος γάτος, φοβεῖται καὶ τὸ κρύο νερό. — Ὅτι ὁ παθὼν καθίσταται προσεκτικώτερος. Ἴδε Κ. 86 καὶ Ο. 474.

5. Ζεσταίνει ὁ κρύος τὸν παγωμένον.—Ἐπὶ τῶν πασχόντων οἵτινες ζητοῦσιν ἄλλον πάσχοντα νὰ βοηθήσωσι.

6. Ζεσταίνεται μὲ τὰς ἐλπίδας. — Δι' ἐκείνους οἵτινες ἀνοήτως χαίρουσι ἐλπίζοντες ἀπόλαυσιν ποθουμένου τινὸς πράγματος· *διότι οὐδ' ὀβολὸν ἀξίζει κατὰ τὸν θεῖον Σοφοκλέα, ὅστις κεναῖσιν ἐλπίσι θερμαίνεται.* Παράβ. τὰς 504 καὶ 550 Ο.

7. Ζέστη ὅταν λὲς πῶς ἔχεις, πρόσεχε νὰ μὴ κρυώσῃς. — Ὅτι οἱ διακείμενοι εὐτυχῶς πρέπει νὰ προνοῶσι τὴν δυστυχίαν.

8. Ζευγάρι καὶ κλωνί. — Εἰς ἀμοιβαίαν ἀγάπην, καὶ ἐπὶ εὐφορίας.

9. Ζεύκι ἀγᾶ ς' τὰ κόπρια.—Ἐπὶ τῶν ὀλιγαρκῶν.

10. Ζῇ καὶ δὲν φελάει.— Ἐπὶ τῶν δι' ἀσθένειαν, ἢ ἄλλην αἰτίαν ἀνικάνων γενομένων.

11. Ζῇ καὶ ζαίνεται.— Πρὸς τοὺς ἐξ ἀτυχίας ἢ ἄλλων αἰτιῶν κακῶς βιοῦντας.

«Βίος ἀβίωτος ('Αριστοφ. 969 καὶ Δημοσ.)

12. Ζημότρα μου, καλοζημότρα μου ὁ φοῦρνος σὲ χουμαντάρει. — Ἐπὶ τῶν ἐξαρτωμένων εἰς τὴν περαίωσιν τοῦ ἔργου των, οὐχὶ μόνον ἐξ ἑαυτῶν ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλου.

13. Ζῇς γιὰ νὰ τρώγῃς, ἢ τρώγεις γιὰ νὰ ζῇς; — Εἰς τοὺς τρώγοντας ζωῆς ἕνεκα.

Οὐ ζῶμεν ἵνα ἐσθίωμεν, ἀλλ' ἐσθίομεν ἵνα ζῶμεν.»

14. Ζῆσε μαῦρε μου νὰ φᾶς χλόη τὸ Μάϊ.—Καὶ

15. Ζῆσε μαῦρε μου νὰ φᾶς τριφύλλι καὶ τὸν Αὔγουστο σταφύλλι.—Ἐπὶ τῶν ὑποσχομένων πολλὰ ἄνευ βεβαιότητος, καὶ ἐπὶ τῶν μάτην παρηγορούντων τοὺς παθόντας ἢ πάσχοντας. Ἴδε καὶ Κ. 59—61.

16. Ζῇ 'ς τὰ ἄνθη, καὶ ψοφᾷ 'ς τὰ κωλόπανα. — Ἐπὶ τῆς εὐμεταβλήτου καὶ ἀστάτου τύχης.

17. Ζητάει ἀπ' τὴ μυῖγα ξύγκι, ἀπὸ τὴν βδέλα κόκκαλα, κι ἀπ' ἀκριβὸ καλόγερο παρὰ ἀπ' τὸ πουγγί του. —Ἐπὶ τῶν τὰ ἀκατόρθωτα ἐπιδιωκόντων.

18. Ζῆτα καὶ κοπίαζε, δόξα ν' ἀποκτήσῃς. Εὔληπτος.

«Τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγαθὰ οἱ θεοί.»

19. Ζητᾷ νὰ κρυφτῇ 'πίσω ἀπ' τὸ δάκτυλό του. Καὶ

20. Ζητᾷ νὰ κρυφτῇ κ' ἡ χαρὰ δὲν τὸν ἀφίνει. Σαφὴς

21. Ζῆτα τὸ καλό· τὸ κακὸ ἔρχεται μόνο του. Εὔληπτος.

22. Ζητιάνου ὁλομελῆ μὴ δίνεις 'λεημοσύνη.— Ἡ πρὸς τὸν

ὀκνηρὸν ἐνθάῤῥυνσις ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπιζήμιος ἐςὶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ.
«Ἀργία μήτηρ πάσης κακίας.»

23. Ζουρλὸς παππᾶς σ' ἐβάφτισε καὶ βουρλισμένος διάκος.—Ἐπὶ τῶν νηπιόθεν κακῶς ἀνατρεφομένων τέκνων.

24. Ζουρλὸς παππᾶς (ἢ νονὸς) σ' ἐβάφτιζε καὶ δὲν σὲ κωλοκούρεβε.—Ἐπὶ ἀφρόνων οὓς συνήθως ὑπολαμβάνουσιν ὁμοιάζοντας οὐχὶ τοῖς γεννήτορσι, ἀλλὰ τοῖς ἀναδόχοις αὐτῶν.

25. Ἐζοῦσε καὶ δὲν ἀκούεται, 'πέθανε κὶ ἀκούεται. — Ἐπὶ τῶν ζώντων λιτῶς ἵνα καταλίπωσιν τὰ κεκτημένα πρὸς γενικὴν ὠφέλειαν, καὶ ἑπομένως μετὰ θάνατον μακαριζομένων.

26. Ζυγιάζει ἀπὸ τῆς ἀλαφραῖς.—Ἐπὶ μωρῶν καὶ κούφων.

27. Ζύγιζε μὲ τὸ ζύγι σου, κ' ἐγὼ μὲ τὸ 'δικό μου.—Πρὸς τοὺς διαφέροντας τοῖς ἤθεσι.

28. Ζωὴ γαμπροῦ περνᾷ.—Ἐπὶ τῶν εὐτυχῶς ζώντων.
«Νυμφίου βίον (διάγει).»

Η.

1. Ἡ ἀγάπη θέλει φρόνησι, θέλει ταπεινοσύνη,
Θέλει λαγοῦ περπατησιὰ, πουλιοῦ γρηγοροσύνη. — Ὅτι αἱ δυσκατόρθωτοι πράξεις χρήζουσι καὶ ποικίλων μέσων πρὸς ἐπιτυχίαν.

2. Ἡ ἀγάπη καὶ τὰ μίση δὲν βαστοῦν πολὺ καιρόν. Σαφὴς

3. Ἡ ἀδελφὴ τὸν ἀδελφὸν χρυσὸ σταυρὸ τὸν ἔχει, κὶ ὁ ἀδελφὸς τὴν ἀδελφὴ 'ς τὴν πούντα τοῦ σπαθιοῦ του. — Ἐπὶ τῶν ἄνευ ἀμοιβαιότητος ἀγαπώντων.

4. Ἡ ἀκαμάτραις κ' ἡ τρελλαῖς ἔχουν τῆς τύχαις τῆς καλαῖς.—Ἐπὶ πολλῶν ὑπὸ τῆς τύχης παραδόξως εὐνοουμένων.

5. Ἡ ἀλεποῦ εἶχ' ἐργασιᾶ κ' ἐκείνη 'ξενοθέριζε (Κυθήριος). Καὶ

6. Ἡ ἀλεποῦ εἶχ' ἐργάτας, κὶ αὐτὴ ἀκριδολόγαγε. — Ἐπὶ τῶν παραβλεπόντων τὸ ἴδιον ἔργον, καὶ ἐπιδιωκόντων ἄλλο.

7. Ἡ ἀλεποῦ ἑκατὸ χρονῶν καὶ τ' ἀλεπούδια ἑκατοδέκα.—Ἐπὶ τῶν φανερῶς ψευδομένων.

(Β. 7.) Ἡ ἀλεποῦ ἐκρύβετο κ' ἡ οὐρά της 'φαίνετο. — Ἐπὶ τῶν δολίων καὶ ἀνακαλυπτομένων ἐκ τῶν ἰδίων πράξεων.

8. Ἡ ἀλεποῦ μ' ἀκρίδαις δὲ χορταίνει.— Ἐπὶ τῶν μὴ ἀρκουμένων εἰς μικρὰς ὠφελείας. Ἴδε 20, Α. 30 καὶ Ο. 274.

9. Ἡ ἀλεποῦ 'ναὶ πονηρὰ, ἀλλὰ πολὺ πονηρὸς ἐκεῖνος 'ποῦ

· ιν πλάνει.—Ὅτι καὶ οἱ ἀπατεῶνες περιπίπτουσι πολλάκις εἰς τὰς κατ' αὐτῶν στενομένας ἐνέδρας τῶν ἄλλων.

10. Ἡ ἀλεποῦ περιμένοντας νὰ πέσουν τοῦ κριαριοῦ τ' *αὐτιὰ 'ψόφισ' ἀπ' τὴν πεῖνά της.—Ἐπὶ τῶν ἀναμενόντων τὴν συντήρησίν των ἐκ πόρων ἐπικινδύνων.

11. Ἡ ἀλεποῦ 'ποῦ κοιμᾶται, ὄρνιθες δὲν πιάνει. — Ἐπὶ ὀκνηρῶν.

12. Ἡ ἀλεποῦ ὡς 'ποῦ νὰ διαβάσῃ τὰ φερμάνια της, πάει τὸ τομάρι της. — Ἐπὶ τῶν κινδυνευόντων ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς ἐκτελέσεως ἔργου τινός.

13. Ἡ ἀλήθεια 'ναι μαλώτρα. Καὶ παρ' ἀρχαίοις
«Ἡ ἀλήθεια πολλάκις οὐκ ἀρέσκει τῷ λαῷ.» Καὶ
«Τὸ ἀληθὲς πικρὸν ἐστὶ καὶ ἀηδὲς τοῖς ἀνοήτοις,
«Τὸ δὲ ψεῦδος γλυκὺ καὶ προσηνές.» Καὶ
«Εἰ μὲν φράσω τ' ἀληθὲς οὐχὶ δ' εὐφρανῶ.»
«Εἰδ' εὐφρανῶ τί σε, οὐχὶ τ' ἀληθὲς φράσω.»

14. Ἡ ἀλήθεια καὶ 'ς τόν πάτο τοῦ πηγαδιοῦ φαίνεται κάποτε. Καὶ

15. Ἡ ἀλήθεια πλέκει (ἀντὶ πλέει) 'σὰν τὸ λάδι 'ς τὸ νερό. Σαφής.

16. Ἡ ἀλήθεια κουτζαίνει.— Διότι οὐδένα εὐχαριστεῖ αὕτη.

17. Ἡ ἀνάγκη νόμο δὲν ἔχει.

«Ἀνάγκῃ καὶ Θεοὶ πείθονται.»

18. Ἡ ἀξίνα θέλει κῶλο, καὶ κομάτ' ἀπ' ἄλλο κῶλο.— Ὅτι τὰ ἐπίπονα ἔργα θέλουσι κι ἀναλόγους δυνάμεις.

19. Ἡ ἀράχνη ἥσυχα ἥσυχα ἁπλώνει τὰ πανιά της.— Ἐπὶ τῶν διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τοῦ χρόνου περαινώντων τὰς ἐπιχειρήσεις των· καὶ ἐπὶ τῶν πανούργως σαγηνευόντων ἄλλους.

20. Ἡ ἀρκούδα δὲ χορταίνει μὲ μερμήγκια.— Ὅτι οἱ μεγάλοι μεγάλα θηρεύουσι.
«Ἐλέφας μῦν οὐχ' αἱρεῖ». Ἴδε καὶ τὴν 8, καὶ Α 30 καὶ Ο. 274.

21. Ἡ ἀρμάτα 'βγάζει νιάτα.— Ἐπὶ τῶν καλυπτόντων τὴν ἡλικίαν διὰ καλλωπισμῶν.

22. Ἡ ἀῤῥώστια μὲ τὸ σακκὶ 'μπαίνει καὶ μὲ τὸ βελόνι 'βγαίνει. Καὶ ἄλλως.

23. Ἡ ἀσθένεια καβάλα ἔρχεται, καὶ φεύγει πεζή.— Τὸ κακὸν εἶναι ἀσυγκρίτως εὐκολώτερον ἀπὸ τὸ καλόν.

24. Ἡ ἀρχοντιὰ μυρίζει κι ἀπὸ μακρυά. — Καταληπτή.

25. Ἡ αὐγὴ θέλει τὸ δείξει, τίνος μάνα θὲ νὰ λείψῃ. Ἡ παροιμία ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ ἑξῆς ἱστορικοῦ.
Σύννυμφοι δύο συνεκρούσθησαν ἕνεκα τῆς πενθερᾶς τῆς μιᾶς ἐξ

αὐτῶν· πρὸς ἐκδίκησιν δὲ ἡ ἑτέρα παρεκίνησε καὶ κατέπεισε τὸν σύζυγόν της νὰ φονεύσῃ τὴν πενθερὰν τῆς ἄλλης, ἥτις ἐννοήσασα τοῦτο κατόρθωσε τὴν νύκτα ἐκείνην νὰ κοιμηθῇ, ἀντὶ τῆς ἰδικῆς της πενθερᾶς, ἡ πενθερὰ τῆς ἀντιπάλου της, εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὅπου συνήθως ἡ ἰδική της ἐκοιμᾶτο, ὁ σύζυγος νομίζων ὅτι φονεύει τὴν πενθερὰν τῆς ἄλλης ἐφόνευσε τὴν μητέρα του· μετὰ τὸν φόνον ἀπειλουμένη παρὰ τῆς ἐχθρᾶς της ἡ νύμφη τῆς σωθείσης πενθερᾶς ἔλεγεν εἰς αὐτὴν τραγῳδοῦσα· «Ἡ αὐγὴ θέλει τὸ δείξει τίνος μάνα θὲ νὰ λείψῃ».

Ἡ παροιμία ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἀγνοούντων τὰ ἑαυτῶν δυστυχήματα, ἐν ᾧ ἀπειλοῦσιν ἄλλους.

26. Ἡ βάρε τ' ἀρχοντόπουλο, ἢ μὴν τὸ δοκιμάζῃς (ἢ μὴ τὸν φοβερίζῃς;— Ὅτι οἱ κακοὶ δὲν σωφρονίζονται διὶ ἁπλῶν συμβουλῶν ἀλλὰ καὶ διὶ ἀπειλῶν.

«Κρέα χελώνης, ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.»

27. Ἡ βελανιδιὰ δὲν κάνει τὰ νεράτζια.— Σαφής.

«Ἄκανθα οὐ φέρει βότρυς.»

28. Ἡ γάτα ὅταν δὲ φτάνει τὰ ψάρια, τῆς βρωμοῦν.— Ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ ποθητοῦ, καὶ προσποιουμένων ἀποποίησιν. Ὁμοιάζει τοῦτο πρὸς τὸ τῆς ἀλώπεκος, ἥτις μὴ δυναμένη ὡς λέγουσι νὰ φθάσῃ τοὺς βότρυς εἶπεν ἀπερχομένη· «*ὄμφακες ἔτι εἰσίν.*»

29. Ἡ γάτα 'πούλησε τὰ προικιά της, γιὰ ν' ἀγοράσῃ ψάρια.— Ἐπὶ λαιμάργων καταδαπανωμένων ὑπὲρ δύναμιν πρὸς εὐχαρίστησιν.

30. Ἡ γάτα τὰ γατάκια της κι ἡ μάνα τὰ παιδάκια της.— Εὔληπτος.

31. Ἡ 'γγαστρωμένη 'χόρευε κι ἡ γρῃὰ ἐσφίγγοντα.— Ἐμπαικτικῶς ἐπὶ τῶν ἀλόγως καὶ ἀναιτίως ποιούντων τι.

32. Ἡ γελιὰ 'ς τὰ ῥοῦχα δὲ χωρεῖ.— Ἐπὶ τῶν ἀληθῶς ἀσθενούντων καὶ μὴ πιστευομένων ὑπὸ τῶν ἄλλων.

33. Ἡ 'γελάδα στέκει καὶ τὴν ἀρμεύουν κι ὕστερα κλωτσάει καὶ τὸ χύνει.—Ἐπὶ τῶν ἐξ οἰκείων σφαλμάτων ἀπολεσάντων ὅ,τι ἐπὶ πολλῶν κόπων ἀπέκτησαν.

34 Ἡ 'γῆ καταποντίζεται, κι ἡ Μάρω κατρεπτίζεται. Ἴδε Α. 107, Ο. 193—194, καὶ 251.

35. Ἡ γλῶσσα ἁμαρτάνουσα τ' ἀληθῆ λέγει.— Πολλοὶ ψεῦσται ἐκ παραδρομῆς γλώσσης λέγουσι τὴν ἀλήθειαν.

36. Ἡ γλῶσσα εἶναι δίκοπον καὶ τρομερὸ μαχαῖρι,
Κι ἂν δὲν προσέχωμε αὐτὴν πολλὰς πληγὰς μᾶς φέρει.—

Εἰς τοὺς πικραίνοντας καὶ λυποῦντας τοὺς ἄλλους διὰ τῆς γλωσσαλγίας των.

37. Ἡ γλῶσσα ἔχει καὶ γλωσσοδέτη.— Ὅτι πολλάκις εἶναι ἀναγκαία ἡ σιωπή.

38. Ἡ γλῶσσα κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν». Καὶ
«Θάνατος καὶ ζωὴ ἐγχειρεῖ γλώσσης.» (Σολομ. 14. 21. Καὶ
«Γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ.» Αὐτόθι Κ. 25. Καὶ
«ἡ γλῶσσα πολλῶν ἐστὶν αἰτία κακῶν».

39. Ἡ γλῶσσα ποῦ τρέχει καὶ χώρα χαλᾶ, καὶ χώρα φτιάνει.— Ἐπὶ τῶν διὰ τῆς γλώσσης ὠφελούντων ἢ βλαπτόντων τοὺς ἄλλους. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ,

«Γλῶσσα ποῦ πορεύει; χώραν ἀνορθώσουσα καὶ πόλιν ἀνατρέψουσα».

40. Ἡ γλῶσσα ὑψώνει, κι' ἡ γλῶσσα ταπεινώνει τὸν ἄνθρωπον.— Ὅτι ἐκ τῆς γλώσσης προέρχονται κακὰ καὶ ἀγαθά, διότι ἓν τραῦμα τῆς γλώσσης εἶναι πολλάκις κινδυνωδέστερον τῆς μαχαίρας. Ἴδε Κ. 255, Ο. 241 καὶ 242, Τ. 63 καὶ Φ. 15.

41. Ἡ γοῦλα κάστρα χαλᾷ καὶ κάστρα 'ξολοθρεύει.—Ἐπὶ τῶν καταδαπανωμένων εἰς λαιμαργίαν. Ὁμοία τῇ 170.

42. Ἡγούμενος (ἢ Ἐπίσκοπος) κρεμάμενος ἔγραφε κι ὑπέγραφε.— Ἐπὶ τῶν ἐκ βίας καὶ παρὰ θέλησιν πραττόντων τι. Ἴδε 94 καὶ 95, Γ.

43. Ἡ γουροῦνα ἀπ' ὅταν ἔκαμε παιδιὰ δὲν ἐχόρτασε σκατά. Ἴδε καὶ Α. 492.

44. Ἡ γρῃὰ δὲν εἶχε διάβολο, κι ἀγόρασε γουροῦνι. Καὶ ἄλλως.

45. Ἡ γρῃὰ δὲν εἶχε ἄσπρο κι ἀγόραζε γουροῦνι.— Ἐπὶ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν εἰς κακὰ ἐμβαλλόντων.

«Ἀνδρὶ Λυδῷ πράγματι οὐκ' ἦν, ἀλλ' αὐτὸς ἐξελθὼν ἐπρίατο.».

46. Ἡ γρῃὰ δὲν ἤλπιζε νὰ φιληθῇ (ἢ νὰ παντρευτῇ) κι ἀρραβῶνα γύρευε.— Ἐπὶ τῶν ζητούντων τὰ παρ' ὥραν.

47. Ἡ γρῃὰ κι ἂν ἐρωτεύεται 'ς τ' ἀνήφορο τῆς φαίνεται.— Ἐπὶ τῶν ἐγκαυχομένων εἴς τι καὶ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ ἐξελεγχομένων. Ἴδε καὶ τὴν 48. Ο.

48. Ἡ γρῃὰ ὅταν χαιρόταν, τὰ νιάτα της θυμώταν.—Ἐπὶ τῶν ποθούντων τὰ ἐπανερχόμνα καλά.

49. Ἡ γρῃὰ σφεντώνα ἔφτιανε, ὅταν τὰ σῦκα τέλειωναν. Ἴδε καὶ 46.

50. Ἡ γρῃὰ 'ς τὸ μισοχείμονο, τ' ἀγγοῦρι ἐθυμήθη. Καὶ ἄλλως,

51. Ἡ γρηὰ 'ς τὸ μισοχείμονο ξυλάγγουρο γυρεύει.—Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἀκαίρους ἀξιώσεις.

52. Ἡ γυναῖκα μὲ τὸ κλάμα, κ' ὁ κλέφτης μὲ τοὺς ὅρκους. Ἐπὶ πανούργων καὶ κακοποιῶν ἀνθρώπων, ἐξ ὧν αἱ μὲν γυναῖκες ἐξαπατῶσι διὰ τῶν δακρύων των, οἱ δὲ διὰ τῶν ψευδῶν ὅρκων.

53. Ἡ διαβολιὰ λαμβάνει κακὸν τέλος.—Ὅτι τῆς ἀπάτης ἀνακαλυπτομένης αἱ συνέπειαι εἰσὶν δυσάρεσται.

54. Ἡ διακονιὰ εἶναι καλή, χαρὰ 'ς τον 'ποῦ τὴν κάνει.—Ὅτι οἱ δυνάμενοι ὡς ἐπαίται νὰ ζητῶσι ἐπιτυγχάνωσιν τοῦ σκοποῦ των.

«Κέρδος αἰσχύνης ἄμεινον.»

55. Ἡ δίψα ποτάμια βλέπει. — Σαφής. Ἴδε καὶ Ο. 577, 578, 692—695, Σ. 28, καὶ Τ. 151.

56. Ἡ δουλειά μας πάει κολάϊ (εὔχερής). Καὶ

57. Ἡ δουλειά του πάει πρίμα. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων τύχην καλήν. Ἴδε καὶ Σ. 2 καὶ 38.

« Κατὰ ῥοῦν φέρεται.»

58. Ἡ ἐντροπίτσα τρώγει πετρίτσα.

«Θεὸς ἡ ἀναίδεια.» Ἴδε καὶ Ν. 67, καὶ Ο. 560.

59. Ἡ εὐκαιρία κάνει τὸν κλέφτη. — Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν 194.

60. Ἡ εὔμορφαις γυρεύονται κ' ἡ ἄξιαις ἐπαινοῦνται. — Ἐπὶ τῶν μὴ κατ' ἀξίαν ἐκλεγομένων.

61. Ἡ εὐτυχία κάνει τοὺς φίλους κ' ἡ δυστυχία τοὺς δοκιμάζει. — Ἐπὶ τῶν μὴ εἰλικρινῶν φίλων καὶ πρὸς συμφέρον ἀποβλεπόντων. Ἴδε Σ. 193.

62. Ἡ ζούλια νὰ 'τάνε κασίδα κατέβαινε 'ς τὰ 'φρύδια. σχετ. ταῖς Α. 189, καὶ Ν. 42,

63. Ἡ ζωὴ εἶναι γλυκιά. Σαφής.

64. Ἡ θάλασσα 'ναι ἁρμυρὴ μὰ κάποτε δοκιμάζεται. — Ἐπὶ τῶν μὴ ἐχόντων μὲν μόνιμον ἐλάττωμα, ἀλλ' ὅμως χρησίμων. Ἴδε καὶ Ο. 234.

65. Ἡ θάλασσα 'ναι ταπεινὴ κι ἀγέρας τὴν ταράζει.—Ἐπὶ τῶν φιλησύχων ταραττομένων παρ' ἄλλων.

«Ἐξ ἀνέμων μὲν θάλασσα, ἐκ παθῶν δὲ ψυχὴ κυκᾶται.»

(Β. 65.) Ἤθελα, κουμπάρε, νὰ σοῦ πῶ φάγε, βλέπω ὅμως τὰ χέρια σου καὶ δὲν ἀδειάζουν. — Ἐπὶ πολυφάγων καὶ δεομένων προσκλήσεως παρὰ τὴν τράπεζαν.

66. Ἤθελα νὰ πίσω καὶ τὶ καλὰ 'ποῦ μ' ἔσπρωξες. Ἴδε Α. 488.

67. Ἤθελα νὰ σὲ φιλήσω, μὰ βρωμᾷ τὸ στόμα σου.— Εἰς τοὺς προφασιζομένους εἰς ἀποφυγὴν ἀγαθῆς τινος πράξεως.

68. Ἤθελά τα κἰ ἄκουσά τα καὶ καλὰ ἐσκέπαζά τα. Καὶ

69. Ἤθελές τα κ' ἤπαθές τα. Καὶ

70. Ἤθελές τα κ' ἤπαθές τα, γἰά σου Γἰάννη Μπαρλαφέζα. Πρὸς τοὺς πάσχοντας ἐξ ἰδίας ἀβουλίας ἢ ἀπροσεξίας. Ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἀρχαίαν.

«Αὐτὸς γὰρ εὗρε τοῦ κακοῦ τὴν πιτύαν.» Ἴδε καὶ Τ. 105.

71. Ἤθελες καὶ σὺ κυρά μου, ἤθελα κ' ἐγὼ ὁ καϋμένος.— Ἐπὶ τῶν ἀμοιβαίων συμπαθειῶν.

72. Ἠθέλησε νὰ 'γἰάσῃ καὶ 'ξεπάγἰασε.— Εἰς τοὺς ἀγαθόν τι ἐπιχειροῦντας καὶ βλαπτομένους. Ἴδε καὶ Τ. 105.

73. Ἤθελ' ὁ φτωχὸς νὰ 'παντρευτῇ καὶ νύχτα δὲν εὑρέθη.- Ἐπὶ τῶν ἀεννάως καταδιωκομένων ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης.

74. Ἡ θήκη σίδερο. καὶ ξύλο ἡ λεπίδα. Ὁμοία τῇ Α. 291—293., Θ. 2, καὶ Ο. 339.

75. Ἡ καινούργἰα ὑπόθεσις δίνει καινούργἰα πείραξι.— Πᾶσα νέα ἐπιχείρησις ἔχει καὶ νέας φροντίδας.

76. Ἡ κακὴ εἴδησις δὲν ἀργάει νὰ ἔλθῃ. Ὁμοία τῇ

77. Τὸ κακὸ δὲν ἀργεῖ νὰ ἔλθῃ. Καταληπταί. Ἴδε καὶ τὴν 164.

78. Ἡ κακὴ ζωὴ, τοῦ χάρου 'μοἰάζει.— Ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν δεινοπαθημάτων ἐπικαλουμένων τὸν χάρωνα.

79. Ἡ κακὴ νοικοκυρὰ κάνει καλὴ γειτόνισσα. — Ὅτι ἡ ἀποποίησις σκευῶν οἰκειακῶν γείτονος αὐστηρᾶς, πρὸς γείτονα καθιστᾷ φρονίμην καὶ προνοητικὴν αὐτὴν κατ' ἀνάγκην.

80. Ἡ κακὴ πληγὴ θεραπεύεται, τὸ κακὸν ὄνομα θανατώνει.— Ὅτι τῶν μὲν σωματικῶν παθῶν εὑρίσκεται πολλάκις ἡ θεραπεία, τοῦ δὲ κακοῦ ὀνόματος δυσκόλως.

81. Ἡ καλὴ θέλησις, εἶναι μικρὰ πληρωμή.— Σαφής,

82. Ἡ καλαὶς νοικοκυραὶς ἀνάργἰα μελετἰοῦνται.— Ἐπὶ τῶν σπανίως ἐκτιμωμένων καλῶν γυναικῶν.

83. Ἡ καλὴ καρδἰὰ φκἰασίδι, κ' ἡ καλήτερη φταμώρη. Καὶ

84. Ἡ καλὴ καρδἰὰ κάνει κόκκινα μάγουλα.— Εὔληπτος «Καρδίας εὐφραινομένης, πρόσωπον θάλλει».

85. Ἡ καλὴ κότα καλὸ φίλο προσμένει. Ἴδε τὴν 164. Τ.

86. Ἡ καλὴ 'μέρα ἀπὸ τὸ πρωῒ φαίνεται.— Ὅτι ἐκ νεότητος δείκνυται ὁ καλός. Παράβαλ. καὶ τὰς ἀρχαίας'

«'Εξ ὄνυχος τὸν λέοντα.»
«Αὐτίκα καὶ φυτὰ δῆλ', ἃ μέλλει κάρπιμ' ἔσεσθαι.» Ἴδε καὶ Ο. 655.

87. Ἡ καλὴ νέστρα καὶ μὲ κουτάλι γνέθει. Καὶ

Β'. 87. Ἡ καλὴ νοικοκυρὰ 'ς τὸν ἥλιο κοπανίζει, καὶ ς' τὸν ἄνεμο χτενίζει. Καὶ

88. Ἡ καλὴ νέστρα καὶ μὲ κουνεῖ καὶ γνέθει.—Ἐπὶ τῶν φιλέργων, οἵτινες παρὰ τὸ ἀνὰ χεῖρας ἔργον, πράττουσι καὶ ἕτερον πάρεργον.

89. Ἡ καλὴ νοικοκυρὰ μὲ τὸ λάδ' ἀνάφτει στιά.— Σαφής.

90. Ἡ καλὴ νοικοκυρὰ 'ς τὸ χωράφι φαίνεται.— Ἐπὶ τῶν ἐπιμελουμένων οἰκοδεσποτῶν τῶν ἰδίων κτημάτων.

91. Ἡ καμήλα γιά 'να ἄσπρο καὶ δὲν 'βγαίν' ἀγοραστής. Καὶ

92. Ἡ καμήλα γιὰ χίλι' ἄσπρα καὶ παντοῦ ἀγοραστής.— Ὅτι ἀπορίας οὔσης καὶ τὰ πολύτιμα εὐτελῶς πωλοῦνται· εὐπορίας δὲ καὶ τὰ εὐτελῆ τιμῶνται. Καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ λέγουσι·

Μπὶρ ἀξὲν, ἄνια ἀξὲν μπὶν ἀξὲν, βὲρ ἀξὲν.

93. Ἡ καμήλα δὲν κουτζαίνει ἀπὸ τ' αὐτί.— Ἐπὶ ζημιῶν ὅλως ἀσημάντων εἰς εὐποροῦντας.

94. Ἡ καμήλα 'πῆγε νὰ τῆς βάλουν κέρατα, καὶ τῆς ἔκοψαν τ' αὐτιά. Ἴδε ἄνω 72. καὶ Ε. 146.

95. Ἡ καμήλα τοῦ φτωχοῦ ἀντὶ τὰ γεννήσῃ ἀπόῤῥιψε.— Ἐπὶ δυστυχούντων. Ἴδε Ο. 43, καὶ Σ. 155.

96. Ἡ καρδιὰ πικρὴ καὶ τὸ στόμα γλυκύ. Καὶ

97. Γλυκόστομος καὶ πικρόστομος εἶναι.— Σαφεῖς. Ἴδε καὶ τὴν 74.

98. Ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου ῥαγίζεται 'σὰν τὸ γυαλί.— Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀπερισκεψίας ἢ κουφότητος τὴν ἀγάπην τῶν φίλων των στερουμένων.

99. Ἡ καρδιὰ τοῦ καλοῦ πάντα 'ναι καλή.—Ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν μὴ μεταβαλλομένων, καὶ ἂν ἀκόμη ὀργισθῶσιν.

100. Ἡ κασίδα 'ς τὴν κορφὴ, καὶ γαρούφαλο 'ς τ' αὐτί.— Ὁ στολισμὸς δὲν ἀφανίζει τὴν ἀσχημίαν, οὔτε ὁ ἔπαινος τὴν κακίαν.

101. Ἡ κατάρα καταρωτὰ καὶ πηγαίνει.— Εὔληπτος· διότι κατὰ τὴν ῥῆσιν τοῦ Εὐαγγελίου,

«'Εν ἄλλοις πταίομεν καὶ ἐν ἄλλοις ἀπολαμβάνομεν».

102. Ἡ κοιλιὰ αὐτιὰ δὲν ἔχει, (καὶ ἂν ἔχῃ δὲν ἀκούει). Καὶ

103. Ἡ κοιλιὰ 'ποῦ πεινᾷ αὐτιὰ δὲν ἔχει.— Οἱ πεινῶντες δῆλον ὅτι ἀστεϊσμοὺς δὲν δέχονται.

«Γαστὴρ οὐκ ἔχει ὦτα». Καὶ
«Χαλεπόν ἐστι λέγειν πρὸς γαστέρα, ὦτα οὐκ' ἔχουσαν». Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουσι·

Ventre affamé n' a point d' oreilles.

104. Ἡ κοιλιὰ εἶναι 'ς τὸν ἄνθρωπο λακκιὰ (λάκκος, βόθρος). —Ἐπὶ τῶν λαιμάργων, τῶν οὐ μόνον καταναλισκόντων τὴν περιουσίαν των, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ὑγείαν των.

105. Ἡ κοιλιὰ καὶ πολλὰ χωρεῖ κι ὀλίγα.— Σαφής. Καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν μακροθύμων.
«Ἡ κοιλία δὲ πολλὰ χωρεῖ κὠλίγα»·

106. Ἡ κοιλιὰ παράθυρα δὲν ἔχει.— Ὅτι ἕκαστος ὀφείλει νὰ ζῇ ὡς δύναται.

107. Ἡ κοιλιά του ἔχει κακὸν ἀφέντη.— Ἐπὶ τῶν διοικουμένων ἐκ τῶν κακῶν αὐτῶν ἕξεων.

108. Ἡ κοιλιά του παίζει (ἢ εἶναι) τούμπανο σωστό. — Πρὸς τοὺς πεινῶντας· καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἴδε καὶ Λ. 11.

109. Ἡ κολοκυθιὰ 'ς τὴ ῥίζα της ψοφάει.— Ὅτι οἱ εὐτελεῖς καὶ κακῆς φύσεως ἄνθρωποι ὅσῳ καί ἂν ἀναπτυχθῶσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀτελῶς πάλιν ἀποπερατοῦσι τὸ στάδιον αὐτῶν.

110. Ἡ κοπριὰ καὶ τὸ νερὸ κάμνουν τὸ λάχανο καλό. — Εὔληπτος.

111. Ἡ κόρη νὰ 'ναι κτενισμένη κ' ἡ αὐλὴ καθαρισμένη. — Ὅτι αἱ κόραι πρέπει καὶ περὶ αὐτῶν καὶ περὶ τῶν οἰκιακῶν ἅμα νὰ φροντίζωσι.

112. Ἡ κόρη κι ἂν ἀσχήμισε τὰ μαῦρα 'μάτια τά 'χει. Ἴδε Α. 198, καὶ 241. καὶ Τ. 15.

Β'. **112.** Ἡ κουβέντα του δὲν ἔχει ἀλάτι.— Ἐπὶ τῶν λαλούντων ἀκρίτως καὶ ἀνουσίως.

113. Ἡ Κουντῆς μὲ τὸν Πατσέλο (Κωνσταντῖνος καὶ Παρασκευᾶς) ὅλ' ἡμέρα 'ς τὸ μαστέλο. (Κυδωνιακή).— Ἐπὶ κακῶν ἕξεων καὶ μάλιστα οἰνοποσίας, *ἐξ ἧς πολλαὶ βλάβαι τοῖς ἀνθρώποις γίνονται.*

114. Ἡ κουρούνα, γιὰ νὰ μάθῃ τὸ περπάτημα τῆς πέρδικας, ἔχασε καὶ τὸ 'δικό της.— Ὅτι οἱ θέλοντες νὰ μιμηθῶσι τὰ ὑπὲρ τὴν δύναμίν των βλάπτονται μεγάλως.

115. Ἡ κουρούνα τὸ γαδοῦρι γιὰ καλὸ δὲν τὸ ψειρίζει. — Ὅτι ὁ μοχθηρὸς οὐ πλησιάζει τὸν ἄλλον ἐπ' ἀγαθῷ.

116. Ἤκουσα τὰ κουδούνια σου κ' ἔλεγα μάντραις ἔχεις. Ὁμοία τῇ Α. 50, καὶ Ο. 907 καὶ 908.

117. Ἡ κριθάρι ἢ τομάρι.— Σαφής, ληφθεῖσα ἐκ τῆς ἀνεκδότου ἐπιστολῆς τοῦ αὐτοσχεδίου ποιητοῦ Τζοπανάκου πρὸς τὸν Στρατηγὸν Νικηταρᾶν.

«Τὸ δῶρον σου, Νικηταρᾶ,
»ἄλογον χωρὶς οὐρά,
»ἢ μοῦ στέλνεις καὶ κριθάρι,
»ἢ σοῦ στέλνω τὸ τομάρι.» Ἴδε καὶ Γ, 60.

118. Ἡ κρίσις εἶναι φιλία.— Ἐπὶ τῶν φρονίμων οἵτινες διὰ τῆς ἀρετῆς των προσκτῶνται φίλους.

119. Ἡ κυρὰ ἔχει τὸν ἄντρα (ἢ τὸ σπῆτι) κ' ἡ κοπέλα τὰ κλειδιά.— Πρὸς τὰς οἰκοδεσπίνας κακῶς ἐμπιστευομένας εἰς τὴν τῶν ὑπηρετῶν μέριμναν καὶ φροντίδα..

120. Ἡ κυρά μας ἡ καλὴ (ἢ ἡ κυρὰ ἡ θωμαὴ) ἀπ' τὸν ὕπνο 'ς τὸ φαγί.— Ἐπὶ τῶν ἀβροδιαιτωμένων κυριῶν.

121. Ἦλθα ν' ἀνασάνω κ' ηὗρα καὶ μαλλιὰ νὰ ξάνω.— Ὁ τὰ βελτίω ζητῶν καὶ ἐμπίπτων παρὰ θέλησιν εἰς κόπους πλείονας. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Ε. 27, καὶ 222, καὶ Λ. 17.

122. Ἦλθαν τ' ἄγρια νὰ διώξουν τὰ ἥμερα.— Ἐπὶ τῶν ὑπὸ κακοήθων παραγκωνιζομένων ἀγαθῶν καὶ χρηστῶν.

123 Ἦλθε κι ἄλλος ἀπ' τὴν Κῶ, καὶ γυρεύει μερδικό.— Ἐπὶ τῶν ἀπαιτούντων νὰ μεθέξωσιν ἀδίκως εἰς τὰ τῶν ἄλλων.

124. Ἦλθε κι ἄλλος καπετάνιος, κόψε κι ἄλλο κολοκύθι.- Ἐπὶ τῶν κατ' ἀνάγκην ξενιζόντων.

125. Ἦλθεν ἀπ' τὴ χώρα καὶ φορεῖ καὶ τράγια γούνα.— Ἐπὶ τῶν παρ' ἐλπίδα ἐμφαινόντων ἄλλον τρόπον, ἢ τὸν προσδοκώμενον.

126. Ἦλθε τὸ καλοκαιράκι, στρίβ' ὁ γέρος τὸ μουστάκι· μ' ὅταν ἔλθῃ ὁ χειμώνας, πάει ὁ γέρος βλαστημώντας. Σαφής.

127. Ἦλθε τὸ νερὸ 'ς τ' αὐλάκι.— Εἰς τοὺς τακτοποιοῦντας τὰς ὑποθέσεις των ἢ τὴν διαγωγήν των.

128 Ἥλοις καὶ βροχὴ 'ποῦ παντρεύοντ' οἱ φτωχοί. Καὶ

129. Ἥλιος καὶ χιόνι παντρεύοντ' οἱ ἀρχόντοι. Καὶ

(Β. 129.) Ἥλιος καὶ βροχὴ τοῦ θεοῦ εὐχή. Σαφέσταται καὶ ᾀδόμεναι ὑπὸ τῶν παίδων. Ἴδε καὶ τὰς 341 καὶ 342 Ο.

130. Ἥλιος τοῦ ἡλιοῦ καθάρια τραμουντάνα. — Ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων.

131. Ἡ λολάδα δὲν κατοικεῖ ς' τὰ βουνά. Ἴδε τὴν 236.
132. Ἡ μαμούρα νίβεται κ' ἡ ποδιά της χαίρεται. —Ἐπὶ τῶν ῥυπαρῶν. Ὁμοία τῇ 1009, Ο.
133. Ἡ μάντρα 'σὰν χιλιάσῃ, τὸ λύκο δὲ φοβᾶται.— Ἐπὶ τῶν κεκτημένων πολλὰ καὶ μὴ δυσαρεστουμένων ἐπὶ ἀπωλείᾳ ὀλίγων.

134. Ἡ μεγάλη καλωσύνη εἶναι καὶ μπουταλωσύνη.—Ὅστις παραβλέπει πάντοτε ἢ εὐεργετεῖ χωρὶς νὰ βλέπῃ καὶ τὸ ἴδιον συμφέρον νομίζεται νὰ εἶναι βεβαίως εὐήθης. Ἰταλιστὶ δὲ

«Chi e tropo bono, tropo coglione,»

135. Ἡ μὲν χεὶρ ἐν Αἰτωλοῖς, ὁ δὲ νοῦς ἐν Κλωπιδῶν· Ἀρχαία παροιμία. Εἰς κλέπτοντας παντὶ τρόπῳ καὶ χειρὶ καὶ νῷ. Πόσοι δὲ κατὰ δυστυχίαν τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσι τὴν σήμερον; *ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάττῃ ἀπὸ τὰ χειρότερα!*
136 Ἡμέρα μὴ διανεύεσαι καὶ νύχτα μὴ φοβᾶσαι.-Ἐπὶ τῶν μὴ βουλευομένων ἄκαιρα καὶ ἑπομένως διατελούντων ἐν ἀταραξίᾳ.
137. Ἡμέρας χαρὰ καὶ χρόνου λύπη. Ἡ ἁμαρτία εὐφραίνει πρὸς καιρὸν τοὺς ἁμαρτάνοντας, γίνεται δ' ἔπειτα εἰς αὐτοὺς πολυχρονίου λύπης αἰτία.
138. Ἢ μὲ τὸ γλυκὸ 'ς τὰ χείλη, ἢ μὲ τὸ πουγγὶ 'ς τὸ χέρι. Ἴδε Μ. 180, Ο. 442 καὶ 448 καὶ Χ. 30.
139. Ἡ μία νύφη ἕνας δαίμονας, κ' ἡ δυὸ νύφαις δέκα.— Εἰς παρεισφρυούσας εἰς οἴκους ἔριδας ὑπὸ τῶν νυμφῶν.

140. Ἢ μικρὸς μικρὸς 'παντρέψου, ἢ μικρὸς καλογερέψου. Ὅτι τὰ πάντα πρέπει νὰ γίνωνται ἐν καιρῷ κ' ἰδίᾳ ὁ γάμος· διότι ὁ παρ' ἡλικίαν γενόμενος γάμος γεννᾷ πολλὰ κακὰ ἐν τῷ βίῳ. ὅστις εἶναι βραχύς. Ἴδε καὶ τὴν 172.
141. Ἢ 'μίλειε ὅπως φορεῖς, ἢ φόρειε ὅπως 'μιλεῖς. — Ἐπὶ τῶν συμμορφουμένων ἁρμοδίως τοῖς ἤθεσι καὶ τοῖς τρόποις. Ἴδε καὶ τὴν 147.
142. Ἡ μοῖρά μου τὸν ἄντρα μου καλὸν κακὸν τὸν κάνει.— Ἐπὶ ἀνδρῶν ὧν οἱ τρόποι καὶ τὰ ἤθη μεταβάλλονται ἢ ἐκ τύχης ἢ ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν γυναικῶν, διότι ἐκ τοῦ τρόπου αὐτῶν ἐξαρτᾶται ὁ καλὸς ἢ κακὸς κατ' ἀνάγκην τρόπος τῶν ἀνδρῶν.

143. Ἡ μούρη του γίνεται ὅλη κρέας. — Ἐπὶ ἀφιλοτίμων.

144. Ἡ μυῖγα διώχνει τ' ἄλογα. —Εἰρωνικῶς δι' ἐκείνους, οἵτινες ἀποδίδουν εἰς ἑαυτοὺς μεγάλην ἀξίαν, ἐν ᾧ οὐδὲν σημαίνουσι.

145. Ἡ μυῖγα συχασιὰ δὲν ἔχει, ἀλλὰ φέρει ἀνακατώματα.—Ὅτι πολλάκις κακῶς ἐκφραζομένη φράσις προκαλεῖ ἔριδας. —

146. Ἡ μυίγιαις πάντα τρέχουν 'κεῖ ποῦ 'βρίσκουν μέλι. —Ἐπὶ τρυφηλῶν ὀρεγομένων ἀεὶ τὰ γλυκέα. Σχετ. τῇ 37 Σ.

147. Ἡ νὰ ὑψηλοφρονῇς ὀλιγώτερον, ἢ νὰ δύνασαι περισσότερον.—Συμβουλὴ πρὸς τοὺς οἰηματίας, ὅτι πρέπει νὰ συμμορφώνουν τὸ ἦθος μὲ τὴν ἀτομικὴν αὐτῶν βαρύτητα. Ὁμοία τῇ 141.

148. Ἡ 'ντροπὴ νικᾷ τὴν ἀντρία. Σαφής.

149. Ἡ νύφη ἀπ' τὴν πεῖνά της ἔτρωγε τὰ κροκίδια. —Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης καὶ τὰ εὐτελῆ προτιμώντων.

«Τέτιγας ἐσθίειν.» Ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι.

150. Ἡ νύφ' ἀφόντας γεννηθῇ ἀπὸ τὰ συμπεθεριὰ κρατεῖ (ἢ τῆς πεθερᾶς της 'μοιάζει).—Ἐπὶ τῶν συμμορφουμένων κατὰ τὰ ἤθη καὶ τοὺς τρόπους νέων οἰκείων καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων. Ἴδε καὶ Α. 164.

151. Ἡ νύφη μας τὴν εὐμορφιὰ 'ς τὴν κεφαλὴ τὴν ἔχει.—Ἐπὶ τῶν διαπρεπόντων ἐπὶ διανοητικοῖς προτερήμασι, καὶ εἰρωνικῶς τὸ ἐναντίον.

152. Ἡ νύφη μὲ χωρὶς προικιὰ 'μιλᾷ καὶ συλλογιέται. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Νύμφη ἄπροικος παῤῥησίαν οὐκ ἔχει.»

153. Ἡ νύφη ὅταν δὲν 'μιλᾷ, πάντεχε πῶς θὰ πεινᾷ.—Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης δεικνυόντων τὰς διαθέσεις των.

154. Ἡ νύφη 'ς τὰ πεθερικὰ χωρὶς γαμπρὸ τί θέλει ;—Ὅτι οἱ περιφρονοῦντες τὴν ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ ἐπισύρουσιν εἰς ἑαυτοὺς ὄνειδος.

155. Ἡ νυφούλα πρόκοψε τ' ἁγιοῦ Λαζάρου τὸ 'σπερνό. Ἴδε Α. 37 καὶ 38, καὶ Ε. 207 κλπ.

156. Ἡ νύχτα ἔχ' αὐτιὰ κ' ἡ 'μέρα 'μάτια.—Ὅτι ἀνάγκη νὰ προσέχωμεν πάντοτε καὶ πανταχοῦ εἰς τοὺς λόγους καὶ πράξεις μας.

157. Ἡ νύχτα κάνει 'Πίσκοπο κ' ἡ αὐγὴ Μητροπολίτη. Καὶ

158. Ἡ νύχτα γεννᾷ δράκοντας κ' ἡ αὐγὴ ὅλ' ἄρχοντας.—Ἐπὶ τῶν αἴφνης καὶ ἀνελπίστως ἐν βραχεῖ χρόνῳ γινομένων.

«Ἀλλ' ἡμέρα τις πολλὰ καὶ μέλαινα νὺξ τίκτει βροτοῖς.»

159. Ἡ νύχτα στεφανώνει τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας. Εὔληπτος.

160. Ἡ ξένη ἔγνοια γεράζει τὸ σκύλο. Ἴδε καὶ τὴν Τ 404.

161. Ἠξεύρω τί θέλει, πάλι σῦκα θέλει. — Εἰς τοὺς ἅπαξ κινδυνεύσαντας καὶ συχνάκις τὸν αὐτὸν ἐνθυμουμένους κίνδυνον. Ἡ παροιμία ἔχει τὴν ἀρχήν της ἐκ τοῦ ἑξῆς. Ἔμπορός τις ταξειδεύων μὲ σῦκα ἐναυάγησε, μόλις δὲ κολυμβῶν ἐσώθη εἰς τὴν ξηράν· ἰδὼν δὲ μετ' ὀλίγον τὴν θάλασσαν γαληνιῶσαν, εἶπεν εἰς τοὺς συναυαγήσαντας καὶ συσσωθέντας· «ἠ ξ ε ύ ρ ω ἡ θ ά λ α σ σ α τ ί θ έ λ ε ι π ά λ ι ν, σ ῦ κ α θ έ λ ε ι.» Ὁμοία ἡ παροιμία μὲ τὸν 49 Αἰσώπιον μῦθον.

162. Ἡ ὀκτὼ λογιῶ φαγὶ ἡ σαρδέλα μοναχή. — Ἐπὶ τῶν μὴ εὐχαριστουμένων τοῖς ὀλίγοις καὶ λιτοῖς.

163. Ἡ ὁμόνοια φτιάνει σπήτι κ' ἡ διχόνοια τὸ χαλάει. Σαφεστάτη.

164. Ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀπὸ τὰ κεραμίδια κατεβαίνει. — Ἐπὶ τῶν λάθρα ἐνεργούντων καὶ μὴ ἀναλογιζομένων ὅτι δύνανται νὰ φωραθῶσιν. Ἴδε καὶ τὴν 76 καὶ 77.

165. Ἡ ὄρνιθα, ὅταν πέσῃ 'ς τὸ σωρὸ, σκαλίζει. Σαφής.

166. Ἡ ὄρνιθα, πίνοντας νερὸ, σηκώνει τὸ κεφάλι της καὶ βλέπει τὸ θεὸ (ἢ κατ' ἄλλους τὸν οὐρανό). — Ἐπὶ τῶν εὐπαθόντων καὶ δεικνυόντων εὐχαριστίαν πρὸς τοὺς εὐεργέτας. Συμβουλὴ ὑπενθυμίζουσα ἡμῖν *τὰ πρὸς τὸν πλάστην χρέη μας* καὶ τὰ πρὸς τοὺς ὁμοίους μας.

167. Ἡ ὄρνιθα σκαλίζουσα ἔβγαλε τὸ 'μάτι της, καὶ 'ξανασκαλίζουσα ἔβγαλε καί τ' ἄλλο της. — Ἐπὶ τῶν μὴ σωφρονιζομένων ἔκ τινος δυστυχήματος καὶ περιπιπτόντων πάλιν εἰς αὐτὸ ἐπὶ μείζονι βλάβῃ. Οἱ παλαιοὶ κατὰ Κοραῆν ἐσήμαινον τὸ αὐτὸ μὲ τὸ

«Μὴ κινεῖν τὸν ἀνάγυρον»· καὶ μὲ τὸ

«Μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον.» Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουσι

N' éveillez pas le chat qui dort.

168. Ἡ παδέλα ἐπαινέθη, ἀργυρόπατο πῶς ἔχει, κ' ἡ κουτάλα τσ' ἀπεκρίθη, ὅπως εἶσ' ἐγὼ σὲ 'ξέρω. — Ἐπὶ τῶν ἐγκαυχωμένων, ὅτι λανθάνουσιν ἄλλους.

169. Ἡ παιδεία καὶ τὸ ξύλο κάμνουν σωστοὺς τοὺς ἀνθρώπους. (Ἐκ τῶν παροιμιῶν τοῦ Σολομῶντος). Καί

170. Τὸ ξύλο 'βγαίνει ἀπ' τὸν παράδεισο (ἢ κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανό). — Ὅτι ἡ παιδεία σωφρονίζει τὸν νουνεχῆ καὶ τὸ ξύλον τὸν ἄφρονα.

«Ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται.»

171. Ἡ παλαιὰ κότα ἔχει τὸ καλὸ πάχυ (ἢ τὸ καλὸ ζουμί).

Ἐπὶ τῶν ἐμπείρων τῶν παραγόντων ἔργα κοινωφελῆ. Ἴδε καὶ Α. 274, Ο. 780 καὶ Τ. 244 καὶ 245.

172. Ἡ 'παντρειὰ καὶ τὸ τσουκάλι θέλ' ἀνάγκαση μεγάλη. Ὅτι τὰ δεόμενα ἐπισπεύσεως οὐ χρήζουσιν ἀναβολῆς καθὰ ἐπιζήμια. Ἴδε καὶ τὴν σχετικὴν 140.

173. Ἡ παππαδιὰ κατούρησε, τὸ ποτάμι γέμισε. — Ἐπὶ τῶν δι' ἑνὸς λόγου ἢ ἔργου βλαπτόντων τὴν κοινωνίαν ὅλην.

174. Ἡ παππᾶς παππᾶς, ἢ ζευγᾶς ζευγᾶς ἢ καθάριος μυλωνᾶς.—Ὅτι ἕκαστος χρεωστεῖ ἐν ᾧ ἐκλήθη ἐκεῖ καὶ νὰ μένῃ, ἐκτὸς ἀνάγκης.

Ἡ παροιμία αὕτη ἔλαβε φαίνεται τὴν ἀρχήν της ἀπὸ τὴν ἐπιφώνησιν χωρικοῦ τινος εἰς τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ ἱερέως μὲ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας του, ἐπειδὴ ὁ ἱερεὺς ἐνασχολούμενος μᾶλλον εἰς τὸν ἀγρὸν ἢ τὸν ναὸν ἔφερεν εἰς ἀγανάκτησιν τοὺς χωρικοὺς, εἰς τῶν ὁποίων τῷ εἶπε, ἢ π α π π ᾶ ς π α π π ᾶ ς ἢ ζ ε υ γ ᾶ ς ζ ε υ γ ᾶ ς.

175. Ἡ *παστρικιὰ θέλει νὰ κρυφτῇ, κ' ἡ χαρὰ δὲν τὴν ἀφίνει.—Εἰς τοὺς συνειθίσαντας εἰς ἐλαττώματα καὶ μὴ ἀποσπωμένους ἐξ αὐτῶν διότι νομίζουσι ταῦτα πλεονεκτήματα πρὸς εὐτυχίαν.

176. Ἡ πατούσαις του εἶν' ἀργασμέναις.—Πρὸς τοὺς γεγυμνασμένους καθ' ὅλα.

177. Ἡ πεθερὰ, κι ἀπὸ ζάχαρι ἂν ἦναι, πάντα πικρὴ εἶναι.— Ἐπὶ τῶν δυστρόπων νυμφῶν, ὧν πολλαὶ ἀποστρέφονται τὰς πενθερὰς διαβιωσάσας ἐν τιμῇ καὶ ὑπολήψει ὅπως αἱ νύμφαι ἐνεργῶσιν τὰ ἐν οἴκῳ ὡς βούλονται καὶ ἐκτελῶσιν ἀπεριορίστως τὰς διαθέσεις των, ὧν ἕνεκα περιφρονοῦσι πᾶν ἱερὸν καθῆκον.

178. Ἡ πεῖνα ἀνοίγει τὰ 'μάτια. Ἴδε τὴν 285 καὶ 197 Π.

«Πενίᾳ σοφία ἔλαχεν.»

179. Ἡ πεῖνα κάστρα πολεμᾷ, καὶ κάστρα παραδίνει. — Ὅτι ἐκ τῆς ἀνάγκης ὁ ἄνθρωπος πράττει καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν. Ἴδε καὶ τὴν 41.

180. Ἡ πεῖνα 'μάτια δὲν ἔχει, κι ἂν ἔχῃ δὲ βλέπει.— Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνεχείας ἀδικούντων παρὰ γνώμην καὶ φύσιν αὐτῶν.

181. Ἡ περσυνὴ φωλιὰ δὲν ἔχει πουλιά.— Ἐπὶ τῶν ἀείποτε ἀνακαινιζόντων τὰ παλαιὰ ἀνωφελῶς.

182. Ἡ πεσιὰ δὲν ἔχει ἀντριά. — Ἐπὶ τυχαίων καὶ καθ' ὧν δὲν ἰσχύει ἡ ἀνδρία.

183. Ἡ πέτρα μεταβάρεσε σὲ μαθημένο τόπο.— Εἰς τοὺς πολλάκις τ' αὐτὰ παθόντας.

184. Ἡ πέτρα πέτρα λέγεται, καὶ πέτρα εἶν' ὁ ἄνθρωπος.- Ὅτι διὰ τῆς ὑπομονῆς πάντα μετριάζονται.
«Διὰ τῆς ὑπομονῆς πάντα δοῦλα γίγνονται.» Ἴδε καὶ Τ. 435 καὶ 436.

185. Ἡ πέτρα 'ποῦ κοιλάει, μούχλα δὲν πιάνει. — Ὅτι ὁ φίλεργος οὐδέποτε στερεῖται τὰ τῆς συντηρήσεώς του μέσα, ἐνῷ ὁ ὀκνηρὸς τοὐναντίον.
«Πλούτου ὀκνηρὸς ἐνδεὴς γίγνεται.» Ἴδε Ο. 431 καὶ 580.

186. Ἡ πίκραις κόρτουν γόνατα κ' οἱ λογισμοὶ γερνοῦσι,
Κι ὅποιος τὰ ἔχει καὶ τὰ δυὸ ἅμα τὸν καταλοῦσι. Καὶ

187. Ἡ πίκρα πύργο καταλεῖ. — Γνωστή, διότι ἡ λύπη ἐξοντώνει καὶ τὸν ἰσχυρότερον. Ἴδε καὶ 122 Κ. καὶ 718 Ο.

188. Ἡ πίσσα κρύβει τῆς τύφλαις τοῦ μαραγκοῦ. — Ἐπὶ τῶν καλυπτόντων τὰ ἑαυτῶν ἐλαττώματα κλπ.
«Πίσσα ναυπηγεῖν καὶ ἐλέγχεα κατακαλύπτει.» Ἴδε καὶ 622 Τ.

189. Ἡ πληγὴ 'σὰν κρυώσῃ, πονεῖ. Καταληπτή.

190. Ἡ πληγὴ τῆς μαχαιριᾶς 'βρίσκει γιατρειά, τῆς γλώσσας, μήτε παρηγοριά. — Διότι ὁ πικρὸς λόγος, ὡς δεινότερος τῶν πληγῶν, μένει πολλάκις ἀνίατος. Ἴδε καὶ τὴν 40.

191. Ἡ πολλαὶς μαμμαὶς πνίγουν τὸ παιδί. —Ὅτι ἡ ἀσυμφωνία πολλῶν ἐπιφέρει ἀνίατα δεινά.
«Πολλῶν ἰατρῶν εἴσοδος μ' ἀπώλεσεν». Ἴδε καὶ Ο. 129 καὶ Π. 190 καὶ 191.

192 Ἡ πολλαὶς τὴ μιὰ θὰ φέρουν.—Σαφής. Καὶ Γαλλιστί·
Tant va la cruche à l' eau qu à la fin elle se casse.

193 Ἡ πολλαὶς φροντίδαις ἄσπρισαν τῆς τρίχαις του.—Ὅτι ἡ λύπη καὶ μάλιστα ἡ ἠθική, καὶ αἱ ἀδιάκοπαι φροντίδες σύρουν τὸν ἄνθρωπον εἰς πρόωρον γῆρας, καὶ εἰς τὸν θάνατον.

194. Ἡ πολλὴ ἄδεια κάνει τὸν νοικοκύρη κλέφτη. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἰδίας παραβλέψεως ζημιουμένων. Ἴδε καὶ τὴν 59.

195. Ἡ πολλὴ ἀκρίβεια φέρνει τὴ 'φτήνια· διότι ὅπου ἡ συσσώρευσις ἐμπορευμάτων ἐκεῖ καὶ ἡ ἔκπτωσις τῶν τιμῶν αὐτῶν. Ἴδε καὶ Ο. 661.

196 Ἡ πολλὴ 'ντροπὴ σοῦ χάνει καὶ τὸ ῥοῦχο. — Ἐπὶ τῶν συστελλομένων ἀκρίτως. Ἴδε καὶ τὴν 58.

197. Ἡ πολλὴ σπορὰ νικᾷ τὴν ἀσταχυά. — Ὅτι πᾶσα πλησμονὴ βλαπτική.

198. Ἡ πολλὴ σπουδὴ τοῦ 'βγαλε τὰ μυαλά.-Εἰς ἐκείνους, οἵτινες καί τοι πεπροικισμένοι διὰ πολυειδῶν γνώσεων, ἐνεργοῦν καὶ πράττουν εἰς ἀντίθετον θέσιν τοῦ κοινοῦ λαοῦ, ὅςτις *ἀπὸ ἀνοησίαν ἀποκαλεῖ τρέλλαν τὴν ἱκανότητά του.*

199 Ἡ πολλὴ δουλιὰ (ἡ προθυμία) κάμν' ἐχθρούς. Σαφής. «Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με,» ἐξ οὗ καὶ οἱ Γάλλοι χρῶνται τῇ φράσει·

Pas trop de zèle.

200. Ἡ πολλὴ φτώχια καὶ τὸ πολὺ βιὸ κάνει πολλοὺς χωρὶς μυαλό. —Ὅτι ἡ κακὴ χρῆσις τῆς ἀφθονίας καὶ ἡ ἔνδεια πολλοὺς καταστρέφουσι πράγματι.

201. Ἡ πολυπαιδοῦσα νικᾷ τὸ χάρο. (Κιμωλία.)—Ὅτι, ἂν καὶ ὁ θάνατος ἀφαιρέσῃ τέκνα τινα, τὰ ἐμμένοντα ἀναπληροῦσιν αὐτὰ καὶ νικῶσιν αὐτόν.

202. Ἡ πορδὴ κι ἂν δὲν βρωμάει πάντα πορδὴ εἶναι.— Ὅτι ὁ κακὸς λόγος καὶ ἂν δὲν ἔχῃ ἐπιβλαβῆ χαρακτῆρα εἶναι ὅμως πάντοτε δυσάρεστος.

203. Ἡ πορδοῦ εἶναι γελοῦ.— Ἐπὶ τῶν ἄτοπα πραττόντων καὶ καταγελάστων γιγνομένων.

204. Ἡ πόρτα γράφει τοῦ παιχνιδιοῦ τὰ τέλη.— Ὅτι τὸ τέλος τῶν πραγμάτων ἄδηλον διὰ τὸ εὐμετάβολον τῆς τύχης. «Οὐδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε».

205. Ἡ πραμάτεια θέλει 'μάτια.— Σαφής. Ἴδε Κ. 1, καὶ Μ. 47.

206. Ἡ προβατίνα, ἂν πάγῃ 'ς τὸ λόγγο, ἢ μαλλὶ θ' ἀφήσῃ ἢ κέρατο.— Ἐπὶ τῶν ἐγκαταλιμπανόντων ἴχνος τῆς ὑπάρξεώς των κατ' ἀνάγκην.

207. Ἡ προκοπὴ νικάει τὴ φτώχια.— Σαφής.

208. Ἡ πρώτη γνώμ' εἶν' τοῦ Θεοῦ, ἡ δευτέρα τοῦ διαβόλου.— Ἐπὶ τῶν κατ' ἀρχὰς καλῶς βουλευομένων, ὕστερον δὲ κακῶς, πονηροὺς προσλαμβανόντων συμβούλους.

209. Ἡ πρώτη 'μέρα τῶν φωτῶν εἶναι ὅπου φωτίζει·
Ὁ ὕστερος μετανοιωσμὸς τίποτε δὲν ἀξίζει.—
Ἐπὶ τῶν ἐκτελούντων ἐγκαίρως τὰς ὑποθέσεις των καὶ ἀποτυγχανόντων κατόπιν ἐπιζημίως. Ἴδε καὶ τὴν 270.

210. Ἡ πρώτη μου γυναίκα, ἡ δεύτερη κυρά μου, ἡ τρίτη ἡ 'στερνότερη ῥαβδὶ τοῦ κεφαλιοῦ μου. Καὶ

211. Ἡ πρώτη εἶν' γυναῖκά μου, ἡ δεύτερη κυρά μου,
Ἡ τρίτη ἡ καλλίτερη εἶναι βασίλισσά μου. Καὶ

212. Ἡ πρώτη μου γυναίκα, ἡ δεύτερη κυρά,
Ἡ τρίτη 'σὰν εἰκόνα 'ποῦ στέκεται 'ψηλά.—

Αἱ παροιμίαι, ἂν καὶ φαίνωνται ὅτι εἶναι σαφεῖς, δὲν ἀληθεύουν πάντοτε· διότι ὅ,τι δύναται νὰ συμβῇ ἐκ τῆς τρίτης γυ-

νικός, δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἐκ τῆς πρώτης, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἔχῃ ἀνατροφὴν ἢ νὰ ἦναι φύσει δύστροπος· *καθότι ἡ πρώτη ἀποβαίνει χειροτέρα καὶ τῆς τρίτης*, καὶ ἀλλοίμονον τότε τῷ δυσμοίρῳ ἀνδρί. Ἴδε 160 Κ, καὶ Π. 273.

213. Ἡ πρώτη μπουκιὰ εἶναι τριβελιά.—Ὅτι ἡ ἀρχὴ παντὸς ἔργου κοπιαστική.

214. Ἡ ῥούφα ἢ φύσα· καὶ τὰ δυὸ δὲ γίνονται.— Σαφής.

(Β' 214.) Ἡ ῥοδοδάφνη 'ναι πικρὴ κ' ἡ λυγαριὰ μυρίζει·

Πικρὴ 'ναι καὶ ἡ λυγαριὰ, ἀλλὰ μοσχομυρίζει.—

Ἐπὶ τῶν ἐχόντων διαφόρους ἕξεις καὶ δυσκόλως ἀλλοιουμένων.

215. Ἦρθεν ἕνας, ἦρθαν δυὸ, ἦρθεν κι ὁ κουκουλιανός. — Ἐπὶ τῶν συσσωρευομένων ἀγνώστων καὶ ἀκλήτων.

216. Ἡσαΐα χόρευε, κάθου καὶ κοιλόρευε.— Ἐπὶ τῶν εὐφραινομένων καὶ ὀλιγωρούντων τῶν σπουδαίων.

217. Ἡ σ' ἐπῆρα ἢ μ' ἐπῆρες, 'παρθήκαμε 'Φροσύνη μου. — Ἐπὶ συναιτεριζομένων.

218. Ἡ σιωπή μου πρὸς ἀπόκρισί σου. — Ὅτι πολλάκις ἡ σιωπὴ ἀποβαίνει κρείττων πάσης ἀποκρίσεως.

«Σιωπὴ τοῖς σοφοῖς ἀπόκρισις». (Εὐριπιδ). Οἱ δὲ Γάλ. λέγουσι·

Qui ne dit mot consent.

219. Ἡ σκουριὰ τρώγει τὸ σίδερο καὶ τὸ νερὸ τὴν πέτρα.— Ἐπὶ τῶν μικρῶν καὶ ἐλαχίστων καταστρεφόντων μεγάλα πολλάκις.

220. Ἡ σκύλ' ἀπὸ τὴ βιά της τυφλὰ γεννᾷ τὰ παιδιά της (ἢ τὰ κουτάβια της). — Ὅτι ἡ ἄνευ σκέψεως ἐπιχείρησις οἱουδήποτε ἔργου καλὴν ἔκβασιν δὲν λαμβάνει. Συνῳδὰ ταύτῃ καὶ

« Καί τε κύων σπερχθεῖσα τυφλὴν προέηκε γενέθλην.» Ὁμοίως καὶ τὸ ἑξῆς δίστιχον Εὐριπ.

«Ἡ βραδύπους βουλὴ μέγ' ἀμείνων, ἡ δὲ
«ταχεῖα ἀεὶ ἐφελκομένην τὴν μετάνοιαν ἔχει.»

Ἴδε 627 καὶ 415—417 Ο.

221. Ἡ στενοχωριὰ σπᾷ τὴν λουμπάρδα (ἀγγεῖον). Χιακή. Καὶ ἄλλως

222. Μὴ πολυτραβᾷς τὸ σχοινὶ, γιατὶ σπάζει.—Ὅτι ὁ πολὺς ζῆλος ἀποβαίνει ἐπιβλαβὴς εἰς τὰς ἐργασίας, ἢ ὅτι ἡ ἀδηφαγία θανατώνει τοὺς χρωμένους αὐτῇ.

223. Ἡ στραβὰ 'ναι τ' ἄρμενα (ἢ ὁ 'γιαλὸς) ἢ στραβ' ἀρμενίζομε. Καὶ

224. Ἡ στραβὸς εἶν' ἀργαλιὸς ἢ φταίγουν τὰ μιτάρια.—

Ἐπὶ τῶν ἀνεπιτηδείων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των καί αἰτιώντων των ἄλλους.

225. Ἡ συχνὴ ἡ συντροφιὰ φέρν' ἀγιάτρευτ' ἀῤῥωστιά.— Ἐπὶ τῶν συχνῶς ποιουμένων τὰς ἐντεύξεις, αἵτινες ἐπάγονται ἐνίοτε δυσάρεστα ἀποτελέσματα.

226. Ἡ τάβλα νά 'χῃ τίποτε, καὶ τὸ μαντῆλ' ἂς λείπῃ.— Ἐπὶ τῶν ἀρκουμένων τοῖς μάλιστα ἀναγκαίοις.

227. Ἡ τέχνη κέρδος καὶ τιμὴ κάνει. Εὔληπτος

228. Ἡ τιμὴ ἀπὸ τὸ σπῆτι βγαίνει, κ' ἡ πομπὴ ἀπὸ τὸ σπῆτι βγαίνει. — Ὅτι ἐπαινούμεθα ἢ δυσφημούμεθα ἐκ τῶν οἰκείων.

«οἴκοθεν ὁ μάρτυς.»

229. Ἡ τιμὴ τιμὴ δὲν ἔχει, καὶ χαρᾶς τον 'ποῦ τὴν ἔχει. Ὅτι ἡ τιμὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸ πολυτιμότερον ἀγαθόν, *ἀλλὰ δυστυχῶς σήμερον ὁ περιμένων νὰ ζήσῃ δι' αὐτῆς καὶ μόνης καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ κόπων ἀπατᾶται καὶ ζῇ κακῶς.*

230. Ἢ τὸ σκύλο νὰ κρατῶ, ἢ νερὸ νὰ 'βγάζω.—Πρὸς τοὺς ζητοῦντας τὰ δύσκολα παρ' ἄλλων, καὶ πρὸς τοὺς προσποιουμένους. Ἴδε 225, Σ. καὶ 385 καὶ 582 Τ.

231. Ἢ τὸ σκύλο σκότωσε ἢ τὸ μύλο χάλασε.—Ἐπὶ τῶν κακῶς εἰθισμένων ὧν ἕνεκεν ἀνάγκη νὰ ἀπομακρύνωνται τὰ μᾶλλον βλάπτοντα ἡμᾶς.

232. Ἦτο στραβὸ τὸ κλῆμα, ἔφαγε κι ὁ γάδαρος κι ἀποστραβώθηκε.—Ὅτι αἱ δυστυχίαι πολλάκις ἐπέρχονται εἴς τινα ἀλλεπαλλήλως. Ἴδε 408 Τ.

233. Ἢ τοῦ ὕψους ἢ τοῦ βάθους. Σαφής.

234. Ἢ τὸ χέρι 'ς τὴ τζέπη, ἢ τὸ καπέλο 'ς τὸ χέρι. Σαφής.

235. Ἦτο χλωρὸ καὶ 'φύρανε.—Πρὸς τοὺς αἴφνης καὶ ἀνελπίστως ἀποστερουμένους πράγματός τινος.

236. Ἡ τρέλλαις τῶν ἀνθρώπων εἶναι πολλῶ λογιῶ.

«Μανίαι οὐ πᾶσιν ὅμοιαι.» Ἴδε τὴν σχετ· 131.

237. Ἡ τρέλλαις τῶν παιδιῶν 'ς τὸ κεφάλι τῶν γερόντων. Σαφής.

238. Ἡ τρέλλα παροιμία εἰς ὅλους δὲν εἶναι. Καὶ ἑτέρα.

239. Κατὰ τὴν τρέλλα γράφεται κι ὁ τρελλός.—Διδάσκαλος τις ἐρωτηθεὶς μὲ πόσα λάβδα γράφεται ἡ τρέλλα, ἀπεκρίθη, *κατὰ τὸν βαθμὸν κ' ἡ τρέλλα.*

240. Ἡ τριανταφυλλιὰ κάνει καὶ τριαντάφυλλα, κι ἀγγάθια.—Ὅτι καλὰ καὶ κακὰ εἰσὶν μεμιγμένα.

241. Ἡ τσούπα (κόρη) γιὰ λόγου της γυρεύει. Ὁμοία τῇ 268 Α.

242. Ἡ τύχη καὶ τὸ γυαλὶ δὲ βαστοῦν πολὺν καιρόν. — Ἐπὶ τῶν εὐμεταβλήτων. Ὁμοία τῇ Γ. 105.

243. Ἡ ὑπόσχεσις κ' ἡ ἀπάτη εἶναι κλαδιά. — Ἐπὶ τῶν δεικνυομένων ὅτι διαφέρουσιν ἀλλήλων, φύσει δ' ὁμοίων ὄντων.

244. Ηὕραμε ζουρλὸ παππᾶ, κι ὅλη 'μέρα ψάλλομε. — Εἰς ἀχρείους ὑπηρέτας οἱ ὁποῖοι διὰ τὴν ἱλαρότητα τοῦ κυρίου των, ἀκαταπαύστως ἀτακτοῦσι.

245. Ηὗρε ἡ κορφὴ τὸν πάτο.—Εἰς τοὺς τὰ οἰκεῖα ἀφειδῶς κακοεξοδεύοντας.

246. Ηὗρε κι ὁ παππᾶς τὸ χωριό.—Ἐπὶ ὁμοίων.

247. Ηὗρες κρίνι (κρίνο), νὰ πάρῃς μέλι. Καὶ

248. Ηὗρες πούλουδο νὰ πάρῃς μέλι. — Ἐπὶ ἀνεπιτυχοῦς ἐκλογῆς.

249. Ηὗρες καιρὸ, βάθρακα, νὰ πηδᾷς 'ς τὰ κάψαλα.—Ἐπὶ τῶν καραδοκούντων εὐκαιρίαν.

250. Ηὗρες τραπέζι κάθησε, ηὗρες ξύλο τραβίξου. — Ὅτι καλὸν ν' ἀπομακρινώμεθα ἀπὸ τῆς κακῆς ὁμιλίας καὶ συντροφίας. «Ἄγυριν εἴς φυγέτω.» Ἴδε 647, Ο. καὶ 160 Π.

251. Ηὗρες ψάρι, Κότσα, ὅλα τ' ἄλλα κλώτσα.—Ἐπὶ τῶν κατὰ τύχην εὑρισκόντων τὸ ἐφετὸν καὶ ἐπομένως ἀποῤῥιπτόντων πᾶν ἕτερον.

252. Ηὗρε τὸ δυάρι 'ς τὴ λάσπη.—Εἰς τοὺς δι' ἐλπίδα εὐτελοῦς κέρδους πίπτοντάς εἰς ἀτιμίαν.

253. Ηὗρε τὸ κουπὶ 'ς τὸ νερό. — Ἐπὶ τῶν ἀποφευγόντων τὰ χαλεπά.

254. Ηὗρε τὸν θεὸν κοιμούμενον.— Ἐπὶ τῶν ἀνεξετάστως ἐνεργούντων.

255. Ηὗρε τὸ 'ταῖρί του. — Εἰς ὁμοίους κατὰ τὴν κακίαν.

256. Ηὗρε τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα. — Ἐπὶ τῶν ἀποκτησάντων εὐχάριστα πράγματα.

257. Ηὗρε ψόφιο γάδαρο νὰ 'βγάλῃ τὰ πέταλλα. — Ἐπὶ τῶν ἀδικούντων καὶ βλαπτόντων ἀδυνάτους.

258. Ηὗρε ψοφίμι κ' ἔπεσε.- Πρὸς τοὺς εὑρίσκοντας τὰ εἰς ἑαυτοὺς εὐχάριστα πρόχειρα καὶ ἕτοιμα.

259. Ηὗρ' ἡ ἁμάδα τὸ ἀξὶ (τὸ σημάδι, τὸν σκοπόν.) Καὶ

260. Ηὗρ' ἡ ἀρίδα τὸ ῥόζο. Καὶ

261. Ηὗρ' ἡ πέτρα τὴν ἀμάδα. — Εἰς τοὺς νικωμένους ὑφ' ὧν οὗτοι κατεφρόνουν.

262. Ηὗρ' ἡ νύφη μας τὸ 'γουδὶ 'πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα. — Εἰρωνικῶς εἰς τὰ πασίδηλα.

263. Ηὕρηκε καὶ τὰ γελάδια.—Πρὸς παθόντας καὶ ἐκ τοῦ πάθους σωφρονισθέντας.

264. Ηὕρηκε τὸ μάστορά του. — Πρὸς τοὺς συναντήσαντας ἀντίπαλον ὑπέρτερον.

«Ἐσθλὸς ἐὼν ἄλλου κρείττονος ἀντέτυχε.»

265. Ηὕρηκ' ἡ στραβὴ τ' ἀρνί της κ' ἡ γκαλιώρα τὸ 'δικό της. Ἴδε τὴν ἄνω.

266. Ηὕρηκ' ὁ καλὸς γαμπρὸς τὴν καλὴ τὴν πεθερά. Σαφής.

267. Ηὗρ' ἡ τάβλα τὸ καρφί της. Καὶ

268. Ηὗρεν ἡ φακὴ τ' ἀγγειό της. Ἴδε καὶ Β. 49, Ε. 151 Ο. 402—306, Π. 107—109, Σ. 61 καὶ Τ. 273 καὶ 274.

269. Ηὗρ' ὁ κουτσὸς κατήφορο. — Εἰς τοὺς ἀδυνάτους εὐχέρειαν πραγμάτων τυγχάνοντας.

«Σφαῖρα κατὰ πρανοῦς».

270. Ἡ ὑστερνὴ μετάνοια δὲν 'φελάει τίποτε.— Ἐπὶ τῶν μετὰ κακὰς πράξεις μετανοούντων, ὅτε δὲν ἐπανορθοῦται τὸ κακόν. Ἴδε καὶ τὴν ἄνω 209, 787 Ο. 250 Π. καὶ Υ. 4—6.

271. Ἡ φακὴ μὲ τὸ στανιό της βράζει. — Ὅτι ἡ βία καταδαμάζει τοὺς πάντας.

272. Ἡ φιλία μὲ τὸ καντάρι καὶ ἡ πραμάτεια μὲ τὸ μασχάλι. — Ὅτι τὸ ἴδιον συμφέρον προτιμᾶται τῆς φιλίας. Ἴδε Τ. 23 καὶ Χ. 58.

273. Ἡ φιλία (μετὰ ἔριν) ἀναγεννημένη, 'μοιάζει μὲ σούπα 'ξαναζεσταμένη. Ἰταλιστὶ δὲ

Amicizia rinovata, manestra riscaldata.

Παραβ. τὰς 337 καὶ 338 Τ.

274. Ἡ φιλία φέρνει κ' ἔχθρα.— Ὅτι καὶ εἰς τὰς φιλίας συμβαίνει πολλάκις καὶ ἔχθρα, διὸ καὶ οἱ ἀρχαῖοι παρήνουν «Φίλει ὡς μισήσων καὶ μίσει ὡς φιλήσων». Ἴδε καὶ Ο. 662.

275. Ἡ φλόγα ψαίνει κρέας, τὰ κάρβουνα τὸ 'ψάρι.— Ὅτι πᾶν πρᾶγμα περαιοῦται διὰ καταλλήλου μέσου.

276. Ἡ 'φτήνια 'ς τὸν οἰκονόμο γίνεται ἀκρίβεια, κ' ἡ ἀκρίβεια 'φτήνια.— Σαφής.

277. Ἡ 'φτήνια τρώγει τ' ἄσπρα. — Ἐπὶ εὐωνίας πολλὰ δαπανῶνται.

278. Ἡ 'φτήνια φέρνει τὰ καλά, ἡ ἀκρίβεια τ' ἀγοράζει. Ἴδε τὰς σχετ. Κ. 108, Ο. 152 καὶ Τ. 52.

279. Ἡ φτώχια θέλει προμήθεια. Καὶ

280. Ἡ φτώχια θέλει καλοπέρασι. Καὶ

281. Ἡ φτώχια τέχνη εὑρίσκει.— Ὅτι ὁ πτωχὸς ἀναγκάζεται νὰ ἐπινοῇ διαφόρους τρόπους πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν του.

«Ἡ πενία τέχνας κατεργάζεται». Ἴδε καὶ τὴν 178.

282. Ἡ φτώχια τέχνη 'μάθενε κ' ἡ ἀρχοντιὰ καμάρι. Κα

283. Ἡ ἀρχοντιὰ τέχνη 'μάθενε κ' ἡ φτώχια ἐκαμάρωνε. Καὶ

284. Ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ φτώχια κάνουν τεχνίτη.— Ἐπὶ τῶν σεμνυνομένων ἀείποτε ἐπὶ πλούτῳ, καὶ τοὐναντίον ἐπὶ τῶν ἐντίμως ἐκμανθανόντων καὶ μετερχομένων ἐπάγγελμα ἢ τέχνην, *ἥτις εὐφραίνει παντοειδῶς τὸν ἔντιμον τεχνίτην, διότι ἡ μὲν πρώτη εἶναι ἡ μήτηρ τῶν τεχνῶν, ἡ δὲ δευτέρα μητρυιὰ αὐτῶν.*

285. Ἡ φτώχια τέχνη ἐργάζετο κ' ἡ 'παστρικιὰ φκιασίδι.- Ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἐνδείας πολλὰ μηχανωμένων. Ἴδε καὶ τὴν 281.

286. Ἡ φτώχια χαμηλώνει τ' αὐτιά.

«Πενία ἄνδρα ταπεινοῖ».

287. Ἡ 'φτώχια κρύφτεται 'ς τὴ στάχτη.—Ἐπὶ τῶν καλυπτόντων τὸ μῖσος καὶ τὸν φθόνον ἐν τοῖς σπλάγχνοις.

288. Ἡ χαρὰ τὸν ζεσταίνει.— Ἐπὶ τῶν ἐξ εὐτυχίας χαιρόντων.

289. Ἡ χάρις θέλ' ἀντίχαρι καὶ πάλι νὰ 'ναι χάρις.— Ἐπὶ τῶν ἀνταποδιδόντων τὴν χάριν, ὀφειλόντων δὲ τὴν εὐεργεσίαν ἀεὶ νὰ φυλάττωσι.

290. Ἡ χελώνη τὸ παιδί της ἀγγελόπουλο τὸ κράζει.— Ἡ φιλοστοργία τυφλώττει πολλάκις τοὺς γονεῖς καὶ εἰς τὰ πασίδηλα.

291. Ἡ χήρα γυναίκα καὶ τὸ ἄδειο βαγένι (βαρέλιον) μιὰ τιμὴ ἔχουν.— Ἐπὶ ἀντικειμένων, ὧν ἡ χρῆσις ἠλάττωσε τὴν προτέραν ἀξίαν των.

292. Ἡ χρεία (ἀνάγκη) χαλνάει νόμον.—Σαφής.

«Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πολλὰ ποιοῦμεν κακά». Καὶ

«Ἐξ ἀνάγκης καὶ Νόμου μετάθεσις γίγνεται».

293. Ἡ χώρα βάνει τὸν παππᾶ κ' ἡ χώρα τὸν ἐβγαίνει.— Ἐπὶ τῶν αὐτονομουμένων πολιτῶν.

294. Ἡ χώρα κάνει τσ' ἄρχοντας, καὶ τὰ χωριὰ χωριάτας.— Ὅτι οἱ εἰς μεγάλας πολιτείας διαιτώμενοι ἐντίμως ὠφελοῦνται ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, τοὐναντίον δὲ οἱ εἰς τὰς μικρὰς βιοῦντες ἀποβάλλουσι πολλάκις καὶ ὅ,τι πρὶν εἶχον.

295. Ἢ χορέψατε καλὰ ἢ ἀφῆτε τὸ χορό.— Ὅτι ὁ μὴ γινώσκων νὰ διεξαγάγῃ καλῶς πᾶσαν οἱανδήποτε ἐπιχειρίζεται ἐργασίαν πρέπει ν' ἀποχωρῇ.

296. Ἡ ψεῖρα τρώγει ἀπὸ τὸν ἀφέντη της.— Ὅτι οἱ πτωχοὶ ἐκ τῆς πρὸς τοὺς πλουσίους ὑπηρεσίας, πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν αὐτῶν. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Ἐκ τῆς πληρεστάτης εἰς τὴν κενωτέραν.»

297. Ἡ ψευτοπολιτικὴ κάνει τὸν ἄνθρωπο χωρὶς 'ντροπή.— Σαφεστάτη, *καθόσον αὕτη διδάσκουσα τὸ ψεῦδος, τὸν δόλον, τὴν ἀπάτην κλπ., εἶναι καὶ νόμισμα δυνάμενον νὰ πλουτίζῃ οὐχὶ τὸν δεχόμενον ἀλλὰ τὸν δαπανῶντα αὐτό.*

298. Ἡ ὤμορφαις γυρεύονται, κ' ἡ ἄξιαις ἐπαινοῦνται.
Καὶ ἡ καλαὶς νοικοκυραὶς ἀνάργια μελετιοῦνται.— Ὅτι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι προτιμῶντες τὴν φθαρτὴν ὡραιότητα παραγκωνίζουσιν ἠθικὰ προτερήματα τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ διαρκῆ.

299. Ἡ ὥρα φυλάει τὴν ἡμέρα, κ' ἡ 'μέρα τὸ μῆνα.— Ἴδε Τ. 145, καὶ Φ. 74.

Θ.

1. Θὰ βρέξῃς πόδια νὰ πιάσῃς 'ψάρια.—Ἐπὶ τῶν προκαταβαλλόντων πρὸς τὸ ἴδιον ὄφελος. Ἴδε καὶ Α. 169, Β. 67 καὶ 68 καὶ Κ. 448.

2. Θὰ διώχνῃ 'ς τὸ γάμο τοὺς σκύλους μὲ τὸ μπαμπάκι. Καὶ

3. Θὰ φέρνῃ 'ς τὸ γάμο μὲ τὸ κόσκινο νερό. — Ἐπὶ ἀνικάνων καὶ ἀνεπιτηδείων.

4. Θὰ κοστίσῃ ὁ κοῦκος ἀηδόνι.—Ἐπὶ τῶν ἐν γένει ἐπι-

χειρούντων καὶ ἰδίως τῶν δαπανωμένων ὑπὲρ δύναμιν καὶ παρ' ἀξίαν τοῦ γενησομένου.

5. Θὰ κόψῃ τὸ νερὸ ἀπὸ τὰ πράσσα, νὰ τὸ βάλῃ 'ς τὰ κρεμμύδια. Καὶ

6. Θὰ κόψῃ τὸ νερὸ νὰ μὴν ἀλέθ' ὁ μῦλος.—Ἐμπαικτικῶς πρὸς τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐκτελέσωσι τὸ προτεινόμενον.

7. Θάλασσα καὶ πῦρ καὶ γυνὴ κακὰ τρία, ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι· καὶ τούτων κατὰ τὸν Εὐριπίδην, χεῖρον τὸ τελευταῖον· (μᾶς συγχωρεῖ ὅμως, ἀφ' οὗ ταῦτα εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα).

8. Θὰ μῶρθῃ καὶ μένα δεξιά. Καὶ

9. Θὲ νά 'ρθῃ καὶ μᾶς ἡ ἀράδα μας.—Πρὸς τοὺς ζητοῦντας εὐκαιρίαν πρὸς ἐκδίκησιν. Ἴδε τὰς σχετ. Ο. 189—191 καὶ Τ. 6 καὶ 116.

10. Θαῦμα θαῦμα τρεῖς ἡμέραις, παραθαῦμα μιὰ 'βδομάδα. Καὶ

11. Κάθε θαῦμα τρεῖς ἡμέραις καὶ τὸ παραθαῦμα τέσσαρες.—Ὅτι καὶ τὰ σπουδαιότερα διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου καθίστανται συνήθη. Ἴδε καὶ Κ. 41, καὶ Τ. 594.

12. Θαυμαστὰ τὰ λόγια σου μυρίζουν ὅμως ἀπιστιά.—Ἐπὶ τῶν ἐπαγγελλομένων περισσότερα ἀφ' ὅσα ἠμποροῦν νὰ κάμωσι παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις

«Ὁ μὲν λόγος θαυμαστὸς ὁ δὲ λέγων ἄπιστος.»

13. Θαυματουργοῦν τὰ κόσκινα καὶ πέφτουν οἱ πυκνάδες.—Εἰρωνικῶς εἰς ἀσημάντους ἀνθρώπους καὶ πράξεις αὐτῶν.

14. Θεέ, μὴ δώσῃς τοῦ παιδιοῦ τὰ βάζ' ὁ νοῦς τῆς μάνας.—Ἐπὶ τῶν κατὰ διάνοιαν βασανιζομένων δι' ὑπονοιῶν ἐπὶ τοῖς φιλτάτοις.

15 Θέ' μου μὴ δώσῃς τοῦ φτωχοῦ πόρτα καὶ παραθύρι,
Καὶ πάπλωμα νὰ σκεπασθῇ καὶ πάρῃ το καὶ φύγῃ.

Ἐπὶ πενήτων καὶ αἰημιατιῶν.

«Πορφύραν ἐσσάμενος, ὁ πένης αὐτοῦ ἀμνηστεῖ.»

16. Θέ' μου, 'βλόγα τὰ χέρια των, καὶ βούλονε τὰ στόματά των. — Ἐπὶ τῶν πολυφάγων καὶ ὀκνηρῶν. Ἡ παροιμία πηγάζει ἐκ τοῦ ἑξῆς συμβεβηκότος.

Χωρικός τις Ἱερεὺς ἔχων ἐργάτας πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ἀγροῦ του, ἦτο ὑπόχρεως κατὰ συμφωνίαν νὰ τρέφῃ αὐτούς· ἐπειδὴ ὅμως αὐτοὶ ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν ἐργατῶν εἰργάζοντο ὀλιγώτερον, ἔτρωγον δὲ περισσότερον, ὁ ἱερεὺς ὁσάκις συνέτρωγε μετ' αὐτῶν ἀνέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐπειδὴ ἔβλεπε μετὰ δυσαρεσκείας τὴν ἐργασίαν μὴ προχωροῦσαν, λέγων «*Θέ' μου, 'βλόγα τὰ χέρια των, καὶ βούλονε τὰ στόματά των.*

17. Θειὰ καὶ θεῖὸς μ' ἀνέθρεψαν, φωτιὰ καὶ φλόγα μ' ἔκαψαν.—Πρὸς τοὺς ὑπὸ συγγενῶν καὶ κηδεμόνων ἀνατραφέντας σκληρῶς.

18. Θέλει ἡ γρηὰ καὶ χορεύ' ὁ γέρος. Καὶ

19. Θέλ' ἡ κυρά μας καὶ παίζουν τὰ 'μάτια μας. Καὶ

20. Θέλ' ὁ τατᾶς μας καὶ κλάν' ἡ μάνα μας. Καὶ

21. Θέλ' ἡ κυρά μας καὶ παίζουν τὰ γατιά μας. — Ἐπὶ πράξεων παρεπομένων ἀλλήλαις, ἀλλὰ καὶ μεταφορικῶς εἰς προϊσταμένους ὧν ἡ ἀδιαφορία γεννᾷ παρεκτροπάς.

22. Θέλει κι ὁ τρελλὸς σαβάνωμα. Καὶ

23. Θέλει κι ὁ τρελλὸς λαμπάδα. — Ἐπὶ τῶν ἀχρήστων καὶ ἀλλοκότων ἐρωτήσεων. Ἴδε καὶ 117 Σ. καὶ 141 Τ.

24. Θέλει νὰ 'βγάλη τὸ φεῖδι ἀπὸ τὴν τρύπα μὲ τοῦ τρελλοῦ τὸ χέρι.—Εἰς τοὺς ὅσοι μὴ θέλοντες νὰ καταδείξωσι τοὺς ἐχθρούς των ἀπ' εὐθείας μεταχειρίζονται ὡς ὄργανα κατ' αὐτῶν τὴν αὐθάδειαν καὶ τὴν τόλμην τῶν ἁπλουστέρων. Ἴδε καὶ τὴν 9, Β.

25. Θέλει ν' ἀνθήσῃ τὸ δεντρὶ, κ' ἡ πάχνη (ἢ ἡ μοῖρα) δὲν τ' ἀφίνει.—Εἰς τοὺς γενομένους ἐμπόδιον τῆς προόδου τῶν ἄλλων.

26. Θέλει νὰ τό 'χῃ (ἢ ἀλλοῦ ποῦ τό 'χει) ἡ κούτρα του νὰ κατεβάζῃ ψείραις. — Πρὸς τοὺς κακοὺς οὓς μάτην καὶ ἀνωφελῶς προτρεπομένων πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός των.

27. Θέλεις τὸ τρανὸ χουλιάρι, πάρε καὶ μεγάλο φτυάρι.—Ὅτι οἱ πλεῖόν τι ἀπολαύοντες, πλείονα καὶ κοπιάζουσιν. Ἴδε καὶ Π. 86.

28. Θέλεις θέριζε καὶ δένε, θέλεις δένε καὶ κουβάλα. Καὶ

29. Θέλεις ρούφα κι ἄρμεγε, θέλεις ἄρμεγε καὶ ῥούφα. — Ἐπὶ ἐργατιῶν ἐχουσῶν τὸν αὐτὸν κόπον.

30. Θέλει τέχνη τ' ἄργανο. —Ἐπὶ τῶν ἐκτελούντων ἔργον τι ἐπισταμένως καὶ διὰ καταλλήλου τρόπου.

«ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.» Καὶ
«Δεῖ κόπων ἐλαύνειν μαθόντα.» Σχετ. τῇ 167. Τ.

31. Θέλει τὸ βουτζὶ γεμάτο, καὶ τὴν ταβερναριὰ μεθυσμένη.—Ἐπὶ τῶν ἐπιθυμούντων, ἵνα οἱ μὲν ἄλλοι ὦσιν ἀμέριμνοι ὅπως αὐτοὶ ἐκτελῶσι τὸ ποθούμενον.

32. Θέλει τὸ χοῦ του, γιὰ νὰ κάμῃ τὸ ζουμί του. Καὶ

33. Κάθε πρᾶγμα μὲ τὸ χοῦ του.—Ἐπὶ ἀντικειμένων τελειοποιουμένων συνάμα καὶ ὡραίων. Τὴν ἀρχήν της ἡ παροιμία ἔσχεν ἐκ τοῦ ἑξῆς.

Νέος μαθητευόμενος εἰργάζετο παρά τινι λουλαδοποιῷ, νομίσας δὲ

ἑαυτὸν κάτοχον τῆς τέχνης ἀπεσύρθη τοῦ κυρίου του καὶ εἰργάζετο μόνος, βλέπων δὲ ὅτι οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξερχόμενοι λουλάδες δὲν ἦσαν οὔτε στερεοί, οὔτε εὔμορφοι κατὰ τὴν κατασκευὴν, κατέφυγεν ἐκ νέου εἰς τὸν κύριόν του, εἰς ὃν ἐξέθεσεν ὅτι καί τοι κατασκευάζει ὡς καὶ αὐτὸς τοὺς λουλάδες, λείπεται ὅμως πολὺ τοῦ τελείου, τότε ἀπήντησεν τοῦ λείπει τὸ «χοῦ» δηλαδὴ τὸ φύσημα ὅπερ ἔκαμνεν ὁ κύριός του εἰς τοὺς λουλάδες ὅτε ἐξήρχοντο τοῦ χυτηρίου καὶ δι' οὗ καθίσταντο στερεοὶ καὶ τέλειοι. Ἴδε 339 Ε.

34. Θέλει 39 νὰ τὸ κάμῃ γρόσι.—Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἠλιθίων καὶ τῶν καθόλου στερουμένων.

35. Θέλει νά 'χῃ ὁ γείτονάς σου μὰ καὶ σὺ νὰ μὴν εἶσ' ἄδειος.—Ὅτι πρέπει ν' ἀγαπῶμεν καὶ τὸν πλησίον, ἡμᾶς ὅμως αὐτοὺς περισσότερον.

36. Θέλω 'γὼ καὶ κλάν' ἡ θειά μου καὶ χορεύ' ἡ πεθερά μου.—Ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων εἰς τὰ γινόμενα.

37. Θέλω ν' ἀγιάσω κ' οἱ διαβόλοι δὲν μ' ἀφίνουν. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν θελόντων δῆθεν νὰ μεταβάλλωσιν διαγωγὴν, ἀλλ' ἐμποδιζομένων ἀπὸ τὰς κακὰς αὐτῶν ἕξεις.

38. Θέλω νὰ 'χῃς χίλια πρόβατα· 'σὰν δὲν θέλῃς, μήτ' οὐρά. (ἢ τρίχα). Εὔληπτος.

39. Θέλω την κι ἂς εἶν' καὶ χήρα καὶ φτωχὴ καὶ κακομοίρα.—Πρὸς τοὺς ἀγαπῶντας τινὰ καὶ μὲ τὰ ἐλαττώματά του.

40. Θέ μου καὶ κάμε με τρελλὸ, νὰ μὲ φοβοῦνται ὅλοι.—Ἐπὶ τῶν ἐπικαλουμένων τὴν τύχην ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς παραφροσύνης.

41. Θὲ νὰ πλάσῃ καὶ τὸ κουτσὸ λαγονικό μας κυνῆγι. Ἴδε τὴν 42 Σ.

42. Θὲ νὰ χρειασθῶ κ' ἐγὼ σὰν παλιάσῃ 'ς τὸ λινό.—Πρὸς τοὺς ἐν ἀνάγκῃ ἔχοντας χρείαν τοῦ πλησίον.

43. Θεὸς καὶ γείτονας δὲ λαθάνεται. — Σαφής.

44. Θεὸς καλὸς, ὅλα καλά. — Σαφὴς, διότι ἄνευ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ οὐδὲν γενέσθαι.

«Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέῃς.»

45. Θεοῦ εὐχὴ ἔχει.— Σαφής.

«θησαυρὸς ἐστὶν εὐτυχία βροτοῖς.»

46 Θεοῦ πρόσωπον δὲ θὰ 'δῇ. — Ἐπὶ τῶν δυσσεβεστάτων καὶ ἀδίκων.

47. Θερίζει ὅπου δὲ σπέρνει. —Πρὸς τοὺς ἀπολαμβάνοντας τοὺς ξένους κόπους.

«ἀλλότριον ἀμᾷ θέρος.» Ἴδε καὶ τὰς σχετ. 67 καὶ 68 Σ.

48. Θέρος, τρύγος, πόλεμος.—Εἰς τὰ ἀπαιτοῦντα ταχύτητα πρέπει νὰ γίνεται ἐπίσπευσις.

49. Θὲς πλούτη καὶ τιμή, μὴν κοιμᾶσαι τὴν αὐγή.— Ἐπὶ προτροπῶν πρὸς φιλοτιμίαν, ἣ ἀντίκειται ἡ ἑξῆς.

50. Ὄγοιος νιὸς εἶν' ἀμελής, γέρος θά 'ναι δυστυχής. — Ἐπὶ ἀποτροπῇ ἀμελείας ἢ φυγοπονίας. Καὶ ἑτέρα

51. Σπρώχν' ἐμπρὸς τὴ δουλειά σου, καὶ μὴν ἀφίνεις νὰ σὲ σπρώχνῃ. Κατὰ τὸν καλὸν Φραγκλῖνον λέγων

«Ἐμβαίνει κλίνην ἐνωρὶς, φεύγει την 'σὰν χαράξῃ.»
«Ὁ θέλων χρήματα καὶ νοῦν, κ' ὑγείαν νὰ φυλάξῃ.»

Καὶ ὁ προφήτης Ἱερ. Ζ. 13. ιά. 7. λέ. 14. ἀναφέρει ὅτι ὁ Θεὸς ἐξηγέρθη ταχὺ διὰ νὰ στείλῃ εἰς τὸν λαὸν του τοὺς προφήτας νὰ νουθετήσωσιν αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν. Καὶ

Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν αὐτὴν συνήθειαν εἶχον, ἐγείροντο λίαν πρωΐ, εἰργάζοντο ὅλην τὴν ἡμέραν μετὰ χαρᾶς, ἐλούοντο, ἐδειπνοῦσαν καὶ ἐκοιμῶντο ἀφ' ἑσπέρας. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Ο. 603 καὶ Χ. 10.

52. Θεωρία ἐπισκόπου καὶ καρδία μυλωνᾶ.— Εἰς τοὺς ἔξωθέν μὲν φαινομένους σεβασμίους καὶ ἠπίους τὸ ἦθος, ἔσωθεν δὲ ἀγρίους καὶ ἀχρείους κατὰ τὴν ψυχήν. Γνωστὸς ὁ μῦθος τοῦ ἁλιέως μετὰ τοῦ μυλωνᾶ καὶ ἐπισκόπου. Ἴδε Α. 291—293 καὶ Η. 74 καὶ 96.

53. Θρέψε λύκο τὸ χειμῶνα, νὰ σὲ φᾷ τὸ καλοκαῖρι.— Εἰς τοὺς φύσει ἀχαρίστους. Ἴδε περὶ τούτου Θεοκρ. Β. 7 καὶ 38. «Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.» Ἴδε καὶ Ξ. 11.

54. Θρέψε τὸν κόρακα γιὰ νὰ σοῦ 'βγάλῃ τὸ 'μάτι. Ὁμοία τῇ ἄνω Τ. 396 καὶ Φ. 23.

«Ἡ χάρις ἀλλάξαι τὴν φύσιν ἀδύνατον. Καὶ
«Τὸν ὄφιν ἐν κόλπῳ θερμαίνει.»

55. Θύμα, σύντεκνε, καὶ τ' ἄσπρα.— Ἐπὶ τῶν εἰς τὸν ἀπ ἀρχῆς σκοπόν των ἐπανερχομένων. (Φολεγάνδριος) Ἴδε Σ. 218 καὶ Χ. 46.

56. Θύμιαζε τὸ διάβολο ὅταν σοῦ τύχῃ. Ἴδε Ο. 870.

57. Θυμὸς τοῦ χωριάτη ζημιὰ τῆς σακκούλας του.— Ἐπὶ τῶν ἀγροίκων πασχόντων ἀπὸ τὸν ἄλογον αὐτῶν θυμόν.

58. Θυμοῦ, Ἰατρὸς λόγος.— Ὅτι διὰ τῶν γλυκέων λόγων πολλάκις ἡμεροῦνται οἱ ὀξύθυμοι.

«οὐκ ἔστιν ὀργῆς ὡς ἔοικε φάρμακον.
« Ἀλλ' ἢ λόγος σπουδαῖος ἀνθρώπου φίλου. Καὶ
«Ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν.»

59. Θύμωσε; ἂς πιῇ 'ξείδι.—Ἐμπαικτικῶς εἰς τοὺς ἀλόγως θυμώδεις.

60. Θωρῶντας τὴ γειτόνισσα μαθαίν' ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. — Ἐπὶ τῶν κακὰ παραδείγματα παρεχόντων ὥς τινες τῶν *πολιτικῶν, οἵτινες κακῇ μοίρᾳ κατέστησαν λυμεῶνες καὶ διαφθορεῖς, τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.*

I.

1. Ἰατρὸς, μουσικὸς καὶ τρελλὸς, εἶναι ὁ καθείς. — Ὅτι ἕκαστος ἔχει βαθμόν τινα καὶ ἀπὸ τὰς τρεῖς ταύτας ἰδιότητας καὶ ὅτι οὐδεὶς δὲν ὑπάρχει ὅστις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου του νὰ μὴ πράττῃ ἐνίοτε ὡς ἰατρὸς εἰς ἑαυτόν, ὡς μουσικὸς διασκεδάζων μὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μουσικὴν, καὶ κάποτε τρελλά.

Οἱ δὲ Ἰταλοὶ λέγουσι· Medico musico e matto.

2. Ἰατρὸς τοῦ ἑαυτοῦ του καθένας πρέπει νὰ 'ναι. — Ὅτι παρουσιαζομένων περιστάσεων. ὀφείλομεν νὰ κάμνωμεν χρῆσιν τῶν δυνάμεων πρὸς ἀπομάκρυνσιν παντὸς ἐναντίου.

3. Ἴδες γυιὸ καὶ θυγατέρα, λόγιασε καὶ τοὺς γονεϊούς.
«Ἐκ τοῦ κρασπέδου τὸ ὕφασμα (γνώσεται). Ἴδ. καὶ Β. 53 καὶ Ε. 33.

4. Ἴδες φεγγάρι, νήστεψε· ἴδες φεγγάρι, φάγε. — Ἐπὶ καλῆς ἀρχῆς πάσης πράξεως. Ἡ παροιμία αὕτη προῆλθεν ἐκ τοῦ ἔθους τῶν Ὀθωμανῶν οἵτινες ἄρχονται τῆς νηστείας καὶ παύουσι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς νέας σελήνης.

5. Ἴδια γόνατα, ἴδια μαντάτα. — Ἐπὶ τῶν ἐνεργούντων τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις.

6. Ἰδοὺ ἡ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα. — Ὅτι πᾶς ἔπαινος περιττὸς, ἂν μὴ πρόχειρος ἡ ἀπόδειξις τοῦ πράγματος. Ἴδε καὶ 172 καὶ 173 Σ.

7. Ἵδρωσα ὡς 'ποῦ νὰ τὸν φέρω 'ς τὰ νερά μου. Ἴδε Ε. 46.

8. Ἱδρῶτα θέλ' ἡ ἀρετή. — Ὅτι ἕκαστος πρέπει μὲ κόπον νὰ πασχίζῃ εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ ἔντιμόν τινα καὶ ἐνάρετον βίον. Ὁ Ἡσίοδος λέγει.

«Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν.» Ἡσίοδ. Καὶ
«Ἄνευ ἱδρῶτος καὶ πόνου οὐδέν.»

9. Ἴσα Γιάννης, ἴσα Χασάνης. Ἴδε 222 καὶ 226. Τ.

10. Ἴσα σου καὶ ἴσα μου καὶ κάτι παραπάνω. Εὔληπτος.

11. Ἴσα φάδι, ἴσα στημόνι. — Ἐπὶ τῶν ἀξιούντων τὰ ἔσωδα αὐτῶν πρὸς τὰ ἔξοδα καὶ ἐπὶ τῶν θελόντων νὰ ἐξομοιώσωσιν ἑαυτοὺς μὲ καλητέρους των. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Κ. 332 καὶ Μ. 85.

49. Θὲς πλούτη καὶ τιμὴ, μὴν κοιμᾶσαι τὴν αὐγή.— Ἐπὶ προτροπῶν πρὸς φιλοτιμίαν, ᾗ ἀντίκειται ἡ ἑξῆς.

50. Ὄγολος υἱὸς εἶν' ἀμελὴς, γέρος θά 'ναι δυστυχής.— Ἐπὶ ἀποτροπῇ ἀμελείας ἢ φυγοπονίας. Καὶ ἑτέρα

51. Σπρώχν' ἐμπρὸς τὴ δουλειά σου, καὶ μὴν ἀφίνεις νὰ σὲ σπρώχνῃ. Κατὰ τὸν καλὸν Φραγκλῖνον λέγων

«Ἐμβαίνει κλίνην ἐνωρὶς, φεύγει την 'σὰν χαράξῃ.»
«Ὁ θέλων χρήματα καὶ νοῦν, κ' ὑγείαν νὰ φυλάξῃ.»

Καὶ ὁ προφήτης Ἱερ. Ζ. 13. ιά. 7. λέ. 14. ἀναφέρει ὅτι ὁ Θεὸς ἐξηγέρθη ταχὺ διὰ νὰ στείλῃ εἰς τὸν λαόν του τοὺς προφήτας νὰ νουθετήσωσιν αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν. Καὶ

Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν αὐτὴν συνήθειαν εἶχον, ἐγείροντο λίαν πρωῒ, εἰργάζοντο ὅλην τὴν ἡμέραν μετὰ χαρᾶς, ἐλούοντο, ἐδειπνοῦσαν καὶ ἐκοιμῶντο ἀφ' ἑσπέρας. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Ο. 603 καὶ Χ. 10.

52. Θεωρία ἐπισκόπου καὶ καρδία μυλωνᾶ.— Εἰς τοὺς ἔξωθεν μὲν φαινομένους σεβασμίους καὶ ἠπίους τὸ ἦθος, ἔσωθεν δὲ ἀγρίους καὶ ἀχρείους κατὰ τὴν ψυχήν. Γνωστὸς ὁ μῦθος τοῦ ἁλιέως μετὰ τοῦ μυλωνᾶ καὶ ἐπισκόπου. Ἴδε Α. 291—293 καὶ Η. 74 καὶ 96.

53. Θρέψε λύκο τὸ χειμῶνα, νὰ σὲ φᾷ τὸ καλοκαῖρι.— Εἰς τοὺς φύσει ἀχαρίστους. Ἴδε περὶ τούτου Θεοκρ. Β. 7 καὶ 38. «Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.» Ἴδε καὶ Ξ. 11.

54. Θρέψε τὸν κόρακα γιὰ νὰ σοῦ 'βγάλῃ τὸ 'μάτι. Ὁμοία τῇ ἄνω Τ. 396 καὶ Φ. 23.

«Ἡ χάρις ἀλλάξαι τὴν φύσιν ἀδύνατον. Καὶ
«Τὸν ὄφιν ἐν κόλπῳ θερμαίνει.»

55. Θύμα, σύντεκνε, καὶ τ' ἄσπρα.— Ἐπὶ τῶν εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς σκοπόν των ἐπανερχομένων. (Φολεγάνδριος) Ἴδε Σ. 218 καὶ Χ. 46.

56. Θύμιαζε τὸ διάβολο ὅταν σοῦ τύχῃ. Ἴδε Ο. 870.

57. Θυμὸς τοῦ χωριάτη ζημιὰ τῆς σακκούλας του.— Ἐπὶ τῶν ἀγροίκων πασχόντων ἀπὸ τὸν ἄλογον αὐτῶν θυμόν.

58. Θυμοῦ, Ἰατρὸς λόγος.— Ὅτι διὰ τῶν γλυκέων λόγων πολλάκις ἡμεροῦνται οἱ ὀξύθυμοι.

«οὐκ ἔστιν ὀργῆς ὡς ἔοικε φάρμακον.
« Ἀλλ' ἢ λόγος σπουδαῖος ἀνθρώπου φίλου. Καὶ
«Ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν.»

59. Θύμωσε; ἂς πιῇ 'ξείδι.—Ἐμπαικτικῶς εἰς τοὺς ἀλόγως θυμώδεις.

80. Θωρῶντας τὴ γειτόνισσα μαθαίν' ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. — Ἐπὶ τῶν κακὰ παραδείγματα παρεχόντων ὥς τινες τῶν πολιτικῶν, οἵτινες κακῇ μοίρᾳ κατέστησαν λυμεῶνες καὶ διαφθορεῖς, τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.

I.

1. Ἰατρὸς, μουσικὸς καί τρελλὸς, εἶναι ὁ καθείς. — Ὅτι ἕκαστος ἔχει βαθμόν τινα καὶ ἀπὸ τὰς τρεῖς ταύτας ἰδιότητας καὶ ὅτι οὐδεὶς δὲν ὑπάρχει ὅστις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου του νὰ μὴ πράττῃ ἐνίοτε ὡς ἰατρὸς εἰς ἑαυτόν, ὡς μουσικὸς διασκεδάζων μὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μουσικὴν, καὶ κάποτε τρελλά. Οἱ δὲ Ἰταλοὶ λέγουσι· **Medico musico e matto**.

2. Ἰατρὸς τοῦ ἑαυτοῦ του καθένας πρέπει νὰ 'ναι. — Ὅτι παρουσιαζομένων περιστάσεων. ὀφείλομεν νὰ κάμνωμεν χρῆσιν τῶν δυνάμεων πρὸς ἀπομάκρυνσιν παντὸς ἐναντίου.

3. Ἴδες γυιὸ καὶ θυγατέρα, λόγιασε καὶ τοὺς γονειούς. «Ἐκ τοῦ κρασπέδου τὸ ὕφασμα (γνώσεται)». Ἴδ. καὶ Β. 53 καὶ Ε. 33.

4. Ἴδες φεγγάρι, νήστεψε· ἴδες φεγγάρι, φάγε. — Ἐπὶ καλῆς ἀρχῆς πάσης πράξεως. Ἡ παροιμία αὕτη προῆλθεν ἐκ τοῦ ἔθους τῶν Ὀθωμανῶν οἵτινες ἄρχονται τῆς νηστείας καὶ παύουσι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς νέας σελήνης.

5. Ἴδια γόνατα, ἴδια μαντάτα. — Ἐπὶ τῶν ἐνεργούντων τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις.

6. Ἰδοὺ ἡ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα. — Ὅτι πᾶς ἔπαινος περιττὸς, ἂν μὴ πρόχειρος ἡ ἀπόδειξις τοῦ πράγματος. Ἴδε καὶ 172 καὶ 173 Σ.

7. Ἴδρωσα ὡς 'ποῦ νὰ τὸν φέρω 'ς τὰ νερά μου. Ἴδε Ε. 46.

8. Ἱδρῶτα θέλ' ἡ ἀρετή. — Ὅτι ἕκαστος πρέπει μὲ κόπον νὰ πασχίζῃ εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ ἔντιμόν τινα καὶ ἐνάρετον βίον. Ὁ Ἡσίοδος λέγει.

«Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν.» Ἡσίοδ. Καὶ «Ἄνευ ἱδρῶτος καὶ πόνου οὐδέν.»

9. Ἴσα Γιάννης, ἴσα Χασάνης. Ἴδε 222 καὶ 226. Τ.

10. Ἴσα σου καὶ ἴσα μου καὶ κάτι παραπάνω. Εὔληπτος.

11. Ἴσα φάδι, ἴσα στημόνι. — Ἐπὶ τῶν ἀξιούντων τὰ ἔσωθα αὐτῶν πρὸς τὰ ἔξοδα καὶ ἐπὶ τῶν θελόντων νὰ ἐξομοιώσωσιν ἑαυτοὺς μὲ καλητέρους των. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Κ. 332 καὶ Μ. 85.

Κ.

1. Καβαλλάρης τὰ 'ψώνισε.—Ἐμπαικτικῶς ἐπὶ τῶν ἐν ἀγορᾷ πράγματός τινος ἀπατηθέντος. Σχετ. ταῖς Η. 205 καὶ 107. Μ.

2. Κάβουρα, στραβᾶ πατᾷς, μὰ 'δὲ τὴν προκοπή μου. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν κακῶς διαγόντων, καὶ κακῶς προοδευόντων.

3. Καθάριος οὐρανὸς ἀστραπαῖς δὲ φοβᾶται.—Εἰς τοὺς ἀθῴους αἱ ἀπειλαὶ καὶ συκοφαντίαι, δὲν εὑρίσκουσιν ὑπόστασιν ἂν καὶ πολλάκις συμβαίνῃ δυστυχῶς τὸ ἐναντίον· διὸ καὶ ὁ χρυσοῦς Ἰσοκράτης λέγει

«Φοβοῦ τὰς διαβολὰς κἂν ψευδεῖς ὦσιν.»

4. Κάθε ἀρνάκι κρέμεται ἀπὸ τὸ ποδαράκι του.—Ὅτι ἕκαστος ζῇ κατὰ τὴν τύχην του.

5. Κάθε ἀρχὴ καὶ δύσκολος.—Εὔληπτος. Σχετικὴ τῇ

«Ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός.» (Ἡσιόδ.)

6. Κάθε δίκιο δὲ βαρεῖ, κι ἂν βαρέσῃ δὲν πονεῖ. Σαφής.

7. Καθένας τὴ βρώμα του δὲ τὴν συχαίνεται. — Ἐπὶ τῶν εὐαρεστουμένων εἰς τὰ ἴδια ἐλαττώματα. Ἴδε 143. Ο. καὶ 151 καὶ 152. Σ.

8. Κάθε καλὸ κατατρέχεται ἀπ' ἐκείνους 'ποῦ δὲν τό 'χουν.

«Πᾶν τ' ἀγαθὸν καὶ ἐπίφθονον.»

9. Κάθε καρυδιᾶς καρύδι.—Ἐπὶ πολιτειῶν εἰς ἃς συναθροίζονται ἐκ πάσης φυλῆς ἄνθρωποι.

10. Κάθε λόγος ἔχει καὶ τὴν ἀπόκρισίν του. — Ὅτι οὐδεμία πρότασις λαμβάνει χώραν, ἥτις νὰ μὴν ἐννοῆται, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ τις πρόχειρον τὴν ἀπάντησιν. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Παντὶ λόγῳ λόγος παλαίει.»

11. Κάθε 'μέρα δὲν εἶν' πάσχα (ἢ λαμπρή). Καὶ

12. Κάθε 'μέρα δὲν εἶν' τ' ἀϊγιαννιοῦ (ἢ ἀϊγεωργιοῦ). — Ἐπὶ τῶν ἀδιακρίτων καὶ φορτικῶν καθισταμένων. Ὁμοίως δὲ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Οὐκ ἀεὶ ποταμὸς ἀξίνας φέρει.» Ἴδε καὶ 433 Τ.

13. Κάθε 'μέρα δὲ χορεύουν τὸ γαϊτάνι.— Ὅτι συχνὰ δὲν γίνονται αἱ πολυδάπαναι ἑορταί.

14. Κάθε 'μέρα 'ς τὸ χαμάμι, (λουτρὸν) κλάν' ὁ διάβολος

'ς τὴ γούρνα.—Ἐπὶ τῶν δαπανώντων ἑαυτοὺς εἰς τρυφηλὸν καὶ ἄσωτον βίον.

15. Κάθ' ἐμπόδιο γιὰ καλό.—Ἐπὶ τῶν κωλυομένων αἴφνης εἰς ἐπιχείρησίν τινα πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον.

16. Καθένας ἀπὸ λόγου του πρέπει νὰ λογαριάζῃ.

Τῶν ἀλλονῶν τὰ σφάλματα νὰ μὴ καταδικάζῃ. Σαφής.

17. Καθένας ἀπὸ τὸ δῶμα του ὡς θέλει κατεβαίνει.—Ἕκαστος δύναται νὰ πράττῃ ὡς βούλεται, ἀρκεῖ νὰ μὴ βλάπτῃ ἄλλον.

18. Καθένας ἀπ' τὸν τόπο του κρατεῖ ἕνα κομμάτι.—Ἐπὶ τῶν σωζόντων ἔθιμόν τι ἢ διακριτικὸν τῆς πατρίδος των.

19. Καθένας εἰς τὸ εἶδος του ἔχει καὶ τὴν ἀξιάδα.— Ἐπὶ τῶν εὐδοκιμούντων εἰς ὅ,τι μετέρχονται.

«Ἐλάχιστον ζῶον ψύλλος, ἅμα μέγιστον ἐλέφαντα νικᾷ.»

20. Καθένας ἔχει κι ἀπό 'να κρυφό.—Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἔχοντας ἐν ἑαυτοῖς ἀγαθόν τι ἢ κακόν.

21. Καθένας κυττάζει τὸ συμφέρον του. Σαφής.

«Πείθονται ἅπαντες τῷ συμφέροντι.»

22. Καθένας μὲ τὴν πήχη του μετράει τὸ πανί του.— Εἰς τοὺς κρίνοντας κατὰ τὸ ἴδιον συμφέρον τὰ πράγματα.

23. Καθένας μὲ τὸν ἅγιο του.— Ὅτι ἕκαστος τιμᾷ ὅτι καὶ δοξάζει. Μεταφέρεται δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἀσυμφώνους.

«Ναύτης ὢν Ποσειδῶνα ἱλάσκου.»

24. Καθένας πρέπει νὰ κρατῇ τὴ γλῶσσά του. Σαφής.

25. Καθένας τὴ πῆτά του γιὰ ψωμὶ τὴν ἔχει. Ὁμοία ταῖς (Β. 25.) Καθένας τὸ πάπλωμα γιὰ λόγου του τὸ σύρνει, (ἢ τὸ τραβᾷ 'ς τὸ μέρος του). Καὶ

26. Κάθε γάντζος γιὰ τὸ μακαρά του τραβᾷ. (Ναυτική). — Ὅτι ἕκαστος ζητεῖ τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον. Ἴδε 381 καὶ 462 Ο.

27. Καθενὸς ἁγιοῦ μὲ τὴν ἀράδα του ἔρχεται. Καὶ

28. Καθενὸς ἁγιοῦ κ' ἡ μνήμη.—Ὅτι ἕκαστος εἰς τὸν κόσμον καὶ εὐτυχεῖ καὶ δυστυχεῖ ἐναλλάξ.

29. Κάθε πέρσυ καὶ καλήτερα.—Ὅτι πάντοτε οἱ ἄνθρωποι, δυσαρεστούμενοι εἰς τὰ παρόντα ἐπαινοῦν τὰ παρελθόντα.

«Τὰ πέρισυν ἀεὶ βελτίω.»

30. Κάθε πετεινὸς 'ς τὴ φωλιά του κράζει. Καὶ

31. Κάθε πετεινὸς 'ς τὴ κοπριά του βασιλεύει. Καὶ

32. Κάθε κάβουρας 'ς τὴν τρύπα τού 'ναι δυνατός.— Ὅτι

καὶ τοὺς ἀνοήτους καὶ τοὺς ἀδυνάτους δίδει θάῤῥος καὶ ἰσχὺν ὁ τόπος αὐτοῦ καὶ ἡ περίστασις. Ἴδε καὶ 140 Ο.

33. Κάθε πίκρα ἔχει τὴ χαρά της, καὶ κάθε χαρὰ τὴν πίκρα της.—Ὅτι μεμιγμένον ἐν τῇ ζωῇ ἐστὶ καλὸν καὶ κακόν.

«Οὐκ ἔστιν εὑρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί.»

34. Κάθε πόρτα ἔχει τὸ καρφί της, καὶ κάθε μάνταλος τὴν πόρτα.—Ὅτι ἕκαστος ἔχει τι ἴδιον.

35. Κάθε πουλὶ μὲ τὴν λαλιά του κοιλαδεῖ. Κύληπτος.

36. Κάθε πουλὶ 'ς τὸν καιρό του κράζει (ἢ λαλεῖ). Σαφής.

37. Κάθε πρᾶμα μὲ τὸ ῥάμμα κ' ἡ τηγανίτα μὲ τὸ βράσμα (Κυδωνιακή).—Ὅτι ἁρμοδίως ἑκάστη πρᾶξις γίνεται.

38. Κάθε πρᾶμα μέτριον, ἔχει καὶ νοστιμάδα· διότι.

«Πᾶν μέτριον ἄριστον.» Καὶ

«Τὸ ἄγαν ὕειν πυρὸν σήπει.»

39. Κάθε πρᾶμα 'ς τὸν καιρό του, κι ὁ κολιὸς τὸν Αὔγουστο. Καὶ ἄλλως

40. Κάθε πρᾶμα 'ς τὸν καιρό του, καὶ τ' αὐγὸ τὸ μέγα Πάσχα.—Ὅτι ἕκαστον εἰς τὸν καιρόν του ἀρέσκει. Ἴδε καὶ 10 καὶ 11 Θ. καὶ Τ. 594.

41. Κάθε πρᾶμα τρεῖς ἡμέρας φέρνει θαῦμα. Ἴδε καὶ 10 καὶ 11 Θ. καὶ Τ. 594.

42. Κάθε πρόμιο πρόθυμο.

«Τὸ ἔργον ἐν καιρῷ.»

43. Κάθεται μὲ τὸ ποδάρι τό 'να 'πάνω 'ς τ' ἄλλο.— Λέγεται εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ῥαθύμων καὶ ἀμελῶν.

44. Κάθεται 'ς τὰ βελόνια καὶ 'ς τ' ἀγκάθια. — Πρὸς τοὺς ἐν μερίμναις καὶ ἀνησυχίαις ὄντας. ὡς καὶ οἱ Γαλάται λέγουσι

Je suis sur des epines.

45. Κάθε τζάκι 'ποῦ καπνίζει ἔχει καὶ νοικοκυρά. — Ὅτι ὑπάρχουν διαγνωστικά τινα σημεῖα ἐξωτερικά, ἐξ ὧν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐννοήσῃ, ἢ νὰ εἰκάσῃ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἄλλου τινος.

46. Κάθε τζαπὶ δουλεύοντας, γιὰ λόγου του δουλεύει.— Ὅτι ἕκαστος πράττων δι' ἑαυτὸν πράττει καὶ προνοεῖ. Ἴδε τὴν Γ. 73, Ο. 481 καὶ 703, Τ. 24 καὶ 239.

«Ἕκαστος τὸν ἑαυτοῦ ὀβελίσκον στρέφει.»

47. Κάθε τόπος καὶ ζακώνι, κάθε μαχαλὰς καὶ τάξι. Ὁμ. τῇ

48. Κατὰ τὸν τόπον ὅπου πᾶς, ἔτσι καὶ νὰ περνᾷς. Καὶ

49. Κατὰ τὸν τόπον κι ὁ τρόπος. Καὶ

50. Τόπου συνήθεια, νόμου κεφάλαιον.—Ὅτι ἕκαστον ἔθνος

ἔχει ἰδίους νόμους, ἰδίας τάξεις, ἰδίους τύπους, καὶ ἴδια ἤθη καὶ ἔθιμα, καθ' ἃ ζῇ καὶ διάγει. Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις «Χώρα καὶ νόμος, πόλις καὶ τύπος. Ἴδε 437 Τ.»

51. Κάθε φαρμάκι ἔχει καὶ τ' ἀντιφάρμακό του. Σαφής.

52. Κάθε ψεύστης μὲ τὸ μάρτυράτου.— Γνωστή.

53. Κάθησ' ἡ πομπὴ 'ς τὴ στράτα, καὶ γελᾷ τοὺς διαβάτας. Καὶ

54. Κάθεται τὸ κουροῦπι, καὶ περιγελάει τὸ κακάβι. Καὶ

55. Κάθετ' ἡ πομπὴ 'ς τὸ δρόμο, καὶ γελᾷ τὸν κόσμον ὅλον. Καὶ

56. Τοῦ κόσμου τ' ἀναγέλαστο, περιγελᾷ τὸν κόσμον. — Πρὸς τοὺς δυσαρεστοῦντας καὶ διερεθίζοντας τοὺς κρείττονας καὶ ἐπὶ προσαπτόντων τοῖς ἄλλοις τὰ ἴδια ἐλαττώματα.

57. Κάθισε πρᾶμα σπῆτι μου, καὶ λόγια μὴ μοῦ φέρνεις.— Ἐπὶ τῶν δανείων ἅτινα δυσκόλως καὶ δι' ἐρίδων ἀνταποδίδονται. Ἴδε 62.

58. Κάθισε στραβὰ καὶ κρίνε ἴσια.— Ἐπὶ δικαστῶν οἵτινες οἱοιδήποτε καὶ ἂν ὦσι πρέπει νὰ δικάζωσι δικαίως, διότι ὁ ἄδικος δικαστὴς, ἂν καὶ δὲν ἔχῃ ἐλάττωμα, ἔχει ὅμως μεμολυσμένην συνείδησιν, καὶ κακοπραγεῖ.

59. Κάθου κυρὰ, κι ἀνάμενε νὰ πάω καὶ νὰ γυρίσω,
Νὰ κάμω γένεια καὶ μαλλιὰ νά 'ρθω νὰ σ' ἀγαπήσω. Καὶ

60. Κάθου κυρὰ κι ἀνάμενε, νὰ κάμω γυιὸ νὰ 'παντρευτῇς. (ἢ ν' ἀγαπήσῃς). Καὶ ἄλλως ἐν Πελοπον.

61. Κάτζε, κόρ' ἀπάντρευτη, νὰ κάμω γυιὸ νὰ 'πάρῃς.— Ἐπὶ τῶν ὑπισχνουμένων πράγματα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται παρέλευσις καιροῦ, ὅτε πλέον ἡ ἀπέλασις τῶν ὑποσχέσεων καθίσταται ἀνωφελὴς, καὶ οἱονεὶ ὀνειροπόλησις. Ἴδε καὶ 15 Ζ.

62. Κάθου, πραματάκι μου, καλὰ, για νὰ λείψ' ἀπὸ μπελά.— Ὅτι ἀποποιούμενοι τὰς παρὰ τῶν ἄλλων αἰτήσεις θέτομεν φραγμόν τινα εἰς τὰς μελλούσας νὰ προκύψωσι δυσαρέστους συνεπείας. Ἴδε 57 ἄνω καὶ 79 Η.

63. Καθὼς ἀγόρασε πουλεῖ.— Ἐπὶ ἀρπάγων καὶ ἐπὶ ἐξιστορούντων ὅ,τι παρ' ἄλλων ἤκουσαν.

64. Καθὼς ἔτριψες φάγε. Καὶ

65. Καθὼς καλαναρχᾷς σὲ ψάλλουν.— Ὅτι ἕκαστος ἀπολαμβάνει ἀντάξια ὧν ἔπραξε.

66. Καθὼς ἤθελ' ὁ φτωχὸς, ἔτσ' ἐγύρισ' ὁ τροχός.— Ἐπὶ τῶν ἐπιτυγχανόντων ὅσα ἐπιθυμοῦσι.

67. Καθὼς χαλαναρχάει, παππαδιά μου, ἡ φλάσκα, μήτ' ἐφέτος Λαμπρή, μήτε τοῦ χρόνου Πάσχα. — Ἐπὶ σημείων, τὰ ὁποῖα προμηνύουν ἀναβολὴν μακροχρόνιον ἐπὶ κατεπειγούσης ὑποθέσεώς τινος. Ἡ παροιμία πηγάζει ἐκ τοῦ ἑξῆς.

Ἱερεὺς χωρικός, ἀγνοῶν τὴν ἡμέραν τοῦ προσεχοῦς Πάσχα, ἔρριψεν εἰς κύτος κολοκύνθης ἰσαρίθμους κυάμους μὲ τὰς ἡμέρας τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς, ἐξ ὧν ἐλάμβανεν ἀνὰ ἕνα καθ' ἑκάστην ὑπολογιζόμενος οὕτω τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα κατὰ τὴν λῆξιν τῶν κυάμων. Ἡ παππαδιὰ ἰδοῦσα τὴν πρᾶξιν τοῦ ἱερέως ταύτην καὶ ἐκλαβοῦσα, ὅτι αὐτὸς ἠγάπα πολὺ τοὺς κυάμους, ἔρριψε καὶ ἄλλους εἰς τὴν κολοκύνθην, ὁ δὲ ἱερεὺς δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Πάσχα ἐκ τῶν πολλῶν κυάμων. Ὅθεν ἀποροῦσα καὶ ἀναγκαζομένη παρ' ἄλλων, διατὶ ὁ ἱερεὺς καθυστερεῖ τοσοῦτον τὸ Πάσχα, τὸν ἠρώτησε· καὶ ὁ ἱερεὺς ἀπεκρίθη· καθὼς χαλαναρχᾷ, παππαδιά μου, ἡ φλάσκα, μήτ' ἐφέτος Λαμπρὴ μήτε τοῦ χρόνου Πάσχα.

68. Καθὼς με βλέπεις γράψε με. Σαφής.

69. Καθώς μου παίζεις, ἔτσι χορεύω. Ὁμοία ταῖς 63 καὶ 64.

70. Καθὼς τοῦ 'γινεν ἡ κάππα, δὲν τὴν πλάνει ράψιμο.— Πρὸς τοὺς εἰς ἐσχάτην ἀθλιότητα περιελθόντας.

71. Καὶ ἀπὸ γυμνὸ σπαθὶ πιάνεται.—Εἰς τοὺς ἐν κινδύνοις ὄντας καὶ εἰς ἰσχυροὺς βοηθοὺς προστρέχοντας.

72. Καὶ ἀπὸ 'πίσω 'μάτια ἔχει. Καὶ

73. Καὶ 'ς τὴν πλάτη 'μάτια ἔχει. — Εἰς τοὺς ὀξυδερκεῖς. Καὶ παρ' ἀρχαίοις·

«Ὄπισθεν κεφαλῆς ὄμματα ἔχει».

74. Καὶ 'ς τὰ γλυκοχαράματα φάβα, ζεστούλα φάβα.—Ἐπὶ τῶν τυγχανόντων τὴν ἐπιθυμίαν των κατὰ θέλησιν.

75. Καὶ ἀπὸ τῆς δυὸ μεριαῖς καίει τὸ κερί.—Ἐπὶ ἀσώτων.

76. Καὶ αὐτὸς (ἢ κι αὐτὸς) κουτζοπόδης κ' ἐκεῖνος ζαβός.— Ἐπὶ ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων.

77. Καὶ γαλάτα καὶ μαλάτα.— Πρὸς τοὺς ἀντιποιουμένους ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος πλέον τοῦ δέοντος.

78. Καὶ γι' αὐτά σου, καὶ γι' αὐτά σου ἔχει ψείραις ὁ ἀμπάς σου.—Ἐπὶ ἀσώτων καὶ ῥυπαρῶν.

79. Καὶ 'γὼ κακοπαντρεύτικα κι ὁποῦ μ' ἐπῆρ' ἂς κλαίῃ. —Εἰς τοὺς συμπάσχοντας ἐξ ἰδίων ἐλαττωμάτων. Ἴδε τὰς σχετ. 112—114.

80. Καὶ δυὸ καὶ τρεῖς τὰ πρέποντα καλὸν εἶναι νὰ λέγωνται. Σαφής. Οἱ δ' ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Καὶ δὶς γὰρ ὃ δεῖ καλόν ἐστιν ἐνίσπειν.» Ἴδε καὶ Πλατ. εἰς Γοργ. 53.

«Καὶ δὶς γάρ τοι καὶ τρὶς, φασὶ, καλὸν εἶναι τὰ καλὰ λέγειν τε καὶ ἐπισκοπεῖσθαι.

81. Καίει καὶ δὲν καπνίζει. Καὶ

82. Κεντᾷ καὶ δὲ σβουρίζει.—Ἐπὶ ὑποκρύφων κακούργων. Παρεμφερὴς τῇ

«Τῇ μὲν ὕδωρ φέρει, τῇ δὲ ἑτέρᾳ τὸ πῦρ.»

83. Κ' ἡ ἄσπρη σκύλα σ' τὸ μπαμπακοπάζαρο ζημιὰ κάνει.—Ἐπὶ ἐπικινδύνου ὑποθέσεως ἢ ἐπιζημίου πράξεως, ὅπου ἡ δοθεῖσα μικρὰ ἀφορμὴ δύναται νὰ βλάψῃ· συνειθίζουν δὲ τὴν παροιμίαν ταύτην ἰδίως οἱ βαμβακοπῶλαι, ὅταν εἶναι εἰς ἐκπεσμὸν τὰ βαμβάκια. Ὁμοία τῇ 369.

84. Καὶ κακὸ κι' ὠμὸ κι' ὀλίγο. — Ἐπὶ πραγμάτων καθ' ὅλου κακῶν.

85. Καὶ κεἰαὶς 'ποῦ δὲν πρεζάρονται γιὰ τιμημέναις κράζονται. (Ἑπτανησιακή.)— Ἐπὶ ὑπόπτων καὶ κακῶν γυναικῶν, αἵτινες ἀντιποιοῦνται καλῆς φήμης.

86. Κάνη' ἡ γρηὰ 'ς τὸ χυλὸ (ἢ κουρκούτι) καὶ φυσᾷ καὶ τὸ γιαούρτη.—Ἐπὶ τῶν παθόντων καὶ φυλαττομένων καὶ εἰς τὰ μικρότατα. Ἴδε 4 Ζ. καὶ 474. Ο.

87 Καί κουρούνα καὶ τετράδη.—Πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐπὶ εὐτελεστάτῃ ἀμοιβῇ.

88. Καὶ μέσα 'ς τὰ χουρνιάσματα πολὺς ἔχ' αὐγὰ γιὰ κλῶσσα.—Ἐπὶ τῶν παρακαίρως αἰτουμένων.

89. Καὶ μὲ τὸν ἄντρα κάπαρη καὶ μὲ τὸ φίλο κάπαρη. Καὶ

90. Κάλλια τιμὴ καὶ κάπαρη παρὰ πομπὴ καὶ κάπαρη.—Ἐπὶ τιμίων γυναικῶν.

91. Καὶ μὴ πολλὰ ς' τὸ φίλο σου κι' ὁ φίλος βαρεθῇ σε. Ἴδε Ε. 147, Ο. 837 καὶ 838 καὶ Τ. 349 καὶ 350.

92. Καινούργ' ἀγάπη ἔπιασες παληὰ μὴ λησμονήσῃς.

Γιατὶ θὲ νὰ ῥθῃ ἕνας καιρὸς καὶ θὰ μετανοήσῃς. — Ἐπὶ τῶν λησμονούντων τοὺς ἀρχαίους φίλους ἕνεκα τῶν νέων. Καὶ ὁ ποιητὴς

«Δειλός τε ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον ποιεῖται·»

93. Καινούργια 'μέρα, καινούργια λόγια.— Ἐπὶ τῶν ἀναιρούντων. τὰς χθεσινὰς ὑποσχέσεις των.

94. Καινούργιο εἶν' τὸ κόσκινο, 'ψηλὰ 'ναι κρεμασμένο. Καὶ

95. Καινούργιο κοσκινάκι μου καὶ ποῦ νὰ σε κρεμάσω. Καὶ

96. Ψηλὰ κρεμοῦν τὰ καινούργια κόσκινα. (Πελοπον.) — Ὅτι τὰ καινὰ προτιμῶνται τῶν παλαιοτέρων.

97. Καινούργιο φίλον ἔπιασες, παληὸν μὴ λησμονήσης.— Ἡ αὐτὴ 92.

98. Καὶ ὁ λόγος εἰς τὴν χρείαν θεραπεύει τὴν κοιλίαν. — Ἐπὶ τῶν ἐν ἀμηχανίαις διὰ λόγων εὐαρεστούντων.

99. Καὶ ὁ λύκος χορτασμένος, καὶ τὰ πρόβατα σωστά. — Πρὸς ὑπηρέτας ὑποκρύπτοντας τὰς ἐκ τῆς ἀφροντισίας των ζημίας εἰς τὸν κύριον· προῆλθε δ' ἡ εἰρημένη παροιμία ἐκ τοῦ ἑξῆς γεγονότος.

Ποιμὴν ἀμελὴς ἀνεπλήρου τὰ θύματα τῆς τῶν λύκων βορᾶς, πωλῶν τὰ μεγάλα τῶν προβάτων, καὶ ἐκ τῆς τιμῆς αὐτῶν ἀγοράζων μικρά, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀριθμοῦ.

100. Καὶ ὁ μεγάλος γάμος κούρταλα κι ὁ μικρὸς κουρταλίσματα.—Ὅτι κάθε ἔργον ἔχει τὰς δυσκολίας του.

101. Καὶ ὁ φτωχὸς 'σὰν ἠμπορεῖ, κι ὁ πλούσιος 'σὰν κατέχει. Σαφής.

102. Καὶ παππᾶς ἔγεινες, Κώστα; ἔτζι τὰ 'φερ' ἡ κατάρα.

103. Καὶ παππᾶς ἔγινες, Γιάννη; ἔτσι θέλ' ὁ δάσκαλός μου. —Ὅτι ἡ ἀνάγκη κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ γίνηται παντεχνίτης.

104. Καὶ πῶς ἐκαταντήσανε τῶν βασιλειῶν ἡ κόραις! — Ἐπὶ τοῦ ἀστάτου τῆς τύχης.

105. Καὶ ῥέγκι (χρῶμα) καὶ πρᾶμα (Χιακή). —Ἐπὶ τῶν ὄντων τοιούτων οἷα δείκνυνται.

106. Καιρὸς γιὰ 'γκαστρωμέναις ἢ γιὰ νύφαις· καὶ Τουρκιστί. Χανοὺμ Χαβασί.—Ἐπὶ νηνεμίας καὶ καταλλήλου καιροῦ εἰς ἐπιχείρησιν.

107. Καιρὸς γιὰ κάθε πρᾶμα. — Εἰς τὰ ἐν ἁρμοδίῳ καιρῷ γινόμενα. Ἴδε καὶ 213 Ο.

108. Καιρὸς πουλεῖ τὰ λάχανα, καιρὸς τὰ ἀγοράζει. Ὁμοία ταῖς 278 Η. 153 Ο. καὶ 52 Τ.

109. Καὶ 'ς ἐμένα λῶ λῶ λῶ; — Πρὸς τοὺς ἀντιτάττοντας τὴν συμβουλὴν ἣν αὐτοὶ ἔλαβον.

Μὴ πρὸς ἐμὲ τὰ ποικίλα.»

110. Καὶ 'ς τὴ βρύση νερὸ δὲ 'βρίσκει. Καὶ ἄλλως

111. Καὶ 'ς τὴ θάλασσα νὰ πάῃ, κ' ἐκείνη θὰ φυράσει ἢ κ' ἐκεῖ νερὸ δὲ θὰ 'βρῃ. — Πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς, καί δι ἀνεπιτηδειότητα πάντοτε δυστυχοῦντας.

112. Καὶ σὺ κακὴ δασκάλισσα, κ' ἐγὼ κακὸ βελόνι. Καὶ

113. Καὶ σὺ κακὸ χερόβολο, κ' ἐγὼ κακὸ δεμάτι. Καὶ

114. Καὶ σὺ κακὸ χωράφι κ' ἐγὼ κακὸ ῥαπάνι.—Εἰς δυστρόπους καὶ μηδὲν χρησίμους. Ἴδε καὶ τὴν 79.

115. Καὶ σὺ ν' ἀπόθαινες, κ' ἐγὼ νὰ 'χόρευα. Ἴδε καὶ 70 Π.

116. Καὶ τὰ δόσα, καὶ τὰ δόσα, τὸν Χριστὸν ἐπαραδῶσαν (Χιακή). — Ὅτι τὰ δῶρα καὶ αἱ δωροδοκίαι κατορθώνουν τὰ ἀδύνατα δυνατά.

117. Καὶ τὰ θυμᾶσαι ξέχασε, κ' ἄλλοι καιροί μᾶς 'φτάσαν. Ὁμοία τῇ

118. Καὶ τὰ καλὰ δεχούμενα, καὶ τὰ κακὰ δεχούμενα.
«Ὅτι δεῖ ἀρέσκεσθαι παντὶ τῷ ἐντυγχάνοντι.»

119. Καὶ τὰ 'λαφρὰ 'ς τὸ γάδαρο, καὶ τὰ βαρυὰ 'ς τὸ γάδαρο.—Ἐπὶ τῶν ἀποδιδόντων εἰς ἀδυνάτους ὁτιοῦν.

120. Καὶ τὰ μονὰ 'δικά του, καὶ τὰ ζυγὰ 'δικά του. Καὶ

121. Καὶ τοῦτο 'δικό του, καὶ τ' ἄλλο μοναχικό του. — Εἰς τοὺς ἰδιοτελεῖς καὶ ἰσχυρογνώμονας. Ἴδε 547 Τ.

122. Καὶ τὰ πολλὰ ὅποιος ἔχει κλαίει καὶ τὰ 'λίγα.— Οὐδεὶς ζῇ χωρὶς λύπης τινός.

Οὐκ ἔστιν εὑρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί. (Κύρ. Παιδ. Ξεν.)

Σ' αὐτὸν τὸν κόσμον λύπη
Ποτὲ δὲν ἀπολείπει. Καὶ
Σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ἄνθρωπος χωρὶς θλίψι δὲν εἶναι,
Κ' ἂν εὑρεθῇ τοιοῦτός τις, φύσεως ἄλλης εἶναι.

Ἴδε 302, 303, 186 καὶ 187 Η. καὶ 718 Ο.

123. Καὶ τ' ἄντερα 'ς τὴν κοιλιὰ μαλώνουν.— Ὅτι αἱ διενέξεις καὶ ἔριδες δὲν λείπουσι καὶ ἀπὸ τὰς συνδεομένας διὰ τῶν στενοτέρων δεσμῶν.

124. Καὶ τ' αὐγὰ καὶ τὰ καλάθια ἔχασε. — Εἰς παντελῆ δυστυχίαν, καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου ἐξισταμένων ἐξ ἀπροσδοκήτου. Σχετ. τῇ 313 Σ.

125. Κ' ἔτζι κακὰ χειρόβολα, κι ἀλλιῶς ψυχρὰ δεμάτια. Καὶ

126. Κ' ἔτζι κ' ἔτζι κόκκινα, κ' ἔτζι κατακόκκινα.— Ἐπὶ τῶν ἀπελπιζομένων.

127. Καὶ τί πρᾶμα 'ποὖχω 'γώ, μαύρη κόττα, κι ἄσπρ' αὐγό.—Ἐπὶ τῶν μεγαλυνομένων εἰς πράγματα συνήθη.

128. Καὶ τὸ 'δεῖ παρηγοριὰ 'ναι, καὶ τὸ πιάσαι χάριν ἔχει. —Ἐπὶ τῶν ἀγαπώντων τι περιπαθῶς καὶ ἀρκουμένων οὐ μόνον εἰς τὸ ἅπτεσθαι ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὁρᾶν αὐτό.

129. Καὶ τὸ χουνούπι 'μπαίνει 'ς τὴ μύτη. — Ὅτι καὶ εἰς τὸν ἀδύνατον δυνατὴ εἶναι ἡ ἐκδίκησις κατὰ τῶν καταπιεστῶν καὶ ἰσχυροτέρων. Παρεμφερὴς τῇ ἀρχαίᾳ·

«Ἔνεστι κἂν μύρμηκι χολή.» Καὶ
«Μῦς δακὼν παῖδ' ἀπέφυγε.»

130. Καὶ τὸ μέλι κόρον ἔχει.—Ὅτι παντὸς πράγματος ἡ κατάχρησις γεννᾷ ἀηδίαν. Οὕτως εὑρίσκεται καὶ παρὰ Πινδάρῳ·

« Κόρον δ' ἔχει
Καὶ μέλι καὶ τὰ τέρπν' ἄνθε' ἀφροδίσια.» Καὶ
«Τὸ γὰρ πολὺ τῆς θλίψεως γεννᾷ παραφροσύνην.»

131. Καὶ τὸ μέλι τὸ πολὺ φέρνει κοψίματα.—Διότι οὐχὶ τὸ ποιὸν ἀλλὰ τὸ ποσὸν βλάπτει.

«Πᾶν μέτρον ἄριστον.»

132. Καὶ τὸν ὕπνο νὰ χορτάσῃ, καὶ τὴ λειτουργιὰ ν' ἀκούσῃ.— Εἰς τοὺς μὴ προσέχοντας τοῖς λεγομένοις, διότι τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ οὐχὶ ὁ νοῦς εἶναι παρών· καὶ εἰς τοὺς ὀρθοκοιμωμένους ἐν τῷ ναῷ.

133. Καὶ τὸν φίλον ἀτιμάζει καὶ τὸν ἐχθρόν του κλαίει. — Πρὸς τοὺς οὐδὲν ἱερὸν καὶ σταθερὸν ἔχοντας.

134. Καὶ τὸ σπαθὶ 'ς τὸ χέρι, κι ὁ πόλεμος 'δικός του. Ἴδε Ε. 343.

135. Καὶ τὸ στανιὸ ὁ θεὸς τό 'δωκε. Σαφής.

«Ἀνάγκῃ καὶ θεοὶ πείθονται.»

136. Καὶ τὸ ψωμὶ σωστὸ, κι ὁ σκύλος χορτασμένος.— Εἰς τοὺς καλοὺς οἰκονόμους. Ἴδε καὶ 99.

137. Καὶ τοῦ γέρου τὰ κανάκια εἶναι πίκραις καὶ φαρμάκια.— Ἐπὶ τῶν παρ' ἡλικίαν πραττόντων καὶ προξενούντων ἀηδίαν.

138. Καὶ τοῦ νιοῦ ἡ ματσουκαὶς εἶναι γέλοια καὶ χαραίς. —Ὅτι πολλάκις ἡ θλίψις ἐπιφέρει τὴν ἀγαλλίασιν.

139. Καὶ τοῦ νιοῦ τοῦ κανακάρη, ὅτι κάμνει τὸ τοκάρει.— Ἐπὶ τῶν κομψευομένων νέων.

140. Καὶ τοῦ ποντικοῦ μετάνοια, καὶ τῆς γάτας προσκυνῶ.— Ἐπὶ χαμερπῶν μέχρις ἐδάφους ταπεινουμένων, ὥς τινες γνωστοὶ *ταρτοῦφοι*.

141. Καὶ ταῦτα 'δικάμου, κ' ἐκεῖνα 'δικάμου, κι ὅσα θωροῦν τὰ 'μάτια μου (ἢ ὅσα σκεπάζ' ἡ κάπα μου). Καὶ

142. Καὶ τοῦτα δικά μου, κ' ἐκεῖνα μοναχικά μου. (Καρπαθία).—Ἐπὶ τῶν ἀπλήστων, καὶ σφετεριζομένων πανθ' ὅσα δύνανται, ὥς *τινες τῶν πολιτικῶν μας* ὁμοιάζοντες τῷ Ἀλβανῷ λέγοντι· *ετοῦτο ὀρὲ νὰ μοῦ τὸ δίνῃς, ἐτοῦτο νὰ σοῦ τὸ πέρνω, καὶ τοῦτο νὰ μοῦ τὸ χαρίζῃς*. Ἴδε 110 καὶ 111 ἄνω καὶ 546 Τ.

143 Καὶ τοῦ χρόνου τὰ κρινάκια. — Ἐπὶ τῶν ἀσυναρτήτως λεγόντων.

144. Καὶ χθὲς κουκιὰ ἐφάγαμε καὶ σήμερον κουκόζουμο.— Ἐπὶ τῶν ἐν ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ ὄντων. Ἴδε Α. 326.

«Ἄκαπνος θυσία.»

145. Κακὰ σημάδια τοῦ γαμπροῦ ἡ νύφη κασσιδιάρα.— Πρὸς τοὺς χορηγοῦντας τεκμήρια τῶν ὑποκρυπτομένων ἐλαττωμάτων, ὅπως νύμφη τις κατεκάλυπτε τὴν κεφαλήν της, καθ' ἣν στιγμὴν ἔπεσε ἐν τῇ νυμφικῇ κλίνῃ.

146. Κακιὰ γυναῖκ' ἀρχόντισα 'ς τὸ σπῆτί σου μὴ βάζῃς. — Νουθεσία νὰ προσέχῃ τις μετ' ἐπιστασίας εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν γυναικῶν, ἃς προσλαμβάνει εἰς τὸν οἶκόν του, ὡς παιδαγωγούς, ὑπηρετρίας, καὶ μάλιστα μὴ καλῶς ἀνατεθραμμένας, καθόσον ἐξ αὐτῶν πλεῖστα κακὰ δύνανται νὰ προέλθωσιν.

147. Κακιαὶς δουλαὶς τὰ 'λίγα σπήτια. — Ἐκ τοῦ ἐπισφαλοῦς τῶν ἀδυνάτων, καὶ μὴ ἱκανῶν νὰ φρουρηθῶσι.

148. Κακὴ ῥοπὴ τ' ἀγι' Ἀντωνιοῦ. (Αἰτωλοακαρνανιακή). —Ἐπὶ κακοκαιρίας.

149. Κακολογεῖ γιατὶ δὲν ἔμαθε νὰ καλολογῇ.— Τὴν παραγγελίαν ταύτην μετεχειρίσθη ὁ θεῖος Σωκράτης·

»Πρὸς τὸν εἰπόντα, κακῶς ὁ δεῖνα σὲ λέγει· καλῶς γὰρ ἔφη λέγειν οὐκ ἔμαθε.» Καὶ
«Κακῶς λέγουσιν οἱ καλῶς λέγειν μὴ μεμαθηκότες.»

150. Κακὸ μαντρὶ γεμάτο λύκους. Ὁμοία τῇ

151. Τὰ κακὰ κειτούμενα, κ' οἱ σκύλοι τρῶντα. (Καρπαθία). —Ἐπὶ κακῆς τῶν πραγμάτων οἰκονομίας.

152. Κακὸ τὸ κακὸ θεραπεύεται. Σαφής.

«Πάτταλος, παττάλῳ κρούεται». Παρὰ δὲ τοῖς Γαλλάταις

Un clou chasse l' autre. Οἱ δὲ Ἰταλοὶ

Un diavolo caccia l altro.

153. Κακὸ τὸ 'παθε τ' αὐγό, ὅπου κι ἂν πέσῃ.—Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων καὶ ἀνικάνων.

154. Κακοῦ κόρακος κακὸ αὐγό.— Ὅτι τοῦ κακοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ πρᾶξις κακή.

«κακοῦ κόρακος κακὸν ᾠόν.»

155. Καλλὰ εἶν' τὰ πλατομάνικα, μὰ τὸ πανὶ δὲ φτάνει. Καὶ

156. Καλὰ εἶν' τὰ φαρδομάνικα, μὰ τἄχουν Δεσποτάδες.

—Εἰς τοὺς τὰ ὑπὲρ δύναμιν πολυτελῆ ἀγαπῶντας.

157. Καλὰ ἦλθα, καὶ καλὰ 'ς τὴ μπόρτα 'μπῆκα.— Ἐπὶ τῶν προλαμβανόντων ἀσφαλείας.

158. Καλὰ λόγια καὶ πονηρὰ καμώματα, καὶ τοὺς σοφοὺς κάνουν μωρούς. — Ἐπὶ τῶν ἄλλα λεγόντων, καὶ ἄλλα πραττόντων καὶ τοὺς ἀκούοντας εἰς ἀμηχανίαν ἐμβαλλόντων.

159. Καλὰ 'ναι τὰ σχινόφυλλα, μὲ τὸ ῥογὶ τὸ λάδι.—Ἐπὶ τῶν διὰ μόνης τῆς κατασκευῆς ἡδέων καθισταμένων. Ἴδ. Β. 11.

160. Καλὰ τὰ δευτερώματα, ἂν λάχουν κ' ἐπιτύχουν.—Ἐπὶ τῶν μὴ ἀπελπιζομένων ἐν τῇ πρώτῃ ἀποτυχίᾳ καὶ ἐπιμενόντων νὰ ἐπαναλάβωσι τὸ ἔργον. Σχετ. ταῖς 210—212 Η.

161. Καλὰ τρέχεις, ὅμως ἔξω τοῦ δρόμου.— Ἐπὶ τῶν μετερχομένων τὴν ἀρετὴν ἀτάκτως.

162. Κάλὰ στερνά. Σαφής.

«Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε».

163. Καλημέρα, Γιάννη· κουκιὰ σπέρνω. Ὁμοία τῇ.

164. Γειά σου, γέρο· κουκιὰ σπέρνω. (Καρπαθ.)-- Ἐπὶ τῶν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ἀποκρινομένων. Ἴδε Γ. 59, Λ. 7—9 καὶ Μ. 244.

165. Καλήτερα θέλω τὸ γάλο παρὰ τὸ μπακαλιάρο.—Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν συγκρινόντων μεγάλα πρὸς μικρά.

166. Καλήτερα κλέφτε μὲ τοὺς καλούς, καὶ νήστευε μὲ τοὺς κακούς.— Νουθετεῖ νὰ συμπράττωμεν μετὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ ν' ἀπέχωμεν πάσης μετὰ τῶν κακῶν ἐργασίας.

167. Καλήτερ' ἀξίζει ἕνας κόρακας, παρ' ἕνας παπαγάλος.—Ἐπὶ τῶν ὁπωσδήποτε ἐργαζομένων καὶ προτιμωμένων τῶν φλυάρων ὡς ὁ κόραξ ὅστις τουλάχιστον καθαρίζει τὴν γῆν ἀπὸ τῶν διαφόρων κουφαρίων, ἐν ᾧ ὁ παπαγάλος φλυαρεῖ μόνον.

168. Καλήτερα προίκα σὲ κτήματα παρὰ σὲ φορέματα. — Ὅτι προτιμητέα ἡ ἀσφαλὴς περιουσία τῆς ὑποκειμένης εἰς φθοράν.

169. Καλήτερα σπουργίτης 'ς τὸ χέρι, παρ' ἀετὸς ς' τὸν ἀέρα.— Ὅτι προτιμότερα τὰ μικρᾶς τιμῆς ἄξια ἀλλ' ἀσφαλῆ, ἢ τὰ πολυτιμότερα καὶ ἀβέβαια.

170. Καλήτερα τὸ κορμὶ τοῦ δέντρου, παρὰ τὰ φύλλα του. Δήλη.

171. Καληώρα του 'ποῦ μ' ἔβριζε, κακή του ποῦ μοῦ τό 'πε. Καὶ

172. Ποιὸς ἔκαμε τὸ φονικό, ἐκεῖνος 'ποῦ 'φερε τὸ μαντάτο. Ἐπὶ τῶν καταπροδιδόντων ὅσα τυχέως ἤκουσαν, εἴτε ἑκουσίως, εἴτε κατὰ παραδρομὴν τῶν ὑβριζόντων, διότι τότε

περισσότερον σφάλλουσιν οἱ διοχετεύοντες τὰς ὕβρεις, ἢ οἱ ἐκφράζοντες αὐτὰς ἐν ὥρᾳ ὀργῆς.

173. Κάλλια ἀγουροφάγης, παρὰ γουργοφάγης.— Ὅτι καὶ προτιμότερον νὰ γευώμεθα καὶ μὴ ὡρίμους τοὺς καρποὺς παρ' ὡρίμους.

174. Κάλλια ἄσχημος παρ' ἄτιμος. Σαφεστάτη.

175. Κάλλια ἀφέντης ἑνὸς ἄσπρου, παρὰ χίλιων ἄσπρων δοῦλος.— Ὅτι καλήτερον νὰ ζῶμεν καὶ ἄποροι ἐν αὐτονομίαις καὶ ἀνεξάρτητοι, παρὰ εὐποροῦντες δοῦλοι.

176. Κάλλια γάδαρος ζωντανὸς, παρὰ γιατρὸς 'ποθαμένος.— Ἐπὶ τῶν προαιρουμένων τὴν ἔνδοξον μὲν ἀλλὰ βραχεῖαν ζωήν.

177. Κάλλια γαϊδουρόδενε, παρὰ γαϊδουρογύρευε.— Προτιμητέα ἡ προτέρα ἀσφάλεια, παρὰ τὴν ὑστέραν ἐπιμέλειαν.

178. Κάλλια δὸς τοῦ μαθημένου, παρὰ τοῦ 'πιθυμημένου. Ἴδε Α. 92, καὶ Μ. 160.

179. Κάλλια ἐργάτου κέρδος, παρὰ ἀκριβοῦ βιός.— Διότι ὁ βίος τοῦ φιλαργύρου εἶναι χειρότερος καὶ τοῦ ἐπαίτου, ὡς καὶ γνώμη ἀρχαία.

«Μὴ νεκροῦ δεῖνα».

180. Κάλλια ζηλεμένος παρὰ λυπημένος Ἴδε τὴν 185.

181. Κάλλια ἕνας φρόνιμος ἐχθρὸς, παρὰ ἕνας ζουρλὸς φίλος. Καί

182. Κάλλια φρόνιμον ἐχθρὸν ἕνα, παρὰ τρελλοὺς φίλους δέκα.— Τῶν ἀνοήτων αἱ φιλίαι ὁμοιάζουν πολλάκις τὰ φιλήματα τοῦ γαϊδάρου, ὅστις ὑψώσας τοὺς ἐμπροσθίους πόδας του νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν δεσπότην του, τὸν ἔρριψε κάτω καὶ τοῦ συνέτριψε τὸ κρανίον. Καὶ

183. Τέτοιον φίλον ὅταν ἔχῃς, τὸν ἐχθρὸ τί τὸν θέλεις;— Διότι ὁ κοῦφος καὶ ὁ μωρὸς φίλος εἶναι χείριστος τοῦ ἐχθροῦ. Ἴδε καὶ Α. 324, Ε. 202. καὶ 45 Π.

184. Κάλλια Θεοῦ ὀργὴ, παρὰ λαοῦ ὀργή. Σαφής.

185. Κάλλια καλογιάννης παρὰ κακογιάννης.— Ὅτι προτιμότερον τὸ ἐπαινεῖσθαι, παρὰ τὸ κατηγορεῖσθαι. Ἴδε καὶ 180.

186. Κάλλια 'κεῖ 'ποῦ χέζουν, παρὰ 'κεῖ 'ποῦ σχίζουν. Καὶ

187. Κάλλια ξυλοκέρατο καὶ μέσα κῶλος. παρὰ μυτζιθρομάνουλο κι ὁ κῶλος ὄξω. (Καρπάθιος).— Ὅτι προτιμότερον εἶναι τὸ ἀσφαλέστερον μέρος ἂν καὶ δυσάρεστον, παρὰ τὸ ἐπισφαλὲς καὶ μὴ δυσάρεστον.

188. Κάλλια κόκκινο μάγουλο, παρὰ μελανὴ καρδιά.— Ὅτι κάλλιον ὑπ' αἰδοῦς νὰ ἐρυθριῶμεν ἀρνούμενοι, ἢ νὰ ὑποχωρῶμεν εἰς τὰς ὀχληρὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἄλλων. Ἴδε καὶ 224, καὶ 228.

189. Κάλλια κόμπο 'ς τὸ ζωνάρι, παρὰ κόμπο 'ς τὴν καρδιά.— Ἐπὶ τῶν ἐξασφαλιζόντων τὴν περιουσίαν ὡς καὶ ἄνω.

190. Κάλλια λάχανα μ' εἰρήνη, παρὰ ζάχαρι μὲ γρύνια Καὶ

191. Καλλια ξερὸ ψωμὶ μὲ ἡσυχία, παρὰ τραπέζι μὲ μελαγχολία.— Ὅτι προκριτοτέρα ἡ ἀγάπη καὶ εἰρήνη ἐν λιτότητι ἢ πλοῦτος ἐν λύπαις καὶ φροντίσι.

«Κρείσσων ξενισμὸς λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν,
»ἢ παράθεσις μόσχων μετ' ἔχθρας». (Σολ. Κεφ. 126.)

192. Κάλλια μαθητὴς, παρὰ νέος ἀμαθής.— Πολλάκις ὀψιμαθεῖς ἐπιμελεῖς κατενίκησαν δυσκολίας δυσυπερβλήτους.

193. Κάλλια μεσίτης, παρὰ τσασίτης (προδότης).— Ἐπὶ τῶν προαιρουμένων νὰ ὦσι ταπεινοὶ καὶ τίμιοι ἢ ὑπέρτεροι καὶ ἄτιμοι.

194, Κάλλια νὰ θάφτῃς γυναῖκα, παρὰ νὰ πέρνῃς.

«Κρεῖσσον γυναῖκα θάπτειν, ἢ γαμεῖν».

195. Κάλλια νὰ κλάψ' ἡ μάνα σου, παρὰ ἡ ἐδική μου.— Ἐπὶ ἀντεκδικουμένων.

196. Κάλλια νὰ 'λούγου σου θερμὸ, νὰ 'χῃ καὶ σάκτη μέσα. —Εἰς ἐκείνους οἵτινες ἔχωσιν ἀφορμὰς νὰ προτιμῶσι ἔστω καὶ δεινότερα δυστυχήματα παρὰ τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν.

197. Κάλλια νὰ μὲ φάγῃ τὸ βουβάλι, παρὰ τὸ τσακάλι.

«Δυοῖν κακοῖν προκειμένοιν, τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον».

198. Κάλλια νὰ 'μαι κεφαλὴ ποντικοῦ παρὰ οὐρὰ λιονταριοῦ.— Ἐπὶ τῶν ὀρεγομένων ν' ἄρχωσι καὶ ὀλίγων νὰ ἕπωνται ἄλλοις.

199. Κάλλια νὰ σ' ἐντύνω, παρὰ νὰ σὲ ταΐζω.— Προτιμότερον νὰ πάθῃ τις ἅπαξ καὶ πολὺ, παρὰ ὀλίγον καὶ πάντοτε.

200. Κάλλια νὰ σὲ ζηλεύουν, παρὰ νὰ σ' ἐλεοῦν.— Τὸ ὑπὸ τοῦτ' εἶναι καὶ εἰς τὸν Πινδ. ἐν Πυθείοις Α. στ. 164.

«Κρεῖσσον γὰρ, οἰκτιρμῶν φθόνος».

Καὶ εἰς Σοφοκλ. Αἴαντα στιχ. 57.

«Πρὸς γὰρ τὸν ἔχονθ' ὁ φθόνος ἕρπει.» Ἴδε καὶ 240.

201. Κάλλια πέντε κάρβουνα, παρὰ χίλια πρόβατα.— Ὅτι τὰ ἐν καιρῷ ἀναγκαῖα, μικρὰ καὶ ὀλίγα ἂν ἦναι, προτιμῶνται ἄλλων τῶν εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μὴ ὠφελούντων.

Χαλκεύς τις παρακινούμενος ἀπὸ φίλους του ν' ἀλλάξῃ δι' ἄλλης ἐπιχειρήσεως τὴν τέχνην του, ἀπεκρίθη ὡς ἀνωτέρω.

202. Κάλλια πέντε καὶ 'ς τὸ χέρι, παρὰ δέκα καὶ καρτέρει. Καὶ

203. Κάλλιο τὸ καθημερινὸ αὐγὸ, παρ' ἡ μονομερίτικη κότα. Καὶ

204. Κάλλια τὸ καθημερινὸ αὐγὸ, παρὰ τὴν αὐριανὴ ὄρνιθα. Καὶ

205. Κάλλια τὸ σημερινὸ ψωμὶ, παρὰ τὴν αὐριανὴ πῆτα. —Ὅτι τὸ παρὸν καλὸν προτιμότερον τοῦ ἀδήλου.

206. Κάλλια πῆτα μὲ λαρδὶ, παρὰ πῆτα μοναχή. Σαφής. Ἴδε καὶ 251 καὶ 217 Π. Οἱ δὲ Γάλλοι περὶ τούτου λέγουσι·

Un tiens vaut mieux que deux t l' auras.

Οἱ δὲ Ἰταλοί·

Meglio frinquello in manoche tordo in frasca.

207. Κάλλια πλουσίου δοῦλος, παρὰ φτωχοῦ παιδί. Σαφής.

208. Κάλλια ῥίχτε πέτρα, παρὰ λόγον ἀνόητον. Σαφής.

«Κάλλιον λίθον ἢ λόγον ῥίπτε ἀπερισκέπτως»,

209. Κάλλια ῥοῦχα παρὰ ῥοῦφα (ἢ βῆχα).— Ἐπὶ τῶν προφυλαττομένων καλῶς ἀπὸ παντὸς ἐναντίου.

210. Κάλλια 'ς τὸν τόπο σου γυμνὸς, παρὰ 'ς τὰ ξένα στολισμένος.— Ἐπὶ τῶν ποιουμένων ἐπιδείξεις ἀπερισκέπτως.

211. Κάλλια σφαγάρι, παρὰ ψοφίμι. — Πρὸς τοὺς προτιμῶντας τὸν θάνατον παρὰ τὴν τυραννίαν.

212. Κάλλια τοῦ χρόνου, παρ' ἐφέτος.— Πρὸς τοὺς ἀναβάλλοντας.

213. Κάλλια τυφλὸς, παρὰ νὰ βλέπῃς κακά. Σαφής.

214. Κάλλιο ἀγάλια καὶ καλὰ, παρὰ γλήγορα καὶ τυφλά. «Σπεῦδε βραδέως». Διότι κατὰ τὴν ἑτέραν παροιμίαν,

Ἡ σκύλλα ἀπὸ τὴ βιὰ της κλπ. Ἴδε καὶ τὰς 2—4 Α.

215. Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ. Καὶ Ἰταλιστί·

Meglio tardi che mai.

216. Κάλλιο ἀῤῥώστια 'ς τὸ σῶμα, παρ' ἀμάθεια 'ς τὴ ψυχή.— Διότι κατὰ τὸν Πλάτωνα·

«Πολὺ γάρ τοι μεῖζον με ἀγαθὸν ἐργάσει ἀμαθείας παῦσαι τὴν ψυχὴν, ἢ νόσου τὸ σῶμα».

217. Κάλλιο ἕνας κακὸς συμβιβασμὸς, παρὰ μία καλὴ κρίσις (δίκη). Σαφής. Ἴδε καὶ 94. Σ.

218. Κάλλιο ἕνα χρόνο κόκορας, παρὰ σαράντα κότα.—Εὔληπτος.

219. Κάλλιο ζημιὰ καὶ ἡσυχία, παρὰ κέρδος μὲ γρόνια. Ὁμοία τῇ 190.

220. Κάλλιο ἡ μάνα σ' ἡ καλή, παρὰ ἡ μάνα μ' ἡ κακή. Καὶ

221. Κάλλιο ἡ μάνα τοῦ φονιᾶ παρὰ τοῦ σκοτώμένου. Σαφής. (Κρητική) Ἴδε τὴν 145.

222. Κάλλιο ἡ τύχη 'ς τὴ γυναῖκα, παρὰ μὲ τὴ γυναῖκα. Εὔληπτος.

223. Κάλλιο κακὴ φτιάσις παρὰ κακὴ κρᾶσις. — Ὅτι ἡ ὑγεία εἶναι ἀείποτε προτιμοτέρα τῆς ὡραιότητος.

224. Κάλλιο κόκκινο πρόσωπο ἀρνῶντας κάποια χάρι,
Παρὰ νὰ ἔρθ' ἕνας καιρὸς νὰ κάμῃς καρδιὰ μαύρη. Ἴδε καὶ 188.

225. Κάλλιο 'λίγο ῥιζικὸ παρὰ περίσσια γνῶσι. Σαφής.

226. Κάλλιο λόγια 'ς τὸ χωράφι παρὰ μάγκανα 'ς τ' ἁλῶνι.— Ὅτι ἐπωφελὴς εἶναι ἡ ἐν καιρῷ συνθήκη πρὸς ἀποφυγὴν φιλονεικιῶν. Ὁμοία τῇ 252 καὶ Σ. 97.

227. Κάλλιο μακελλιὸ (κρεωπωλεῖον) 'ς τὸν Τοῦρκο, παρὰ κρέας 'ς τὸ Βενετζάνο — Ὅτι προτιμοτέρα ἡ ἀμέσως καταδίκη καὶ ἡ ἄμεσος ἐκπλήρωσις αὐτῆς παρὰ ἡ διὰ βασάνων καὶ ἑλιγμῶν γενομένη· δηλαδ. *Οἱ Ἐνετοὶ* εἰς τὴν σκληρότητα αὐτῶν προσθέτουν καὶ τὴν ὑποκρισίαν, ἐν ᾧ οἱ ὀθωμανοί, καίτοι σκληροὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις των, εἶναι ὅμως ταχεῖς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν.

228. Κάλλιο μαῦρο πρόσωπο, παρὰ μαύρη καρδιά. Καὶ

229. Κάλλιο κόμπο 'ς τὸ μαντύλι, παρὰ κόμπο 'ς τὴν καρδιά.— Προτιμότερον νὰ ἐξελέγχῃ τις τινὰ διὰ τὰ λάθη παῤῥησίᾳ ἢ νὰ λυπῆται· καὶ ἄλλως. Προτιμότερον νὰ φαίνεταί τις τολμηρὸς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ δικαιώματός του, παρὰ νὰ γογγίζῃ ἐνδομύχως. Ἴδε καὶ τὴν ἄνω 224.

(Β'. 229). Κάλλιο μοναχός, παρὰ κακὰ συντροφιασμένος. Σαφής Καὶ Ἰταλιστί·

Meglio solo che mal accompagnato.

230. Κάλλιο μπονοβόλιας καὶ στεγνός, παρὰ σπέης (παλληκάρι) καὶ βρεμμένος. —Προτιμότερον νὰ ἦναί τις ἄκακος καὶ ἀτυχὴς ἢ φαῦλος καὶ εὐτυχής.

231. Κάλλιο νὰ 'βγῇ τὸ 'μάτι σου, παρὰ τὸ κάκ' ὄνομά σου. Καὶ ἄλλως.

232. Κάλλιο τὸ 'μάτι, παρὰ τ' ὄνομα.

«Κτῆσον ὄνομα καλὸν ὑπὲρ πλοῦτον πολύν.»

233. Κάλλιο νὰ καβαλικεύω γάδαρο παρὰ νὰ κρεμασθῶ ἀπ' τ' ἄλογο. Καὶ

234. Κάλλιο νὰ καβαλικεύω γάδαρο παρὰ κουτσὸ μουλάρι.— Ἐπὶ τῶν ἀρεσκομένων τοῖς μικροῖς καὶ ἀσφαλεστέροις ἢ τοῖς μείζοσι καὶ ἀβεβαίοις.

235. Κάλλιο νὰ κάθωμαι 'ς τὸ σκοινὶ παρὰ νὰ πλάνω τὸ σταπί.— Ἐπὶ τῶν λίαν ὀκνηρῶν· Ἴδε καὶ Ο. 637, Π. 72 καὶ Τ. 417.

236. Κάλλιο νὰ κλάψῃ τὸ παιδὶ παρὰ νὰ κλάψ' ἡ μάνα. Καὶ

237. Κάλλιο νὰ κοιμηθῇς νηστικὸς παρὰ νὰ 'ξυπνήσῃς χρεωμένος. — Ἐπὶ ἀποστρεφομένων τὰ κακὰ καὶ λύπην τίκτοντα.

238. Κάλλιο νὰ κοκκινίσω, παρὰ νὰ κυτρινίσω. — Ἐπὶ τῶν αἰδουμένων. Διογένης ὁ Σινωπεύς, ἰδὼν μειράκιον ἐρυθροῦν· *Θάῤῥει, ἔφη· τοιοῦτόν ἐστι τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα.*

239. Κάλλιο νὰ κρυόνῃς, παρὰ νὰ βήχῃς. Σαφὴς καὶ Ἰταλ.

Meglio sudare che pucere.

240. Κάλλιο νὰ σὲ ζηλεύουν παρὰ νὰ σ' ἐπαινοῦν. Ἴδε τὴν 200. οἱ δὲ Γάλλοι λέγουν

Aimer que vous consilliez e non pas que vous louez.

241. Κάλλιο οἱ καλοῤῥίζικοι παρ' οἱ ἀντρειωμένοι. — Τὰ προτερήματα ἄνευ τῆς τύχης δὲν ὠφελοῦν.

242. Κάλλιο ὁ πρῶτος πόνος παρ' ὁ στερνός. — Ὅτι ἡ πρώτη προσβολὴ εἶναι εὐθεράπευτος· προβαίνοντος δὲ τοῦ κακοῦ εἶναι δυσθεράπευτος.

243. Κάλλιο ὅστις 'ξέρει παρ' ὅστις ἔχει.—Ὅτι ἡ ἐπιστήμη πολυτιμοτέρα τοῦ πλούτου.

244. Κάλλιο παιδιοῦ ἀποκρέββατο παρὰ γαμπροῦ κρεββάτι.—Προτιμοτέρα εἶναι ἡ μικρὰ εὐεργεσία τοῦ στενοῦ συγγενοῦς παρὰ ἡ μεγάλη τοῦ ἀπωτέρω.

245. Κάλλιο πουλὶ τοῦ κλαδιοῦ παρὰ τοῦ κλουβιοῦ. — Ἐπὶ τῶν προκρινόντων τὸ ἐλευθέρως ζῆν, ἢ ἀνέτως καὶ δουλεύειν.

246. Κάλλιο ποῦν το, παρὰ νά το. Καταληπτή.

247. Κάλλιο σὲ μικρὴ χώρα, παρὰ σὲ μεγάλο χωριό. Καὶ

248. Κάλλιο σὲ κακὴ χώρα, παρὰ σὲ κακὸ χωριό. Καί

249. Κάλλιο νὰ σὲ φᾷ μιὰ κακὴ χώρα, παρ' ἑκατὸ καλὰ χωριά.—Ἐπὶ τῶν προαιρουμένων ἄρχειν καὶ μικρᾶς πόλεως.

250. Κάλλιο σὲ μοναξιὰ, παρὰ σὲ κακὴ συντροφιά. Σαφεστάτη καὶ ὠφελιμωτάτη.

251. Κάλλιο σήμερον παρ' αὔριον.— Ὅτι τὰ παρόντα εἶναι προτιμότερα τῶν μελλόντων. Ἴδε καὶ τὰς **202—205**.

252. Κάλλιο σιασμὸς 'ς τὸν αὔλακα καὶ μὴ μαλλιὰ 'ς τ' ἁλῶνι. Ἴδε ἄνω **226** καὶ Σ. **97**.

253. Κάλλιο σταυρὸς 'ς τὴν πόρτα του, παρὰ 'ς τὴν ἐδική μου.—Ἐπὶ τῶν παραπεμπόντων τὸ κακὸν εἰς ἄλλον.

254. Κάλλιο 'ς τὸ μάλι μου (περιουσία) παρὰ 'ς τὸ κεφάλι μου. Σαφής.

255. Κάλλιο φειδιοῦ γλῶσσα νὰ σὲ φᾷ, παρὰ κακοῦ ἀνθρώπου.—Δηλαδὴ προτιμότερον νὰ κατασπαραχθῇ τις ὑπὸ θηρίων ἢ νὰ πέσῃ εἰς γλῶσσαν μοχθηρῶν ἀνθρώπων.

«Γλῶσσα κακὴ ὀξυτέρα ἀκμῆς ξίφους.»

Ἴδε καὶ Η. **36—40**, Ο. **241** καὶ **242**, Π. **63** καὶ Φ. **15**.

256. Κάλλιο φτωχὸς ὑγιὴς, παρὰ πλούσιος ἀσθενής.—Ἡ ὑγιεία προτιμοτέρα τοῦ πλούτου.

257. Κάλλιο χέρι 'ποῦ κρατεῖ παρὰ 'ποῦ γυρεύει. Ὁμοία τῇ

258. Παρ' ἀνάργυρος, κάλλια φιλάργυρος. Ἴδε καὶ **251**.

259. Καλογριὰ 'ς τὰ γεράματα.—Πρὸς τοὺς ἐγκαταλείψαντας τὰ κακὰ ἐξ ἀδυναμίας, καὶ οὐχὶ ἐκ προαιρέσεως. Ἴδε **15** Α. καὶ Ο. **65** καὶ **66**.

260. Καλοκαῖρ' ἂν ταξειδεύῃς, ἔχε καὶ τὴν κάπα σου. — Ἐπὶ τῶν προφυλασσομένων τὰ ἀπροσδόκητα κακά. Ἴδε καὶ Τ. **536** καὶ **537**.

261. Καλοκαιρινὸ ξερὸ 'χειμωνιάτικ' ὀπωρικό. Σαφής.

262. Καλὸ κρασὶ, κακὸ κεφάλι.—Ὅτι τὸ πολὺ τῆς οἰνοποσίας γεννᾷ κουφότητα καὶ κεφαλαλγίαν.

263. Καλομελέτα κ' ἔρχεται. — Ἐπὶ τῶν φερόντων ἀνὰ στόμα πάντοτε λόγους χρηστοὺς καὶ μὴ βλασφήμους.

264. Καλὸς ἢ κακὸς φράχτης δέκ' ἀνέμους φυλάττει. — Περὶ τῶν κατὰ δύναμιν φροντιζόντων νὰ ἔχουν τὴν δέουσαν ἐξασφάλισιν.

265. Καλὸς κακὸς καλόγερος 'ς τὴν πόρτα τοῦ παράδεισου. Ἴδε **437**, Η. **22**, Λ. καὶ **51**, Μ.

266. Καλὸς καλὸς ὁ χοῖρός μας, μὰ 'βγῆκε χαλαζάρης —

Ἐπὶ τῶν δεικνυομένων ἐξωτερικῶς ἄλλως ἢ ὅτι πράγματι εἶναι·

267. Καλὸς φίλος ὁ γάτος, ἂν δὲν εἶχε 'νύχια.— Ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐναρέτων ἐχόντων ὅμως ἐλάττωμά τι λίαν βλαβερόν.

268. Καλὸ τὸ σπῆτι, μὰ στραβὸ τὸ τζάκι.—Ἐπὶ τῶν παθόντων μεγάλως, καθόσον ἡ ἑστία νομίζεται τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ οἴκου καὶ τροπικῶς ἐπὶ ἀλληθώρων.

269. Καλότυχος 'ποῦ 'πόμεινε, κι ἀλλοιὰ ποῦ παραπάρθη. (Κρητ.) Διότι ἡ ὑπομονὴ ἀσφαλεστέρα τῆς ἐρεθίσεως.

«Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος σωθήσεται.»

270. Κάλτσα τοῦ διαβόλου 'ναι.—Ἐπὶ τῶν τετραπερασμένων καὶ πονηροτάτων.

271. Καλῶς ἦλθες, φουρτούνα μου, ἂν ἦλθες μοναχή σου. Καὶ

272. Καλῶς τηνε τὴν δυστυχιὰ ἂν ἔλθῃς μοναχή σου Καὶ

273. Καλῶς τηνε τὴν πίκρα μου μὰ νὰ 'σαι μοναχή σου.— Ἐπὶ τῶν ἐπευχομένων ὅπως τὰ προσγινόμενα δυστυχήματα μὴ ἔχωσι καὶ παρεπόμενα.

274. Καμαρώνει 'σὰν τὴ νύφη.— Εἰς τοὺς ὅσοι κομπάζουν ἀεροβατοῦντες.

275. Καμαρώνει τὸ κουρκοῦτι καὶ γυρεύει πρόβειο γάλα. Εἰς οὐτιδανοὺς ὅταν ζητήσωσι τὰ ὑπὲρ ἀξίαν.

276. Κάμε καλὸ 'ς τοὺς φίλους σου, νὰ τὸ 'βρῃς 'ς τὴν ἀνάγκην. Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν 281.

277. Κάμε (ἢ δέσε) κόμπο 'ς τὴ κλωνά σου, νὰ μὴ χάσῃς τὴ βελονιά σου. — Διότι εἰς τοὺς μὴ προσέχοντας διπλοῦς ὁ κόπος γίνεται.

«Ἄσκοπος νοῦς, διπλοῦς ὁ κόπος.»

278. Κάμε κῶλο κι ἄφες κι ὅλο. — Ἐπὶ τῶν ἀξίως περιφρονουμένων.

(Β. 278.) **Κάμε** κουφὰ αὐτιά, 'σὰν τὸ τζοπάνη.—Ἐπὶ τῶν προσποιουμένων ὅπως ἀποφύγουν ἐπαχθές τι.

279. Κάμε με Νῶε, νὰ σὲ κάμω προφήτη. Καὶ

280. Κάμε με προφήτη, νὰ σὲ κάμω πλούσιο. —Εἰς τοὺς ὑποσχομένους πράγματα ἀδύνατα. Ἴδε καὶ 9 Δ.

281. Κάμε τὸ καλὸ, καὶ ρίχτο 'ς τὸ 'γιαλό. — Ὅτι οἱ εὐεργέται δὲν πρέπει νὰ ζητῶσιν ἀμοιβὴν τῶν εὐεργεσιῶν των. Καὶ Σολομών·

«Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ προσώπου τοῦ ὕδατος, ὃν ἐν πλήθει τῶν ἡμερῶν εὑρήσεις αὐτόν». Καὶ μετ' αὐτὸν Ποιητής τις εἶπεν·

« Κάμε καλὸ κι ἂς κείτεται 'σὰν νὰ 'σπειρες σιτάρι,
«Ὅπου τὸ ρίπτεις εἰς τὴν γῆ, κ' ὕστερα βρίσκεις χάρι.»

282. Κάμε τὸ σταυρό σου, νὰ 'βγῆ τὸ 'μάτι σου. — Ἐπὶ τῶν εὐεργετούντων καὶ ἀντὶ χάριτος ἀπολαμβανόντων κακόν. Καὶ

283. Κάμε τοῦ κακοῦ καλὸ, γιὰ νὰ σοῦ 'βγῃ 'ς τὸ κακό.
«ἀντὶ τοῦ μάννα χολήν.»

284. Κάμε τοῦ λαγοῦ καλὸ, νὰ σηκωθῇ νὰ φύγῃ. Καί

285. Κάμε καλὸ 'ς τοῦ διαβόλου τὸ χωριό. — Εἰς ἀγνώμονας καὶ ἀχαρίστους.

286. Καμμιὰ φορὰ κ' ἡ ζούρλια εἶναι καλή. — Ὅτι διὰ τῆς ἀπερισκεψίας ἐπιτυγχάνεται ἐνίοτε ὄφελος. Καί

287. Καμμιὰ φορὰ κι ὁ ἄγνωστος φρόνιμ' ἁ γνῶσι δίνει.
«Πολλάκις καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπε.» Ἴδε τὴν σχετ. Ο. 138.

288. Καμμιὰ φορὰ καὶ τοῦ διαβόλου πρέπει ν' ἀνάφτῃς κερί.—Ἐνίοτε εἶναι ἀνάγκη νὰ περιποιώμεθα καὶ τοὺς μοχθηροὺς διὰ 72 αἰτίας.

289. Κάμνει τὸν κάμπο ῥάχη, καὶ τὸ ἴσωμα μαγούλα. Καὶ

290. Κάμνει τὸν τζίτζιρα γι' ἀηδόνι, καὶ τὸν ποντικὸ Γιαννίτζαρη.—Ἐπὶ τῶν μεγαλοποιούντων τὰ πράγματα πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναξίως μεγαλαυχούντων. Ἴδε Μ. 87 καὶ Π. 229.

291. Κάμνει τρύπα 'ς τὸ νερό (ἢ ἔκαμε μιὰ τρύπα 'ς τὸ νερό).—Εἰς ματαιόπονον. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ.
«Καθ' ὕδατος γράφειν.»

292. Καναχεύω τὸν καλό μου νὰ τρελλαίνω τὰ μυαλό μου·—Ἐπὶ τῶν ὑπὲρ τὸ δέον κολακευόντων, οὓς δὲν πρέπει. Ἴδε καὶ 11, Α.

293. Κἂν ἐγὼ δὲν εἶμαι 'γώ, κἂν ὁ κόσμος ἄλλαξε.— Ἐπὶ τῶν ἐξεστηκότων τῶν φρενῶν. Νεάνις τις μεθύσασα πρώτην φορὰν, καὶ μὴ ἐννοοῦσα τὴν ἀλλόκοτον ἐνέργειαν τοῦ οἴνου ἔλεγε τ' ἀνωτέρω.

294. Καν' ἡ κουρούνα τάμματα, νὰ παίζουν τὰ δαιμόνια — Ἐπὶ τῶν καταδαπανωμένων πρὸς τέρψιν πονηρῶν.

295. Κάνει λογαριασμὸν τὸν κάπηλα.— Ἐπὶ τῶν λογαριασμοὺς ποιούντων πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον.

296. Κανεὶς δὲν 'ξέρει, τί μαγειρεύει τοῦ ἄλλου τὸ τσουκάλι. Σαφής.

297. Κανεὶς δὲν πλουταίν', ἂν δὲν τὸν φάγ' ἡ ξένη ψεῖρα. —Ἐπὶ τῶν ποριζομένων βίον διὰ προηγουμένων ταλαιπωριῶν.

298. Κάνει τὴ γρεντιὰ μάνταλο.—Πρὸς τοὺς ἐκ φειδωλίας ἀπολέσαντάς τι καὶ πρὸς ἄφρονας.

299. Κάνει τὸ γρόσι ζολότα.—Ἐπὶ μωρῶν κερδοσκόπων.

(Β. 299.) Κάνει τὸν ἄνεμο κουβάρι. Ἴδε τὴν 139, Σ.

300. Κανένας κακὸς δὲν πιστεύει τὴν καλωσύνη τοῦ ἄλλου.—Οὐδεὶς ἀποδέχεται τὴν ἀρετήν τινος ὡς γνησίαν.

301. Κανένας λύκος ᾿ψόφησε κ' ἔσπασε τὸ πόδι του.—Ἐπὶ ἀπροσδοκήτων πράξεων.

302. Κανενὸς ἀνθρώπου ἡ ζωὴ δὲν εἶν' εὐτυχισμένη. Καὶ

303. Οὐρανὸς χωρὶς σύννεφα δὲ γίνεται.

«Οὐδὲν ῥόδον ἄνευ ἀκάνθης φύεται.» Ἴδε καὶ 123.

304. Κάνω γάμο φᾶν παιδιά μου, φάγω 'γὼ κ' ἡ φαμελιά μου.—Ἐπὶ τῶν φιλαργύρων δαπανώντων ἐνίοτε ἀλλὰ πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον.

305. Καπνὸς χωρὶς φωτιά. Σαφής.

Fumo senza rosto.

306. Κάποιον ἀγκάρευαν κι αὐτὸς ἐκαμαρώνετο.— Εἰς τοὺς τὴν βίαν ὑπόκρισιν λογιζομένους.

307. Κάποιον ἐπόμπευαν 'ς τὸ παζάρι, νὰ τὸ 'ξέραν καὶ 'ς τὸ σπῆτι. Ἴδε τὴν 198, Ο.

308. Κάποιος γιὰ τὴ φωτιὰ ψοφᾶ ἀπ' τὴν κρυάδα.— Ἐπὶ τῶν μὴ προφθανόντων ἐν καιρῷ εἰς τὸ ποθούμενον, καὶ παθόντων.

309. Κάποιος σύμβουλο δὲν εἶχε, κ' ἐρωτοῦσε τὸ ραβδί του.—Ἐπὶ τῶν ἐρωτώντων ἑαυτοὺς σπουδαῖα πράγματα.

310. Κάποιου ἐκαίγουντα τὸ σπῆτι, κ' ἔλεγ' ἔχω τὰ κλειδιά.—Ἐπὶ τῶν μετ' ἀναλγησίας ἀκροαζομένων τὰς δυστυχίας αὐτῶν. Ἴδε καὶ Ε. 25.

311. Κάποιου ἐκαίγουντα τὰ γένεια, κι ἄλλος τοὔλεγε στάσου ν' ἀνάψω τὸ σιψί μου (καπνοσύριγκα). — Ἐπὶ τῶν ἀναλγήτως φερομένων εἰς τὰ δυστυχήματα τῶν ἄλλων.

312. Κάποιου 'χάριζαν γομάρι καὶ τὸ τήραε 'ς τὰ δόντια —Πρὸς τοὺς δεχομένους τὰς χάριτας καὶ εὐεργεσίας μὲ ἀδιάκριτον περιέργειαν. Ἴδε Τ. 65 καὶ 66.

313. Κάπου λαλοῦν ὄργανα.—Εἰς τοὺς ὑποκρινομένους.

314. Κάπου μ' ἴδες, κάπου σ' ἴδα, κάπου σὲ παραγνωρίζω. — Ἐπὶ τῶν μετὰ μακροχρόνιον ἔντευξιν βλεπόντων τοὺς φίλους καὶ διστάζόντων.

315. Καρδιὰ γερὴ κομμένα γόνατα.—Ἐπὶ τῶν προθύμων νὰ βοηθήσωσιν ἄλλους, ἀλλ' ἀπορούντων. Κα κατὰ τὸν Ἀπος. Παῦλον.

«Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.»

316. Καρδιὰ καθαρὰ, καὶ πάτα ὅπου θέλεις. — Ἐπὶ τῶν

δικαίων καὶ εὐσυνειδήτων. Διὰ τὴν παροιμίαν αὐτὴν ὑπῆρχε τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον.

Εἰσελθόντες τινὲς εἴς τινα ἱερὸν ναὸν καὶ πλησιάσαντες πρὸς τὴν ἱερὰν τράπεζαν εἶδον ἄνωθεν ἀνηρτημένον κανδύλιον ἀργυροῦν, ἐδίσταζον δὲ νὰ ἀφαιρέσωσι τοῦτο· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐξεφώνησε τις πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης ἱστάμενον τὰ ἄνω. Λέγεται δὲ ἡ παροιμία καὶ ἐπὶ ἁρπάγων καὶ κακούργων.

317. Καρτερῶντας τὸ χυλὸ, ἀπεχύλωσα κ' ἐγώ.—Ἐπὶ τῶν ἀναμενόντων ματαίας ὑποσχέσεις καὶ ἀποκαμόντων ὡς συμβαίνει μάλιστα παρ' ἡμῖν.

318. Καρφὶ δὲν τοῦ καίγεται. — Ἐπὶ τῶν ἀμεριμνώντων καθ' ὅλα.

319. Καρφὶ χωρὶς κεφάλι. — Ἐπὶ τῶν πραττομένων ἄνευ βάσεως στερεᾶς. (Κρητική).

320. Κάστανα δὲν τοῦ χαρίζει.—Ἐπὶ ἰσχυρογνωμόνων.

321. Κατὰ μάνα κατὰ κύρη, κατὰ γυιὸ καὶ θυγατέρα. — Ἐπὶ τῶν κληρονομούντων τὰ ἐλαττώματα τῶν γονέων. Ἴδε Γ. 34 καὶ Τ. 238.

322. Κατὰ τὰ κέρδη μου κρίνω τὸ πανηγύρι. —Σαφής.

323. Κατὰ τὰ λάχανα κ' ἡ καζάνα. Καὶ

324. Κατὰ τὰ *πηλὰ καὶ τὸ φτυάρι. Καὶ

325. Κατὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν παταριά. Καὶ

326. Κατὰ τὸν καιρὸ καὶ τὸ χορό. Καὶ

327. Κατὰ τὸν κυνηγὸ καὶ τ' ἅρμα. Καὶ

328. Κατὰ τὸ νιὸ καὶ τ' ἅρματα. Καὶ

329. Κατὰ τὸ κυνηγὸ καὶ τὰ λαγωνικά. Καὶ

330 Κατὰ τὸν ἄντρα καὶ τὸ σπαθί. Καὶ

331. Κατὰ τὰ πνεύματα καὶ τὰ αἰσθήματα.— Ἐπὶ τῶν ὁμοίων τὰ ἤθη. Οἱ δὲ Γάλλλοι λέγουσιν·

Telle vie telle fine.

332. Κατὰ τὰ ροῦχα κ' ἡ κρυάδα. — Κατὰ τὸ κακὸν καὶ ὁ πόνος. Ἴδε Ι. 11 καὶ Μ. 85.

333. Κατὰ τὴ ζωὴ καὶ τὰ τέλη. — Ὅτι ὅπως ζήσῃ τις εἰς τὴν νεότητά του, τοιοῦτον πολλάκις θέλει εἶσθαι καὶ τὸ γῆράς του.

334. Κατὰ τὴ φωνὴ (ἢ μὲ τὴ φωνὴ) κι ὁ γάδαρος. —Ἐπὶ τῶν συγχρόνων συμπτώσεων. Ἴδε Μ. 112, καὶ Σ. 222.

335. Κατὰ τὸ γάδαρο καὶ τὸ φόρτωμα. — Σαφής.

336. Κατὰ τὸ μάγουλο καὶ τὸ χτύπημα. Ὁμοία ταῖς πρὸ μικροῦ εἰρημέναις.

337. Κατὰ τὸ παρανόμι σου κ' ἡ γλῶσσά σου. — Γείτονες δύο ἔχοντες παρανόμια, ὁ μὲν Πρόκος, ὁ δὲ Κάλπης, ἐλθόντες ποτὲ εἰς λογοτριβὴν κατήντησαν καὶ εἰς εἰρωνισμούς· ἐξαφθεὶς δὲ ὁ Κάλπης, εἶπε, φλυαρεῖς κὺρ Πόρκο· ἀντὶ Πρόκο, (ἰταλιστὶ Πόρκο δηλοῖ χοῖρον)· ὁ δὲ Πρόκος ἀστείως ἀπεκρίθη, *κατὰ τὸ παρανόμι σου κ' ἡ γλῶσσά σου.*

338. Κατὰ τὸ πάπλωμα, καὶ τῶν ποδιῶν τὸ 'ξάπλωμα. —Ὅτι ἕκαστος χρεωστεῖ νὰ ἐξοδεύῃ κατὰ τὴν κατάστασίν του. Ἴδε 662 καὶ 795. Ο.

339. Κατὰ τὸν τοῖχο τὸ χορό.— Παραίνεσις εἰς τὸ βαδίζειν ἀσφαλῶς εἰς πᾶν ἐνδεχόμενον.

340. Κάτζ' αὐτοῦ παραδαρμένε, καὶ ὅτι 'δῇς μὴ 'μολογήσῃς. «Εἰς ἀτίμους συζύγους ἀπειλούσας τοὺς ἀθλίους ἄνδρας των».

341. Κάτζε βάλε κλωνὰ 'ς τ' ἀδράκτι. Ἴδε Α. 133. καὶ Γ. 113.

(Β'.) **341.** Κάτζε κάτω πεταλοῦδα, μὴ σὲ φᾷ τὸ χελιδόνι.—Ὅτι οἱ ἀδύνατοι πρέπει νὰ ὑποχωροῦσιν εἰς τοὺς ἰσχυροτέρους των. (Σύρου).

342. Κάτζε καλόγερέ μου 'ς τὸ κελλί σου, νὰ 'χῃς τὰ ροῦχά σου καὶ τὴν τιμή σου.— Ἐπὶ τῶν ὀφειλόντων πρὸς ἀσφάλειαν νὰ περιορίζωνται εἰς τὰ ἴδια.

343. Κάτζε καλὰ κατούρησε, κἂν δὲν θωρῇς θωροῦ σε. — Ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀναγκαίων καὶ μυστικῶν πράξεων, πρέπει νὰ γίνηται μετὰ μεγίστης προσοχῆς· διότι κατ' ἄλλην κοινὴν παροιμίαν· *καὶ ὁ τοῖχος ἔχ' αὐτιὰ κ' ἡ πεδιάδα 'μάτια.*

344. Κάτζε, κότα μου, 'ς τ' αὐγά σου, γιὰ νὰ σκάσῃς τὰ πουλιά σου.— Ἡ ὑπομονὴ φέρει καλὸ ἀποτέλεσμα.

345. Κάτι ἦτο καὶ κάτι τὸ 'φαγε.— Εἰς ὑποψίαν κλοπῆς.

346. Κάτι λάκκο ἔχ' ἡ φάβα, 'ποῦ χαμογελᾷ τὸ λάδι. — Ἐπὶ αἰνιττομένων τι ἐκ προθέσεως.

347. Κάψε λαγὸ νὰ 'δῇς πηδήματα.— Ὅταν παροτρύνωμεν τινὰ τότε γνωρίζομεν τὸ προτέρημα ἢ τὸ ἐλάττωμα αὐτοῦ.

348. Κάψε κῶλο νὰ 'δῇς μασοῦτια (ἐν Κρήτῃ τυρί.) Ἴδε Α. 169, Β. 68 καὶ Θ. 1.

349. Κάψε με καὶ βάλε μύξα. — Εἰς ἐκείνους, οἵτινες προσβάλλουν τοὺς ἄλλους, καὶ ἑπομένως πασχίζουν μὲ κολακείας νὰ διορθώσωσι τὴν προσβολήν. Οἱ δὲ Ἰταλοὶ λέγουν

Cavatemi l' occhio e poi mettete lo in saccoccia.

350. Κείεται (κεῖται) ὁ βοῦς, κ', ἡ οὐρά του πίνει. (Καρπαθ.) —Ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν καὶ ἀποφευγόντων τὴν ἐργασίαν.

351. Κεράτονε τὸν ἄντρα σου καὶ μὴν τονε μαγεύῃς.—Ἐπὶ τῶν νουθετόντων χείριστα, καὶ ἀποτρεπόντων ἀπὸ ἐλάχιστα.

352. Κέρδος χωρὶς κόπο δὲ γίνεται. Σαφής.

353. Κέρνα παππαδιά, κι ἄς εἶν' καὶ ξεῖδι.—Ἐπὶ τῶν ἐκ φίλων δεχομένων καὶ τὰ δυσάρεστα.

354. Κερνῶ 'γὼ καὶ πίν' ἀτός μου, κι ἄλλη μιὰ ὁ κοίλαρός μου.— Ἐπὶ ἰδιοτελῶν οἵτινες τὸ πᾶν εἰς ἑαυτοὺς περιορίζουσι.

355. Κεφάλι κλούβιο.— Σαφής.
«Ὢ οἵα κεφαλὴ! καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει».

356. Κεφάλι 'ποῦ φυλάγ' ὁ Θεὸς, ὁ κόσμος δὲν τὸ βλάφτει. —Ἐπὶ τῶν ἐκ θείας προνοίας φυλαττομένων ἀπὸ φθόνου καὶ καταδιωγμῶν.

357. Κ' ἔχω 'δόντια γιὰ τὸ μέλι;— Ἐπὶ τῶν καταβιβρωσκόντων τὸ τυχὸν, καὶ προσποιουμένων ἀποχήν.

358. Κῆπον ἔχεις, κῆπον ἔχω· κι ὅπως μ' ἔχεις ἔτζι σ' ἔχω. —Ὅτι ὅπως πολιτεύεσαι μετὰ τῶν ἄλλων οὕτω καὶ ἐκεῖνοι μὲ ἐσέ. Ἴδε καὶ 720. Ο.

359. Κι ἂν πολυβαρύνῃς με, Δέσποτα, θὰ 'πῶ καὶ τ' εἶχε μέσα.— Ἐπὶ τῶν ποιούντων μετόχους τῶν πράξεών του καὶ ἄλλους, ἀκάκους ὄντας.

360. Κι ἂν στρέψω 'πίσω 'ντρέπομαι, κι ἂν 'πάγω 'μπρὸς φοβοῦμαι. — Εἰς τοὺς ὅσοι ἐμπίπτοντες εἰς δύο δεινὰ διστάζουν ποῖον πρῶτον ν' ἀποφύγωσι. Ἴδε 177 καὶ 178. Σ.

361. Κι ἀπὸ νοῦ σαργοῦ, κι ἀπὸ μυαλὰ τζιτζίκου.—Ἐπὶ μικρονόων (κοινῶς ψαρομυάλων.)

362. Κι ἀπὸ τὴν μυῖγα ξύγκι 'βγάζει. Καὶ

363. Κι ἀπὸ τὴν στέρφα (γίδα) γάλα 'βγάζει. Καὶ

364. Κι ἀπὸ τὸν κούνουπα ξύγκι πέρνει.— Ἐπὶ φιλαργύρων καὶ ὀξυνόων καὶ ἐμπείρων.

365. Κι ἀπὸ τὸν ἄντρα δάκρυα ἔχω, κι ἀπὸ τὸν φίλο μοιριολόγια.— Ἐπὶ τῶν πανταχόθεν περιστοιχουμένων ὑπὸ ταλαιπωριῶν· καὶ ἐπὶ ἀπίστων γυναικῶν.

366. Κι ἀπὸ τὸ διάβολο ἐμπρὸς τρεῖς 'μέραις εἶναι γεννημένος.—Ἐπὶ τῶν λίαν πονηρῶν.

367. Κι ἀπὸ φρόνιμο δοῦλο πέρνε τὴ βουλή του.— Ὅτι ἀποδεκτέαι αἱ φρόνιμοι συμβουλαὶ καὶ ὑπὸ μικρῶν λεγόμεναι· διότι καὶ κατὰ τὴν ἑπομένην παροιμίαν·

368. Κι ὁ λωλὸς ἔχει τὴ γνῶσί του.

369. Κι ἄσπροι σκύλοι 'ς τὸ παζάρι, βλάβη κάνου 'ς τὸ μπαμπάκι. Ἴδε τὴν 83.

370. Κι αὐτὸς τῆς πομπῆς, κ' ἐκεῖνος τῆς γάνας.—Ἐπὶ κακῶν καὶ ἀχρείων.

371. Κ' ἐγὼ ἀπ' τὸν Ἀδὰμ 'γεννήθηκα. Καὶ

372. Κ' ἐγὼ δὲν τρώγω ἄχερα.—Ὅτι ἕκαστος ἔχει τὸν ἐγωϊσμόν αὐτοῦ καὶ γνωρίζει τὸ συμφέρον του.

373. Κ' ἡ φακὴ μαγείρεμα, καὶ ὁ Χασάνης Τοῦρκος.—Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν εὐτελῶν, εἰς οὓς δίδονται τίτλοι καὶ ὀνόματα ἀνάξια. Ἴδε καὶ Α. 142 καὶ Β. 20 καὶ 21.

374. Κ' οἱ ἅγιοι φοβέρα θέλουν. — Ἐπὶ δυναστῶν οὓς πολλάκις ὁ τολμηρὸς τρόπος τῶν ἀδικουμένων ὑπηκόων περιστέλλει καὶ σωφρονίζει αὐτούς· ἡ παροιμία δὲ αὕτη πηγάζει ἐκ τοῦ ἑξῆς.

Χωρικός τις καταληφθεὶς ὑπὸ καταιγίδος κατέφυγε εἴς τι ἐρημοκλήσιον, εὗρε δὲ ἐν αὐτῷ πήλινον ἀγγεῖον μικρὸν πλῆρες ἐλαίου πρὸς χρῆσιν τῆς κανδύλας τοῦ ἁγίου, ὅπερ καὶ μετεχειρίσθη κατ' ἀνάγκην πρὸς τροφήν. Παυσάσης δὲ τῆς καταιγίδος ἠγέρθη ν' ἀναχωρήσῃ φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων του κατὰ μῆκος τὴν γεωργικὴν του ῥάβδον (μαγκούραν), ἀλλὰ φθάσας εἰς τὴν θύραν ἐμποδίζετο ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ῥάβδου, ἐκ τοῦ τρόπου μεθ' οὗ ἐκράτει αὐτὴν, τὸ ὁποῖον μὴ ἐννοήσας ὁ χωρικὸς ἀπέδιδεν τὴν αἰτίαν εἰς τὸν ἅγιον πρὸς ὃν κράζων νὰ τὸν ἀπολύσῃ, καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς ἔστρεψεν τὴν ὀργήν του κατὰ τοῦ ἁγίου καὶ κατόπιν κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρός του ἐξῆλθεν ἀνεμποδίστως, καὶ ἐξελθὼν ἔκραξε τότε τὴν ἄνω παροιμίαν.

375. Κ' οἱ φίλοι μ' ἔγιναν ἐχθροὶ, καὶ οἱ 'δικοί μου ξένοι.—Ἐπὶ τῶν ἐγκαταλιμπανομένων ἐν ταῖς εὐτυχίαις.

«Τῶν μὲν εὐτυχούντων πάντες φίλοι, τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδ' αὐτὸς ὁ γεννήτωρ».

376. Κι ὁ φτωχὸς ὁ γείτονας γιὰ φωτιὰ γυρεύεται.—Ὅτι καὶ οἱ πτωχοὶ γείτονες χρήσιμοι.

377. Κι ὁ φτωχὸς 'σὰν ἠμπορεῖ κι ὁ πλούσιος 'σὰν κατέχει.—Ὅτι καὶ πτωχὸς καὶ πλούσιος ὅταν δύνανται ἀντεκδικοῦνται.

378. Κι ὁ χωρισμὸς εἶναι κακὸς κι ἀντάμα πῶς θὰ ζοῦμαι.—Ἐπὶ τῶν περιπαθῶς ἀγαπώντων ἀλλήλους, μὴ δυναμένων δὲ ἐκ τῶν τρόπων των νὰ συζῶσι.

379. Κλαίει ἀπ' τὸν λύκο ὁ βοσκὸς κλαίει κι ὁ καρβουνιάρης.—Ἐπὶ συκοφαντῶν καὶ αἰτιωμένων τοὺς ἄλλους.

380. Κλαίει γιὰ τὸν καβαλάρη 'ποῦ κουνᾷ τὸ πόδι του.—Ἐπὶ τῶν ἀλόγως πονούντων τοὺς μὴ ἔχοντας ἀνάγκην βοηθείας.

381. Κλαίει πρὸ τοῦ νὰ τὸν βαρέσουν.— Πρὸς τοὺς ἐπικαλουμένους πρὸ τοῦ κινδύνου βοήθειαν· ἰδίως δὲ ἀποδίδεται αὕτη τοῖς Ἑβραίοις καὶ θρασυδείλοις οὖσι.

381. Κλαίει 'σὰν τὴ φώκια.—Πρὸς τοὺς δεικνύοντας θλίψιν ἐπὶ ἐξαπατήσει καὶ πλαγίῳ σκοπῷ.

382. Κλαίει 'σὰν τὸν Κροκόδειλο. — Εἰς τοὺς προσποιουμένους ὅτι συμπάσχουσιν εἰς τὰς τῶν ἄλλων δυστυχίας τῶν ὁποίων αὐτοὶ ὑπῆρξαν αἴτιοι. Λέγεται ὅτι ὁ Κροκόδειλος ὄντινα συλλάβει τὸν θρηνεῖ πρὶν τὸν φάγῃ.

«Κροκοδείλου δάκρυα.»

383. Κλαῖνε τὰ ροῦχα γιὰ κορμὶ καὶ τὸ κορμὶ γιὰ ροῦχα. Σαφής.

384. Κλαῖν ἡ χήραις κλαῖν κ' ἡ παντρεμέναις.—Ἐπὶ τῶν ἀδίκως παραπονουμένων.

385. Κλάψατε τὸν ἄντρα μου γιατὶ ἐγὼ σκοτίζομαι. (Μαντινεία).— Ἐπὶ τῶν ἀποποιουμένων τι ἐπαχθὲς καὶ προσποιουμένων ἀδυναμίαν, ἢ ἄλλο τι πρόσκομα προβαλλόντων, καί τοι πρόκειται περὶ ἀπωλείας τῆς ὑπάρξεώς των, ἤτοι τοῦ συζύγου.

386. Κλειδώνω τὸ σπητάκι μου καὶ κλέφτ' ἀφίνω μέσα.— Ἐπὶ τῶν ἀπροσέκτων.

387. Κλέφτη ἔπιασα, δὲν ἔρχεται· ἄφσε τον, δὲ μ' ἀφίνει.

«Αἱροῦντες ᾑρούμεθα.»

388. Κλέφταις μὲ 'ποδήματα. — Πρὸς τοὺς διαστρέφοντας φανερῶς τὴν δικαιοσύνην.

389. Κλέψε χοῖρον καὶ δὸς τὰ ποδάρια του γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.—Ἐπὶ τῶν ὑπεξαιρούντων πολλὰ καὶ ἀποδιδόντων ἐν ἀνάγκῃ ἐλάχιστον μέρος εἰς ἐξιλέωσιν δῆθεν τῆς ἁμαρτίας· *καὶ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν, ὧν πολλοί, οὓς μὲν ἀπογυμνώνουσιν ἐντελῶς, οἷς δὲ παρέχουσιν ἐλαχίστας βοηθείας διὰ τὰ 'μάτια τοῦ κόσμου, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον.*

390. Κλούβια κι ἄπιαστα, καὶ μακεδονόσπορο. (Ἀθηναϊκή) —Ἐπὶ τῶν ἀνυπάρκτων ἢ τῶν ἀπευκταίων.

391. Κλωσσᾷ τ' αὐγά του, ἢ πλάκωνε τ' αὐγά σου.—Ἐπὶ τῶν περιωρισμένων.

392. Κλώτζα, νύφη, τὰ κανάτια.—Ἐπὶ τῶν ἐν ἀρχαῖς καταχρωμένων τῆς ἐξουσίας των.

«Ἀρχὴ δ' ἄνδρα δείκνυσι.»

393. Κλωτζιὰ τῆς προβατίνας χαρὰ τοῦ λύκου. Καὶ

394. Κλωτζοῦνται τ' ἄλογα καὶ ξεφορτώνουν τὰ γαδούρια.

—Ότι ή διδομένη άφορμή διχονοίας πρός οικείους παρέχει εύχαρίστησιν τῷ φθονοῦντι αὐτούς.

395. Κοιμᾶται καί 'βρίσκει τό τραπέζι στρωμένο.—'Επί τῶν διατρεφομένων έκ ξένων μεριμνῶν καί χορηγήσεων.

«Εὔδοντι κῦρτος αἱρεῖ.»

396. Κοκκινίζει 'σάν τόν άστακό.—'Επί εύρώστων.

397. Κόκορος 'ς τήν αὐλήν μου καί λαλήσει μή λαλήσῃ.—'Επί τῶν ζητούντων νά πορισθῶσι χρήσιμόν τι καί άμεριμνώντων περί τῆς άξίας αὐτοῦ. 'Ιδε 265 ἄνω Μ. 437, Λ. 22 καί Μ. 54.

368. Κολλᾷ κουκιά 'ς τήν πλήθα. ('Επτανησίων). — 'Επί τῶν ματαιοπονούντων. Σχετ. ταῖς 129 Μ. καί 295,979, καί 980 Ο.

399. Κολίκι μ',όχι 'κεῖ 'ποῦ πλάθεσαι, άλλ' έκεῖ 'ποῦ μέλλεσαι. (Χιακή). — Ότι πράγματα προσφιλῆ ἡμῶν γίνονται πολλάκις άπροσδοκήτως κτῆμα ἄλλου.

400. Κολοιός καί κολοιός κι άπό 'να βαρέλι. — Καταληπτή. Παρά δέ άρχαίοις.

«Κολοιός κολοιόν ἱζάνει, καί Έλιξ ἕλικα τέρπει.»

401. Κολοκύθια μέ τή ρίγανι. Καί

402. Κολοκύθια 'ς τό πατερό.—'Επί άλλοκότων καί ἀτόπων πραγμάτων.

403. Κόμπος 'ποῦ λύεται μέ τά χέρια, μή τόν λύνῃς μέ τά 'δόντια. Καί

404 'Σάν 'μπορῇς νά λύσῃς τόν κόμπο μέ τά χέρια μή 'βάζῃς τά 'δόντια.—Ότι προτιθεμένου νά άρθῇ πρόσκομμά τι δι' ἁπλουστάτων μέσων, δέν εἶναι φρόνιμον νά έπιζητῶνται πολυπλοκότερα καί κινδυνώδη.

405 Κοντά 'ς άμπέλι φύτευε, κοντά χωριοῦ κατοίκα. — Πρέπει νά έξασφαλιζώμεθα πάντοτε.

406. Κοντά 'ς τό ξερό καίεται καί τό χλωρό. — 'Επί τῶν άγαθῶν οἵτινες πάσχουσι ἕνεκα τῶν κακῶν άνθρώπων.

407. Κοντός λογαριασμός μάκρ' άγάπη. Καί

408. Κοντός ψαλμός άλληλούϊα. — 'Επί τῶν έν τέλει καί έν βραχεῖ χρόνῳ συμβιβαζομένων φίλων καί οίκείων καί έπί βραχυλόγων.

409. Κόρακας κοράκου 'μάτι δέ 'βγάζει.

«Κόραξ κόρακι φιλεῖ καί τέττιξ τέττιγι.»

Ε'ς τούς ὑπερασπιζομένους μέ ζῆλον τούς ὁμοίους του. 'Ιδε Λ. 41 καί Ο. 68. Σχετικάς.

410. Κόσμος ψεύτης, χάρος κλέφτης. Σαφής.

411. Κόττα κακαρίζοντας φεῖδι 'βγαίνει τρώγει την. — Ὁ φλύαρος και γλωσσαλγὴς προσκτᾶται καὶ ἐχθροὺς ἐπικινδύνους.

412. Κόττα πήτα τὸ Γενάρη, καὶ παπὶ τὸν ἁλωνάρι. Γνωστή.

412. Κουβαλάει κρασί, πίνει νερό.— Πρὸς τοὺς κοπιῶντας διὰ ξένον ὄφελος καὶ ἀθλίως ἀμειβομένους.

«Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς οὐ φαγῇ κρέας.»

414. Κουβαλάει νερὸ τῶν ἀποθαμμένων.—Πρὸς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἔργα ἀνωφελῆ.

415. Κουκλὰ 'φαγες, καὶ κουκλὰ μαρτυρᾷς. — Ἐπὶ τῶν ἐν ἀγνοίᾳ διακειμένων ἐπί τινος ἀντικειμένου.

416. Κουκλά 'φαγε καὶ πορδαῖς 'φραίνεται (ἢ ὀνειρεύεται).— Κατὰ τὴν εὐτελῆ πρᾶξιν, εὐτελεστέρα καὶ ἡ ἀπολαβή.

417. Κοῦκος ἄκαιρος τοῦ χρόνου μὴ λαλήσῃ.— Εἰς σημεῖον ἀτυχίας· ὅτι, ὅταν ὁ κοῦκος ἄκαιρα λαλήσῃ, λογίζεται κακὸς οἰωνός.

418. Κούκουδο κούκουδο τὸ μάλαθρο, ἐγέμισε ἡ γρηὰ τὸν κάλαθο. Ἴδε καὶ Λ. 28, Ο. 711, Ε. 100, Τ. 82, καὶ Φ. 9 καὶ 10.

419. Κουλούρα φτιάν' ὁ μυλωνᾶς τινάζοντας τὰ γένεια.— Ὅτι ὁ πλούσιος εἰς πενίαν περιελθὼν δύναται ἐκ τῶν στερημάτων τοῦ νὰ οἰκονομηθῇ ἐπί τινα χρόνον.

420. Κουμπάρε, τίμα τὸν παπᾶ, καὶ σὺ παπᾶ 'χε γνῶσι. —Ἐπὶ τοῦ ὅτι πρέπει ἕκαστος ἀξίως νὰ τιμᾷ καὶ σέβηται τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ ἐπάγγελμά του, ὅπως ἀντιτιμᾶται παρ' αὐτῶν.

421. Κουμπάρε, φάγε καὶ ψωμί' καλὰ καὶ τὰ κοψίδια. Καὶ

422. Κουμπάρε, φάγε λάχανα. 'ς τὸν πάτο πᾶ τὸ λάδι— Πρὸς τοὺς ὑποκρύπτοντας τὴν εὐτέλειαν τῶν προσφερομένων αὐτοῖς διὰ λόγων παχέων.

423. Κουρτάλει, νὰ σ' ἀνοίξουνε· καὶ ζήτα νὰ σοῦ δώσουν. καὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

«Κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται».

424. Κουτζὸς 'ς τὸν ἄμμον ἔτρεχε νὰ φθάσῃ καβαλάρη· κ' ἕνας κουφὸς τοῦ ἔλεγε, γιὰ σου κοντὰ τὸν ἔχεις. — Ἐπὶ τῶν ἐπιχειρούντων τὰ ἀδύνατα.

425. Κουτινὶ ζηπούνι τζάτζα, ἀψηλὰ πετᾷς παιδί μου. —Ἐπὶ ἀκαίρων ἀπαιτήσεων, ὑπὸ συνετὸν προλαμβανομένων.

426. Κουτζό ποτὲ μὴ κυνηγᾷς μὲ σένα θὰ γελάσουν. — Ἐπὶ τῶν θηρευόντων τὰ εὐτελῆ.

427. Κουφοῦ παιδὶ κλαίει.— Ἐπὶ ἀπροστατεύτων καὶ μὴ ἐχόντων ἱκανοὺς οἰκείους.

428. Κουφὸ τοῦ πονηροῦ τ' αὐτί. Σαφής

429. Κουφοῦ κάμπάνα κι ἂν βροντᾷς, τυφλὸν κι ἂν θυμιατίζῃς, (ἢ νεκρὸν κι ἂν γαργαλίζῃς) καὶ μεθυσμένον κι ἂν κερνᾷς, ὅλά χαμένα τάγεις.— Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων.

«Κουφοῦ θύραν κόπτειν, κοσκίνῳ φέρειν ὕδωρ». Καὶ «νεκρὸν γαργαλίζειν.»

430. Κόφτ' ὁ βλάχος τὸ τζαρούχι κι ὅπου θέλ' ἂς βγῇ ἡ μύτη.— Ἐπὶ τῶν πρὸς σύμφέρον ἐργαζομένων καὶ ἀδιαφορούντων διὰ τὸ ἀποτέλεσμα.

431 — Κόψε κλαδὶ καὶ μάυλατον. (τὸν ἵππον) — Πρὸς τοὺς ἐπιτηδείως καὶ φρονίμως ἡμερώνοντας καὶ προσκτωμένους τοὺς ἀτιθάσσους καὶ φυγάδας. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ·

«Πόρκῳ ξιφίαν δελέατι μωρὸς ἁλιεύει.»

432. Κόψε πρῖνο, κάμ' Ἀντώνη, κι ἀπὸ κουμαρ γιὰ Μανώλη, κι ἂν ρωτᾷς καὶ γιὰ τὸ Γιάννη, ὅτι ξύλο κόψεις κάνει. Καὶ

433 Κόψε ξύλο κάμ' Ἀντώνη, κόψε κι ἄλλο γιὰ Μανώλη, καὶ τὸν ἄτυχο τὸ Γιάννη κάθε ξύλο τὸν ἐφτιάνει. — Αἱ συχναὶ ἑορταὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν παροιμίαν ταύτην.

434. Κραίνω (ὁμιλῶ) 'γώ, τζαμπουνίζει (φλυαρεῖ) κι ὁ ἄντρας μου.— Ἐπὶ φλυάρων καὶ αὐθάδων γυναικῶν.

435. Κρασὶ πουλιέται, δέσποτα, ἀγόραζε καὶ πίνε.— Ἐπαίνετὸν καὶ ἐπωφελὲς ἡ ἀμοιβαία δοσοληψία.

436. Κρατεῖ τὰ δράμια καὶ χάνει τὰ καντάρια.— Ἐπὶ τῶν λανθανόντων κατὰ προσποίησιν.

437. Κρατεῖ τὸ λαγώ, νὰ κατουρῆσ' ἡ σκύλα.— Ἐπὶ τῶν ἀντιθέτων.

438. Κρατεῖ τὸν πάππα ἀπ' τὰ γένεια.— Ἐπὶ τῶν ἐπαιρομένων διά τι ἐλαχίστου ἄξιον λόγου.

436. Κρέας λύκου, δόντι σκύλου. — Ἐπὶ τῶν ἰταμῶν καθ' ὧν ἀνάγκη ἀναλόγου θρασύτητος πρὸς ἀντίκρουσιν.

440. Κρεμάστε τὸν ἀδελφό μου, κ' ἐγὼ δὲν ἀδειάζω. Καὶ

441. Κρεμάστε τὸ θειό μου, γιατὶ 'γὼ ἀντραλίζομαι. — Πρὸς τοὺς θυσιάζοντας καὶ τοὺς στενοτέρους συγγενεῖς αὐτῶν, ἵνα μὴ ὑποπτῶσι τὴν ποινὴν τῆς ἰδίας ἐνοχῆς.

442. Κρεμνᾷ τὸ ζουνάρι του.— Ἐπὶ τῶν φιλοταράχων.

443. Κρητικὲ χαριτωμένε, ὡς τὸ Μαΐ εἶν' ἡ χαρά σου. — Ἐπὶ ἐφημέρου εὐτυχίας.

444. Κρῖμα ς' τ' ἀνεβάσματα καὶ ς' τὰ κατεβάσματα.- Πρὸς τοὺς ματαίως κοπιῶντας εἰς ἐπίτευξιν σκοποῦ τινὸς ἐπικερδοῦς.- «Ἄνθρακες ἡμῶν ὁ θησαυρός.»

445. Κρῖνε κρῖνε, φλύαρε, ὅσῳ νἄρθῃ ἡ γνῶσί σου. — Ὅτι ἡ φλυαρία ἀποτέλεσμα ἐστὶ τῆς ἀνοησίας.

446. Κρύο σίδερο χτυπᾷ.—Ἐπὶ ἀκατορθώτων.

447. Κρύφτηκε ἡ σακοῤῥάφα μας μέσ' τὸ σακκί. Σαφφής.

448. Κρύψου καὶ χούγιαζε — Ἐπὶ τῶν πραττόντων τι κρυφίως.

449. Κτίζει κάστρα στὸν ἀγέρα — Πρὸς τοὺς τὰ μάταια διώκοντας. Ἴδε Μ. 127, καὶ Ο. 295 καὶ 979 καὶ 980.

450. Κτυπάει (ἢ χτυπᾷ) καὶ σκούζει.—Πρὸς τοὺς κακουργοῦντας ἅμα δὲ καὶ ἐπικαλουμένους ὑπὲρ αὐτῶν τὴν δικαιοσύνην. Ἴδε Α. 296 καὶ Ε. 9.

451. Κτυπᾷ καὶ τά 'σπρα πέρνει 'πίσω—Ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν καὶ βιοπραγούντων.

452. Κτύπα τὸ σίδερο ὅσο εἶν' ζεστό. — Ὅτι πρέπει νὰ προλαμβάνωμεν τὰ πράγματα εἰς τὸν καιρόν των. Γαλλιςί δὲ Il faut battre le fer pendant qu il est chaud.

453. Κτυποῦν τὸν παπᾶ μὲ τὰ πρόσφορα, κ' ἐκεῖνος λέγει· θέ μου 'ξόριζε τὴν ὀργή σου. (Κυπριακή).— Ἐπὶ εὐχαρίστων.

454. Κυλᾷ ἡ πέτρα ς' τ' αὐγὸ, ἀλλοίμονο ς' τ' αὐγό. κυλᾷ τ' αὐγὸ στὴν πέτρα, ἀλλοίμονον ς' τ' αὐγό.—Ὁ ἀδύνατος καὶ πάσχων καὶ ἐνεργῶν ἀπέναντι τοῦ ἰσχυροῦ πάντοτε διάκειται κακῶς.

455. Κυλᾷ τ' αὐγὸ, κυλᾷ κ' ἡ καβαλίνα. — Ἐπὶ τῶν ἐκ φιλαυτίας παραβαλλομένων πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των.

456. Κυνήγα τὸ καλὸ και μὴ κουράζεσαι. — Ἐπιδίωκε τὸ ἀγαθοεργεῖν καὶ ἐπίμοχθον ἂν σοι ᾖ.

457. Κυρὰ νύχτα.— Εἰς τοὺς καθ' ὑπερβολὴν νωθρούς, οἵτινες ἀνυπομόνως ἀναμένουσι τὴν νύκτα διὰ νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τοὺς κόπους.

458. Κυριακὴ χαρακοπίστρα καὶ δευτέρα μουρμουρίστρα. —Εἰς ἐκείνους, οἵτινες κατὰ τὴν ἑορτὴν καὶ Κυριακὴν εὐθυμοῦν καὶ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ ἔργον των δυσανασχετοῦν.

459. Κύττα με καὶ μὴ μ' ἀγγίζῃς (ἢ ἀγγίζῃς).—Ἐπὶ ἰδιοτρόπων καὶ ὑπερηφάνων οἵτινες ἐκ παντὸς τρόπου ἀποφεύγουσι τὴν μετὰ τῶν ἄλλων ὁμιλίαν.

460. Κῶλος 'ποῦ 'μαθε νὰ *χάνῃ*, εὔκολα δὲν 'ξεμαθαίνει.

«Τὸ σκαμβὸν ξύλον οὐδέποτε ὀρθόν». Ἴδε τὰς σχετ. Ο. 47, Π. 1, Σ. 111 καὶ Τ. 93.

461. Κῶλος πού κλάνει γιατρό δὲ θέλει.—Ἐπὶ τῶν ἐχόντων φυσικὰ σημεῖα ὑγείας.

Λ.

1. Λάβε κι ἀπὸ τὸ διακονιάρη διακονιά. Σαφ...
«Ἔστι καὶ παρὰ μυσὶ χάρις.»

2. Λαγὼς τὴν φτέρην ἔσειε (ἢ πιπέρι ἔτριβε) κακὰ τῆς κεφάλῆς του, καὶ πάλι τὸ 'ξανάτριβε κακή του καὶ ψυχρή του. —Εἰς τοὺς βλάπτοντας αὐτοὶ ἑαυτούς.
Λαγωὸς ὑπὸ θηρευτῶν διωκώμενος κατέφυγεν εἰς μέρος ὑπὸ πυκνῶν πτέρεων κεκαλυμμένον, ἐκεῖσε δὲ ἐγκρυβεὶς οὐκ ἔμενεν ἐφησυχάζων, ἀλλὰ διὰ τῶν ὠτίων καὶ ποδῶν του συνεχῶς τὰς πτέρας ἔσειε ὥστε οἱ θηρευταὶ τὴν τοιαύτην κίνησιν ἰδόντες ἀνεκάλυψαν τοῦ τοιούτου θηράματος τὸ καταφύγιον· καὶ οὕτως ὁ λαγωὸς ἐγένετο τῆς ἀπωλείας του παραίτιος.

3. Λαγὼ 'ς τὸ δρόμ' ἀπήντησε. — Τὴν συνάντησιν λαγωοῦ οἰωνὸν κακὸν οἱ πολλοὶ ὑπολαμβάνουσι· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι περὶ τοῦ λαγωοῦ ἐδόξαζον.
«φανεὶς ὁ Λαγωὸς δυστυχεῖς ποιεῖ τρίβους.»

4. Λαγοῦ ζωὴ περνάει. Καὶ

5. Λαγοῦ καρδιὰ ἔχει.—Ἐπὶ δειλῶν.
«Λαγωοῦ βίον ἔξεις.» (Δημοσθ.)

6. Λάδι ἀπὸ τὴν κορφή, κρασὶ ἀπὸ τὴ μέση καὶ μέλι ἀπὸ πάτον πάντα σου ν' ἀγοράζῃς.— Ἐπὶ ἐπιτυχῶν προβλέψεων.

7. Λάδι βρέχει, κάστανα χιονίζει. Καὶ ἄλλως

8. Λάδι ἂς βρέξῃ, πιπέρι ἂς χιονίσῃ. Καὶ

9. Λάδι νὰ βρέξῃ, δὲν τὸν μέλει. — Ἐπὶ ἀντιφάσεων καὶ ἐπὶ τῶν οὐδαμῶς μεριμνώντων διὰ τὰ μέλλοντα. Ἴδε Γ. 59.

10. Λαλεῖ ἡ κοιλιά του λύρα. Καὶ ἄλλως

11. Παίζει ἡ κοιλιά του ταμπουρᾶ καλό. — Πρὸς τοὺς πεινῶντας. Ἴδε Η. 108.

12. Λάλει 'λίγα μὲ τοὺς ἄλλους καὶ πολλὰ μὲ τὸν αὑτό σου. Σαφής.

13. Αλοῦμε τὸν ταμπουρά.—Ἐπὶ ὀκνηρῶν.

14. Λανθάνουνται κ' ἡ παπαδίαις.—Ἐπὶ τῶν παρ' ἐλπίδα εἰς σφάλματα ἐμπιπτόντων.

15. Λάμπει καὶ δὲν κόφτει.—Εἰς ἀναξίους καὶ δειλούς.

16, Λάχανα μέσ' τὴ θάλασσα, καὶ ψάρια 'ς τὸ κακάβι. — Ἐπὶ ἀδυνάτων πραγμάτων.

17. Λάχανα 'ς τὴ μάνα μου, λάχανα 'ς τὸν ἄντρα μου κάλλια ἤτανε 'ς τὴ μάνα μου. — Πρὸς τοὺς πεσόντας ἀπὸ κακοῦ εἰς κακώτερον βίον καὶ ἀναμιμνήσκοντας τὸν πρῶτον. Ἴδε Ε. 27 καὶ 222 καὶ Η. 121.

18. Λέγε τὴν ἀλήθεια, νὰ 'χῃς τὸ θεὸ βοήθεια. Σαφής.

19. Λείπει ὁ γάτος καὶ χορεύουν τὰ ποντίκια. — Ὅτι ἀρχηγοῦ μὴ παρόντος ἀτακτοῦσιν οἱ ἄλλοι.

20. Λείψ' ἀπὸ τὸ μισθὸ νὰ μὴ σ' εὕρῃ τὸ κρῖμα, (ἢ μὴ σοῦ κολλήσῃ κρῖμα).—Ὅτι ἐνίοτε ἡ ἐλεημοσύνη ἀποβαίνει ἐπιζήμιος. «Ἀντὶ μάννα χολή.»

21. Λεκὲ (κηλῖδα) 'ποῦ 'βγάλλει τὸ νερό, νὰ μὴ τὸν συλλογᾶσαι.—Ἐπὶ τῶν εὐκόλως θεραπευομένων ἐλαττωμάτων.

22. Λεμονιὰ 'ς τὴν αὐλή μου κι' ἂν ἀνθήσῃ μὴν ἀνθήσῃ. Ἴδε Η. 437. Κ. 266.

23. Λέν' τ' ἀῤῥώστου νὰ φάγῃ. — Πρὸς τοὺς ἐπιτάσσοντας ὅτι ἀναγκαῖον. Καὶ παρ' ἀρχαίοις

«Γυμνῷ φυλακὴν ἐπιτάττεις.»

24. Λὲν τοῦ καλογέρου θὲς ζουμί;—Θέλεις, ἄῤῥωστε, τζορβά;—Διότι οἱ ἔχοντες ἀνάγκην πράγματός τινος ὁμολογουμένως δὲν ἐρωτῶνται.

25. Λίγα λόγια καὶ δεμένα, γιὰ νὰ εἶναι κερδεμένα. Εὔληπτ.

26. Λίγα 'ν' τὰ ψωμιά του.—Ἐπὶ τῶν πλησιαζόντων εἰς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς των. Ὁμοία ταῖς Μ. 2, καὶ Ν. 59 καὶ 60.

27. Λίγαις ἦταν ἡ πορδαῖς κ' ἦλθαν κι' ἀπ' τὸ πέραμα.—Ἐπὶ συσσωρεύσεως κακῶν.

28. 'Λίγο κάτσε καὶ πολὺ κατάλαβε. Εὔληπτος.

29. 'Λίγο 'δῶ, καὶ 'λίγο 'κεῖ, κάνει πάτο τὸ σακκί. Ἴδε Κ. 418, Ξ. 35, Ο. 711, Σ. 100 καὶ Φ. 9 καὶ 10.

30. 'Λιγοκέρδιζε καὶ μὴ φυρᾷς. (Χιακή). — Ὅτι προτιμητέα ἡ μικρὰ ὠφέλεια ἐκ πάσης ἐπιχειρήσεως, παρὰ τὸ ἐνδεχόμενον κέρδος. Ἴδε καὶ 231. Π.

31. Λίξερι γούλα κῶλο ῥημάζει.

Στόμα λαιμάργων διαφθείρει τὸν στόμαχον. Ἴδε καὶ Σ. 34.

32. Αιμό γαδοῦρι, σάκκον ἄχερα.— Ἐπὶ τῶν εἰς οὐδὲν χρησίμων, ἢ τῶν δεομένων θεραπείας.

33. Λόγια τῆς καραβάνας.—Ἐπὶ τῶν λαλούντων ἀνοησίως.

34. Λόγκος γιὰ στηλλάρια.— Ὅτι αἱ ἀρχαῖαι ἕξεις δὲν ἐξαλείφονται εὐκόλως. Παράβ. τὰς 1008 Ο. καὶ 176 Τ.

35. Λόγον ἤκουσες, ὅλος ψευτιὰ δὲν εἶναι.— Ὅτι καὶ ἐν τοῖς θρυλλουμένοις κρύπτεταί τι ἀληθές. Ἴδε καὶ τὴν Τ. 41.

36. Λόγον ἤκουσες, κάτι τρέχει.— Ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραμελῶμεν ὅ,τι τυχόντες ἀκούομεν καίτοι μὴ ἀληθές.

37. Λόγον καὶ πέτραν ἔῤῥιξες δὲν θὰ τὰ ξαναπιάσῃς.—Ὅτι πρὸ τοῦ εἴπωμεν, ἀνάγκη νὰ σκεπτώμεθα, διότι οἱ ἐξελθόντες λόγοι δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μας.

«Ῥίψας λόγον τις οὐκ ἀναιρεῖται πάλιν».

38. Λόγος καὶ λιθάρι φεύγουν καὶ δὲν πιάνονται.— Ἐπὶ τῶν ἅπαξ ἀπολλυμένων καὶ μὴ ἐπανορθουμένων, διότι τὸ ἀποτέλεσμα δυνατὸν ν' ἀποβῇ δυσάρεστον καὶ βλαβερὸν κατὰ τὸ Ὁμηρικόν.

«Ἔπεα πτερόεντα».

39. Λόγος του καὶ λόγος μου.— Ἐπὶ τῶν ἐπιμόνως ἀντιλεγόντων καὶ πρὸς σεβασμιωτέρους καὶ ἐμπειροτέρους.

«Ἔπος πρὸς ἔπος ἠριδόμεθα».

40. Λούεις με χτενίζεις με 'ξέρω ποιὸς μ' ἐγέννησε.—Εἰς ἀγνώμονας καὶ ἀχαρίστους.

«Βοῦς ἀλλότριος τὰ πολλὰ ἔξω βλέπει».

41. Λύκο, γιατί 'σαι χοντρολαίμης; Δὲν ὀκνεύω καὶ χοντραίνω. — Ἐπὶ τῶν φιλοπόνων οἵτινες εὐκόλως πορίζονται τὰ ἀγαθά.

«Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τε ἀφνειοί τε».

42. Λύκος λύκον δὲν τρώγει.— Ἤτοι ὁ πλεονέκτης τὸν πλεονέκτην δὲν ζημιοῖ. Ἴδε Κ. 409 καὶ Ο. 168.

43. Λύκος πεινασμένος, πρινάρι τρώγει.— Ὅτι τὰ κατ' ἀνάγκην γινόμενα, καὶ ἀρεστὰ φαίνονται.

44. Λυπήσου, λυπήσου ἔγινα τοῦ λυπημάτου.— Ὅτι πολλοὶ ἐξ ἀμέτρου φιλανθρωπίας ἔγιναν οἰκτρότεροι ὧν ᾤκτειραν.

13. Αχλοῦμε τό..

14. Λανθά... εἰς σφάλμα

15. Λ'

16, Ἐπὶ ... λ'

Μ.

1. Μ' ἄδεια χέρια πάει 'ς τὸ μοναστῆρι.—Ἐπὶ τῶν ἀδιακρίτως ζητούντων τιμάς, ἐν ᾧ δὲν ἔχουσι τ' ἀπαιτούμενα προσόντα.

2. Μαζεύει γράμματα γιὰ τοὺς ἀποθαμμένους.— Ἐπὶ ἀνθρώπων ἀκροσφαλοῦς ὑγείας. Ἴδε καὶ τὰς Λ. 26 καὶ 59 καὶ 60. Μ.

3. Μαζεύθηκαν οἱ κάργες (κολοιοὶ) κ' ἔκαμαν τὸν κοῦκο ἀφέντη.— Ἐπὶ τῶν ἐκλεγόντων ἀκαταλλήλως ἄρχοντα. Ἴδε καὶ τὴν Ε. 161.

4. Μαζεύω ἀπ' τὸν ἄνεμο χουχί.—Ἐπὶ τῶν μάτην κοπιόντων.

5. Μάζωνε κι ἂς ἦν' καὶ ρόγες. — Ἐπὶ τῶν οἰκονόμων. Ἴδε 109 Δ.

6. Μάζωνε τὰ πλυμένα σου. — Ἐπὶ τῶν ἀποβαλλομένων καὶ εὐφημιστικῶς ἐπὶ τῶν δι' ἑνὸς λόγου ἀποβαλλόντων τοὺς ζητοῦντάς τι.

7. Μάθε γέρο γράμματα, τώρα 'ς τὰ γεράματα.— Εἰς παράκαιρα. Παροιμία νουθετικὴ εἰς τοὺς ἐξησθενημένους γέροντας καὶ τολμῶντας τὰ ὑπὲρ δύναμιν· οἱ σώζοντες ὅμως εἰσέτι ἱκανὸν νοῦν ἂς διδάσκωνται ὅσα δὲν ἠξεύρουν ἐνθυμούμενοι τοῦ Σόλωνος τὸ

«Γηράσκω δ' ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος».

8. Μαθαίνεις ἀπὸ τὸν τρελλὸ κι ἀπὸ τὸν μεθυσμένο, ὅ,τι δὲν 'μπορεῖς νὰ μάθῃς ἀπὸ τὸν φρόνιμο κι ἀπὸ τὸν καλήτερο. — Ἐπὶ τῶν ἐν μέθῃ καὶ ἀθωότητι τὴν ἀλήθειαν λεγόντων. Παρ' Ἰταλοῖς δὲ

il vino e una mezza corda. Παρ' ἀρχαίοις.

Τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος, ἐν τῇ γλώττῃ τοῦ μεθύοντος». Καὶ

«Ἐν οἴνῳ ἡ ἀλήθεια»·

«Κάτοπτρον εἴδους χαλκὸς ἐστι, οἶνος δὲ νοῦ». Ἴδε καὶ 321 Α.

9. Μάθε τέχνη γιὰ νὰ ζήσῃς, καὶ πραμάτεια νὰ πλουτίσῃς. —Ὅτι ἡ τέχνη εἶναι ἀνεξάντλητος πηγὴ τῶν πρὸς τὸ ζῆν, τὸ δὲ ἐμπόριον εἶναι ἔργον κερδοσκοπίας. Καὶ ἑτέρως;

10. Ὁ τεχνίτης δὲν πεινάει, κι ἂν πεινάσῃ δὲν 'πεθαίνει.

11. Μάθε τέχνη κι ἄφσ' την, κι ἂν πεινάσῃς πιάσ' την.—

Ὅτι ἐπωφελὲς εἶναι νὰ μανθάνωμεν ἐν καιρῷ ὁποιανδήποτε τέχνην, διότι εἰς τὰς καταδρομὰς τῆς τύχης θέλομεν ἔχει αὐτὴν ὡς καταφύγιον, ζῶντες μὲν μετρίως ἀλλ' ἀνεξαρτήτως.

«Λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη».

12. Μάθημα ξεμάθημα δυὸ καλὰ μαθήματα.— Ὅτι ὅσον δύσκολον εἶναι νὰ λάβῃ τις μίαν ἕξιν, τόσον ἐπίσης δύσκολον νὰ τὴν ἀποβάλῃ.

13. Μαθημένα 'ναι καὶ τὰ βουνὰ ἀπὸ βρόχιαῖς καὶ χιόνια. Καὶ

14. Μαθημένο τὸ βουνὸ νὰ χιονίζεται πολύ. Καὶ

15. Μαθημένο 'ναι τ' ἀρνὶ νὰ κουρεύεται τὸ Μάϊ. Καὶ

16. Μαθημένο 'ναι τ' ἀρνὶ νὰ κουρεύεται νὰ ζῇ. Καὶ

17. Μαθημένος εἶν' ὁ βράχος νὰ τὸν δέρνουν τὰ κύματα.— Ἐπὶ τῶν εἰθισμένων νὰ ὑποφέρωσι καὶ μὴ δυναμένων νὰ ζῶσιν ἄλλως. Ἴδε καὶ 1. Ζ.

18. Μάϊς ἄβρεχος, τρύγος ἄμετρος. Καὶ

19. Μάϊς ἄβρεχος τρυγητὴς χαρούμενος.— Χρήσιμος εἰς τοὺς ἀμπελουργούς.

20. Μακάρι νά 'σουν κρασσιὰ, κ' ἐγὼ παρακαλοῦσα.— Ἐπὶ ὑπόπτων ὑποκειμένων.

21. Μὰ (ἢ νὰ) κεφάλι γιὰ μπαρμπέρισμα.— Ἐπὶ τῶν δεομένων ἐπανορθώσεως ἠθικῆς..

22. Μακρυὰ μαλλιὰ καὶ 'λίγη γνῶσι. Καὶ

23. Μακρυὰ μαλλιὰ καὶ 'λίγα μυαλά.— Ὅτι τὸ φαινόμενον ἔξωθεν κάλλος δὲν δηλοῖ πολλάκις καὶ νοῦν. Τοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς τὰς γυναῖκας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Κάλλιο νά 'χῃς, κόρη μου, σωστὰ τὰ μυαλά σου,
Παρὰ μεγάλα καὶ χρυσᾶ τὰ ἄχρηστα μαλλιά σου.
«Γυναικὸς φρένες».

24. Μακρυὰ στράτα καὶ 'λίγο ψωμί.— Ἐπὶ τῶν ἀπαιτούντων μεγάλα πράγματα ἀντὶ εὐτελοῦς ἀμοιβῆς.

25. Μακρυνὸ ταξεῖδι, ἢ πνιγμὸς ἢ τσακισμός.— Δὲν εἶναι πάντοτε τοῦτο ὀρθὸν παρ' ὅταν ἀπέχων τις πολὺν χρόνον τῶν ὑποθέσεών του ζημιοῦται μεγάλως.

26. Μακρὺ σοῦ λάχῃ σύρε το, κοντὸ παράσυρέ το. — Πρὸς τοὺς διερχομένους τὰ συμβαίνοντα αὐτοῖς δυστυχήματα ἐν ὑπομονῇ.

27. Μαλακὸς 'σὰν τὸ πεπόνι.— Ἐπὶ ὑπερβολικῆς τρυφερότητος. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Μαλακώτερος πέπονος». Καὶ τὸ τοῦ Ὁμήρου
«Πέπονες Ἀχαιοί.»

444. Κρῖμα ς' τ' ἀνεβάσματα καὶ ς' τὰ κατεβάσματα.– Πρὸς τοὺς ματαίως κοπιῶντας εἰς ἐπίτευξιν σκοποῦ τινὸς ἐπικερδοῦς. «Ἄνθρακες ἡμῶν ὁ θησαυρός.»

445. Κρῖνε κρῖνε, φλύαρε, δσῳ νάρθῃ ἡ γνῶσί σου. — Ὅτι ἡ φλυαρία ἀποτέλεσμα ἐστὶ τῆς ἀνοησίας.

446. Κρύο σίδερο χτυπᾷ.—Ἐπὶ ἀκατορθώτων.

447. Κρύφτηκε ἡ σακορράφα μας μέσ' τὸ σακκί. Σαφφής.

448. Κρύψου καὶ χούγιαζε — Ἐπὶ τῶν πραττόντων τι κρυφίως.

449. Κτίζει κάστρα στὸν ἀγέρα — Πρὸς τοὺς τὰ μάταια διώκοντας. Ἴδε Μ. 127, καὶ Ο. 295 καὶ 979 καὶ 980.

450. Κτυπάει (ἢ χτυπᾷ) καὶ σκούζει.—Πρὸς τοὺς κακουργοῦντας ἅμα δὲ καὶ ἐπικαλουμένους ὑπὲρ αὐτῶν τὴν δικαιοσύνην. Ἴδε Α. 296 καὶ Ε. 9.

451. Κτυπᾷ καὶ τὰ 'σπρα πέρνει 'πίσω—Ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν καὶ βιοπραγούντων.

452. Κτύπα τὸ σίδερο δσο εἶν' ζεστό. — Ὅτι πρέπει νὰ προλαμβάνωμεν τὰ πράγματα εἰς τὸν καιρόν των. Γαλλιςί δὲ Il faut battre le fer pendant qu il est chaud.

453. Κτυποῦν τὸν παπᾶ μὲ τὰ πρόσφορα, κ' ἐκεῖνος λέγει θέ μου 'ξόριζε τὴν ὀργή σου. (Κυπριακή).— Ἐπὶ εὐχαρίστων.

454. Κυλᾷ ἡ πέτρα ς' τ' αὐγὸ, ἀλλοίμονο ς' τ' αὐγό. κυλᾷ τ' αὐγὸ στὴν πέτρα, ἀλλοίμονον ς' τ' αὐγό.—Ὁ ἀδύνατος καὶ πάσχων καὶ ἐνεργῶν ἀπέναντι τοῦ ἰσχυροῦ πάντοτε διάκειται κακῶς.

455. Κυλᾷ τ' αὐγό, κυλᾷ κ' ἡ καβαλίνα. — Ἐπὶ τῶν ἐκ φιλαυτίας παραβαλλομένων πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των.

456. Κυνήγα τὸ καλὸ και μὴ κουράζεσαι. — Ἐπιδίωκε τὸ ἀγαθοεργεῖν καὶ ἐπίμοχθον ἂν σοι ᾖ.

457. Κυρὰ νύχτα.— Εἰς τοὺς καθ' ὑπερβολὴν νωθροὺς, οἵτινες ἀνυπομόνως αναμένουσι τὴν νύκτα διὰ νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τοὺς κόπους.

458. Κυριακὴ χαρακοπίστρα καὶ δευτέρα μουρμουρίστρα. —Εἰς ἐκείνους, οἵτινες κατὰ τὴν ἑορτὴν καὶ Κυριακὴν εὐθυμοῦν καὶ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ ἔργον τῶν δυσανασχετοῦν.

459. Κύττα με καὶ μὴ μ' ἀγγιᾶς (ἢ ἀγγίζῃς).—Ἐπὶ ἰδιοτρόπων καὶ ὑπερηφάνων οἵτινες ἐκ παντὸς τρόπου ἀποφεύγουσι τὴν μετὰ τῶν ἄλλων ὁμιλίαν.

460. Κῶλος 'ποῦ 'μαθε νὰ *χάνῃ*, εὔκολα δὲν 'ξεμαθαίνει.

«Τὸ σκαμβὸν ξύλον οὐδέποτε ὀρθόν. Ἴδε τὰς σχετ. Ο. 47, Π. 1, Σ. 111 καὶ Τ. 93.

461. Κῶλος που κλάνει γιατρὸ δὲ θέλει.—Ἐπὶ τῶν ἐχόντων φυσικὰ σημεῖα ὑγείας.

Λ.

1. Λάβε κι ἀπὸ τὸ διακονιάρη διακονιά. Σαφ...

«Ἔστι καὶ παρὰ μυσὶ χάρις.»

2. Λαγὼς τὴν φτέρην ἔσειε (ἢ πιπέρι ἔτριβε) κακὰ τῆς κεφαλῆς του, καὶ πάλι τὸ 'ξανάτριβε κακή του καὶ ψυχρή του. —Εἰς τοὺς βλάπτοντας αὐτοὶ ἑαυτούς.

Λαγωὸς ὑπὸ θηρευτῶν διωκώμενος κατέφυγεν εἰς μέρος ὑπὸ πυκνῶν πτέρεων κεκαλυμμένον, ἐκεῖσε δὲ ἐγκρυβεὶς οὐκ ἔμενεν ἐφησυχάζων, ἀλλὰ διὰ τῶν ὠτίων καὶ ποδῶν του συνεχῶς τὰς πτέρας ἔσειε ὥστε οἱ θηρευταὶ τὴν τοιαύτην κίνησιν ἰδόντες ἀνεκάλυψαν τοῦ τοιούτου θηράματος τὸ καταφύγιον· καὶ οὕτως ὁ λαγωὸς ἐγένετο τῆς ἀπωλείας του παραίτιος.

3. Λαγὼ 'ς τὸ δρόμ' ἀπήντησε. — Τὴν συνάντησιν λαγωοῦ οἰωνὸν κακὸν οἱ πολλοὶ ὑπολαμβάνουσι· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι περὶ τοῦ λαγωοῦ ἐδόξαζον.

«φανεὶς ὁ Λαγωὸς δυστυχεῖς ποιεῖ τρίβους.»

4. Λαγοῦ ζωὴ περνάει. Καὶ

5. Λαγοῦ καρδιὰ ἔχει.—Ἐπὶ δειλῶν.

«Λαγωοῦ βίον ἕξεις.» (Δημοσθ.)

6. Λάδι ἀπὸ τὴν κορφή, κρασὶ ἀπὸ τὴ μέση καὶ μέλι ἀπὸ πάτον πάντα σου ν' ἀγοράζῃς.— Ἐπὶ ἐπιτυχῶν προβλέψεων.

7. Λάδι βρέχει, κάστανα χιονίζει. Καὶ ἄλλως

8. Λάδι ἂς βρέξῃ, πιπέρι ἂς χιονίσῃ. Καὶ

9. Λάδι νὰ βρέξῃ, δὲν τὸν μέλει. — Ἐπὶ ἀντιφάσεων καὶ ἐπὶ τῶν οὐδαμῶς μεριμνώντων διὰ τὰ μέλλοντα. Ἴδε Γ. 59.

10. Λαλεῖ ἡ κοιλιά του λύρα. Καὶ ἄλλως

11. Παίζει ἡ κοιλιά του ταμπουρᾶ καλό. — Πρὸς τοὺς πεινῶντας. Ἴδε Η. 108.

12. Λάλει 'λίγα μὲ τοὺς ἄλλους καὶ πολλὰ μὲ τὸν αὑτό σου. Σαφής.

13. Αλλοῦμε τὸν ταμπουρά.—Ἐπὶ ὀκνηρῶν.

14. Λανθάνουνται κ' ἡ παπαδιαῖς.—Ἐπὶ τῶν παρ' ἐλπίδα εἰς σφάλματα ἐμπιπτόντων.

15. Λάμπει καὶ δὲν κόφτει.—Εἰς ἀναξίους καὶ δειλούς.

16. Λάχανα μέσ' τὴ θάλασσα, καὶ ψάρια 'ς τὸ κακάβι. — Ἐπὶ ἀδυνάτων πραγμάτων.

17. Λάχανα 'ς τὴ μάνα μου, λάχανα 'ς τὸν ἄντρα μου κάλλια ἤτανε 'ς τὴ μάνα μου. — Πρὸς τοὺς πεσόντας ἀπὸ κακοῦ εἰς κακώτερον βίον καὶ ἀναμιμνήσκοντας τὸν πρῶτον. Ἴδε Ε. 27 καὶ 222 καὶ Η. 121.

18. Λέγε τὴν ἀλήθεια, νὰ 'χῃς τὸ θεὸ βοήθεια. Σαφής.

19. Λείπει ὁ γάτος καὶ χορεύουν τὰ ποντίκια. — Ὅτι ἀρχηγοῦ μὴ παρόντος ἀτακτοῦσιν οἱ ἄλλοι.

20. Λείψ' ἀπὸ τὸ μισθὸ νὰ μὴ σ' εὕρῃ τὸ κρῖμα, (ἢ μὴ σοῦ κολήσῃ κρῖμα).—Ὅτι ἐνίοτε ἡ ἐλεημοσύνη ἀποβαίνει ἐπιζήμιος. «Ἀντὶ μάννα χολή.»

21. Λεκὲ (κηλῖδα) 'ποῦ 'βγάλλει τὸ νερὸ, νὰ μὴ τὸν συλλογᾶσαι.—Ἐπὶ τῶν εὐκόλως θεραπευομένων ἐλαττωμάτων.

22. Λεμονιὰ 'ς τὴν αὐλή μου κι' ἂν ἀνθήσῃ μὴν ἀνθήσῃ. Ἴδε Η. 437. Κ. 266.

23. Λέν' τ' ἀῤῥώστου νὰ φάγῃ. — Πρὸς τοὺς ἐπιτάσσοντας ὅτι ἀναγκαῖον. Καὶ παρ' ἀρχαίοις

«Γυμνῷ φυλακὴν ἐπιτάττεις.»

24. Λὲν τοῦ καλογέρου θὲς ζουμί ;—Θέλεις, ἄῤῥωστε, τζορβά ;—Διότι οἱ ἔχοντες ἀνάγκην πράγματός τινος ὁμολογουμένως δὲν ἐρωτῶνται.

25. Λίγα λόγια καὶ δεμένα γιὰ νὰ εἶναι κερδεμένα. Εὔληπτ.

26. Λίγα 'ν' τὰ ψωμιά του.—Ἐπὶ τῶν πλησιαζόντων εἰς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς των. Ὁμοία ταῖς Μ. 2, καὶ Ν. 59 καὶ 60.

27. Λίγαις ἦταν ἡ πορδαῖς κ' ἦλθαν κι' ἀπ' τὸ πέραμα.— Ἐπὶ συσσωρεύσεως κακῶν.

28. Ἀίγο κάτσε καὶ πολὺ κατάλαβε. Εὔληπτος.

29. Ἀίγο 'δῶ, καὶ 'λίγο 'κεῖ, κάνει πάτο τὸ σακκί. Ἴδε Κ. 418, Ξ. 35, Ο. 711, Σ. 100 καὶ Φ. 9 καὶ 10.

30. Ἀιγοκέρδιζε καὶ μὴ φυρᾷς. (Χιακή) — Ὅτι προτιμητέα ἡ μικρὰ ὠφέλεια ἐκ πάσης ἐπιχειρήσεως, παρὰ τὸ ἐνδεχόμενον κέρδος. Ἴδε καὶ 231. Π.

31. Λίξερι γούλα κῶλο ῥημάζει.
Στόμα λαιμάργων διαφθείρει τὸν στόμαχον. Ἴδε καὶ Σ. 34.

32. Αιμό γαδοῦρι, σάκκον ἄχερα.— Ἐπὶ τῶν εἰς οὐδὲν χρησίμων, ἢ τῶν δεομένων θεραπείας.

33. Λόγια τῆς καραβάνας.—Ἐπὶ τῶν λαλούντων ἀνοησίως.

34. Λόγκος γιὰ στηλιάρια.— Ὅτι αἱ ἀρχαῖαι λέξεις δὲν ἐξαλείφονται εὐκόλως. Παράβ. τὰς 1008 Ο. καὶ 176 Τ.

35. Λόγον ἤκουσες, ὅλος ψευτιὰ δὲν εἶναι.— Ὅτι καὶ ἐν τοῖς θρυλλουμένοις κρύπτεταί τι ἀληθές. Ἴδε καὶ τὴν Τ. 11.

36. Λόγον ἤκουσες, κάτι τρέχει.— Ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραμελῶμεν ὅ,τι τυχόντες ἀκούομεν καίτοι μὴ ἀληθές.

37. Λόγον καὶ πέτραν ἔρριξες δὲν θὰ τὰ ξαναπιάσῃς.—Ὅτι πρὸ τοῦ εἴπωμεν, ἀνάγκη νὰ σκεπτώμεθα, διότι οἱ ἐξελθόντες λόγοι δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μας.

«Ῥίψας λόγον τις οὐκ ἀναιρεῖται πάλιν».

38. Λόγος καὶ λιθάρι φεύγουν καὶ δὲν πιάνονται.— Ἐπὶ τῶν ἅπαξ ἀπολλυμένων καὶ μὴ ἐπανορθουμένων, διότι τὸ ἀποτέλεσμα δυνατὸν ν' ἀποβῇ δυσάρεστον καὶ βλαβερὸν κατὰ τὸ Ὁμηρικόν.

«Ἔπεα πτερόεντα».

39. Λόγος του καὶ λόγος μου.— Ἐπὶ τῶν ἐπιμόνως ἀντιλεγόντων καὶ πρὸς σεβασμιωτέρους καὶ ἐμπειροτέρους.

«Ἔπος πρὸς ἔπος ἠριδόμεθα».

40. Λούεις με χτενίζεις με 'ξέρω ποιὸς μ' ἐγέννησε.—Εἰς ἀγνώμονας καὶ ἀχαρίστους.

«Βοῦς ἀλλότριος τὰ πολλὰ ἔξω βλέπει».

41. Λύκο, γιατὶ 'σαι χοντρολαίμης; Δὲν ὀκνεύω καὶ χοντραίνω. — Ἐπὶ τῶν φιλοπόνων οἵτινες εὐκόλως πορίζονται τὰ ἀγαθά.

«Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τε ἀφνειοί τε».

42. Λύκος λύκον δὲν τρώγει.— Ἤτοι ὁ πλεονέκτης τὸν πλεονέκτην δὲν ζημιοῖ. Ἴδε Κ. 409 καὶ Ο. 168.

43. Λύκος πεινασμένος, πρινάρι τρώγει.— Ὅτι τὰ κατ' ἀνάγκην γινόμενα, καὶ ἀρεστὰ φαίνονται.

44. Λυπήσου, λυπήσου ἔγινα τοῦ λυπημάτου.— Ὅτι πολλοὶ ἐξ ἀμέτρου φιλανθρωπίας ἔγιναν οἰκτρότεροι ὧν ᾤκτειραν.

Μ.

1. Μ' ἄδεια χέρια πάει 'ς τὸ μοναστῆρι.—Ἐπὶ τῶν ἀξιακρίτως ζητούντων τιμάς, ἐν ᾧ δὲν ἔχουσι τ' ἀπαιτούμενα προσόντα.

2. Μαζεύει γράμματα γιὰ τοὺς ἀποθαμμένους.— Ἐπὶ ἀνθρώπων ἀκροσφαλοῦς ὑγείας. Ἴδε καὶ τὰς Λ. 26 καὶ 59 καὶ 60. Μ.

3. Μαζεύθηκαν οἱ κάργες (κολοιοὶ) κ' ἔκαμαν τὸν κοῦκο ἀφέντη.— Ἐπὶ τῶν ἐκλεγόντων ἀκαταλλήλως ἄρχοντα. Ἴδε καὶ τὴν Ε. 161.

4. Μαζεύω ἀπ' τὸν ἄνεμο χρυκί.—Ἐπὶ τῶν μάτην κοπιόντων.

5. Μάζωνε κι ἂς ἦν' καὶ ῥόγες. — Ἐπὶ τῶν οἰκονόμων. Ἴδε 109 Δ.

6. Μάζωνε τὰ πλυμμένα σου. — Ἐπὶ τῶν ἀποβαλλομένων καὶ εὐφημιστικῶς ἐπὶ τῶν δι' ἑνὸς λόγου ἀποβαλλόντων τοὺς ζητοῦντάς τι.

7. Μάθε γέρο γράμματα, τώρα 'ς τὰ γεράματα.— Εἰς παράκαιρα. Παροιμία νουθετικὴ εἰς τοὺς ἐξησθενημένους γέροντας καὶ τολμῶντας τὰ ὑπὲρ δύναμιν· οἱ σώζοντες ὅμως εἰσέτι ἱκανὸν νοῦν ἂς διδάσκωνται ὅσα δὲν ἠξεύρουν ἐνθυμούμενοι τοῦ Σόλωνος τὸ

«Γηράσκω δ' ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος».

8. Μαθαίνεις ἀπὸ τὸν τρελλὸ κι ἀπὸ τὸν μεθυσμένο, ὅ,τι δὲν 'μπορεῖς νὰ μάθῃς ἀπὸ τὸν φρόνιμο κι ἀπὸ τὸν καλήτερο. — Ἐπὶ τῶν ἐν μέθῃ καὶ ἀθωότητι τὴν ἀλήθειαν λεγόντων. Παρ' Ἰταλοῖς δὲ

il vino e una mezza corda. Παρ' ἀρχαίοις.

«Τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος, ἐν τῇ γλώττῃ τοῦ μεθύοντος». Καὶ

«Ἐν οἴνῳ ἡ ἀλήθεια»·

«Κάτοπτρον εἴδους χαλκός ἐστι, οἶνος δὲ νοῦ». Ἴδε καὶ 321 Α.

9. Μάθε τέχνη γιὰ νὰ ζήσῃς, καὶ πραμάτεια νὰ πλουτίσῃς. —Ὅτι ἡ τέχνη εἶναι ἀνεξάντλητος πηγὴ τῶν πρὸς τὸ ζῆν, τὸ δὲ ἐμπόριον εἶναι ἔργον κερδοσκοπίας. Καὶ ἑτέρως;

10. Ὁ τεχνίτης δὲν πεινάει, κι ἂν πεινάσῃ δὲν 'πεθαίνει.

11. Μάθε τέχνη κι ἄφσ' τηνε, κι ἂν πεινάσῃς πιάσ' τηνε.—

Ὅτι ἐπωφελὲς εἶναι νὰ μανθάνωμεν ἐν καιρῷ ὁποιανδήποτε τέχνην, διότι εἰς τὰς καταδρομὰς τῆς τύχης θέλομεν ἔχει αὐτὴν ὡς καταφύγιον, ζῶντες μὲν μετρίως ἀλλ' ἀνεξαρτήτως.

«Λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη».

12. Μάθημα ξεμάθημα δυὸ καλὰ μαθήματα.— Ὅτι ὅσον δύσκολον εἶναι νὰ λάβῃ τις μίαν ἕξιν, τόσον ἐπίσης δύσκολον νὰ τὴν ἀποβάλῃ.

13. Μαθημένα 'ναι καὶ τὰ βουνὰ ἀπὸ βρόχαῖς καὶ χιόνια. Καὶ

14. Μαθημένο τὸ βουνὸ νὰ χιονίζεται πολύ. Καὶ

15. Μαθημένο 'ναι τ' ἀρνὶ νὰ κουρεύεται τὸ Μάϊ. Καὶ

16. Μαθημένο 'ναι τ' ἀρνὶ νὰ κουρεύεται νὰ ζῇ. Καὶ

17. Μαθημένος εἶν' ὁ βράχος νὰ τὸν δέρνουν τὰ κύματα.— Ἐπὶ τῶν εἰθισμένων νὰ ὑποφέρωσι καὶ μὴ δυναμένων νὰ ζῶσιν ἄλλως. Ἴδε καὶ 1. Ζ.

18. Μάϊς ἄβρεχος, τρύγος ἄμετρος. Καὶ

19. Μάϊς ἄβρεχος τρυγητὴς χαρούμενος.— Χρήσιμος εἰς τοὺς ἀμπελουργούς.

20. Μακάρι νὰ 'σουν κρασσιά, κ' ἐγὼ παρακαλοῦσα.—Ἐπὶ ὑπόπτων ὑποκειμένων.

21. Μὰ (ἢ νὰ) κεφάλι γιὰ μπαρμπέρισμα.-Ἐπὶ τῶν δεομένων ἐπανορθώσεως ἠθικῆς..

22. Μακρυὰ μαλλιὰ καὶ 'λίγη γνῶσι. Καὶ

23. Μακρυὰ μαλλιὰ καὶ 'λίγα μυαλά.— Ὅτι τὸ φαινόμενον ἔξωθεν κάλλος δὲν δηλοῖ πολλάκις καὶ νοῦν. Τοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς τὰς γυναῖκας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Κάλλιο νά 'χῃς, κόρη μου, σωστὰ τὰ μυαλά σου,
Παρὰ μεγάλα καὶ χρυσᾶ τὰ ἄχρηστα μαλλιά σου.
«Γυναικὸς φρένες».

24. Μακρυὰ στράτα καὶ 'λίγο ψωμί.— Ἐπὶ τῶν ἀπαιτούντων μεγάλα πράγματα ἀντὶ εὐτελοῦς ἀμοιβῆς.

25. Μακρυνὸ ταξεῖδι, ἢ πνιγμὸς ἢ τσακιτμός.— Δὲν εἶναι πάντοτε τοῦτο ὀρθὸν παρ' ὅταν ἀπέχων τις πολὺν χρόνον τῶν ὑποθέσεών του ζημιοῦται μεγάλως.

26. Μακρὺ σοῦ λάχῃ σύρε το, κοντὸ παράσυρέ το. — Πρὸς τοὺς διερχομένους τὰ συμβαίνοντα αὐτοῖς δυστυχήματα ἐν ὑπομονῇ.

27. Μαλακὸς 'σὰν τὸ πεπόνι.— Ἐπὶ ὑπερβολικῆς τρυφερότητος. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Μαλακώτερος πέπονος». Καὶ τὸ τοῦ Ὁμήρου
«Πέπονες Ἀχαιοί.»

28. Μαλώνομεν, γειτόνισσα, κ' ἐγὼ 'ς τὰ νύχια στέκω. — Ἐπὶ φιλονείκων.

29. Μάνα, τοῦ χρόνου θὰ γενοῦνε πολλὰ σῦκα; Γιατί γυιέ μου; γιατὶ μάνα μου τ' ἀγαπῶ. — Ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των μαντευομένων τὰ μέλλοντα.

30. Μαρτιανὸ πουλὶ, κι Αὐγουστιανὸ αὐγό. — Ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ὥραις τοῦ ἐνιαυτοῦ εὐδοκιμούντων.

31. Μάρτις βρέχει, ποτὲ μὴν πάψῃ. — Ἐπὶ τῶν συμβαινόντων ὠφελίμων καὶ ὧν τὴν διάρκειαν εὐχόμεθα.

32. Μάρτις 'γδάρτης παλουκοκάφτης, τὰ παλιὰ βώδια τὰ 'γδέρνει, τὰ δαμάλια τὰ μαθαίνει. — Παροιμία τῶν γεωργῶν, ἵνα παραστήσωσι τὴν ἀστασίαν τοῦ καιροῦ καὶ τὴν δριμύτητα τοῦ μηνὸς αὐτοῦ. Ἴδε καὶ 298 Ο.

33. Μάρτις ἔβρεχε, θεριστὴς ἐχαίρουντα. — Γεωργικὴ παροιμιώδης ἔκφρασις ἀναγομένη εἰς αἴσια φαινόμενα.

34. Μάρτυρας ἔβγ' ἂν εὐκαιρῇς κι ἂν ἔχῃς ἐγγυήτου. — Ἐπὶ τῶν ἀπομακρυνομένων ἐκ τῶν δύω αὐτῶν πράξεων χάριν ἡσυχίας. Περὶ τῆς τελευταίας ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι·

«Ἐγγύη πάρα δ' ἄτη.» Παράβ. 16 Ε. καὶ 472 Ο.

35. Μᾶς (Μάϊος) ἀκαμάτης καὶ φαγᾶς. (Χιακή). — Δεικνύουσα τὴν ἀτμοσφαιρικὴν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου.

36. Μᾶς ἐγέννησεν ἡ κότα 'ς τὴ σκούφια. — Εἰρωνικῶς εἰς σημεῖον εὐτελοῦς εὐτυχίας.

37. Μᾶς ἔκαμε τὸν τζίτζικ' ἀηδόνι. Ὁμοία ταῖς 153, Κ. 290 καὶ Π. 229.

38. Μασσεῖ κι ἀπὸ τῆς δυὸ μασσέλαις. Ἴδε καὶ 9 Γ.

39. Μᾶς ἐμπούριξε (μετέδωκε) τὴ ψώρα, καὶ μᾶς τὸ 'κοψε καὶ δυάρα. (ἔφυγε). — Ἐπὶ τῶν μεταδιδόντων κακόν τι καὶ ἀποδιδρασκόντων.

40. Μᾶς ἔννοιωσαν κ' οἱ Κρητικοὶ πῶς ἤμεθα *Χαχιώταις*. — Ὅτι ὁ ψεύστης τὸν ψεύστην ἀνακαλύπτει.

«Εἰς Κρῆτα κρητίζειν». Καὶ
«Ἀλωπεκίζειν πρὸς ἑτέραν ἀλώπεκα.»

41. Μᾶς ἔπιασαν 'ς τὰ πράσα. — Πρὸς τοὺς συλληφθέντας ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτας.

42. Μᾶς ἦλθε 'ς τὴν ἐξόφασιν. — Ἤγουν εἰς τὸ τέλος τῆς ὑποθέσεως.

43. Μάτι' ἀνοικτὰ στόμα κλεισμένο, πιάνομαι καὶ τὴ μά-

νά, καὶ τὰ πουλιά.—Ἐπὶ τῶν καταλλήλως μεταχειριζομένων ὅσα ἔχουσι μέσα πρὸς ἐντελῆ ἐπιτυχίαν ἔργου.

44. Ἀμάτια κράζουν καὶ ᾽μάτια διώχνουν. — Ἐπὶ τῶν προκαλούντων καὶ ἀποφευγόντων τὰ γεγονότα.

45. Ἀμάτια λαίμαργα, ψυχὴ χαμένη. — Ὅτι ἐκ τῆς ἀκρασίας καὶ λαιμαργίας βλάπτεται καὶ τὸ βαλάντιον καὶ ἡ ψυχή.

46. Ἀμάτια μου καὶ τί σοῦ πιάνει τὸ βρακὶ τὸ τουλουπάνι. Ἴδε καὶ 230 καὶ 231 Τ.

47. Ἀμάτια μου πραμάτεια μου, Ἴδε 205 Η. καὶ 4 Κ.

48. Ἀμάτια ᾽ποῦ δὲ βλέπονται (ἢ δὲ θωροῦνται) ᾽γλήγορα λησμονοῦνται. — Ἡ ἀπουσία καὶ ὁ χρόνος καταστρέφουν πᾶσαν ἀνάμνησιν, ἀλλὰ καὶ ᾽μάτια ἐνίοτε ᾽ποῦ βλέπονται γλήγορα λησμονοῦνται, κατὰ τὸ ἀκόλουθον δίστιχον τοῦ ποιητοῦ.

Ἀλησμογοῦνται κ᾽ ἡ φιλιαῖς ξεχνοῦνται κ᾽ ἡ ἀγάπαις,
Ἀνταπαντῶνται δὲ ᾽μιλοῦν, ᾽σὰν ξένοι σὰν διαβάταις.

49. Ἀμάτια ὥμορφα δυστυχισμένα χέρια.—Εἰς εὐειδεῖς μέν, ἐνδεεστάτους δέ, διὰ τὴν ὀκνηρίαν καὶ ἀμέλειάν των.

50. Μαυλίστρας γυιὸ κάμε γαμπρὸ ᾽ς τὴν κόρη σου (ἂν θέλῃς)· καὶ νὰ μὴ κάμῃς νύφη σου μαυλίστρας θυγατέρα.—Διότι αἱ κακαὶ ἕξεις τῆς μητρὸς μένουσιν πολλάκις ἀνεξάλειπτοι ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς θυγατρός.

«Μητρὸς δείκελον θυγάτηρ.»

51. Μαύρη κόττα ᾽ς τὴν αὐλή μου, καὶ λαλήσῃ μὴ λαλήσῃ. Ἴδε 437 Α. 265 καὶ 397 Κ. καὶ 22 Λ.

52. Μαύρη τύχη, εἶχα ἄντρα, ὅλοι ᾽πνίγησαν καὶ σὺ ᾽γύρισες. —Ἐπὶ ἀχρείων καὶ κακοτρόπων συγγενῶν, οἵτινες πάντοτε βλάπτουν τοὺς οἰκείους. Σχετ. ταῖς 279 καὶ 351 Α. καὶ Τ. 462.

53. Μαῦρος ἄνθρωπος ἄσπρα λόγια. — Πολλάκις παρ᾽ ἀνθρώπου πονηροῦ μανθάνεις ὀρθόν τι.

54. Μαῦρο ᾽ν᾽ καὶ τὸ γαρούφαλο μὰ πουλιέται μὲ τὸ δράμι. —Ἐπὶ πραγμάτων κατὰ τὸ φαινόμενον ὀλιγοτίμων καὶ ὄντως πολυτίμων.

«Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστί, καὶ ἡ γραπτὴ ὑάκινθος,
»Ἀλλ᾽ ἔμπας ἐν τοῖς στεφάνοις τὰ πρῶτα λέγονται.»

55. Μεγάλη μπουκιὰ φάγε μεγάλο λόγο μὴ λέγεις. Καὶ (Β΄.) 55. Μέγα φᾶς καὶ μέγα πιῆς μὰ μέγα λόγον νὰ μὴ ᾽πῇς. (Παρὰ Ψειραίοις). — Ὅτι προτιμωτέρα εἶναι ἡ ἀδηφαγία τῆς κακολογίας.

56. Μεγαλητέρα δακονιὰ μὴ βάνεις ᾽ς τὸ στόμα σου ἀπὸ

τ' ἀρκετό σου γιατὶ πνίγεσαι.—Ὅτι δὲν πρέπει νὰ βιάζωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὰ ὑπὲρ δύναμιν, διότι βλαπτόμεθα.

57. Μεγάλο καράβι μεγάλα βάσανα (ἡ θάλασσα).—Οἱ μεγάλοι καὶ δυνατοὶ μεγάλους ἔχουσι καὶ τοὺς κινδύνους.

58. Μεγάλος εἶσαι, πλάτανε, μὲ τὰ πλατανόφυλλα. Καὶ

59. Μέγας εἶσαι, πλάτανε, καὶ θαυμαστὰ τὰ κρεμαστάρια σου.—Ἐπὶ παραδόξων θαυμασμῶν.

60. Μεγαλώνει τὸ γαδοῦρι, καὶ κονταίνει τὸ σαμάρι.—Ἐπὶ πραγμάτων, ὧν ἡ αὔξησις χρήζει περισσοτέρας ἐπιμελείας.

61. Μεγαλώνει τὸ δένδρο, μεγαλώνει καὶ ὁ ἴσκιος του. Σχρ. Σαφής.

62. Μεγαλώσαν τὰ παιδιά μας, μεγαλώσαν τὰ κακά μας. —Ὅτι ἡ αὔξησις τῶν οἰκείων συνεπιφέρει καὶ τὴν αὔξησιν τῶν ἀναγκῶν.

63. Μὲ 'γειὰ (ἡ χαρὰ 'σ) τὰ 'μάτια 'ποῦ 'δανε Μαγιάτικο φεγγάρι. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν νομιζόντων ὅτι ἀνεκάλυψαν πρᾶγμα πασιφανές.

64. Μ' ἔκαμε ἡ μάνα μου, νὰ 'μοιάσω τοῦ κυροῦ μου.— Ἡ ἀνατροφὴ ῥυθμίζει τὰ ἤθη τοῦ ἀνθρώπου ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ἧς μάλιστα ἐπιμελοῦνται αἱ μητέρες.

65. Μ' ἕνα βόδι ὅλοι κάνουμε. — Ἐπὶ πτωχῶν καὶ ὁμοιοπαθῶν.

66. Μ' ἕνα κεφάλι γηράζει ὁ ἄνθρωπος, καὶ δὲν γηράζει μ' ἕνα βιό.— Διότι ὁ πλοῦτος εἶν' ἄστατόν τι καὶ ἀβέβαιον.
«Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιῤῥέπει, ἄλλοτε ἄλλῳ»,

67. Μ' ἕνα λουλούδι καλοκαῖρι δὲ γίνεται. Ὁμοία τῇ

68. Μ' ἕνα χελιδόνι, καλοκαῖρι δὲν κάνει, οὔτε μιὰ μέλισσα μέλι.— Ὅτι ὁ πτωχὸς μ' ἕνα μικρὸν στολισμὸν, οὔτε φαίνεται οὔτε εἶναι πλούσιος· ἔχει δὲ γενικωτέραν ἐφαρμογὴν ἀποδιδομένην ἐπὶ παντὸς, ὅστις ἀπαιτεῖ πολλὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν ἑνὸς ὅλου. Ἴδε καὶ 195 Ε.

69. Μ' ἕνα παιδὶ πολλοὺς κουμπάρους.— Εἰς τοὺς ὑποσχομένους εἰς πολλοὺς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Σχετ. τῇ 107.

70. Μ' εὐγενικὸν κουβέντιαζε καὶ 'ξόδευε τὸ βιό σου.— Ὅτι οὐδενὸς πράγματος πρέπει νὰ φειδώμεθα ἵνα ὁμιλῶμεν μετὰ χρηστῶν καὶ εὐγενῶν ἀνδρῶν.

71. Μὲ καθενὸς ὄρεξι κρέας δὲν μένει 'ς τὸ χασαπιό.—Ὅτι οὐδὲν ἐν τῇ κοινωνίᾳ μένει ἄσχετον καὶ ἄχρηστον ἀναλόγως τῆς ἀξίας του, διότι τὸ μὴ ἀρεστὸν ἑνὶ ἀρέσκει τῷ ἄλλῳ.

72. Μὲ κυττάζει 'σὰν ὁ λύκος τὸ φεγγάρι.—Ὅτι οἱ κακοὶ

καὶ ἄδικοι μισοῦσι τοὺς δικαίους καὶ χρηστοὺς ὡς ὁ λύκος θεωρεῖ, ὡς λέγουσι, μὲ ἄγριον ὄμμα τὴν σελήνην, διότι ἡ λάμψις αὐτῆς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ ν' ἁρπάζῃ τὰ πρόβατα.

73. Μὲ κυττάζει 'σὰν τὸ παιδὶ, π' ἔχεσε τὸ βρακί του.— Εἰς τοὺς θεωροῦντας τὸν ἄλλον μὲ ὄμμα πεφοβισμένον· διότι γινώσκουν ὅτι ἔπραξαν κατ' αὐτοῦ ἄδικόν τι.

74. Μέλι δείχνει, φαρμάκ' ἑτοιμάζει.— Ἐπὶ ὑποκριτῶν.

75. Μέλι καὶ γάλα 'γίνηκαν.— Ἐπὶ ὁμονοούντων ἐχθρῶν.

76. Μὲ μιὰ πέτρα δυὸ καρύδια. Καὶ γαλλιστὶ
Taire d' une pierre deux coupes Ἰταλιστὶ δὲ
Dare a due tavole. Ὁμοία τῇ 198 Ε.

77. Μὲ μακρὺ σουψὶ 'ς τὸ χέρι καὶ 'ς τὸ σπῆτ' ὁ Θιὸς τὸ 'ξέρει.— Πρὸς τοὺς λανθάνοντας τοὺς ἄλλους δι' ἐξωτερικῶν ἐπιδείξεων.

78. Μὲ νερὸ 'ποῦ λείπει, μῦλος δὲν ἀλέθει.
«Τὸ κινούμενον ἕνεκά του κινεῖται».

79. Μὲ ξένα κόλλυβα μακαρίζει τοὺς γονεῖούς του. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνομιῶν εὐεργετούντων ἄλλους. Καὶ παρ' ἀρχαίοις «Ἀλλοτρίοις θυμιάμασι τὸ θεῖον σέβεται». (Παυσαν. Θ. 30.) Ἴδε καὶ Δ. 119, Η. 6. καὶ Τ. 407.

80. Μὲ ξένα φτερὰ πετᾷ.— Ἐπὶ τῶν διὰ βοηθείας τῶν ἄλλων ζώντων.
«Αἰσώπιος Κολοιός.»

81. Μὲ ξένα φτερὰ στολίζεται.— Εἰς τοὺς τὰ ξένα προσποιουμένους καὶ κατὰ τὸν 122 μῦθον τοῦ Αἰσώπου.
«Κόσμος ἐπείσακτος αἰσχύνη τοῖς ἔχουσι »

82. Μὲ 'ξέρεις καὶ σὲ 'ξέρω,
καὶ σὲ 'ξέρω, καὶ μὲ 'ξέρεις,
καὶ μὲ 'ξέρουν καὶ σὲ 'ξέρουν,
καὶ σὲ 'ξέρουν καὶ μὲ 'ξέρουν.— Ἐπὶ τῶν ἀμοιβαίως γιγνωσκόντων τὰ ἴδια αὐτῶν προσόντα καὶ ἰδιότητας.
«Οἶδα Σίμωνα, καὶ Σίμων ἐμέ.»

83. Μὲ λόγια σάκκος δὲ γιομίζει. Καὶ
Μὲ πορδαῖς αὐγὰ δὲ βάφονται.— Ἡ γελοιώδης οἴησις οὐδὲν πραγματοποιεῖ.

84. Μερεμέτα καὶ σκαπέτα.— Ἐπὶ τῶν περαινόντων ταχέως ἐργασίαν τινὰ ἀβασίμως. (Πελοπον.) Ἴδε καὶ 38. Β.

85. Μεροδοῦλι μεροφάγι.— Ἐπὶ τῶν μόλις διατηρουμένων διὰ τῆς ἡμερουσίου ἀπολαύσεως. Ἴδε 11. Ι. καὶ 332 Κ.

86. Μέσαις ἄκραις ὁμιλεῖ.— Ἐπὶ ἀσυναρτήτων.

87. Μέσα Μαριά, ἔξω Μαριά. Ἡ μέσ' τῆς Μαριᾶς ὁ γυιός, ἔξω τῆς Μαριᾶς ὁ γυιός. — Ἐπὶ τῶν ἀχαρίστων πρὸς ἐκείνους, παρ' ὧν ἐν καιρῷ κινδύνου βοήθειαν ἔλαβον.

Ἡ παροιμία ἐκ τινος Ἑβραίας ἐπικαλεσθείσης τὴν Θεομήτορα ἢ τὸν Χριστὸν ἐν ταῖς στιγμαῖς τῶν ὠδίνων της· εἶτα δὲ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της ἀπελάθετο αὐτῶν.

88. Μέση καὶ μέση, κι' ὅποιος πέσει. — Ἐπὶ ἀληθοῦς καὶ οὐχὶ ψευδοῦς ἱκανότητος.

89. Μὲ σκύλους 'κοιμήθηκες, μὲ ψύλους 'σηκώθηκες. — Ἐπὶ τῶν συναναστρεφομένων μετ' ἀνθρώπων ἀχρείων ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐλαττώματα ἀποκτῶσι. Ἴδε καὶ τὴν 531. Ο.

90. Μὲ σχοινὶ τιποτένιο δὲν κρεμιέται. — Ἐπὶ τῶν μεγάλα κακουργούντων καὶ μεγάλων δεομένων κολάσεων.

91. Μὲ τ' ἀρνάρισμα, καὶ τὸ ξύλο γίνεται βελόνι. — Ὅτι διὰ τῆς καρτερίας καὶ ὑπομονῆς τὰ πάντα κτῶνται.

92. Μὲ τ' ἀρνιὰ κουρεύεται. Εἰς ὀλιγόφρονας καὶ βλακώδη.

93. Μὲ τὰ δικά μου λιθάρια μὲ βαρεῖς. Καὶ

94. Μὲ τὰ δικά μου χρήματα μὲ κατατρέχεις. — Ἐπὶ δυστροπούντων ὀφειλετῶν, οἵτινες διὰ ν' ἀποφύγωσιν τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους των, μεταχειρίζονται ἀπείρους στρεψοδικίας.

95. Μὲ τὰ 'κατὸ 'ς τὴ φυλακή, καὶ μὲ τὰ χίλια μέσα. Εὔληπ.

96. Μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγά. — Εἰς ἀπροσδόκητα καὶ δυσπίστευκτα.

97. Μὲ τὰ μουστάκια μάστορας, καὶ μὲ τὰ γένεια κάλφας. — Ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωμάτων ἐκπιπτόντων εἰς τὰ ὑποδεέστερα.

98. Μὲ τὰ μυλοσφουγκίσματα θὰ κάμης πήτα. (Κυπριακή). — Ἐπὶ τῶν πειρωμένων ἐξ ὀλίγων καὶ εὐτελῶν μέσων ν' ἀπαρτήσωσί τι.

99. Μὲ τὰ νέφη λάμπ' ὁ ἥλιος. — Ἀπὸ εὐτυχίαν ἐπέρχεται πολλάκις ἡ εὐτυχία καὶ τ' ἀνάπαλιν.

100. Μετὰ τὴν βροντὴ ἔρχεται κ' ἡ βροχή (Σαλώνειος). Ἴδε καὶ 160 Α.

101. Μὲ τὰ χείλη 'π' ἔχω μ' ἐκεῖνα σὲ φιλῶ. Καὶ

102. Μὲ τὸ κεφάλι 'π' ἔχω σὲ προσκυνῶ. — Ἐπὶ τῶν πραττόντων τὸ κατὰ δύναμιν.

103. Μὲ τὰ χέρια τὰ δίνει, καὶ μὲ τὰ ποδάρια τὰ μαζεύει. — Ἐπὶ τῶν μετὰ δυσκολίας καὶ τρόπου ἀπολαμβανόντων ὅ,τι πρὸς κακοτρόπους ἐδάνεισαν. Ἴδε καὶ 213. Ε.

104. Μὲ την ἀράδα ἔρχεται τὸ κουκί.— Ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀλληλοδιαδόχως καὶ εὐτυχοῦσι καὶ δυστυχοῦσι.

105. Μὲ τὴν ἀράδα σου, κἂν ἦσαι καὶ παππᾶς.—Εἰς ἰσοσταθμίαν καὶ ἰσότητα.

106. Μὲ τὴν ἀφορμὴν κι ὁ θάνατος.— Ἐπὶ τῶν ἐξησθενισμένων γερόντων.

107. Μὲ τὴ μιὰ μου θυγατέρα δεκοχτὼ γαμπροὺς θὰ κάμω.—Ἐπὶ τῶν ἀπατεώνων καὶ παλιμβούλων· καὶ ἐπὶ τῶν τὰ πολλὰ ὑποσχομένων, μηδὲν δὲ ἐκπληρούντων, *ἰδίως τῶν ψευτοπολιτικῶν, οἵτινες διὰ τῶν ἀπατηλῶν ὑποσχέσεών των κατέστρεψαν καὶ καταστρέφουσι πολλοὺς ἀνεπαισθήτως.* Ἴδε καὶ 69.

108. Μὲ τὴν μυρουδιὰ σ' εὑρίσκει.—Ἐπὶ τῶν ἀνευρισκόντων καὶ ἐκ μικρῶν σημείων.

«ἐξ ἑνὸς τὰ πάνθ' ὁρῶ.»

109. Μὲ τὴν πίστη καὶ μὲ τὸν καιρὸ καὶ τὰ βουνὰ κάποτ' ἀνταμόνονται.—Ὅτι ποτέ τις δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζεται ὅτι δὲν θέλει ἀνταμωθῆ σὺν τῷ χρόνῳ μὲ τὸν φίλον του. Ἴδ. 63 Β.

110. Μὲ τὴν σιωπὴ γλυτώνει τοὺς κινδύνους.—Εὐληπτον.

111. Μὲ τὴν ὑπομονὴ κάθε πρᾶγμα γίνεται. Γνωστὴ ὡς ἐκ τῶν συνεχῶν παραδειγμάτων τὰ ὁποῖα ἕκαστος ἔχει ὑπ' ὄψιν του

«Διὰ τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίγνεται.» οἱ δὲ Γάλ' λέγουν

Avec de la patience on vient à bout de tout.

112. Μὲ τὴ φωνὴ κι ὁ Λάζαρος.—Ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων, ὅταν γίγνηται λόγος περὶ αὐτῶν. Ἴδε 334 Κ καὶ Σ. 222.

113. Μὲ τὸ βελόνι τὰ μαζόνουνε καὶ μὲ τὸ φτυάρι τὰ σκορποῦνε. Καὶ

114. Μὲ τὸ βελόνι 'μπαίνει, καὶ μὲ τὸ σακκοῦλι 'βγαίνει.—Ἐπὶ τῶν δι' ἱδρώτων καὶ μόχθων κτωμένων ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἀφειδῶς δαπανώντων. Δι' ὃ καὶ

«Τὸ φυλάξαι τ' ἀγαθὰ χαλεπώτερον τοῦ κτήσασθαι. (Δημοσθ.) Ἴδε καὶ Α. 56 καὶ Φ. 17.

115. Μὲ τὸ γέρο γάτο κάθεσαι, καὶ ποντικοὺς φοβᾶσαι ;—Ἐπὶ τῶν ἐπερειδομένων εἰς τὰς δυνάμεις τῶν ἰσχυρῶν.

116. Μὲ τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ διάφορο.—Εἰς τοὺς βραδέως μὲν κολαζομένους, βαρέως ὅμως.

117. Μὲ τὸ κόσκινο τραβᾷ τὸ νερό. — Ἐπὶ τῶν ματαίως κοπιαζόντων.

Μ.

1. Μ' ἄδεια χέρια πάει 'ς τὸ μοναστῆρι.—Ἐπὶ τῶν ἀδιακρίτως ζητούντων τιμὰς, ἐν ᾧ δὲν ἔχουσι τ' ἀπαιτούμενα προσόντα.

2. Μαζεύει γράμματα γιὰ τοὺς ἀποθαμμένους.— Ἐπὶ ἀνθρώπων ἀκροσφαλοῦς ὑγείας. Ἴδε καὶ τὰς Λ. 26 καὶ 59 καὶ 60. Μ.

3. Μαζεύθηκαν οἱ κάργες (κολοιοὶ) κ' ἔκαμαν τὸν κοῦκο ἀφέντη.— Ἐπὶ τῶν ἐκλεγόντων ἀκαταλλήλως ἄρχοντα. Ἴδε καὶ τὴν Ε. 161.

4. Μαζεύῳ ἀπ' τὸν ἄνεμο χρυκί.—Ἐπὶ τῶν μάτην χοπιόντων.

5. Μάζωνε κιὰς ἦν' καὶ ρόγες. — Ἐπὶ τῶν οἰκονόμων. Ἴδε 109 Δ.

6. Μάζωνε τὰ πλυμένα σου. —Ἐπὶ τῶν ἀποβαλλομένων καὶ εὐφημιστικῶς ἐπὶ τῶν δι' ἑνὸς λόγου ἀποβαλλόντων τοὺς ζητοῦντάς τι.

7. Μάθε γέρο γράμματα, τώρα 'ς τὰ γεράματα.— Εἰς παράκαιρα. Παροιμία νουθετικὴ εἰς τοὺς ἐξησθενημένους γέροντας καὶ τολμῶντας τὰ ὑπὲρ δύναμιν· οἱ σώζοντες ὅμως εἰσέτι ἱκανὸν νοῦν ἂς διδάσκωνται ὅσα δὲν ἠξεύρουν ἐνθυμούμενοι τοῦ Σόλωνος τὸ

«Γηράσκω δ' ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος».

8. Μαθαίνεις ἀπὸ τὸν τρελλὸ κιὰ ἀπὸ τὸν μεθυσμένο, ὅ,τι δὲν 'μπορεῖς νὰ μάθῃς ἀπὸ τὸν φρόνιμο κιὰ ἀπὸ τὸν καλήτερο. — Ἐπὶ τῶν ἐν μέθῃ καὶ ἀθωότητι τὴν ἀλήθειαν λεγόντων. Παρ' Ἰταλοῖς δὲ

il vino e una mezza corda. Παρ' ἀρχαίοις.

Τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος, ἐν τῇ γλώττῃ τοῦ μεθύοντος». Καὶ

«Ἐν οἴνῳ ἡ ἀλήθεια»·

«Κάτοπτρον εἴδους χαλκὸς ἐστι, οἶνος δὲ νοῦ». Ἴδε καὶ 321 Α.

9. Μάθε τέχνη γιὰ νὰ ζήσῃς, καὶ πραμάτεια νὰ πλουτίσῃς. —Ὅτι ἡ τέχνη εἶναι ἀνεξάντλητος πηγὴ τῶν πρὸς τὸ ζῆν, τὸ δὲ ἐμπόριον εἶναι ἔργον κερδοσκοπίας. Καὶ ἑτέρως;

10. Ὁ τεχνίτης δὲν πεινάει, κιὰ ἂν πεινάσῃ δὲν 'πεθαίνει.

11. Μάθε τέχνη κιὰ ἄφσ' τηνε, κιὰ ἂν πεινάσῃς πιάσ' τηνε.—

Ὅτι ἐπωφελὲς εἶναι νὰ μανθάνωμεν ἐν καιρῷ ὁποιανδήποτε τέχνην, διότι εἰς τὰς καταδρομὰς τῆς τύχης θέλομεν ἔχει αὐτὴν ὡς καταφύγιον, ζῶντες μὲν μετρίως ἀλλ' ἀνεξαρτήτως.

«Λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη».

12. Μάθημα ξεμάθημα δυὸ καλὰ μαθήματα.— Ὅτι ὅσον δύσκολον εἶναι νὰ λάβῃ τις μίαν ἕξιν, τόσον ἐπίσης δύσκολον νὰ τὴν ἀποβάλῃ.

13. Μαθημένα 'ναι καὶ τὰ βουνὰ ἀπὸ βρόχαις καὶ χιόνια. Καὶ

14. Μαθημένο τὸ βουνὸ νὰ χιονίζεται πολύ. Καὶ

15. Μαθημένο 'ναι τ' ἀρνὶ νὰ κουρεύεται τὸ Μάϊ. Καὶ

16. Μαθημένο 'ναι τ' ἀρνὶ νὰ κουρεύεται νὰ ζῇ. Καὶ

17. Μαθημένος εἶν' ὁ βράχος νὰ τὸν δέρνουν τὰ κύματα.— Ἐπὶ τῶν εἰθισμένων νὰ ὑποφέρωσι καὶ μὴ δυναμένων νὰ ζῶσιν ἄλλως. Ἴδε καὶ 1. Ζ.

18. Μάϊς ἄβρεχος, τρύγος ἄμετρος. Καὶ

19. Μάϊς ἄβρεχος τρυγητὴς χαρούμενος.— Χρήσιμος εἰς τοὺς ἀμπελουργούς.

20. Μακάρι νὰ 'σουν κρασσιά, κ' ἐγὼ παρακαλοῦσα.—Ἐπὶ ὑπόπτων ὑποκειμένων.

21. Μὰ (ἢ νὰ) κεφάλι γιὰ μπαρμπέρισμα.—Ἐπὶ τῶν δεομένων ἐπανορθώσεως ἠθικῆς.

22. Μακρυὰ μαλλιὰ καὶ 'λίγη γνῶσι. Καὶ

23. Μακρυὰ μαλλιὰ καὶ 'λίγα μυαλά.— Ὅτι τὸ φαινόμενον ἔξωθεν κάλλος δὲν δηλοῖ πολλάκις καὶ νοῦν. Τοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς τὰς γυναῖκας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Κάλλιο νὰ 'χῃς, κόρη μου, σωστὰ τὰ μυαλά σου,
Παρὰ μεγάλα καὶ χρυσᾶ τὰ ἄχρηστα μαλλιά σου.

«Γυναικὸς φρένες».

24. Μακρυὰ στράτα καὶ 'λίγο ψωμί.— Ἐπὶ τῶν ἀπαιτούντων μεγάλα πράγματα ἀντὶ εὐτελοῦς ἀμοιβῆς.

25. Μακρυνὸ ταξεῖδι, ἢ πνιγμὸς ἢ τσακιτμός.— Δὲν εἶναι πάντοτε τοῦτο ὀρθὸν παρ' ὅταν ἀπέχων τις πολὺν χρόνον τῶν ὑποθέσεών του ζημιοῦται μεγάλως.

26. Μακρὺ σοῦ λάχῃ σύρε το, κοντὸ παράσυρέ το. — Πρὸς τοὺς διερχομένους τὰ συμβαίνοντα αὐτοῖς δυστυχήματα ἐν ὑπομονῇ.

27. Μαλακὸς 'σὰν τὸ πεπόνι.— Ἐπὶ ὑπερβολικῆς τρυφερότητος. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Μαλακώτερος πέπονος». Καὶ τὸ τοῦ Ὁμήρου

«Πέπονες Ἀχαιοί.»

28. Μαλώνομεν, γειτόνισσα, κ' ἐγὼ 'ς τὰ νύχια στέκω. — Ἐπὶ φιλονεικων.

29. Μάνα, τοῦ χρόνου θὰ γενοῦνε πολλὰ αὖκα; Γιατί γυιέ μου; γιατὶ μάνα μου τ' ἀγαπῶ. — Ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των μαντευομένων τὰ μέλλοντα.

30. Μαρτιανὸ πουλί, κι Αὐγουστιανὸ αὐγό. — Ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ὥραις τοῦ ἐνιαυτοῦ εὐδοκιμούντων.

31. Μάρτις βρέχει, ποτὲ μὴν πάψῃ. — Ἐπὶ τῶν συμβαινόντων ὠφελίμων καὶ ὧν τὴν διάρκειαν εὐχόμεθα.

32. Μάρτις 'γδάρτης παλουκοκάφτης, τὰ παλιὰ βόδια τὰ 'γδέρνει, τὰ δαμάλια τὰ μαθαίνει. — Παροιμία τῶν γεωργῶν, ἵνα παραστήσωσι τὴν ἀστασίαν τοῦ καιροῦ καὶ τὴν δριμύτητα τοῦ μηνὸς αὐτοῦ. Ἴδε καὶ 298 Ο.

33. Μάρτις ἔβρεχε, θεριστὴς ἐχαίρουντα. — Γεωργικὴ παροιμιώδης ἔκφρασις ἀναγομένη εἰς αἴσια φαινόμενα.

34. Μάρτυρας ἔβγ' ἂν εὐκαιρῇς κι ἂν ἔχῃς ἐγγυήτου, — Ἐπὶ τῶν ἀπομακρυνομένων ἐκ τῶν δύω αὐτῶν πράξεων χάριν ἡσυχίας. Περὶ τῆς τελευταίας ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι·

«Ἐγγύη πάρα δ' ἄτη.» Παράβ. 16 Ε. καὶ 472 Ο.

35. Μᾶς (Μάϊος) ἀκαμάτης καὶ φαγᾶς. (Χιακή). — Δεικνύουσα τὴν ἀτμοσφαιρικὴν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου.

36. Μᾶς ἐγέννησεν ἡ κότα 'ς τὴ σκούφια. — Εἰρωνικῶς εἰς σημεῖον εὐτελοῦς εὐτυχίας.

37. Μᾶς ἔκαμε τὸν τζίτζικ' ἀηδόνι. Ὁμοία ταῖς 153, Κ. 290 καὶ Π. 229.

38. Μασσεῖ κι ἀπὸ τῆς δυὸ μασσέλαις. Ἴδε καὶ 9 Γ.

39. Μᾶς ἐμπούριξε (μετέδωκε) τὴ ψώρα, καὶ μᾶς τό 'κοψε καὶ δυάρα. (ἔφυγε). — Ἐπὶ τῶν μεταδιδόντων κακόν τι καὶ ἀποδιδρασκόντων.

40. Μᾶς ἐννοιώσαν κ' οἱ Κρητικοὶ πῶς ἤμεθα *Χαχιώταις* — Ὅτι ὁ ψεύστης τὸν ψεύστην ἀνακαλύπτει.

«Εἰς Κρῆτα κρητίζειν». Καὶ
«Ἀλωπεκίζειν πρὸς ἑτέραν ἀλώπεκα.»

41. Μᾶς ἔπιασαν 'ς τὰ πράσα. — Πρὸς τοὺς συλληφθέντας ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτας.

42. Μᾶς ἦλθε 'ς τὴν ἐξόφασιν. — Ἤγουν εἰς τὸ τέλος τῆς ὑποθέσεως.

43. Μάτι' ἀνοικτὰ στόμα κλεισμένο, πιάνομαι καὶ τὴ μά-

γα, καὶ τὰ πουλιά.—Ἐπὶ τῶν καταλλήλως μεταχειριζομένων ὅσα ἔχουσι μέσα πρὸς ἐντελῆ ἐπιτυχίαν ἔργου.

44. Ἀμάτια κράζουν καὶ 'μάτια διώχνουν. — Ἐπὶ τῶν προκαλούντων καὶ ἀποφευγόντων τὰ γεγονότα.

45. Ἀμάτια λαίμαργα, ψυχὴ χαμένη. — Ὅτι ἐκ τῆς ἀκρασίας καὶ λαιμαργίας βλάπτεται καὶ τὸ βαλάντιον καὶ ἡ ψυχή.

46. Ἀμάτια μου καὶ τί σοῦ πιάνει τὸ βρακὶ τὸ τουλουπάνι. Ἴδε καὶ 230 καὶ 231 Τ.

47. Ἀμάτια μου πραμάτεια μου, Ἴδε 205 Η. καὶ 4 Κ.

48. Ἀμάτια 'ποῦ δὲ βλέπονται (ἢ δὲ θωροῦνται) 'γλήγορα λησμονοῦνται. — Ἡ ἀπουσία καὶ ὁ χρόνος καταστρέφουν πᾶσαν ἀνάμνησιν, ἀλλὰ καὶ 'μάτια ἐνίοτε 'ποῦ βλέπονται γλήγορα λησμονοῦνται, κατὰ τὸ ἀκόλουθον δίστιχον τοῦ ποιητοῦ.

Ἀλησμονοῦνται κ' ἡ φιλιαῖς ξεχνοῦνται κ' ἡ ἀγάπαις,
Ἀνταπαντῶνται δὲ 'μιλοῦν, 'σὰν ξένοι σὰν διαβάταις.

49. Ἀμάτια ὤμορφα δυστυχισμένα χέρια.—Εἰς εὐειδεῖς μέν, ἐνδεεστάτους δέ, διὰ τὴν ὀκνηρίαν καὶ ἀμέλειάν των.

50. Μαυλίστρας γυιὸ κάμε γαμπρὸ 'ς τὴν κόρη σου (ἂν θέλῃς)· καὶ νὰ μὴ κάμῃς νύφη σου μαυλίστρας θυγατέρα.—Διότι αἱ κακαὶ ἕξεις τῆς μητρὸς μένουσιν πολλάκις ἀνεξάλειπτοι ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς θυγατρός.

«Μητρὸς δείκελον θυγάτηρ.»

51. Μαύρη κόττα 'ς τὴν αὐλή μου, καὶ λαλήσῃ μὴ λαλήσῃ. Ἴδε 437 Α. 265 καὶ 397 Κ. καὶ 22 Λ.

52. Μαύρη τύχη, εἶχα ἄντρα, ὅλοι 'πνίγησαν καὶ σὺ 'γύρισες. —Ἐπὶ ἀχρείων καὶ κακοτρόπων συγγενῶν, οἵτινες πάντοτε βλάπτουν τοὺς οἰκείους. Σχετ. ταῖς 279 καὶ 351 Α. καὶ Τ. 462.

53. Μαῦρος ἄνθρωπος ἄσπρα λόγια. — Πολλάκις παρ' ἀνθρώπου πονηροῦ μανθάνεις ὀρθόν τι.

54. Μαῦρο 'ν' καὶ τὸ γαρούφαλο μὰ πουλιέται μὲ τὸ δράμι. —Ἐπὶ πραγμάτων κατὰ τὸ φαινόμενον ὀλιγοτίμων καὶ ὄντων πολυτίμων.

«Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστί, καὶ ἡ γραπτὴ ὑάκινθος,
»Ἀλλ' ἔμπας ἐν τοῖς στεφάνοις τὰ πρῶτα λέγονται.»

55. Μεγάλη μπουκιὰ φάγε μεγάλο λόγο μὴ λέγεις. Καὶ (Β'.) 55. Μέγα φᾶς καὶ μέγα πιῇς μὰ μέγα λόγον νὰ μὴ 'πῇς. (Παρὰ Ψειραίοις). — Ὅτι προτιμωτέρα εἶναι ἡ ἀδηφαγία τῆς κακολογίας.

56. Μεγαλητέρα δακονιὰ μὴ βάνεις 'ς τὸ στόμα σου ἀπὸ

τ' ἀρκετό σου γιατὶ πνίγεσαι.—Ὅτι δὲν πρέπει νὰ βιάζωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὰ ὑπὲρ δύναμιν, διότι βλαπτόμεθα.

57. Μεγάλο καράβι μεγάλα βάσανα (ἡ θάλασσα).—Οἱ μεγάλοι καὶ δυνατοὶ μεγάλους ἔχουσι καὶ τοὺς κινδύνους.

58. Μεγάλος εἶσαι, πλάτανε, μὲ τὰ πλατανόφυλλα. Καὶ

59. Μέγας εἶσαι, πλάτανε, καὶ θαυμαστὰ τὰ κρεμαστάρια σου.—Ἐπὶ παραδόξων θαυμασμῶν.

60. Μεγαλώνει τὸ γαδοῦρι, καὶ κονταίνει τὸ σαμάρι.—Ἐπὶ πραγμάτων, ὧν ἡ αὔξησις χρήζει περισσοτέρας ἐπιμελείας.

61. Μεγαλώνει τὸ δέντρο, μεγαλώνει κι ὁ ἴσκιος του. Σαφής.

62. Μεγαλώσαν τὰ παιδιά μας, μεγαλώσαν τὰ κακά μας. —Ὅτι ἡ αὔξησις τῶν οἰκείων συνεπιφέρει καὶ τὴν αὔξησιν τῶν ἀναγκῶν.

63. Μὲ 'γελὰ (ἢ χαρὰ 'σ) τὰ 'μάτια 'ποῦ 'δανε Μαγιάτικο φεγγάρι. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν νομιζόντων ὅτι ἀνεκάλυψαν πρᾶγμα πασιφανές.

64. Μ' ἔκαμε ἡ μάνα μου, νὰ 'μοιάσω τοῦ κυροῦ μου.— Ἡ ἀνατροφὴ ῥυθμίζει τὰ ἤθη τοῦ ἀνθρώπου ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ἧς μάλιστα ἐπιμελοῦνται αἱ μητέρες.

65. Μ' ἕνα βόδι ὅλοι κάνουμε. — Ἐπὶ πτωχῶν καὶ ὁμοιοπαθῶν.

66. Μ' ἕνα κεφάλι γηράζει ὁ ἄνθρωπος, καὶ δὲν γηράζει μ' ἕνα βιό.— Διότι ὁ πλοῦτος εἶν' ἄστατόν τι καὶ ἀβέβαιον. «Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιῤῥέπει, ἄλλοτε ἄλλῳ».

67. Μ' ἕνα λουλούδι καλοκαῖρι δὲ γίνεται. Ὁμοία τῇ

68. Μ' ἕνα χελιδόνι, καλοκαῖρι δὲν κάνει, οὔτε μιὰ μέλισσα μέλι.— Ὅτι ὁ πτωχὸς μ' ἕνα μικρὸν στολισμὸν, οὔτε φαίνεται οὔτε εἶναι πλούσιος· ἔχει δὲ γενικωτέραν ἐφαρμογὴν ἀποδιδομένην ἐπὶ παντὸς, ὅστις ἀπαιτεῖ πολλὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν ἑνὸς ὅλου. Ἴδε καὶ 195 Ε.

69. Μ' ἕνα παιδὶ πολλοὺς κουμπάρους.— Εἰς τοὺς ὑποσχομένους εἰς πολλοὺς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Σχετ. τῇ 107.

70. Μ' εὐγενικὸν κουβέντιαζε καὶ 'ξόδευε τὸ βιό σου.— Ὅτι οὐδενὸς πράγματος πρέπει νὰ φειδώμεθα ἵνα ὁμιλῶμεν μετὰ χρηστῶν καὶ εὐγενῶν ἀνδρῶν.

71. Μὲ καθενὸς ὄρεξι κρέας δὲν μένει 'ς τὸ χασαπιό.—Ὅτι οὐδὲν ἐν τῇ κοινωνίᾳ μένει ἄσχετον καὶ ἄχρηστον ἀναλόγως τῆς ἀξίας του, διότι τὸ μὴ ἀρεστὸν ἑνὶ ἀρέσκει τῷ ἄλλῳ.

72. Μὲ κυττάζει 'σὰν ὁ λύκος τὸ φεγγάρι.—Ὅτι οἱ κακοὶ

καὶ ἄδικοι μισοῦσι τοὺς δικαίους καὶ χρηστοὺς ὡς ὁ λύκος θεωρεῖ, ὡς λέγουσι, μὲ ἄγριον ὄμμα τὴν σελήνην, διότι ἡ λάμψις αὐτῆς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ ν' ἁρπάζῃ τὰ πρόβατα.

73. Μὲ κυττάζει 'σὰν τὸ παιδὶ, π' ἔχεσε τὸ βρακί του. — Εἰς τοὺς θεωροῦντας τὸν ἄλλον μὲ ὄμμα πεφοβισμένον· διότι γινώσκουν ὅτι ἔπραξαν κατ' αὐτοῦ ἄδικόν τι.

74. Μέλι δείχνει, φαρμάκ' ἑτοιμάζει. — Ἐπὶ ὑποκριτῶν.

75. Μέλι καὶ γάλα 'γίνηκαν. — Ἐπὶ ὁμονοούντων ἐχθρῶν.

76. Μὲ μιὰ πέτρα δυὸ καρύδια. Καὶ γαλλιστὶ
Taire d' une pierre deux coupes Ἰταλιστὶ δὲ
Dare a due tavole. Ὁμοία τῇ 198 Ε.

77. Μὲ μακρὺ σουφλὶ 'ς τὸ χέρι καὶ 'ς τὸ σπῆτ' ὁ Θιὸς τὸ 'ξέρει. — Πρὸς τοὺς λανθάνοντας τοὺς ἄλλους δι' ἐξωτερικῶν ἐπιδείξεων.

78. Μὲ νερὸ 'ποῦ λείπει, μῦλος δὲν ἀλέθει.
«Τὸ κινούμενον ἕνεκά του κινεῖται».

79. Μὲ ξένα κόλλυβα μακαρίζει τοὺς γονεῖούς του. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνομιῶν εὐεργετούντων ἄλλους. Καὶ παρ' ἀρχαίοις «Ἀλλοτρίοις θυμιάμασι τὸ θεῖον σέβεται». (Παυσαν. Θ. 30») Ἴδε καὶ Δ. 119, Π. 6. καὶ Τ. 407.

80. Μὲ ξένα φτερὰ πετᾷ. — Ἐπὶ τῶν διὰ βοηθείας τῶν ἄλλων ζώντων.
«Αἰσώπιος Κολοιός.»

81. Μὲ ξένα φτερὰ στολίζεται. — Εἰς τοὺς τὰ ξένα προσποιουμένους καὶ κατὰ τὸν 122 μῦθον τοῦ Αἰσώπου.
«Κόσμος ἐπείσακτος αἰσχύνη τοῖς ἔχουσι »

82. Μὲ 'ξέρεις καὶ σὲ 'ξέρω,
καὶ σὲ 'ξέρω, καὶ μὲ 'ξέρεις,
καὶ μὲ 'ξέρουν καὶ σὲ 'ξέρουν,
καὶ σὲ 'ξέρουν καὶ μὲ 'ξέρουν. — Ἐπὶ τῶν ἀμοιβαίως γιγνωσκόντων τὰ ἴδια αὐτῶν προσόντα καὶ ἰδιότητας.
«Οἶδα Σίμωνα, καὶ Σίμων ἐμέ.»

83. Μὲ λόγια σάκκος δὲ γιομίζει. Καὶ
Μὲ πορδαῖς αὐγὰ δὲ βάφονται. — Ἡ γελοιώδης οἴησις οὐδὲν πραγματοποιεῖ.

84. Μερεμέτα καὶ σκαπέτα. — Ἐπὶ τῶν περαινόντων ταχέως ἐργασίαν τινὰ ἀβασίμως. (Πελοπον.) Ἴδε καὶ 38. Β.

85. Μεροδοῦλι μεροφάγι. — Ἐπὶ τῶν μόλις διατηρουμένων διὰ τῆς ἡμερουσίου ἀπολαύσεως. Ἴδε 11. Ι. καὶ 332 Κ.

86. Μέσαις ἄκραις ὁμιλεῖ. — Ἐπὶ ἀσυναρτήτων.

87. Μέσα Μαριὰ, ἔξω Μαριά. Ἡ μέσ' τῆς Μαριᾶς ὁ γυιὸς, ἔξω τῆς Μαριᾶς ὁ γυιός. — Ἐπὶ τῶν ἀχαρίστων πρὸς ἐκείνους, παρ' ὧν ἐν καιρῷ κινδύνου βοήθειαν ἔλαβον.

Ἡ παροιμία ἔκ τινος Ἑβραίας ἐπικαλεσθείσης τὴν Θεομήτορα ἢ τὸν Χριστὸν ἐν ταῖς στιγμαῖς τῶν ὠδίνων της' εἶτα δὲ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της ἀπελάθετο αὐτῶν.

88. Μέση καὶ μέση, κι' ὅποιος πέσει. — Ἐπὶ ἀληθοῦς καὶ οὐχὶ ψευδοῦς ἱκανότητος.

89. Μὲ σκύλους 'κοιμήθηκες, μὲ ψύλλους 'σηκώθηκες. — Ἐπὶ τῶν συναναστρεφομένων μετ' ἀνθρώπων ἀχρείων ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐλαττώματα ἀποκτῶσι. Ἴδε καὶ τὴν 531. Ο.

90. Μὲ σχοινὶ τιποτένιο δὲν κρεμιέται. — Ἐπὶ τῶν μεγάλα κακουργούντων καὶ μεγάλων δεομένων κολάσεων.

91. Μὲ τ' ἀρνάρισμα, καὶ τὸ ξύλο γίνεται βελόνι. — Ὅτι διὰ τῆς καρτερίας καὶ ὑπομονῆς τὰ πάντα κτῶνται.

92. Μὲ τ' ἀρνιὰ κουρεύεται. Εἰς ὀλιγόφρονας καὶ βλακώδη.

93. Μὲ τὰ δικά μου λιθάρια μὲ βαρεῖς. Καὶ

94. Μὲ τὰ δικά μου χρήματα μὲ κατατρέχεις. — Ἐπὶ δυστροπούντων ὀφειλετῶν, οἵτινες διὰ ν' ἀποφύγωσιν τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους των, μεταχειρίζονται ἀπείρους στρεψοδικίας.

95. Μὲ τὰ 'κατὸ 'ς τὴ φυλακὴ, καὶ μὲ τὰ χίλια μέσα. Εὔληπ.

96. Μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγά. — Εἰς ἀπροσδόκητα καὶ δυσπίστευκτα.

97. Μὲ τὰ μουστάκια μάστορας, καὶ μὲ τὰ γένεια κάλφας. — Ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωμάτων ἐκπιπτόντων εἰς τὰ ὑποδεέστερα.

98. Μὲ τὰ μυλοσφουγκίσματα θὰ κάμῃς πήτα. (Κυπριακή). — Ἐπὶ τῶν πειρωμένων ἐξ ὀλίγων καὶ εὐτελῶν μέσων ν' ἀπαρτήσωσί τι.

99. Μὲ τὰ νέφη λάμπ' ὁ ἥλιος. — Ἀπὸ εὐτυχίαν ἐπέρχεται πολλάκις ἡ εὐτυχία καὶ τ' ἀνάπαλιν.

100. Μετὰ τὴν βροντὴ ἔρχεται κ' ἡ βροχή (Σαλώνειος). Ἴδε καὶ 160 Α.

101. Μὲ τὰ χείλη 'π' ἔχω μ' ἐκεῖνα σὲ φιλῶ. Καὶ

102. Μὲ τὸ κεφάλι 'π' ἔχω σὲ προσκυνῶ. — Ἐπὶ τῶν πραττόντων τὸ κατὰ δύναμιν.

103. Μὲ τὰ χέρια τὰ δίνει, καὶ μὲ τὰ ποδάρια τὰ μαζεύει. — Ἐπὶ τῶν μετὰ δυσκολίας καὶ τρόπου ἀπολαμβανόντων ὅ,τι πρὸς κακοτρόπους ἐδάνεισαν. Ἴδε καὶ 213. Ε.

104. Μὲ την ἀράδα ἔρχεται τὸ κουκί.— Ὅτι ὅλοι οἵ ἄνθρωποι ἀλληλοδιαδόχως καὶ εὐτυχοῦσι καὶ δυστυχοῦσι.

105. Μὲ τὴν ἀράδα σου, κἂ ἂν ἦσαι καὶ παππᾶς.—Εἰς ἰσοσταθμίαν καὶ ἰσότητα.

106. Μὲ τὴν ἀφορμὴν κἂ ὁ θάνατος.— Ἐπὶ τῶν ἐξησθενισμένων γερόντων.

107. Μὲ τὴ μιά μου θυγατέρα δεκοχτὼ γαμπροὺς θὰ κάμω.—Ἐπὶ τῶν ἀπατεώνων καὶ παλιμβούλων· καὶ ἐπὶ τῶν τὰ πολλὰ ὑποσχομένων, μηδὲν δὲ ἐκπληρούντων, *ἰδίως τῶν ψευτοπολιτικῶν, οἵτινες διὰ τῶν ἀπατηλῶν ὑποσχέσεών των κατέστρεψαν καὶ καταστρέφουσι πολλοὺς ἀνεπαισθήτως.* Ἴδε καὶ 69.

108. Μὲ τὴν μυρουδιὰ σ' εὑρίσκει.—Ἐπὶ τῶν ἀνευρισκόντων καὶ ἐκ μικρῶν σημείων.

«ἐξ ἑνὸς τὰ πάνθ' ὁρᾷ.»

109. Μὲ τὴν πίστη καὶ μὲ τὸν καιρὸ καὶ τὰ βουνὰ κάποτ' ἀνταμόνονται.—Ὅτι ποτέ τις δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζεται ὅτι δὲν θέλει ἀνταμωθῇ σὺν τῷ χρόνῳ μὲ τὸν φίλον του. Ἴδ.63 Β.

110. Μὲ τὴν σιωπὴ γλυτώνει τοὺς κινδύνους.—Εὔληπτον.

111. Μὲ τὴν ὑπομονὴ κάθε πρᾶγμα γίνεται. Γνωστὴ ὡς ἐκ τῶν συνεχῶν παραδειγμάτων τὰ ὁποῖα ἕκαστος ἔχει ὑπ' ὄψιν του

«Διὰ τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίγνεται.» οἱ δὲ Γάλ' λέγουν

Avec de la patience on vient à bout de tout.

112. Μὲ τὴ φωνὴ κἂ ὁ Λάζαρος.—Ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων, ὅταν γίγνηται λόγος περὶ αὐτῶν. Ἴδε 334 Κ καὶ Σ. 222.

113. Μὲ τὸ βελόνι τὰ μαζόνουνε καὶ μὲ τὸ φτυάρι τὰ σκορποῦνε. Καὶ

114. Μὲ τὸ βελόνι 'μπαίνει, καὶ μὲ τὸ σακκοῦλι 'βγαίνει. —Ἐπὶ τῶν δι' ἱδρώτων καὶ μόχθων κτωμένων ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἀφειδῶς δαπανώντων. Δι' ὃ καὶ

«Τὸ φυλάξαι τ' ἀγαθὰ χαλεπώτερον τοῦ κτήσασθαι. (Δημοσθ.) Ἴδε καὶ Α. 56 καὶ Φ. 17.

115. Μὲ τὸ γέρο γάτο κάθεσαι, καὶ ποντικοὺς φοβᾶσαι; —Ἐπὶ τῶν ἐπερειδομένων εἰς τὰς δυνάμεις τῶν ἰσχυρῶν.

116. Μὲ τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ διάφορο.—Εἰς τοὺς βραδέως μὲν κολαζομένους, βαρέως ὅμως.

117. Μὲ τὸ κόσκινο τραβᾷ τὸ νερό. — Ἐπὶ τῶν ματαίως κοπιαζόντων.

118. Μὲ τὸν ἀνήφορο καὶ κατήφορο.— Ὅτι μετὰ τὴν εὐτυχίαν ἕπεται ἡ δυστυχία.

«Εὐδία ἐπάγει νέφος.»

119. Μὲ τὸν ᾽δικό σου φάγε πιὲ καὶ ἀλησιβερίσι (δοσοληψία) μὴ κάνῃς. Καὶ

120. Μὲ τὸν δικό σου φάγε πιὲ, καὶ μὲ ξένους πραματεύσου. Σαφής. Ἴδε καὶ 123—125.

121. Μὲ τὸν ζουρλὸ κουβέντιαζε καὶ βάστα καὶ λιθάρι. —Ὅτι φυλάκτέον τοὺς ἄφρονας ἀντιπάλους.

122. Μὲ τὸν ἥλιο τὰ ᾽βγάζουμε, μὲ τὸν ἥλιο τὰ ᾽μπάζουμε, τί ἔχουν τὰ ἔρημα καὶ ψοφοῦν.—Εἰς τοὺς ὅσοι ἀμελοῦντές καὶ πάρ᾽ ὥραν ἐπιχειριζόμενοι τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν ζημιοῦνται.

123. Μὲ τὸν καλητερό σου φάγε πιὲ, καὶ νηστικὸς σηκώσου.—Ὅτι πρέπει νὰ σχετιζώμεθα μὲ καλητέρους μας καὶ νὰ φερώμεθα πρὸς αὐτοὺς χρηστοήθως. Σχέτ. τῇ 70.

124. Μὲ τὸν καλήτερό σου κουκιὰ (ἢ σκόρδα) μὴ φυτεύῃς. Καὶ

125. Μὲ τὸ μεγαλητερό σου κουκιὰ μὴ σπέρνεις, γιὰ τ᾽ ἂν σπείρῃς δὲν φυτρώνουν, κι᾽ ἂν φυτρώσουν δὲ θὰ βράζουν. Ὁμοία τῇ

126. Μὲ λελέγκους μὴ καταπιάνεσαι.— Ἐπὶ τῶν ἀμαθῶν βουλομένων νὰ ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς πολυμαθεῖς. Ἴδε καὶ 118 καὶ 119.

127. Μὲ τὸν κασσιδιάρη κλοτζοσκοῦφι δὲν παίζουνε. Σαφής.

128, Μὲ τὸ μωρὸν ἄνθρωπο συντροφιὰ μὴ κάνῃς. — Ὅτι πολλάκις οἱ μωροὶ ἐκ τῶν ἀνοήτων πράξεών των βλάπτουσι καὶ τοὺς πλησιάζοντας αὐτοὺς φρονίμους. Καὶ κατὰ τὸ ἀρχαῖον

«Μωρὸς μωρὰ λέγει καὶ πράττει.»

129. Μὲ τὸν νοῦ πλουταίν᾽ ἡ κόρη, μὲ τὸν ὕπν᾽ ἡ ἀκκαμάτρα.—Ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν καὶ ματαιοπόνων. Ἴδε 398 Κ. καὶ Ο. 295, 979 καὶ 980.

«Καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις πᾶσα κύων ἄρτους μαντεύεται.»

130. Μὲ τὸ νοῦ ηὗραν τὴ θεύτη. — Ἐπὶ πραγμάτων ὑπεννοουμένων.

131. Μὲ τὸ νοῦ ᾽ποῦ ᾽γεννήθηκες, μ᾽ ἐκεῖνο θ᾽ ἀποθάνῃς. —Ἐπὶ τῶν ἀμεταπείστων καὶ κατ᾽ οὐδένα τρόπον ἐπιδεχομένων ἐπανόρθωσιν διὰ σμικρότητα νοός.

132. Μὲ τὸν παρά σου κάθεσαι παραπάνω.— Ἐπὶ τῶν διὰ χρημάτων ἐπιτυγχανόντων πᾶν ὅ,τι τις θέλῃ.

133. Μὲ τὸ πολὺ τὸ στείβασμα ὁ σάκκος θὰ τρυπήσῃ.— Ἐπὶ τῶν πλεονεκτῶν, ὧν ὁ κόρος γεννᾷ νόσημα.

134. Μὲ τὸ στόμα μπάρδα μπάρδα, μὲ τὰ χέρια κρατημέρα.— Ὅτι ὁ διὰ λόγου ἀστεϊσμὸς δὲν βλάπτει, ἐνῷ ὁ διὰ τῶν χειρῶν ἐπάγει βλάβη. Οἱ δὲ Ἰταλοὶ λέγουσι

Parla e non tocca.

135. Μὲ τοὺς μεγάλους κεράσια δὲν τρῶνε. Διότι ἐνδέχεται πρὸς περιφρόνησιν οὗτοι νὰ ῥίψωσιν εἰς τὸ πρόσωπόν σου τοὺς πειρῆνας.

136. Μὲ τοὺς ζουρλοὺς ζουρλικά.— Ὅτι τῶν καιρῶν ἕνεκα καὶ τῶν περιστάσεων πρέπει νὰ συμμορφούμεθα ἐνίοτε, καὶ μετὰ ἀνοήτων κατ' ἀνάγκην.

«Μετὰ νοσούντων μαίνεσθαι καλόν.»

137. Μὲ τοὺς τρελλοὺς τρελλὸς, μὲ τοὺς μεθυσμένους μεθυσμένος, καὶ μὲ τοὺς ἁγίους ἅγιος. Ὡς ἡ ἀνωτέρα.

«Ἐν μὲν μαινομένοις μάλα μαίνομαι, ἐν δὲ δικαίοις πάντων ἀνθρώπων εἰμὶ δικαιότατος». (Θέογνις). Καὶ

«Μετὰ ὁσίων ὅσιος (εἰμὶ) μετὰ ἐκλεκτῶν ἐκλεκτός».

138. Μὲ τοὺς χοίρους ἀλωνεύεις ἤντα ἄχρορ' ἀναμένεις.— (Ἀμοργίνη). Ἴδε τὰς 553 καὶ 554. Ο.

(Β'.) 138. Μέτρα κεφάλια καὶ κόρτε κουκούλαις (ἢ σκούφιαις ἢ φέτταις κατὰ Ψειρχίους). — Ἐπὶ τῶν πραττόντων ἐξ ἀνάγκης ἢ καὶ ἐκ περιστάσεων τὰ πάντα οὐχὶ εὐκρινῶς, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναρμοδίως διανεμόντων τὰς κοινὰς ὠφελείας.

139. Μέτρησε τὰ μαλλιά σου νὰ 'δῇς τὰ μυαλά σου. Καὶ

140. Μέτρησε τὰ μυαλά σου νὰ 'δῇς τὴ καταντιά σου. Εὔληπτος.

141. Μὲ χέρια καὶ μὲ ποδάρια.—Ἐπὶ τῶν ἐκ παντὸς τρόπου ἐνεργούντων.

«Χερσί τε ποσί τε».

«Παντὶ σθένει».

«Παντὶ τρόπῳ».

142. Μὴ βλέπεις τὸ τί κάνω, ἀλλ' ἄκουε τί λέγω.— Εἰς ἐκεῖνον ὅςτις εἶναι ἀσυνεπὴς εἰς τὰς πράξεις του μὲ τοὺς λόγους.

(Β'. 142). Μὴ βροντήσῃς ξένη πόρτα, μὴ βροντήσουν τὴ 'δική σου. Σαφής. (Ψειραία).

143. Μή γαρ τὸ 'χω 'πῶς 'πεθαίνω, ὅσῳ ζῶ, τόσῳ μαθαίνω. Σαφής.

144. Μὴ γίνῃς δοῦλος 'ς ὅποιον ἦτο δοῦλος, καὶ μὴ πάρῃς δοῦλον ἐκεῖνον 'ποῦ ἦτον ἀφέντης.— Διότι μικρὰ ἀναίδεια καὶ ψεῦδος δυσκόλως ἀποβάλλονται.

145. Μὴ δανεισθῇς ἀπὸ φτωχὸ, καὶ πάρει σε κατόπι.— Ὅτι δὲν εἶναι καλὸν νὰ ζητῇ τις χάριτας ἀπὸ ἐνδεεστέρους, διότι οὗτοι πάντοτε θέλουν προσκολλᾶσθαι καυχώμενοι. Ὁ Φωκυλίδης πρὸς τούτοις πολὺ καλῶς εἶπε.

«Φεῦγε χρήστης κακοῦ ἔμμεναι ἀνδρός».

«Μήτι σ' ἀνιήσειε διδοὺς παρὰ καιρὸν ἀπαιτέων».

146. Μηδὲ πικρὸς καὶ ῥίψεις με, μηδὲ γλυκὸς καὶ φᾷς με. —Ἐπὶ μετρίως ἐχόντων τὸν τρόπον τῆς ἀνατροφῆς· ὥστε μήτε ἀποῤῥιπτέος τελείως, μήτε ἀσπαστὸς ἐντελῶς εἶναι. Καὶ

147 Μήτε ξυνὸς καὶ ῥίψουσι, μήτε γλυκὸς καὶ φᾶσι. (Χιακή). —Μήτε θυμώδης καὶ τραχὺς πρέπει νὰ ἦναι τις εἰς τὰς πράξεις του· διότι τὸν ἀποστρέφονται, μήτε πολὺ πρᾶος· διότι κατάστρέφεται, ἀλλὰ νὰ μεταχειρίζεται τὸ παρ' ἀρχαίοις.

«Μηδὲν ἄγαν». Καὶ

«Πᾶν μέτρον ἄριστον».

148. Μὴ ζητῇς μόνο νὰ φανῇς, ἀλλὰ καὶ νὰ γενῇς.— Ἐπὶ εὐχαριστουμένων εἰς τὰ κατ' ἐπιφάνειαν καὶ ἐπιθυμούντων κενὴν ὑπόληψιν παρὰ τὴν πραγματικήν.

149. Μὴ θέλοντος τοῦ ζωγράφου, καὶ θέλοντος τοῦ χωριάτου, φόρεσε Χριστέ μου κόκκινα παπούτζια. — Ἡ θέλησις τοῦ ἀνοήτου μὲν, δυνατοῦ δὲ, ἀναγκαίως καὶ παραλόγως γίνεται. Γνωστὴ ἡ τοῦ χωρικοῦ ἐπιμονὴ πρὸς τὸν ζωγράφον, ὅπως φορῇ ὁ γραφόμενος παρ' αὐτοῦ Χριστὸς κόκκινα ὑποδήματα.

150. Μὴ θὲς νὰ γίνῃς κεφάλι, ἀφοῦ εἶσαι μόνο χέρι.— Ἐπὶ τῶν ἀντιποιουμένων τὰ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

151. Μὴ κάμῃς ἐκεῖνο 'ποῦ θὲς, νὰ μὴ σοῦ κάμουν ἐκεῖνο 'ποῦ δὲ θές.

«Ὅ σὺ μισεῖς, ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς».

152. Μὴ κάμῃς τὴν τρέλλα καὶ 'παντρευτῇς δυὸ φοραῖς. Εὔληπτος. Ἴδε καὶ τὰς σχετ. **210—212** Η.

«Ὅτι τὸ δὶς ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ».

153. Μὴ κάμῃς τὸν ποντικὸ γιανίτσαρη.—Ἐπὶ τῶν θελόντων νὰ μεταποιήσωσι δειλὸν εἰς ἀνδρεῖον. Ἴδε ἄνω 37.

154. Μὴ κάμῃς κακὸ, γιὰ νὰ μὴ σ' εὕρῃ κακό. — Παραίν. Εὐαγγελικὴ ἀντίθετος τῇ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

«Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος».

(Β. 154.) Μὴ κάμῃς φίλο μυλωνᾶ, ψαρᾶ καὶ μακελάρη,
Σ' ὁρκίζομαι 'ς τὴ πίστι μου εἶναι κ' οἱ τρεῖς Γαδάροι.
(Ἀθηναϊκή). —Ἐπὶ τῶν ἀείποτε ἐξαπατώντων τοὺς ἄλλους ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός των. Οἱ δ' ἀρχαῖοι ἐδόξαζον·

« Οἷα εἰσὶ τὰ ἐπιτηδεύματα τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα εἶναι. » ἀλλ' οὐδεὶς κανὼν ἄνευ ἐξαιρέσεως, διότι πολλοὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην.

155. Μὴ κατακρίνῃς καὶ κριθῇς, κἰ ἀναγελᾷς καὶ πάθῃς. Παραίνεσις Εὐαγγελική.

156. Μὴ χορδώνεσαι 'σὰν Παστέϊκος γάλλος. (Μπάστα χωρίον τῆς Μεσσηνίας, ἔνθα οἱ Ἰνδιάνοι γίνονται εὔτραφεῖς).—Ἐπὶ τῶν ἀνοήτων μεγαλαυχούντων. Σχετ. τῇ 47 Φ.

157. Μὴ κρεμᾷς πρῶτο τὸ κουδοῦνι τῆς γάτας.— Ἐπὶ τοῦ ὅτι δὲν εἶναι ἀσφαλὴς τὸ νὰ ἐπιχειρήσῃ τις ἐπικίνδυνόν τι.

158. Μὴ κρέμεσαι ποτὲ ἀπὸ μιὰ μοναχὴ ἐλπίδα.— Γνωστὴ ἡ λύσις, σύμφωνος μὲ τὴν τοῦ Ἐπικτήτου.
«Οὔτε ναῦν ἐκ μιᾶς ἀγκύρας, οὔτε βίον ἐκ μιᾶς ἐλπίδος ὁρμιστέον».

159. Μὴ λυπᾶσαι τὸν καβαλάρη, γιατὶ κρέμουνται τὰ ποδάρια του.— Εἰς τοὺς τὰ ὠφέλιμα ὡς βλαβερὰ λογιζομένους.

160. Μὴ λυπηθῇς ἀμάθητο, γιατὶ θὰ καλομάθῃ;
Λυπήσου καλομάθητο, ὅταν θὰ κακομάθῃ.
Ἴδε Α. 92 καὶ Κ. 178.

161. Μὴν μᾶς τὸν παραπαινᾶς, τὸ βράδυ τόνε βλέπομε. — Ἐπὶ τῶν ἀνοήτως ἐπαινουμένων διὰ πράξεις πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν. Ἴδε καὶ τὴν 166.

162. Μὴν ἀκοῦς ἕνα καὶ κρίνῃς δυό. Βεβαίως· διότι κατὰ τὸ ῥῆμα·
«Μὴ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς.» Ἴδε καὶ 162Π.

163. Μὴν ἁπλώνεις τὸ σιτάρι νὰ 'λιασθῇ 'ς αὐλὴ καλογέρου.—Ἐπὶ ὑπόπτων καὶ ἀφορώντων, ὅσα αὐτοὶ δὲν ἔχουσι.

164. Μὴν 'βγάζεις τὰ ποδάρια ἔξ' ἀπ' τὴ τζέργα σου. — Ὅτι ὁ ὑπὲρ δύναμιν πράττων δυστυχεῖ καὶ μετανοεῖ.
« Μηδὲν ὑπὲρ τὸν καλάποδα.»

165. Μὴν 'πῇς τοῦ πηγαδιοῦ μπᾶ! Νὰ μὴ σοῦ 'πῇ ἅ!—Μὴ φιλονεικεῖς μὲ βάναυσον καὶ κακοήθη, διότι κακοήθως θὰ σ' ἀποκριθῇ.

166. Μὴν ἐπαινέσῃς τὴν ἀρχή, ἂν δὲν ἰδῇς τὸ τέλος.
«Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε.»

167. Μὴ κλαῖς τὸν ἀμαθῆ ποτέ, ὡσὰν τὸ μαθημένο. — Ὅτι οἱ συνειθίσαντες εἰς τὴν εὐτυχίαν ὑποφέρουσι πλειότερα τῶν δυστυχῶν, ὅταν εἰς δυστυχίαν περιπέσωσιν· ἢ ἄλλως ὅμως· ὁ ἀμαθὴς εἶναι ἀξιολυπητότερος παρὰ τὸν ἐπιστήμονα, ἢ τὸν τεχνίτην. Ἴδε καὶ 159.

168. Μὴ ὅλα τὰ καλὰ καλούμενα. — Ὅλα τὰ ὀνομαζόμενα καλὰ δὲν εἶναι πολλάκις τοιαῦτα.

169. Μὴ παρατραβᾷς τὸ σχοινὶ νὰ μὴ σπάσῃ.—Ἐπὶ τῶν καθ'

ὑπερβολὴν καὶ κατ' ἀνάγκην ποιούντων τι καὶ κινδυνευόντων. «Ἀποῤῥηγνύεται τεινόμενον τὸ καλώδιον.» Ἴδε καὶ 477 Τ.

170. Μὴ πατᾷς τὸ φεῖδι 'ς τὴν οὐρά. — Ἐπὶ τῶν προσβαλλόντων τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὰ ἐπίκαιρα καὶ τρωτά.

171. Μὴ 'μπιστευτῇς τὸ φίλο σου καὶ 'πῇς τὸ μυστικό σου,
Μαῦρο φειδάκι σ' ἔφαγε κι ἂς ἦναι κι ἀδελφός σου.
Ἴδε τὴν 215, 92 Ε. καὶ 26 Φ.

172. Μὴ μοῦ πολυψηλόνεσαι γιατὶ 'ψηλὸς δὲν εἶσαι,
Καὶ τὸ χωριό σου 'ναι κοντὰ καὶ ξέρω τίνος εἶσαι. —
Ἐπὶ τῶν ἐπαιρομένων παρ' ἀξίαν, ὥς *τινες τῶν παρ' ἡμῖν πολιτικῶν καὶ ὑπαλλήλων*.

173. Μὴ σὲ γελάσ' ὁ Μάρτις τὸ πρωΐ, καὶ χάσῃς τὴν ἡμέρα. (Β. 172). Τοῦ Μάρτι ξύλα φύλαγε, μὴ κάψῃς τὰ παλούκια. — Παραίνεσις ἵνα μὴ εὐκόλως ἐξαπατώμεθα ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἀστασίας τοῦ Μαρτίου.

174. Μὴ στάξ' ὁ Θεὸς (Θειὸς) καὶ βρέξῃ τον. — Ὅτι ἐλαχίστη κρᾶσις τῶν δυνατῶν ἐπενεργεῖ πολὺ εἰς τοὺς ἀδυνάτους. Καὶ ἐπὶ φιλασθενῶν.

175. Μὴ τὰ κλωθογυρίζῃς. Κάτ

176. Μὴ τὰ φέρνῃς γύρω. — Ἐπὶ τῶν ἐκ παντὸς τρόπου ἀποφευγόντων τὴν ἐκτέλεσιν ἀναποφεύκτου πράξεως.

177. Μήτ' ἄλογο χωρὶς γκέμι (χαλινὸν), μήτε πλούσιος χωρὶς γνῶσι. — Ὅτι ἡ φρόνησις καὶ ἡ ἐγκράτεια εἶναι εἰς ὅλους ἀναγκαία.

178. Μήτε βρέχεται μήτε λιάζεται. — Εἰς ἀμερίμνους. Ἴδε καὶ τὴν 187.

179. Μήτε γουρούνια εἶχ' ὁ παππᾶς, μήτε καὶ θέλει νὰ 'χῃ. — Ἐπὶ τῶν ἀποφευγόντων τὰ ἀηδῆ καὶ δυσώδη. Σχετ. τῇ Η. 138.

180. Μήτε γρόσια θέλω νὰ 'χω, μήτε λόγια μὲ τὸν ἄρχο. — Ἐπὶ τῶν μετρίων, οἵτινες ἀποφεύγουσι τὴν ὁμιλίαν τῶν πλουσίων, ἵνα μὴ εἰς πειρασμὸν ἐμπέσωσι.

181. Μήτ' ἐγὼ, παππᾶ, 'βλογιά, μήτε σὺ τὴ λειτουργιά. Καὶ

182. Μήτε σὺ, παππᾶ, κουκιὰ, μήτ' ἐγὼ δραγατικά. — Ἐπὶ τῶν ἰσχυρογνωμούντων ἐπί τινος ὑποθέσεως.

183. Μήτ' ἐφέτος καλοκαῖρι, μήτε τοῦ καιροῦ χειμῶνα. — Ἐπὶ τῶν ἐν ἀστασίᾳ καὶ ἀπελπισίᾳ διατελούντων ἕνεκ' ἀδιαλείπτων κακῶν.

184. Μήτε ζάχαρι τοῦ Μισιριοῦ νὰ φάγω, μήτε τὰ 'μάτια τ' ἀράπη νὰ 'δῶ. — Ὅτι τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων πρέπει καὶ τὴν ὄψιν ν' ἀποφεύγωμεν, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ὠφελήματα νὰ μὴ ἐπιζητῶμεν. Ἴδε τὰς σχετ. 255, Α. 225 καὶ Ο. 533.

185. Μήτ' ἡ μηλιὰ τὰ μῆλά της, μήτ' ἡ μάνα τὰ παιδιά της.— Ἐπὶ τῶν ἐξ ὁποιασδήποτε αἰτίας ἀδυνατούντων νὰ τηρήσωσι τὰ ἑαυτῶν.

(Β'.) 185. Μήτ' ἡ πεθερὰ μητέρα, μήτ' ἡ νύφη θυγατέρα. Ὁμοία τῇ 14 Γ.

186. Μήτε χουκὶ ἄφησε.— Ἐπὶ τελείας καταστροφῆς καὶ ἐπὶ ἀρχόντων ἐκκενούντων μέχρι πυθμένος τὰ ἐθνικὰ ταμεῖα.

187. Μήτε κρύο, μήτε ζέστη τοῦ κάνει. Ἴδε καὶ τὴν 138.

188. Μήτε 'μάτι 'ς τὸ χαρτὶ, μήτε χέρι 'ς τὸ πουγγί.

«Μὴ ἅπτου τῶν ἀλλοτρίων».

Διότι κακοήθεια μεγίστη εἶναι νὰ ἐμβλέπῃ τὶς λάθρα εἰς τὰ ὑπ' ἄλλων γραφόμενα, καθὼς τὸ ἐπιβάλλει χεῖρα εἰς τὰ ἀλλότρια ὑπάρχοντα· ὡσαύτως δὲ *κακὴ Κυβέρνησις εἶναι νὰ ἐπιτρέπῃ ἀποσφράγισιν τῶν ἐπιστολῶν, καὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἀποῤῥήτων, ὡς ἐπὶ τῶν παρελθόντων χρόνων συνέβη πρὸς καιρὸν παρ' ἡμῖν ἀτυχῶς*.

189. Μήτε μέλ' ἐφάγαμε, μήτ' ἡ καρδιά μας κόρτει. Καὶ

190. Μήτε μέλι θέλω, μήτε μελίσσια.—Ὁ μὴ ἔνοχος εἰς πταίσματα εἶναι ἀμέριμνος καὶ ἀπὸ περισπασμοὺς τοῦ συνειδότος.

Μήτ' ἐμοὶ μέλι, μήτε μελίττας.» Ἴδε καὶ 430 Α.

191. Μήτε μὲ τοὺς ἅγιους νὰ τὰ βάλῃς, μήτε μὲ τοὺς τρελλούς.—Ἐπὶ τῶν ἀπεχόντων πάσης ἔριδος.

192. Μήτε νὰ φάγω μήτε νὰ μακαρίσω. Καὶ

193. Μήτε μαμοῦνι ταΐζουν, μήτε σεντούκ' ἀνοίγουν.—Ἐπὶ τῶν μὴ ἐπιθυμούντων ν' ἀναδεχθῶσιν ὑποχρεώσεις.

194. Μήτε νεκρὸς ἀγέλαστος μήτε γάμος ἄκλαυστος. Καὶ

195. Μήτε χαρὰ δίχως κλάμα, μήτε θαφτικὸ ἀγέλαστο. —Λύπη κεκρυμμένη χαρὰ, καὶ τ' ἀνάπαλιν.

«Εἰς τὰς μεγάλας ἡδονὰς ἡ λύπη συγγενεύει.» (Κικέρων)

196. Μήτ' ὅλα τοῦ γιατροῦ μήτε ὅλα τοῦ παππᾶ. Καὶ

197 Μήτε ὅλα τοῦ γιατροῦ, μήτε τοῦ γιατροῦ κανένα. Καὶ

198. Μήτε ὅλα τοῦ γιατροῦ, μήτε δίχως ἰατρόν. — Ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀκούῃ τις τυφλῶς τὰς συμβουλὰς τῶν ἄλλων.

199. Μήτ' ὁ ἔμπορος πάντα κερδίζει, μητ' ὁ κλέφτης πάντ' ἁρπάζει. Σαφεστάτη

200. Μήτ' ὁ Μάρτις καλοκαῖρι, μήτ' ὁ Αὔγουστος χειμῶνας. — Ὅτι οἱ μῆνες αὐτοὶ εἶναι τὰ μεσότειχα τοῦ χειμῶνος πρὸς τὸ Ἔαρ καὶ Θέρος. Παράβ. καὶ τὰς 318 καὶ 319. Π.

201. Μήτ' ὅποιος τρέχει, μήτ' ὅποιος θέλει. — Ἐπὶ τῶν ἀποτυγχανόντων ἐξ ἴσου, εἴτε κοπιάσωσιν εἴτε μή.

202. Μήτ' ὄρνιθες ἔχω μήτε μὲ τὴν Ἀλεποῦ μαλώνω. — Εἰς τοὺς μισοῦντας τὰ σκάνδαλα, καὶ διὰ τοῦτο εἰρηνικῶς ζῶντας.

203. Μήτ' ὁ σκύλος τρώγει τ' ἄχερο, μήτε τὸ γάδαρο ἀφίνει νὰ τὰ φάγῃ. — Πρὸς τοὺς ἐκ κακίας στεροῦντας τοὺς ἄλλους ἀπὸ πραγμάτων, ὧν αὐτοὶ χρείαν οὐκ ἔχουσι.

«Κύων ἐν φάτνῃ.»

204. Μήτε 'ς τ' ἀντρόγυνο χολή, μήτε 'ς τ' ἀδέρφια μάχη. Σαφής. Ἂν καὶ πολλάκις τὸ ἐναντίον συμβαίνει εἰς αὐτά.

«Χαλεποὶ πόλεμοι γὰρ ἀδελφῶν.»

205. Μήτε 'ς τὸ σακκὶ 'βρίσκεται μήτε 'ς τὸ σακκόδεμα. Καὶ

206. Μήτ' ὠμὸ μήτε 'ψημένο τὸν 'βρίσκεις. Σαφής.

207. Μήτε τ' αὐτί του 'δρώνει.— Ἐπὶ τῶν τολμηρῶν μὴ πτοουμένων διὰ τὰς πράξεις των.

208. Μήτε τὰ 'πίσω 'ξέρει μήτε τὰ 'μπρὸς κυττάζει. Ἐπὶ ἀφρόνων μὴ δυναμένων νὰ προβλέπωσι τὰ μέλλοντα κακά.

209. Μήτε τ' ἄσπρο 'ξέρει μήτε τὸ μαῦρο. — Εἰς ἀμαθεῖς. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. **160** Δ.

210. Μήτε τὸ κρέας νὰ καῇ μήτε τὸ σουβλί. — Ἐπὶ παντὸς διατηρητέον τὸ δίκαιον.

211. Μήτε τὸ διάβολο νὰ 'δῇς, μήτε τὸ σταυρό σου νὰ κάμῃς (ἢ ξύλο νὰ τοῦ δώσῃς). — Ἀναγκαῖον ν' ἀποφεύγῃ τις τὰ κακὰ συναντήματα κατὰ τὸ ἑπόμενον δίστιχον Α. Σούτσου.

« Μήτε τὸ διάβολο νὰ 'δῇς μὲ κέρατα ἐμπρός σου,
« Μήτε 'σὰν ὁ χριστιανὸς νὰ κάμῃς τὸ σταυρό σου.» Ἴδε καὶ τὴν **77**. Ο.

212. Μήτε τυφλὸν ὁδηγὸν μήτ' ἀνόητον σύμβουλον. Σαφής.

213. Μὴ τηρᾷς τὰ στραβά μου πόδια αλλὰ τὴν τύχη μου τὴν ἴσια. — Ἐπὶ τυχηρῶν.

214. Μὴν τὸ κάμῃς νὰ τὸ 'δῶ, νὰ μὴν ἔβγω καὶ τὸ 'πῶ. Εὔληπτος.

215. Μὴν τὸ 'πῇς τοῦ φίλου σου, νὰ μὴν τὸ μάθ' ὁ 'χθρός σου. — Τὰ μυστήριά σου προφύλαττε, ὅσον δύνασαι καὶ ἀπὸ τοὺς πλέον ἀγαπητούς σου, διότι πιθανὸν ἐκεῖνοι νὰ ἔχουν τὸ ἐλάττωμα τῆς μὴ ἐχεμυθείας, τὸ ὁποῖον βλάπτει. Ἴδε καὶ ἄνω **171**, **302**, **204** Α., καὶ **12** Β.

216. Μὴν χάνῃς τὰ χρυσᾶ σου λόγια. — Εἰς τοὺς συμβουλεύοντάς τινα ὑπὲρ τοῦ ἰδίου συμφέροντος.

217. Μὴ χάσῃ (ἢ θὰ χάσῃ) ἡ Βενετιὰ βελόνι. — Ἀλληγορικῶς, ἐπὶ χαριεντισμοῦ, καὶ ἐπὶ ζημίας ἀνεπαισθήτου. «Οὐ παρ' ἕνα τὰ Σπάρτης.»

218. Μιὰ ἀταξία φέρνει μιὰ τάξι. — Σαφής. Ἰταλιστὶ δὲ Un desordine porta un ordine.

219. Μιὰ δίκη φέρνει ἑκατό. — Γνωστή.

220. Μιὰ ζεστὴ καὶ μιὰ κρύα. — Ἐπὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐκ πράξεως τινὸς ἐλπιζόντων· καὶ τουναντίον.

221. Μιὰ καλὴ κεφαλὴ ἀξίζει πιὸ πολὺ παρ' ἑκατὸ χέρια. Ἴδε Α. 275 καὶ Ε. 66 καὶ 67.

222. Μιὰ μουζούρα βλέπεις ἄλλη μιὰ κόλλα. — Ἐπὶ τῶν ἀσκόπως θελόντων νὰ διορθώσωσι τὰ ἀδιόρθωτα ἐλαττώματα ἄλλων.

223. Μιὰ 'ς τ' ἀξὶ καὶ μιὰ 'ς τ' ἀμόνι. — Ἐπὶ μιᾶς πράξεως ἐπαγομένης διπλοῦν ἀποτέλεσμα.

224. Μιὰ 'ς τὴ χάσι, καὶ μιὰ 'ς τὴ γιόμισι.— Ἐπὶ τῶν σπανίως φαινομένων.

225. Μιᾶς στιγμῆς ὑπομονή, δέκα χρονῶν ῥαχάτι (ἀνάπαυσις).— Ὅτι πολλάκις ὁ πόνος ἡμέρας ἢ ὥρας φέρει πολυχρόνιον εὐτυχίαν.

226. Μιὰ τὴν ἔχει κ' εἶμαι 'γώ, ἕνα τό 'χει κ' εἶν' ὑγρό, καὶ στεγνώνει 'ς τὸν καπνό.— Ἐπὶ ἀπορωτάτων. Ἴδε Ε. 203—205.

227. Μιὰ τὸ παιδί μας καὶ δεσπότης.— Ἐπὶ τῶν ταχέως καὶ ἀνελπίστως προαγομένων.

228. Μιὰ τοῦ φίλου, δυὸ τοῦ φίλου, τρεῖς καὶ τὴν κακή του 'μέρα.— Αἱ πολλαὶ αἰτήσεις γίνονται ὀχληραὶ καὶ παρὰ φίλων στενοτάτων ἂν γίνονται. Σχετ. τῇ 167 Ε.

229. Μιὰ φορὰ ἡ Ἀλεποῦ 'ς τὴν παγίδα.— Καλὸν ἡ προφύλαξις, διὰ νὰ μὴ πάθῃ τις ὅσα πρότερον ἔπαθε.

230. Μιὰ φορὰ ἤμουν ἄγγελος, τώρ' ἀγγελίζουν ἄλλοι.— Ἐπὶ παρακμασάντων καὶ ἀντικατασταθέντων ὑπ' ἄλλων, εἴτε ὑλικῶς εἴτε ἠθικῶς.

231. Μιὰ ψυχὴ δυὸ σώματα.— Ἐπὶ τῶν ἀγαπώντων ἀλλήλους σφόδρα.

232. Μικρὴ μαγερειὰ κάνει μεγάλα σπήτια.— Ἡ οἰκονομία καὶ ἡ ἐγκράτεια δημιουργοῦν πολλάκις τὴν τύχην. Γαλλιστὶ δὲ

grandes maisons se font par petites cuisines.

233. Μικρὰ παιδιὰ μικραῖς πέδαις, μεγάλα παιδιὰ μεγάλαις πέδαις.— Ἐπὶ πραγμάτων παραγομένων δυσκολίας τοῖς ἀνθρώποις, μικρῶν μὲν μικράς, μεγάλων δὲ μεγάλας.

«Παῖδες πέδαις ἀνθρώποις πεφύκασι».

234. Μικρὰ θώρειε, καὶ μεγάλα φόρειε.— Ἐπὶ τῶν ἀναλόγως τῆς ἡλικίας καὶ τῶν περιστάσεων προσφερομένων καὶ διαβιούντων.

235. Μικρὰ τρούπα βουλιάζει μεγάλο καράβι. Σαφής.

236. Μικρὸ γαδοῦρι πάντα πουλάρι.. — Ἐπὶ τῶν στερουμένων ἐκ φύσεως τῶν τῆς ἀναπτύξεως μέσων. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Μικρὸς ὄνος ἀεὶ πῶλος».

237. Μικρὸ δόλωμα, πιάνει μεγάλο ψάρι. — Εἰς τοὺς μικρὰ χαριζομένους, μεγάλα δὲ ἀπολαμβάνοντας. Καὶ εἰς δωρολήπτας. Ἴδε καὶ Α. 172 καὶ Χ. 67.

238. Μικρὸ καράβι 'παίναγε, μεγάλο καβαλίκα.— Ὅτι τὰ μεγάλα καὶ ἀσφαλῆ εἰσὶν καλά, ἀλλὰ δυσκατόρθωτα.

«Μικρὰν νῆα αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι».

239. Μικρὸ μικρὸ τ' ἀλῶνί σου, νά 'ναι μοναχικό σου. — Ὅτι προτιμότερα τὰ μικρά, τὰ ὁποῖα ἐξουσιάζει τις, παρὰ τὰ μεγάλα, ὧν δὲν εἶναι κύριος.

240. Μικρό 'ναι καὶ τὸ πιπέρι, μόνο τζούζει 'ς τὸ στόμα. —Ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκτιμῶνται ἢ νὰ περιφρονῶνται τὰ πράγματα ἐκ μόνης τῆς ἐξωτερικῆς ὄψεως.

241. Μικρὸ παιδὶ δὲν ἔδειρες, μεγάλο φοβερίζεις.— Ὅτι οἱ γονεῖς ὀφείλουν νὰ κολάζωσι παιδιόθεν τὰ τέκνα των, ὅταν ἀτακτῶσι, καὶ οὐχὶ μετὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἡλικίας των.

242 Μικρὸ 'ποῦ κάνεις φόρει το, μικρὸ μὴ τὸ κυττάζῃς. — Ὅτι ἐν καιρῷ πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τ' ἀναλογοῦντα.

243. Μισοκουρεμένη οὐρά, τοῦ γαδάρου πεθερά.— Ἐπὶ τῶν ὁμοίων συμφωνούντων ἀλλήλοις.

244. Μνήσθητί μου, Κύριε! Σπύρο, Φωκᾶ μὲ λένε.— Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως ἀποκρινομένων. Ἴδε καὶ 163 καὶ 164 Κ.

245. 'Μοιάζει τοῦ γαδάρου σέλα.— Ἐπὶ τῶν θηρευόντων καὶ μετερχομένων ἀξιώματα ἀναρμόδια. Ἴδε καὶ 179 Α.

246. Μοῖρα νά 'χουν τὰ προικιά, κι ἂς ἦν' καὶ κρομμύδια.— Σαφής.

247. Μοιρασμένο φαγί, ἀναπαυμένη κοιλιά. — Ἡ χωριστὴ νομὴ εἰς ἕκαστον δὲν γεννᾷ φιλονεικίας καὶ ἀνησυχίας.

348. Μ' ὅλα τὰ χορτάρια παῖξε, κι ἀπ' τὴν ἀτσικνίδα

φεῦγε.— Ὅτι πρέπει τις νὰ διακρίνῃ τ' ἄβλαβῆ ἀπὸ τῶν ζιζανίων, καὶ τροπικῶς τοὺς σπουδαίους, ἀπὸ τοὺς φαύλους.

249. Μοναχὸς, μήτε 'ς τὸν παράδεισο.— Σαφής

250. Μοναχὸς πάλευε, ποτὲ κακὸ μὴ πάθῃς. Καὶ

251. Μοναχός σου χόρευε, ποτὲ νὰ μὴ σκοντάψῃς (ἢ κὰ ὅσα θέλεις πήδα). Καὶ

252. Μοναχός σου δούλευε, ποτὲ δὲν ἀποστένεις. — Ὅτι ὁ ἐνεργῶν αὐτὸς τὰς ὑποθέσεις του δὲν φοβεῖται νὰ κατηγορηθῇ. Ἴδε καὶ 47 Χ.

253. Μόν' ἡ πρόφασις παρακαλεῖ.— Ἐπὶ τῶν ὑπούλως καὶ πανούργως φερομένων.

254. Μόν' ἡ τρίχαις τοῦ σπανοῦ δὲ γίνονται. Σαφής.

255. Μόν' ὁ Γιάννης ὁ σπανὸς μᾶς λείπει.— Ἐπὶ ἀσημάντων.

256. Μ' ὁποῖο δάσκαλο καθίσῃς, τέτοια γράμματα θὰ μάθῃς.— Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν Α. 158 Ο. 484 καὶ 533.

257. Μοσσιὲ, Μισὲ, καὶ Μουσελίμη 'ς τὸ σπῆτι σου μὴ βάλῃς.— Ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τοὺς πονηροὺς καὶ δολίους. Εὔληπτος δ' ἡ παροιμία ἐκ τῶν εἰς Χίον Φράγκων καὶ Ὀθωμανῶν, ἰδιοτελῶν ὄντων (καί τοι μὴ ὄντων πάντων τοιούτων).

258. Μοῦ 'κόλλησε 'σὰν τὴν κολλιτσίδα. — Δι' ἐκείνους, οἵτινες προσκολλῶνται ἐπιμόνως εἰς ἄλλον, ὅστις προσπαθεῖ ὅλαις δυνάμεσι νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ.

259. Μουνουχίζει ὅλα τὰ σκυλιὰ τοῦ κόσμου, καὶ βάν' ἁλάτι 'δικό του. — Ἐπὶ τῶν κοπιώντων καὶ δαπανώντων διὰ ξένον ὄφελος μικρῶν καὶ κούφων.

260. Μούρη κυτρινισμένη, ψυχὴ διεστραμμένη.— Εὔληπτος.
«Οἵα ἡ μορφὴ, τοιάδε καὶ ἡ ψυχή».

261. Μουρλὸς ἂν ἔχῃ καὶ φορῇ, θαῤῥεῖ 'π' ὁ κόσμος τὸν θωρεῖ.— Ἐπὶ κενοδόξων.

262. Μοῦστος εἶναι καὶ θὰ βράσῃ. — Ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν γινομένων.

263. Μοῦ 'φερε τὴ χολὴ 'ς τὰ 'μάτια. — Ὅτι κατέστη ἀνυπόφορος

264. Μοῦ φεύγει (ἢ μοῦ γλυστράει) 'σὰν τὸ χέλι. — Ἐπὶ τῶν διαφευγόντων εἰς τὰς συζητήσεις καὶ συνδιαλέξεις. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἔλεγον
«Τῷ θρίῳ τὸν ἔγχελυν.» Ἴδε καὶ τὴν κατ. 91 Γ.

265. Μπὰ ἀνάθεμάσε πόλι, 'ποῦ σοῦ 'στειλα τὸν ἄνθρωπο,

καὶ μοῦ 'στειλες βόδι.—Ἐπὶ τῶν μὴ ὠφελουμένων ἐκ τῆς ἐν πόλεσι διατριβῆς.

266. Ἐμπαίνει 'βγαίνει ὁ Δεσπότης, καὶ χάφτ' ἀπὸ 'να σῦκο. —Ἐπὶ τῶν μηδὲν βῆμα ποιουμένων ἄνευ ὠφελείας.

267. Μπαμπάκια ἡ στράτα του. — Εὐχὴ πρὸς ἐπιτυχίαν ἐπιχειρήσεως.

268. Ἐμπῆκαν ἡ 'μέραις 'ς τὸ σακκί. — Ἐπὶ ἀνυπομόνων.

269. Ἐμπρὸς Μαργιὰ καὶ 'πίσω Γιάννης. Καὶ

270. Μπρὸς Μαργιὰ καὶ 'πίσω Ῥήνη κι ἀπὸ 'πίσω Καταιρήνη.—Ἐπὶ τῶν ἐνοχλουμένων συνάμα ὑπὸ πολλῶν.

271. Ἐμπροστὰ ἀπ' τὰ μουλάργια καὶ 'πίσ' ἀπ' τὰ τουφέκια.—Ὅτι πρέπει ν' ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τῶν κινδύνων.

272. Μύθος ψεματερινὸς δὲν εἶναι.— Ὅτι χρηστοὶ πάντες οἱ ὑπ' ἀρετὴν φημιζόμενοι.

273. Μῦλος μὲ μῆλα δὲ γίνεται. — Τὰ χρήσιμα χωρὶς ἀνάλογα ἔξοδα δὲν γίνονται.

274. Μυρίσου κ' ἔπαρε. — Ὅτι ἐπάναγκες νὰ δοκιμάζωμεν τὰ προμηθευόμενα.

275. Μωρὴ μὲ τὸ τσικοῦρι, κι αὐτὴ μὲ τὸ ψαλίδι. — Εἰς ἰσχυρογνώμονας.

276. Μωρὴ σὺ 'σαι Κυριακή, μωρὲ μπράβο Κυριακή, 'σὰν Φραγκοπούλα μοιάζεις. — Χαριεντισμὸς ἄχαρις τῶν ὀκνηρῶν.

277. Μωρὸς σωπαίνει, σοφὸς φαίνεται. Σαφής.

278. Μωροῦ (ἢ λωλοῦ) κι ἁγιοῦ μὴ τάξῃς, κι ἂν τάξῃς μὴ γελάσῃς.—Ἐπὶ τῶν διαβουκολούντων, οὓς νομίζουσιν ἠλιθίους δι' ὑποσχέσεων καὶ ἐπαγγελιῶν, ἃς ἀδυνατοῦσιν νὰ ἐκτελέσωσιν· *ὥσπερ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων πολιτικῶν, οἵτινες ἀντὶ ν' ἀποποιῶνται, δι' αἰτιολογιῶν ἢ προφάσεων αἰτήσεις, ἀποπέμπουσι τοὺς αἰτοῦντας ἀπὸ σήμερον εἰς αὔριον.* Ἴδ. 944 Ο.

Ν.

1. Νὰ δουλεύω, νὰ πεινῶ, ἂς πεινῶ κι ἂς κάθωμαι. Καὶ ἄλλως

2. Νὰ δουλεύω, νὰ πονῶ ἂς κοιμοῦμαι νὰ περνῶ. — Ὅτι πολλάκις προτιμοτέρα ἡ ἀργία παρὰ τὴν μηδενὸς ὠφελήματος πάροχον ἐργασίαν.

3. Νὰ ἐμένα νὰ ἐσένα· νὰ καὶ μένα τοῦ κακομοίρου.— Ἐπὶ τῶν διὰ μεμψιμοιριῶν θηρευόντων τὰ κέρδη ἄλλου.

4. Νὰ καβούρους, δός μ' ἀλεῦρι. Καὶ

(B. 4) Νὰ κουκιὰ καὶ δός μου φάβα.—Ἐπὶ τῶν προτεινόντων ἀσύμφορον ἀνταλλαγήν.

5. Νά 'χαναν ἡ μυῖγαις μέλι, τρεῖς ὀκάδες 'ς τὸν παρά.— Ὅτι τὰ πολλὰ καὶ ἄφθονα εἰσὶ καὶ εὐθηνά.

«Βότρυας οὐ κύει ἄκανθα.»

6. Νὰ καὶ δός μου χαρὰ μεγάλη. Σαφής.

7. Νά 'χαναν ὅλαις ἡ μέλισσαις μέλι, ἔκανα κ' ἐγὼ κουβέλι. Σαφής.

8. Νὰ κουλοῦρι, νὰ ψαθοῦρι, γιὰ τὴν ὤμορφή σου μούρη.— Ἐπὶ τῶν προσφερόντων τι ἐπὶ χλευασμῷ.

9. Νὰ κόψωμε τοῦ παιδιοῦ τὸ χέρι νὰ κάμουμε κουτάλι. —Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως δαπανώντων πλείονα τοῦ ἐλπιζομένου κέρδους καὶ ἐπὶ τῶν καταστρεφόντων χρήσιμα ἀσκόπως Ἴδε 48 καὶ Π. 230.

10. Νά λείψῃ τὸ πιπέρι μου, νὰ 'δῶ τὴ μαγερειά σου. — Ἐπὶ τῶν ἀναξίως βοηθουμένων παρ' ἄλλων καὶ εὐδοκιμούντων.

11. Νὰ λιλί, δός μου τσιτσί. — Ἐπὶ τῶν χρηματικῶς ἀσωτευόντων. Ὁμοίως πως λέγει καὶ ἡ ἀρχαία

«Κακὴ πρόδοσις.»

12. Νὰ μαλώνῃς καὶ νὰ δένῃς καὶ νὰ λὲς νὰ καμαρώνῃς. — Ὀνειδισμὸς εἰς τοὺς πολυπραγμονοῦντας καὶ φιλολόγους.

13. Νὰ μὴ 'δῇ θάνατο 'ς τὸ σπῆτί του.— Ἐπὶ τῶν καταρωμένων ἄλλους εἰς θάνατον πρὸ παντὸς οἰκείου. Ἴδε τὴν 22.

14. Νὰ μὴ σὲ 'γνοιάζῃ νὰ ρωτᾷς, βάνεις καινούργια πάθη. —Ἐπὶ τῶν παρ' ὥραν γιγνομένων ἐρωτήσεων, αἵτινες ἀναρριπίζουσι παλαιὰ πάθη.

15. Νὰ μὴ σὲ 'ξερα, κυρὰ θάλασσα, ἐρχόμουν κολυμπῶντας. —Εἰρωνικῶς ἐπὶ δολίων καὶ ἐπὶ γυναικῶν.

16. Νὰ μὴ χρωστᾷς σὲ πλούσιο, φτωχὸ νὰ μὴ δανείζῃς. —Ἐπὶ τῶν ἐπὶ ὑπερόγκοις δανειζόντων τόκοις, καὶ μὴ ἀποβλεπόντων εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ δανειζομένου· καθότι ὅσον κἂν ᾖ τις πλούσιος, τοσούτῳ μᾶλλον καὶ φιλοχρήματος.

17. Νὰ 'νογᾷς καὶ νὰ 'βλογᾷς.— Ἐπὶ τῶν ἐγκαίρως πραττόντων τὰ χρειώδη.

18. Νὰ νοῦς, νὰ μάλαμα. — Ἐμπαικτικῶς πρὸς τοὺς ἀκρίτως λαλοῦντας.

19. Νά 'ξερες τὰ 'ξέρω γώ, ἠθέλαμε τὰ 'ξέρ' οἱ δυό. Εὔληπ.

20 Νὰ ξεχωρισθῇ ἡ ἦρα ἀπ' τό σιτάρι. — Ἐπὶ διαχωρίσεως τῶν ζιζανίων.

21. Νὰ 'ξυπνίσ' ἡ κουρεμένη καὶ νὰ 'δῇ τὸ πάπλωμά της. — Ἐμπαικτικῶς εἰς τοὺς οἰηματίας ἀπόρους.

22 Νὰ 'πεθάνῃ 'σὲ 'ψηλὴ θέσι. — Κατάρα σημαίνουσα τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον.

« Βάλ' εἰς ἀγχόνην.» Ἴδε 13 καὶ 26.

23. Νὰ 'πῇς τὴν ψεῖρα μπούμπα, καὶ τὸν πετεινὸ μπεσλάκον. Καὶ

24. Νὰ πῇς τὸ σαμλαμίθι βουβάλι, καὶ τὸ μύρμηγκα 'σχατόγερο. — Ἡ παροιμία ἀποδίδοται εἰς τοὺς ὅσοι εἰς βαθὺ γῆρας φθάσαντες ἐπιθυμοῦν νὰ ζήσουν ἀκόμη ἕως οὗ ἀπολέσαντες τὰς αἰσθήσεις των λαλοῦσιν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ὡς νήπια.

25. Νὰ πίνῃς καὶ νὰ μὴ σὲ πίνῃ.—Ἐπὶ τῶν προφθανάντων τοὺς κατ' αὐτῶν κακὰ βουλευομένους.

26. Νὰ σὲ 'δῶ μ' ἕνα 'μάτι. — Κατάρα εἰς ἐξόρυξιν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκείνου, πρὸς ὃν ἀπευθύνεται. Ἴδε καὶ 13 καὶ 22.

27. Νὰ σὲ 'δῶ τὸ Μάϊ μὲ γούνα, καὶ τὸν Αὔγουστο μὲ σιγούνα. Καὶ ἄλλως·

28. Νὰ σὲ 'δῶ τὸ Μάϊ μὲ γούνα,
Τὸν 'Απρίλι μὲ σιγούνα,
Καὶ τὸν θεριστὴ μὲ κάππα,
Νὰ φωνάζῃς, μάνα, κάκκα.—Ἀρὰ εἰς χρήσεις ἀσυμφώνους πρὸς τὰς καιρικὰς μεταβολὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ..

29. Νὰ σὲ κερδίσω τούμπανο, νὰ σὲ χαρῶ δεμάτι. Καὶ

30. Νὰ σὲ χάσω τὸ χειμῶνα, νὰ σὲ 'βρῶ τὸ καλοκαῖρι. — Ἐπὶ καταρωμένων κακούργους.

31. Νὰ σὲ πλάσω ἀρκὰ γλὰ τὸ χειμῶνα.— Ἐπὶ δολίων.

32. Νὰ σὲ φτύσῃ σὲ φαρμακεύει.— Ἐπὶ κακεντρεχῶν.

33. Νὰ σὲ χαρῶ, δαμάσκηνο, 'σὰν τὸ νερὸ 'ς τὸ κόσκινο. — Εὐχὴ εἰρωνικὴ ἐν εἴδει κατάρας. Ἴδε καὶ τὴν 361 Τ.

34. Νὰ 'σκιάζετο ὁ λύκος τὸ χειμῶνα, ἔφτιανε καὶ καπερῶνα.— Ἐπὶ ἀτρομήτων περιφρονούντων πάντα κίνδυνον.

35. Νὰ σοῦ δείξω 'γὼ πόσ' ἀπίδια βάν' ὁ σάκκος. Καὶ

36. Νὰ σοῦ δείξω 'γώ, Ζαμπέτα, πῶς τὴν παίζουν τὴν τρουμπέτα.— Ἐπὶ τῶν ἀπειλούντων πονηροὺς καὶ ἀξίους ἀπειλῆς.

37. Νὰ σοῦ δώσω μιὰ 'ς τὸ δόξα πατρί, νὰ 'δῇς τὸ φῶς ἱλαρόν. — Ἐννοεῖ τὴν μετὰ σφοδρὸν ράπισμα σκοτιδινίασιν.

38. Νὰ σοῦ 'πῇ ὁ παππᾶς 'ς τ' αὐτί, κι ὁ διάκος 'ς τὸ κεφάλι (ἢ 'ς τὸ ριζαῦτι.)— Ἀρὰ πρὸς ταχὺν θάνατον.

39. Νὰ σοῦ 'πῶ τὸ κοντὸ καὶ τὸ δεμένο. — Ἐπὶ τῶν συντόμως καὶ ἀπαραλλάκτως ἐξηγουμένων.

40. Νὰ σὲ ζουλεύω 'ς τὴν ὥμορφη γυναῖκα, μὰ 'ς τὰ κέρδη χρονιά σου, καὶ χρονιά μου. — Ἐπιτίμησις πρὸς τοὺς καυχωμένους ἐπὶ ἀστάτοις κέρδεσι, καὶ οὐχὶ ἐπὶ σταθεροῖς κτήμασι.

41. Ν' ἀστράψῃ ἀπ' τοῦ Δαμαλᾶ, νὰ σοῦ κάψῃ τὰ μυαλά. —Κατὰ τῶν μὴ καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐνεργούντων περί τινος πράξεως.

42. Νά 'τανε ἡ ζήλια ψώρα, ἤθελε γεμίσ' ὁ κόσμος. Ἴδε Α. 189. καὶ Η. 62.

43. Νὰ τὸ 'δῶ, καὶ πάλι νὰ μὴ τὸ πιστέψω.— Ἐπὶ τῶν ἀμφιβαλλόντων εἰς πράγματα δύσκολα· μὲ τοῦτο συμφωνεῖ καὶ ἡ τοῦ Θωμᾶ ῥῆσις.

«Ἐὰν μὴ ἴδω τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, καὶ βάλω τὸν δάκτυλον εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, οὐ μὴ πιστεύσω».

44. Νὰ τὸν φυσήσῃς θὰ πέσῃ.— Ἐπὶ λίαν ἀδυνάτων.

45. Νὰ τό 'χῃς σκουλαρίκι 'ς τ' αὐτί σου. — Παραίνεσις πρὸς τὸ φυλάττειν τι σπουδαῖον αὐστηρῶς, καὶ οὕτως ὥστε νὰ μὴ λησμονῆται εὐκόλως.

46. Νὰ φᾶμε καὶ νὰ πᾶμε, νὰ πιοῦμε καὶ νὰ 'δοῦμε. — Ἐκ τῆς οἰνοποσίας καὶ λήθη ὑποσχέσεων γίνονται καὶ παρεκτροπαί.

47. Ν' ἀφήσωμε τὰ ἥμερα, καὶ νὰ κυνηγοῦμε τ' ἄγρια. Σαφ.

48. Νά 'χαμε, τί νά 'χαμε ἕνα γούργουρα 'ψημένο, καὶ τῆς γρηᾶς τὸ μυαλὸ ξεροτηγανισμένο. — Ἐπὶ ἀνοήτων καὶ γελοίων ἐπιθυμιῶν.

50. Νά 'χαν ἡ κουρούναις γνῶσι, νὰ σοῦ 'δίνανε καμπόσῃ. — Ἐπὶ εὐχομένων ἀδύνατα· καὶ ἐκ τοῦ γήρως παλιμπαίδων καταστάντων· οἱ δ' ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Ἀνδρὸς γέροντος ἀσταφὶς τὸ κρανίον».

51. Νά 'χα τὴ νιότη σου, καὶ νὰ μὴν εἶχα τὴν ὀκνηρία σου.— Σαφής.

52. Νά 'χα τὸ Πάσχα νά 'τρωγα, κι ἀπόπασχα νὰ 'φόρουνα. — Ἐπὶ τῶν στερουμένων τῶν ἀναγκαίων καὶ ἀρκουμένων εἰς μικρὰ καὶ εὐτελῆ.

53. Νά 'χα τὰ χρόνια σου, ἔφτιανα τὰ 'δόντια σου. Σαφής.

54. Νὰ χορέψῃ θέλ' ἡ κόρη, καὶ παπούτζια δὲν ἐφόρει.—Πρὸς

ἀπόρους καὶ πρὸς προφυλαττομένους ἔλλειψιν πράγματός τινος εἰς ἀποφυγὴν τοῦ προτεινομένου πράγματος.

55. Νέθε νέθε, ῥόκα μου, κατέβα ἀλεκάτη μου.—Ἐπὶ ὀκνηρῶν εἰς ἐργασίας προφασιζομένων.

56. Νέος ἀκαμάτης γέρος δυστυχής. Καὶ

57. Νέος ψεύτης γέρος κλέφτης.— Ἐπὶ τῶν κακῶς ἀνατεθραμμένων νέων, ὧν τὸ τέλος τοῦ βίου ἄθλιον.

58. Νέος θέλει τὰ ϛολίδια, καὶ τὸν ὕπνον ἀκαμάτης.Εὔληπ.

59. Νερὸ τοῦ χάρου κουβαλεῖ. Καὶ

60. Μαζεύει γραφάδαις.—Πρὸς τοὺς πλησίον τοῦ θανάτου. Ὁμοία ταῖς Λ. 26 καὶ Μ, 2.

61. Νηστεύ' ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ, γιὰ τὶ νὰ φᾶ δὲν ἔχει. Ἤ γιατὶ δὲν ἔχει πήτα.— Εἰς τοὺς ἐξ ἀνάγκης ἐγκρατευομένους.

62. Νηστικὴ ἀρκούδα, χορεύει ποτέ;— Ὁ ἄνθρωπος στερούμενος τῶν ἀπολύτων ἀναγκαίων, δὲν δύναται νὰ προβῇ ἀνέτως εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του.

63. Νηστικὸς περνᾷς, μὰ γυμνὸς ὄχι.—Ἐπὶ συμφορῶν ἀνεκτῶν καὶ μὴ ἀνεκτῶν, καὶ καθόλου ἐπὶ τῶν πενήτων τῶν προτιμώντων στερήσεις παρὰ νὰ ταπεινωθῶσι.

64. Νίψου κι ἀποφάγαμε.--Ἐπὶ φειδωλῶν ξενιζόντων ἄλλους.

62. Νοικοκύρης εἶσαι πετιμέζι (ἢ πιλάφι) τρῶς.— Ἐπὶ τῶν οἰκοιοποιούντων κατ' ἀρέσκειαν.

63. Νόμου φόβος, ἀφοβία μεγάλη.—Ὅτι ὁ κατὰ τοὺς νόμους πολιτευόμενος δὲν φοβεῖται τούτους.

«Ἀφοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους.»

64 Νόστιμα καὶ τὰ κάρδαμα, 'ς ὅποιον ἔχει πεῖνα. Οἱ δ' ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Γλυκαίνει λιμὸς κυάμους.»

65. Ντὰν' (ἀντὶ τί εἶν') τὰ μέγαρα ντάν' ἡ πόλις. — Ἐπὶ εὐήθων· διότι εὐήθης εἶναι ἡ παρὰ τοῦ Μεγαρέως γενομένη ποτε ἐξομοίωσις τῶν Μεγάρων μὲ τὴν Κωνσταντινόπολιν. Ἴδ. καὶ 14 Φ.

66. Ντράπου τὸν ἕνα, 'ντράπου τὸν ἄλλο, δὲν ἔκαμα παιδὶ μὲ τὸν ἄντρα μου.— Ὁ πολὺ ἐλευθέριος ἄνθρωπος χάνεται. Καὶ πρὸς τοὺς δικαιολογοῦντας τὴν ἀπὸ τὸ κακὸν τάσιν των, καὶ εἰς τοὺς πράττοντας αὐτὸ ἐξ ἀνοησίας.

67. Ντροπαλὸς διακονιάρης ἔχει τὸ σακκοῦλί του ἀδειανό. Ἴδε 58 Π. καὶ Ο. 560.

(Β'. 67.) Δουλευτὴς 'περήφανος πάντα πεινασμένος. — Ἐπὶ πτωχαλαζόνων, οἵτινες ἕνεκεν τούτου πένονται.

68. 'Ντροπὴ μιὰ χουζοῦρι (ἀνάπαυσις). — Ἐπὶ ὀκνηρῶν καὶ ἀναισχύντων.

69. 'Ντύσου, 'γδύσου, συλλογίσου, φάγε, πιὲ, *πέσε κοιμήσου. — 'Αναγομένη εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου.

70. Νύφη μου καματερὴ, κάθε Σάββατο βραδύ. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν τῶν προσποιουμένων ἐν ἀκαταλλήλῳ ὥρᾳ φιλοπονίαν. Ἴδε Α. 37 καὶ 38 καὶ 207, Ο. 6 καὶ 7 καὶ Π. 256—258.

71. Νύφη, ὄχι καθὼς ἤξερες, ἀλλὰ καθὼς ηὗρες. — Ὅτι ἕκαστος χρεωστεῖ νὰ συμμορφοῦται κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν τόπων ἢ τῆς συγγενείας. Ὅμοιον τούτου ἀπαντᾶται παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Μηδείᾳ Στίχ. 233—285.

«Εἰς καινὰ δ' ἤθη καὶ νόμους ἀφιγμένην,
Δεῖ μάντιν εἶναι, μὴ μαθοῦσαν οἴκοθεν,
Ὅτῳ μάλιστα χρήσεται ξυνευνέτῃ.»

72. Νύφη, πάτα μὲ τὸ δεξί. Ἡ

73. Νύφη τὸ δεξὶ ποδάρ' ἐμπρός· δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ πολυκαθίσω. — Πρὸς τοὺς μὴ ἔχοντας διάθεσιν εἰς ἐπιχείρημά τι.

74. Νυχτώνει 'ξημερώνει τὸ σχοινὶ μαζώνει. — Πρὸς τὸν πλησιάζοντα εἰς τὸ τέρμα τοῦ ματαίου βίου. Ἴδε τὴν 60.

75. 'Νωρὶς νὰ τὰ βάνῃς, κι ἀργὰ νὰ τὰ 'βγάζῃς. — Ἐπὶ φιλέργων.

1. Ἐξαγόρευε διαβόλους νὰ κάνῃς καλογέρους. — Ἐπὶ τῶν μὴ πειθομένων εἰς ὀρθὰς καὶ εἰλικρινεῖς παραινέσεις, πολλοὶ δὲ τούτων ἀντὶ εὐγνωμοσύνης ἀνταμείβονται δι' ἀχαριστίας.

2. Ξανθοῦ ποτέ σου μὴ πουλῆς, μήτε καὶ ν' ἀγοράζῃς, κι ἂν ἔλθῃ κ' εἰς τὸ σπῆτί σου μὲ μιᾶς νὰ τὸν ἐβγάλῃς. — Ἐπὶ δολίων.

«Τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον.»

Ἡ παροιμία αὕτη νομίζομεν ὅτι εἶναι πρόληψις μᾶλλον ἢ ὅτι ἐξ ὀρθότητος ἔλαβεν τὴν ἀρχήν της.

3. Ἐάπλωμα τῶν ποδιῶν τῆς κοιλιᾶς ἐλάφρωμα.—Ἐπὶ τῶν δι' ὀκνηρίαν πεινώντων.

4. Ξέναις ἔννοιαις, ξένοι πόνοι. Καὶ

5. Ξένα ῥοῦχα 'ντύνεσαι, 'γλήγορα τὰ 'γδύνεσαι. Ἴδε καὶ 493, 494 καὶ 506 Ο.

6. Ξένα χέρια γιὰ τὰ φείδια. Καὶ

7. Ξένος πόνος, 'ξέγδαρμα. Καὶ

8. Ξένος πόνος, ξένα δάκρυα.—Πρὸς τοὺς παρ' οὐδὲν λογιζομένους τὴν τῶν ἄλλων δεινοπραγίαν ἢ περιουσίαν. Ἴδε 11.

9. Ξένο βιὸς καλολογάριαστο.— Εἰς τοὺς περὶ ξένων πραγμάτων ἀποφαινομένους. Ἴδε καὶ 94 Τ.

10. Ξένο κῆπο εὔχου, ν' ἀνθήσῃ ὁ 'δικός σου. Σαφής. (Κρητικιά).

«Μελέτα τὰ καλά, ἵνα κτήσῃς καλά.»

11. Ξένο τρέφεις, λύκο τρέφεις· κι ἂν πεινάσῃ, θὰ σὲ φάγῃ. Ἴδε τὴν 396, Τ.

12. Ξεντεριασμένος κουρκοτὸς (ἑρπετὸν) τὸν ἄλλο κατατρέχει.—Εἰς τοὺς φθονοῦντας τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς. (Κυπριακή.)

13. Ξένου 'παινέψου, καὶ 'δικοῦ παραπονέψου.—Ἐπὶ τῶν διά τι στενοχωρουμένων, μόνοις δὲ τοῖς οἰκείοις, ἀνακοινούντων.

14. Ξένο ψωμὶ τρώγει, καὶ τὰ 'δόντια του λυπιέται.—Ἐπὶ τῶν ἐκ ξένων ἱδρώτων ζώντων, καί τοῦτο ὀχληρὸν ὑπολαμβανόντων· τοιοῦτόν τι ἐγίνετο, ὅτε ἐφορολογοῦντο ἐπὶ τουρκοκρατίας κατὰ τὸ λεγόμενον *ντὶς παρασί*.

15. Ξένο ψωμί, 'δικό του μαχαῖρι (ἢ 'δόντια)— Εἰς παράσιτον.

16. Ξέραινε τὸ χορτάρι σου, ὅσον ὁ ἥλιος καίει.— Νουθετική, ὅπως ἐκτελῶμεν ἐν καιρῷ τὰ χρέη μας.

17. Ξεραίνει καὶ τὸ σκατό του καὶ τὸ κάνει παξημάδι. — Ἐπὶ τῶν λίαν φιλαργύρων.

18. Ξέρεις νὰ κλέψῃς; Μὰ ξέρεις καὶ νὰ τὸ κρύψῃς;— Ἐπὶ τῶν κατορθούντων τι καὶ ἀγνοούντων νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἄλλως βλάπτονται.

19. Ξέρ' ἡ κλῶσσα πῶς πατεῖ τὰ πουλιά της. Καὶ

20. Ἔχουσι τὴν γνῶσιν οἱ φύλακες. Καὶ

21. Ξέρ' ὁ μάστορας ποῦ θὰ καρφώσῃ τὸ καρφί.— Πρὸς τοὺς ἐπισταμένους τὸ ἔργον των.

22. Ξέρ' ἡ μάνα μας νὰ φτιάσῃ πήτα, μὰ 'σὰν ἔχ' ἀλεῦρι. Καὶ

23. Ξέρω καὶ σφυρῶ μὰ δὲν ἔχω πρόβατα. — Ὅτι ματαία ἡ τέχνη εἰς τοὺς στερουμένους τῶν ἀπαιτουμένων μέσων. Σχετ. πρὸς τὸ τοῦ Ἀρχιμίδ.

«Δός μοι πᾶ στῶ καὶ τὰν γᾶν σοι κινήσω.»

24. Ξέρ ἡ πάππια 'ποῦ 'ν' ἡ λίμνη. Καὶ

25. Ξέρ' ὁ βλάχος τ' ἔχ' ὁ τράστος (ἡ πήρα.) — Ἐπὶ ἀγροίκου καὶ ἀπολιτεύτου, καὶ τ' ἀνάπαλιν, πρὸς εἰδότας τί πράττουσι. Ἴδε καὶ 221 Γ.

26. Ξέρ' ὁ Θεός, ποιὸ δέντρο μαραίνει. — Ὅτι ἅπασαι αἱ τοῦ Θεοῦ ἀποφάσεις ἀκατανόητοι εἰσί.

27. Ξέρ' ὁ μπουρμᾶς, τ' εἶν' ὁ κουρμᾶς. Καὶ

28 Ξέρ' ὁ Γιάννης τ' ἔχει 'ς τὸν τορβά του. Ἴδε τὴν 25.

29. Ξέρ' ὁ σκύλος τὸν ἀφέντη του.— Ἐπὶ τῶν δεικνυόντων ὑπακοὴν εἰς τοὺς μεγαλητέρους.

30. Ξέρ' ὁ τσουκαλᾶς 'ποῦ κολλᾷ τ' αὐτιά. Καὶ ἄλλως.

31. Ὅπου θέλ' ὁ τσουκαλᾶς κολλᾷ τ' αὐτιὰ τοῦ τσουκαλιοῦ.— Εἰς ἐμπείρους καὶ στρεψοδίκους.

«Ξέυρει ὁ κεραμεὺς ποῦ τὴν λαβὴν νὰ βάλῃ».

32. Ξεροκοκκίνισμα ἡ προσωπίδα του δὲν τὸ 'ξέρει. — Εἰς ἀναίσχυντον.

33. Ξεσκούδησε τ' αὐτιά σου, κι ἄνοιξε τὰ κανιά σου. — Ἐπὶ ἀπροσέκτων.

34. Ξετσιπωμένα (ἀναιδῆ) μάγουλα, ἀπὸ μακρυὰ νὰ βλέπῃς. — Διότι τῶν ἀναιδῶν καὶ κακοήθων ἀνθρώπων καὶ ἡ ἁπλῆ σχέσις βλάπτει. Σχετ. τῇ 184.

35. Ξεφάντωνε, ξεφάντωνε· ἄδειασε τὸ πουγγί μας.—Ὅτι αἱ συχναὶ διασκεδάσεις καὶ πολυφαγίαι προξενοῦν βεβαίως καὶ δυστυχίας. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 20. Λ.

36. Ξηρακιανὸς γάδαρος, 'ξαλειμμὸς 'ς τὸν ἀχυρῶνα. —Ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν καὶ πολυφάγων ἀνθρώπων. (Ψειραία).

37. Ξούρισε τ' αὐγό, καὶ πάρε τὸ μαλλί του. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν μηδὲν ἐχόντων.

«Ὠὸν τίλλειν». Γαλλιστὶ δὲ

Tondre sur un oeuf. Ἴδε καὶ τὴν 129.—132 Π. καὶ 87 Σ.

38. Ξύετ' ἐκεῖ 'ποῦ δὲν τὸν τρώγει.— Ἐπὶ τῶν ἐπεμβαινόντων εἰς τὰ ἀλλότρια.

39. Ξύλα κούτσουρα, δαυλιὰ καμένα.— Πρὸς τοὺς μὴ φυλάττοντας συνέχειαν τῆς διαλέξεως αὐτῶν.

40. Ξυνὰ τοῦ 'βγῆκαν τὰ γέλοια. — Ἐπὶ τῶν ζημιουμένων πολυτρόπως ἐκ πραγμάτων φαινομένων κατ' ἀρχὰς ἐπωφελῶν καὶ εὐχαρίστων.

41. Ξύνει κοιλίαις καὶ κάνει φανάρια (ἢ μαχραμάδες.—Ἐπὶ τῶν θελόντων ν' ἀπατήσωσι δι' ἐπιχειρημάτων ψευδῶν τοὺς ἄλλους. Ἴδε καὶ 118 Π.

42. Ξύνε, ξύνε τὸν καλό μου· ἐζαλίσθηκ' ὁ μυαλός μου.—Ὅτι ἡ ἀδιάλειπτος προσήλωσις πρός τι ἐπάγει βλάβην.

43. Ξυνὸ κρασὶ, βρώμιο ψάρι. — Εἰς τοὺς ἐν οὐδεμιᾷ ἀρετῇ μετοχὴν ἔχοντας.

44. Ξύπνα πεθερὰ, νὰ σὲ ξεκονιδιάσω. — Ἐπὶ τῶν παρ' ὥραν ποιούντων τι.

45. Ξύσου καὶ κακοπόρεψε, τὴν πασχαλιὰ ἀλλάζεις. — Ἐπὶ τῶν χαμερπῶν καὶ διαβιούντων κακῶς.

Ο.

1. Ὁ ἀγουροφᾶς 'κέρδησε τὸν ὡριμοφᾶ. — Ὅστις προλαμβάνει, ἂν καὶ ἀκαίρως, ὠφελεῖται πλειότερον ἀπὸ τὸν ἀναμένοντα τὸν ἁρμοδιώτατον καιρόν. Ἴδε καὶ τὴν 173 Κ.

2. Ὁ ἀετὸς μεγάλα πουλιὰ κυνηγάει — Ὁμοία τῇ 274, καὶ Α. 30.

3. Ὁ ἅϊ Μηνᾶς ἐμήνυσε, πούλια μὴ 'ξημερώσῃ.— Ἀστρονομικὴ παραίνεσις δηλοῦσα τὴν ἀποχώρησιν τοῦ χειμῶνος.

4. Ὁ ἀκαμάτης ἄνθρωπος τὸν κλέφτη ἀπερνάει..— Διότι «Πᾶς γὰρ ἀεργῶν ἀνὴρ, ζῷη κλοπήμων ἀπὸ χειρῶν».

5. Ὁ ἀκαμάτης, γιὰ τὸ καλό του διπλᾶ πλερώνει τὸ ῥέφενέ του (μερίδιόν). Εὔληπτος.

6. Ὁ ἀκαμάτης δὲν τρώγει τ' ἀμύγδαλα γιὰ νὰ μὴ τὰ σπάσῃ. Καὶ

7. Ὁ ἀκαμάτης καὶ τὸν παρά του χαρίζει, γιὰ νὰ μὴ κουρασθῇ. Ἡ ἀρχὴ ταύτης ἔχει ὡς ἑξῆς.

Ὀκνηρός τις ὤφειλεν εἰς ἕτερον ὅμοιον δηνάριον, ὅπερ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπήντησεν αὐτῷ· ἰδοὺ τὸ δισάκκιόν μου, ἄνοιξον, καὶ λάβε ὅπερ ἐν αὐτῷ ἔχω δηνάριον· οὗτος δὲ ἀφεὶς αὐτὸ καὶ ὑπολαβὼν εἶπε· πήγαινε 'ς τὸ καλὸ, οὐδὲν μοὶ ὀφείλεις, εἰμὶ πληρωμένος· τοῦτο δὲ ἐλέχθη παρ' ἑκατέρων, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κόπου, ὃν ἐνόμιζον ἀφόρητον. Ἴδε Α. 37 καὶ 38, Ε. 207, Π. 72 καὶ Τ. 117.

8. Ὁ ἀκαμάτης εἶν' ἀδελφὸς τοῦ ζητιάνου. Σαφής.

9. Ὁ ἀκριβὸς διπλᾶ πλερώνει. Εὔληπτος.

10. Ὁ ἀμαθὴς εἶναι κ᾽ αὐθάδης.— Ἐπὶ τῶν ἐπιχειριζομένων τολμηρῶς πᾶσαν ἐπιχείρησιν, ἣν ἀγνοοῦσι. — Ταύτην καὶ ὁ Θουκυδίδης ἐξηγεῖ κάλλιστα Βιβλ. Β'. § 40.

«Ἀμάθεια μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει».

11. Ὁ ἀμίλητος τρελλὸς γιὰ φρόνιμος 'πέρασε. — Ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων ὡς χρησίμων, ἐν ᾧ πράγματι δὲν εἶναι τοιοῦτοι· καὶ ὅτι πολλάκις ἡ ἐξωτερικὴ τῶν πραγμάτων ὄψις μᾶς ἐξαπατᾷ τοσοῦτον, ὥστε σχηματίζομεν σφαλερὰς περὶ αὐτῶν ἰδέας. Ἴδε τὰς σχετ. 179, καὶ Α. 408 καὶ 409.

12. Ὁ ἀνάλατος ἀλατίζεται. μὰ κ᾽ ὁ ἁρμυρὸς ζαλίζεται.— Ὅτι ὁ ἤπιος συμμορφοῦται τοῖς πλησίοις, ὁ δὲ δριμὺς βλάπτει μᾶλλον ἑαυτόν.

13. Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ 'πίσω, καὶ τὸ βασιλιὰ 'βρίζει. Σαφής.

14. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πιὸ δυνατὸς ἀπ' τὸ σίδερο, καὶ πιὸ ἀδύνατος ἀπ' τὸ γυαλί.— Δηλαδὴ ὑποφέρει τὰ πάνδεινα ἐνίοτε ἀνεπιβλαβῶς, καὶ τ' ἀνάπαλιν, μικρὰ περίστασις ἢ κακόν τι τὸν ἀφανίζει.

15. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι καθρέφτης τοῦ ἀνθρώπου. Σαφής

16. Ὁ ἄνθρωπος ὁ μοναχὸς καὶ 'ς τὸ φαγεῖ περνᾷ κακά. — Σαφής. Πλὴν τῶν μοναχῶν κληρικῶν.

17. Ὁ ἄνθρωπος συλλογίζεται, κ᾽ ὁ Θεὸς μοιράζει. Καί

18. Ὁ ἄνθρωπος τὸ ἐννοεῖ κ᾽ ὁ Θεὸς τὸ οἰκονομεῖ. Σαφής. Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουν.

L' homme propose et Dieu dispose. Οἱ δὲ Ἰταλοί.

L' uomo pensa e Dio dispensa. Ἴδε Α. 220 καὶ 221

19. Ὁ ἄνθρωπος ὑψώνει κ᾽ ὁ Θεὸς ἰσάζει. — Ὅτι ὅλαι αἱ ἀνθρώπιναι ἐπιχειρήσεις καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῶν χάνονται μετὰ παρέλευσιν τοῦ χρόνου. Τὸ ἀκόλουθον ἀρχαῖον δίστιχον ἐφαρμόζεται κάλλιστα εἰς τὴν παροιμίαν ταύτην, ἥτις δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἄλλως πως· ὅτι αἱ τοῦ ἀνθρώπου πράξεις ἐπικρίνονται ἀπὸ τὴν ἐπερχομένην γενεάν.

«Ψήχει καὶ πέτρην ὁ πολὺν χρόνος, οὐδὲ σιδήρου φείδεται,
ἀλλὰ μιῇ πάντ' ὀλέκει δρεπάνῃ». Ἴδε καὶ 220—221 Α.

20. Ὁ ἀνόητος ἔχει μωρολογιὰ, κ᾽ ἡ καρδιά του θὲ πολλά. —Ὅτι οἱ ἄφρονές εἰσι λαλίστατοι, καὶ ἐπιθυμοῦσι τὰ ἀδύνατα πάντοτε.

21 Ὁ ἀνόητος μουσαφίρης (ξενιζόμενος ἢ φιλοξενούμενος):

κάμνει ἰκράμι (περιποίησιν, τουρκικὴ λέξις) τοῦ νοικοκύρη. — Ἐπὶ τῶν κούφων καὶ δεικνυόντων εὐήθειαν.

22. Ὁ ἄντρας εἶν' ἀπὸ φωτιὰ, ἡ γυναῖκα ἀπὸ στουπί. κι ὁ διάβολος καταφτάνει καὶ φυσάει. —Ἐπὶ τῶν συνδιαιτωμένων, εἰς ὃν ἕκαστον φύσει ὑπάρχουσιν ἐλαττώματα, ἅπερ ὑπό τινος ἔξωθεν συνδαυλιζόμενα ἐπάγουσιν τελείαν καταστροφήν.

23. Ὁ ἄντρας ἔλεγε μὲ τὸ δρεπάνι θερίζουν τὸ στάρι, κ' ἡ γυναῖκα, μὲ τὸ ψαλλίδι, καὶ τὴν ἔσυρνε τὸ ποτάμι. —Ἐπὶ τῶν ἀσυμφόνως ἐνεργούντων καὶ βλαπτομένων ἐκ τούτου. Ἴδε καὶ τὰς 72—74.

24. Ὁ ἄντρας μὲ τὸ τσουβάλι, κ' ἡ γυναῖκα μὲ τὸ κουτάλι. —Ἐπὶ δαπανηρῶν καὶ ἀσώτων γυναικῶν.

25. Ὁ ἄντρας μου γιὰ ρούμπαλα, κ' ἐγὼ γιὰ πανηγῦρι. Ἴδε Α. 67.

26. Ὁ ἀποθαμμένος φθόνο δὲ φοβᾶται. — Ὅτι ὁ ἀποθανὼν ἀφθόνητος, ὡς καὶ ὁ Περικλῆς εἰς Θουκυδ. Βιβλ. Β'. § 45 ἀναφέρει.

«Τὸν γὰρ οὐκ ὄντα πᾶς εἴωθεν ἐπαινεῖν. Φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσιν πρὸς τὸν ἀντίπαλον» Ἴδε καὶ Θεόκρ. Βιβλ. Β'. § 45.
«Δεινὸν γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἐσμὲν εὐκλεεῖ ζῶντι φθονῆσαι, καὶ θανόντα δ' αἰνέσαι»

Πρὸς δὲ καὶ ὁ ποιητὴς Lebrun τὸ ἀκόλουθον δίστιχον.

On n' aime que la gloire absente
Les yeux sont ingrats et jaloux.

27. Ὁ ἀράπης τὸν ἀράπη, μαυροτζούκαλο τὸν λέγει.—Ἐπὶ τῶν κακιζόντων ἄλλους δι' ἐλαττώματα, ἅπερ αὐτοὶ κέκτηνται.

28. Ὁ ἀργαστηριάρης (ἔμπορος) πρέπει νὰ χῃ κοιλιὰ μεγάλη, καὶ τρύπια αὐτιά. Καὶ

29. Ὁ Ταβερνάρης πρέπει νἄχῃ κοιλιὰ 'σὰν τὸ βαγένι του. —Ὅτι πρέπει νὰ ὑπομένωμεν πολλὰ πράγματα, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν ἕνα σκοπόν. Ἴδε καὶ Τ. 117.

30. Ὁ ἀργὸς κάθε μέρα τό 'χει γιορτή. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ.
«Ἀργεῖν αἰὼν ἑορτή.»

31. Ὁ ἄσπρος καὶ μαῦρος πειρασμὸς, ἀπὸ τὸ πέρασμα φαίνεται. Ἴδε τὴν 641.

32. Ὁ ἀτυχὴς (ἢ ὁ φτωχὸς) καὶ 'ς τὰ ῥάδ' ἂν πέσῃ, σπάζει τὴ μύτη του. Σαφεστάτη.

33. Ὁ αὔγουστος ἐπλάκωσε, ἡ ἄκρα τοῦ χειμῶνος. Εὔληπτ.

34. Ὁ βαθὺς ποταμὸς κρότον δὲν κάνει.— Ἐπὶ μικρονόων καὶ ἐπιπολαίων ἀνθρώπων.

35. Ὁ βλάχος, ἂν δὲν τοῦ πάρουν τὸ σκιάδι, δὲν πληρώνει τὸ κουμέρκι (τελωνειακὸν δικαίωμα).— Ἐπὶ τῶν ζητούντων ν' ἀποφύγωσι τὰς νομίμους ὑποχρεώσεις των καὶ ὑποπιπτόντων εἰς ταύτας μὲ μείζονα βλάβην αὐτῶν. Σχετ. τῇ 568 Τ.

36. Ὁ βλάχος, ἄρχων κἂν γενῇ, πάλιν πριτσιαῖς (προβάτιον κόπρον) μυρίζει. — Εἰς χωρικοὺς πεφυσιωμένους, οἵτινες καί τοι πλουτισθέντες καὶ ἐν ἀξιώμασι ζῶντες, πάλιν σώζουσιν ἴχνη τῆς ἀγροίκου αὐτῶν συνηθείας. Ἴδε 296, Δ. 153 καὶ 154 καὶ Χ. 60—63.

37. Ὁ βρεμμένος ἀπ' τὴ βροχὴ δὲ φοβᾶται. — Ὁ παθὼν δὲν φοβεῖται ἀπὸ τὸ αὐτὸ πάθος. Ἴδε καὶ Τ. 246.

38. Ὁ βουρκόλακας ἀπὸ τὴ γενιά του τρώγει. Καὶ

39. Ὁ βουρκόλακας (ἢ ὁ διάβολος) τὴ σειριά του κυνηγάει. Καὶ

40. Ὁ βουρκόλακας ὄντας βουρκολακιάζῃ, πρῶτ' ἀρχίζει νὰ τρώγῃ τὰ γένεια του.— Ὅτι ὁ κακὸς τοὺς συγγενεῖς καὶ οἰκείους του πρώτους κακοποιεῖ.

«Ἀφ' ἑστίας ἀδικεῖν. Καὶ
«Ἐκ τῶν οἰκείων τὰ βέλη.»

41. Ὁ γάδαρος 'σὰ γεράσῃ σπᾷ τὸ σαμάρι. Σαφής.

(Β'. 41). Ὁ γάδαρος τὸ Μάρτη γκαρίζει. — Ἐπὶ τῶν ἐγκαίρως πραττόντων τι.

42. Ὁ γάδαρος φέρνει τὰ κρυφά. — Ἐπὶ τῶν αναξίως τι ἐμπιστευομένων ἄλλοις.

43. Ὁ γάδαρος ψοφᾷ 'ς τὸ βουνὸ κ' ἡ ζημιὰ πάει 'ς τὸ σπῆτι. Ἴδε Η. 95 καὶ Σ. 155.

44. Ὁ γάμος εἶναι σάκκος, 'ποῦ 'ναι κλεισμένα φείδια, κ' ἕνα χέλι, ποιὸς νὰ βάλλῃ τὸ χέρι του; — Ὅτι οἱ γάμοι ἐγκυμονοῦσι μεγίστας δυσχερείας μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρηται καὶ καλὸν ἡ ἀγαθὴ καὶ καλὴ γυνὴ, ἥτις εἶναι δυσεύρετος σήμερον διὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους καὶ διὰ τὸ ἀνάγωγον ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἰσχυρογνῶμον.

45. Ὁ γαμπρὸς καὶ τὸ πεπόνι κ' ἡ κοιλιὰ πολλοὺς λαθόνει.—Ἐπὶ πραγμάτων ὑπονοήτων καὶ δυσκόλων.

46. Ὁ γάτος γιὰ τὸ φαεῖ του 'βγάζει κάποτε τὸ μάτι τ' ἀφεντικοῦ του.—Ἐπὶ τῶν ὑπερασπιζομένων ἑαυτοὺς ἐν ἀνάγκῃ.

47. Ὁ γεννηθεὶς 'ς τὴ φυλακὴ τὴ φυλακὴ θυμᾶται. — Ἡ πρώτη παιδικὴ ἀνατροφὴ δυσκόλως ἀποβάλλεται.

48. Ὁ γέρος κι ἂν στολίζεται, 'ς τ' ἀνήφορο γνωρίζεται. (Τηνία). Ἴδε τὴν 47 Η.

49. Ὁ γεωργὸς θέλει βροχὴ, κι ὁ κεραμᾶς τὴ ξέρα (ξηρασίαν).—Ὅτι ἕκαστος ἐπιδιώκει τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον.

«Οὐδὲ ὁ Ζεὺς, οὔθ' ὕων πάντας ἁνδάνει, οὐδ' ἀνέχων.»

50. Ὁ Γιάννης κερνᾷ, κι ὁ Γιάννης πίνει.—Εἰς τοὺς πράττοντας δι' ἑαυτοὺς μόνον.

51. Ὁ γιατρὸς εἶναι καὶ πνεματικός. — Ἐπὶ τῶν ἐξηγουμένων τὰς λύπας καὶ ἀνακουφιζομένων.

52. Ὁ Γιῶργος καὶ τὰ παπούτζια σου γίνονται δυὸ ζευγάρια.—Ἐπὶ ἀνικάνων καὶ εὐήθων.

53. Ὀγλήγορα ξελιέτ' ὁ κόμπος.—Ὅτι καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα πρέπει νὰ προσέχωμεν.

54. Ὁ γλυκὺς λόγος 'βγάζει τὸ φεῖδ' ἀπὸ τὴν τρούπα. Σαφής.

55. Ὅγοιος γελάσει καὶ γιοματίσει, δὲ θὰ δειπνήσῃ. — Ἐπὶ τῶν ἅπαξ δυναμένων ἀπατῆσαί τινα.

56. Ὅγοιος κόφτει τὰ ξύλα 'ς τὸ κακὸ λόγκο ἡ ῥάχι του τὸ 'ξέρει. Σαφής. (Πελοποννησιακή).

57. Ὅγοιος φυλάει τὸ μύλο, ἀλέθει.— Ὁ προνοῶν ὠφελεῖται. Ἴδε καὶ τὴν 515.

58. Ὁ Γρηγόρης ἐγρηγόρα κι ὁ Μελέτης ἐμελέτα,
Κι ὁ Γρηγόρης μας ἐπῆρε τοῦ Μελέτη τὴ γυναῖκα.

Ὅτι οἱ γρηγοροῦντες ἐπιτυγχάνουσι πολυτρόπως, οἱ δὲ ῥάθυμοι βλάπτονται καὶ ζημιοῦνται. (Θρᾳκική).

59. Ὁ δαρμένος πληρώνει τὸ πρόστιμον.— Ἐπὶ μωρῶν καὶ σχολαστικῶν, ὡς ποτε συνέβη εἴς τινα ἀσθενῆ, ὅστις παραγγελθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ νὰ φάγῃ ζωμὸν καὶ πτερύγιον ὀρνιθίου μόνον, ἀπεκοιμήθη· οἱ δὲ θεράποντες κατέφαγον ὁλόκληρον τὸ ἤδη ἑτοιμασθὲν γεῦμα· ἐγερθέντα δ' ἔπεισαν ὅτι οὗτος τὸ εἶχε φάγει· ὥστε ἠναγκάσθη ὡς βαρυστομαχῶν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ νὰ λάβῃ φάρμακα καὶ περιορισθῇ εἰς ἑβδομαδιαίαν αὐστηρὰν δίαιταν.

60. Ὁ διάβολος γίδια δὲν εἶχε, καὶ γάλα 'πούλαε.— Ἐπὶ τῶν ἐμπορευομένων τοὺς τῶν ἄλλων καρπούς.

61. Ὁ διάβολος διαβολόπουλα γεννάει. Σαφής.

«Κακοῦ κόρακος, κακὸν ᾠόν».

62. Ὁ διάβολος δουλειὰ δὲν εἶχε καὶ παιδιὰ ἔπιανε καὶ *τζιμποῦσε. — Ἐπὶ τῶν φύσει κακοποιῶν καὶ ἀναζητούντων οἷον δήποτε ἔργον.

63. Ὁ διάβαλος ἔχει πολλὰ ποδάρια.— Ὅτι τὸ κακὸν ταχέως παρουσιάζεται.

64. Ὁ διάβολος κάποτε σοῦ πέρνει καὶ τὴν τέχνη καὶ τὰ γνῶσι. — Ὅτι οἱ ἐκ κακίας ἄνθρωποι συχνὰ σφόδρα πτωχοῦνται.

65. Ὁ διάβολος, ὅτα γεράσῃ, πνευματικὸς γίνεται. Καὶ

66. Ὁ διάβολος, ὅτα φτωχαίνῃ, κουμερκιάρης (τελώνης) γίνεται. — Εἰς τοὺς πεσόντας εἰς ἔνδειαν, καὶ μετερχομένους ἄτιμόν τι ἔργον πρὸς τὸ ζῆν. Ἴδε 15 Δ. 259 Κ.

67. Ὁ διάβολος πουλεῖ τυρὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ γίδια.—Ὁμοία τῇ ἄνω 60.

68. Ὁ διάβολος σφαλᾷ μιὰ πόρτα, κι ὁ Θεὸς ἀνοίγει δέκα. —Ὅτι ἡ μὲν κακία καὶ ὁ φθόνος βλάπτει, ὁ δὲ Θεὸς ὠφελεῖ πλουσίως τοὺς βλαπτομένους.

69. Ὁ δίκαιος δὲ φοβᾶται ἀπὸ τὰ κακὰ λόγια 'π' ἀκούει. —Σαφής. Ἴδε Κ. 3, Σ. 137 καὶ Τ. 97.

70. Ὁ διψασμένος πίνει μὲ σιωπή.— Ὅτι οἱ φρόνιμοι φυλάττουν τὰ μυστήρια μὲ ἄκραν σιωπήν.

«Πίνειν διψῶντα σιωπῇ».

71. Ὁ ἕνας μῆνας τρέφει τοὺς δώδεκα. Ἴδε τὴν 116 καὶ Ε. 285.

72. Ὁ ἕνας ὄρτσα, κι ὁ ἄλλος φόρτσα. Καὶ

73. Ὁ ἕνας σκόρδο, κι ὁ ἄλλος κρομύδι. Καὶ

74. Ὁ ἕνας τὰ ξεῖ, κι ὁ ἄλλος τ' ἁλατίζει. Ἴδε τὴν 23.

75. Ὁ ἕνας 'σὰν κανένας.

«Εἷς οὐδείς». Καὶ

«Εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνήρ». Ἔχει δὲ ἡ παροιμία καὶ τὸ νόημα τῆς ἀρχαίας.

«Εἷς ἀνὴρ οὐ πάνθ' ὁρᾷ».

76. Ὁ ἔρωτας εἶναι τυφλός, κι ἀνοιχτομμάτας πλάνει. Σαφ.

«Τυφλοῦται ὁ φιλῶν περὶ τὸ φιλούμενον».

77. Ὁ ἐχθρὸς 'σὰν φεύγει, δός του τόπο νὰ περάσῃ. — Διότι τῶν κακοτρόπων καὶ ἡ συνάντησις ἐπιζήμιος καὶ βλαβερά. Ἴδε καὶ Μ. 211.

78. Ὁ ζευγίτης κάθε χρόνο ἔχ' ἐλπίδα νὰ πλουτήσῃ. —Ἐπὶ ἀπόρων ἐλπιζόντων ἀεὶ εἰς τὸ ἐπιὸν ὄφελος.

«Ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωτα πλούσιος».

79. Ὁ ζήτουλας ζητᾷ καὶ δὲ δίνει.—Οἱ δ' ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Ἔλεος ἔλεον οὐχ εἶδε».

80. Ὁ ζουρλὸς ζουρλαίνει κι ἄλλους.—Ἐπὶ μωρῶν καὶ παραφρόνων ποιούντων καὶ ἄλλους παραφρονεῖν.

81. Ὁ ζουρλὸς τὸ βουρλισμένο 'σὰν τὰ 'μάτια του τὸν ἔχει. Ἴδε τὰς κάτωθι 109 καὶ 110.

82. Ὁ ἥλιος μὲ τὸ λύχνο δὲ δείχνεται. Τὰ πασίδηλα δὲν ἔχουν ἀνάγκην τῶν εὐτελῶν ἀποδείξεων.

83. Ὁ ἥλιος 'βγαίνει κι ὁ κόσμος τὸν θωρεῖ. Καὶ

84. Ὁ ἥλιος 'σὰν 'βγαίνει, 'βγαίνει γιὰ πολλούς.— Ἐπὶ τῶν φύσει τῶν αὐτῶν πραγμάτων κοινωνούντων.

«Καὶ φαύλοις κ' ἀγαθοῖς ἄστυ ἀγυιὰς οἴγει».

85. Ὁ ἦχος κάνει τὴ φωνή, καὶ ἡ φωνὴ τὸν ἦχο. — Ἐπὶ τῶν ζωηρῶς καὶ μεγάλα ἐκφραζομένων καὶ ἀποκαθιστώντων τὸν ἁπλοῦν λόγον ὕβριν, ὅθεν πολλάκις γεννῶνται ἔριδες. Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουν.

C' est ce ton qui fait la chansons.

86. Ὅθε 'βγαίν' ὁ λόγος, 'βγαίνει κ' ἡ ψυχή. — Ἐπὶ τῶν φυλασσόντων τοὺς λόγους καὶ ὑποσχέσεις των.

87. Ὁ Θεὸς δὲν εἶν' ἀρβανίτης, ἀλλὰ δικαιοκρίτης.— Ὅτι ὁ Θεὸς εἰ καὶ χρονίως κολάζει ὅμως καὶ τιμωρεῖ δεόντως τοὺς ἀδικοῦντας· διὸ καὶ τὸ ῥητὸν

«Ὁ Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν ἀλησμονεῖ».

88. Ὁ Θεὸς δίνει τροφὴ 'ς τὰ πουλιὰ μὰ δὲν τὴ βάνει 'ς τὴ φωλιά. Καὶ

89. Ὁ Θεὸς δίνει τὸ ντέρτι, (πάθος)· ὁ Θεὸς καὶ τὸ ντερμάνι (δύναμιν). Σύμφωνος τῇ

«Ἐκ Θεοῦ τὰ πάντα».

90. Ὁ Θεὸς εἶναι καλὸς ἐργάτης, μὰ θέλει καὶ τὴ βοήθειά μας. Ἴδε Α. 16 καὶ 17 καὶ 66 Χ.

91. Ὁ Θεὸς εἶναι τεχνίτης, τοὺς μεγάλους ταπεινώνει,
Καὶ τοὺς ταπεινοὺς ὑψώνει.

Καὶ ὅμως τὴν θείαν αὐτὴν ῥῆσιν, οὐδαμῶς λαμβάνουσιν οἱ ἄνθρωποι ὑπ' ὄψιν ἐν τοῖς πράγμασι, φανταζόμενοι οἱ ἄθλιοι ὅτι θὰ διατηρήσωσιν τὸ ὅ κατέχουσιν ὑψηλὸν ἀξίωμα αἰωνίως.

92. Ὁ Θεὸς εἶναι 'ψηλά, μόνο βλέπει χαμηλά. Ἴδε ἄνω 87.

«Ζεὺς γὰρ κατῄει χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας».

«Ὀψὲ Θεῶν ἀλέουσι μῦλοι, ἀλέουσι δὲ λεπτά».

93. Ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ χαλάσῃ δυὸ σπήτια καὶ 'χάλασε ἕνα. — Ἐπὶ κακούργων μὴ ἐν τῷ ἅμα κολαζομένων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

94. Ὁ Θεὸς καὶ ὁ γείτονας. — Ὅτι τὰ ἐν κρυπτῷ γινό-

μενα κακουργήματα τὸν Θεὸν οὐ λανθάνουσιν, ἅμα δὲ καὶ οἱ γείτονες αὐτοῦ.

«Ὀξύτερον οἱ γεῖτονες βλέπουσι τῶν ἀλωπέκων». Ἴδε καὶ 156 κάτωθι καὶ 310 Α.

95. Ὁ Θεὸς καὶ τὰ ροῦχα μοιράζῃ καὶ τὸ κρύο—Ὅτι ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ προνοεῖ περὶ πάντων.

96. Ὁ Θεὸς κρύβεται 'ς τὴ φτώχια.— Ἐπὶ τῶν ἀπροστατεύτων παρὰ τῶν ἐπιγείων ἀρχόντων, καὶ ἐχόντων μόνον τὸν Θεὸν βοηθόν.

97. Ὁ Θεὸς μὲ τό 'να χέρι σὲ μπατζίζει, καὶ μὲ τ' ἄλλο σὲ χαϊδεύει. Κατὰ τὸ παλαιὸν

«Οἷς μὲν δίδωσι, οἷς δ' ἀφαιρεῖται Θεός». Καὶ τὸ ἑξῆς.

«Τῇ μὲν δίδωμι χειρί, τῇ δὲ λαμβάνω».

98. Ὁ Θεὸς μὲ τὸν πάγο δροσίζει, καὶ μὲ τὴ δροσιὰ καίει.— Ὅτι

«Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ».

99. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ ἀπὸ μπούκα τουφεκιοῦ, κι ἀπὸ πόδι μουλαριοῦ. — Ὅτι πρέπει νὰ προφυλαττώμεθα διαφόρως καὶ πολυτρόπως ἀπὸ προφανεῖς κινδύνους.

100. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ ἀπὸ τυφλοῦ ξυλιά, καὶ ἀπὸ κουτσοῦ *καβάλα. — Περὶ τῆς τελευταίας ἐννοίας οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ».

101. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ ἀπὸ καινούργιο μάστορα, κι ἀπὸ παλιὸ ταβερνάρη (οἰνοπώλην). Ὁμοία ταῖς 308 καὶ 309 Α.

102. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ ἀπὸ μουφλούζη (χρεωκόπον) Ἑβραῖον.— Ὅτι ἕκαστος ὀφείλει ν' ἀποφεύγῃ τὰ συναλλάγματα μὲ ἐκείνους, οἵτινες ἐδυστύχησαν, καὶ οἱ ὁποῖοι ὑποφέρουν.

103. Ὁ Θεὸς ὀρφανὰ κάνει, ἄμοιρα δὲν κάνει. — Οἱ παραμυθούμενοι καὶ συλλυπούμενοι ἀπορφανιζομένοις.

104. Ὁ Θεὸς 'σὰν ὀργισθῇ (ἢ καταρασθῇ) τὸ μύρμηγκα, τοῦ δίνει φτερὰ καὶ πετᾷ. — Ἐπὶ ἀδυνάτων ἀνθρώπων καὶ προπετῶν καταστρεφομένων ἐκ τῆς ὑπερηφανείας των· ὡς καὶ ὁ καταλλήλως φερόμενος στίχος.

Ὁ μύρμηγκας τοὺς πτέρυγας εὐτύχημα νομίζει,
Σημεῖον δὲ τοῦ τέλους του ὅτ' εἶναι δὲν γνωρίζει. Καὶ

«Μωραίνει Κύριος οὓς βούλεται ἀπολέσαι».

105. Ὁ Θεὸς συγχωρέσει τὸν πρῶτον, κι ἀνάθεμα τὸ δεύτερο.—Ἡ παροιμία αὐτὴ ἔχει τὴν ἀρχὴν της ἐκ τοῦ ἑπομένου. Νεκροθάπτης πόλεώς τινος ἀπὸ ἀγενῆ καὶ ἀπάνθρωπον κερδοσκο-

πίαν κινούμενος, ἀπεγύμνωνε τοὺς νεκροὺς πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ. Τούτου ἀποθανόντος διεδέχθη ὁ υἱός του εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον, ἀλλὰ μὲ τὴν αὐτὴν ἀπανθρωπίαν· νομίσας δὲ ὅτι θέλει ἀποπλύνῃ τὸ ἁμάρτημα τῆς κακῆς αὐτοῦ ἕξεως, ἐὰν κατορθώσῃ τὴν τῶν πτωμάτων ταχεῖαν διάλυσιν, καὶ πιστεύσας συντελεστικὸν πρὸς τοῦτο τοῦ νὰ θέτῃ πάλον ἐν τῷ πρωκτῷ τῶν νεκρῶν, ἔπραττε τοῦτο μετὰ τὴν ἀπογύμνωσιν. Τοῦτο δὲ μαθόντες οἱ κάτοικοι, εὐλόγως ἐσυγχώρουν τὸν πρῶτον, ὃν περ πρότερον κατηρῶντο, καὶ ἀναθεμάτιζον τὸν δεύτερον, ὅστις μόνον διὰ νὰ καταπαύσῃ ἡ κατὰ τοῦ πατρός του καταφορά, τὴν διεδέχθη.

106. Ὁ Θεὸς τοῦ κακορρίζικου κακὴ βουλὴ τοῦ βάνει—Ὅτι ὁ Θεὸς ποιεῖ τοὺς κακοὺς νὰ καταστρέφωνται μόνοι. Παρεμφερὴς τῇ ἄνω 102.

107. Ὁ Θεὸς φυλάει τὸν ἀσεβῆ 'ς ὥρα 'ποῦ δὲν ἐλπίζει.— Ὅτι ὁ Θεὸς μεριμνᾷ καὶ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἁμαρτωλῶν. Κατὰ τὸ Εὐαγγελικὸν

«Ὁ πατάσσων καὶ πάλιν ἰώμενος».

108. Ὁ Θεὸς φωτίζει, κι ὁ Θεὸς σκοτίζει. — Ὅτι οἱ διὰ τὰς ἁμαρτίας των δυστυχοῦντες δυστυχοῦσιν ἐκ Θεοῦ.

109. Ὁ θυμωμένος κι ὁ τρελλὸς, ὁμοιάζουν καὶ οἱ δυό. Σαφ.

«Θυμοῦ κρατῆσαι κἀ 'πιθυμίας καλόν». Καὶ

«Οὐδεὶς μετ' ὀργῆς ἀσφαλῶς βουλεύεται». Καὶ

«Τὸν ὀργιζόμενον νόμιζε τοῦ μαινομένου χρόνῳ διαφέρειν».

110. Ὁ θυμωμένος μὲ ὀργὴ δείχνει τ' εἶν' ὁ μυαλός του. Ὅτι

«Ἡ ὀργὴ γείτων μανίας».

111. Ὁ θυμώσας (ἢ ὅποιος θυμώνει) ξεθυμώνει. — Δι' ἐκείνους, οἵτινες μὲ τὸν χρόνον κατευνάζουν τὰς ὁρμὰς καὶ τὰ πάθη των.

112. Οἱ ἄνθρωποι ἀπελπίζουν μὰ ὁ Θεὸς δὲν ἀπελπίζει.— Ἐπὶ τῶν ἐκ Θεοῦ σωζομένων ἐκ τοῦ κινδύνου.

113. Οἱ ἄνθρωποι πιὸ εὔκολα πιστεύουν τὸ κακὸ παρὰ τὸ καλό. Σαφής.

114. Οἱ γενᾶτοι τρῶν τὰ 'ψάρια. — Ἐπὶ τῶν πολυεξόδως διαιτωμένων. Ἴδε καὶ Γ. 30.

115. Οἱ δύο ἕνας γίνονται κι ὁ μοναχὸς κουβάρι. Σαφής.

116. Οἱ ἐννέα νικοῦν (ἢ νικοῦσι) τοὺς δέκα. — Εὔληπτος. Ἴδε τὴν 71 καὶ Ε. 285.

117. Οἱ Θεϊακοὶ μὲ τὴ 'σοφία 'βρῆκαν τὴ Θεότητα. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ δοκησισόφων.

118. Οἱ καιροὶ δὲν καρτεροῦν. — Ὅτι πρέπει νὰ δραττώμεθα τῶν καιρῶν. Ὁ Διον. Ἁλικαρνα. Βιβ. 11 Σελ. 699 λέγει.

«Μαθόντες ὅτι οὐ τοῖς πράγμασιν οἱ καιροὶ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς καιροῖς τὰ πράγματα».

119. Οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ κάνουν τοὺς καλοὺς φίλους. — Σαφής. Ἐνίοτε ὅμως και τὸ ἐναντίον. Ἴδε καὶ 169.

120. Οἱ καλοὶ παρακλητόροι (μεσάζοντες) 'ξέρουν 'ποῦ πλάνουν τὸ χέρι.—Ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευομένων ἱκανῶς εἰς τὸ ἔργον των.

121. Οἰκονομάει ἀπὸ τὸ πυρὶ, καὶ χάνει ἀπὸ τὸ καλκοῦνι. —Ἐπὶ τῶν κακῶς οἰκονομούντων τὰ πράγματα.

122. Οἱ μεγάλοι κίνδυνοι δίνουν καὶ μεγάλας τιμάς. — Ὁμοίως ἐκφράζεται ὁ Περικλῆς παρὰ Θουκυδ. Βιβ. Η'. § μδ'.

«Ἔκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων, ὅτι καὶ πόλει καὶ ἰδιώτῃ μέγισται τιμαὶ παραγίγνονται.»

123. Οἱ μῆνες χάνουν τὰ νερὰ, κὶ ὁ χρόνος δὲν τὰ χάνει.— Ἐπὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἱκανωτέρων μὴ ἀμηχανούντων, ὡς πολλάκις οἱ ἄπειροι καὶ ἀδύνατοι νέοι.

124. Οἱ νέοι τρώγουν τὰ ξυνὰ κ' οἱ γέροντες 'μουδιάζουν. Ἴδε τὴν 102 Τ.

125. Οἱ νερλοὶ νερλά 'χουν ὅλα τους. Παρεμφερ. τῇ ἀρχαίᾳ «Οἱ κακοὶ κακὰ βουλεύονται.» Ἴδε καὶ κάτωθι 229.

126. Οἱ 'ποθαμένοι μὲ τοὺς 'ποθαμένους κ' οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ζωντανούς. Σαφής. Καθὼς καὶ ἐν Ἁγ. Γραφ. *Ἄφετε τοὺς νεκροὺς ἵνα θάπτωσι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.*

127. Οἱ ποθοῦντες σὲ μιὰ 'μέρα γηράζουν. — Ὅτι οἱ ἐπιθυμοῦντες τι ἀνυπομόνως, νομίζουν ὅτι ἡ παρερχομένη ἡμέρα εἶναι δι' αὐτοὺς χρόνος. Ὁ δὲ Θεόκρ. ἐν τῷ Βιβ. ΙΒ. ς. 2 λέγει

« Οἱ δὲ ποθοῦντες ἐν ἤματι γηράσκουσιν.» Οἱ Ἰταλοὶ δὲ λέγουσι

Aspettare non venire, andar in letto e non dormire.
E servire non gradire son tre cose da morire.

128. Οἱ πολλοὶ θέλουν πολλά, κὶ ὁ μοναχὸς ἀπ' ὅλα. — Ἡ παροιμία αὕτη ἐφαρμόζεται ἴσως εἰς μόνην τὴν ἀπληστίαν τῶν μοναχῶν καλογήρων, καί τινων γυναικῶν.

129. Οἱ πολλοὶ καραβοκυραῖοι πνίγουν 'γλήγορα τὸ καράβι. Ὅτι οἱ πολλοὶ ἄρχοντες ἐν μιᾷ πόλει καταστρέφουν τοὺς ἐξουσιαζομένους. Παρ' ἀρχαίοις·

«Πολλοὶ στρατηγοὶ Καρίαν ἀπώλεσαν.» Ἴδε Π. 191, καὶ Π. 190, 191.

130. Οἱ ποταμοὶ κὶ ἂν πλημμυρήσουν τὴν ὁμόνοια τὴν ἔχουν. Ἐπὶ τῶν ὁμοήθων κἂν ἀποτραπῶσιν τοῦ συνήθους βιαστικοῦ ῥοῦ.

131. Οἱ ῥωμηοὶ δὲ συμφωνοῦσι παρὰ 'ς τὸ κατούρημα. — Ἐπὶ τῆς πατρογονικῆς διχονοίας.

132. Οἱ ῥωμηοὶ ἔχουν τὴ γνῶσι ἔξ' ἀπ' τὸ φέσι.—Ἐπὶ τῶν ἐξημμένων Γραικῶν ὡς ἐκάλουν αὐτοὺς οἱ Ὀθωμανοί. Ἴδ. 6 Υ.

133 Οἱ Σὴμ Χὰμ καὶ Ἰάφεθ, υἱοὶ τοῦ Νῶε, ποῖον εἶχον γιὰ πατέρα; — Ἐπὶ τῶν ἐξ εὐηθείας ἀμηχανούντων εἰς τὰς ἐρωτήσεις.

134. Οἱ Τοῦρκοι ὅταν θὰ κάμουν ῥαμαζάνι, τὸ Ῥετζέπη τοῦ Χουσεΐνη θὰ ῥωτήσουν. — Λέγεται ἐπὶ μωρῶν καὶ ἀσημάντων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐκφέρουν γνώμην χωρὶς νὰ ἐρωτῶνται. Καὶ ἐπὶ πραγμάτων, ἅτινα δὲν γινώσκουσιν, ὧν ἡ γνώμη δὲν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν· τοιαύτην ἀξίαν εἶχεν εἷς Ὀθωμανὸς *Ῥετζέπης τοῦ Χουσεΐνη* ὀνομαζόμενος, παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐν Πελοποννήσῳ.

135. Οἱ τρελλοὶ χτίζουν τὰ σπήτια κ' οἱ φρόνιμοι τὰ κατοικοῦν — Ἐπὶ τῶν φρονίμων ὠφελουμένων ἐκ τῆς ἀνοησίας τῶν ἄλλων.

136. Οἱ Φραντζέζοι 'σὰν πεινάσουν τάρλα τάρλα τραγουδοῦνε. Καὶ

137. Ὁ Σουλτάτος 'σὰν πεινάει, τὴν ταρλαλίλα τ' ἀρχινάει. — Ὅτι ἡ ἕξις δευτέρα φύσις εἰς τὸν ἄνθρωπον γίνεται.

138. Οἱ φρόνιμοι ὅσο νὰ σκεφτοῦνε τὰ καταφέρουν οἱ τρελλοί. Ἐπὶ τῶν ἀνοήτων ἐκ τύχης εὐδοκιμούντων εἰς δυσκόλους ἐπιχειρήσεις. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ.

«Ἀγὼν οὐ δέχεται σκέψεις». Ἴδε Κ. 287.

139. Ὁ κάβουρας νὰ ὀρθοποδίσῃ δὲν ἔμαθε.—Εἰς τοὺς εἰθισμένους καὶ ἀεὶ ἐμμένοντας εἰς τὰ φαῦλα.

140. Ὁ κάβουρας 'ς τὴν τρύπα του μεγάλος ἄρχος εἶναι. Ἴδε Κ. 30—32.

141. Ὁ Καδῆς μᾶς κατατρέχει 'ποῦ θὰ πᾶμε, νὰ κριθοῦμαι; Καὶ

142. Ὅταν ὁ καδῆς *φιλᾶ τὴ μάνα σου, ποῦ θᾶ πᾶς νὰ κριθῇς; Σαφής.

143. Ὁ καθεὶς τὸν πόρδο του μοσχολίβανο τὸν ἔχει. Ἴδε Κ. 7 καὶ Σ. 151 καὶ 152.

144. Ὁ καθήμενος τοῦ ταξειδιάρη, μόνο μίλια λογαριάζει. (ἢ τοῦ μετράει). — Ὁ ἐκτὸς κινδύνου δὲν λογίζει τὸν κίνδυνον ἄλλου. Ἴδε καὶ τὴν 473.

145. Ὁ καθρέφτης εἶναι ψεύτης. — Ὁ διὰ τῆς ἐξημμένης παιδικῆς αὐτοῦ φαντασίας παραμορφώνων τὴν ἀλήθειαν.

146. Ὁ καιρὸς εἶναι γιατρός. Εὔληπτος.

«Ὁ κοινὸς ἰατρὸς σὲ θεραπεύσει χρόνος.» (Φιλιππίδης).

147. Ὁ καιρὸς καιρὸ δὲ δίνει. Σαφής.

148. Ὁ καιρὸς καὶ 'ς τῆς φτέρναις ἔχει φτερά. Εὔληπτος.

149. Ὁ καιρὸς ξεσκεπάζει τὴν ἀλήθεια. Καὶ ἄλλως.

150. Ὁ καιρὸς φανερώνει τὴν ἀλήθεια καλά. Εὔληπτος.

«Χρόνος ἀληθείας πατήρ.» Καὶ

«οὐκ ἔστι κρυπτόν, ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται.»

151. Ὁ καιρὸς ὁδηγός. Καὶ

152. Ὁ καιρὸς πουλεῖ τὰ λάχανα, κι ὁ Μάϊς τὰ λουλούδια. Καὶ

153. Ὁ καιρὸς πουλεῖ τὰ ξύλα κι ὁ χειμῶνας τ' ἀγοράζει. —Ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ συμμορφοῦται μὲ τὰς περιστάσεις. Ἴδε Η. 278, Κ. 108, καὶ Τ. 52.

(Β'. 153). Ὁ κακὸς καλὸ δὲν κάνει μόνο τὸ κακὸ 'παινάει. Σαφής. Ὁ δὲ Γρηγόριος λέγει

«Κακία ἐπαινουμένη ἀφόρητος γίγνεται». Σχ. ταῖς Κ. 409 καὶ Λ. 41

154. Ὁ καλὸς λόγος καὶ ὁ κάλπικος παρᾶς, 'ς τὸν νοικοκύρη μένει. — Ὅτι τὰ ἐλαττώματα καὶ ἡ κακοήθεια βλάπτουν τοὺς ἔχοντας αὐτά.

155. Ὁ κακὸς μῦλος ἔχει καὶ κακὸ 'ξάγει (ἄξονα). — Εἰς τοὺς μηδὲν ὠφέλιμον ἔχοντας.

156. Ὁ κακὸς σκύλος ψόφο δὲν ἔχει. — Ἐπὶ τῶν κακῶν ἀνθρώπων τῶν ζώντων ἐν τῇ κοινωνίᾳ πρὸς τιμωρίαν τῶν ἄλλων.

«Κακὸς ἀνὴρ μακρόβιος». Καὶ

«Οὐδὲν κακὸν ῥαδίως ἀπόλλυται».

157. Ὁ κακὸς τροχὸς τῆς ἅμαξας κάνει τὸν κακὸ κρότο. —Ἐπὶ φιλοταράχων τῶν συγχεόντων ὁλόκληρον κοινωνίαν.

158. Ὁ κακὸς χέστης δυὸ φοραὶς τὰ κάνει.— Ὅτι εἰς τὸν κακὸν καὶ ἀλληπάλληλα τὰ κακά.

159. Ὁ κακὸς χρεωφελέτης οὔτ' ἀρνεῖται, οὔτε πλερώνει.— Εἰς ἰδιοτρόπους καὶ κακοήθεις.

160. Ὁ κακὸς χρόνος δέκα τρεῖς μῆνας ἔχει.—Διότι τὸ συμβαῖνον κακὸν δὲν παρέρχεται ἐγκαίρως καὶ εὐκόλως.

161. Ὁ κακὸς χρόνος (ἢ καιρὸς) περνᾷ, ὁ δὲ κακὸς γείτονας μένει.— Ἐπὶ φυσικῶν καὶ ἀνεξαλείπτων ἐλαττωμάτων.

«Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ»

«Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτο εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη». Ἴδε Α. 370.

162. Ὁ καλὸς ἄρχος εἶναι καὶ καλὸς πατέρας. Καὶ

163. Ὁ καλὸς ἄρχοντας εἶναι καὶ καλὸς φύλακας. Καὶ

164. Ὁ καλὸς Βασιλιὰς καὶ ὁ καλὸς τσομπάνης εἶναι τὰ ἴδιο. Σαφής. Καὶ παραπλησία τῇ

«Ἔργα εἰσὶ νομέως, καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ» Ἴδε καὶ 837.

165. Ὁ καλὸς δοῦλος κάνει τὸν ἀφέντη του. — Ἐπὶ τῶν καθιστώντων διὰ καλῆς πράξεως καὶ ὑπηρεσίας τοὺς κυρίους των.

166. Ὁ καλὸς θάνατος 'παινεῖ τὴ ζωή. — Ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος καὶ μετὰ θάνατον τιμᾶται.

167. Ὁ καλὸς καλὸ δὲν ἔχει. — Ἐπὶ τῶν δικαίων ἀτυχούντων ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

168. Ὁ καλὸς καραβοκύρης 'ς τὴ φουρτούνα φαίνεται. — Ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἱκανῶν καὶ νοημόνων Διοικητῶν, εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις ἀποδεικνύεται. Ἴδε καὶ τὴν 84 Σ.

169. Ὁ καλὸς λογαριασμὸς δυὸ καὶ τρεῖς φοραῖς γίνεται. Ὁμοία τῇ 119.0

170. Ὁ καλὸς λόγος εἶναι ὀλιγοέξοδος καὶ πολὺ ἀξίζει. Σαφ.

171. Ὁ καλὸς μαθητὴς ξεπερνᾷ τὸ δάσκαλο. — Ὅτι πολλάκις οἱ ἐπιμελεῖς καὶ εὐφυεῖς μαθηταὶ ὑπερβαίνουσι τὸν διδάσκαλόν των.

172. Ὁ καλὸς Μάρτις 'ς τὰ κάρβουνα, κι ὁ κακὸς 'ς τὸν ἥλιο. — Κατὰ τοὺς χωρικούς.

173. Ὁ καλὸς μῦλος ὅτι 'βρίσκ' ἀλέθει. — Ἐπὶ τῶν ἀξίων οἵτινες νικῶσι πᾶν παρεμπίπτον αὐτοῖς ἐμπόδιον.

(Β'.) 173. Ὁ καλὸς ὁ νοικοκύρης τὸ χειμῶνα χαίρεται. - Ἐπὶ τῶν τιμίως καὶ φιλοπόνως ἀποκτησάντων καὶ εὐτυχούντων τῷ γήρατι. Σχετ. τῇ 205.

174. Ὁ καλὸς νοικοκύρης 'ξυπνᾷ πρῶτος καὶ κοιμᾶται ὑστερνός. — Ἐπὶ καλῶν οἰκοδεσποτῶν.

175. Ὁ καλὸς ὁ Σούμπασης τὰ δυὸ βόδια, κι ὁ κακὸς τὸ ἕνα. — Ἐπὶ καλῶν καὶ κακῶν ἐκμισθωτῶν τῶν ἐγγείων φόρων.

176. Ὁ καλὸς σκύλος εἶναι καὶ καλὸς φίλος. Σαφεστάτη. Διὸ καὶ ποιητής τις ἐποιήσατο τοὺς ἑξῆς χαριεστάτους στίχους.

Τρῶγε καὶ πίνε, σκύλε μου, σὲ ἀγαπῶ μὲ ζῆλον,
Ἐσὺ 'σαι ὁ μόνος ἔλεγχος ὅλων τῶν ψευδοφίλων.
Σ' τὰ δάση σ' ἔχω σύντροφον 'ς τὸν οἶκον μὲ φυλάττεις,
Σὺ εἶσαι 'ς τοὺς κινδύνους μου γενναῖος Σπαρτιάτης.

177. Ὁ καλὸς ψαρᾶς 'ς τὸ σκοτάδι ψαρεύει. — Ἐπὶ τῶν ἐπιτηδείως ἐξασκούντων τὸ ἐπάγγελμα.

178. Ὁ καυγᾶς (ἔρις) γιὰ τὸ πάπλωμα.

Γ Πονηροὶ ἰδύο θέλοντες ν' ἀπατήσουν τὸν περιβόητον Ναστραδὴν Χόντζαν ἦλθον τὸ ἑσπέρας ὑπὸ τὴν οἰκίαν του καὶ ἤρχισαν δῆθεν νὰ διαπληκτίζωνται μὲ λόγους. Ὁ Χόντζας περίεργος νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς φιλονεικίας των, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ τοὺς διαλλάξῃ, κατέβη τι-

λυγμένος μὲ τὸ πάπλωμά του (ἴσως διότι ἦτο γυμνὸς) καὶ προέβη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ἐξετάζων «τὶ εἶν' ὁ καυγᾶς αὐτὸς», ἀλλ' ἐν τούτοις εἷς ἐκείνων τῷ ἥρπασε τὸ πάπλωμα, καὶ ἀμέσως οἱ δύο φιλονεικοῦντες ἔγειναν ἄφαντοι. Ὁ Χόντζας ἀνέβη βέβαια δυσηρεστημένος εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἐπειδὴ ἡ σύζυγός του τὸν ἠρώτα, τί ἦτον ὁ καυγᾶς, καὶ ποῦ εἶν' τὸ πάπλωμα; τῇ ἀπεκρίθη, ὁ καυγᾶς ἦτον γιὰ τὸ πάπλωμα.

179. Ὁ κλῶτσος θέλει καὶ τὸ μπάτσο. Καὶ

180. Ὁ κλῶτσος καὶ τὸ πήδημα θὲ καὶ τὸ φτερνηστῆρι. (Χιακή).— Ὅτι πρὸς ἐκτέλεσιν καλοῦ τινος ἢ κακοῦ ἔργου ἀπαιτεῖται ἡ ἀφορμὴ καὶ τ' ἀναγκαῖα.

181. Ὀκνὰ παιδιὰ 'σὰν κάμῃς, προφήτη μὴ γυρεύῃς. Ἴδε καὶ Α. 36 καὶ Τ. 402.

182. Ὀκνὸς μακρυὰ πηγαίνει, κι ἀκαμάτης διπλᾶ δουλεύει. —Ἄσκοπος νοῦς διπλοῦς ὁ κόπος.

183. Ὀκνὸς νέος φτωχὸς γέρος. — Ἀληθεστάτη καὶ παραδειγματικωτάτη, διότι κατὰ τὸ ἀπόφθεγμα

«Ἡ φιλοπονία νεότητος εἶναι ἀνάπαυσις γήρατος».

184. Ὀκνὸς παιδιὰ δὲν κάνει, κι ἂν τὰ κάμῃ δὲν προκόβουν.— Ὅ,τι τις ἐπιχειρίζεται μὲ ὀκνηρίαν, ὠφέλιμον ἔκβασιν δὲν λαμβάνει.

185. Ὁ κόρακας δὲν κάνει περιστέρια. Καὶ

186. Ὁ κακὸς κακὰ λογιάζει. — Διότι οἱ κακοὶ καὶ πονηροὶ οὐδέποτε καλὰ ἀφ' ἑαυτῶν ποιοῦσι, πάντοτε ὅμως μεριμνῶσι περὶ τοῦ κακοῦ.

187. Ὁ κόρακας 'ς τὴν ἀνάγκη του βοήθεια δὲν 'βρίσκει.— Ἐπὶ τῶν καταχρωμένων τὴν πίστιν, οἵτινες εἰς τὰς ἀνάγκας δὲν εὑρίσκουσι φίλον οὐδένα.

188. Ὁ κόσμος εἶναι πλάνος.— Διότι ἄλλως φαίνονται τὰ πράγματα καὶ ἄλλως ἐν τῇ πράξει ἀποβαίνουσιν.

189. Ὁ κόσμος εἶναι ῥόδα καὶ 'σὰν τροχὸς γυρίζει,
Ἄλλος πηγαίνει ὑψηλά, κι ἄλλος κατηφορίζει. Καὶ

190. Ὁ κόσμος εἶναι τροχός Καὶ

191. Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου γυρίζουν 'σὰν τροχός. Καὶ παρ' ἀρχαίοις.

«Τροχὸς τ' ἀνθρώπινα.» Καὶ
«Κύκλος τ' ἀνθρώπινα.»

Ἤγουν εὐμετάβολα. Δι' ἐκείνους οἵτινες περιβεβλημένοι ὄντες μὲ μικράν τινα ἐξουσίαν ἀγερώχως καὶ ἀνοήτως φέρονται, καὶ εἰς αὐτοὺς δύναταί τις καταλλήλως νὰ εἴπῃ «*θέλει ἔλθει κ' ἐμένα ἡ ἀράδα μου.*» chacun a son tour.

Ὁ Ἡρόδοτος κάλλιστα περιγράφει τοῦτο. (Βιβλ. 4. § 207.)
«Ἐκεῖνο πρῶτον μάθε, ὡς κύκλος τῶν ἀνθρωπηΐων ἐστὶ πραγμάτων·
«περιφερόμενος δὲ οὐκ' ἐᾷ τοὺς αὐτοὺς εὐτυχέειν.

Κατὰ δὲ τὴν ῥῆσιν τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἢ Γρηγορίου.
«Σκηνὴ πᾶς ὁ κόσμος ἐστὶ καὶ παίγνιον·
«ἢ μάθε παίζειν, ἢ φέρε τὰς ὀδύνας. Καὶ ἑτέρα Γ. Θ. πρὸς Λιβάνιον
«Τροχὸς ἐστιν ἀστάτως πεπηγμένος
«ὁ μικρὸς οὗτος καὶ πολύτροπος βίος,
«ἄνω κινεῖται καὶ περισπᾶται κάτω,
«οὐχ ἵσταται γὰρ κἂν δοκῇ πεπηγέναι,
«φεύγων κρατεῖται καὶ μένων ἀποτρέχει,
«σκιρτᾷ δὲ πολλὰ καὶ τὸ φεύγειν οὐκ ἔχει·
«ὡς οὐδὲν εἶναι τὸν βίον διαγράφων
«ἢ καπνὸς, ἢ ὄνειρον, ἢ ἄνθος πόας. Οἱ δὲ Ἰταλοὶ λέγουν

Questo mondo e tondo, chi non lo sa navigar va in fondo.
Δηλαδὴ ὁ κόσμος εἶναι θάλασσα καὶ, ὅστις δὲν ἠξεύρει νὰ τὸν πλεύσῃ, καταβυθίζεται.

Ὁ μακαρίτης Κολωκοτρώνης ἔλεγε μάλιστα περὶ τούτου. «*Ἐν ὅσῳ παιδιά μου δὲν εὑρεθῇ γύφτος (σιδηρουργὸς ὀθωμανὸς) νὰ φτιάσῃ καρφὶ τόσο μεγάλο γιὰ νὰ καρφώσῃ τὸν οὐρανὸ μὲ τὴν γῆ, ὁ κόσμος θὰ γυρίζει πάντοτε ὡς τροχὸς, καὶ ἔξερετέ το.*» Οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ λέγουν

Μποῦ ντυνιὰ τσάρκι φελέκι, ἐσκολσοῦ τζεβηρενί.

Διότι ὁ κόσμος ἀληθῶς εἶναι τὸ θέατρον τῆς παγκοσμίου κωμῳδίας. Ἴδε καὶ Θ. 9, Τ. 6. καὶ 116.

192. Ὁ κόσμος εἶναι στρογγυλὸς 'σὰν τὸ πράσσο, καὶ μακρουλὸς 'σὰν τὸ ῥεβίθι.—Ἐπὶ τῶν παραδόξων καὶ ἀντιφατικῶν συμβαινόντων.

193. Ὁ κόσμος ἐποντίζετο κ' ἡ γυναῖκα μ' ἐστολίζετο. Καὶ

194. Ὁ κόσμος ἐχιονίζετο, κι' ἡ γριὰ ξεροχτενίζετο.— Εἰς τοὺς ὅσοι ἐν καιρῷ κινδύνου καταγίνονται εἰς οὐτιδανὰ ἐπιχειρήματα. Ἴδε τὴν 251. καὶ 107 Α. καὶ 34 Η.

195. Ὁ κόσμος καὶ τὸ ἐμπόριο γραμματικὴ δὲν ἔχει. — Ἀλλὰ καλὸν μέλλον, καὶ καλὰ γεράματα.

196. Ὁ κόσμος μὲ τὸν κόσμο, κι ἡ γρηὰ μὲ τὸ κουρκοῦτι. —Ἐπὶ τῶν παρηλίκων μὴ ἀφορώντων εἰς ἄλλο ἢ εἰς λιτὸν βίον.

197. Ὁ κόσμος τό 'χει βούκοινο κ' ἐσὺ χρυσὸ καμάρι. Λέγεται καὶ ἄλλως ἰδίως παρὰ τῶν Χίων.

198. Ὁ κόσμος τό 'χει τούμπανο, κ' ἐμεῖς κρυφὸ καμάρι. —Εἰς τοὺς ὅσοι ἀπερισκέπτως θέλουν νὰ κρύψουν τὰ πασίδηλα. Ἴδε καὶ 307 Κ.

199. Ὁ κουφὸς δὲ 'μπορεῖ νὰ τραγουδήσῃ ἂν δὲν ἔχῃ καὶ

λαγοῦτο.—Ἐπὶ τῶν ζητούντων τ' ἀδύνατα. (Κρητικλά). Ἴδε καὶ Σ. 201 καὶ 202.

200. Ὁ κῶλος ὁ τζίτζιρος (γυμνὸς) εἶδε βρακὶ κ' ἐχέσθη. (Κυπριακή).—Ἐπὶ τῆς γελοιώδους χαρᾶς.

201. Ὅλα γίνονται, μόν' τοῦ σπανοῦ τὰ γένεια δὲ γίνονται. Καὶ

202. Ὅλα 'μποροῦν νὰ σάσουν ἐξ' ἀπὸ τοῦ σπανοῦ τὰ γένεια.—Ἐπὶ ἀδυνάτων πραγμάτων.

203. Ὁ λαγὸς ἔχει πολλαῖς κοιμητλαῖς. — Ἐπὶ τῶν ὑποπτευομένων ὡς ἐκ τῆς δηλίας των πάντα κίνδυνον καὶ ἀποφευγόντων αὐτὸν πολυτρόπως.

204. Ὁ λαγὸς θέλει λαὸ, καὶ 'ς τὴν τάβλα μοναχός. — Ὅτι ὁ δειλὸς ἄλλως ἐπιθυμεῖ νὰ περιστοιχίζεται ὑπὸ πολλῶν καὶ μόνον ἐν τῇ τραπέζῃ νὰ μονάζῃ.

205. Ὁ λαγὸς καὶ τὸ περδίκη κλ ὁ καλὸς ὁ νικοκίρης τὸ χειμῶνα χαίρουνται. (Πελοποννησία).— Ὅπως τὰ ζῶα εἰς ἀσφαλῆ ἐποχὴν ἀγάλλονται διερχόμενα ἀκινδύνως, οὕτω καὶ ὁ προνοητικὸς ἄνθρωπος μένει ἀτάραχος εἰς τὰς δεινὰς τοῦ βίου περιστάσεις.

206. Ὅλα ἔρχονται μὲ τὸν καιρὸν ὅταν ξέρεις καὶ προσμένῃς.—Τὴν ὑπομονὴν καὶ προσοχὴν πρέπει πάντοτε νὰ ἔχωμεν, διότι δι' αὐτῆς τὸ πᾶν ἀποκτῶμεν. Γαλλιστὶ δὲ

Tous vient à point à qui sait attendre.

206. Ὅλα καλὰ καὶ τὸ μέλι γλυκό. Σαφής.

207. Ὅλα καλὰ μὰ 'μιλεῖς μ' ἕνα δεμάτ' αὐγά. Ἐπὶ τῶν παραινούντων καλὰ καὶ ὠφέλιμα ἀλλὰ μὴ εἰσακουομένων, ὥσπερ ὁ σπείρων ἐν ἀνύδρῳ γῇ. Ἴδε καὶ Σ. 182 καὶ 183.

208. Ὅλα μας ἀνάποδα κλ ὁ γάμος τὴ τετράδη. Καὶ

209. Ὅλα τοῦ γάμου δύσκολα κλ ἡ νύφη γκαστρομένη.— Εἰς ἀνώμαλα.

210. Ὅλα μου τὰ χρέγλα (χρέη) κρομμύδλα νὰ 'τανε. — Πρὸς τοὺς καταχρέους.

211. Ὅλα 'ναι φάδλα τῆς κοιλλᾶς καὶ τὸ ψωμὶ στιμόνι
Μὰ τὸ καμένο τὸ κρασὶ, οὖλα τ' ἀποστομώνει.—
Αἰνίττεται τὸν ὀλίγον οἶνον καὶ οὐχὶ τὴν κραιπάλην.
«Ἄρτος καὶ ζῆθος τοῦ βίου χιλὸς ἐστί».

212 Ὅλα ὅλα νὰ θωρῇς, τὸ καλ' ὅμως νὰ βαστῇς. — Ὅτι καλὸν νὰ ἐπιθεωρῶμεν πάντα πρὸς ἐπωφελῆ σκοπόν· ἄριστον ὅμως νὰ μὴν ἀπομακρυνώμεθα τῆς κατοχῆς τῶν καλῶν καὶ κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον.

«Πάντα δοκιμάζετε, τὰ καλὰ κατέχετε».

213. Ὅλα 'ς τὸν καιρό τους, κ' ἡ κουρκούτα τὸ χειμῶνα (ἢ κι ὁ κολοιὸς τὸν Αὔγουστο.)

Καιρὸς παντὶ πράγματι». Ἴδε καὶ Κ. 107.

214. Ὅλα τὰ γουρούνια μιὰ μύτη ἔχουσι. Καὶ

215. Ὅλλ' οἱ χοῖροι μιὰ γενειὰ κ' ἔχουν γουροῦνι μπάρμπα. Καὶ

216. Ὅλλ' οἱ σκύλοι μιὰ γενειὰ 'ναι. Καὶ

217. Ὅλλ' οἱ γύφτοι μιὰ γενειὰ 'ναι.—Ὅτι τῶν αἰσχρῶν καὶ φαυλοβίων οὐ διαφέρουσιν αἱ πράξεις.

Ἡ παροιμία αὕτη ἔλαβε τὴν ἀρχὴν της ἀπὸ τὸ ἑξῆς.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ὀσμὰν τοῦ Γ'. συναθροισθέντες οἱ Μωαμεθανοὶ γύφτοι ἔδωκαν ἀναφορὰν, παραπονούμενοι, ὅτι Μωαμεθανοὶ ὄντες καὶ αὐτοὶ, δὲν ἦτο δίκαιον νὰ πληρώνωσι χαράτζι διπλοῦν, ἀφ' ὅσον πληρώνουν οἱ ἄλλοι ῥαγιάδες. Ὁ Σουλτὰν Ὀσμὰν φιλοδίκαιος ὢν, εἶπε πρὸς τὸν Βεζύρην του, ὅ τ ι δ ὲ ν ε ἶ ν α ι δ ί κ α ι ο ν τ ῷ ὄ ν τ ι ν ὰ π λ η ρ ό ν ω σ ι χ α ρ ά τ ζ ι ο ἱ Μ ω α μ ε θ α ν ο ὶ γ ύ φ τ ο ι, ὡ ς ὄ ν τ ε ς κ α ὶ α ὐ τ ο ὶ ὅ λ λ ο ι Ἰ σ λ ά μ ι δ ε ς (ὀπαδοὶ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ)· ὁ δὲ Βεζύρης ἀπεκρίθη «μὴ πιστεύῃς Βασιλεῦ, καθότι αὐτοὶ εἶναι ὅλοι γύφτοι, καὶ ὁ Ἰσλαμισμός των εἶναι προσποίησις· οἱ προκάτοχοί σου δοκιμάσαντες τοῦτο, ἐθέσπισαν κανωνικῶς τὴν φορολογίαν αὐτὴν, ἥτις ἔγινε Νόμος·» Ὁ Σ ο υ λ τ ά ν ο ς ε ἶ π ε ν, ἐ γ ὼ δ ὲ ν β λ έ π ω κ α ν ὲ ν δ ί κ α ι ο ν κ α ὶ ἑ π ο μ έ ν ω ς θ ὰ κ α τ α ρ γ ή σ ω τ ὸ ν Ν ό μ ο ν α ὐ τ ό ν· ὁ Βεζύρης ἐπαρεκάλεσε τὸν Σουλτάνον νὰ ὑπομένῃ 24 ὥρας διὰ νὰ τοῦ ἀποδείξῃ πραγματικῶς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν ἔγινεν ὁ Νόμος. — Ἐπὶ τούτῳ ὁ Βεζύρης προσεκάλεσε διὰ κήρυκος ὅλους τοὺς γύφτους διὰ νὰ ἀπέλθωσιν ἅπαντες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ παλατίου τὸ πρωὶ τῆς ἐπιούσης ἄνευ τινὸς προφάσεως· ἅμα συνῆλθον, ὁ Βεζύρης εἰδοποίησε τὸν Σουλτάνον καὶ συνάμα τοῦ εἶπε νὰ μείνῃ εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ γίνῃ θεατὴς εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελε πράξει. Ὁ Σουλτάνος ἐξῆλθεν εἰς τὸ παράθυρον, καὶ ὁ Βεζύρης εἶπε πρὸς τοὺς γύφτους· ὅ σ ο ι ἀ π ὸ σ ᾶ ς ε ἶ σ θ ε Μ ω α μ ε θ α ν ο ὶ νὰ ἐ χ χ ω ρ ί σ η τ ε ἀ π ὸ τ ο ὺ ς ἄ λ λ ο υ ς κ α τ ὰ μ έ ρ ο ς, ὅ σ ο ι δ ὲ ε ἶ σ θ ε γ ύ φ τ ο ι ν ὰ σ τ α θ ῆ τ ε ε ἰ ς ἄ λ λ ο μ έ ρ ο ς· ἀφοῦ δὲ ἐχωρίσθησαν ὁ Βεζύρης τοῖς εἶπεν, ἡ π ρ ο σ τ α γ ὴ τ ο ῦ Σ ο υ λ τ ά ν ο υ ε ἶ ν α ι τ ο ι α ύ τ η, ὅ τ ι ὅ σ ο ι ε ἶ σ θ ε Μ ω α μ ε θ α ν ο ὶ γ ύ φ τ ο ι ν ὰ π λ η ρ ώ ν ε τ ε δ ι π λ ο ῦ ν χ α ρ ά τ ζ ι, ἀ φ' ὅ σ ο ν π λ η ρ ώ ν ο υ ν ο ἱ ἄ λ λ ο ι γ ύ φ τ ο ι · εὐθὺς ἐφώναξαν ἡμεῖς ὅλοι εἴμεθα γύφτοι, ὅλοι μιὰ γενειὰ καὶ οὕτω δραμόντες ἡνώθησαν μετὰ τῶν ἄλλων γύφτων. Τότε ὁ Βεζύρης εἶπε πρὸς τὸν Σουλτάνον, βλέπετε, Βασιλεῦ, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν κατεδικάσθησαν νὰ πληρώνουν χαράτζι ἀνεξαιρέτως τῶν ἄλλων· τότε ὁ Σουλτάνος πεισθεὶς ἐπεκύρωσε τὸν Νόμον τῆς φορολογίας εἰπὼν, τῷ ὄντι. «*Ὅλοι οἱ γύφτοι μιὰ γενειά 'ναι*» Ἴδε καὶ 447 Α.

218. Ὅλα τὰ δάκτυλα δὲν εἶναι ἴσια. Σαφής.

219. Ὅλα τὰ δάκτυλα πονοῦν.—Πρὸς γονεῖς φιλοστόργους καὶ Κυβερνήτας καλοὺς ἀγαπῶντας καὶ ἔχοντας ἐξ ἴσου ἕκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ προνοοῦντας περὶ τῆς καλῆς διατηρήσεως ἑκάστου.

220. Ὅλα τὰ κακὰ, κι ὁ λύκος κασίδα. — Ἐπὶ τῆς συῤῥοῆς τῶν δυστυχημάτων. (Κυπριακή).

221. Ὅλα τὰ κάν' ἀνάποδα (ἢ ἀντίστροφα).—Ἐπὶ τῶν παρὰ λόγον ἐπιχειρούντων.

«Ἄνω ποταμῶν χωροῦσι πηγαί»

222. Ὅλα τὰ παληὰ ὥμορφα, καὶ τὰ πλούσια φρόνιμα.—Εἰς τοὺς ὅσοι δυσχεραίνοντες εἰς τὰ παρόντα ἐκθειάζουν τὰ παρελθόντα, καὶ εἰς τοὺς ὅσοι ἀφρόνως μόνους τοὺς πλουσίους, φρονίμους λογίζονται. Ἴδε Δ. 121—123 καὶ Κ. 319 καὶ 352.

223. Ὅλα τὰ πουλιὰ μισεύουν, κ' οἱ σπουργίταις πάντα μένουν (ἢ ἀπομένουν.—Ἐπὶ τῶν παρασίτων καὶ πονηρῶν.

224. Ὅλα τὰ στραβὰ καρβέλια ἡ νύφη μας τὰ κάνει. Καὶ

225. Ὅλα τὰ στραβὰ ψωμιὰ τῆς στραβῆς πινακωτῆς. Καὶ

226. Ποιὸς τὰ κάνει τὰ στραβὰ ψωμιὰ, ὅλα ἡ νύφη μας.—Ἐπὶ τῶν ἀποδιδόντων εἰς ἄλλους ἀναιτίως ἁμαρτήματα. Ἴδε καὶ Τ. 133.

227. Ὅλα τὰ φαγιὰ τοῦ Γιάννη.— Ἐπὶ τῶν ἀπλήστων.

228. Ὅλα τά 'χει ἡ Μαριδίτζα, μόν' ὁ φερετζὲς τῆς λείπει (ἐπανωφόριον ὀθωμανικόν).—Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν μὴ ἐχόντων τι καὶ εὐπορίαν προσποιουμένων.

229. Ὅλα τοῦ λωλοῦ λωλά 'ναι.— Διὰ τὸ δύσκολον τῆς μεταβολῆς. Ἴδε καὶ τὴν 125.

230. Ὅλα τοῦ πρέπουνε τοῦ νιοῦ ἔξ' ἀπὸ τὸ κουμάντο. Καὶ

231. Ὅλα τοῦ πρέπουνε τοῦ νιοῦ ἔξ' ἀπὸ νοικοκύρης. —Ὡς μὴ ἐχόντων τῶν νέων πεῖραν πρὸς οἰκονομίαν.

232. Ὅλ' ἡ ἔγνοια μας κρομμύδι, κ' ἡ ἀφεντασιά μας σκόρδο.—Ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων μηδαμινῶν καὶ περιφρονητέων.

(Β'. 232). Ὅλ' αὐτὰ κοπανίζει.— Ἐπὶ ἐκείνων οἵτινες ἐπιμένουσιν εἰς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα χωρὶς ποτὲ νὰ τὸ περαιώσουν. Οἱ Ἀρχαῖοι ἐδίδασκον τοῦτο διὰ τοῦ ἑξῆς

«Ὑπέρου περιστροφὴ ἢ περιτροπή». Ἴδε καὶ 469 Α.

233. Ὅλ' ἡ ἔγνοια μου, τ' ἀντρός μ' ὁ θάνατος.—Εἰς ἀσυγχώρητον ἀδιαφορίαν.

234. Ὅλ' ἡ θάλασσα εἶν' ἁρμυρὴ μὰ τόπους τόπους λίσσα,

—Ότι όλοι οἱ κακοήθεις τὰ αὐτὰ ἐλαττώματα ἔχουσιν, ἀλλὰ τινὲς ἐξ αὐτῶν ὑπερβάλλουσι πολὺ κατὰ τὴν κακίαν. Ἴδε καὶ Π. 64.

235. Ὅλη 'μέρα δούλευε καὶ τὸ βράδυ φεῦγε.— Ὅτι πρέπει νὰ μένῃ τις εἰς τὸ ἔργον του, ὅσον ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπει.

236. Ὅλη 'μέρα καλογιάννη, καὶ τὸ βράδυ κακογιάννη.— Εἰς φειδωλοὺς κυρίους, οἵτινες παρακινοῦν μὲ γλυκὰ λόγια τοὺς ὑπηρέτας των νὰ τοὺς ὑπηρετοῦν δι' ὅλης τὰς ἡμέρας ἐπιπόνως, τὸ δὲ ἑσπέρας δίδουν δεῖπνον ὀλίγον καὶ λιτόν.

237. Ὅλη 'μέρα πέντε δέκα καὶ τὸ βράδυ μιὰ χιλιάδα. Ἴδ. Α. 37 καὶ 38 Ε. 207, Η. 155, Ν. 67 καὶ Π. 256—258.

238. Ὅλη 'μέρα 'ς τὸ χωράφι, Κυριακὴ γιὰ γέννημα.—Πρὸς δυστυχεῖς μερικοὺς ἀείποτε καταγινομένους.

239. Ὁ λογαριασμὸς τοῦ σπητιοῦ δὲ 'βγαίνει 'ς τὸ παζάρι. —Σαφής.

240. Ὁ λόγος εἶναι σπόρος. — Ὁ ῥιπτόμενος λόγος εἰς ὦτα πονηρῶν καὶ ἀδολεσχῶν διαδίδεται πολλαχῶς. Καὶ

241. Ὁ λόγος ἔχει κι ἀντίλογον. — Ἐπὶ τῶν ἀντιλεγόντων καὶ εἰς ἔριν καθισταμένων.

«Παντὶ λόγῳ λόγος παλαίει»

242. Ὁ λόγος πρῶτα 'ς τὸ ῥινί, κ' ἔπειτα 'ς τὸ στόμα. —Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως λαλούντων.

«Μὴ προτρεχέτω ἡ γλῶσσα τοῦ νοός».

Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποις ἄριστος φειδωλή.» Ἴδε καὶ 414 κάτωθι. Η 36—40, Κ. 255, Τ 163 καὶ Φ. 15.

243 Ὁ λόγος σου μὲ 'χόρτασε, καὶ τὸ ψωμί σου φά το. — Ὅτι πολλάκις ἡ γλυκεῖα καὶ εὐγενὴς φιλοφροσύνη ἀξίζει περισσότερον παρὰ τὴν ἀληθῆ χάριν.

244. Ὁ λόγος του δυὸ δὲ γίνεται. — Πρὸς ἰσχυροὺς μὴ εὑρίσκοντας ἀντιστάσεις.

245. Ὁ λόγος του κάτω δὲν πέφτει.—Ἐπὶ ἐχόντων πειθώ, καὶ ἐπὶ τῶν μὴ μεταβαλλόντων φρόνημα.

246. Ὁ λόγος τρύπα δὲν κάνει, καὶ λάκκο δὲν σκάφτει.— Τραυματίζει ὅμως, ὅταν ἦναι πικρός, καὶ ἐπιφέρει συνεπείας δυσαρέστους. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 236.

247. Ὅλο 'γὼ 'ς τὸ μῦλο, καὶ καλὰ νὰ πάθω κι ὅλα. — Χωρικοῦ τινος κόρη ἀπατηθεῖσα ὑπὸ μυλωθροῦ, ἐξεφράσθη εἰς τοὺς συγγενεῖς τὸ παροιμιῶδες τοῦτο, εἰς ὑποδήλωσιν τοῦ συμβάντος της· μεταφέρεται ἡ παροιμία εἰς τοὺς ὑποπεσόντας εἰς ἀτυχήματα ἕνεκεν τῆς μὴ προνοίας τῶν προϊσταμένων των.

248. Ὅλοι γελᾶν μ' ἐμένανε, κ' ἐγὼ γελάω μ' ὅλους.— Σαφής. Ἴδε καὶ 23 Ε.

249. Ὅλοι γουδί, κι αὐτὸς γουδοχέρι. Καὶ

250. Ὅλοι κούτσουρο κι αὐτὸς δαυλί.— Ἐπὶ τῶν ὑπερεχόντων καὶ διακρινομένων ἐν τῇ πόλει.

251. Ὅλοι 'γυρεύαν τὸ σεισμό, κι ὁ μαραγκὸς γυναῖκα. (Κρῆσσα).—Ἐπὶ ἀνθρώπων οἵτινες ἐν τῇ κοινῇ συμφορᾷ ἐπιδιώκουν ἰδίαν εὐτυχίαν. Ἴδε καὶ τὰς 193 καὶ 194.

252. Ὅλοι λέγουν κι ἀπολέγουν, κι ὁ φτωχὸς ἐκεῖ 'ποῦ 'πόνει.— Ὁ δυστυχὴς κατατήκεται πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς δυστυχίας, χωρὶς νὰ δύναται νὰ πράξῃ τι ἄσχετον μὲ αὐτήν.

253. Ὅλοι μ' ἕνα βόδι ὀργόνομε. Καὶ

254. Ὅλοι σ' ἕν' ἀλῶνι τριγυρίζομε. Καὶ

255. Ὅλοι σ' ἕνα τηγάνι τηγανιζόμεθα. — Ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὑπόκεινται εἰς τὰ αὐτὰ δυστυχήματα καὶ περιπετείας τοῦ βίου.

256. Ὅλοι μιλοῦν γιὰ τ' ἅρματα, κι ὁ Γιάννης γιὰ τὴ πήτα. Καὶ

257. Ὅλοι 'πίναμε καὶ 'λέγαμε, κ' ἡ ἀλωποῦ ποῦ κουρνιάζουν ἡ κόταις. — Πρὸς τοὺς καταγινομένους εἰς ὅ,τι ἀρέσκονται, ἀδιαφοροῦντες εἰς τὰ τῶν ἄλλων.

258. Ὅλοι μαστόροι γίνονται 'ς τὴν τέχνη κάθε ἄλλου. — Ἐπὶ ἀμαθῶν τῶν ἐπιδεικνυομένων ἐμπειρίαν πρὸς τελέσεις ἀνεπιδέκτων. Ἴδε καὶ τὰς 158 καὶ 159. Σ.

259. Ὅλοι ξέρουν ῥάφτουν γούναις, μόνο τὰ μαλλιὰ 'μποδίζουν. — Ὅτι πολλὰ πράγματα καὶ ἐργασίαι ἐξωτερικῶς φαίνονται εὔκολα, ἀλλὰ κυρίως ἀπαιτοῦν ἰδιαιτέραν ἐπιδεξιότητα, τὴν ὁποίαν δὲν δύναταί τις ἀμέσως ν' ἀποκτήσῃ.

260. Ὅλοι ὅλοι ἀντάμα, κι' ὁ ψωριάρης χώρια (ἢ μοναχός). — Ὅτι τοὺς δυστυχοῦντας πάντες φεύγουσι.

261. Ὅλοι ὅλοι ὡς ἐλέγα, κι' ὁ παππᾶς ὅπως εὐλόγα.— Παραβολὴ τοῦ ὄχλου πρὸς καλὸν ἱερέα, ἢ τ' ἀνάπαλιν κτλ.

262. Ὅλοι περνοῦν κ' ἐγὼ διαβαίνω. — Ἐπὶ τῶν συμμορφουμένων ταῖς περιστάσεσι, καὶ ἀνεχομένων τὰ ἀτυχήματα. Ἴδε καὶ τὴν 733.

263. Ὅλοι 'ς τοῦ παππᾶ καλά, ἡ παππαδιὰ καλήτερα, κ' ἐκείνη ἔφτυγ' αἷμα. Ἐπὶ ἰατρῶν μὴ δυναμένων νὰ θεραπεύσωσιν ἑαυτούς, ὑποτιθεμένου τοῦ ἱερέως ψυχικοῦ ἰατροῦ.

264. Ὅλοι τρώγουν, μὰ ὀλίγοι χορταίνουν. — Ἐκ τῆς παροιμίας ταύτης διδασκόμεθα ἰδίως δὲ *οἱ ἡγεμόνες καὶ κυβερνῶντες νὰ προστατεύωσι μὲν καὶ ἐμψυχώνωσι δὲ πολυτρόπως τὴν γεωργίαν ἐξ ἧς ἐξήρτηται ἡ κυριωτέρα πηγὴ τοῦ πλούτου, καὶ ἡ εὐδαιμονία τῶν ὑπηκόων.*

265. Ὅλοι φοβοῦνται τὸ Θεό, κι' ὁ κανατᾶς τὸν τοῖχο, (κανατᾶς πηλοποιός). — Ἐπὶ τῶν φοβουμένων τοὺς πάντοτε ἐπικειμένους κινδύνους.

266. Ὅλοι οἱ Χιόταις εἶν' λωλοί, ποιὸς ὀλίγο ποιὸς πολύ. Λέγεται ἐπὶ τῶν ἐχόντων τὸ αὐτὸ ἐλάττωμα κατὰ τὸ μᾶλλονκαὶ ἧττον, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν Χίων, ἀλλὰ ἄν τινες ἐφαρμόζωσιν αὐτὴν εἰς μόνους τοὺς Χίους, ποιοῦσι τοῦτο, ἢ διότι αὐτοὶ ὁμονοοῦσι, συμβοηθοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ ὑπερέχουσι κατὰ τὸ ἐμπόριον, προτερήματα τὰ ὁποῖα οὐδεὶς δύναται εὐκόλως ν' ἀρνηθῇ· ἢ διὰ τὴν συνήθη ἀστειότητά των, ἐὰν ἡ ἀστειότης δύναται νὰ ὀνομασθῇ τρέλλα! ἐκτὸς ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ Δόκτορος Κλάρα, ὅτι ἕνεκεν τῆς μεγάλης εὐθυμίας των ἐγεννήθη ἡ κοινὴ παροιμία «ε ἶ δ ε ς π ρ ά σ ι ν ο ἄ λ ο γ ο; ε ἶ δ ε ς Χ ι ώ τ η φ ρ ό ν ι μ ο» ἂν καὶ αὕτη εἶναι ὑπὲρ αὐτῶν. (Βλέπε περὶ τούτου ἐκτενέστερον τομ. 1 Σελ. 250 τοῦ ἀξιολόγου πονήματος τῆς Ἡρωΐδος Σ. Θ. Ξένου.)

267. Ὁλονῶν οἱ κῶλοι κλάνουν, κι' ὁ δικός μου μήτε πρίτσι. — Πρὸς τοὺς κατακρίνοντας ἑτέρους περὶ ἀναξίων πράξεων, ὧν αὐτοὶ εἰσὶ πρωτουργοί, καὶ πρὸς τοὺς οὐδεμίαν ἀξίαν καὶ βαρύτητα ἔχοντας ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

268. Ὅλος ὁ κόσμος δώδεκα κ' ἡ πόλι δεκάπεντε. — Ἐπὶ πραγμάτων πολλῆς τιμῆς καὶ ἐπαίνου ἄξια.

(Β'. 268.) Ὅλο τ' αὐγὸ 'ς τὴ πήτα. Ἴδε 599. Τ. καὶ 8. ψ.

269. Ὅλο τὸ βόδι 'φάγαμε, καὶ 'ς τὴν οὐρὰ 'ποστάσαμε. — Εἰς τοὺς καθ' ὅλην τὴν ἐπιχείρησιν ἔργου τινὸς προθυμοποιουμένους, εἰς δὲ τὸ τέλος ῥαθυμοῦντας. Ἴδε καὶ Ε. 288.

270. Ὅλο τὸ Μάρτι φύλαγε καὶ τ' Ἀπριλιοῦ τὰς δέκα, κι' ἀκόμη καὶ τὰς δεκοχτώ, πέρδικα 'ψόφησε 'ς τ' αὐγό. — Εὔληπτος.

271. Ὅλο τοῦ Βλάχου τὸ τυρὶ τυρόπητα νὰ γίνῃ. — Ἐπὶ τῶν πρὸς τοὺς καταχρωμένους πρὸ τὸ ἴδιον συμφέρον τὴν τῶν ἄλλων περιουσίαν.

272. Ὁ λύκος ἔχει τ' ὄνομα, κ' ἡ ἀλεποῦ τὰ τρώγει (ἢ τὴ χάρι—Ἐπὶ πονηρῶν οἵτινες πολλάκις πράττουσιν, περισσότερα παρὰ οἱ ἰσχυροί

273. Ὁ λύκος κι ἂν ἐγήρασε κι ἄλλαξε τὸ μαλλί του,
Μήτε τὴ γνώμη τ' ἄλλαξε, μήτε τὴν κεφαλή του.—

Εἰς τὸ τῆς κακῆς διαθέσεως ἀμετάτρεπτον. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ· «Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον».

274. Ὁ λύκος μὲ μυίγαις δὲ χορταίνει. Ὁμοία τῇ 30 Α. καὶ Η. 8.

275. Ὁ λύκος μὲ μυνήματα, ποτὲ ἀρνὶ δὲν τρώγει.—Ὅτι τὰ φρονήματα τῶν κακῶν ἄδηλα, καὶ ὅτι ὁ φρόνιμος τοὺς πρὸς ἰδίαν του ὠφέλειαν σκοποὺς δὲν κοινοποιεῖ.

276. Ὁ λύκος 'μπῆκε 'ς τ' ἄντερα, κ' ἡ ἀλεποῦ 'ς τὰ σκότια.—Ἐπὶ τῶν κυριευομένων ὑπερβολικῶς ὑπὸ τῆς πείνης.

277. Ὁ λύκος πειστικὸς (ποιμὴν) δὲ γίνεται, κι ὁ σκύλος τυροκόμος. — Ὅτι ἡ φύσις ἑκάστου δὲν μεταβάλλεται. Ἴδε καὶ Β. 8.

278. Ὁ λύκος πέφτει 'ς τὸ μαντρὶ, ἄλλοι 'π' ἔχει τὸ ἕνα. —Ἐπὶ τῶν κεκτημένων ὀλίγα καὶ ταῦτα ἀβέβαια. Ἴδε Τ. 442.

279. Ὁ λύκος 'ποῦ δὲν ἀλυχτάει, λύκους τραβάει 'ς τὴ μάντρα.—Πρὸς τοὺς ἐφελκύοντας τὸ κακὸν διὰ τῆς ἀμελείας καὶ ἀνικανότητός των.

280. Ὁ λύκος 'ς τὰ κουκιά. Καὶ

281. Ὁ λύκος 'ς τὴν ἀνεμοζάλη χαίρεται. Καὶ.

282. Ὁ λύκος τὴν ἀντάρα θέλει.—Ὅτι οἱ κακοὶ ἄνθρωποι εὐχαριστοῦνται εἰς τὰς ταραχὰς, διότι τότε δύνανται νὰ κακοπραγήσωσιν ἀτιμωρητεί. Ἴδε καὶ τὴν 801.

283. Ὁ λύκος τὴ φωλιά του δὲν τὴ μαγαρίζει. — Ἐπὶ τῶν κακουργούντων μακρὰν τοῦ τόπου των.

284. Ὁ λύκος φάγει, δὲ φάγει ὅλοι τὸν φωνάζουν. Σαφής. «Λύκος ἐν αἰτίᾳ γίγνεται, κἂν φέρῃ κἂν μὴ φέρῃ.»

285. Ὁ λωλὸς, ἂν δὲν κουρασθῇ, δὲν κάθεται. Καὶ

286. Ὁ λωλὸς κουδούνια τάχει μοναχός του τὰ βροντάει. Καὶ

287. Ὁ τρελλὸς κουδούνια δὲν βαστάει. Καὶ

288. Ὁ λωλὸς κουδούνια 'φόρει, κι ἂν τὰ 'φόρει ποιὸς τὰ 'θώρει.—Ἐπὶ τῶν φανερῶς ἀτακτούντων καὶ ἐπὶ τῶν ἀναξίως φανταζομένων ἀνθρώπων.

289. Ὁ λωλὸς κι ὁ κόκκινος ἀπ' ἀντίκρυ φαίνονται. Καὶ

290. Ὁ λωλὸς λουλούδια θέλει. — Ὅτι οἱ ἀνόητοι ἀρέσκονται εἰς τὰ γελοῖα.

291. Ὁ λωλὸς μὲ τὰ θυμᾶται χαίρεται καὶ μὲ τὸ νοῦ πλουταίνει. Ἴδε καὶ τὴν παρακ. 295.

(Β'. 291). Ὁ λωλὸς τὸν παλαβὸ 'σὰν τὰ μάτια του τὰ δυό. Καὶ

292. Ὁ λωλὸς τὸν βουρλισμένο, ᾽σὰν τὰ ᾽μάτια του τὸν ἔχει. Σαφής.

293. Ὅλων τὰ ᾽ποδήματα, ᾽ς ἕνα καλαπόδι.—Εἰς ἀμαθεῖς ἰατροὺς οἱ ὁποῖοι τὸ αὐτὸ φάρμακον μεταχειρίζονται εἰς θεραπείαν ὅλων των ἀσθενειῶν.

294. Ὁ Μάϊς ἔχει τ᾽ ὄνομα, κι ὁ θεριστὴς τὴν πεῖνα. — Ἐπὶ κακῶν γενομένων ὑπ᾽ ἐκείνων παρ᾽ ὧν τοιοῦτόν τι οὐδεὶς ἐλπίζει.

295. Ὁ Μανώλης μὲ τὰ λόγια, κτίζ᾽ ἀνώγεια, καὶ κατώγεια.— Εἰς τοὺς ὅσοι ἐπαγγέλονται πολλὰ μὲ γυμνὰ λόγια, κατὰ τὸ ἀκόλουθον δίστιχον.

«Πᾶς λόγος ἐστὶ μάταιος ὁ μὴ τετελεσμένος ἔργῳ.
«Καὶ πᾶσα πρᾶξις τὸν λόγον ἔργον ἔχει.» Καὶ παρ᾽ ἀρχαίοις
«Χαλεπὸν τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ κελεῦσαι ῥᾴδιον.» Ἴδε καὶ 980.

296 Ὁ μάντις ῥή(γ)ας κι ἂν γενῇ, πάλι μαντιαῖς μυρίζει. Ἴδε καὶ ἄνω 36, Δ. 153 καὶ 154 καὶ Χ. 60—63.

297. Ὁ Μάρτης ἔβαλε τὸ βοσκὸ (ἢ τὴ γρηὰ) μέσ᾽ τὸ καζάνι. —Ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἀστασίας συμβαινόντων μεγάλων κακῶν.

298. Ὁ Μάρτης καίει καὶ τὰ παλούκια. Ἴδε τὴν 32 Μ.

299. Ὁ Μάρτης ὡς τὸ γιόμα τὸ ψοράει, κι ὡς τὸ βράδυ τὸ βρωμάει.—Ἐπὶ τῆς ἀστασίας τοῦ καιροῦ κατ᾽ αὐτὸν τὸν μῆνα.

300. Ὁ μεγαλήτερός σου καὶ γάδαρος νὰ γένῃ νὰ μὴ τὸν καβαλικεύσῃς. Καταληπτή.

301. Ὁ μεθυσμένος ᾽ντροπὴ δὲν ἔχει, διότι ἐκ τῆς οἰνοποσίας ἀπόλλυται ἡ αἰδώς.

302. Ὁ μισοῦντας τὴν αὐλή, νοικοκύρης τοῦ σπητιοῦ. (Μυκώνου). — Ἐπὶ τῶν περιφρονούντων καὶ ὑποβιβαζόντων τὰς τιμὰς κτήματός τινος, ὅπως αὐτοὶ γένωνται κύριοι αὐτοῦ δι᾽ οἱουδήποτε τρόπου. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 345 Τ.

303 Ὅμοιος τὸν ὅμοιο, κ᾽ ἡ κοπριὰ τὰ λάχανα. Καὶ

304. Ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ, κι ὁ ψεύτης τὸν ψεύτη θέλει. Καὶ

305. Ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ κ᾽ ἡ γάτα τὸ ποντίκι. Καὶ

306. Ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ, ὅμοιος τὸν ὅμοιον θέλει— Ἐμπαικτικῶς ἐπὶ τῶν εὐτελῶν, ὅταν συμφωνήσωσι, καὶ ἐπὶ *τῶν διεφθαρμένων καὶ κακῶν, οἵτινες φιλιόνονται ἐνίοτε μὲ τοὺς ἀντιπάλους των διὰ νὰ συγκροτήσωσι φατρίας πρὸς κατάχρησιν καὶ βλάβην τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Πατρίδος, ἀλλ᾽ ἡ φιλία των αὕτη ὁμοιάζει πρὸς τοὺς λύκους*. Καὶ παρ᾽ ἀρχαίοις

«ὅμοιον ὁμοίῳ φίλον».
«ὅμοιον ὁμοίου ἐφίεται»

«ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει.
«ἀεὶ κολοιὸς ποτὶ κολοιὸν ἰζάνει.
«Τέττιξ τέττιγι φίλος, μύρμηξ μύρμηκι.
«Ἧλιξ ἥλικα τέρπει.
«Ἔγνω τε φὼρ φῶρα, καὶ λύκος λύκον.

Ἡ παροιμία ἔλαβε τὴν ἀρχὴν της ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ὀδ. Α. 218).
«Ὡς ἀεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς καὶ τὸν ὁμοῖον.» Ἴδε Α. 164, Β. 48, Ε. 151, Η. 267 καὶ 268, Π. 105—109, Σ. 75, Τ. 273 καὶ 274 καὶ Φ. 71 καὶ 72. Οἱ δὲ Γάλ. λέγουσι

Qui se ressemble s' assemble.

307. Ὁ μοναχός, ὅταν πέφτῃ, δὲν κλαίει.—Ὅτι ὁ οἴκοθεν σφάλλων δὲν πρέπει νὰ παραπονῆται.

308. Ὁ μουσαφίρης (ξενιζόμενος) τὸ μουσαφίρη δὲν κάνει χάζι, κι ἂν ρωτήσῃς τὸν οἰκοκύρη, μήτε τοὺς δυὸ δὲν κάνει χάζι. — Ὅτι οἱ τὸ αὐτὸ συμφέρον ἔχοντες εἰς μίαν ὑπόθεσιν ὑποβλέπουσιν ἀλλήλους, ὁ δὲ ὑπόχρεως πρὸς αὐτοὺς ὑποβλέπει ὅλους.

309. Ὁ 'μπροστινὸς ὁ γάδαρος, δάσκαλος εἶν' τοῦ 'πίσου. Καὶ

310. Ὁ 'μπροστινὸς τοῦ 'πισινοῦ γεφύρι γίνεται.— Τὰ παθήματα μαθήματα.

«Ἡ σή, προμηθεῦ, συμφορὰ διδάσκαλος.»

311. Ὁ μῦλος ἐκεῖνο 'ποῦ τοῦ βάνεις, σοῦ ἀλέθει. — Ὅτι ἐκ τῶν πράξεων καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν.

312. Ὁ μῦλος μὲ τὰ μῆλα μῦλος δὲ γίνεται. — Ὅτι τὰ ἔργα μὲ τὸν λόγον δὲν γίνονται.

313. Ὁ μῦλος χωρὶς νερὸ δὲν ἀλέθει. Ὅτι ἄνευ τῶν ἀναγκαίων καλῶν οὐδὲν τελεσφορεῖται.

314. Ὁ μωρὸς ἔχ' ἀδελφὸ τὸν πονηρό. — Σαφής.

315. Ὁ μωρὸς ἔχει μωρολογιὰ κ' ἡ καρδιά του θὲ πολλά. — Ἀλλὰ μάταια πάντοτε ἐπιζητεῖ καὶ ἀδύνατα.

316. Ὁ Νάχας κι' ὁ Ναύρας ἦτον ἀδέρφια, κι' ὁ Ναμηνέχης πρῶτα 'ξαδέρφια. — Σαφής.

317. Ὀνειρεύεται καὶ χωρὶς νὰ κοιμᾶται. — Ἐπὶ τῶν ἀλλόκοτα φανταζομένων.

318. Ὄνειρο 'ποῦ δὲν σοῦ δηλοῖ νὰ μὴ τὸ διηγῆται. — Ὅτι οὐ δεῖ σκέπτεσθαι περὶ πραγμάτων κενῶν.

319. Ὁ νέος ἀπ' τὴ λεβεντιὰ ψοφάει τῆς κρυάδας. — Ἐπὶ τῶν ἀφρόνως ἐπιδεικνυομένων καὶ κινδυνευόντων.

320. Ὁ νεροχύτης τρώγει τὴν πέτρα ἢ τὴν τρυπᾷ.

«Σταγόνες ὕδατος κοιλαίνουσι πέτρας.»

Καὶ τροπικῶς διὰ τῆς ἐπιμελείας αἴρεται πᾶν πρόσκομμα.

321. Ὁ νηστικὸς καρβέλια ὀνειρεύεται. — Εἰς τοὺς φανταζομένους ὅσα τοὺς λείπουν. Ἴδε καὶ 578.

322. Ὁ νοικοκύρης τὸ πουλεῖ, κι' ὁ τελάλης (κήρυξ) ὄχι. — Ἐπὶ τῶν ἀποφοσιζόντων, περὶ πραγμάτων περὶ ὧν οὐδὲν οὗτοι δικαίωμα ἔχουσι.

323. Ὄνομα ἔχει καὶ φωνὴ δὲν ἔχει. — Ἐπὶ ἀνθρώπων ὀνομαστῶν μὲν καὶ περιβλέπτων, διαβιούντων δὲ ἡσύχως.

324. Ὄνομα καὶ μὴ χωριό. — Ἐπὶ τῶν μυστικῶν.

325. Ὄνομα καὶ πρᾶμα. — Ἐπὶ τῶν ἐπὶ κακῷ ἢ καλῷ φημιζομένων.

326. Ὄντας ἔπινες μὲ τὴ μουρχούτα, ἄς τὰ συλλογούσουν τοῦτα. — Ἐπὶ τῶν μὴ προνοούντων καὶ δυστυχούντων. Ἴδε ὁμοίας 331 καὶ 821 καὶ Σ. 31.

327. Ὅταν ζῇς καὶ δίνῃς πρᾶμα, θέλεις τρεῖς μὲ τὴν καμπάνα. — Ἐπὶ τῶν διανεμόντων τὴν περιουσίαν αὑτῶν ζῶντες, ἐν ᾧ ὀφείλουν νὰ τὴν διατηροῦν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς των. (Ζακυνθία).

328. Ὄντας ἡ γρηὰ 'πομπεύθη, ὕστερα ἐμανταλώθη. Ἴδε Ε. 219 καὶ Τ. 91—101.

329. Ὄντας ἡ τύχη σὲ βοηθᾷ, μὴ τὴν 'πισωκωλιάζεις.— Ὅτι πρέπει νὰ ὠφελούμεθα ἐκ τῶν καλῶν περιστάσεων καὶ νὰ μὴ ἀδιαφοροῦμεν ὅταν παρουσιάζονται. (Ζακυνθία) Ἴδε καὶ τὴν 873.

330. Ὄντας ξεπέσ' ὁ ἄνθρωπος, κλαίει παραπονιέται,
Φίλος δὲν τὸν τηράζει πλιά, 'δικὸς τὸν ἀπαρνιέται. — Σχετ. τῇ 769.

331. Ὄντας τρῶς τὴς πέντε φέταις, θύμου καὶ τὴς πέντε πάφταις. (Ζακινθία). Ἴδε καὶ τὴν 326.

332. Ὁ ξένος ἀναπαύεται, ἀλλὰ δὲ θεραπεύεται. — Ἐπὶ τῶν ἐν ξένῃ γῇ ζώντων, καὶ εἰς οὐδὲν λογιζομένων τὰς ἀπολαύσεις οὐδέποτε, ἐνθυμούμενοι ὅτι διατελοῦσι μακρὰν τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς πατρίδος· *ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν τῇ ἀλλαδαπῇ ὁμογενῶν ποθοῦσι τὴν πατρίδα καὶ μεγάλως εὐεργετοῦσιν αὐτήν.*

333. Ὁ νοῦς τοῦ πουλιοῦ 'ς τὸ κεχρί. — Ἐπὶ τῶν παρανενοημένων, λεγόντων καὶ πραττόντων, ἄλλο παρ' ὅτι φρονοῦσι.

334. Ὁ νοῦς του σχίζει τρίχα, καὶ τοῦ ψύλλου βάνει γκέμι (χαλινόν). — Εἰς κομπάζοντας ὅτι πολλῶν ἐπιχειρημάτων εἶναι ἔμπειροι.

335. Ὁ ξένος (ἢ ὁ πρῶτος) ἔχει προτιμή, κι' ὁ ὕστερος ὑπομονή. — Ὅτι ὁ προλαμβάνων καὶ ὠφελεῖται, ὁ δὲ ὑστερῶν ὀφείλει νὰ ὑπομένῃ, ὅπως κατορθώσῃ τὸ ἐφετόν· κατὰ τὸ εὐαγγελικόν.

«Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος σωθήσεται.» Καὶ
«Ὅστις ἐπρόλαβε τὸν Κύριον εἶδε.»

336. Ὁ ξένος κι' ἂν σὲ χαιρετᾷ, μήν τονε καμαρώνῃς. — Διότι εὐκόλως μεταβάλλεται.

337. Ὁ ξενος πάντα ξένος. Σαφής.

338. Ὁ ξενος ποταμὸς τὸν τόπον του γυρεύει. Ἴδε 324.

339. Ὄξω ὡραῖα μαλλιὰ μέσ' ὡραία κασίδα. — Σαφής. Ἴδε καὶ Α. 291—293, Η. 74 καὶ Θ. 52.

340. Ὄξω ἥλιος κ' ἔβρεχε κάποια γρηὰ παντρεύεται. Καὶ

341. Ἥλιος καὶ φεγγάρι, παντρεύουντ' οἱ γαδάροι. — Ἴδε τὰς ὁμοίας 128 Η.

342. Ὄξω φτύ' ἡ καλὴ νοικοκυρὰ καὶ μέσα κατουρεῖ. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ῥυπαρῶν καὶ μὴ καθαρῶν.

343. Ὁ π' ἀγαπάει 'φτηνὸ κρέας, χάνει καὶ τὸ ζουμί του.— Πρὸς τοὺς ἐκ τῆς φειδωλίας των μεγάλως ζημιουμένους.

344. Ὁπ' ἀγαπᾷς κατούρησε, κι' ὅπου μισεῖς χτενίσου,
Κι' ὅπ' ἔχεις πολὺ ὄχτριτα, κάτσε καὶ ξενυχίσου. Σαφ.

345. Ὁπ' ἀγαπᾷ σ' τὴ γειτονιὰ ἔχει περίσσια χάρι,
Οὔτε παπούτζια κατελᾶ, οὔτε τὸν ὕπνο χάνει. (Σίφν.)

346. Ὁπ' ἀγαπᾷ τὴν ἀγαπᾷ καὶ τὴ δροσοπεζούλα,
Πολλὰ καλὰ στερεύεται ἡ ἄθλιά του γούλα. — Ἐπὶ ἐρωτολήπτων καὶ ἄλλων, οἵτινες παραβλέποντες τὸ ἴδιον ἔργον, στεροῦνται παντὸς ἐπιθυμητοῦ.

347. Ὁπ' ἀγοράσει γάδαρο, καὶ πουλήσει γάδαρο, εἶναι χειρότερος γάδαρος. — Σαφής.

348. Ὁ παθὸς εἶναι γιατρός — Καὶ

349 Μὴ ῥωτήσῃς τὸ γιατρὸ, μόνο ῥώτα τὸν παθό. — Διότι ὁ παθὼν γνωρίζει κάλλιον ἄλλου, νὰ καθησυχάσῃ τῶν παθόντων τὰς λύπας. Λέγεται καὶ ἐπὶ πολυπείρων. Ὁμ. τῇ 14 Ρ.

350. Ὁπ' ἀκαμάτρας ῥιζικὸ, κι' ὅπου μαμούρα μοῖρα,
κι' ὅπου κοπέλα φρόνιμη καθάρια κακομοῖρα. — Ἐπὶ εὐμοιρούντων ὀκνηρῶν καὶ ἀθλίων, καὶ τ' ἀνάπαλιν ἐπὶ δυσμοιρούντων φρονίμων.

351. Ὁπ' ἀκαρτερεῖ νὰ φάῃ, ποτέ του δὲν πεινάει. Εὔληπτ.

352 Ὁπ' ἀκοῦς Μαργιὰ καὶ Γιάννη, βάνε ψάρια ς' τὸ τηγάνι. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων πασίδηλα ἐλαττώματα.

353 Ὅπ' ἀκοῦς πολλὰ κεράσια, βάστα καὶ μικρὸ καλάθι. —Ἡ παροιμία μᾶς διδάσκει νὰ μὴν ἀπατώμεθα εὐκόλως ὑπὸ τῶν πολλῶν ὑποσχέσεων καὶ μεγάλων λόγων τῶν ἀνθρώπων.

354. Ὁ παλαιὸς καὶ καλὸς φίλος, εἶναι τοῦ σπητιοῦ ὁ στύλος.— Σαφεστάτη. Ἴδε καὶ τὴν 380.

355. Ὁ παληόβοδας τὸ βράδυ σπάζει τ' ἀλέτρι.— Ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν ἐξ ἡλικίας μὴ δυναμένων ἐπ' ὠφελείᾳ νὰ ἐργάζωνται δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

356. Ὁ παππᾶς ἀπ' τὴν Πόλι, ἡ παππαδιὰ τὰ 'μολογάει. —Πρὸς τοὺς διηγουμένους τοῖς ἄλλοις μὲ πρέπον μεταπεποιημένα καὶ χωλὰ ὅσα παρὰ τῶν εἰδότων ἤκουσαν.

357. Ὁ παππᾶς γιὰ τὴ λεχουδιά του, ἔχασε τὴ λειτουργιά του. — Ὅτι ἡ λαιμαργία βλάπτει σωματικῶς καὶ διανοητικῶς.

358. Ὁ παππᾶς εἶναι κάρβουνο, 'ποῦ ἀναμμένο καίει καὶ σβυστὸ μουτζαλώνει. — Σημειωτέον, ὅτι πολλοὶ παρ' ἡμῖν ἐκ κακῆς προθέσεως καταφέρονται κατὰ τῶν κληρικῶν, μεγαλύνοντες, διηγούμενοι, τὰ σφάλματα αὐτῶν ἅτινα ἔπρεπε νὰ καλύπτωμεν, ἵνα μὴ χλευάζοντες ἐξευτελίζωμεν τὸ ἱερατεῖον.

359. Ὁ παππᾶς κ' ἡ παππαδιά, πέντε μῆνες δυὸ παιδιά. —Ἐπὶ τῶν ἀλλοκότων.

360. Ὁ παππᾶς κ' ἡ καμουλίκα, ὅταν σοῦ 'μιλοῦν ἀγροίκα. —Ὅτι πρέπει νὰ πειθώμεθα τοῖς ἡγουμένοις.

361. Ὁ παππᾶ κουλούρης καὶ τὸ χαρτί του.—Ἐπὶ τῶν φερόντων πανταχοῦ καὶ πάντοτε κερδοσκοπικὸν ἔργον.

362. Ὁ παππᾶς τὰ 'μπρὸς ἐθώρει. καὶ τὰ 'πίσω δὲν ἐθώρει. Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτων, οἵτινες βλάπτουσι μόνον τὰ ἀμέσως ὑποπίπτοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις αὐτῶν, ὡς οἱ τὴν πήραν τοῦ Αἰσώπου φέροντες.

363. Ὅπ' ἀπέθανε κοιμᾶται, κι ὅπου ζῇ χορέψῃ θέλει.—Ὁ ἀποθανὼν κοιμᾶται τὸν αἰώνιον ὕπνον, καὶ ὁ ζῶν ζητεῖ εὐθυμίας.

364. Ὅπ' ἀῤῥωστήσει καὶ 'ξαῤῥωστήσει, 'ς τὸ πανηγύρι πάει.— Ἐπὶ τῶν ἐκ νοσήματος ἀναλαμβανόντων, καὶ φοιτώντων εἰς εὐθυμίας.

365. Ὁ πατέρας τὸ βιὸ κι ὁ Θεὸς τὴ μοῖρα. — Ὅτι ἡ εὐζωΐα τῶν ὑπανδρευομένων θυγατέρων ἀπόκειται εἰς τὴν ἐξ ὕψους συνδρομήν.

366. Ὁ πεινασμένος γάδαρος, ξυλιαῖς δὲν μετράει. — Ὅτι οἱ ἐνδεεῖς ἄνθρωποι διὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα πολλὰς πολλάκις ὑπομένουσιν ὕβρεις.

367. Ὀπ' ἔκαμ' ὅτ' ἠμπόρεσε ἐπλήρωσε τὸ νόμο. — Ἐπὶ τῶν κατὰ τὰ ἐνόντα ἐκπληρούντων τὸ καθῆκόν των.

368. Ὀπ' ἔφτασε 'ς τὴ σύνοδο, ἔφαγε ψάρι σύνορο. — Ὅτι οἱ μετὰ σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας ἐπιχειροῦντές τι ὠφελοῦνται. Τοιοῦτόν τι ἐδήλουν καὶ οἱ Λατῖνοι λέγοντες

Sero venientibus ossa.

Τοῖς βραδέως ἐρχομένοις τὰ ὀστᾶ. Ἴδε καὶ 518 Τ.

369. Ὀπ' ἔχει γυναῖκα ὤμορφη, κι ἀμπέλι 'ς τὴ δεμοσιὰ (σύνορα) δὲν ἔχει ποτὲ ἡσυχία. Σαφεστάτη.

370. Ὀπ' ἔχει δρόμο περπατεῖ, κι ὅπ' ἔχ' ἀδειὰ ἂς κοιμᾶται. — Σαφής.

371. Ὀπ' ἔχει δυὸ ἀγαπητικιαῖς, νά 'χῃ καὶ δέκα μαχαιριαῖς,
Ὀπ' ἔχει τρεῖς καὶ τέσσαρες, νά 'χῃ σαραντατέσσαρες,
Κι ὅπου δὲν ἔχει καμμιά, μπάλα νὰ τοῦ 'ρθῃ 'ς τὴν καρδιά,
Κι ὅπ' ἔχει μιὰ καὶ μοναχὴ ὁ Θιὸς νὰ τοῦ τὴν χαρῇ (Θήρα.)

— Ὅτι αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις μεγάλα καὶ παρέχονται πράγματα τῷ ἐπιχειροῦντι, μικρὰ δὲ καὶ καλὰ ὠφέλιμα.

372. Ὀπ' ἔχει κόρη ἀκριβὴ τοῦ Μάρτη ἥλιος μὴν τὴν 'δῇ. — Ὅτι πρέπον νὰ φυλάσσωνται τὰ πολύτιμα.

373. Ὀπ' ἔχει 'λιοστάσια, θὰ ἔχῃ καὶ τζιτζίκους. Σαφής.

374. Ὀπ' ἔχει παιδιὰ ἢ τσάντσαλα (ῥάκη) 'ς τὸ γάμο δὲν τοῦ πρέπει. — Ὅτι ὁ μὴ ἔχων τὰ μέσα δὲν πρέπει νὰ ὑποπίπτῃ εἰς ἔκτακτα ἔξοδα· διότι καὶ βλάπτεται καὶ περιφρονεῖται. Ἴδε καὶ τὴν 487.

375. Ὀπ' ἔχει πρόβατ' ἔχει τα, κι ὅπου τὰ βόσκει τρώγει τα. — Ἐπὶ τῶν καταλειπόντων τὴν περιουσίαν των εἰς τὴν διαχείρισιν ἄλλων, οἵτινες ὡς εἰκὸς καὶ ὠφελοῦνται μάλιστα.

376. Ὀπ' ἔχει στράτ' ἂς περπατῇ κι ἀδειὰ ἂς μὴ κοιμᾶται. ἀντίθετος τῇ 370.

377. Ὀπ' ἔχει τὸν καιρό, ἂς μὴν τὸν χάνῃ. — Διότι ὁ χρόνος εἶναι βραχὺς καὶ ἀπέρχεται ἀστραπηδόν.

«Φείδου χρόνου.»

378. Ὀπ' ἔχει φίλο τὸν Κατῆ, τὸ Μπέη δὲ φοβᾶται. — Καταληπτή. Ἴδε 199 Α. καὶ 334 Ε.

379. Ὁ πηλός, ἂν δὲ δαρθῇ, κεραμίδι δὲ γίνεται. — Ὅτι χωρὶς ἐπιμελείας καὶ κόπων νὰ φθάσῃ τις εἰς τελείαν ἀρετὴν εἶναι ἀδύνατον. Ἐκ τῆς ἀρχαίας·

«Ὁ πηλός, ἂν μὴ δαρῇ, κέραμος οὐ γίνεται.»

380. Ὀπ' ηὗρε φίλον ἀκριβό, ηὗρε μεγάλο θησαυρό.

«Φίλος πιστὸς σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν εὗρε θησαυρόν.» (Σειράχ). Κατὰ τὸν Πλούταρχον.

«Καὶ σπάνιον καὶ δυσεύρετόν ἐστι φίλος βέβαιος.» Ἴδε τὰς 354, 470, 9·6, καὶ 957. Ε. 193, Η. 61 καὶ Φ. 33.

381 Ὁ *ἀπισινός μας βρακὶ δὲν ἔχει, κ' ἡ σκούφια μας λουλούδια θέλει. — Ἐπὶ τῶν στερουμένων τῶν ἀναγκαίων καὶ δαπανωμένων εἰς τὰ ἐφ' ἃ μὴ δεῖ.

382. Ὀπίσω ἀπ' τὸ Βασιλιὰ καὶ κόψε του καὶ δοκανίκι. Καὶ

383. Ἀπὸ 'πίσω του καθένας καὶ τὸ Βασιλιὰ 'βρίζει. — Ὅτι καὶ βασιλεῖς καὶ δυνατοὺς ἀπόντας δύναταί τις νὰ βλασφημῇ· ἀλλ' ἰδίᾳ.

384. Ὁ πλούσιος 'ποῦ παρακαλεῖ τὸ Θεό, κακὸ ἔχει 'ς τὸ νοῦ του. — Ἐπὶ τῶν κακῶς ἐπικαλουμένων τὴν θείαν ἀντίληψιν.

385. Ὁ πνιμένος ἀπὸ τὰ μαλλιά του πιάνεται. Καὶ

386. Ὁ ἀπελπισμένος κι ἀπὸ γυμνὸ σπαθὶ πιάνεται νὰ γλυτώσῃ.—Ἐπὶ τῶν ἐν ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ καταστρεφόντων ἑαυτούς.

387. Ὅποια πέτρα ἀνασηκώσῃς τὸν εὑρίσκεις ἀπὸ κάτω. —Ἐπὶ τῶν ἀναμιγνυομένων εἰς πολλά, ὅτε μὲν ἐπὶ δραστηριότητι, ὅτε δὲ ἐπὶ πονηρίᾳ.

388. Ὅποιοι ἀγαπιῶνται συχνὰ ἀπαντιῶνται.—Σαφής.

389. Ὅποιοι ἔφαγαν ἂς πληρώσουν. — Ἐπὶ τῶν χρεωστούντων νὰ δώσωσι λόγον διὰ τὰς πράξεις των.

390. Ὅποιοι πίνουν καὶ μεθοῦνε λησμονοῦν ὅσα χρωςοῦνε. — Τοῦτ' αὐτὸ δηλοῖ καὶ χαρίεις ποιητής.

«Πίνω τὸν οἶνον ἵν' εὕδωσιν αἱ μέριμναι.»

391. Ὅποιον δαγκάσῃ ἡ χελώνη ποτὲ μὴ 'γιάνῃ. —Εἰς ἀγαθοὺς μηδένα βλάπτοντας ὅτι τῆς χελώνης τὸ δάγκαμα εἶναι ἀβλαβές.

392. Ὅποιον δὲν ἀγαποῦν καὶ τὰ χνῶτά του βρωμοῦν. —Εἰς ἀδίκως μισούμενον. Ἴδε καὶ 714.

393. Ὅποιον δὲ διορθώνει λόγος μήτε ῥάβδος. — Εἰς ἀνεπιδέκτους διορθώσεως. Καὶ ἡ ἀρχαία

«Ὃν οὐ τύπτει λόγος οὐδὲ ῥάβδος.»

394. Ὅποιος ἀγαπᾷ στραβώνεται. Σαφής.

«Τυφλοῦται ὁ φιλῶν περὶ τὸ φιλούμενον.» (Πλάτων).

395. Ὅποιος ἀγαπᾷ τὰ χρέη ἔχει σύντροφο τὸ ψέμα.—Δι' ἐκείνους οἵτινες δανειζόμενοι ἀσυλλογίστως διὰ τὰ περιττὰ

ἀναγκάζονται νὰ καταφεύγουν *εἰς ψεύδη ἀναιδῆ καὶ προφάσεις χαμερπεῖς*, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδώσουν τὰ δάνειά των.

396. Ὅποιος ἀγαπᾷ τὴν ἀδικιὰ εὑρίσκει 'ς τὸ σπῆτί του τὰ κακά.—Διότι κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Δαυΐδ

«Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.»

397. Ὅποιος ἀγαπᾷ τὸ μέλι, δὲ φοβεῖται τὰ μελίσσια. Σαφής.

398. Ὅποιος ἀγοράζει καὶ πουλεῖ, αὐτὸς πετᾷ 'σ ἀν τὸ πουλί.—Οἱ ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των ἐνεργοῦντες ὠφελοῦνται πολύ.

399. Ὅποιος ἀγοράζει τὰ περιττὰ, πουλεῖ τὰ ἀναγκαῖα.—Ἡ πολυτέλεια χωρὶς λόγον φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀμηχανίαν καὶ καταστροφήν.

400. Ὅποιος ἀέρα κυνηγᾷ, ἀέρας τὸν ἐπαίρνει— Ἐπὶ τῶν μάτην ἐνεργούντων. Ἴδε καὶ τὰς 650—652.

401. Ὅποιος ἀκούει κόσμο, κόσμο (στολισμὸν) 'παίρνει.—Ὅτι, ὅστις δέχεται τὰς συμβουλὰς τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ὠφέλειαν καὶ στολισμὸν ἀπολαμβάνει εἰς τὰ ἤθη του.

402. Ὅποιος ἀλείφει τοὺς τροχοὺς τῆς ἁμάξης του, βοηθᾷ τὸ ἄλογό του.—Ἐπὶ τῶν ἐκ πλαγίου ἑαυτοὺς βοηθούντων.

403. Ὅποιος ἀναγελάει τὸ γάδαρο, τὸν καβαλικεύει. —Ὅτι πολλάκις καταφεύγει τις πρὸς ἃ κατεγέλασε καὶ ἐξουθένησε.

404. Ὅποιος ἀναγουλιάζει, ἂς ξεράσῃ.— Εἰς δυσαρέσκειαν εἰρωνικῶς.

405. Ὅποιος ἀνακατώνεται σὲ πολλὰ, 'λίγα 'βγάζει πέρα. —Ἤτοι ὁ πολλὰ ἐπιχειρῶν ὀλίγα ἐκτελεῖ. Ἴδε καὶ τὴν 528.

406. Ὅποιος ἄνεμος κι ἂν φυσᾷ, ὁ μῦλος πάντ' ἀλέθει.—Ἐπὶ τῶν ἱκανῶν νὰ εὐπορῶσι πανταχόθεν καὶ πάντοτε.

407. Ὅποιος ἀποθάνει ἀπ' τὸ κεφάλι του, παππᾶς ἂς μὴν τὸν θάψῃ.— Ἐπὶ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ δι' ἑαυτῶν δυστυχούντων, οἱ τοιοῦτοι οὐδεμιᾶς συμπαθείας τυγχάνουσιν.

408. Ὅποιος ἀρεντεύει (τρέχει) 'γλήγορ' ἀποσταίνει. —Ἐπὶ τῶν ἀνέτως ἐκτελούντων τὸ ἔργον των

409. Ὅποιος ἄρχισε νὰ κλέφτῃ δὲ θ' ἀφήσῃ τὴν κλεψιά.

«Ἅπαξ κλέπτειν ἀεὶ φώρ ἐστί.»

410. Ὅποιος ἀφίνει τὸ μεγάλο δρόμο καὶ πιάνει τὸ μονοπάτι, θαῤῥεῖ κερδίζει, ἀλλὰ χάνει.—Ἐπὶ τῶν περιφρονούντων τὴν κοινὴν γνώμην καὶ πραττόντων κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν βούλησιν. Ἴδε καὶ Π. 12.

411. Ὅποιος ἀψηφᾷ τὸ βελόνι, χάνει τὸ καρφί. Καὶ

446. Ὁποῖος δὲν ἔχει θυμητικό, ἂς ἔχῃ πόδια. — Ὅτι τοῖς ἀσκόπως τρέχουσι διπλοῦς ὁ κόπος.
«Νοῦς ἄσκοπος διπλοῦς ὁ κόπος.»
Chi non ha testa, cha piedi.

447. Ὁποῖος δὲν ἔχει μαυρομμάτα, φιλεῖ καὶ τζιμπλομάτα. Ἴδε Α. 168, Π. 54 και Σ. 143.

448 Ὁποῖος δὲν ἔχει μέλι ς' τὴ χύτρα του, ἂς ἔχῃ 'ς τὸ στόμα του. — Ἐπὶ τῶν καὶ ἐν τοῖς ὀλίγοις ἀρκουμένων. Ἴδε καὶ τὴν 442, Η. 138, Μ. 180. καὶ Χ. 30.

449. Ὁποῖος δὲν ἔχει σπῆτι, εἶναι γείτονας ὅλου τοῦ κόσμου. — Ἐπὶ τῶν ἀνεστίων καὶ φερεοίκων.

450. Ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ζυμώσῃ, ὅλ' ἡμέρα κοσκινίζει (ἢ πέντε 'μέραις κοσκινίζει). — Εἰς τοὺς ἀναβάλλοντας τὸ ἔργον των ἐπὶ προφάσεσιν.

451. Ὁποῖος δὲ θέλει σφυροκοπιά, γείτονα χαλκιὰ δὲν κάνει. — Σαφής. Ἴδε τὴν 516 καὶ 517.

452. Ὁποῖος δὲ θυμώνει 'σὰν ἀξίζει, εἶναι λιγόμυαλος.—Σαφ.

453. Ὁποῖος δὲν κάν' ἀπὸ λόγου του, καὶ παντυχαίν' ἀπ' ἄλλον,
Κακὸ ψυχρὸ 'ναι τὸ καλό, κι' ἂς μὴν ἦν' καὶ μεγάλο.
— Ἴδε Α. 84.

454. Ὁποῖος δὲ μιλεῖ, τὸν θάφτουν. — Σαφής.

455. Ὁποῖος δὲ ξέρει νὰ βοηθάῃ.
Μένει κατάμονος καὶ δυστυχάει.—Ὅτι ὁ μὴ γινώσκων νὰ συντρέχῃ ἄλλους, οὐδένα βοηθὸν φίλον κινδυνεύων θὰ ἔχῃ.

456. Ὁποῖος δὲ ξέρει νὰ 'γδάρῃ,
χαλᾷ τὸ κρέας καὶ τομάρι. — Ὁ ἀνεπιτήδειος εἴς τινα τέχνην, ἢ ὑπόθεσιν, καταστρέφει αὐτὴν ἀγνοῶν.

457. Ὁποῖος δὲ ξέρει νὰ 'πομένῃ, Χάνει ὅ,τι περιμένει.
— Σαφεστάτη, διότι κατὰ τὸ ἀπόφθεγμα
«Ὁ χρόνος φονεύει τὸν πεινῶντα, καὶ ἡ ἀνυπομονησία τὸν περιμένοντα.»

458. Ὁποῖος δὲ ξέρει νὰ φυλάγῃ τὰ κέρδη, ἀποθαίνει φτωχός. —Σαφής.

459. Ὁποῖος δὲ ξετάζει τὸ κουκί του, μήτε τὸ φλουρί του. — Ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς μικροῖς ἀμεριμνώντων, καὶ μεγάλως ζημιουμένων. Κάλλιστα περὶ τούτου δηλοῖ καὶ ὁ Ἡσίοδος λέγων
«Εἰ καὶ μικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο, καὶ θαμὰ τοῦθ' ἔρδοις τάχα κεν μέγα καί το γένητο.»

460. Ὁποῖος δὲν πακτώνει, χάνει τὸ τυροβόλι, — Σαφής.

461. Ὁποῖος δὲν πληρώνει τὴν *π.... πληρώνει τὸ γιατρό. — Εὔληπτος.

462. Ὁποῖος δὲν πονεῖ, βαθειὰ φλεβοτομεῖ. — Ὅτι ὁ μὴ αἰσθανόμενος προβαίνει τολμηρότερος εἰς τὸ κακόν.

463. Ὅποιος δὲν ὑποφέρνει τὸ φέσι του, ρίχνει τ' ἄλλου ς' τὴ λάσπη. — Ἐπὶ πονηρῶν καὶ βασκάνων προθυμουμένων νὰ βλάψωσι καὶ καταστήσωσιν ὁμοίους καὶ ἄλλους.

464. Ὁποῖος δὲν φάγει θεργιὸ, δὲν θεργεύει. — Ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ θεωρηθῶσι μεγάλοι, *ἂν δὲν κατορθώσωσι σπουδαῖα ἔργα*· καὶ ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐπιτύχωσι μεγάλα, ἂν δὲν καταβάλωσι *θυσίας καὶ κόπους.*

465. Ὁποῖος δὲν φυλάει τὰ μικρὰ, χάνει καὶ τὰ μεγάλα. — Ὅτι οἱ περὶ τῶν μικρῶν φροντίζοντες, δὲν χάνουσι τὰ μεγάλα.

«Εἰ μὴ φυλάσσῃς τὰ μικρὰ, ἀπολεῖς καὶ τὰ μείζονα.» Ἴδε καὶ τὰς 411, 412 καὶ 458.

466. Ὁποῖος δὲ χαριστάει 'ς τὸ 'λίγο, μήτε ς' τὸ πολύ. — Ἐπὶ ἀγνωμόνων.

467. Ὁποῖος δέρνει τὴ γυναῖκά του δέρνει τὸ κεφάλι του. Καὶ

468. Ὁποῖος χτυπᾷ τὸ γαδοῦρι του, ζημιώνει τὸ σακκοῦλί του. Ἴδε καὶ Δ. 61.

469. Ὁποῖος διαλέγει τὴ λαγάρα, 'παίρνει τὴν παπάρα· (λαγάρα λέγεται εἰς διαφόρους πόλεις, τὸ καλλίτερον μέρος τοῦ κρέατος, παπάρα δὲ τὸ χειρότερον). — Καὶ

470. Ὁποῖος διαλέγει τὸν αἰθέρα, παίρνει τὴν κακή του μέρα. — Ὅτι πολλάκις ἡ μεγάλη προσοχὴ καὶ φιλοκέρδεια εἶναι ἀτυχής. Ἴδε καὶ τὴν 511.

471. Ὁποῖος δίν' ἂς σιωπήσῃ, ὅποιος παίρνει ἂς 'μιλήσῃ. — Ἐπὶ τῶν εὐεργετούντων ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ ἐπὶ τῶν εὐεργετουμένων, οἵτινες ὀφείλουσι νὰ ἐκφράζωσι εὐγνωμοσύνην.

472. Ὁποῖος ἐγγυᾶται πληρώνει. — Σαφής.

«Ἐγγύην φεύγειν.»

«Μὴ δίδου σαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον, ἐὰν γὰρ »μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτίσαι, λήψονται τὸ στρῶμά τὸ ὑπὸ τῆς »πλευρᾶς σου.» — Ἴδε καὶ 16 Ε. καὶ 34 Μ.

473. Ὁποῖος εἶν' ἀπέξω ἀπ' τὸ χορὸ, πολλὰ τραγούδια 'ξέρει. — Εἰς νουθετοῦντας ἄλλους περὶ πραγμάτων καὶ αὐτοῖς δυσκατορθώτων. Ἴδε καὶ τὴν 144.

474. Ὁποῖος ἐκάη 'ς τὸ ζεστὸ, φυσάει καὶ τὸ κρύο. — Εἰς

τοὺς παθόντας καὶ ὑποπτευομένους ἔπειτα καὶ τ' ἀβλαβῆ. Ἴδε Ζ. 4 καὶ Κ. 86.

475. Ὁποῖος ἔμαθε, δύσκολα ἀπέμαθε. — Ἐπὶ τῶν δυσκόλως παραιτούντων τὰς ἤδη ἀποκτηθείσας κακὰς ἕξεις των. Σχετ. ταῖς 47, Κ. 460, Π. 1, Σ. 111 καὶ Τ. 93.

476. Ὁποῖος ἐργάζεται θαρευτὰ, κερδίζει πάντα. — Ὅτι ἡ μετὰ ζήλου καὶ τακτικὴ ἐργασία, χωρὶς νὰ φαίνηται ὀχληρὰ κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀείποτε νὰ ὠφελῆται.

477. Ὁποῖος ἐρωτᾷ δὲν ἀλησμονᾷ. Καὶ

478. Ὁποῖος ῥωτᾷ δὲ χάνει, ἀλλὰ μαθαίνει.— Ἡ συχνὴ μελέτη περί τινος ἀντικειμένου εἶναι πάντοτε ὠφέλιμος. Ἴδε καὶ τὰς 580 καὶ 698 καὶ Ε. 250.

479. Ὁποῖος ἐσιώπησε, δὲν ἐμετανόησε. Ἴδε τὴν 11.

480. Ὁποῖος ἔσπειρε μὴν τὰ θερίσῃ. Ὁμοία ταῖς Α. 111 καὶ 112.

481. Ὁποῖος (ἢ ὀπ' ἔχ') ἀμπέλια, ἂς βάζ' ἐργάταις. — Ὁ χρείαν ἔχων, ἂς φροντίζῃ.
«Ἔργον ἀποδείξασθαι». Κορ. Ξενοφ. Ἀπομν. Βιβλ. 4 Κεφ. 7 § 2.
Ἴδε καὶ τὰς σχετ. Γ. 73, Κ. 46, καὶ Τ. 24. καὶ 239.

482. Ὁποῖος ἔχ', ἂς τὰ φυλάγῃ. Εὔληπτος.

483. Ὁποῖος ἔχει βούτυρο 'ς τὸ κεφάλι, νὰ μὴ περπατῇ 'ς τὸν ἥλιο. — Δηλαδὴ πρέπει νὰ ὑποχωρῶμεν, ὅταν ἤμεθα πταῖσται· λέγεται καὶ ἐπὶ κλεπτῶν Ἑβραίων.

484. Ὁποῖος ἔχει γείτονα κουτσὸ, θὰ μάθῃ νὰ κουτσαίνῃ.
«Σκάζοντι ὁμιλῶν, καὶ αὐτὸς σκάζειν μαθήσῃ. Ἴδε Α. 156 καὶ 258 Μ.

485. Ὁποῖος ἔχει γρόθο τρώγει καρύδια· καὶ ἄλλως ἐν Ἑπτανήσῳ.

486. Ὁποῖος ἔχει γρόθο, τρώγ' αὐγά. Καί

487. Ὁπ' ἔχει μαχαῖρι, τρώει πεπόνι (καὶ ἐν Κρήτῃ τυρί). —Ὅτι πολλάκις ἡ δύναμις καὶ ἡ τόλμη κατορθώνουν πολλά.

488. Ὁποῖος ἔχει δυὸ 'μάτια, ἀγοράζ' ἀλεῦρι. Καὶ

489. Ὁποῖος ἔχει ἕνα 'μάτι, 'παίρνει ἀλεῦρι, κι ὅποιος κανένα, ψωμί.— Ἐπὶ τῶν προνοητικῶν.

490. Ὁποῖος ἔχει καλοὺς φίλους, εἶναι πλούσιος.— Σαφής. Ἴδε 380.

491. Ὁποῖος ἔχει νύχια, ξυέται.— Ἐπὶ τῶν πλουσίων καὶ δυνατῶν οἵτινες εἰσακούονται παρὰ τοῖς κρατοῦσιν. Ἴδε ἄνω ὁμοία 453 καὶ Α. 84.

492. Ὁποῖος ἔχει νουνὸ, τρώγει κουλοῦρι. Καὶ Ἰταλιστί. Bisogna aver dei santoli per mangare brazzule. Ἴδε καὶ 343 Ε.

493. Ὅποιος ἔχει ξένο ἄλογο, μεσοδρομῆς πεζεύει.— Καὶ
494. Ὅποιος ξενοκαβαλικεύει, γλήγορα ξεπεζεύει. Ὅτι ἀπὸ τὰ ξένα οὐδὲν ὄφελος. Ἴδε τὴν 506 καὶ Ξ. 5.

(Β'. 494). Ὅποιος ἔχει ὄρεξι νὰ σκοτώσῃ τὸ σκύλο του, τὸν λέγει λυσσασμένον.— Ἐπὶ τῶν προφασιζομένων πρὸς δικαιολόγησιν.

495. Ὅποιος ἔχει πολλὰ χρήματα, καλὰ καβαλικεύει.— Ὁ εὐπορῶν εὐκόλως πράττει ὅ,τι ἐπιθυμεῖ.

496. Ὅποιος ἔχει πολὺ πιπέρι, βάζει καὶ 'ς τὰ λάχανα. — Ἐπὶ τῶν δι' εὐπορίαν πάντα ποιούντων. Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχαῖοι «Ὁ ἔχων πολὺ πέπερι τίθησι κἂν λαχάνοις».

497. Ὅποιος ἔχει ροῦτο (ρόκα) καὶ παιδὶ, 'ς τὸ χορὸ μὴ καταιβῇ. —Εἰς τοὺς καταλιμπάνοντας τὰ οἰκεῖα ἔργα καὶ ἐπιδιδομένους εἰς τροφὰς καὶ διασκεδάσεις. Ἴδε καὶ τὴν 374.

498. Ὅποιος ἔχει τὰ γένεια, ἔχει καὶ τὰ χτένεια.— Ὁ ἔχων ὑποθέσεις ἢ περιουσίαν, γινώσκει νὰ φροντίζῃ περὶ αὐτῶν.

499. Ὅποιος ἔχει τὰ γοργὰ στάμενα (ἵππους), γοργὰ καβαλικεύει.— Ὅτι ὁ εὐπορῶν ἐκτελεῖ πᾶν ὅ,τι ὀρέγεται, καὶ τοὺς κινδύνους αὐτοὺς ἀποσοβεῖ.

500. Ὅποιος ἔχει τὰ κάκα (κακαρίσματα τῶν ὀρνίθων) ἔχει καὶ τ' αὐγά.· Ὅτι οἱ ἔχοντες τοὺς κόπους ἔχουν καὶ τὰς ὠφελείας.

501. Ὅποιος ἔχει τὰ φλουριὰ (ἢ 'κεῖ 'ποῦ 'πάρχουν χρήματα) κάθε κίνδυν' ἀπαντᾷ, τὰ στραβὰ τὰ κάνει ἴσια καὶ τὰ ἄνομα καλά. Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν 222 ἄνω.

502. Ὅποιος ἔχει τὴ μυῖγα 'ς τὸ σκιάδι κρύβεται (ἢ μυιγιάζεται.)—Ἐπὶ τῶν δικαίως ὑποπτευομένων.
«Κελλαρίζει φαῦλος τὴν συνείδησιν κεντούμενος». Ἴδε καὶ τὴν 552 Τ.
Γαλλιστὶ δὲ

Qui se sent morveux se mouche.

503 Ὅποιος ἔχει τὸν πόνο, φέρει τον, οἱ δὲ γείτονες κοιμοῦνται.-Εἰς τοὺς παρ' οὐδενὸς εἰς τὰς θλίψεις των βοηθουμένους.

504. Ὅποιος ζῇ μ' ἐλπίδας, ἀποθαίνει μὲ ἀνέμους. Καὶ
505. Ὅποιος ζῇ ἐλπίζοντας, ἀποθαίνει χέζοντας.— Ὅτι ὁ ἐν ἐλπίσι κεναῖς ζῶν ἀποθνήσκει τελευτῶν κακῶς. Καὶ Ἰταλ.

chi vive sperando, muore cacando. Ἴδε καὶ 6 Ζ.

506. Ὅποιος ζῇ μὲ ξένο νοῦ, ἀποθαίνει γλήγορα. Ἴδε καὶ τὰς 493 καὶ 494.

507. Ὅποιος ζήσει, ἂς ζώνεται —Εἰς φίλαυτον.

508. Ὅποιος ζητᾷ φίλον χωρὶς ἐλάττωμα, μένει χωρὶς φίλον· Ἴδε 9 Α. Καὶ

509. Ὅποιος θέλει μουλάρι χωρὶς κουσοῦρι (ἐλάττωμα) ἂς περπατῇ πεζός. — Οἱ ζητοῦντες τέλεια πράγματα στεροῦνται.

510. Ὅποιος ζητε ν' ἁρπάξῃ τὰ ξένα, χάνει 'δικά του.— Ἐπὶ πλεονεκτῶν, οἵτινες ἐκ πλεονεξίας ἀποβάλλουσιν καὶ τὰ ἑαυτῶν.

511. Ὅποιος ζῇ χωρὶς φίλο, ἀποθαίνει ἔρημος. — Ἐπὶ τῶν δυστρόπων καὶ φιλαργύρων, οἵτινες μονάζουσιν, ἐν ᾧ ὁ εὐγενὴς καὶ καλὸς πράγματι φίλος εἶναι θησαυρὸς, ἀνεκτίμητος· ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον.

Πάντων κτημάτων ἐστι κράτιστον φίλος ἀγαθός».

512. Ὅποιος θέλει κάνει γάμο, κι ὅποιος θέλει γεννητούρια.— Ἐπὶ τῶν εὐπόρων καὶ ἐχόντων τοὺς τρόπους νὰ ἐντρυφῶσι.

513. Ὅποιος θέλει ν' ἀγαπήσῃ, πρέπει νὰ χατομερήσῃ.

«Τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγαθ' οἱ Θεοί». Ἴδε 1 Η.

514. Ὅποιος θέλει νὰ 'παινιέται μόνος του κατηγοριέται.— Ὅτι οἱ ὑποπίπτοντες ἑκουσίως εἰς σφάλματα, καὶ δικαιολογούμενοι ἐπισύρουσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν κατηγορίαν τῶν ἄλλων.

515. Ὅποιος θέλει νὰ μισεύσῃ, 'ς τὴν ἀκρογιαλιὰ ἂς στέκῃ, (ἢ καθίζῃ.)—Ὅτι οἱ μέλλοντες νὰ ἐπιχειρήσωσι τι, πρέπει νὰ ὦσιν ἄγρυπνοι. Ἴδε καὶ 57.

516. Ὅποιος θέλει τὸ γάδαρο, θά 'χει καὶ τὰ 'γκαρίσματά του. Καὶ

517. Ὅποιος θέλει τὸ τριαντάφυλλο, θέλει καὶ τ' ἀγκάθι του.—Ὅτι ὁ ἐπιδιώκων τὰ καλὰ ἀνάγκη νὰ δέχηται καὶ τὰς συγκεχραμμένας δυσαρεσκείας. Ἴδε καὶ τὴν 451.

518. Ὅποιος θὲ νὰ σβύσῃ τὴ φωτιὰ, ἂς μὴ χύνῃ λάδι. Εὔληπ.

519. Ὅποιος θυμητικὸ δὲν ἔχει, πρέπει νά 'χῃ πόδια. — Σαφ.

520. Ὅποιος θυμώνει πολὺ, κόβει τὴς ἡμέραις του. — Ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ ἐλαττοῦσι τὸν βίον.

521. Ὅποιος κάθεται 'ς τὴν τζικνίδα κοντὰ, συχνὰ θὰ μυρμηγκίζει. — Ἐπὶ τῶν ὁμιλούντων πονηροῖς, οἵτινες ῥαδίως μεταδίδουσι αὐτοῖς τὸ νόσημα.

522. Ὅπιος κακὰ φουρνίζει, 'βγάζει στραβὰ καρβέλια. Καὶ

523. Ὅποιος κακοθερίζει καὶ τραγουδεῖ, κακὸ χειμῶνα θά 'χει. — Σαφής.

524. Ὅποιος κάμει κακὸ μεγάλο, ἢ καλὸ, τὸ 'βρίσκει σὲ τρία χρόνια, ἢ σὲ τρεῖς μῆνες, ἢ σὲ τρες 'μέραις. — Ἐπὶ τῶν ἀνταμειβομένων πράξεων τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἀπροσδοκήτως· διότι καὶ κατὰ τὴν ῥῆσιν τοῦ Εὐαγγελίου·

«Ἐν ἄλλοις πταίομεν, καὶ ἐν ἄλλοις ἀπολαμβάνομεν.»

525. Ὁποῖος κάνει τὴ δουλειά μου, τρώγει καὶ τὸν παρά μου. — Σαφής.

526. Ὁποῖος κταταγίνεται 'ς τὴ δουλειὰ, δὲν ἔχει ἀνάγκη κληρονομ'ᾶς. — Διότι καὶ κατὰ τὸν καλὸν 'Ρηχάρδον, *ἡ ἐνασχόλησις καὶ ἐργασία, εἶναι ἡ μήτηρ τῆς εὐτυχίας.*

527. Ὁποῖος κατηγορεῖ τ' ἀχλάδι, θέλει νὰ τὸ φάγῃ. — Ἐπὶ τῶν ὑποκρινομένων ὅτι δὲν ἀρέσκονται εἴς τι ἀξιόλογον πρᾶγμα.

528. Ὁποῖος κεντᾷ τὸ γάδαρο, ἀκούει τῆς πορδαῖς του. — Ὅτι ἀπρεπὲς τὸ νὰ ἐρεθίζῃ τις τοὺς ἀχρείους, διὰ νὰ μὴν ἀκούσῃ τὰς αἰσχρολογίας των. Ἴδε καὶ τὰς 623, 624 καὶ Α. 272.

529. Ὁποῖος κλωτσᾷ τ' ἀγκάθια, βλάφτει τὰ πόδια του. Κατὰ τὸ ῥητὸν

«Πρὸς κέντρα λακτίζειν.»

530. Ὁποῖος κοιμᾶται δὲν πεινᾷ. — Ἐπὶ τῶν καθ' ὑπέρβασιν πλεονεκτῶν. Ἴδε τὴν Μ. 89.

531. Ὁποῖος κοιμᾶται μὲ σκύλους, σηκώνεται μὲ ψύλλους. —Σαφής.

532. Ὁποῖος κοιμᾶται, 'ψάρια δὲν πιάνει. Σαφής.

533. Ὁποῖος κοιμηθῇ (ἢ καθήσῃ) μὲ στραβὸ, τὸ πρωῒ ἀλληθωρίζει (ἢ γκαβίζει) Ἴδε Α. 225. καὶ Μ. 184.

534. Ὁποῖος κοπελομάθῃ, δὲ γεροντοξεχάνει. Ἴδε τὴν 475.

535. Ὁποῖος κόφτει ξύλα 'ς ἀχαμνὸ τόπο, τὰ κουβαλεῖ 'ς τὴν πλάτη του. — Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως καὶ ἀφρόνως ποιούντων ἐπιβλαβές τι.

536. Ὁποῖος κρύβεται 'πίσ' ἀπὸ τὸ δάκτυλό του, φαίνεται ὅλος. — Ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νὰ καλύψωσι τὰ γνωστὰ πταίσματα, ἢ ἐλαττώματά των. Ἴδε καὶ 562.

537. Ὁποῖος κρυφοπαντρεύεται, φανερὰ πομπεύεται.—Σαφ.

538. Ὁποῖος κυνηγᾶ δυὸ λαγοὺς, κανένα δὲν πιάνει.

«Ὁ δύο πτῶκας διώκων, οὐδέτερον καταλαμβάνει.» Ἴδε καὶ Δ. 165 καὶ Ε. 104. Καὶ Γαλλιστί·

Il ne faut pas chasser deux lièvres à la fois.

539. Ὁποῖος κυτάζει τὸ ξένο κρέας, τρώγουν οἱ σκύλοι τὸ δικό του. — (Κρητικιά), Περὶ τῶν φροντιζόντων περὶ τῶν ξένων καὶ παραμελούντων τὰ ἴδια.

540. Ὁποῖος κυτᾷ νὰ χάψῃ βόδι, χάφτει μυῖγα.-Ὁ τὰ ἀδύνατα διώκων γελοῖος καθίσταται. Ἴδε τὴν 575 καὶ 318 Ε.

541. Ὅποιος λαλεῖ χωρὶς νὰ συλλογᾶται, τουφεκίζει χωρὶς νὰ σημαδεύῃ. — Ὁ λαλῶν ἀπερισκέπτως οὐδὲν κατορθοῖ.
«Ἡ γλῶσσα μὴ προτρεχέτω τῆς διανοίας.» (Ἰσοκράτης.)

542. Ὅποιος λέγει καὶ δὲν κάνει, τὸν γελοῦν καὶ τὴν παθαίνει. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ
«Ὁ μέλλων πράττειν μὴ πρόλεγε, ἀποτυχὼν γὰρ γελασθήσῃ.» — (Πιττακὸς Μιτυληναῖος). Ἴδε καὶ 43. Σ.

543. Ὅποιος λέγει τὸν πόνον του, 'βρίσκει τὴ γιατρειά του. — Ὅτι ἡ διήγησις τῶν παθῶν πρὸς χρηστοὺς φίλους ἐπάγει παρηγορίαν. Παρ' ἀρχαίοις
«Λύπης ἰατρός ἐστιν ἀνθρώπινος λόγος.»
— Ἂν καὶ ἡ παροιμία αὕτη ἀντίκειται εἰς ἄλλας.

544. Ὅποιος λογαριάζει τὸ ξένο βιὸς, χάνει τὸ 'δικό του. — Ὅτι οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὰς εὐτυχίας τῶν ἄλλων ἀνωφελῶς, ζημιοῦνται πολυτρόπως.

545. Ὅποιος λυπᾶται ἀπὸ τὴ σφίνα (τοῦ βαρελιοῦ) χάνει ἀπὸ τὴν καρκονέραν (μεγάλη τάπα). Σικύνου. — Ἐπὶ τῶν φειδωλῶν οἵτινες χάριν τῶν μικρῶν στεροῦνται μείζονα.

546. Ὅποιος λυπᾶται τὰ παληὰ, δὲν κάν' καλὴ δουλειὰ Καὶ

547. Ὅποιος λυπᾶται τῆς γάτας τὸ φαγὶ, τρώγ' ὁ ποντικὸς τὰ ῥοῦχά του.—Ἐπὶ τῶν φειδομένων τὴν μικρὰν δαπάνην καὶ ζημιουμένων ἐκ τούτου οὐσιωδῶς.

548. Ὅποιος λυπᾶται τὸ ῥαβδί του, μισάει τὸ παιδί του. — Ὅτι οἱ φιλάργυροι ἀποστρέφονται πολλάκις καὶ τὰ ἴδια αὐτῶν τέκνα, ἵνα μὴ ὑποστῶσι δαπάνας εἰς τὴν ἀνατροφήν των. Ἴδε καὶ τὰς 411 καὶ 412.

549. Ὅποιος μ' ἀγαπᾷ μὲ κάμνει νὰ κλαίω, κι' ὅποιος δὲν μ' ἀγαπᾷ μὲ κάνει νὰ γελῶ. — Ὁ θέλων τὸ καλὸν ἄλλου κατακρίνει τὰς κακὰς πράξεις του, καὶ τὸν νουθετεῖ ἐν ᾧ *ὁ κόλαξ καὶ ὁ φθονερὸς* τὸν ἐπαινεῖ πάντοτε. Ἴδε καὶ Π. 137.

550. Ὅποιος μαγειρεύει ψέματα, 'ς τὸ πιάτο του τὰ 'βρίσκει. Καὶ ἄλλως·

551. Ὅποιος μαγειρεύει ψέματα τὸ πιάτο του τὸ 'ξέρει. Καὶ

552. Ὅποιος τρίβει ψέματα, 'ς τὸ πιάτο του (ἢ 'ς τὸ 'σπῆτί του τὰ 'βρίσκει. — Οἱ ψευδολογοῦντες λαμβάνουν ἀμοιβὴν νὰ λέγωνται ψεῦσται. Ἴδε καὶ τὴν 400.

553. Ὅποιος μαλάζει (ἢ ἀνακατώνεται) μὲ τὰ πίτουρα, τὸν τρώγουν ἡ κόταις (ἢ τὸν τζιμποῦν). — Ὁ συναναστρεφόμενος μὲ κακοὺς ἢ διεφθαρμένους ὑπ' αὐτῶν πάσχει. Καὶ ἄλλως ἐν Σίφνῳ.

554. Ὅποιος μαλάζεται μετὰ πίτουρα, τὸν τρῶν' οἱ χοῖροι. Ἴδε καὶ τὴν 138 Μ.

555. Ὁποῖος μετρᾷ καλά, ἔχει σωστὰ τὰ ῥοῦχά του. — Ἡ προσοχὴ καὶ πρόνοια εἶναι ἀρίστη φύλαξις τῶν ἀνθρώπων.

556. Ὁποῖος μετρᾷ τὴ χάρι, εἶναι ἀχάριστος. Σχετ. τῇ 17 Χ.

557. Ὁποῖος μῆνας ἔχει ῥό, μὴ βάνῃς 'ς τὸ κρασὶ νερό, κι ὁποῖος δὲν ἔχει τὸ ῥό, βάζε 'ς τὸ κρασί νερό. Σαφεστάτη.

558. Ὁποῖος μικρὴ πληγὴ δὲν ἔδωσε, μεγάλη νὰ μὴ δώσῃ.—Πρὸς ἀπείρους καὶ τολμηρούς.

559. Ὁποῖος 'μπαίνει ἀσυμφώνητος, φεύγει ἀπλήρωτος.— Ἐπὶ τῶν δυστρόπων ν' ἀμείψωσι τὰ μὴ συμπεφωνημένα.

560. Ὁποῖος 'ντρέπεται, πολλὰ καλὰ στερεύεται.—Τοὐναντίον δὲ οἱ ἀναιδεῖς. Κατὰ τὸ ἀρχαῖον

«Θεὸς ἡ ἀναίδεια.» Ἴδε Η. 58, καὶ Ν. 67.

561. Ὁποῖος 'ντρέπεται 'ς τὸ τραπέζι, κάμνει κακὸ τῆς κοιλιᾶς του.—Ἡ ἀκατάλληλος αἰδὼς βλάπτει.

562. Ὁποῖος οὖλος κρύβεται, οὖλος φανερώνεται. — Ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ καλυφθῶσιν εἰς πράγματα προφανῆ. Σχετικὴ τῇ ἄνω 536.

563. Ὁποῖος πάει 'ς τὸ κυνῆγι, χάνει τὸ πουλὶ ἀπ' τὸ παραθῦρι. — Ἐπὶ τῶν ποιουμένων τὰ σπουδαῖα πάρεργα καὶ ἐπιδιωκόντων ἄλλα.

564. Ὁποῖος πάει 'ς τὸ λουτρό, 'δρώνει. Σαφής.

565. Ὁποῖος πάει 'ς τὸ μῦλο, ἀλευρόνεται. — Ἐπὶ τῶν συχναζόντων εἰς μέρη ἐξ ὧν περιφρονοῦνται. Ἴδε καὶ τὴν 606.

566. Ὁποῖος πάει 'ς τὸ πανυγῆρι, πρέπ' ἡ μποῦρσά του νὰ γύρῃ.—Ἐπὶ τῶν ἄνευ προνοίας καὶ σκέψεως ἀναδεχομένων ἐπιχειρήσεις.

567. Ὁποῖος 'πεθαίνει ἀπὸ φτώχια κακὸ τοῦ κεφαλιοῦ του χάνει. Καὶ

568. Ὁποῖος πεθαίνει ἀπὸ τὸ κεφάλι του, καππᾶς νὰ μὴ τὸν θάψῃ.— Διότι μόνος ὁ ὀκνηρὸς καὶ ἄνανδρος πενίας ἕνεκεν ἀποθνήσκει.

569. Ὁποῖος 'παίρνει γυναῖκα χάνει καὶ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν πατρίδα του.—Ὅτι ἡ κακὴ γυνὴ γίνεται ὁμολογουμένως ἀπωλείας αἰτία εἴς τε τὸν σύζυγον καὶ τὴν πατρίδα· ἡ δὲ καλὴ συμπάσχουσα ἐν πᾶσι τῷ ἀνδρὶ ἀνακουφίζει καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκίαν εὐδαίμονα ποιεῖ· διότι

«Γυνὴ χρηστὴ πηδάλιον ἐστ' οἰκίας.»

570. Ὁποῖος 'παινιέται μόνος του, μαγαρίζεται. Καὶ

571. Ὁποῖος 'παινιέται μόνος του, καὶ δὲν τὸν ἐπαινοῦνε,
Ἂς εἶναι παραβέβαιος ὅτι τὸν ἐγελοῦνε. Σαφής. (Ἑπτανησιακή). Ἴδε καὶ τὰς 625 καὶ 626.

572. Ὁποῖος 'παντρεύεται 'ς τὰ γερατιά του, ρίχνει γλήγορα τ' αὐτιά του (ἢ κατ' ἄλλους, 'παίρνει διάβολο μὲ τὰ κέρατά του).—Οἱ ἀνοήτως τελοῦντες γάμους κατὰ τὸ γῆράς των, ἑπόμενον νὰ ὑποφέρωσι, καὶ χωρὶς ἡ σύζυγος νὰ ἦναι διάβολος ἀλλὰ γυνὴ πλέον ἢ νεώτεροί τινες οἵτινες εἴτε ἐκ τῶν βαρῶν τοῦ γάμου, εἴτε ἐξ ἄλλων περιστάσεων, πάσχουσι καὶ οὗτοι τελευταῖον, καὶ ἐνίοτε μάλιστα δεικνύονται ὡς ἄλλα γομάρια· ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον δημοτικὸν τῆς Λοκρίδος τραγῴδιον, εἰς ἀπάντησιν τῆς εἰρωνικῆς προτάσεως παληκαρίου πρὸς κοράσια ἐκφράζει.

Νὰ σᾶς 'πῶ βρὲ σεῖς κορίτσια,
Ἔχετε καὶ σεῖς μιὰ χάρι
Προὺμ προστὰ νὰ παντρευτῆτε,
Σὰν ταὶς χήναις περπατεῖτε,
Κι ὕστερα 'ποῦ παντρευόστε,
'Σὰν ταὶς κλώσσαις μαζευόσθε,
'Ποῦ χτυποῦνε τὰ φτερά τους
Καὶ μαζεύουν τὰ πουλιά τους.
Νὰ σ' ὁρίσω παληκάρι,
Ἔχετε καὶ σεῖς μιὰ χάρι,
Προὺμ προστὰ νὰ παντρευτῆτε,
Σὰν λεβέντες περπατεῖτε,
Κι ὕστερα 'ποῦ παντρευόστε,
Σὰν γαδάροι φορτονόσθε,
'Ποῦ τοὺς 'βάζουν τὸ σαμάρι,
Καὶ τοὺς βγάζουν σ' τὸ παζάρι.

573. Ὁποῖος 'παντρεύτη μετανόησε, ὅποιος δὲν 'παντρεύτη πάλι μετανόησε. Εὔληπτος.
«Γαμεῖν ὁ μέλλων εἰς μετάνοιαν ἔρχεται.»

574. Ὁποῖος πάσχει, 'ς τὸ γιατρὸ τρέχει. — Ὁ πάσχων ὁπωσδήποτε ζητεῖ θεραπείαν.

575. Ὁποῖος πασχίζει τὰ πολλὰ νὰ χάψῃ, χάφτει 'λίγα. Ἴδε καὶ τὴν 540 καὶ Ε. 318.

576. Ὁπαῖος πεινᾷ, κομμάτια βλέπει, (ἢ καρβέλια) κι ὁ 'ξυπόλυτος τσαρούχια. Καὶ

577. Ὁπ' ὀνειρεύεται καρβέλια βλέπει. Καὶ

578. Ὁποῖος διψᾷ, βρύσαις βλέπει 'ς τὸ ὄνειρό του, κι ὅποιος

πεινᾷ, καρβέλια. —Ἐπὶ τῶν ὀνειροπολαύντων ὅ,τι ἐπιθυμοῦσι. Ἴδε τὰς 692—695.

«Καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις πᾶσα κύων ἄρτους μαντεύεται.»

579. Ὁποῖος περιγελᾷ περιγελασμένος εἶναι. Σαφής

580. Ὁποῖος περπατεῖ κάτ' ηὗρε κι ἦρα, κι ὁποῖος κάθεται κάτης τὸν ἦφα (Χιακή).—Ὅτι οἱ ἐπιμελεῖς ὠφελοῦνται οἱ δὲ ὀκνηροὶ βλάπτονται. Ὁμοία τῇ 431 καὶ Η. 185.

581. Ὁποῖος πηδᾷ πολλὰ παλούκια, θὰ τοῦ 'μπεῖ κανένα. —Ὅτι ὁ ἐπικίνδυνα πολλὰ διώκων ἐμπίπτει βεβαίως εἰς κίνδυνον.

582. Ὁποῖος πίνει βερεσὲ, δυὸ φοραὶς μεθᾷ. Καὶ

583. Ὁποῖς δὲ 'βάνει νερὸ 'ς τὸ κρασί του, πληρώνει διπλᾶ τὸ φαγί του. Σαφής.

584. Ὁποῖος πιστεύει ἐχθρὸ γιὰ κέρδος, καὶ γυναῖκα ἄπονη εἶναι χαμένος. — Σαφής· διότι ἐχθρὸς καὶ γυνὴ ἄνευ φίλτρου εἰς κίνδυνον προφανῆ ἐμβάλλει ἀεὶ τὸν ἄνθρωπον.

585. Ὁποῖος πιστεύει τὴ γυναῖκα ἀπὸ τὰ λόγια, πιάνει τὸ βελόνι ἀπ' τὴν οὐρά.— Ἐπὶ κακεντρεχῶν.

586. Ὁποῖος 'πνίγηκε, μετανόησε. Σαφής.

587. Ὁποῖος πολυρωτᾷ, σφάλλει. Καὶ

588. Ὁποῖος πολλὰ ὁμιλεῖ, πολλὰ σφάλλει. — Ἐπὶ τῶν λάλων ὀχληρῶν λίαν καὶ ἐπαχθῶν γιγνομένων.

589. Ὁποῖος πολυκοιμᾶται, καλορρίζικος λογᾶται.— Τὸ ἐναντίον μάλιστα, ὁ πολὺς ὕπνος πολυτρόπως βλάπτει καὶ ζημιοῖ· διότι καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦν ἀμβλύνει. Ἴδε καὶ τὰς 936 καὶ 937.

590. Ὁποῖος πονεῖ, γαδουρηνὰ φωνάζει.—Ἡ δυστυχία καὶ τὰ δεινὰ παθήματα φέρουσι τὸν ἄνθρωπον εἰς παραφορὰς, ὅταν μάλιστα συμβαίνωσιν ἀπὸ συγγενῶν.

591. Ὁποῖος πουλάει τὸ σπῆτί του, γελᾶν τὰ κεραμίδια.— Ἐπὶ τῶν ἐκ φιλοκερδίας πωλούντων τὰ ἀναγκαιότατα, ὅπως διὰ τῶν χρημάτων αὐξήσωσι τὰ ὑπάρχοντα καὶ βλαπτομένων.

592. Ὁποῖος πρωτοψάει, στερνοκυτάζει. Σαφής.

593. Ὁποῖος ρωτᾷ καλὰ, μαθαίνει σωστά. Καὶ

594. Ὁποῖος ρωτᾷ, 'βρίσκει τὴν πόλι. Ἴδ. τὴν 477 καὶ 478.

595. Ὁποῖος σὲ μυρισθῇ, σ' εὑβρίσκει ἀτσουκνίδα. — Ἐπὶ τῶν ὅσοι πόῤῥωθεν μὲν ἄλλως φαινόμενοι, ἐκ τοῦ πλησίον δὲ δοκιμαζόμενοι γίγνονται δῆλοι ὁποῖοι πράγματι εἰσί. Ἴδε 72Σ.

596. Ὁποῖος σκάφτει λάκκον ἄλλου, πέφτει ὁ ἴδιος μέσα. —Σαφής.

«Ὁ ἑτέρῳ βόθρον ὀρύσσων ἐμπεσεῖται αὐτῷ». Καὶ Δαυὶδ 14 ψαλ. Ζ'. «Λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο».

597. Ὁποῖος σκοντάφτει 'ς τὸ ἴσιωμα' τί θὰ κάμῃ 'ς τὸ βουνό; Εὔληπτος.

598. Ὁποῖος σκοντάφτει καὶ δὲν πέφτει, κερδίζει πολλὰ βήματα.— Ἐπὶ τῶν ἀντεχόντων εἰς τὰ περιτυγχάνοντα προσκόμματα, καὶ ἐκ τούτου ὑστέρως ὠφελουμένων.

599. Ὁποῖος σκορπάει τὸν καιρὸ δὲν τὸν μαζεύει πλέον.— Σαφής' διότι κατὰ τὸν καλὸν Ῥιχάρδον «Χρόνος διασκορπισθεὶς, δὲν συναθροίζεται». Ἴδε καὶ τὴν 604.

600. Ὁποῖος σκύλος τὸν δαγκάσει, λυσσιάζει.—Ἐπὶ τῶν λίαν κακῶν τοὺς ὁποίους πλησιάζοντες ἄλλοι βλάπτονται.

601. Ὁποῖος σοῦ λέει τῆς πομπαῖς τῶν ἄλλων, θὰ λέει καὶ τῆς 'δικαῖς σου 'ς τοὺς ἄλλους. — Ἐπὶ ἀναιδῶν καὶ διπροσώπων, οἵτινες θέλοντες νὰ πωλήσωσιν ἐκδουλεύσεις εἰς ἄλλους προδίδουσιν ὑπουλότητα.

602. Ὁποῖος σπέρνει φειδωλὰ, θὰ θερίζῃ 'λιγοστά. Καταληπτή.

603. Ὁποῖος τὰ νιάτα του δὲν συνάζει, 'ς τὰ γεράματα ψωριάζει.— Παραίνεσις, ὅτι ἕκαστος κατὰ τὴν νεότητα πρέπει νὰ φροντίζῃ καὶ περὶ τοῦ γήρατος. Ἴδε Θ.49-51 καὶ Χ. 10.

604. Ὁποῖος 'ς τὰ τριάντα χρόνια δὲ βάλει γνῶσι, δὲ θ' ἀποκτήσῃ οὔτε γρόσι. Σαφής.

605. Ὁποῖος 'ς τὴ ξέρα περπατεῖ καὶ θάλασσα γυρεύει,
Ὁ διάβολος *ὀπίσω του κουκιὰ τοῦ μαγερεύει.

Ὅτι ὁ ἐν ἀσφαλέσι πράγμασι μὴ ἀρκούμενος, καὶ ζητῶν τὰς δυσχερεῖς ἐπιχειρήσεις εἰς κινδύνους προφανῶς περιπίπτει.

606. Ὁποῖος 'ς τὸ μῦλο 'μπαίνει, λερωμένος θὲ νὰ 'βγῇ. Ἴδε τὴν 565.

607. Ὁποῖος 'ς τοὺς λόγους σου θαῤῥεῖ 'ς τοὺς ὅρκους σου πιςεύει,
Σ' τὴ θάλασσα πιάνει λαγοὺς, καὶ 'ς τὴ στεργιὰ ψαρεύει.

—Εἰς τοὺς ἀστάτους καὶ ἀναξίους πίστεως.

608. Ὁποῖος στοχάζεται τὸ κακὸν, μαντεύει. — Ἐπὶ τῶν προνοητικῶν.

609. Ὁποῖος στραβὰ πατεῖ, πέφτει καὶ γκρεμνίζεται. — Ὅτι ὁ ἀπερίσκεπτος πάντοτε ζημιοῦται.

610. Ὁποῖος σφουγγίζει τὸ παιδί μου, μὲ φιλεῖ 'ς τὸ πρόσωπο.—Ὅτι πᾶσα οἷα δήποτε περιποίησις εὐφραίνει τόν τε περιποιηθέντα, καὶ τοὺς περὶ αὐτόν.

611. Ὁποῖος τ' ἄστρα λογαριάζει, νηστικὸς πάντα πλαγιάζει.— Ἐπὶ ὀκνηρῶν. Σαφής.

612. Ὁποῖος τὴ νύχτα περπατεῖ γιὰ κλέφτη γιὰ φονεύει,
Γιὰ μιὰν ἀγάπη ἀγαπᾷ, γιὰ σκοτωμὸ γυρεύει. Σαφής.

613. Ὁποῖος τιμᾷ τὰ ῥοῦχά του τιμᾶται ἀπὸ δαῦτα. — Ὅτι ὁ προφυλάττων τὰ ἐνδύματά του εἶναι καὶ ἐπαινετός.

614. Ὁποῖος τὸ μουρλὼ 'ρμηνεύει. ἢ εἶν' ὅμοιος, ἢ κοντεύει. Σαφής. (Πελοποννησιακή).

615. Ὁποῖος τὸν ἄλλο περιγελᾷ, δείχνει πῶς τὸν ἀψηφᾷ. Διότι κατὰ τὸ ἑπόμενον ἀξίωμα

«Ὁ χλευασμὸς εἶναι ἀστραπὴ τῆς συκοφαντίας, ἡ δὲ περιφρόνησις ὕβρις».

616. Ὁποῖος θρέφει ξένο σκύλο, ἡ χαρὰ μόνο τοῦ μένει. — Ἐπὶ τῶν ματαιοποπονούντων περὶ ἐκείνων ἐκ τῶν ὁποίων ὄχι μόνον δὲν κερδίζουν, ἀλλὰ καὶ ζημιοῦνται ἀδίκως. Παροιμία ἐκ τῆς ἀρχαίας.

«Ὅστις κύνα τρέφει ξένον, τούτῳ μόνῳ λίνος μένει».

617. Ὁποῖος τρώγει γλήγορα, ἔτσ' εἶναι κ' ἡ δουλειά του. —Ὁ δραστήριος φαίνεται δραστήριος εἰς ὅλα.

618. Ὁποῖος τρώγει λινοκόκι, τρώγει τὸ 'πουκάμισό του.— Εἰς τοὺς τὰ αὐτοῖς ὠφέλιμα φθείροντας.

619. Ὁποῖος τρώγει ὀλίγο, κερδίζει· κι ὅποιος πιὸ 'λίγο, πολὺ κερδίζει. Σαφής.

620. Ὁποῖος τρώγει τὴν πήττα μόνος του, θὰ σελώνει τ' ἄλογο. Σαφής.

621. Ὁποῖος τρώγει τὸ ξένο δίκιο τρώγει τὰ κρέατά του. Καὶ ἄλλως ἐν Κρανιδίῳ.

622. Ὁποῖος τρώγει τ' ἀλλουνοῦ τὸ δίκιο τρώγει τὰ ποδάρια του.— Ὅτι ἡ ἀδικία μεταβαίνει καὶ εἰς τὰ τέκνα.

623. Ὁποῖος τσιγκλάει τὸ γάδαρο, ἀκούει τοὺς 'γκαρισμούς του. Καὶ

624. Ὅπου παίζει μὲ τὰ κοπέλια, δὲν τοῦ λείπουν καμπανέλια. Ἴδε καὶ τὴν 528.

625. Ὁποῖος 'περηφανεύεται, γλήγορα ταπεινώνεται. Καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ.

626. Ὅπου ψηλὰ κυτᾶ, γλήγορα χαμηλώνει. — Ἐπὶ τῶν ὑπερηφάνων.

«Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται, ὁ δὲ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται.» Ἴδε καὶ τὰς σχετικ. 570 καὶ 571.

627. Ὁποῖος 'πόσχεται βιαζούμενος, μετανοιώνει ἀνασού-

μενος. — Ὅτι ὁ ἐν βίᾳ ὑποσχόμενος μετανοεῖ ἐν ἀνέσει. Ἴδε καὶ Η. 220.

628. Ὁποῖος φτάσει καὶ καλλιαρπάξει. — Ἐπὶ αὐθαιρεσίας καὶ παρανομίας.

629. Ὁποῖος φτύνει τὸν ἀνήφορο, φτύνει τὸ πρόσωπόν του. Καὶ ἄλλως

630. Ἂν φτύσω 'πάνω, φτύνω τὰ μοῦτρά μου, ἂν φτύσω κάτω, φτύνω τὰ γένεῖα μου. — Ὁ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἀνωτέρους καταφρονῶν ἀδίκως, ἑαυτὸν ἀτιμάζει. Ὁμ. τῇ ἀρχαίᾳ. «Οἱ κατ' ἄνεμον πτύοντες, τὰ ἴδια ἑαυτῶν πρόσωπα πτύουσι.»

631. Ὁποῖος φυλάει τὰ ξένα, φυλάει καὶ τὰ 'δικά του. — Ἑπόμενον.

632. Ὅποῖος φυλάει τὰ παληὰ, γλυτώνει τὰ καινούργῖα. — Διότι ἄλλως σπαταλεῖ τὴν περιουσίαν του.

633. Ὁποῖος φυλάει τὰ ῥοῦχά του, ἔχει τὰ 'μισά. — Ἐπὶ φιλοικονόμων.

634. Ὁποῖος φυλάει τὸ ντεκὲ, τρώγει τὸ ντεκέ. Σαφής.

635. Ὁποῖος χύνει γῖ' ἄλλους δάκρυα, ξεραίνει τὰ 'μάτῖα του. Καὶ

636. Ὁποῖος χύνει τὰ δάκρυά του γῖὰ ξένους, δὲ μένουν γῖὰ λόγου του. — Ἐπὶ τῶν δαπανώντων ἀσυλλογίστως τὴν περιουσίαν των καὶ ὑστερουμένων.

637. Ὁποῖου νῖοῦ βαριοῦνται τὰ ποδάρῖα, 'πιθυμοῦν τὰ δόντῖα. — Ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ πορισθῶσι τ' ἀναγκαῖα, καὶ τὰ ὁποῖα ἄλλως εἰσὶν ἐπιθυμητά.

638. Ὁπ' ὁ κόσμος κῖ ὁ Κοσμᾶς.— Εἰς τοὺς ἐκ συμπαθείας καὶ φιλανθρωπίας μετέχοντας τῶν δεινῶν ἄλλων.

639. Ὁ πόλεμος θέλ' ἅρματα, κ' ἡ νίκη τὰ τραγούδῖα.— Διότι τὸ ἆσμα ἀπαιτεῖται εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς νίκης.

640. Ὁ πολὺς ἀνήφορος ἔχει καὶ κατήφορο. — Αἰνίττεται τὸ ἄδηλον τῆς τύχης, καὶ τὸ μάταιον τοῦ ἀνθρώπου.

641. Ὁ πονηρὸς κῖ ἀπὸ τὸ σῶμά του φαίνεται.—Ἐπὶ τῶν ἐξ ὄψεως διαγιγνομένων πανούργων Ἴδε καὶ 31.

642. Ὁ ποντικὸς κῖ ἂν 'λευρωθῇ, ὁ γάτος τὸν γνωρίζει. Σαφ.

643. Ὁ ποντικὸς μὲ κόπο κόβει πολλὰ σχοινῖά.-Ἐπὶ φιλέργων.

644. Ὁ ποντικὸς 'ς τὴν τρύπα του, μεγάλος ἄρχος εἶναι. (Ἀμοργίνη).— ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ εἶναι ἀνώτερος ἄρχων, καθάπερ ἡγεμόνες ἐν ἄλλαις ἐπικρατείαις. Ἴδε καὶ τὴν 140.

645. Ὁ ποντικὸς 'ς τὴν τρύπα του δὲ 'χωροῦσε, καὶ κολοκύθῖα ἔσερνε. Καὶ

(Β'. 645). Ὁ λύκος 'ς τὴν τρύπα του δὲ 'χωροῦσε καὶ τὴν ἀλεποῦ τραβοῦσε.— Ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς μὴ δυναμένων, καὶ ἄλλους ζητούντων νὰ βοηθήσωσι. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις.

«Μῦς εἰς τρώγλην μὴ χωρῶν, κολοκύνθην ἔφερεν».

«Αὐτὸν οὐ τρέφων, κύνας τρέφεις». Σχετ. τῇ 180 Ε.

646. Ὅπου 'βρίσκει χωριὸ χωρὶς σκύλους, περπατεῖ χωρὶς ῥαβδί.—Ἐπὶ δημοσίας ἀσφαλείας, καὶ ἐπὶ ἀπροφυλάκτων πραγμάτων.

647. Ὅπου 'βρῇς τραπέζι κάτσε, ὅπου δουλειὰ κάμε, κι ὅπου βλέπεις ξύλο, φεύγα.— Ὅτι ἕκαστος ὀφείλει τὰ μὲν καλα καὶ ὠφέλιμα νὰ ἐπιδιώκῃ. τὰ δὲ κακὰ καὶ ἐπιβλαβῆ ν' ἀποφεύγῃ. Ἴδε 250 Η. καὶ 160 Π.

648. Ὅπου γάδαρος κι αὐτὸς σαμάρι. Καὶ

649, Ὅπου πληγὴ, κι αὐτὸς μυγια. — Ἐπὶ τῶν φύσει κακῶν καὶ μοχθηρῶν.

650. Ὅπου γάμος καὶ χαρὰ τρέχα, Κώστα, μασκαρᾶ.—Ἐπὶ εὐτραπέλων καὶ παρασίτων

«Μυκώνιος γείτων». Καὶ

651. Ὅπου γάμος καὶ χορὸς κι ὁ Κουτρούλης μάγερας. Σχετ. τῇ ἄνω 387 καὶ Γ. 7.

652. Ὅπου γεννηθῇ ὁλοστρόγγυλος, δὲν παθαίνει τεσσεροκάντουνος. (Χιακή).—Ἐπὶ τῶν φύσει κακοτρόπων καὶ μηδέποτε μεταβαλλομένων.

653. Ὅπου γέρος, κακὸ σκάνταλο, ὅπου γρηὰ, κακὴ βουλή. —Ἐπὶ τῶν φύσει δυστροπούντων γερόντων.

654. Ὅπου Γιάννης, μάλαμα. — Ἐπὶ καλομεταχειρίστων ἀνθρώπων.

655. Ὅπου δὲ γελάσει τὸ πρωΐ, οὔτε τὸ μεσημέρι.—Ἐπὶ τῶν ἀτυχῶν. Ἴδε καὶ Η. 86.

656. Ὅπου δὲν ἔβαλες μὴν ἀπλώνῃς. — Τῶν ξένων δῆλον ὅτι ν' ἀπέχωμεν· διὸ καὶ καὶ ὁ Νόμος λέγει.

«Ὃ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλῃς». Ἴδε τὰς Σ. 67, 68 καὶ 79.

657. Ὅπου δὲν θέλει νὰ μαλώσῃ, γλήγορα συβάζεται (συμβιβάζεται). Σαφής.

658. Ὅπου δὲ λαλεῖ, τὸν θάφτουν. — Ἂν ἀδικώμεθα καὶ τελέως σιγῶμεν, ἐνθαῤῥύνομεν ἔτι μᾶλλον τοὺς ἀδικοῦντας.

659. Ὅπου δὲν 'παίρν' ἀπὸ τὴς 'μέραις μου, ἂς ζήσῃ χίλιους χρόνους. Καταληπτοτάτη.

660. Ὅπου δὲν φτάνει τὸ χέρι σου, μὴ κρεμάσῃς τὸ κα-

λάθι σου. — Όσον ἐπιτρέπει ἡ δύναμίς σου ἐκτείνου εἰς τὴν κοινωνίαν. Καθ' Ἡσίοδον.

«Καδ' δύναμιν ἔρδειν». Ἴδε καὶ 795.

661. Ὅπου 'δῇς μεγάλ' ἀκρίβεια, περίμενε καὶ 'φτήνια. Ἴδε καὶ Η. 195.

662. Ὅπου 'δῇς μεγάλ' ἀγάπη, δέξου καὶ μεγάλη ἔχθρα.— Τοῦτο φαίνεται ἀληθὲς, ὅτι ἡ στενὴ φιλία διαλυομένη ἐνίοτε, μεταβάλλεται εἰς ἔχθραν Ἴδε καὶ Η. 274.

663. Ὅπου δουλούει βασιλειὰ, ἔχει τιμὴ καὶ ῥόγα. Σαφής.

664. Ὅπου δουλεύει βασιλειὰ, τὸ νοῦ του πρέπει νά 'χῃ.

665. Ὅπου δουλεύει λαὸν, κακὸν ἀφέντη ἔχει. —Ὅτι ὁ ὑπηρετῶν ὄχλον ἔχει ἐπικίνδυνον κύριον.

666. Ὁποῖος ἔχει καὶ *φιλεῖ, ἀνάθεμα (τύφλα του) κι' ἂν παντρευτῇ Καὶ.

667. Ὁποῖος 'βρίσκει καὶ πορεύεται, ποτέ του δὲν παντρεύεται. Σαφής.

668. Ὅπου θέλει παντρειὰ, ἀπὸ προῖκα μακρυά. — Ἐπὶ τῶν προτιμώντων χρηστοήθεις γυναῖκας.

669. Ὅπου κι ἂν πάγει τὸ στάρι 'ς τὸ μῦλο θ' ἀλεθῇ. — Ἐπὶ τῶν κατ, ἀνάγκην γενομένων.

(Β'. 669.) Ὅπου κλέψει ἔχ' ἕνα κρῖμα, κι' ὅπου χάσει δέκα. —Ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ κλέπτων μίαν μόνην ἁμαρτίαν ἁμαρτάνει, ἐν ᾧ οἱ ἀπολέσαντές τι ἁμαρτάνουσι πολλάς· διότι ὑποπτεύουσι πολλάκις ἀθώους.

670. Ὅπου κοιμᾶται δειπνᾷ. — Ὅτι τοῦ κοιμωμένου ἡ ὄρεξις διαγείρεται βραδέως.

671. Ὅπου κρατεῖ κι ἀφίνει, λωλὸς ὅπου τοῦ δίνει. Σαφής.

672. Ὅπου κτίζει μὲ πηλὰ, τὰ παιδιὰ τ' ἀναγελᾶ. —Ἐπὶ τῶν οἰκοδομούντων ἢ νωθρῶς ἐπιχειριζομένων πράγματα, καὶ καταλειπόντων τοῖς τέκνοις περιουσίαν ἄχρηστον.

673. Ὅπου κυνηγᾷ τὸν ἀετὸ, ἀφίνει τὸ στρουθί. — Ἐπὶ τῶν διωκόντων μεγάλα, καὶ ὑστεριζόντων εἰς μικρά.

674. Ὅπου λαλοῦν πολλοὶ πετεινοὶ, ἀργεῖ νὰ 'ξημερώσῃ. — Ὅτι ἡ πολλῶν φλυάρων βουλὴ εἶναι ἀλυσιτελὴς καὶ ἐπιζήμιος, ὅτι εἰς τὰ ἔργα καὶ εἰς τὰς πράξεις μας χρεωστοῦμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν τόσα μέσα καὶ τόσους ἐργάτας ὅσους ἀπαραιτήτως ἀπαιτεῖ τὸ ἔργον. Οἱ δὲ πλειότεροι τῆς χρείας γίνονται ἐμπόδια μᾶλλον ἢ συνεργοὶ τοῦ ἔργου. Ἴδε καὶ τὴν 129.

675. Ὅπου 'ναι βρώμα χρειάζεται μυρουδιά. Ἴδε καὶ Β 75.

676. Όπου 'ναι γέρος κουζουλός, από τα νειάτα τό 'χει. Ἴδε Σ. 128 καὶ 129.

677. Ὁποῦ 'ναι καλοῤῥίζικος, γεννᾷ κι' ὁ κόκοράς του. — κι' ὁποῦ 'ναι κακοῤῥίζικος ψοφᾷ κ' ἡ ὄρνιθά του. — Ἐπὶ ἀνελπίστως εὐτυχούντων, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἴδε Γ. 32. καὶ Χ. 55.

678. Ὁποῦ 'ναι τὰ πολλὰ καλά, 'κεῖ πᾶνε καὶ τὰ 'λίγα.

«Ἕλκων ἐφ' ἑαυτὸν, ὥσπερ Καικίας νέφη.» Ἴδε 602.

679. Ὁποῦ 'ναι τρόπος, εἶναι καὶ τόπος. Εὔληπτος.

680. Ὅπου ξένο θάνατο μεριμνᾷ, πρωτόρχετ' ὁ 'δικός του.

«Ἡ γὰρ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.»

681. Ὅπου 'ξοδιάζει δεκοχτὼ, καὶ δὲ 'σωδιάζει τριάντα,
'Στὴ φυλακὴ τὸν βάζουσι, καὶ δὲν ἠξεύρει γιάντα (διατί).

Χιακή. Καὶ

682. Ὅπου 'ξοδεύει εἴκοσι, καὶ δώδεκα 'σωδιάζει,
'Σ τὴν φυλακὴ τὸν βάλλουσι καὶ δὲν τὸ λογαριάζει. Καὶ

683. Ὅπου 'ξοδιάζει δυὸ, καὶ δὲν κερδαίνει ἕνα, καταντᾷ, νὰ μὴν ἔχῃ κανένα. — Κατὰ Κοραῆν, χυδαιοτάτη μὲν, ἀλλ' ἀξία νὰ διδάσκεται εἰς τοὺς ἀσώτως δαπανῶντας· καθότι ὁ ἄνθρωπος πρέπει πάντοτε νὰ ἐξοδεύῃ μὲ φρόνησιν προβλέπων τὰς μελλούσας ἐνδεχομένας περιστάσεις εἰς τὰς ὁποίας κινδυνεύει νὰ καταντήσῃ εἰς ἀπορίαν, ἢ καὶ νὰ χάσῃ τὴν ἰδίαν ἐλευθερίαν του, ἂν δὲν ἐκυβερνήθη μὲ οἰκονομίαν, κατὰ τὸ τῶν παλαιῶν.

«Δαπανώμενος ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἔσῃ ἐφ' ἃ δεῖ.»

Τὴν οἰκονομίαν παραγγέλει καὶ Γάλλος τις εἰπὼν

L économie est une seconde providence.

Ἄξιον νὰ γίνεται καὶ τοῦτο παροιμιακὸν, λέγει ὁ Κοραῆς, διότι πολλοὶ ἄσωτοι τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ ἔχουν εἰς τὸ στόμα, καὶ εἰς αὐτὴν ἐλπίζουν ὅτι θέλει ἀναπληρώσει τὰ κακῶς ἐξοδευόμενα. Ἴδε καὶ 806 καὶ 893.

684. Ὅπου 'παινᾷ τὸ τζίτζικα, τοῦ δανείζ' ὁ μύρμηγκας. —Ἐπὶ ὀκνηρῶν καὶ ῥαθύμων.

685. Ὅπου 'πεθαίνει μὲ πολλοὺς, θάνατος δὲν λογᾶται. Σαφ.

686. Ὅπου πηδᾷ ἡ γίδα, φτάνουσ' ὅλ' οἱ τράγοι. — Ἐπὶ μιμουμένων πράξεις ἄλλων πολλάκις κατὰ φύσιν, καὶ τροπικῶς ἐπὶ τῶν διωκόντων τὰς ἡδονὰς τυφλοῖς ὄμμασιν.

«Ὅστις ἄρχεται ἀπὸ τῶν ἡδονῶν, οὐκ ἐλεύθερός ἐστιν».

687. Ὅπου 'πῆρε πέτρα καὶ σταθῇ, κανεὶς μὴ τόνε 'λυπηθῇ. — Ἐπὶ τῶν ἐγκαταλειπομένων ὑπὸ τῶν ἄλλων· διότι οἴκοθεν ἀλόγως ἐνεργοῦσι τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις μὲ βλάβην.

688. Ὅπου πληγὴ δὲ φαίνεται, μπλάστρι μὴ βάζῃς. Σαφ.

689. Ὅπου πλουταίνει μὲ τὸ νοῦ, ὀγλήγορα φτωχαίνει. —Σαφής.

690. Ὅπου πολλὰ ᾽μπερδεύεται, καὶ πολλὰ πομπεύεται. —Ὁ πολλὰ ἐπιχειρῶν καὶ μὴ κατορθῶν τὰς ἐπιχειρήσεις του γελᾶται.

691. Ὅπου πολὺ διαλέει, ᾽ς τ᾽ ἀποδιαλεούδια μένει. Ἴδε 466 καὶ 470. καὶ Δ. 113.

692. Ὅπου πληγὴ (ἢ ψοφίμι) κ᾽ ἡ μυῖγα. Σαφής. Καὶ

693. Ὅπου πονεῖ τὸ ᾽δόντι, ἐκεῖ χτυπᾷ κ᾽ ἡ γλῶσσα. Καὶ

694. Ὅτα (ἢ ἂν) σὲ κόφτῃ τὸ παποῦτζι, ὅπου θέλ᾽ ἂς ᾖν᾽ ὁ νοῦς σου Καὶ

695. Σὰ σὲ κόφτει τὸ καπέλο, δὲν εἶν᾽ πλιὸ τὸ ἔτζι θέλω. —Ὅταν θλίβεταί τις καὶ πονεῖ σφοδρῶς, ἐκεῖ καὶ ἡ προσοχή του· διότι ὁ πόνος καὶ ἡ λύπη σύρει πάντοτε πρὸς ἐκεῖνο.

«Ὅπου τις ἀλγεῖ, ᾽κεῖσε καὶ τὸν νοῦν ἔχει.» Ἴδε 577 καὶ 568 ἄνω, καὶ Η. 55. καὶ Τ. 15«.

696. Ὅπου προσκυνᾷ καὶ κλάνει, μόνο τὴς μετάνοιαις χάνει.— Ἐπὶ τῶν καταστρεφόντων τὰ ἴδια αὐτῶν συμφέροντα διὰ τῆς ἀφροσύνης των.

697. Ὅπου πρωτοπάει ᾽ς τὸ μύλ᾽ ἀλέθει— Ἐπὶ τῶν προλαμβανόντων.

698. Ὅπου ῥωτᾷ μαθαίνει, κι ὅπου γυρεύει ᾽βρίσκει.

«Ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται». Ἴδε τὴν 477 καὶ 478.

699. Ὅπου σ᾽ ἔχει γιὰ χαρά, ἡ λύπη δὲν τοῦ λείπει. — Ἐπὶ τῶν γενομένων παραίτιοι λύπης εἰς ἐκείνους, παρ᾽ ὧν στέργονται.

700. Ὅπου στραβός, κι᾽ ὅπου κουτός, ᾽ς τὸν Ἅγιο Παντελέημονα. Καὶ

701. Ὅπου τάβλα καὶ μαντῆλι, δέξου καὶ τὸν κὺρ Βασίλη. Καὶ

702. Ὅπου τάβλα καὶ τραπέζι, κ᾽ ἡ κυρὰ Μαργιὸ ᾽ς τὴ μέση. — Ἐπὶ τῶν ἀδιακρίτων παρασίτων. Ἴδε καὶ 648 — 651 καὶ Γ. 7.

703. Ὅπου τά ᾽σπειρε, ἂς τὰ θερίσῃ. Ἴδε 481.

704. Ὅπου τὸ καλὸ κομμάτι, ῥίχνει ὁ τρελλὸς τὸ ᾽μάτι. —Ἐπὶ τῶν ἀφρόνως ὀρεγομένων πράγματα ἀνοίκεια εἰς αὐτούς.

705. Ὅπου τοῦ μέλλει, μέλλει του, καὶ τὸ μελάκι τρῶ το. (Χιακή).— Ἐπὶ τυχηρῶν.

706. Ὅπου τὸν τρώγει καθέναν, ἐκεῖ ξύεται. — Ἐπὶ τῶν ἀείποτε περὶ τῶν ἰδίων ὑποθέσεων ποιουμένων λόγους. Ἴδε καὶ 192.

707. Ὅπου τοῦ μέλλει νὰ πνιγῇ, ποτέ του (ἢ ἀλλοιῶς) δὲ 'πεθαίνει. (Σπάρτης). Ἐπὶ τῆς εἱμαρμένης. Καὶ κατὰ τὸ κοινὸν λόγιόν· «καθὼς εἶναι γραφτὸν εἰς καθένα.»

«Μέλλει ἕκαστος τοῦθ', ὅπερ μέλλει παθεῖν.»

708. Ὅπου τὸ φάγῃ, τὸ 'ξέρει, κι' ὅπου τό 'χει, τὸ κυτάζει. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων τὴν πεῖραν καὶ χρῆσιν τοῦ πράγματος.

709. Ὅπου 'φελᾷ παντοῦ 'φελᾷ. — Ἐπὶ τῶν ἐπιτηδείων καὶ νουνεχῶν ἀνθρώπων.

710. Ὅπου φόβος, 'κεῖ κ' ἐντροπή. Σαφής.

711. Ὅπου φτύσουν πολλοί, πηγάδι γίνεται. — Ὅτι ἡ πολλῶν ψῆφος ἰσχύει κατὰ πολύ. Ἴδε Κ. 418, Λ. 28, Σ. 10, Τ. 82, καὶ Φ. 9 καὶ 10.

712. Ὅπου φτώχεια, 'κεῖ καὶ γκρίνια (ἢ ἡ φτώχεια φέρνει γρίνια.) — Διότι ὅπου πενία, ἐκεῖ δυστυχῶς καὶ ἀναπόσπαστος ἔρις. Ἴδε καὶ Χ. 77.

713. Ὅπου φτωχός, κ' ἡ μοῖρά του. — Εἰς τὸν πάντοτε δυστυχοῦντα.

714. Ὅπου φιλᾷ δυὸ στόματα, τὸ ἕνα, τοῦ 'βρωμάει. — Ἐπὶ τῶν κεκτημένων ἄφθονα, καὶ οὐδενὶ εὐχαριστημένων, ἰδίως ἐπὶ τῶν διπλᾶς ἐραστρίας ἐχόντων. Ἴδε καὶ 392.

715. Ὅπου φυσᾷ ὁ Ζέφυρος, ἂς γέρνῃ καὶ ἡ πρώρα. — Ἐκ τῶν ποιήσεων τοῦ Α. Σούτσου. — Ὅτι κατὰ τὰς περιστάσεις πρέπει νὰ φερώμεθα.

716. Ὅπου χαλᾷ καὶ χτίζει, εὔκαιρος δὲ καθίζει. — Ἐπὶ τῶν ἀεννάως ἐργαζομένων ἄνευ τινος ὠφελείας.

717. Ὅπου χάσῃ, καὶ τον κόρφο του 'φορᾶται. — Ὅτι ὁ ἀπ λέσας καὶ καθ' ἑαυτοῦ ὑπονοίας συλλαμβάνει.

718. Ὁποῦ 'χε τὰ πολλὰ 'κλαιγε, ὁποῦ 'χε καὶ τὰ 'λίγα,
κι' ὅπου δὲν εἶχε τίποτα, 'καθοῦντα κ' ἐτραγούδα.

—Ὅτι οἱ πτωχοὶ ἀπηλλαγμένοι εἰσὶ φροντίδων καὶ μεριμνῶν, ἐν ᾧ οἱ πλούσιοι καὶ χρυσολάτραι ἐκ πολλῶν καὶ ποικίλων κινδύνων μαστίζονται. Ἴδε 122 Κ. καὶ 186 καὶ 187 Π.

719. Ὁ πρῶτος ἐχθρός σου, εἶν' ὁ ἑαυτός σου. Σαφής. — Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι πολέμιον ἀνθρώποις;

«Αὐτοί, ἔφη, ἑαυτοῖς.»

720. Ὅπως βλέπεις τὸν καθρέφτη, ἔτζι σὲ βλέπει κι' αὐτός.

— Κατὰ τὴν διαγωγήν σου φέρονται καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς σέ.

721. Οπως ἔστρωσες, θὰ πέσῃς. Ἴδε καὶ 358 Κ.

722. Ὅπως στρώσει καθένας, ἔτζι θὰ κοιμηθῇ. — Ὅτι κατὰ τὴν ἐπιμέλειάν του ἕκαστος εὐπορεῖ, ἢ κατὰ τὰς πράξεις του ζῇ καλῶς ἢ κακῶς.

723. Ὅπως κουτζαίνουν ὅλοι, κούτζαινε καὶ σύ. Σχ. τῇ 715.

724. Ὁπῶχει κανεὶς τὸ θάῤῥος του, 'βρίσκει τὸ χάρο του. — Ἐπὶ ἀνελπίστου ἀτυχήματος, πρὸς ὃ ἐθάῤῥει τις.

725. Ὁ ῥάφτης, ὅταν κόψῃ τσόχα, τὴ δική του 'βγάζει πρῶτα. Σαφής.

726. Ὀρθὸς χωριάτης, 'ψηλότερος ἀπ' εὐγενῆ γονατιστό. Καταληπτή.

727. Οὔρμα (ἢ ὥρμα) κι' ἄγουρα. — Πρὸς τοὺς ἀπερισκέπτως πως λέγοντας καὶ πράττοντας.

728. Ὅσα βρέχ' ὁ οὐρανός, ἡ γῆ τὰ καταπίνει. — Ὅτι ἐκ Θεοῦ λαμβάνομεν πάντα.

729. Ὅσα γυαλίζουνε, χτυποῦνε 'ς τὸ 'μάτι. — Ἐπὶ τῶν ἐπίδειξιν ποιουμένων ἐν πράγμασι κενοῖς.

730. Ὅσα δὲ θέλ' ἡ πεθερά, τὰ θέλει ἡ νυφάρα — Ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀνθρώπου πηγάζουν ἀπὸ πολλὰς καὶ διαφόρους αἰτίας. (Κυθηραϊκή).

731. Ὅσα δὲ φθάν' ἡ ἀλεπού, τὰ κάμνει κρεμαστάρια. — Ἐπὶ πονηρῶν παρηγορουμένων διὰ τὴν ἀποτυχίαν πράγματός τινος καὶ ὑποκρινομένων φιλοτιμίαν.

«Ὄμφακες εἶναι».

732. Ὅσα δὲ φταίγει τὸ κορμί, τὰ φταίγει τὸ κεφάλι. — Ἐπὶ τῶν πασχόντων καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς.

733. Ὅσα θέλεις γύρευε, κι ὅσα θέλ' ὁ Θεὸς σοῦ δίνει. Σχετ. τῇ 262.

734. Ὅσα κούρταλα (προῖκα) θέλ' ἡ μεγάλη, τόσα θέλει κ' ἡ μικρή. (Ἑπτανησιακή). — Ὅτι πολλὰ πράγματα ἄνισα κατὰ μέγεθος, εἶναι ὅμως ἴσα κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν φύσιν, ὡς καὶ ἡ ἑτέρα παροιμία. *Τί μικρὸς διάβολος, τί μεγάλος διάβολος, καὶ οἱ δύο διαβόλοι εἶναι.*

735. Ὅσα λιγοῦνε, δὲ σποῦνε. — Ἐπὶ τῶν εὐκάμπτων καὶ μὴ ἰσχυρογνωμόνων.

736. Ὅσα λόγια σοῦ 'λεγα, τόσαις μυίγαις ἔχαφτες. Ἴδε καὶ τὴν 778.

737. Ὅσα νὰ φᾶν ἡ μάγισσαις, καὶ τ' ἄλλ' οἱ κουκαῤῥίχ-

τραις. — Ἐπὶ τῶν εἰς ἀσελγεῖς ὁρμὰς καὶ ἐντρυφήσεις καταναλισκομένων.

738. Ὅσα 'ξέρ' ὁ Κωσταντῆς, δὲν τὰ 'ξέρ' ἄλλος κανείς. Καὶ

739. Ὁ τρελλὸς νοικοκύρης 'ξέρει πλειότερα ἀπ' ὅλους. Καὶ

740. Ὅσα 'ξέρ' ὁ λωλὸς ὁ νοικοκύρης, δὲ 'ξέρουν οἱ φρόνιμοι γείτονες (ἢ ἑκατὸ ἀπ' ἔξω φρόνιμοι, ἢ ὁ κόσμος ὅλος.)— Ὁ ἐνδιαφερόμενος εἴς τινα ὑπόθεσιν δύναται κάλλιον νὰ σκεφθῇ παντὸς μὴ ἐνδιαφερομένου· διὸ δὲν πρέπει νὰ γενώμεθα προπετεῖς εἰς τὰς τῶν ἄλλων κρίσεις. Ἴδε καὶ 913.

741 Ὅσα 'παίρνει τὸ φρουκάλι, ὅσα 'παίρν' ἡ σκούπα τοῦ 'πε. —Ἐπὶ τῶν ἄνευ συστολῆς περιπαιζόντων. Ὁμοία τῇ 401 Τ.

Τὰ ἐξ ἁμάξης λέγει.

742. Ὅσα πετοῦνε, δὲν τρώγονται. Καὶ

743. Ὅλα τὰ πετούμενα δὲν εἶναι φαγώσιμα. Σαφής.

«Οὐ πάντες ὄρνιθες ὀνήσιμοι.»

744. Ὅσα φέρν' ἡ ὥρα, δὲν τὰ φέρν' ἡ 'μέρα. — Ἐπὶ τῶν ἀνελπίστως συμβαινόντων καλῶν ἢ κακῶν. Ὁμοία τῇ 145 Τ. καὶ 70 Φ.

745. Ὅση γλυκάδα ἔχει τὸ χέλι, τόση πικράδα ἔχει τὸ φεῖδι. Εὔληπτος.

746. Ὁ σκλάβος τὸν ἀφέντη του, κι ὁ κύρης τὸ παιδί του. Σαφής.

747. Ὁ σκύλος ἐκεῖ 'ποῦ τρώγει, ἐκεῖ καὶ γαυγίζει.—Σαφ.

748. Ὁ σκύλος σκαρσοδέτη δὲν ἀποκτᾷ ποτέ.—Ἐπὶ ἀσώτων καὶ ἀκολάστων.

749. Ὁ σκύλος τὰ παλκάμπεθρα (παλαιοῦποδήματα) ἀργεῖ νὰ τὰ ξεχάσῃ. — Ὅτι τὰ φυσικὰ ἐλαττώματα δυσκόλως ἀποβάλλονται. (Κυθηραϊκή).

750. Ὅσοι πλυνίσκονται, (νίπτονται) μαζύ μας θὲ νὰ φᾶσι; (φάγωσι). Κυπριακή. Καὶ

751. Ὅσοι πλένονται, μὲ τὸ Δεσπότη δὲ γεύονται.— Διότι κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

«Πολλοὶ μὲν εἰσὶν οἱ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί»

752. Ὅσοι φοροῦν μαχαῖρι, δὲν εἶν' ὅλοι μαγέροι. Εὔληπτος.

«Μάγειρός ἐστιν οὐκ ἐὰν ζωμήρυσιν». Φιλήμων. Καὶ
«Πολλοί τοι ναρθηκοφόροι, παῦροί δέ τε Βάκχοι».

753. Ὅσ' ὁ νοῦς μου 'ς τὸ χωράφι, τόσο νὰ 'βρεθοῦν τὰ βόδια.— Εἰς ἄλλα πράττοντας καὶ ἀλλοῦ τὸν νοῦν ἔχοντας.

Ἡ παροιμία παράγεται ἐκ τοῦ ἑξῆς.

Χωρικοῦ τινος σύζυγος ἔχουσα ἐραστὴν, τὸν συνεβούλευσε καθ' ἣν ὥραν ἡτοιμάζετο αὐτὴ νὰ μεταβῇ μετὰ τοῦ συζύγου της εἰς τοὺς ἀγρούς, νὰ ὑπάγῃ οὗτος πρῶτος καὶ νὰ διώξῃ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους βόας των καὶ ἐκ τούτου ἀναγκασθῇ ὁ μὲν σύζυγος νὰ μεταβῇ εἰς ζήτησιν τῶν βοῶν, αὕτη δὲ ἐν ἀπουσίᾳ ἐκείνου συνδιαλεχθῇ μετὰ τοῦ ἐραστοῦ. Ὁ σύζυγος ἅμως πρὶν ἐκδράμῃ ἐπὶ τοὺς βόας, τὴν ἠρώτα, πόθεν ὑπῆγον; ἐκείνη ἀπεκρίθη τὰ ἄνω».

755. Ὅσος εἶσαι πάντα φαίνου, καὶ κομμάτι παρακάτω. —Ὅτι ἕκαστος ὀφείλει νὰ φαίνεται, οἷος πραγματικὸς εἶναι· ἐνίοτε δὲ κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ταπεινοφρονῇ.—Ἴδε καὶ Π. 23.

756. Ὁ σπουργίτης ἀγαπᾷ τὸ κεχρὶ, κι ἀπὸ τὴν ἀκαμασιά του τὸ λαχταρεῖ. Σαφής. Ἴδε καὶ τὰς 637.

757. Ὁ Σουπᾶς, ὅταν γεράσῃ, μουλάρι γίνεται.—Ἐπὶ τῶν ζητούντων τὴν ἐπιδιόρθωσιν κακοῦ, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ περιπιπτόντων. (Κυδωνιακή.)

Εἶχέ τις ἐν Τουρκίᾳ ἐπώνυμον Μουλάρης· ἐπειδὴ δὲ κακόφωνον ἦτο τὸ ὄνομα, καὶ γέλωτα πολὺ ἐπροξένει, ὁ Μουλάρης παρεπονήθη εἰς τὸν Καδῆν ἐξαιτούμενος τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἐπωνύμου του. ὁ Καδῆς μετά τινα σκέψιν ἤλλαξε τὸ ἐπώνυμον, ἀντικαταστήσας αὐτὸ διὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Σουπᾶς, ὅ ἐστὶ Μουλάρη· ὁ μετονομασθεὶς χαίρων διὰ τὴν ἀλλαγὴν, ἦλθε πρὸς τὴν σύζυγόν του καὶ τῆς ἀνήγγειλε τὸ καλὸν τοῦτο, ἀλλ' ἐκείνη σείουσα τὴν κεφαλὴν, ἄνδρα μου, εἶπεν, ὁ Σουπᾶς, ὅταν γεράσῃ, μουλάρι γίνεται.

758. Ὅσους βλέπει ὁ παπ̣πᾶς, τόσους καὶ θυμιᾷ. (Χιακή). Ἐπὶ τῶν ἐπιλησμόνων.

759. Ὅστις ἔχει δίκιο 'μιλεῖ 'λίγα. Οἱ δὲ Ἰταλοὶ λέγουν.

Chi ha ragione, parla poco.

Τ' ἀνάπαλιν ὅμως, πολλάκις τὸ δίκαιον κάνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ὑψώνῃ φωνὴν μεγάλην.

760. Ὅστις πονηρεύεται, 'ς τὸ τέλος 'ξωλοθρεύεται.—Ἐπὶ μοχθηρῶν ἀφορώντων μόνον εἰς τὰ παρόντα.

761. Ὅστις παθαίνει ἕνα δασκαλεύει ἑκατό.— Ἐπὶ φιλοδικαίων δικαστῶν καὶ δραστηρίων γονέων, οἵτινες τιμωροῦντες ἕνα ὀρθῶς, σωφρονίζουσι πλείστους.

762. Ὅστις φοβᾶται τὴν ἀπάτη εἶναι μαθημένος ν' ἀπατᾷ. —Ὅτι οἱ ἀπαταιῶνες καὶ πανοῦργοι προφυλάττονται, γινώσκοντες ἐξ ἰδίας πείρας τὴν ἀπάτην.

763. Ὅσο ἀνακατώνεις τὰ *πηλὰ, τόσο βρωμοῦν. — Ὅτι ὅσον ἐρεθίζει τις τὴν κακοήθειαν, τόσον ἐκείνη ἀναπτύσσεται καὶ σελυπεῖ.

«Μὴ κίνει τὸν ἀνέγυρον». Ἴδε καὶ 779.

764. Ὅσο ἀφίνεις νὰ τρέχῃ τὸ καΐκι, τόσο τρέχει τὸ κυνῆγι.— Παροιμία πειρατῶν ἐπειγομένων εἰς διάρπαξιν κακῶν.

765. Ὅσο βαρύνει ἕνας ἄνθρωπος, δὲ βαραίν' ὁ κόσμος ὅλος. Καὶ ἄλλως

766. Ὅσο βαρεῖ ὁ ἄνθρωπος δὲ βαρεῖ ἡ πέτρα.—Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ τὸ πολυτιμότερον τῶν πλασμάτων τοῦ Θεοῦ.

767. Ὅσο γηράζω τόσο μαθαίνω.— Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Γηράσκω δ' ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος».

768. Ὅσο εἶναι ἡ βέργα μαλακιὰ (ἢ τρυφερὴ,) τὴ σχίζεις, ὅπως θέλεις. —Ὅτι ἀνάγκη νὰ προλαμβάνῃ τις τὴν διόρθωσιν τῶν ἐλαττωμάτων εἰς τὴν ἀρχήν.

769. Ὅσο ἔχει τὸ πουγγί σου, ὅλ' οἱ φίλοι 'ναι μαζύ σου. —Ὅτι τῶν ἐχόντων πάντες οἱ ἄνθρωποι φίλοι. Ἴδε καὶ 269 καὶ 311 Ε.

770. Ὅσο ἡ λύκαινα εἶν' ἄγρια, τόσο ἀγαπᾷ τὰ μικρά της.— Τροπικῶς ἐπὶ πολιτικῶν καὶ ἰσχυρῶν, οἵτινες προστατεύοντες τοὺς οἰκείους, ἀποστρέφουν τὸ πρόσωπόν των ἀπὸ τοὺς ἄλλους καί τοι πολὺ ἀξιωτέρους.

771. Ὅσο θέλει ὁ παππᾶς τ' ἀλλουνοῦ παππᾶ καλὸ, τόσο νὰ ψηθῇ τ' αὐγό.—Ἐπὶ τῶν συντεχνιτῶν ἐν γένει.

«Κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτων τέκτονι, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδὸν φθονέει. Ἴδε καὶ Σ. 220.»

772. Ὅσο θέλεις, γέρο, νίψου, καὶ, γρηὰ, ξεροσφουγγίσου. Καὶ

773. Ὅσο θέλεις, μαύρη, νίψου, καὶ σγουρὴ, ξεροχτενίσου, τσ' ἀσχημάδαις σου δὲ 'βγάνεις, τοὺς παράδες σου τοὺς χάνεις. Ἴδε καὶ 423 καὶ 424.

774. Ὅσο θέλεις φούσκωνέ τα, μὲ τὸ ζύγι θὰ τὰ δώσῃς.— Ἐπὶ τῶν εἰς μάτην ἐπιδιωκόντων τὴν ἀπάτην. Ἴδε καὶ Φ. 49.

775. Ὅσο κάθετ' ὁ καλόγερος, μέλι μαζώνει.— Ἐπὶ τῶν φιλοπόνων καὶ μὴ ἀφιέντων οὐδὲ ὥραν ἀργήν.

776. Ὅσο καθίζ' ὁ *μασκαρᾶς, τόσο *μασκαρεύεται. Ἴδε καὶ 852 καὶ Τ. 355.

777. Ὅσο καθίζει ὁ τρελλὸς, ἡ τρέλλα του αὐξαίνει.— Ὅτι τὸ κακὸν χειροτερεύει, ὅταν δὲν προλαμβάνεται.

778. Ὅσο καιρὸ μ' ὡμίλεις, ἐμετροῦσα πύσαις μυίγαις κάθουνται 'ς τὴν οὐρὰ τοῦ γαδάρου μας.— Ἐπὶ τῶν νουθετουμένων παρὰ τῶν γονέων, συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ ἀπαντώντων τὴν παροιμίαν ταύτην. Ἴδε καὶ 138 Σ.

779. Όσο κανείς τ' ανακατώνει, τόσο χειρότερα τά κάνει. Όμοία τῆ 763.

780. Όσο κι ἂν γηράσ' ὁ θεὸς, δέκ' ἁγίους καταπονᾷ. Ἴδε Α. 274, Η. 171 καὶ Τ. 244 καὶ 245.

781. Όσο 'λιγώτερα 'μιλᾷς, τόσο πολὺ ἀκούεις. — Ἐπὶ τῶν φλυάρων μὴ διδόντων καιρὸν εἰς ἄλλους νὰ ὁμιλήσωσιν.

782. Όσο μέσα χώνεσαι τόσο μέσα εἶσαι.—Ἐπὶ τῶν αἰδουμένων διὰ τὰς ἐνεργουμένας ὑπ' αὐτῶν πράξεις.

783. Όσο 'μπρὸς ἀνάποδα (ἢ χειρότερα). — Ἐπὶ τῶν εἰς χείρονα ἀεὶ ἐμπιπτόντων.

«Τὰ πέρισυ ἀεὶ βελτίω.»

784. Όσο νὰ 'γδυθῇ ἡ νύφη, ἔκαμ' ὁ γαμπρὸς 'ς τὰ 'μάτια.—Ἐπὶ τῶν λίαν ἀνυπομόνων καθ ὅλα.

785. Όσῳ νὰ γεννηθῇ ἡ 'μέρα, πολλὰ πράγματα γεννῶνται.—Ἐπὶ τῶν ἐν σκότει γιγνομένων, ἅπερ ἀποκαλύπτει τὸ ἡμερινὸν φῶς.

786. Όσο νὰ σηκώσῃ τό 'να πόδι του, 'παίρν' ὁ διάβολος τ' ἄλλο του.—Ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν. Ἴδε καὶ Ω. 21.

787. Όσο νὰ τοῦ 'ρθῃ ἡ γνῶσι. Ἴδε τὴν 4 Υ.

(Β'. 787.) Όσο 'ξέχει, τόσο κόψε. — Ἐπὶ τῶν κομψευσμένων καὶ εὐαρεστούντων τοῖς φιλοκάλοις.

788. Όσο 'ξυπνᾷς 'νωρὶς, δὲ φέγγει 'μπροστήτερα.— Ἐπὶ τοῦ ἀπαραβιάστου τῶν νόμων τῆς φύσεως.

789. Όσο πιὸ πολὺ δουλεύεις τὸ κλειδὶ, τόσο καλήτερα γυαλίζει. —Ἤτοι, ὅσον τις ἐργάζεται περισσότερον, τόσον καὶ ὠφελεῖται.

790. Όσο πίν' ἡ πεθερά μας, τόσο καλοχαιρετάει. — Εἰς εὐεργετουμένους, οἵτινες μὲ λόγους ἀνταποδίδουν τὰς εὐεργεσίας, καὶ εἰς τοὺς ἐκ μέθης φαινομένους καλούς.

791. Όσο πίν' ὁ 'δροπικιάρης, τόσο ἡ δίψα του αὐξάνει.— Ἐπὶ τοῦ ἀκορέστου τῶν φιλαργύρων.

«Πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν.»

792.—Όσο σιμώνεις (πλησιάζεις) τὸ μπαροῦτι 'ς τὴ φωτιά, τόσο γλήγορ' ἀνάφτει.—Ότι δὲν πρέπει ἀντικείμενα φύσει κινδυνώδη νὰ συνέρχωνται ἢ νὰ ἑνοῦντα δυνάμενα νὰ φέρουν κακόν τι αἰφνίδιον. Κατὰ τὸ Πυθαγόρειον δόγμα·

«Πῦρ σιδήρῳ μὴ σκαλίζειν.»

793. Όσο τὰ σκόρδα φυτεύεις ἀραιά, τόσο καὶ χοντραίνουν. — Ότι ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἄνεσις κάμνουν τὸν ἄνθρωπον νὰ προοδεύῃ καὶ νὰ αὐξάνῃ καθ' ὅλα, *διότι ὅσον ὀλιγώτερον τ'*

ἄτομα πιέζονται εἰς τὴν κοινωνίαν, τόσον ἁπλούστερον ἐπιδίδουσι.

794. Ὅσο τὸ μαγειρειὸ εἶναι παχὺ, τόσ' ἀδειάζει τὸ σακκί. Ὅρα τὴν 232 Μ.

795. Ὅσο φόρτωμα 'μπορεῖς, τόσο καὶ νὰ σηκώνῃς. — Ὅτι πρέπει νὰ ἐπιχειρῶμεν τὸ κατὰ δύναμιν. Ἴδε 662 καὶ Κ. 338.

796. Ὅσο φυλάγ' ἡ πουρναργιὰ, δὲ φυλάγ' ἡ παναγιά. — Ὅτι περισσότερον προφυλάττεταί τις ἀπὸ τὰς τιμωρίας παρὰ ἀπὸ τῆς θείας δίκης.

797. Ὅταν ἀνέβῃ ὁ γάδαρος 'ς τὴ καρυὰ, τότε θὰ 'γκαρίσῃ. — Ἐπὶ ἀκατορθώτων. Ἴδε καὶ 814.

798. Ὅταν ἀποκαῇ τὸ σπῆτι, ὅλοι φέρνουνε νερό. Ἴδε 495 Α.

799. Ὅτα βγάνῃς καὶ δὲ βάνῃς, πάντεχε τὸν πάτο πιάνεις. — Ἐπὶ τῶν ἀσώτως ἐξοδευόντων ἄνευ τινος ἀπολαβῆς, καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς περιουσίας καὶ ὑπολήψεώς των. Ἴδε καὶ Β. 47.

800. Ὅτα 'βγάνῃς τὸ σαμάρι, τότε φαίνοντ' ἡ πληγαίς. — Ἐπὶ πονηρῶν καὶ αἰσχρῶν ἀνθρώπων τὰς αἰσχρουργίας ἀνακαλύπτει ὁ χρόνος.

801. Ὅταν 'βρέχῃ καὶ βροντᾷ, ἔχ' ὁ κλέφτης τὴ χαρά. Ἴδε τὰς 281 καὶ 282.

802. Ὅταν 'βρῇς καλὸ καιρὸ, τρέξε μὴ τὸν ἀφίνῃς. — Ἐπὶ τῶν δραττομένων τῶν καιρῶν ἐν καιρῷ, διότι τότε ἐφαρμόζεται τὸ
«Ῥόδον παρελθὸν μηκέτι ζήτει πάλιν.» Ἴδε καὶ 868 καὶ 879, 294 καὶ 491 Α.

803. Ὅταν 'βρῇς τὸ φόρτωμα, πληρώσου τὸ κουμέρκι. — Πρὸς τοὺς ἐκ πεποιθήσεως περιφρονοῦντας τὰς ἀπειλὰς τῶν ἄλλων.

804. Ὅταν γεωργῇς, μὴ χαίρεσαι, κι ὅταν ἀστοχᾷς (λησμονῇς,) μὴ πλήττεσαι (λυπεῖσαι). Κυπριακή. — Ἐπὶ τῶν παθόντων διὰ προλαβούσας πράξεις.

805. Ὅταν γίνετ' ἡ δουλειά σου, ἄφινε κι ἂς λέγ' ὁ κόσμος. — Πρὸς τοὺς προθύμως καταγινομένους εἰς τὸ ἔργον των, καὶ ἀδιαφοροῦντας εἰς τὰς κρίσεις τῶν ἄλλων.

806. Ὅταν δὲ βαστᾷ τὸ χέρι, σαχλὶ πέφτει τὸ κεμέρι. — Ἐπὶ ἀσώτων. Ἴδε καὶ 681 καὶ 682.

807. Ὅταν δὲ 'μπορῇς νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις, κάμε ὅ,τι

μπορῇς. — Ὅτι μὴ δυνάμενος ὅτι θέλεις, θέλε ὅτι δύνασαι. Κατὰ δὲ τὴν συμβουλὴν τὴν ἀρχαίαν «Θέλε τὰ γινόμενα, ὡς γίνονται, καὶ οὐχ ὡς θέλεις, ἵνα ζῇς εὐτυχής.»

808. Ὅταν δὲ σὲ θέλ' ὁ τόπος, τί ζητεῖς τόπο νὰ κάτζῃς. Ἴδε Δ. 87, Ε. 177 καὶ Τ. 580.—582.

809. Ὅταν διαβαίνῃς ἀπὸ γεφύρι, ξεπέζευε. — Ὅτι τὸ φρόνιμον ἐστὶ νὰ προλαμβάνωμεν τοὺς ἐπικειμένους κινδύνους.

810. Ὅταν δίν' ὁ Θεὸς τ' ἀλεῦρι, 'παίρν' ὁ διάβολος τὸ σακκοῦλι. — Ἐπὶ τῶν ἐνδεῶν καταστρεφομένων, ἕως οὗ ἐπέλθῃ ἡ διάθεσις τῶν ἰσχυρῶν, ἵνα συνδράμωσιν αὐτοῖς.

811. Ὅταν διψᾷ ἡ αὐλή σου, ἔξω νερὸ μὴ χύνῃς. Καὶ

812. Ὅταν ὁ σκύλος σου πεινᾷ, τοὺς ξένους μὴ ταΐζῃς.— Ὅτι πρέπει κατὰ δίκαιον νὰ θεραπεύωμεν πρῶτον τὰς ἰδικάς μας ἀνάγκας, νὰ εὐεργετῶμεν κατόπιν τοὺς συγγενεῖς μας, καὶ ἔπειτα τοὺς ξένους. Ἴδε καὶ Δ. 41.

«Ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη».
«Ποταμὸς τὰ πόῤῥω ποτίζων, τὰ δ' ἔγγιστα καταλείπει».

813. Ὅταν δώσῃ ὁ καλόγερος γιὰ τὴ ψυχή του, τότε θὰ μαλλιάσῃ (ἢ θὰ σκάσῃ) καὶ τ' αὐγό. — Καταληπτή. Καὶ δυστυχῶς σχεδὸν ἀληθής.

914. Ὅταν 'δῶ τ' αὐτί μου, θὰ γίνῃ ἡ δουλειά σου. Ἴδε καὶ 797.

815. Ὅταν ἦσαι βαρειὰ βάρει, κι ὅταν ἦσ' ἀμόνι βάστα. — Ὅτι δυνάμενος νὰ μένῃς ὡς ἐκ τῆς ὑπεροχῆς σου ἀπρόσβλητος πρέπει νὰ ἐνεργῇς δραστηρίως τὰς ὑποθέσεις σου, ἀλλὰ προσβαλλόμενος δι' ἀδυναμίαν ἀπὸ τὸν δυνατὸν ἢ ἀνώτερόν σου πρέπει νὰ ὑπομένῃς μέχρις οὗ μεταβληθῇς ἀπὸ τύχην ἢ ἱκανότητά σου.

816. Ὅταν ἐπήγαινες (ἢ ὅταν σὺ 'κινοῦσες), ἐγὼ ἐγύριζα.— Εἰς προπαιδευμένους.

917. Ὅταν ἐπουλοῦσαν, ἂς ἀγόραζες. — Εἰς τοὺς παρὰ καιρὸν ἐρευνῶντας.

818. Ὅταν ἔπρεπε δὲν ἔβρεχε, καὶ τὸ Μάϊ 'χιόνιζε. Καὶ

819. Ὅταν πρέπῃ, δὲ χιονίζει, καὶ τὸ Μάϊ 'δροσολόγα (ἢ δροσολογᾷ).—Εἰς παράκαιρα.

820. Ὅταν ἔρθ' ὁ δεκατιστής, ἂς δεκατίσ' ὅτ' εὕρῃ.—Πρὸς τοὺς κατασπαταλεύοντας τὴν περιουσίαν των.

821. Ὅταν ἔτρωγες τὴ γρούτα (χυλὸς ἐξ ἀλεύρου), ἄς ἐνθυμώσουν τοῦτα. (Κυπριακή).— Ἐπὶ τῶν πασχόντων διὰ προλαβούσας πράξεις. Ἴδε ἄνω 326 καὶ 331.

822. Ὅταν ἔχῃς καὶ φιλεύῃς, τότε τρέχουν καὶ οἱ φίλοι, —Ἐπὶ ὑποκρινομένων φιλίαν. Ἴδε καὶ τὴν 352.

«Ζεῖ χύτρα, ζεῖ φιλία». Καὶ
«Πολλοὶ τοι πόσιος, καὶ βρώσιος εἰσιν ἑταῖροι».

823. Ὅταν ἔχῃς μουσαφίρη 'ς τὸ σπῆτί σου, ὅλο τὸ σπῆτι εἶναι μουσαφίριδες. Ἴδε καὶ 77 Γ. καὶ Π. 134.

824. Ὅταν ἔχῃς τὸν προδότη, τὸν κλέφτη τί τὸν θέλεις; Καὶ

825. Ὁπ' ἔχει ξένο, ἔχει προδότη, Σαφής.

826. Ὅταν ἔχω σειόμαι, κι ὅταν δὲν ἔχω ξυόμαι. Εὔληπτος.

827. Ὅταν ἡ γυναῖκα δγλήσῃ, βγλὴ βγλὴ τὸ 'πάγει. (Τηνία)— Ὅτι ἡ ἅπαξ ἐξοκείλασα γυνὴ ὀλισθαίνει εἶτα εὐκόλως μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

«Ἑνὸς ἀτόπου δοθέντος μυρία ἕπονται».

828 Ὅταν ἦλθαν τὰ γένεια, ἔχασα τὰ χτένια.— Ἐπὶ τῶν παρακαίρως βουλομένων νὰ ὠφεληθῶσιν ἀπὸ τὰ γινόμενα καλά.

829. Ὅταν ἤμουν νειὸς ἐδούλευα τοὺς γέρους, τώρα γέρος δουλεύω τὰ παιδιά. — Ἐπὶ τῶν ὑπὲρ τῶν οἰκείων ἀεὶ ἐργαζομένων.

830. Ὅταν ἦσαι μοναχός σου, παίδευε τὸν κώλαρό σου. Σαφής.

831. Ὅταν ἡ τύχη φαίνεται πῶς γελᾷ, τότε γυρίζει τὴν πλάτη. — Ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν ἰσχυρὰν πεποίθησιν εἰς τὰ ἐκ τύχης· διότι αὕτη μεταβάλλεται εὐκόλως.

832. Ὅταν θὰ 'δῶ τ' αὐτί μου, θὰ πιστεύσω.— Ἐπὶ ἀδυνάτων καὶ ἀκατορθώτων.

833. Ὅταν θὰ ῥθῇ ἕνα κακὸ, σέρνει μαζύ του κι' ἄλλο. Ἴδε Κ. 271—273.

«Ἑνὸς ἀτόπου δοθέντος, μυρία ἕπονται.» Καὶ
«Οὐδεμία δύη ἥκει μόνη.»

834. Ὅταν θέλ' ἡ νύφη κι' ὁ γαμπρὸς, παρ' ἔξω οἱ συμπεθέροι. — Ἐπὶ τῶν ἐκ συμφώνου ἐνεργούντων καὶ ἐκτελούντων τοὺς σκοπούς των ἄνευ ἐπεμβάσεως ἄλλων.

835. Ὅταν θέλ' ὁ Θεὸς, βοηθοῦν κ' οἱ ἅγιοι. — Εὔληπτος.

836. Ὅταν θὲ νὰ ῥίψῃς πέτρα, τὰ ὑστερινὰ της μέτρα. — Ὅτι προτιθέμενος νὰ πράξῃς τι τὸ ὁποῖον νὰ βλάπτῃ, πρέπει νὰ συλλογίζεσαι πρότερον τ' ἀποτέλεσμα. Ἴδε καὶ Π. 115.

837. Ὅταν θὲς νὰ σ' ἀγαποῦνε, στέργε, ἢ ἄργε νὰ σὲ 'πιθυμοῦνε. Καὶ

838. Όταν θὲς νὰ σὲ θυμοῦνται, ἄργε νὰ σὲ θεωροῦνε. — Ότι αἱ συχναὶ πρὸς τοὺς φίλους ἐπισκέψεις γεννῶσιν ἀηδίαν.

«Τὰς ἐντεύξεις μὴ ποιοῦ συχνὰ τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν, πλησμονὴ γὰρ ἁπάντων.» Καὶ «Ἡ πολὺ ἐλευθερία, γεννᾷ τὴν περιφρόνησιν.» Καὶ Γαλλιστὶ

Trop de liberté enfante le mépris.

Ἴδε καὶ Ε. 147, Ν. 91, καὶ Τ. 349 καὶ 350.

839. Όταν 'δῆς ἀρκούδα 'ς τοῦ γειτόνου τ' ἀμπέλι, περίμενέ την καὶ 'ς τὸ 'δικό σου. Καὶ

840. Όταν τὸ σπῆτι τοῦ γειτόνου καίεται, πάντεχε καὶ τὸ δικό σου.

«Δίκαιον βοηθεῖν τοῖς γείτοσι κινδυνεύουσιν, ἵνα καὶ ἡμεῖς παρ' αὐτῶν ἐν κινδύνοις βοηθηθῶμεν.»

841. Όταν 'δῆς κολοκυθάκι, ἀποσπέριζε 'λιγάκι,
Κι' ὅταν 'δῆς τὴν κολοκύθα, ἀποσπέριζ' ὅλη νύχτα.
— Κρίσις ὀρθὴ τῶν γεωπόνων· διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην αὐξάνουσι καὶ αἱ νυκτεριναὶ ἐργασίαι.

842. Όταν 'καλοθερίζαμε, ἔλα καὶ σὺ Βασίλη,
Κι' ὅταν ἀποθερίζαμε ἔξω, μωρὲ Βασίλη. — Ἐπὶ τῶν δεομένων ἐν ἀνάγκαις τοὺς ἄλλους, καὶ περιφρονούντων τοὺς αὐτούς, ὅτε οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀνάγκην. Ἴδε καὶ 845.

843. Όταν χαμακώσῃς ψάρι, τρέμ' ἡ καρδιά, πονεῖ ποδάρι. — Ἐπὶ τῶν ἀναμενόντων εἰς πολὺν χρόνον ὄφελος. Καὶ κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον

«Λακταρίζει ἡ καρδιά.»

844. Όταν κλέπτουσι, μὴ κλέφτης· κι ὅταν διαλαλοῦσι, μὴ φοβῆσαι. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων καθαρὰν τὴν συνείδησιν ἐκ πράξεως ἀξιοποίνου, καὶ μὴ φοβουμένων οὐδέν· διότι κατὰ τὸ γνωμικὸν

«Ἀφοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς Νόμους.»

845. Όταν κοιλοπονάῃ ἡ Ὀβριά, μέσα Μαριά· κι ὅταν γεννάῃ, ἔξω. Ὁμοία τῇ 87 Μ. καὶ ἄνω 842.

846. Όταν κοιμᾶτ' ὁ γλούκας μας, ψωμὶ δὲ μᾶς γυρεύει. — Ἐπὶ τῶν καθ' ὑπερβολὴν φιλοστόργων γονέων, καὶ ἐπὶ τῶν παυόντων τὰς ἕξεις σὺν τῷ χρόνῳ.

847. Όταν 'κόψαν τὴν ἀχλάδα, ὅσοι 'τύχαν (ἢ 'λάχαν) τόσοι 'φάγαν. — Ἐπὶ τῶν προλαμβανόντων τὰς ὠφελίμους πράξεις.

848. Όταν κτυπῶνται δυὸ ἀσκιά, τὸ ἕνα θὲ νὰ σπάσῃ. — Ἐπὶ δύο παλευόντων ἐξ ὧν ὁ ἕτερος καταπονηθήσεται.

849. Όταν λαλῇ ὁ πετεινὸς, ἀργεῖ νὰ 'ξημερώσῃ.— Καθὼς ἐκ πολλῶν καὶ μάλιστα ἀρχόντων προέρχεται ἀταξία ἐν τῇ πολιτεία, οὕτω καὶ ἐξ ἑνὸς μόνου δὲν εἶναι πολὺ εὔκολον νὰ προέλθῃ καλὸν, διότι κατὰ τὴν γνωστὴν ῥῆσιν

«Εἷς οὐδείς.»

850. Όταν λαλοῦν οἱ κόρακες, φεύγουν τ' ἀηδόνια.—Ότι, ὅταν οἱ τρελλοὶ ὁμιλοῦν, οἱ φρόνιμοι κρατοῦν τὴν γλῶσσάν των.

851. Όταν λὲς καὶ δὲν σ' ἀκοῦνε, τάξε ὅτ' εἶσαι 'ς τὸ μῦλο. — Εἰς τοὺς λέγοντας καὶ νουθετοῦντας ὄχλον, ὅστις ἐξ ἀμαθείας θορυβῶν δὲν ἀκούει τὸν ὀρθῶς συμβουλεύοντα· πάνυ δ' ἀστείως καὶ ὀρθῶς μετήνεγκεν τὸ ἀπολίτευτον καὶ θορυβῶδες τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ὁ ἐπινοήσας τὴν παροιμίαν ταύτην εἰς τὴν τοῦ μύλου ταραχὴν καὶ εἰς τὸν πάταγον τῶν καταφερομένων ὑδάτων.

852. Όταν μάθ' ὁ *μασκαρᾶς τὴν τέχνη τοῦ κεράτου,
Μέλι καὶ γάλα γίνονται μὲ τὴ νοικοκυρά του.— Ἐπὶ τῶν τὰ αἰσχρὰ καὶ ἄτιμα ἐπιθυμούντων. Ἴδε 776.

853. Όταν μὲ πάρῃ τὸ ποτάμι, λέγω πῶς εἶναι θάλασσα. —Ὁ κίνδυνος, εἴτε μικρὸς, εἴτε μέγας, ἔχει τ' αὐτὰ ἀποτελέσματα.

854. Όταν μ' εὕρῃς, ἔπαρέ με, θὰ μὲ χρειαστῇς νὰ μ' ἔχῃς.— Ἐπὶ τῶν προνοούντων περὶ τῶν ἐπιτηδείων.

855. Όταν 'ξαναγίνω νύφη, βλέπεις πῶς θὰ καμαρώνω. Ὁμοία τῇ, Ὑστερνέ μου λογισμὲ κλπ. Ἀλλὰ δύναταί τις ν' ἀπαιτήσῃ κατὰ τὴν ἄλλην παροιμίαν.

«Τὸ πουλὶ 'πέταξε καὶ δὲν γυρίζει πλέον».

856. Όταν ὁ ἄρχοντας κλάνῃ, ὁ λαὸς τὸ παρακάνει. Καὶ

857. Όταν οἱ ἄρχοντες ἦναι ἄδικοι, οἱ ὑποτακτικοὶ γίνονται χειρότεροι.—Ότι, ὅταν οἱ *ἄρχοντες καὶ Διοικηταὶ πολιτείας τινὸς ἀθετοῦσι καὶ μικρόν τι τοὺς κειμένους νόμους*, τότε ὁ λαὸς προβαίνει εἰς χειρίστας παρανομίας.

858 Όταν ὁ γάδαρος δὲ πηγαίνει τὸν ἀνήφορο, γύπα του 'ς τὸν κατήφορο. — Ότι πρέπει νὰ διδάσκωμεν τοὺς ὑφ' ὑμῶν τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν δραστηριότητα, καὶ ἀντικείμενα κατὰ τὰ ὁποῖα εὐκόλως προοδεύουσιν εἰς αὐτά.

859. Όταν ὁ ἐργάτης πληρώνεται, 'ς τὸν τόπο, ἀναπαύεται ἀπ' τὸν κόπο. — Διότι ἡ ἀμέσως γενομένη ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας ἀνακουφίζει καὶ ἐνθαρρύνει τὸν κοπιάζοντα. Σχετ. τῇ 14 Τ.

860. Όταν οἱ ἄλλ' ἀποτρυγοῦσα, ἡ Μαρὶα ἔπλεκε καλάθι.— Ἐπὶ ὀκνηρῶν ἀρχομένων ὕστερον τοῦ ἔργου.

861. Όταν ὁ κασσιδιάρης κάμῃ μαλλιὰ, δὲν πατάει χάμω. —Ἐπὶ μωρῶν καὶ κούφων κομπαζόντων εἰς τὴν ἀπόκτησιν πράγματός τινος.— Ἴδε Α. 149 καὶ Ε. 122—129.

862. Όταν ὁ Μάρτης ἦναι καλὸς, τοῦ χωριάτη ἡ κόρη τὸ Μάϊ 'παντρεύεται. — Ὅτι τοῦ Μαρτίου τὴν εὐτυχίαν κατὰ τὸν Μάϊον συναισθανόμεθα, καὶ ἑπομένως ὁ εὐτυχὴς χρόνος γεννᾷ τὴν ἰδέαν ταύτην παρὰ χωρικοῖς.

863. Όταν ὁ σάλλιαγκας ζητεῖ ν' ἀλλάξῃ τὸ καυκί του, πρῶτα 'βγάζει τὰ κέρατα, κ' ἔπειτα τὸ κορμί του.— Ἐπὶ τῶν πραττόντων τὰ πάντα κατὰ φυσικὴν αὐτῶν ταξιν.

864. Όταν πατήσω 'ς τὴ στεριὰ, κλάνω μέσ' τὴ βάρκα.— Ἐπὶ τῶν ὅσοι ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες περιφρονοῦσι τοὺς κινδύνους.

865. Όταν πεινάῃ ἡ ἀλεποῦ. καμώνετ' ὅτι κοιμᾶται. — Εἰς ἐνδεεῖς πανούργους ἐπιτηδευομένους πολλὰς τέχνας δι' ἀπορίαν τροφῆς.

«Πεινῶσαν 'Αλώπεκα ὕπνος ἐπέρχεται».

866. Όταν πεινάῃ ὁ λαὸς, κι ὅταν στενοχωρῆται,
Κανένα δὲν ἐντρέπεται, κανένα δὲ φοβεῖται.—Διότι οἱ λαοὶ διὰ ν' ἀποβάλλουν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κακῶς τοὺς καταθλίβει, ἀποκαταστaίνονται πολὺ καταπληκτικοὶ καὶ τρομεροί.

867. Όταν πέσῃ τὸ δεντρὸ, καθένας τὸ κλαρίζει. Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ·

«Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.»

(Β'. 867.) Όταν πολυθολώνῃς τὸ νερὸ, φουσκώνει καὶ πνίγ' ἀνθρώπους.— Οἱ παροξύνοντες καθ' ὑπερβολὴν ἄλλους κινδυνεύουσιν ὑπὸ τούτων.

868 Όταν σὲ παρακαλοῦσα,
Γιατὶ 'γίνουσουν χαϊδοῦσα,
Τώρα ποῦ παρακαλεῖς,
Δὲ σὲ θέλει πιὸ κανείς. — Ἐπὶ τῶν ἀμελούντων νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῶν καιρῶν. Ἴδε καὶ 802.

869. Όταν σὲ ρίξῃ τ' ἄλογο 'ξαπέζευε καὶ σύρ το. Σαφής.

870. Όταν σ' εὕρ' ὁ πειρασμὸς δέξου τον γι' ἁγιασμό. — Ὅτι τὰ αἰφνιδίως συμβαίνοντα δυστυχήματα πρέπει νὰ ὑπομένωμεν ἐξ ἀνάγκης. Ἴδε καὶ Θ. 56.

871. Όταν σκοντάψῃ τ' ἄλογο, ὅλοι τύφλα τοῦ λένε. Ἴδε καὶ Σ. 48.

872. Όταν σοῦ λέγουν πῶς μεθᾷς, βάστα τὸν τοῖχον καὶ πήγαινε. — Ὅτι καλὸν ἐνίοτε νὰ ὑποχωρῇ τις εἰς τὴν κοινὴν ὑπόληψιν, καὶ νὰ πράττῃ σύμφωνα μὲ αὐτήν.

873. Ὅταν σοῦ τρέχῃ, τρέχα, κι ὅταν δὲ σοῦ τρέχῃ, στέκα. — Ὅτι, ὅταν ἡ τύχη σὲ βοηθῇ, ἐνθαῤῥύνου καὶ ἀκολούθει την, ἄλλως ἐμποδίζου καὶ συμμορφώνου μὲ τὰς περιστάσεις, ὡς τὸ ἀκόλουθον ἐπίγραμμα.

«Εἰ τὸ φέρον σὲ φέρει, φέρε καὶ φέρου, εἰ δ' ἀγανακτεῖς, καὶ σαυτὸν λυπεῖς καὶ τὸ φέρον σε φέρει.» Ἴδε Α. 176 καὶ 177 καὶ Σ. 11 καὶ 54.

874. Ὅταν τὴν ἔπαθ' ἡ γρηούλα, ἔκλινε καὶ τὴν πορτούλα. Ἴδε 798 καὶ Α. 495.

875. Ὅταν τὸ βόδι πάει 'ς τὸ μακελλιὸ, ἱδρώνει ἀπ' ἐμπρὸς καὶ τρέμει ἀπ ὀπίσω— Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν βάσανα καὶ προφανεῖς κινδύνους.

876. Ὅταν τὸ καΐκι' ἀνοίξῃ, κάθε κακὸς καιρὸς φυσᾷ. — Ἐπὶ τῶν ἑτοιμοῤῥόπων τὴν ἐπανόρθωσιν πρέπει νὰ σπεύδωμεν.

277. Ὅταν τὸ λέει ἀφέντης ὁ Μάτζας, τὸ λέει κ' ὅλ' ἡ χώρα. Ἐπὶ τῶν τιμωμένων ἔν τινι κοινωνίᾳ ὁ λόγος νομίζεται ἀλάνθαστος. (Ἀντιπαρία).

878. Ὅταν τὸ τζουκάλι βράζῃ, δὲν πρέπει κ' ὅλο νὰ 'βγάζῃς. — Ἐπὶ τοῦ ὅτι δὲν πρέπει ἔργον τι ἐνεργούμενον νὰ κολοβοῦται.

879. Ὅταν τό 'χει 'ς τὸ κλουβὶ, ἂς τὸ κρατάῃ τὸ πουλί. Ἴδε 803. καὶ 868, Α. 294 καὶ Π. 233.

880. Ὅταν φτάσῃ ὁ κόμπος 'ς τὸ χτένι, ἢ ὁ κόμπος θὰ κοπῇ ἢ τὸ χτένι θὰ σπάσῃ. Σαφής.

881. Ὅταν χαρίζῃς μαχαῖρι, χάνετ' ἡ φιλία. — Ἐπὶ τῶν ἀπολλυόντων τοὺς φίλους διὰ κακῶν τρόπων. Παρ' Ἰταλοῖς

Crande colteleo si da amicitia sine.

882. Ὅταν χάσ' ὁ σκύλος τὸ λαγὸ, τότε κάνει τὰ θαμάσματα. — Ἐπὶ τῶν ἀποτυγχανόντων ἐπὶ ἀτυχίᾳ.

883 Ὅταν χιλιάσῃ τὸ μαντρὶ, τὸ λύκο δὲ φοβᾶται. — Ἐπὶ τῶν κεκτημένων πάμπολλα, καὶ λυπουμένων ν' ἀπολέσουν ὀλίγα.

884. Ὅταν χιονίζ', ἀρμένιζε, κι' ὅταν κιαράρῃ, κάτζε.— Διότι κατὰ τοὺς ναυτικοὺς πρόσκαιρος ἐκκαθάρισις τοῦ καιροῦ προμηνύει τρικυμίαν.

885. Ὅταν ψοφήσ' ὁ μαῦρός μου, χορτάρ' ἂς μὴ φυτρώσῃ. Καὶ

886. Ὅταν ἀποθάνω 'γὼ, χορτάρ' 'ς τὸ λειβάδι μὴ 'βρεθῇ' — Εἰς φίλαυτον τοιοῦτον, ὅστις λέγει, τὸ πᾶν μετὰ τὸν θανατόν του. ἢ ἀποτυχίαν τοῦ σκοποῦ του, ἂς καταστραφῇ. *Πόσοι δὲ τῶν πολιτικῶν μας δὲν εἶπον τὸ*

«Ἐμοῦ θανόντος γαία μοχθήτω πυρί.» Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουν

Après moi le déluge.

887. Όταν (ἢ ἐὰν) ὡριμάζει ὁ καρπὸς, πέφτῃ. Σαφής.

888. Ὄτ' ἀρέσῃ τοῦ νοικοκύρη, περισσεύ' ὅλου τοῦ κόσμου. Σαφής. Ἴδε καὶ 1 καὶ 2.

889. Ὁ τατᾶς (ὁ πατὴρ) κουνεῖ τὴ μάνα, καὶ κουνλώμεθα κ' ἐμεῖς. — Ἐπὶ ἀνθρώπων εὐδοκιμούντων, οὐχὶ διὰ τῆς ἱκανότητός των, ἀλλὰ διὰ τῆς συνδρομῆς καὶ ἀρωγῆς ἄλλων.

890. Ὀτελάλης (κήρυξ), ὅτι κρατεῖ πουλεῖ. — Ὅτι οἱ μικρᾶς ἀξίας ἄνθρωποι δὲν ἔχουν σημασίαν καὶ ἐπιῤῥοήν.

891. Ὅτι 'βγάλῃ τὸ μοναστῆρι. — Ἐπὶ τῶν ἀναμενόντων ἐκ τῶν χειρῶν.

(Β', 891.) Ὅτι βλέπεις 'ς τὴ γειτονιά σου, πάντεχε καὶ 'ς τὴ γωνιά σου. — Ἐπὶ τῶν μὴ βοηθούντων τοὺς ἄλλους ἐν τοῖς ἀτυχήμασι.

«Δυστυχοῦντι μὴ ἐπέμβαινε.»

892. Ὅτι δὲν ἀπόθεσες μὴ τὸ σηκώσῃς. — Εἰς τοὺς τὰ ξένα ἁρπάζοντας. Συμφωνεῖ μὲ τὸ

«Ὁ μὴ ἔθου, μὴ ἀνέλῃς.» Ὁμοία τῇ 656.

893. Ὅτι δὲ κερδίζεις ἀπ' τό χέρι σου, κέρδιζε ἀπ' τὸ 'δόντι σου. — Ὅτι ὁ μὴ δυνάμενος νὰ βοηθῆται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του, πρέπει νὰ οἰκονομῆται ἀπὸ τὴν ἐγκράτειάν του. Ἴδε καὶ τὴν 683.

894. Ὅτι δὲ 'μοιάζει, μήτε γειτονιάζει.

«Πᾶν τὸ ἀνόμοιον καὶ ἀκοινώνητον.»

895. Ὄτ' ἔβρεξε καταίβασε (ἢ ὅτι βρέξ' ἂς καταιβάσῃ).— Ἐπὶ τῶν μελλόντων φύσει νὰ γείνωσι. Καὶ Γαλλιστί.

Vogue la galère.

896. Ὅτι ἔκαμες λαβαίνῃς. — Περὶ τῆς ἀνταποδόσεως. Ἴδε καὶ τὰς 902 καὶ 903.

«Ἔθυσας ἀντιθύει.»

897. Ὅτι ἔχ' ἡ γρηὰ 'ς τὸ νοῦ της, τά 'βλεπε καὶ 'ς τ' ὄνειρό της. — Εἰς κενὰς ἐλπίδας.

898. Ὅτι ἔχῃς νὰ κάμῃς, κάμε το, μὰ συλλογοῦ καὶ τὰ 'στερνά. Σαφής.

«Λόγισαι πρὸ ἔργου.»

899. Ὅτι ἔχω 'μπρός μου τὸ λέγω τ' ἀντρός μου. — Ἐπὶ καλῶν καὶ εἰλικρινῶν πρὸς τοὺς ἄνδρας των γυναικῶν.

900. Ὅτι κάμ' ἡ κουρεμένη 'ς τὸ πασάλειμμα τὸ δίνει. — Ἐπὶ τῶν δαπανώντων ἀσώτως, καὶ ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες καὶ δὲν φροντίζουσι δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ τὸν καλλωπισμόν.

901. Ὅτι κάμ' ἡ μιὰ πλευρά σου, νὰ μὴ τὸ γνωρίζ' ἡ ἄλλη. — Διότι κατὰ τὴν ῥῆσιν τοῦ εὐαγγελίου.

«Μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου.»

902. Ὅτι κάμῃς, θὰ σοῦ κάμουν. — Διότι ἡ ἀνταπόδοσις ἂν καὶ βραδέως, ἔρχεται.

903. Ὅτι κάμῃς λάβῃς, καρδιὰ μὴ σὲ πονέσῃ. — Ἐπὶ τῶν πασχόντων ὅμοια ἃ εἰς ἄλλους ἔπραξαν.

904. Ὅτι κάμν' ἡ γίδα 'ς τὸ σουμάκι (χόρτον) κάμνει καὶ τὸ σουμάκι 'ς τὴ γίδα. — Ἐπὶ ἀμοιβαίας ἀνταποδόσεως.

905. Ὅτι κόψῃ τὸ 'δόντι μου, κι ὅτι βάλλ' ἡ ῥάχη μου.— Ἐπὶ ἀσώτων καὶ διὰ μόνον τροφὴν ἁπλῆν κοπιώντων.

906. Ὅτι λάβ' ἡ νύφη 'ς τὸν παστὸ (νυμφικὸν θάλαμον). Παροιμία Χιακή. Ἐκ τῶν ἀτάκτ. Κορ. Σελ. 166. — Ἐπὶ τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰς στιγμιαίας περιστάσεις.

907. Ὅτι λάμπει, δὲν εἶναι χρυσός. Καὶ

908. Ὅτι γυαλίζει, δὲν εἶναι διαμάντι.— Ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ ἐπίδειξις σπανίως ἀπαγγέλλει τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν.

«Οὐχ ἅπαν τὸ ἀμαρύσσον χρυσός.» Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουν

Tout ce qui reluit n' est pas d' or.

909. Ὅτι λέγει τὰ χείλη σου νά 'χω, κι ὅτι λέγ' ἡ καρδιά σου νά 'χῃς. — Πρὸς τοὺς κατ' ἐπιφάνειαν φίλους.

«Ἀπὸ γλώττης φίλος.»

910. Ὅτι μέλλει δὲ ξεμέλλει, κι ὅτι γράφει δὲ ξεγράφει. Σαφής.

«Μένει ἕκαστον τοῦθ' ὅπερ μέλλει παθεῖν.»

911. Ὅτι μ' ὤκαμες γειτόνισσα 'ς τὸν ἐδικό μου γάμο,
Νὰ μ' ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς διπλᾶ νὰ σοῦ τὰ κάμω.

— Εἰς ἀνταπόδοσιν.

912. Ὅτινος τρέχουν τ' ἄλογα, τρέχουν καὶ τὰ γαϊδούρια. Σαφής.

913. Ὅτι 'ξέρει ὁ μυαλός μου, δὲν τὰ 'ξέρει ὁ καλός μου. Ἴδε καὶ 838—840.

914. Ὅτι σοῦ κάμνουν, κάμνε, καὶ κάκια μὴ τὸν ἔχῃς. — Ἐπὶ τῶν ἀμοιβαίως πρὸς ἀλλήλους φερομένων. Ἴδε καὶ Δ. 4 καὶ Τ. 263.

915. Ὅτι σπαίρνει, ἐκεῖνο θὰ φυτρώσῃ. Εὔληπτος.

916. Ὅτι τρώγει τὸ παιδί, εἶναι χαλάλι (συγχωρητέα), κι' ὅτι φορεῖ, χαράμι (ἀσυγχώρητα). — Διότι ἡ μὲν καλὴ τροφὴ εἶναι ἀναγκαια, τὰ δὲ πολυτελῆ ἐνδύματα ἐπιζήμια.

917. Ὅτι τύφλα, τέτοια μούζα. — Ἐπὶ τῶν ἐξίσου κακῶν καὶ ἀχρείων.

918. Ὁ τοῖχος ἔχ' αὐτιὰ κι' ὁ κόσμος (ἢ ὁ κάμπος) 'μάτια. — Χρεία ἄκρας σιωπῆς εἰς τὰ ἀπόῤῥητα, καθότι διαδιδόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βλάπτουσι.

Les murailles ont des oreilles.

919. Ὅτ' ὁ νοῦς μου βάνει, ἀργάτης δὲ βγάνει. — Ἐπὶ τῶν ἐπιμόνων.

920. Ὁ τόπος εἶν' ἀπλόχωρος, κι' ὁ λωλὸς 'στενόχωρος. (Χιακή.) — Ὅτι τὸ πάθος φέρνει πολλάκις μεγίστην στενοχωρίαν.

921. Ὁ τὸ πρωνὸ κακὸς (ἢ ὅποιος τὸ πρωὶ κακὸς) τὸ βράδυ χειρότερος. — Εἰς τοὺς ὄντας μοχθηροὺς ἐκ νεαρᾶς των ἡλικίας.

922. Ὅτ' ὁρίζουν τὰ θεμέλια, προσκυνοῦν τὰ κεραμίδια. — Ἐπὶ ὑποτελῶν.

923. Ὁ Τοῦρκος τὴ φιλία 'ς τὰ γόνατα τὴν ἔχει. — Ἐπὶ ἀστάτων φίλων, εἰ καὶ τὸ περὶ Τούρκων ἔχει καὶ ἐξαιρέσεις.

924. Ὁ τρελλὸς εἶδε τὴ χάρι κ' ἐχάρη, ὁ δὲ φρόνιμος 'λυπήθη. — Ὅτι ὁ φθονερὸς εἶναι χειρότερος ἀπὸ τοὺς τρελλούς.

925. Ὁ τρελλὸς εἶναι καὶ πονηρός.

«Ἡ μωρία ἀδελφὴ τῆς πονηρίας ἔφυ.»

926. Ὁ τρελλὸς καὶ τ' ἄσπρ' ἄλογο. ἀπὸ 'να μίλι φαίνονται. — Ὅτι οἱ ἔχοντες ἐλαττώματα καὶ πόῤῥω δεικνύονται.

927. Ὁ τρελλὸς κουδούνια δὲ βαστάει. Καὶ

928. Ὁ τρελλὸς κουδούνια 'φόρει, κι ἂν τὰ 'φόρει ποιὸς τὰ 'θώρει. — Ὅτι οἱ ἀνόητοι ἀνοήτως φρονοῦσιν ὅτι πάντες αὐτοὺς ἐκτιμῶσι. Ἴδε καὶ Α. 189.

930. Ὁ τρελλὸς μήτε κρύος, μήτε ζεστός. Σαφής.

931. Ὁ τρελλὸς τὰ κόκκιν' ἀγαπάει. — Ὁ ἀνόητος ἄνθρωπος ἑλκύεται πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀπατηλὴν λαμπρότητα.

932. Ὁ τρελλὸς τὸν βουρλισμένο 'σὰν τὰ 'μάτιά του τὸν ἔχει. — Σαφής.

933. Ὁ τροχὸς χωρὶς ἄλειμμα δὲ γυρίζει. Εὔληπτος,

934 Ὁ τυφλὸς θέλει ὁδήγημα, καὶ ὁ ξένος σπήτωμα. — Ὅτι πρέπει νὰ βοηθῶμεν κατὰ λόγον τοὺς ἀπόρους.

935. Ὁ ὕπνος εἶναι μισὸς θάνατος. Σαφής.

«Ὕπνος θανάτου τις προμελέτησις πέλει.»

936. Ὁ ὕπνος ὁ γλυκὺς, κάμνει τὸν *Νικόλα τὴ Λαμπρὴ νὰ μὴν ἔχῃ βρακί. Καὶ ἄλλως·

937. Ὁ ὕπνος τρέφει μάγουλα καὶ 'ξεγδυμνώνει κώλους. — Ἡ ἀκηδεία καὶ ἀκράτεια κάμνουν τὸν ἄνθρωπον δυστυχῆ. Ἴδ. 589, καὶ Γ. 89.

938. Ὁ ὕπνος τρέφει τὸ παιδὶ κι ὁ ἥλιος τὸ μοσχάρι,
Καὶ τὸ κρασὶ τὸν γέροντα τὸν κάνει παληκάρι, (ἢ κατ' ἄλλους, τ' ἄσπρα τὸ παληκάρι.) Σαφής. Κυριολεκτικῶς ὅμως λέγεται ἐπὶ τοῦ ὀλίγου οἴνου, οὗ ἡ χρῆσις μᾶλλον ἀναγκαία γίνεται πρὸς τοὺς γέροντας. Ἴδε καὶ 126 Τ.

939. Ὁ ὕπνος ὕπνο φέρει. Σαφής.

940. Οὐρανὸς χωρὶς σύννεφα δὲ γίνεται. Σαφής.

941. Οὔτ' ἀγιοῦ χερὶ μὴ τάξῃς, οὔτε μικροῦ παιδιοῦ κουλούρα — Ὅ,τι ὅταν τις ὑπόσχεται εἰς ἀνωτέρους καὶ ἀδιακρίτους, πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ ἐκτελῇ τὰς ὑποσχέσεις του.

942. Οὔτ' ἀπ' τὸν Πρόκο προκοπὴ, οὔτ' ἀπ' τὸ Ῥίζο ῥύζι: — Πρὸς τοὺς ἀποτυγχάνοντας τοῦ σκοποῦ των, μάλιστα ὑπὸ τῶν ἀθλίων σχέσεών των.

943. Οὔτε γάτα ἤτανε, οὔτε ζημιὰ ἔκανε. — Ἐπὶ αὐστηρᾶς καὶ δικαίας ἀρχῆς, δι' ἧς ἐν ταῖς πολιτείαις κακὰ δὲν γίνονται.

944. Οὔτε γρόσι 'ς τὸ πουγγὶ, οὔτε ντέρτι 'ς τὴν καρδιά: —Ἐπὶ τῶν ῥαθύμων μὴ προνοούντων ἀνοήτως περὶ τοῦ γήρατος.

945. Οὔτε διάκο σ' εἴδαμε, οὔτε πρωτοσύγγελο, καὶ Δεσπότης ἔγεινες. Ἐπὶ τῶν εὐθὺς καὶ ταχέως ἀναλαμβανόντων τὰ ὕπατα ἀξιώματα.

946. Οὔτε ποτὲ χαρὰ 'ς τὸ Γιάννη, οὔτε τώρα 'ς τὰ παιδιά του. — Ἐπὶ τῶν ἀείποτε ἐκ τῆς τύχης κατατρεχομένων.

947. Οὔτε πρόβατο χωρὶς μαλλὶ, οὔτε νειὸς χωρὶς ἀγαπητική. Σαφής.

948. Οὔτε 'ς τὸ ὄνειρό του τό 'δε. — Εἰς ἀπροσδόκητον εὐτύχημα ἢ καὶ ἀτύχημα.

949. Οὔτε τρίτος, οὔτε τέταρτος. — Ἐπὶ τῶν μικρῶν μεγαλοφρονούντων παρ' ἀξίαν καὶ ἀνοήτως.

Οἱ Μεγαρεῖς νομίσαντες ἑαυτούς ποτε κραταιοὺς καὶ ἰσχυροὺς ἐπύθοντο τοῦ Θεοῦ, τίνος κρείττονος τυγχάνουσιν, ὁ δὲ ἔφη:
Ὑμεῖς δ', ὦ Μεγαρεῖς, οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι, οὔτε δωδέκατοι, οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

Τὸ ἀνωτέρω δίστιχον λέγεται κατά τινας ἐπὶ τῶν Αἰγιαίων ὡς ἐκείνων πυθομένων τοῦ Λοξία· ἀμφιβάλλεται ὅμως εἰς τίνας ἀποδίδοται.

950. Όχι τὰ εἰσερχόμενα, ἀλλὰ τὰ ἐξερχόμενα. Ἐκ το κατὰ Ματθαῖον κεφ. 15 Στ. 17. καὶ κατὰ Μάρκον κεφ. 7 Στ. 18 Λέγεται ἡ παροιμία εἰς ἐκείνους οἵτινες τηροῦσι μὲν ἀκριβῶς τὰς τεσσαρακοστὰς, οὐκ ἀπέχουσι δὲ τῶν κακῶν πράξεων ὅπερ ὅμως οὐκ ὀρθὸν, διότι ἡ θρησκεία συνίσταται εἰς τὸ νὰ λατρεύῃ τις τὸν Θεὸν μὲ καθαρὰν καρδίαν, ν' ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του ὡς ἑαυτὸν, νὰ τηρῇ ἀκριβῶς τὰς θείας ἐντολὰς, πᾶν δ' ἄλλο εἶνε καθαρὰ ὑποκρισία.

951. Ὁ φιλάργυρος δίνει περισσότερ' ἀπὸ τὸ γυμνό.— Διότι ὁ μὲν γυμνὸς δὲν ἔχει τί νὰ δώσῃ, ὁ δὲ φιλάργυρος κατ' ἀνάγκην ἐνίοτε δίδει.

952. Ὁ φιλάργυρος κι ὁ χοῖρος, εἶναι ἕνα καὶ οἱ δυό. — Διότι παρ' αὐτῶν ζώντων οὐδεὶς ἀπολαμβάνει.

953. Ὁ φίλος εἶναι γλυκὺς 'σὰν μέλι, καὶ βαρὺς 'σὰν ἀλάτι. Σαφής.

954. Ὁ φίλος μου κ' οἱ συγγενεῖς μου εἶν' ἡ σακκούλα μου. Σαφής. Διὸ καὶ τὸ γνωστὸν ἀπόφθεγμα.

«Τῶν μὲν εὐτυχούντων πάντες φίλοι,
τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδ' αὐτὸς ὁ γεννήτωρ».

Κατὰ δὲ τὸν σοφὸν Ἰνδὸν Βινσουσαρμάνον. «Ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, ὁ μὲν ξένος, πλούσιος ὢν, οἰκεῖος κρίνεται, ὁ δ' οἰκεῖος, πτωχὸς ὢν, καὶ ξένος, καὶ κακόφρων νομίζεται». Ἴδε τόμ. 6 Χιτοπαδάσσας ἢ Πάντσας Πάντρας (Πεντάτευχον.»

955. Ὁ φίλος ὁ καλὸς, ὅτ' εὕρει τρώγει. Σαφής.

956. Ὁ φίλος σὲ μιὰ ὥρα, ἀξίζει μιὰ χώρα. Καὶ

957. Ὁ φίλο 'ς τὰ δυστυχήματα, τὸ παληκάρι 'ς τὸ πόλεμο, κ' ἡ γυναῖκα 'ς τὸ τέλος τῶν χρημάτων γνωρίζεται. Ἴδε 380 κάτωθι, Ε. 193 καὶ Φ. 33.

958. Ὁ φλεβάρης κι' ἂν φλογίζῃ
Τοῦ καλοκαιριοῦ μυρίζει,
Κι ἂν ἀλήθεια φλογίσῃ,
Πόσους σκύλους θὰ ψοφίσῃ. Καὶ ἄλλως.

959. Ὁ φλεβάρης κι ἂν φλεβίσῃ,
Καλοκαῖρι θὰ μυρίσῃ,
Κι ἂν ταῖς φλέβαις του ἀνοίξῃ,
Θὲ νὰ κάψῃ θὰ φλογίσῃ. Καὶ ἄλλως.

960. Ὁ φλεβάρης κι ἂν φλεβίζῃ,
Τοῦ καλοκαιριοῦ μυρίζει,

Καὶ ἂν τώσῃ καὶ κακλώσῃ,
Μέσ' τὸ χιόνι θὰ μᾶς χώσῃ.

Ἐπὶ τῶν ἐγκαίρων καὶ δυναμένων νὰ λάβωσι μεταβολὴν τινα ἀνέλπιστον, ἔχουσαν ἐπακόλουθα ἀπροσδόκητα.

961. Ὁ φοβιτσιάρης ἄνθρωπος φοβᾶται καὶ τὸ δίκιο του. — Διότι ἀληθῶς ὁ δειλὸς καὶ συνεσταλμένος ἄνθρωπος, χάνει πλειστάκις καὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ δίκαιον.

962. Ὁ φοβιτσιάρης τ' ἅρματα, κατὰ τῆς κεφαλῆς του, κι ὁ ἀνόητος τὰ χρήματα κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του. Σαφής.

963. Ὁ φόβος κάμνει πήδια (πηδήματα) κ' ἔπειτα κάμνει πόδια. (Κρητική.)—Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης περιπιπτόντων εἰς κίνδυνον καὶ τότε ἐκτεινόντων τὰς δυνάμεις των.

964. Ὁ φόβος κλεῖ τὸ στόμα Σαφής.

965. Ὁ φόβος μεγαλώνει τὸ κακό Σαφής.

966. Ὁ φόβος φυλάει τὰ ἔρημα. Καὶ

867. Ὁ φόβος ἐρημιαῖς φυλάει κι ἀμπέλια φράζει.— Ὅτι ἡ συνείδησις καὶ ἡ ὑπόνοια ἀναχαιτίζουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πολλὰς κακὰς πράξεις.

968. Ὁ φρόνιμος, ἂν γελα-θῇ, 'ς ὀλίγον δὲ γελοιέται. — Ὅτι καὶ οἱ φρόνιμοι ὡς ἄνθρωποι ἀπατῶνται, ἀλλ' ὑποπίπτουσιν εἰς μεγάλας ἀπάτας.

969. Ὁ φρόνιμος ἂν σφάλῃ, μεγάλο σφάλμα κάνει. Σαφής.

970. Ὁ φρόνιμος ἀπ' τὸ κεφάλι του φαίνεται, κι ὄχ' ἀπ' τὰ χρόνια.— Ὅτι ἡ παιδεία δὲν ἔγκειται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν ἀλλ' ἐν τῇ κεφαλῇ. Ὅρα καὶ τὴν 32 Α.

971. Ὁ φρόνιμος βασιλιᾶς κι' ἀπ' τὰ κακὰ κερδίζει. — Ὅτι οἱ νουνεχεῖς βασιλεῖς καὶ κυβερνῆται ἐν γένει καὶ δημοφιλεῖς καὶ ἀπὸ τοὺς ἐλέγχους τῶν ὑπηκόων των ὠφελοῦνται, διορθοῦντες τὰ ἑαυτῶν λάθη· ὡς ὁ Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων ψεγόμενος ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις ῥητόρων ἐσωφρονίζετο, καὶ ὡμολόγει δημοσίᾳ ὅτι οἱ ἐχθροί του ἀγαπῶσιν περισσότερον ἀπὸ τοὺς φίλους αὐτοῦ, φέροντες αὐτὸν εἰς συναίσθησιν καὶ διόρθωσιν τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων, διὸ καὶ ἔλεγεν ὅτι ὀφείλει αὐτοῖς τούτου ἕνεκα, μεγάλας χάριτας· ἀλλὰ ποῦ σήμερον οἱ τοιοῦτοι; καὶ πόσοι ἐκ τῶν κυβερνώντων ἐπρονόησαν πατρικῶς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν πολιτῶν καὶ ὑπηκόων καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εὐδαίμονας; ἀπ' ἐναντίας δεικνυόμενοι τυραννικοὶ καὶ αὐθάδεις καὶ ὑποστηρίζοντες παραδόξως τὴν καταπίεσιν τῆς ἐλευθερίας, καθιστῶσιν αὐτοὺς φιλοταράχους, ὡς κακῇ μοίρᾳ, συνέβη καὶ παρ' ἡμῖν τοσάκις, διότι ἐξ αὐτῶν τινὲς κληρονομήσαντες τὴν τουρκικὴν ἀλαζονείαν, ἐξέμαθον τὴν Μακιαβελικὴν πολιτικὴν καλουμένην νῦν ἐσφαλμένως διπλωματικήν.

972. Ὁ φρόνιμος ἐκούρευε, μὰ δὲν ἐκωλοκούριζε.— Εἰς τοὺς

προλαμβάνοντας νὰ κάμνουν τὰ ὠφελιμώτερα, (κωλοκουρίζω) χωρικὴ λέξις σημαίνει κείρω τὰ ὄπισθεν μαλλία τῶν προβάτων.

973. Ὁ φρόνιμος νικάει τὸν ἀντρειωμένο. Σαφής.

974. Ὁ φρόνιμος τὴν πίκρα του, κανάκι (χαρὰν) τὴν περνάει. — Ὅτι οἱ ἔμφρονες μεθ' ὑπομονῆς ὑποκρύπτουσι τὰς δυστυχεῖς περιστάσεις των.

975. Ὁ φτωχὸς θαῤῥεῖ πλουταίνει, μὰ φυρᾷ καὶ δὲν τὸ νοιώνει. — Ἐπὶ τῶν δανειζομένων ἐπὶ ὑπερόγκοις τόκοις, καὶ ἀγνοούντων ὅτι οἱ ἐκ τῶν δανείων τόκοι ἀπομυζῶσι καὶ αὐτοὺς τελείως.

976. Ὁ φτωχὸς κάθεται κι ὁ Θεὸς 'γνοιάζεται. — Ἐπὶ τῶν ἀπολαμβανόντων παρ' ἐλπίδα καὶ ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως καλά.

977. Ὁ φτωχὸς κι ὁ λόγος του. Καὶ

978. Μήτ' ὁ φτωχὸς μήτ' ὁ λόγος του. Διότι

«Τῶν πενήτων εἰσὶν οἱ λόγοι κενοί.» Τοῦτο ὁμοιάζει μὲ τ' ἀποφθέγματα.

Τίποτα δὲν ἔχεις, τίποτα δὲν εἶσαι.
Γρόσια δὲν ἔχεις, γλῶσσα δὲν ἔχεις.

979. Ὁ φτωχὸς μὲ τ' ὄνειρό του, χαίρεται τὸ ῥιζικό του. Καὶ ἄλλως

980. Ὁ φτωχὸς εἰς τ' ὄνειρό του, ἔβλεπε τὸ ῥιζικό του,
Φαίνεταί του πῶς πλουτίζει, φανερὰ κρατεῖ κι ὀλπίζει.

— Ἐπὶ τῶν μετεώρων ὑπ' ἐλπίδων κενῶν. Ἴδε 295 ἄνω, Κ. 398 καὶ Μ. 129.

981. Ὁ φτωχὸς, ὅταν πλουτίσῃ, ἔλα χάρε κ' ἔπαρέ τον.
«Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ἀνδρί παρείῃ.»

982. Ὁ φτωχὸς ὅταν φτωχάνῃ, τὰ παλιαμπαθράτου φτιάνει. Καὶ (Β'. 982.) Ὀβριὸς, ὅταν φτωχάνῃ, τὰ παλιὰ τευτέρια πιάνει. — Ἐπὶ τῶν ἐμπορευομένων δίχα σκέψεως, καὶ βλεπόντων μόνον πρὸς τὰ πρόσω, ὅταν δὲ ἐπέλθῃ συμφορὰ, τότε ἐξ ἀνάγκης στρέφονται εἰς τὰ ὄπισθεν.

983. Ὁ φτωχὸς ὁ Φίλιππος ὅλ' ἡμέρα δούλευε, καὶ τὸ βράδ' ἀπόκρευε. — Ἐπὶ τῶν καλλιεργούντων τοὺς ἰδίους ἀγροὺς καὶ ἀπολαμβανόντων ἐν εἰρήνῃ τοὺς ἀπ' αὐτῶν καρπούς.

984. Ὁ φτωχὸς χρυσοχὸς, παιχνίδι τοῦ διαβόλου. — Ἐπὶ τῶν ἱδρυόντων ἐργαστήρια μεγάλα ἄνευ κεφαλαίων, καὶ καταγελάστων γιγνομένων.

985. Ὁ φτωχὸς παντέχοντας, κι ὁ καιρὸς διαβαίνοντας. Καὶ

986. Ὁ φτωχὸς ἐχάθηκε, κι ὁ καιρὸς ἐδιάβηκε. — Ἐπὶ τῶν ἐν ἐλπίσι κεναῖς διελθόντων τὸν βίον.

987. Ὁ φτωχὸς τὰ παιδάκια του κι ὁ πλούσιος τὰ φλουράκια του. Σαφής.

988. Ὁ φτωχὸς τὰ ῥοῦχά του, τρεῖς φοραῖς τὰ χαίρεται, καὶ καινούργια καὶ παλῃὰ καὶ ξαναμπαλωμένα. Καὶ

989. Τοῦ φτωχοῦ τὰ ῥοῦχα, δυὸ φοραῖς τοῦ λὲν μὲ γειά. Σαφ.

990. Ὁ φτωχὸς τὴν πήττα του γιὰ ψωμὶ τὴν ἔχει. 462 Τ.

991. Ὁ χάνος, ἀφ' ὅτου γεννηθῇ, ἔχει ἀνοικτὸ τὸ στόμα. — Εἰς τὰς κατὰ φύσιν πράξεις.

992. Ὄχι ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ὄχι κι ἀπὸ τὴ μάνα μου. — Περὶ τῶν ἐκ παντοίων κακῶν ταλαιπωρουμένων.

«Στενά μοι πανταχόθεν.»

993. Ὁ χαριστὴς ἀπέθανε, κι ὁ γυιός του πάει 'ς τὴν Πόλι. Καὶ

994. Ὁ δανειστὴς ἀπέθανε, κι ὁ γυιός του πάγ' ἀκόμα. — Ὅτι σπάνιοι εἰσὶν οἱ δωρηταὶ καὶ οἱ ἀγαθοποιοῦντες.

995. Ὁ χάρος μπατίδια ἔχει, καὶ βγαλσίδια δὲν ἔχει. — Εἰς ἀθεράπευτα καὶ ἀναπόφευκτα δυστυχήματα.

996. Ὀχιὰ ἀπ' τὸ προσήλιο.- Ἐπὶ πικροδήκτων ἀνθρώπων.

997. Ὄχι Γιάννη, μόνο καλογιάννη. Καὶ

998. Ὄχι κρασὶ μὲ νερό, παρὰ νερὸ μὲ κρασί. Καὶ

999. Ὄχι αὐγό, μόνο κροκό. — Εἰς ταυτολογοῦντας.

1000. Ὄχι λόγια, ἀλλὰ ἔργα. — Ἐπὶ κομπαζόντων.

«Οὐ λόγων ἀγορὰ δεῖται Ἑλλάδος, ἀλλ' ἔργων.»

1001. Ὁ χόντρος ἀπὸ τὴ σκάση του, ἐξεροκακνάκιζε. — Ἐπὶ τῶν στενοκάρδων, οἵτινες ἀντὶ νὰ ἐλαττώσουν τὸ πάθος των, τὸ ἐπαυξάνουν.

1002 Ὁ χορὸς 'ποῦ γίνεται, τώρα τώρα φαίνεται.— Ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις ἐκ τῶν ὑστέρων καταφαίνονται.

1003. Ὁ χορὸς χαρούδια θέλει, κ' ἡ κοιλιὰ κομμάτια θέλει. Ἴδε καὶ 213.

1004. Ὁ χορτασμένος τοῦ νηστικοῦ δὲν πιστεύει. — Ὅτι ἕκαστος ἐκ τῶν ἰδίων κρίνει τ' ἀλλότρια. Ἴδε Δ. 80.

1005. Ὁ χρεωφειλέτης παντοῦ 'βρίσκει τὸ δανειστή του. Εὔληπτος. Ἴδε Α. 54.

1006. Ὁ Χριστὸς πρῶτα εὐλόγησε τὰ γένεια του κ' ὕστερα τῶν Ἀποστόλων.—Ὅτι φύσει οἱ ἄνθρωποι πρῶτα περὶ ἑαυτῶν φροντίζουσι καὶ ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων.

1007. Ὁ χωριάτης θέλει ἀνάμισυ χωριάτη. Γνωστή.

1008. Ὁ χωριάτης κι ἂν πλουταίνῃ, τὸ τσαροῦχι δὲν τ' ἀφίνει.— Ὅτι αἱ παιδικαὶ ἕξεις καὶ ἡ φύσις δὲν μεταβάλλεται μὲ τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης. Τοῦτο ὁμοιάζει τὸν ἀνθρακέα ἐκεῖνον, ὅστις γενόμενος βασιλεὺς καὶ διαβαίνων μὲ τὴν θεραπείαν ἀπὸ δάσος ἐμπρησμένον ἀνεφώνησε εἰς τὴν θέαν του ἔ, *μωρὲ, κούτζουρα γιὰ κάρβουνα*. Καὶ Τουρκιστὶ

Πασαγὶ πασὰ ἰτμισλὲρ γκινὴ πχσαλιγυνὴ βασλὰ μαμῆς.

Ἴδε Β. 34 καὶ Τ. 176 οἱ δ' ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Ἀπάδω τὸν κροκωτὸν ἡ γαλῆ μῦν ἰδοῦσα.»

1009. Ὁ Χωριάτης (ἢ ἀρβανίτης) πλένεται κ' ἡ παδιά του χαίρεται. Σαφής. Ὁμοία τῇ 132 Η.

1010. Ὁ ψεύτης δὲ πιστεύεται, κι ὅταν λέγ' ἀλήθεια. Εὔληπτος.

1011. Ὁ ψεύτης εἶναι καὶ κλέφτης. Σαφής.

1012. Ὁ ψεύτης καὶ ὁ κλέφτης τὸν πρῶτο χρόνο χαίρονται.—Ὅτι τὰ κατορθώματα τῶν ὑποκριτῶν ἐξελέγχονται ταχέως μετὰ ταῦτα καὶ τιμωροῦνται αὐτοί. Ἴδε καὶ Τ. 535.

1013. Ὁ ψεύτης τὸ γεβέντισμα γιὰ καύχημα τὸ ἔχει. Καὶ

1014. Κουδούνια τά 'χει ἡ ἀργεντοῦ, ἢ (ἡ 'ἀρχοντοῦ), κι ἂν βροντᾷ κι ἂν δὲν βροντᾷ. (Χιακή).—Οἱ κακοήθεις καὶ ἀνόητοι ὄχι μόνον δὲν αἰσθάνονται τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων δικαίαν προσβολὴν, ἀλλὰ καὶ καυχῶνται μάλιστα διὰ τὴν προσβολὴν ταύτην.

1015. Ὁ ψεύτης φίλος κι ἀπὸ τὸν ἴσκιο του φαίνεται.— Ὅτι οἱ ψευδεῖς φίλοι εἶναι ὡς σκιὰ τοῦ ἡλιακοῦ ὡρολογίου ἥτις δεικνύεται ὅταν ὁ οὐρανὸς ἦναι γαλήνιος, κρύπτεται δὲ ὅταν ἦναι νεφελώδης (Βραχμὰν).

1016. Ὄψιμος υἱὸς μὲ κόρη (ἢ μὲ κύρη πατέρα) δὲ θερίζει.—Ὅτι τὰ δυνάμενα νὰ φέρωσι κακὸν ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς συγκοινωνίας των δὲν πρέπει νὰ συγκοινωνῶσι.

Π.

1. Παιδάκι καὶ γουρουνάκι ὅπως μάθ' ἀπὸ μικράκι.—Διότι αἱ καλαὶ ἢ κακαί ἕξεις, τῆς παιδικῆς ἡλικίας δὲν μεταβάλλονται εὐκόλως, καὶ διὰ τοῦτο μεγίστη ἀπαιτεῖται προσοχὴ εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν παίδων· διότι κατὰ Πλούταρχον ἐν τῷ περὶ παίδων ἀγωγῆς.

«Εὔπλαστον γὰρ καὶ ὑγρὸν ἡ νεότης καὶ ταῖς τούτων ψυχαῖς ἀπα»λαῖς ἔτι τὰ μαθήματα ἐντήκεται, πᾶν δὲ τὸ σκληρὸν χαλεπῶς μα»λάσσεται· καθάπερ γὰρ αἱ σφραγίδες τοῖς ἀπαλοῖς ἐναπομάττονται »κηροῖς οὕτως αἱ μαθήσεις ταῖς τῶν ἔτι παιδίων ἐναποτυποῦνται.» Σχετ. ταῖς Κ. 460, Ο. 475, Σ. 111 καὶ Τ. 93.

(Β'.) 1. Παιδὶ ὅπου δὲ γεννηθῇ, ὄνομα δὲ τοῦ 'βγάνουν.— Παραίνεσις, ἵνα μὴ σπεύδωμεν πρὸ τοῦ ἀποτελέσματος.

2. Παίζ' ὁ γάτος μὲ τ' ἀρνάκια. Καὶ

3. Παίζ' ὁ λύκος μὲ τ' ἀρνί, κακὸ τό 'παθε τ' ἀρνί. — Ἐπὶ τῶν πονηρῶν καὶ ἁρπάγων, οἵτινες συνοικειοῦνται μετὰ ἀθώων ἐπὶ τούτῳ.

«Στέργει μῦς γαλῆν».

4. 'Παίνα τὸ βουνό, κι ἀγόραζε 'ς τὸν κάμπο. — Ἐπὶ τῶν ἐπαινούντων τὰ ἀνωφελῆ, ἵνα εὐτελέστερον ἀγοράζωσι τὰ ἐπωφελῆ.

5. 'Παίνα, φίλε μου, ἐμένα, νὰ 'παινῶ ἐγὼ ἐσένα.—Σαφεστ.

6. Παίρν' ἀπ' τὸ Χριστό, νὰ δώσῃ 'ς τὴν Παναγιά.— Πρὸς τοὺς μὲ ξένα ἐλεοῦντας. Ὁμ. ταῖς 119 Δ, 79 Μ. καὶ 407 Τ.

7. Παλαβὸς σκοτίζεται, ἄφς' τον κι ἂς βουρλίζεται. Ἴδε καὶ 89 Α. 191, Γ. 3. καὶ Σ. 112.

8. Παλαμίδα σοῦ μυρίζει, ντέϊ μεντὲ (ἀπίστευτον) νὰ φᾶς κολοιό.—Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν μεγάλα ἐλπιζόντων, καὶ ἐλαχίστας ἐχόντων ἐλπίδας διὰ τὰ μικρά.

9. Παληὰ 'λεπού, 'ς τὴν παγίδα δὲ πιάνεται. — Εἰς φρονίμους καὶ ἐμπείρους οἵτινες δυσκόλως ἀπατῶνται.

«Γέρων ἀλώπηξ οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ».

10. Παληά μου τέχνη κόσκινο.— Ἐπὶ τῶν παραλειπόντων καὶ ἀναλαμβανόντων τὴν αὐτὴν τέχνην, ἢ τὰ αὐτὰ ἐλαττώματα.

11. Παληὰ παντιέρα, τιμὴ τοῦ καπετάνιου. Καὶ Ἰταλιστί.
Vecchio pandiera onore di capitano.
Ἐπὶ τῶν φερόντων μεθ' ἑαυτῶν καὶ εἰς ἑαυτοὺς δείγματα ἔντιμα, ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τὴν ἀρχὴν ἔχοντα.

12. Παληὰ στράτα μὴν ἀφήσῃς καὶ καινούργια νὰ ἀρχίσῃς. —Ὅτι οἱ μεταβάλλοντες τὸν βίον αὐτῶν ἀπερισκέπτως, ὑποπίπτουσιν εἰς πολλὰ ἄτοπα. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. Ο. 410.

13. Παληκάρι 'ποῦ πατεῖ 'ς τὴ λάσπη, καὶ βγάζει νερό. Καὶ

14. Παληκάρι 'ποῦ πηδάει 'ς τὸ μανητάρι. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ ἀνάνδρων,

15. Παληὸ γιατρὸ καὶ γέρο καπετάνιο νὰ γυρεύῃς.— Ὅτι οἱ ἐμπειρότεροι καὶ ἐπιτηδειότεροι ἀποβαίνουσι καὶ ὠφελιμώτεροι.

16. Παληὸ μουλάρι, καινούργια περπατησιά. — Ὅτι τὰ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐλαττώματα δυσκόλως ἐκριζοῦνται. Σχετ. τῇ 1.

17. Παληὸς γάτος, ποντίκια νέα ἀγαπάει. — Ἐπὶ γυναικομανῶν γερόντων, οἵτινες καὶ ὑπεργηράσαντες δὲν παύουσι νὰ ἦναι προσηλωμένοι εἰς ἔρωτα νέων γυναικῶν. Ἴδε Τ. 40.

18. Παληὸς ἐχθρὸς, φίλος δὲ γίνεται. — Σαφής.

19. Παληὸς μουλὸς, ἢ κούρτης. — Πρὸς τοὺς ἐξησκημένους εἰς οἱονδήποτε ἔργον.

20. Παληὸς σκύλος, καλὸς φύλαξ (ἢ φίλος). — Ἐκ τῶν πεπειραμένων ἅμα καὶ ἱκανωτέρων. Ἴδε Ο. 176.

21. Πᾶν' ἀλλοῦ νὰ τὰ πουλήσῃς. — Ἐπὶ τῶν διηγουμένων ψευδεῖς μύθους, ἢ ἄλλα ἀντικείμενα, εἰς τὰ ὁποῖα συνήθως οἱ ἄνθρωποι δὲν δίδουσι πολλὴν πίστιν. Ἡ Γαλ. παροιμία λέγει·
A l' eau mentir qui vient de loin.

22. 'Π' ἀναμένει ἀπὸ τὴ γειτονιὰ, ἀπῶρε (ὀψὲ) δειπνᾶ. Ἴδε σχετ. Α. 85—94.

23. Πάντα δεῖχνε, πόσος εἶσαι· ὄχι ὅμως παραπάνω. Ἴδε τὴν 755. Ο.

24. Πάντα νά 'ναι ὁ μάστοράς μου, βγάζ' ὀχτὼ καὶ τρώγει δέκα. — Εἰς ἀκατάστατον καὶ ἄσωτον ἐν ταὐτῷ.

25. Πᾶν τ' αὐγὰ μὲ τὸ καλάθι — Ἐπὶ ταὐτοχρόνου ἀπωλείας τοῦ τε περιέχοντος καὶ τοῦ περιεχομένου· καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν ἐξαίφνης.

26. Πάντ' ὁ γέρος 'ς τὸ κατάρτι. — Ὅτι οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἐμπειρότεροι πρέπει νὰ κατέχωσι τὰς περιβλέπτους θέσεις,

διὰ νὰ ἐφορῶσι τοὺς νεωτέρους καὶ ἀπείρους, ὡς καὶ εἰς τὰ πλοῖα οἱ ἐμπειρότεροι διοικοῦσι τὸν πλοῦν.

27. Παντοῦ φτωχὸς, 'ς τὸ πανηγύρι πλούσιος.— Ἐπὶ τῶν ἐπιδεικτικῶν· καὶ ἄλλως ἐπὶ τῶν οἴκοι μὲν διαιτωμένων λιτῶς, ἐν δὲ συνεντεύξεσιν εὐπρεπῶς καὶ φιλοκάλως.

28. Ἀπαντρειὰ καὶ παληὰ ῥοῦχα.— Ὅτι ὁ γάμος, εἰ καὶ εὐχερὴς, καθίστησι τὸν νυμφευόμενον οἰκονόμον ἕνεκα τῶν οἰκειακῶν δαπανῶν.

29. Παντρεύστε με 'ς τὰ μακρυνὰ, νὰ 'ξέρω νὰ 'παινιοῦμαι. — Ἐπὶ τῶν ἐγκαυχωμένων πρὸς τοὺς μὴ εἰδότας αὐτούς.

30. Παππᾶ νὰ γελάσῃς, παππᾶς δὲ γίνεσαι· μὰ ὅλα τ' ἄλλα τὰ παθαίνεις. — Ἐπὶ τῶν μὴ βλαπτομένων διὰ τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ δόλου πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των.

31. Παππᾶ παιδὶ, διαβόλ' ἐγγόνι. — Παρετηρήθη, ὅτι οἱ ἱερόπαιδες εἶναι πνευματώδεις καὶ πονηρᾶς ἰδιότητος ἐξ ὧν ἴσως παρήχθη τὸ παρομοιῶδες τοῦτο.

32. Παππᾶς 'ποῦ χορεύει, γυναῖκα 'ποῦ φιλοσοφίζει, κι' ὄρνιθα 'ποῦ κακαρίζει τέλος καλὸ ποτὲ δὲ κάνουσι. — Ἐπὶ τῶν ἀναρμόστως τὰ προσήκοντα ἐπαγγελλομένων, ὡς πολλοὶ τῶν πολιτικῶν μας.

33. Παππᾶ τὸ χωράφι, παπᾶ τὸ γαδοῦρι — Ἐπὶ πλεονεκτῶν τῶν τὰ πάντα οἰκειοποιουμένων.

34. Παππατρέχας εἶναι. — Ἐπὶ τῶν ταχέως καὶ ἀσκέπτως πραττόντων τι, ἢ ἐπὶ τῶν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, ὡς ὁ παππᾶς.

35. Παππᾶ φαγὶ, καὶ διάκου βούκα. — Ἡ παροιμία ἔχει τὴν ἀρχήν της ἀπὸ τὴν χυδαϊκὴν πρόληψιν, ὅτι ἡ ἀνωτέρα τάξις τῶν ἱερέων ἀφιεροῦται εἰς τὴν εὐζωΐαν, τῆς ὁποίας ἓν μικρὸν μερίδιον ἀφίνουσιν εἰς τοὺς ὑποκειμένους των.

36. Παππούλη τρῶς δαμάσκηνα; Τὰ 'γκόνια μου 'μουδιάζουν. — Ἐπὶ τῶν τιμωρουμένων διὰ προπατορικὰ ἁμαρτήματα. Ἴδε σχετ. 102 Τ.

37. Παποῦτζ' ἀπὸ τὸν τόπο σου, κι' ἂς ἦν καὶ 'μπαλωμένο. — Ὅτι τὰ οἰκεῖα εἶναι ὠφελιμώτερα τῶν ξένων, ἀναφέρει δὲ καὶ εἰς συνοικέσια περὶ ὧν οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίει,»

38. Παρὰ ἄλλος νὰ σὲ 'γδύσῃ, κάλλια 'γὼ, κουμπάρε. Καὶ ἄλλως

39. Παρὰ νὰ τὰ πάρῃ ἄλλος, κάλλιο 'γὼ 'ποῦ 'μαι κουμπάρος. — Ἐπὶ τῶν ἀναγώγων καὶ μὴ σεβομένων οὐδ' αὐτὴν τὴν συγγένειαν ἀπέναντι κέρδους καὶ μάλιστα αἰσχροῦ.

«Ἡ ἀρχὴ τῆς παροιμίας ταύτης πηγάζει, ὡς λέγεται, ἐκ τοῦ ὅτι Σπαρτιάτης τις ἐκ τῶν νεωτέρων ἀπαντήσας κουμπάρον εἰς παράμερον μέρος, καὶ ὑποπτεύσας, ὅτι ἔμελλε νὰ λῃστευθῇ παρ' ἄλλων, τῷ εἶπε τὴν ἄνω παροιμίαν. Καὶ

«Ἀμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον.»

40. Παρὰ κακοπαντρεμένη κάλλια χήρα κορδωμένη, ἢ κακομούρα. Σαφής.

41. Παρακαλετὸ *μάγουλο, ξυνὸ *φίλημα.—Ὅτι ὁ ἀπολαμβάνων οἱονδήποτε πρᾶγμα διὰ πολλῶν παρακλήσεων καὶ ὑποχρεώσεων, καθίσταται εἰς αὐτὸν ὄχι τόσον ἐπιθυμητόν.

42. Παραμέρησε 'λιγάκι, ὅταν βλέπῃς θυμωμένο. Εὔληπτ.

«Δὸς τόπον τῇ ὀργῇ.»

43. Παρὰ νὰ κρύφτῃς ς' τῆς ἀλεποῦς τὸν ἴσκιο, κάλλιο νὰ σὲ φὰ τὸ λιοντάρι.— Ὅτι ἡ πρὸς τοὺς ἀδυνάτους προσφυγὴ ἀνωφελής, ἐν ᾧ ἡ πρὸς τοὺς δυνατοὺς ἀποβαίνει ὠφέλιμος. Καὶ Τουρκιστί·

Τολκιὶν γιογκεϊντὲ γεργεαιντὲ γιατμὰ κοϊγεσὶν ἀσλᾶνσενι.

44. Παρὰ νά 'χῃ ἡ γειτονιά μου κάλλια νά 'χουν τὰ παιδιά μου, καὶ παρὰ νά 'χουν τὰ παιδιά μου, κάλλιο νά 'χῃ ἡ ἀφεντιά μου. — Καταληπτή.

45. Παρὰ τοῦ κόσμου νείδιον (ὄνειδος), κάλλιο τοῦ τάφου πλάκωμα. (Χιακή). Ὅτι προτιμότερος ὁ θάνατος εἰς τοὺς καταστάντας ὄνειδος ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ μὴ ἐπιδεχομένους διόρθωσιν.

(Β. 45). Παρὰ φίλο δολερό, ἔχε φανερὸ ἐχθρό. — διότι ἀπὸ μὲν τὸν ἐχθρὸν δύνασαι νὰ προφυλαχθῇς, ἀπὸ δὲ τὸν φίλον μένεις ἀπροφύλακτος. Ἴδε Κ. 182 καὶ 183.

46. Παραχώνεται 'σὰν βρίζινο καρβέλι.— Εἰς τοὺς αὐθαδῶς ἐπεμβαίνοντας εἰς τὰ τῶν ἄλλων συμφέροντα, καὶ εἰς τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὰς συναναστροφὰς ἐκείνων, οἵτινες τοὺς ἀποστρέφονται.

47. Πάρε μ' ὅταν μ' εὕρῃς, γιὰ νὰ μ' ἔχῃς, ὅταν θέλῃς. — Τὰ χρήσιμα πρέπει νὰ προετοιμάζωνται πρὸ τῆς ἀνάγκης. Ἴδε καὶ Τ. 639.

48. Πάρε πνεματικὲ τὸ χέρί μου καὶ πιάσου νὰ σὲ 'βγάλω. — Ἐπὶ τῶν χορηγούντων τοῖς ἄλλοις βοήθειαν.

49. Πάρ τονε (ἢ πάρ' τον) 'ς τὸ γάμο, νὰ σοῦ 'πῇ καὶ τοῦ χρόνου. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἀγροίκων, καὶ τῶν ἀσυλλογίστως λαλούντων, καὶ προφερόντων πολλάκις τὰ ἐναντία τῆς

ἐπιθυμίας των· διότι οἱ γάμοι δὲν γίνονται ἐτησίως, ὡς αἱ ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις καὶ ἑπομένως ἡ εὐχὴ εἶναι ἀπαισία.

50. Πάρε τοῦ γέροντος βουλή, τοῦ παιδευμένου γνῶσι. — Σαφής. Ἴδε καὶ Ο 435.

«Λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκέτου εὖ φρονέοντος». Φωκυλίδης.

51. Παρηγοριὰ 'ς τὸν ἄῤῥωστο, ὅσο νὰ ξεψυχήσῃ. — Εἰς ἀνωφελεῖς παραμυθίας.

52. Παροιμία τ' ὄνομά του, ἔγεινε 'ς τὸ μαχαλᾶ του. — Ἐπὶ τῶν διὰ τῆς καλῆς ἑαυτῶν συμπεριφορᾶς πρός τε τοὺς οἰκείους καὶ γείτονας καταστησάντων τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐπαινετὸν καὶ παροιμιῶδες, καὶ τ' ἀνάπαλιν ἐνίοτε.

53. Παρ' ὁλότελα, καλὴ κ' ἡ Παναγιώταινα.—Πελοποννησιακή, καὶ κατὰ τοὺς Κρῆτας.

54. Παρὰ κιὰ ὀλιᾶς (=οὐδὲν) ἂς ἦν' κι ἄγερα. Ὁμ. ταῖς Α. 168, Ο. 447 καὶ Σ. 341. Κρητική.

55. Πάρ' τὸ κεφάλι του, καί βάρε το 'ς τὸν τοῖχο.—Ταὐτόσημος τῇ

«Ῥάβδος ἐν γωνίᾳ, ἄρα βρέχει».

56. Πάρ' τὸν ἕνα, καὶ χτύπα τὸν ἄλλο. — Ἐπὶ δύο ὑποκειμένων, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτὴρ καὶ τὰ ἰδιώματα εἶναι ὅμοια.

57. Πάρ' του τὸ τυρὶ, νὰ 'λησμονήσῃ τὸ ψωμί. — Πρὸς ἠλιθίους καὶ πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ὅταν τις ἐκκόψῃ τὴν κυρίως αἰτίαν τῶν ἀταξιῶν των εὐκόλως διορθοῦνται.

58. Πᾶσα μιὰ γυναῖκα θέλει πέντε δέκα.— Ἤτοι ἐνδυμασίας, στολισμοὺς κλπ.

59. Πᾶσα (ἡ κάθε) πομπὴ μὲ τὴν παρηγοριάν της εἶναι. —Εἰς τοὺς εὑρίσκοντας δικαιολογήματα εἰς τὰ ἑαυτῶν ἁμαρτήματα.

60. Παστρικὴ καλὴ Θοδώρα τὸ τζαροῦχι 'ς τὸ τζουκάλι. Καὶ

61. Παστρικὴ καλὴ Θοδώρα καὶ λαδοπεριχυμένη. Καὶ

62. Παστρικὴ μου καὶ Σαλούτζα (καλλωπισμένη εἰρωνικῶς) 'ς τὴ ποδιά σου μιὰ παπούτζα. (Κυπριακή). — Εἰς γυναῖκας ῥυπαρὰς καὶ εἰς τοὺς ψευδῶς ἐγκαυχωμένους δι ἑαυτούς.

63. Παστρικὸς 'σὰν τῆς ὄρνιθας τὰ ποδάρια. Καὶ

64. Παστρικὸς 'σὰν βρακιοῦ σέλα. Καὶ

65. Παστρικὸς 'σὰν μυξομάντυλο. Καὶ

66. Παστρικὸς εἶν' ὁ γουρσούζης, μέσα *κλάνει κι ὄξω φτεῖ.

Κρητική.) Είρωνικῶς εἰς ῥυπαρὸν, καὶ μεταφορικῶς εἰς τὸν μὴ καθαρὰν ἔχοντα τὴν συνείδησιν.

67. Πατεῖς με πατῶ σε εἶναι. — Ἐπὶ ἀκαίρου συσσωρεύσεως.

68. Παχειὰ μόνον λόγια ἔχει.— Εἰς κομπάζοντας.

69. Πάω καὶ 'γὼ μάνα μου μὲ τὰ κάτεργα. — Ἀπειλὴ υἱοῦ αὐθάδους πρὸς μητέρα αὐστηράν.

70. Πέθανε νὰ σ' ἀγαπῶ, καὶ ζιὲ νὰ μὴ σὲ θέλω (ἢ νὰ σ' ἔχω μάχη).— Ἐπὶ τῶν αἰσθανομένων τὴν ἀξίαν ἀντικειμένου τινός, καὶ συναισθανομένων τὴν ἔλλειψιν, ὅταν τοῦτο ἀπολέσωσι. Ἴδε καὶ Κ. 115.

71. Πεθερὰ χρομμύδι σάπιο, κάθε δαγκανιὰ καὶ δάκρυο.
Νύφη μου πασαλειμμένη, ποιὸς 'μπορεῖ νὰ σ' ἀπομένῃ.
—Ἐπὶ σπανίως ὁμονοουσῶν πενθερᾶς τε καὶ νύμφης.

72. Πέντ' αὐγὰ καὶ κούνιε τα.— Ἐπὶ νωθρῶν καὶ ὀκνηρῶν. Ἴδε Α. 37 καὶ 38, Κ. 235, καὶ Ο. 6, καὶ 7.

73. Πέντε βόδια τριὰ ζευγάρια.— Εἰρωνικῶς εἰς ἄνθρωπον ὀλιγόφρονα, ὥστε καὶ τριῶν ζευγῶν ἀριθμὸν νὰ μὴν ἠξεύρῃ.

74. Πέντε μῆνες, ἓξ ἀδράχτια, πότε τὰ 'γνεσ' ἡ καϋμένη. Καὶ

75. Πέντε μῆνες ἓξ ἀδράχτια, πότε τά 'γνεσ' ἡ Κλατώνα, καὶ τῆς κλέψανε καὶ τὸ 'να. — Ἔπαινος εἰς ὀκνηρὰς γυναῖκας. Ἴδε καὶ τὴν παρακατιόν.

76. Πέντε μῆνες καλοκαῖρι νά 'ταν νὰ θερίζαμε. — Ἐπὶ τῶν ἐπευχομένων νὰ ὑπάρχῃ καιρὸς ἀπολαυῶν καρπῶν πενταπλασίως.

77. Πέντε πέντε τὴν ἡμέρα καὶ 'κατὸ τὴν ἑβδομάδα. — Ἐπὶ ὀκνηρῶν. Ἴδε καὶ τὰς ἀνωτ. 73.—74.

78. Πέρα βρέχει. — Πρὸς τοὺς μὴ θέλοντας ἀπαντῆσαι εἰς ὅ,τι δὲν συμφέρει αὐτοῖς.

79. Περασμένα, ξεχασμένα. — Καταληπτή.

80. Πέρδικα 'ς τὸ περιβόλι (ἢ εἰς τὰ δάση). — Ἐπὶ τῶν ἀπροσδοκήτως φαινομένων

81. Περήφανε ἄντρα, γρήγορα θὲ νὰ μ' ἀφήσῃς χήρα.—Ὅτι οἱ αὐθάδεις καὶ μωροὶ ποιοῦσιν εὐκόλως ἐπικινδύνους ἐχθρούς.

82. Περισσότεραις εἶν' ἡμέραις παρὰ τὰ λουκάνικα. — Ὅτι ἡ χρῆσις τῶν πραγμάτων ἀνάγκη νὰ γίνεται ἐν μέτρῳ.

83. Περισσότερα ἀρνιακὰ παρὰ προβιαῖς. Καὶ

84. Περισσότερα ἀρνιὰ 'ς τὸ μακελειὸ παρὰ προβατίναις·

— Ὅτι ἐπισφαλεστέρα τῶν νεωτέρων ἡ ζωή. Ἴδε καὶ τὴν 454 καὶ 47 Ε.

85. Περισσότερα τ' ἄδικα παρὰ τὰ δίκια. — Διὰ τοῦτο καὶ ἡ συνήθης εὐχή, «ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ ἀπὸ τὰ ἄδικα.»

86. Περισσότερο δουλεύεις, περισσότερα κερδίζεις. — Σαφής. «Ἀέθλου ἀδροῦ ἄεθλον ἀδρὸν ἐστι.» Ἴδε Θ. 27.

87. Περισσότερον ζητοῦν τὸ μάρτυρα παρὰ τὸν κλέφτη. — Ὅτι αἱρετώτερον τὸ μέσον τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῆς τῆς αἰτίας.

88. Περισσότερο (ἢ πιὸ καλὰ) βλέπουν τὰ τέσσερα παρὰ τὰ δυὸ 'μάτια. — Ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπαναπαυώμεθα εἰς τὴν ἰδίαν ἡμῶν γνῶσιν, ἀλλὰ νὰ συμβουλευώμεθα καί τινα φίλον συνετόν. Οὕτως ἀναφέρει ὁ Λουκιανὸς περὶ Φειδίου, ὅτι πλάττων τὸν Δία, ἐξήταζε πρὶν τὸν τελειώσῃ τὰς κρίσεις τῶν θεατῶν· «Ἀναγκαῖον γὰρ ὑπάρχει τοῖς πολλοῖς περισσότερον ὁρᾷν τοῦ ἑνός» (Λουκ. περὶ Εἰκόνων §. 14). Καὶ κατὰ τὸν σοφὸν Σειράχ.

«Ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα».

89. Περισσότερον ζοῦν οἱ φοβερισμένοι παρ' οἱ ἀφοβέριστοι. — Διότι σπανιώτατα οἱ θρασεῖς πραγματοποιοῦσι τὰς ἀπειλάς. Σχετ. τῇ ἀρχαίᾳ.

«Βακτηρίαν ἄφρων ἀλκαίαν ἀπειλεῖ (ἄμυναν). Ἴδε καὶ τὴν 7.

90. Περισσότερος καπνὸς παρὰ ψητό. — Ἐπὶ πραγμάτων ἅτινα ἔχουσι πλέον τὸ περιττὸν τοῦ χρησίμου. Ἰταλιστὶ δὲ

Fumo senza rosto.

91. Περνᾷ 'σὰν τοὺς καβούρους 'ς τὸν τέντζερε. — Ἐπὶ τῶν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως πασχόντων.

(Β'. 91). Πέρνα τὸν καιρὸ καθὼς ἔρχεται. Ἐπὶ τῶν συμμορφουμένων καθ' ὅλα μὲ τὰς περιστάσεις Γαλλιστὶ δὲ·

Prendre le temps comme il vient.

92. Πέρν' ὅ,τ' 'μπορεῖς, καὶ φύλαγ' ὅτι ἔχεις. — Ὅτι πρέπει τὰ ὑπάρχοντα νὰ αὐξάνωμεν ὅσον τὸ δυνατόν.

93. Περπατεῖ ἴσια 'σὰν τὸν κάβουρα. — Ἐπὶ τῶν δυστρόπων καὶ στρεβλῶν τῷ ἤθει.

«Καράβου βάδισμα μιμεῖται.» Καὶ
«Καρκινοβατεῖ».

94. Περπατεῖ μὲ τὴ ψυχὴ 'ς τὰ 'δόντια. Καὶ

95. Περπατεῖ μὲ τὰ κόλυβα 'ς τὸ ζωνάρι. Καὶ

96. Περπατεῖ μὲ τὸ γυαλὶ 'ς τὸν ἀφαλό. — Ἐπὶ τῶν δεινῶς πασχόντων καὶ κινδυνευόντων.

97. Πέρσ' ἐκάη, κ' ἐφέτος 'μύρισε. Καὶ

98. Πέρσ' ἐκάηκ' ὁ λαγὸς κ' ἐφέτ' ἀκούσθη ἡ βρῶμα. Καὶ

100. Πέρσ' ἐχάη τὸ βουνό, κ' ἐφέτ' ἀκούσθ' ἡ τσίκνα. Γαλλιστὶ δὲ·

Apres la mort de médecins.

Εἰς τὰ παρὰ καιρὸν γινόμενα· καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ἐκτελούντων ἐν καιρῷ τὰς ὑποχρεώσεις των. Ἴδε Ε. 232.

101. Περσυνὰ ξυνὰ σταφύλια. — Ὅτι τὰ παράκαιρα εἶναι ἀνωφελῆ καὶ δυσάρεστα.

102. Πέσαν τ' ἄστρα, χοῖροι φάταν. (Ἀνδρία). Ὁμοία ταῖς 220 καὶ 221, Τ. 3. καὶ 86 Σ.

103. Πέσ' ἐμεῖς, βάρ' ἐμεῖς. Σαφής.

104. Πέσε πήτα νὰ σὲ φάγω, καὶ κλουτῆρι νὰ πλῶ.—Ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι τὴ ἀπόκτησιν πολλῶν πραγμάτων ἄνευ πόνου. Ἴδε Σ. 140.

«Ἀληλεσμένον βίον καὶ μεμαγμένην μάζαν».

105. Πές, μὲ ποιὸ 'πᾶς, νὰ σὲ πῶ τὸ τί ἀξίζεις. Καὶ

106. Πές μου, ποιὰ 'ναι ἡ συντροφιά σου, νὰ σοῦ 'πῶ, τὴν ἀνθρωπιά σου. Γαλλιστὶ δὲ·

Dis-moi qui tu frequente je te dirai qui tu es

Ὅτι ἕκαστος πρέπει νὰ ἦναι προσεκτικὸς εἰς τὰς σχέσεις του. Ἴδε καὶ τὴν 109.

107. Πές μου τ' ὄνομά σου νὰ σοῦ, 'πῶ, πῶς σὲ λένε. Καὶ

108. Πές μου πῶς σ' ἔδειραν, κ' ἐγὼ 'ξέρω πόσαις ἔφαγες. —Ὅτι ἐκ τῆς αἰτίας ἐννοεῖται τὸ ἀποτέλεσμα.

109. Πές μου το, νὰ μὴ σ' τὸ 'πῶ.—Ἐπὶ τῶν ἀποδιδόντων τοῖς ἄλλοις τὰ ἴδια ἑαυτῶν ἐλαττώματα ἢ ἁμαρτήματα. Ἴδε καὶ τὰς Α. 164, Β. 48, Ε. 151, Η. 267 καὶ 268, Ο. 303 -306 Π. 107-109, Σ. 51, Τ. 273—275 καὶ 71 καὶ 72 Φ.

110. Πές το, πές το τὸ κοπέλι, ἔκαμε τὴ γρηὰ νὰ θέλη. — Εἰς τοὺς ὑποχωροῦντας ἐπὶ τέλους εἰς τὰς ἐνοχλήσεις τῶν ἄλλων.

«Πολλαῖς πληγαῖς δρῦς δαμάζεται.» Ἴδε καὶ τὴν 213.

111. Πεταλώνει (ἢ χαλιγώνει) τὸ ψύλλο.— Πρὸς τοὺς λίαν ἐπιδεξίως ἐνεργοῦντας τὰ ἑαυτῶν συμφέροντα. Ἴδε Σ. 231.

112. Πέταξ ὁ γάδαρος.—Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων. Παρ' ἀρχαίοις

«Κούφ' ἡ γῆ, ὥσπερ ὁ λόγος.» Καὶ

«Ἡ γῆ ἵπταται.»

113. Πετεινὸς δὲν τρέφει κλωσσόπουλα. — Ἐπὶ τῶν φύσει ἀδυνάτων

114. Πέττο (στῆθος) μάρμαρον καὶ καρδιὰ καμένη.— Ἐπὶ τῶν ὑπομενόντων ἠθικῶς πολλὰ ἂν καὶ σωματικῶς εὐρωστῶσι

115. Πέτρα ἔριξες, κ' ἐπόνεσε τὸ χέρι σου. — Ἐπὶ τῶν συναισθανομένων ἀμέσως τὸ ἀτόπημα, ἅμα ἔναρξιν κακοῦ τινος ποιήσονται. Ἴδε καὶ 836, Ο.

116. Πέφτου τὰ παξιμάδια ἐκεῖ 'ποῦ δὲν ἔχουν 'δόντια. —Ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν εὐτυχούντων. Ἴδε Τ. 297—300.

117. Πηγαίνει περικοφτικὰ, 'σὰν μάστορας 'ς τὰ τεχνικά. —Ἐπὶ τῶν δι' ὑποκρίσεως καὶ περιδρόμων πειρωμένων νὰ κατορθώσωσί τι ὑπὲρ δύναμιν.

118. Πήγαινε νὰ ξῆς κοιλιαῖς, καὶ νὰ βουρλιάζῃς σπάρους. Λέγεται εἰς ἀποπεμπομένους μετὰ περιφρονήσεως Ἴδε καὶ 44 Ξ.

119. Πήγαμε 'ς τὴ Ῥώμη, καὶ δὲν ἴδαμε τὸν Πάππα. Καὶ

120. Πῆγε 'ς τὸ μισῆρι, καὶ δὲν εἶδ' ἀράπη. — Ἐπὶ τῶν πορευομένων, μεγάλην πορείαν καὶ ἀποτυγχανόντων τοῦ κυρίου αὐτῶν σκοποῦ.

121. Πῆγε γιὰ λαγοὺς κ' ἔβγαλε πρινάρι. Ἀλβανιστὶ δὲ·
Βάτε με κάλη οὐ προύχ μὲ γομάρι.- Ἐπὶ τῶν στοχαζομένων ὠφέλιμόν τι, καὶ ἐντυγχανόντων ἐναντίον. Ὁμ. τῇ 251 Α.

122. Πῆγε γιὰ πεταλίδες κ' ἔχασε τὸ μαχαῖρι. — Πολλοὶ πολλάκις μειζόνων ἐπιθυμοῦντες τὰ παρόντα ἀπώλεσαν.

123. Πῆγε ὁ Βριὸς νὰ καβαλικεύσῃ, κ' ἔτυχε Σάββατο. Σαφής. Ἴδε Π. 73.

124. Πῆραν τὰ φλῶρα τῆς κορφαῖς, τὰ λόγια πᾶν 'ς τὸν πάτο. — Ὅτι ἡ ὑπολεύκανσις τῶν μαλλιῶν τεκμηριοῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ γήρατος τὴν ἐπέλευσιν.

«Ὀπώραν οὐ καλύπτει κρόταφος.»

«Χνοῦς ἔτη προδίδωσι.»

125. Πήτα ἔχω, ἔγνοια ἔχω, κι' ἂς τὴ φᾶνε νὰ ξεγνοιάσω. — Ἐπὶ τῶν μὴ φιλοπόνων, οἵτινες μὲ πᾶσαν θυσίαν θέλουν νὰ ἀποφεύγωσι τὰς μερίμνας.

126. Πήτα 'μπρὸς καὶ πήτα 'πίσω, νά 'βγω θέλω νὰ 'μιλήσω τῆς γειτόνισσας τὸ δίκιο. (Χιακή). — Ἐπὶ τῶν αὐθαδῶς ἐπεμβαινόντων εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἄλλων ἄνευ συμφέροντος, ὥς τινες συνήθως τῶν γυναικῶν. Ἡ παροιμία πηγάζει ἐκ τοῦ ἑξῆς ἱστορικοῦ·

«Γυνὴ προπέτις καὶ φύσει φιλόνεικος ζυμώνουσα ἐν μιᾷ καυστικῇ θερινῇ ἡμέρᾳ ἤκουσε δύο γείτονας γυναῖκας διαφερομένας πρὸς ἀλλήλας, ἐπειδὴ εἶχε κοντὸν ἱμάτιον, λαβοῦσα ζύμην ἐκάλυψεν τὰ ἀπόκρυφα αὐτῆς, καὶ ἐξελθοῦσα τῆς οἰκίας, ἀνεφώνησε τὸ ἀνωτέρω πρὸς τὰς διαφερομένας, καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν της, προσθεῖσα δὲν ἔχεις σὺ δίκαιο, ἀλλ' ἐκείνη.» Ἴδε Β. 46.

127. Πιάνει τὴ γάτα ἀπ' τὰ νύχια. Καὶ

128. Πιάνει τὸν τζίτζιρα ἀπ' τὸ φτερό — Ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνως ἐπιλαμβανομένων τὰ πράγματα καὶ τῶν ματαίως ἀγωνιζομένων.

«Ἀπ' οὐρᾶς τὸν ἔγχελον ἔχεις.»

129. Πιάσ' τὸ Γιάννη τὸν ἄπιαστο. Καὶ

130. Πιάσ' τὸν τυφλὸ καὶ πάρε του τὰ 'μάτια. Καὶ

131. Πιάσ' τὸν τζίτζιρα (γυμνὸν) καὶ πάρε του τὰ ῥοῦχα. (Κυπριακή). Καὶ

132. Πιάσ' τὸν κασίδη καὶ πάρε τὸ μαλλί του. Καὶ

133. Πιάσ' τὸ ξυπόλυτο καὶ πάρ' τὰ παπούτζια του.

«Οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος.»

«Φαλακρὸν τίλλειν.»

Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων. Ἴδε καὶ 37 Ξ, καὶ 87 Σ.

134. Πιὲ, γομάρ' ἁγίασμα γιὰ τοῦ 'γουμένου τὴ χάρι. — Σχετικὴ τῇ Γ. 76—78.

135 Πικρὸ στομάτου γλυκὸ στομάχου. — Παραινετικὴ πρὸς καλὴν δίαιταν καὶ παρόρμησιν καλῶν ἔργων. Παρεμφερὴς τῷ ἀποφθέγματι.

«Τῆς παιδείας αἱ μὲν ῥίζαι πικραὶ, οἱ δὲ καρποὶ γλυκεῖς.»

136. Πικρὴ μελιτζάνα πάγνη δὲν τὴν πιάνει. — Ἐπὶ ὠμῶν, οἵτινες συνειθισμένοι εἰς τὰ κακὰ ἀντέχουσιν εἰς αὐτά.

137. Πικρὸ 'ς τὸ ςόμα γλυκὺ 'ς τὴν καρδιά. Σχετ. τῇ Ο. 549.

138. Ἐπίναμε κι ἐλέγαμε. — Ἐπὶ τῶν ἐν ἀκηδίᾳ διαγόντων.

139. Πιὸ καλὰ πιάνεται ὁ ψεύτης ἀπ' τὸν κουτζό. — Ὅτι τὸ ψεῦδος μὴ ἔχον βάσιν δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ καὶ διαφύγῃ τὸν ἔλεγχον.

140. Πιὸ πολὺ 'ρωτᾷ ὁ ἀνόητος τὴν ὥρα, παρ' ὁ φρόνιμος τὸ χρόνο. — Ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς κούφους, οἵτινες ἐν μιᾷ ὥρᾳ ποιοῦσι τόσας ἐρωτήσεις, ὅσας ὁ νουνεχὴς εἰς ἓν ἔτος.

141. Πιὸ κοντά 'ναι τὸ στόμα μου, παρὰ τὸ 'δικό σου. — Ἐπὶ τῶν προτιμώντων ἑαυτούς.

142. Πιὸ λιγάκι παρακάτω, ἂν τὸ θὲς πάντα γεμάτο. — Ἐπὶ φιλοποτῶν. Σχετ. ταῖς Α. 316 καὶ 473 Τ.

143. Πίσα ἔδωκες, κατράμι 'πῆρες. — Ἐπὶ τῶν ἀμοιβαίως ἐξαπατώντων.

144. Πισωκάπουλα δὲν παίρνει. — Ἐπὶ τῶν μὴ ἀναδεχοδιπλᾶ βάρη, καὶ ἐπὶ ἰσχυρογνωμόνων.

145. Πίστεψε λαγοῦ, καὶ κάλεσε κουμπάρο. — Ἐπὶ ἀνυποστάτων.

Οἰκοδεσπότης τις ἀγοράσας ζῶντα λαγωὸν, ὅπως ξενίσῃ φίλον ἀναμενόμενον, ὁ λαγωὸς ἔφυγε, πρὶν ἢ ὁ φίλος ἀφιχθῇ· ὅτε ὁ οἰκοδεσπότης ἐπεφώνησε τὴν παροιμιώδη ταύτην φράσιν.

146. Ὀπίσω ἔχ' ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά. Καὶ

147. Τὰ πίσ' ἀπίδια ἔχουν οὐραῖς, τὰ παραπίσω φούνταις. Καὶ ἐν Κρήτῃ·

148. Τὰ πίσ' ἀπίδια ἔχουνε τσ' ὀραὶς, καὶ τὰ παραπίσω ματσουκιαίς. Καὶ

149. Ὀπίσω βράζουν τὰ ζουμιά. Καὶ

150. Ὀπίσω εἶν' τὰ φείδια μὲ τσ' οὐραὶς. Καὶ

151. Ὀπίσω 'ναι τὰ κοφτερά. Καὶ ἀλβανιστὶ
Πράπα ἐκά ντάρδα μπίστινε.—Ἐπὶ τῶν δυσχερῶν ἐπιχειρήσεων; αἵτινες κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν δεικνύονται εὐκατόρθωτοι, πράγματι δὲ δύσκατόρθωτοι. Ἴδε Α. 172, Ε. 332 καὶ 142 Σ.

«Ἀεὶ τὸ ἔσχατον κέρκος».

152. Ὀπίσω φέρ' τα νὰ τ' ἀρμέξωμε.—Ἐπὶ τῶν δυστρόπων ἐπαναλαμβανόντων τὰς αὐτὰς ἀείποτε ἀντιῤῥήσεις.

153. Πλέκει (πλέει) ἐπάνω ἀπ' τὸ λάδι. Ἴδε Σ. 38.

154. Πλέκει σχοινὶ ἀπ' ἄμμο. — Ἐπὶ τῶν ματαιοπονούντων.

«Σχοινίον ἐξ ἄμμου πλέκειν».

(Β'. 154.) Πλειὸ (ἢ πειὸ) πολλὰ ἀρνιὰ σφάζονται τὴ λαμπρὴ παρὰ κριαί. Ἴδε τὰς 82 καὶ 83.

155. Πλειὸ πολλὰ 'ναι τὰ ἔξοδα τοῦ γάμου παρὰ τὰ προικιὰ τῆς νύφης. — Ἐπὶ τῶν δαπανώντων πλείω καὶ ὑπὲρ δύναμιν εἰς πράγματα μὴ τόσον ἀναγκαῖα.

156. Πλούτη, γειλότη, καὶ βήχας δὲν κρύβουνται.— Ἐπὶ τῶν καταφανῶν· καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν μὴ καλυπτομένων. Ἴδε Τ. 92.

157. Πόθεν εἶν' τὸ κλωναράκι; ἀπὸ τοῦτο τὸ δενδράκι. Καὶ

158. Πόθεν εἶναι τὸ στελιάρι; ἀπὸ τὸ λόγκο. — Εἰς νέους ἀτάκτους γεννηθέντας ἀπὸ ὁμοίους γονεῖς.

159. Πόθεν εἶναι νοικοκύρης; ὅθε κ' ἡ γυναῖκά του. — Ὅτι ἡ χρηστὴ καὶ ἐνάρετος σύζυγος, ἐφελκύει τὸν ἄνδρα εἰς ὅ,τι αὐτῇ ἀρεστὸν καὶ πρέπον.

160. Παλανοῦ δίνουν καὶ δὲν πέρνει; πολόνε δέρνουν καὶ δὲ φεύγει; Καὶ

161. Ποϊὸ κερνοῦν καὶ δὲν πίνῃ· καὶ πολὸν φιλοῦν καὶ δὲν χαμαρώνει. Ἴδε Η. 250 καὶ Ο. 647.

162. Ποϊὸ δάχτολο θὰ κόψῃς καὶ νὰ μὴ πονέσῃς — Ὅτι καὶ τὸ ἐλάχιστον μέλος σώματος ἀνθρώπου τε ἢ ζώου, εἴτε ὁλοκλήρου κοινωνίας ἔχει ἴδιόν τι τὸ χρήσιμον.

(Β'. 162.) Ποϊός ἀκούει ἕνα καὶ κρίνει δυό, ἔχει τῆς κουρσούνας τὸ μυαλό.—Σαφεστάτη καὶ ἀντικειμένη εἰς τὸ ἀξίωμα.

«Μὴ δίκην δικάσῃς κλτ.» Ἴδε τὴν 162 Μ.

163. Ποϊὸς βαρεῖ τὸν ἄνθρωπο; Ἄνθρωπος τὸν ἄνθρωπο. — Εἰς ἐνοχλητικούς.

164. Ποϊὸς γελάει καὶ γλομματίζει, δὲν εὑρίσκει νὰ δειπνήσῃ. Ὅτι τὸ ἐξαπατᾷν συνεχῶς δύσκολον. Σχετικὴ τῇ 22.

165. Ποϊὸς εἶν' αὐτὸς π' ἀπέθανε; Ὅποιος συχναῤῥωστοῦσε. — Σαφής. Ἂν καὶ πολλάκις συμβαίνῃ τὸ ἐναντίον. Ὅρα Σ. 179 καὶ 180.

166. Ποϊὸς ἔφαε τὸ μέλι; ὅποιος ἔχει τὴ μυῖγα 'ς τὸ σκιάδι. — Ἐπὶ ὑπόπτων.

167. Ποϊὸς ἔχασε τὴ 'ντροπή, νὰ τὴν εὕρ' ἐκεῖνος; — Ἐπὶ ἀναιδῶν.

168. Ποϊὸς ἔχει δυὸ κεφάλια, νὰ χάσῃ τό 'να. — Ἐπὶ τῶν ἀποφευγόντων τὸν κίνδυνον.

169. Ποϊὸς ἔχει 'ς τὰ χέρια μέλι καὶ δὲ γλύφει τὰ δάχτυλά του; — Εἰς τοὺς ὠφελουμένους ἐξ ἐκείνων, δι' οὓς κοπιάζουσι, καὶ *ἐπὶ καταχραστῶν τοῦ δημοσίου*.

170. Ποϊὸς καλοδανείζεται; Ὁποῖος καλοπλερώνει. — Γνωστή. Ἴδε καὶ 2 καὶ 5.

171. Ποϊὸς κλέφτει καὶ τὸ μαρτυρᾷ; — Ὅτι ἡ φιλαυτία παρακινεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴν ὁμολογῶσι τὰ ἴδια αὐτῶν σφάλματα.

172. Ποϊὸς νὰ σηκωθῇ νὰ στεφανωθῇ.—Ἐπὶ ὀκνηρῶν. Σχετικὴ τῇ 72.

173. Ποϊὸς 'ξέρει, ποϊὸς 'πεθαίνει, νὰ ζῇ νὰ περιμένῃ. — Ἐπὶ τῶν προτιμώντων τὸ παρὸν ὡς θετικὸν τοῦ ἀδήλου μέλλοντος.

174. Ποϊὸς 'παινᾷ τὴ νύφη μας; ἡ τζιμπλιάρα ἡ μάνα της. Καὶ

175. Ποϊὸς 'παινάει τὸ γαμπρό; ἡ κλανιάρα πεθερά. —

Εἰρωνικῶς πρὸς τοὺς ἐπαινουμένους ὑπὸ τῶν οἰκείων· ἢ ἐπὶ τῶν ἐπαινούντων τὰ ἴδια. Σχετ. τῇ ἀρχαίᾳ·

«Τίς πατέρα αἰνέσει εἰμὴ κακοδαίμονες υἱοί;»

176. Ποιὸς πεινᾷ γιὰ νὰ πλουταίνει μόν' ἡ πεῖνα τ' ἀπομένει. (Κιμωλία).—Ἐπὶ τῶν λίαν φιλαργύρων.

(Β'. 176). Ποιὸς σοῦ 'βγαλε τὸ 'μάτι; ὁ ἀδελφός μου· γιὰ τοῦτο σοῦ 'ναι βαθειὰ βγαλμένο.— Ἐκ τῶν οἰκείων τὰ βέλη. Κατὰ δὲ τὸ σχετ. ἐπιμύθιον

«Δεινὸν τὸ τοῖς ἰδίοις πτεροῖς ἐναποθνήσκειν.»

177. Ποιὸς στραβὸς δὲ θὲ τὰ 'μάτιά του; Σαφής.

178. Πολλὰ ἀρνιά, πολλὰ πρόβατα.—Ὅτι ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος διαγινώσκεται τὸ αἴτιον. Σχετικὴ τῇ

«Ὅπου πολλοὶ μόσχοι, ἐκεῖ καὶ πολλοὶ ἕπονται βόες.»

179. Πολλὰ ἄτια (ἵππους) κρύβει τὸ σαμάρι. — Ἐπὶ ἱκανῶν καὶ ἐξόχων διαβιούντων ἀσήμως δι' ἔλλειψιν καταλλήλων περιστάσεων.

180. Πολλὰ θωρῶ καὶ δὲ 'μιλῶ, καὶ βλέπω καὶ σωπαίνω,
Γιατὶ ὁ τόπος δὲ βολεῖ καὶ πρέπει νὰ 'πομένω. —
Ἐπὶ τῶν κατ' ἀνάγκην ὑποχωρούντων εἰς πάντα.

181 Πολλαῖς φοραῖς ὁ κακὸς χοῖρος τρώγει τὸ καλλίτερο βελάνι.—Ὅτι ὁ χείριστος ἀλλ' ἰσχυρότερος ἀπολαμβάνει πολλάκις τὰ πλειότερα, ὥςτινες *τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν, οἵτινες περιερχόμενοι εἰς ταῦτα ἰσχνοὶ ἐξέρχονται παχύτατοι δι' ἐννουμένους λόγους.*

182. Πολλαῖς φοραῖς πάει τὸ σταμνὶ 'ς τὸ νερό, (ἢ 'ς τὴ βρύσι) μὰ κάποτε πά' καὶ δὲ γυρίζει. —Ὅτι ὁ ἐπικινδύνως πράττων τι συνεχῶς περιπίπτει εἰς ὄλεθρον ὡς ἡ λάγηνος ἥτις μεταφερομένη ὑπόκειται εἰς συντριβήν.

183. Πολλαῖς φοραῖς πιάνεται ὁ λαγὸς μὲ τὸν ἀραμπᾶ παρὰ μὲ τὸ λαγωνικό. — Ὅτι πολλάκις οἱ ὀξεῖς τὸν νοῦν καὶ ἔμπειροι ἀπατῶνται εὐκολώτερον διὰ μικρᾶς ῥᾳδιουργίας.

184. Πολλαῖς φοραῖς 'τραγούδησα, μὰ 'λευτεριὰ δὲν εἶδα. —Περὶ τῶν πολλάκις δοκιμασάντων ἀπόσεισιν *τυραννικοῦ ζυγοῦ*, καὶ *ἐκ πολιτικῶν σκευωριῶν ἀποτυχόντων.*

185. Πολλὰ καλὰ 'ς τὴν ἔρημο, γιὰ τὶ κανεὶς δὲν εἶναι.—Διότι ὅπου ὀλιγανθρωπία, ἐκεῖ βεβαίως καὶ ἀφθονία πραγμάτων.

186. Πολλὰ σταμνιὰ σποῦνε, μὰ τὸ πηγάδι δὲ στερεύει. —Ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις ἡ κακὴ πρόθεσις τῶν ἀδυνάτων κατὰ τῶν ἰσχυρῶν ἀποβαίνει ἀδύνατος.

187. Πολλοὶ ἀποθαμμένοι κάθουνται ς' τ' ἀῤῥώστου τὸ κε-

φάλι.—Ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπισκεπτομένους τοὺς ἀσθενεῖς ἀποθνήσκουσι πρότερον αὐτῶν.

188. Πολλοὶ δρόμοι 'ς τὴ Ῥώμη, (ἢ ς' τὴν Πόλι). Καὶ

189 Ὁ δρόμος εἶν' ἀνοικτὸς, κι ὅπου θέλεις πήγαινε.—Ἐπὶ τῶν εἰς ἀπειλητικὰς παρατηρήσεις τῶν ἄλλων ἀδιαφορούντων.

190. Πολλοὶ μαγείροι χαλοῦν τὸ φαγεῖ. Ὁμοία τῇ

191. Πολλοὶ ἄρχοντες χαλοῦν τὴν πόλι. Καὶ παρ' ἀρχαίοις

«Πολλῶν ἰατρῶν εἴσοδος μ' ἀπώλεσε»

Διότι πολλοὶ ὡς ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας αὐτῶν βλάπτουσιν ἀντὶ νὰ ὠφελήσωσι. Ἴδε Η. 191 Ο. 129.

192. Πολυγυρεμένη κόρη, κακὰ ψυχρὰ παντρεύεται. —Ἐπὶ τῶν νεανίδων ἐκείνων αἵτινες ἐγωϊσμοῦ καὶ ὑπερηφανίας ἕνεκα ἀποβάλλουσι τὰς παρουσιαζομένας αὐταῖς τύχας, καὶ ἀργότερα ὑποπίπτουσιν εἰς χείρονα.

193. Πολυτεχνίτης καὶ ἐρημοκαλυβίτης. Καὶ

194. Πουλολόγος (ἢ πουλοπιάστης) καὶ ψαρᾶς ἔρημο τὸ σπῆτί του. Ἴδε καὶ τὴν 235 καὶ Ψ. 3.

195. Πολὺ τιμὴ τοῦ ποντικοῦ νὰ πέσῃ μέσ' τὸ λάδι.— Ἐπὶ κακούργων τιμῶν ἀπολαμβανόντων.

196. Πολὺ φῶς, κι ὀλίγο ψωμί.—Ἐπὶ τῶν προαιρουμένων κατὰ τὰς ἑστιάσεις λαμπρὸν φῶς καὶ λιτὴν τροφὴν, καθ' ὅσον ἐν τῷ φωτὶ εὐφραίνονται πλειότερον.

197. Πολλῶν ἡ πεῖνα γίνεται δάσκαλος. — Ὅτι πολλοὶ τῶν ἐνδεῶν δι' ἀπορίαν τῶν πρὸς τὸ ζῆν πολλὰ μηχανῶνται.

«Ἡ πενία τέχνας κατεργάζεται» Ἴδε Η. 178 καὶ 285.

198. Πολλῶ τὴ γνώμην ἄκουε, κι ἀπ' τὴ δική σου μὴ βγαίνῃς.—Παραίνεσις τοῦ ὅτι ἀνάγκη πολλῶν συμβουλῶν νὰ ἀκούωμεν, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἔχωμεν πεποίθησιν εἰς ἑαυτούς· διότι αἱ πολλαὶ συμβουλαὶ βλάπτουσι πολλάκις, ὡς αἱ πολλαὶ συνταγαὶ ἢ τὰ πολλὰ φάρμακα ἐπὶ τῆς αὐτῆς νόσου.

199. Πονηρὸ μὴ κάμῃς φίλο. — Διότι πλὴν τῶν ἄλλων, ὧν ἀνεμνήσθημεν εἰς διάφορα μέρη.

«Πονηροῦ ἀνδρὸς σπλάγχνον οὐ μαλάσσεται.»

200. Ποντικοῦ βουλὴ γλήγορα κόβ' ἡ γάτα. Καὶ

201. Ποντικοῦ βουλαὶς κόψει γάτα.—Ὅτι οἱ μεγάλα καὶ ὑπὲρ δύναμιν διανοούμενοι βλέπουσιν αἴφνης τὰς προσδοκίας των ματαιουμένας ὑπ' ἄλλης ἰσχυροτέρας δυνάμεως.

202. Πόσον κεχρὶ σαπίζει καὶ πόσα πουλιὰ ψοφοῦν.—Ὅτι ἐνῷ πολλοὶ ὑποφέρουσιν ἐκ τῆς πείνης, πλουσίων τινῶν πλημμυροῦσιν αἱ ἀποθῆκαι καὶ σήπεται τὸ ἐν αὐταῖς ἀποταμιευ-

μένον. Ἐνταῦθα ἐφαρμόζεται τὸ τοῦ Ἀσώτου «Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ ὧδε τῷ «λιμῷ ἀπόλλυμαι.

203. Πόσος εἶν' ὁ κάβουρας, καὶ πόσο τὸ φαγεῖ του.—Εἰς τοὺς μηδενὸς λόγου ἀξίους.

204. Πόσος εἶν' ὁ ὕπνος σου καὶ πόσο ὄνειρο εἶδες ; — Εἰς τοὺς ἐπί τινος ὑποθέσεως ἀνυπομονησίαν προσποιουμένους.

205. Πόσο τὴν ὀκά τὸ σίδερο ; δός μου ἕνα βελόνι ἢ δός μου ἕνα παρὰ βελόνι.—Πρὸς ἀναιδεῖς καὶ ἀκρίτους ἀγοραστάς.

206. Ποτάμι ξεχειλισμένο, χαρὰ τῶν ψαράδω. — Ὅτι οἱ ἰχθῦς ὅταν θολῶται τὸ ὕδωρ, συναγελάζονται, καὶ ἡ ἄγρα αὐτῶν εὐκολωτέρα.

207. Ποταμὸς μοιρασμένος γίνεται ῥυάκια—Ἐπὶ περιουσίας μεγάλης διανεμομένης εἰς πολλοὺς κληρονόμους καὶ συνεπείᾳ ἐλαττουμένης ὡς καὶ αἱ ἀρχαὶ αἱ εἰς πολλοὺς διαδόχους διανεμόμεναι.

208. Πότ' αὐγά, πότε τυρί, δὲ μᾶς λείπ' ἡ ἀρτυμή.— Ἐπὶ τῶν τὰς ἰδίας ἀνάγκας οἰκονομούντων ἐκ τῶν ἐνόντων αὐτοῖς Ἴδε καὶ τὰς 214—216.

209. Πότ' ἐγίνη κολοκύθα, πότ' ἐμάκρυν' ὁ λαιμός της (ἢ πότ' ἐστράβωσ' ἡ ὀρά της. Καὶ

210. Πότ' ἐγίνηκε ὁ φόλος, πότ' ἐράνη τὸ αὐγό.— Εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς νεαρᾶς αὐτῶν ἡλικίας διαστρεφομένους, καὶ πρὸς τὴν κακίαν ῥέποντας. Καὶ Τουρκιστί.

Ντοὺμ τζιφούτ μπουγιουκιοῦν χαχάμ.

(Β'.) 210. Ποτὲ δὲ σ' ἀνεσκέλωσα, νὰ μὴν σ' εὕρ' ἀλειμμένο. (Χιακή.) — Ἐπὶ τῶν δῆθεν πάντοτε ἐνασχολουμένων, καὶ προφασιζομένων ἄλλ' ἀντ' ἄλλων, καὶ οὐδέποτε εὑρισκομένων εἰς καιρὸν νὰ ἐκτελέσωσιν, ὅσα τοῖς προτείνονται.

211. Πότε ἔγεινες νειὸς; ὅταν ηὗρα τὸν καιρό. — Ὅτι ἡ εὐτυχία καὶ ἀρχὴ ἐρχομένη εὐφραίνει τὸν ἄνθρωπον καθ' ὅλα. Κατὰ δὲ τὸ ἀπόφθεγμα.

«Καρδίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει».

212. Πότε ἡ νύφη μας εἶναι γλήγορη; τὸ σάββατο τὸ βράδυ.— Ἐπὶ ὀκνηρῶν δεικνυόντων φιλοπονίαν, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἐργασία. Ἴδε καὶ τὰς σχετικὰς 256—258.

213. Πότ' ἔχεις καλὸ φαγί ; ὅταν ἔχω καλὴ ὄρεξι.— Σαφής· διότι ἡ ὄρεξίς ἐστι τὸ ἄρτυμα τοῦ γεύματος.

214. Πότε μὲ τὰ καρύδια του, πότε μὲ τὸ χαλβά του,
Ἔφερε τὴν καλόγρηα εἰς τὰ θελήματά του.

Πρὸς τοὺς εξαπατῶντας τοὺς ἄλλους διὰ διαφόρων μηχανημάτων 'Ιδε καὶ τὴν σχετ. 109.

215. Πότε μῆλα πότε φύλλα. Καὶ

216. Πότ' αὐγὰ πότε πουλιά. Καὶ

217. Πότε πήτα καὶ φλασκί, πότε πήτα μοναχή. — Ὅτι ἡ εὐτυχία εἰς τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶναι πάντοτε ἡ αὐτή. Ὁ Σιμωνίδης λέγει.

«Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποις μένει χρῆμα ἔμπεδον ἀεί.» Ἴδε καὶ τὴν 208 καὶ 206 Κ.

218. Ποτέ μου δὲ σὲ ἤκουσα, μὰ τώρα θὰ σ' ἀκούσω.—Ἐπὶ τῶν συνερχομένων εἰς συναίσθησιν νὰ ἀκούσωσι τὰς συμβουλὰς τῶν φίλων των ὡς ἐκ τῶν παθημάτων αὐτῶν ἐκ τῆς παρηκοΐας.

219. Πότε νὰ γείνω μάστορας νὰ φάγω μέσ' ἀπὸ σκουμπρὶ καὶ κεφάλι ἀπὸ πράσο.— Ἐπὶ τῶν θεωρούντων καὶ τὰ ἐλάχιστα, ὡς μέγιστα, καὶ ἐπιθυμούντων (ἢ ἐπευχομένων) τὴν ἀπόλαυσιν αὐτῶν.

220. Ποτέ του αὐγὸ δὲν ἔδωκε, μήτε τ' ἁγίου Λαζάρου.— Ἐπὶ λίαν φιλαργύρων καὶ ἀναισθήτων.

221. Πότιζε τὸ ξένο κῆπο, γιὰ νὰ ξεραθ' ὁ 'δικός σου.— Πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῶν ξένων πραγμάτων μεριμνῶντας, καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τῶν ἰδίων.

222. Ποτ' ὁ Γιάννης δὲ 'μπορεῖ, πότ' ὁ κῶλύς του πονεῖ.— Ἐπὶ τῶν συχνάκις πασχόντων.

223. Πότ' ὁ 'ρφανὸς δὲ χαίρεται, καὶ χήρα δὲν καμαρώνει. —Καὶ ὅμως πολλάκις συμβαίνει τὸν ἐναντίον εἰς ὀρφανὰ εἴτε ἐκ κληρονομίας, εἴτε ἐκ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς καὶ διαγωγῆς των νὰ ζῶσι καλῶς.

224. Ποῦ γράφ' ὁ Θιὸς 'ξεβράκωτο, ποτὲ βρακὶ δὲ βάνει. Καὶ

225. Τὰ γράφει μοῖρα, δὲ ξεγράφει χήρα. — Ἐπὶ τῶν ἐκ γενετῆς δυσμοίρων.

«Ὅν τύχη μέλανα γράψῃ, τοῦτον πᾶς ὁ χρόνος οὐ δύναται λευκᾶναι».

226. Ποῦ καρτερεῖ νὰ φάγῃ, ποτέ του δὲν πεινάει.— Διότι ἡ καρτερία παροτρύνει τὴν πεῖναν.

227. Ποῦ θὰ πᾷς, καλὲ γαμπρέ, νὰ 'βρῇς τέτοια πεθερά. — Ἐπὶ τῶν θελόντων κατὰ προσποίησιν ν' ἐπέλθωσι δι' αἰτίαν τινά, καὶ ἀναχαιτιζομένων οἴκοθεν ἢ ὑπὸ τῶν οἰκείων.

228. Ποῦ θαρευτεῖ 'ς τὸν καϋχό της (ἐραστὴν) χωρὶς ἄντρ' ἀπομένει. (Θηβαϊκή).— Ὅτι οἱ βασιζόμενοι εἰς ἀμφιβόλους ὑποσχέσεις ἀπατῶνται πολλάκις καὶ βλάπτονται οὐσιωδῶς.

229. Πουλεῖ κωλοφωτιαῖς γιὰ φανάρια. Ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νὰ ἀπατήσωσι τοὺς ἄλλους διὰ τῆς ὑποκρισίας παριστανόντων τὰ εὐτελῆ ὡς μεγάλης σημασίας. Ἴδε Κ. 290 Μ. 37.

230. Πουλήσαμε τὰ κατζίκια, γιὰ νὰ φτιάσωμε μπελεζίκια.—Ἐπὶ τῶν ἐκποιούντων ὠφέλιμα, ἵνα πορισθῶσι μάταια καὶ φθαρτὰ κενοδοξίας ἕνεκα. Ἴδε καὶ Ν. 9.

231. Πούλιε καὶ μετάνοιονε. Ἴδε Λ. 30.

232. Πούλι' ἀκριβὰ, καὶ ζύγιαζε σωστά. Σαφής Καὶ κατὰ τὸν Σολομῶντα

««Ζυγία δόλια βδέλυγμα Κυρίου.»

233. Πουλὶ ὅπου σοῦ 'πέταξε, ὀπίσω δὲ γυρίζει. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀπερισκεψίας ἀποστερουμένων τι. Ἴδε 294 Α, 879 Ο, καὶ Π. 233.

234. Πουλῶ σου 'ψάρια 'ς τὸ 'γιαλό.—Ἐπὶ τῶν ὑπισχνουμένων ἀβέβαια. Καὶ Γαλλιστί.

Acheter chaf en poche.

235. Πουλῶ τὸ γάδαρό μου, γιὰ τί μαδ' ἡ οὐρά το.—Ἐπὶ τῶν διὰ ἐλάχιστα ἐλαττώματα κακιζόντων τὰ ἑαυτῶν· καὶ ἐπὶ τῶν θελόντων ν' ἀπαλλαχθῶσι πράγματός τινος διὰ μικράν τινα ἀφορμήν.

236. Ποῦ 'πάγεις 'γίδα; Πάγω 'ς τὴν Πόλι. Ἂν σ' ἀφήσουν 'πάγεις καὶ παρέκει.— Ἐπὶ κωλυμάτων χρησίμων εἰς τοὺς αὐθάδεις.

237. Ποῦ πᾶς κακὴ τύχη; 'ς τοῦ πολυτεχνίτη τὸ σπῆτι. —Ὅτι οἱ πολλὰς τέχνας ἐπαγγελλόμενοι, καὶ μηδὲν καλὸν εἰδότες εἰσὶ πάντοτε ἐνδεεῖς. Ἴδε καὶ τὰς 192 καὶ 193.

238. Ποῦ πᾶς καλό; 'ς τ' ἄλλο καλό.— Ἐπὶ συῤῥοῆς εὐτυχημάτων.

239. Ποῦ 'σουν; ποῦ ποτες. Τί ἔκαμες; τίποτες.— Ἐπὶ τῶν ἐρωτωμένων ἐπὶ ματαίοις.

240. Ποῦ τὰ πᾶς Μαριὰ τὰ βόδια, δὲν τὰ θέλ' ὁ 'γαλαδάρης. Καὶ ἄλλως

241. Ποῦ τὰ πᾶς Μαριὰ τὰ βόδια, 'π' ὁ βουκόλος δὲν τὰ θέλει.— Ἐπὶ τῶν ἐπιμενόντων εἰς ἐκτέλεσιν πράξεως εἰς τοὺς ἀπαγορεύοντας.

44. Ποῦ τοῦ γονειοῦ του δὲ 'γροικᾷ, κακῶς κακοῦ θὰ πάγη.— Ἴδε ἄνω 50.

«Εὐχαὶ γονέων στηρίζουσι θεμέλια οἴκων».

243. Ποῦ φοβᾶτ' ἀράπης τὴ δουλειά; — Ἐπὶ φιλοπόνων μὴ πτοουμένων οὐδέποτε ἐργασίαν.

244. Ἀποῦ 'χ' ἀδελφὸ καλόγερο, ἔχει ζευγάρια βόδια. — Ὅτι ὁ ἔχων ἀδελφοὺς ἰσχυροὺς ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐπιτυγχάνει καὶ ἀπολαμβάνει πολλά.

245. Πρᾶμμα γνωριζάμενο δίχως κρίσι (ἢ ἀμάχη) 'παίρνεται.— Κανὼν νομικὸς ἀποβὰς παροιμιώδης.

246. Πραματευτὴ ζητούταμε, καὶ κουμερκιάρη (τελώνην) 'βρήκαμε.—Ἐπὶ τῶν ὠφέλιμα ζητούντων καὶ ἐπιβλαβῆ εὑρισκόντων.

«Εὕρηκα ὃ οὐκ ἐζήτουν».

247. Πρέπ' ὁ νουνὸς (ἀνάδοχος) νὰ 'χῃ 'ντροπή, κ' ἀνάδεχτὸς νὰ γνώθῃ. Ἴδε 36 Β.

248. Πρίσμα εἶδες, χάρον εἶδες. — Ἰατρικὴ πρόγνωσις περὶ προσεχοῦς θανάτου.

249. Πρὶν ἀκοῦς τὴν ὀρεξί σου, συμβουλεύου τὸ πουγγί σου. Εὔληπτος.

250. Πριτὰ 'πρεπε ὁ λογισμὸς, πριτὰ 'πρεπε ἡ γνῶσι,
Πριτὰ πλακώσει τὸ κακὸ, καὶ 'ς τὴν καρδιὰ ῥιζώσει.
Ἴδε 270 Η, 787, Ο. καὶ 4—6 Υ.

251. Πρίτσι Μάρτι σ' ἔβγαλα. Σχετ. τῇ 391 Τ. Καὶ

252. Πρίτσι Μάρτι μου τὰ ξεχείμασα τὰ κατσηκάκια μου. — Γραῖα πρὸς ἐπίτευξιν ἀνδρὸς ἔστερξε διελθεῖν ἐν ὑπαίθρῳ πάσας τοῦ Μαρτίου τὰς νύκτας καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἑσπέραν ὑπερχαίρουσα ἐξεφώνει τὴν παρομοιώδη ταύτην φράσιν, ἀλλὰ χιόνος καὶ ψύχους δρυμυτάτου ἐμπεσόντων κατὰ τὸ μεσονύκτιον εὑρέθη τὸ πρωῒ ἄπνους. Αἰνίττεται τὸ

«Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε.» Ἴδε καὶ τὴν 93 Σ.

253. Πρόβατο 'ποῦ βελάζει χάνει τὴ χαψιά του. Σαφής.

254. Προβάτου σχῆμα, καὶ λύκου γνῶσι. — Ἐπὶ δολίων καὶ ὑποκριτῶν, φαινομένων ἄλλως, παρ' ὅτι πράγματι εἰσί.

255. Προῖκ' ἀπὸ χίλια πέρπερα (νομίσματα) καὶ κακαΐδου ἂν πάρῃς, τὰ χίλια πᾶν δὲν ἔρχονται, κ' ἡ κακαΐδου (κακοήθης) σοῦ μένει. — Πρὸς τοὺς ἐπιδιώκοντας μόνον πλουσίαν προῖκα, οὐχὶ δὲ ἀρετὴν καὶ ὡραιότητα. Ὁ κωμικὸς ποιητὴς Φιλιππίδης ἐκφράζει τὸ αὐτὸ νόημα μὲ τὸ ἑπόμενον γνωμικόν·

«Αἰσχρὰν γυναῖκ' ἔγημας, ἀλλὰ πλουσίαν.»
«Καθεύδ' ἀηδῶς. ἡδέως μασώμενος.»

256. Προκομμένη κ' ἐπιτήδεια,
Πότε πρόκοψ' ἡ καϋμένη,
Τὸ σαββάτο ποῦ σημαίνει,
Καὶ τὴν κυριακὴ ἐρώτα,
Κάνετε γειτόνοι ῥόκα; Καὶ ἄλλως.

257. Τὴ δευτέρα τὰ μαζεύει,

Καὶ τὴ τρίτη τὰ στιβάζει,
Τὴν τετράδη μπουγαδιάζει,
Καὶ τὴν πέμπτη τὰ ἁπλώνει,
Τὴ παρασκευὴ μαζώνει,
Καὶ τὸ σάββατο διπλώνει,
Καὶ τὴν κυριακὴ ἐρώτα,
Κάνουνε κυράδες ῥόκα; Καὶ ἄλλως.

258. Ἡ γυναῖκα ἡ προκομμένη
Τὴ δευτέρα καὶ τὴ τρίτη,
Ἔπαιζε μὲ τὸ Δημήτρι,
Τὴ τετράδη καὶ τὴ πέμπτη,
Ἐσαζόταν 'ς τὸ καθρέπτη,
Τὴν παρασκευὴ σαββάτο,
Ἔπεφτε καὶ ἐκοιμᾶτο,
Καὶ τὴ κυριακὴ ἐρώτα,
Κάνετε γειτόνοι ῥόκα; — Ἐπὶ τῶν φυγοπόνων. Ἴδε Α. 37 καὶ 38, Ε. 207, Ν. 70, Ο. 6 καὶ 7.

259. Προκομμένος 'σὰν τὴ κάτω πέτρα τοῦ μύλου. Σαφής.

260. Προσκύνα γαμπρὲ, δόξα σ' ὁ Θεός. — Εἰς τοὺς ἐπιμένοντας καὶ τῷ Θεῷ μακροθύμως ἐλπίζοντας.

261. Πρόμιο ἀρνὶ, ἢ κρέας ἢ μαλλί. (Θηραϊκή). Σαφής.

262. Προσκυνισμένο κεφάλι, σπαθὶ δὲν τὸ κόβει. — Σαφής.

263. Πρυσπαθάει γιὰ νὰ κρύψῃ, μὲ τὸ κόσκινο τὸν ἥλιο. — Ἐπὶ μωρῶν καὶ ἀνοήτων προσπαθούντων νὰ καλύψωσι τὰ πασίδηλα καὶ φανερά.

«Δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς.»

264. Πρὸς τὴν φωτιά μου, θέμου, τὴ βροχή. — Ἐπὶ τῶν εὐχομένων περὶ τῆς εὐτυχίας.

265. Πρὸς τὸν τοῖχο τὸ χορὸ, μωρ' ποντίκι κολοβό. — Ἐπὶ τῶν ἀκρίτως ἐξερχομένων τῶν ὁρίων των, καὶ ἐμπιπτόντων εἰς κινδύνους.

266. Πρόϊμ', ἀγωγιάτη μου τ' ἄλογο, πρὶ γονατίσῃ. Καὶ

267. Πρόϊμα, βλάχε, τὴν ταγή. Ἴδε τὴν 367 Α.

268 Πρόϊμα 'ντύνου, κι' ὄψιμα 'γδύνου. Σαφής.

269. Πρόϊμα κλάδια ἔκανε, κ' ἔψιμη σκαφή. (Γεωργική.) — Ἐπὶ τῶν ἐγκαίρως ἐργαζομένων.

270. Πρῶτ' ἀκούετ' ἡ βροντὴ, κ' ὕστερα ἡ ἀστραπή. — Ὅτι μὲ τὴν αἰτίαν καὶ τὸ κακὸν, ὡς, *ὅταν λαὸς ἀδικῆται καὶ πιέζηται, φέρει πρῶτον ὑπόκωφον ἐνέργειαν, εἶτα ἐκρήγνυται τὸ πῦρ τῆς ἐπαναστάσεως.*

271. Πρῶτα γεμίζει τὸ τσανάκι γάλα· κ' ὕστερα τὸ κλωτσᾷ. — Ἐπὶ τῶν καταστρεφόντων τὸ παρ' αὐτῶν γενόμενον καλὸν πρὸς τὸ πέρας του ἐξ ἀκρισίας. Οἱ δ' ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Αἴξ Σκυρία.»

— Διότι πολλάκις ἡ αἴξ ἀνατρέπει τ' ἀγγεῖα.

272. Πρῶτα 'παίρν' ὁ Θεὸς τὴ γνῶσι, κ' ὕστερα τὸ βιός. Σαφ. «Μωραίνει Κύριος ὃν βούλεται ἀπολέσαι.»

273. Πρώτη γυναῖκα δούλα, δεύτερη κυρά. — Ἐπὶ τῶν δευτερογάμων, ἂν καὶ ἀμφίβολον. Ἴδε καὶ 212 Η.

274. Πρώτ' ἡ μοῖρα τοῦ μωροῦ, δεύτερη τοῦ παλαβοῦ. — Διότι καὶ ὁ κατὰ τὴν μωρίαν ἐξέχων προηγεῖται τοῦ ἄλλου. Ἴδε καὶ τὴν 279 Τ.

275. Πῶς ἦτο νύφη' ἡ πεθερὰ, δὲν τὸ θυμᾶται πλέο. — Εἰς συμπεριφορὰν τῶν πενθερῶν πρὸς τὰς νύμφας.

276. Πῶς πᾶν, κόρακα, τὰ παιδιά σου; ὅσο πᾶν τόσο μαυρίζουν. — Εἰς τοὺς ἐπὶ τὰ χείρω προβαίνοντας.

277. Πῶς πᾶν οἱ στραβοὶ 'ς τὸν ἅδη; βλέποντας ἕνας τὸν ἄλλον. — Ὅτι οἱ ἄγοντες ἀνοήτως, βαδίζουσιν εἰς τὴν καταστροφήν των.

«Τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖ, ἀμφότεροι εἰς βόθραν ἐμπεσοῦνται.»

278 Πώχει κεφάλι γυάλινον, ἂς μὴ χτυπᾷ 'ς τὴν πέτρα. — Ὅτι οἱ μὴ ἔχοντες δύναμιν πολιτικὴν καὶ προστάτας δὲν πρέπει ν' ἀντιπράττωσι τοὺς ἰσχυροὺς διότι ἡ ἀδυναμία συγκρουομένη πρὸς τὴν ἰσχὺν θραύεται.

Ρ.

1. Ῥάγας τὸ ῥάγα βλέπει καὶ μαυρίζει. — Εἰς ἅμιλλαν.

2. Ῥάφτε, ξύλωνε, δουλειὰ νὰ μὴ σοῦ λείπῃ. — Ἐπὶ τῶν μάτην πονούντων καὶ οὐδέν τι ποιούντων.

3. Ῥίξε με 'ς τὴν θάλασσα νὰ πλέκω 'σὰν τσικοῦρι. — Ἐπὶ σχολαστικῶν καὶ ἀκρίτων.

4. Ῥίξε τὴ βάρκα 'ς τὸ γυαλὸ, βγάλε τὸ χιώτη ὄξω. — Ὁτὲ μὲν χαριεντικὴ, ὁτὲ δὲ περιφρονητική.

5. Ῥίχνει πετρἰαῖς στρογγυλαῖς. Καὶ
6. Ῥίχτει πέτρα τοῦ διαβόλου. — Ἡ πρώτη δι' ἐκείνους οἵτινες προσβάλλουν τινας ἐμμέσως, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοὺς ὀλιγόφρονας.
7. Ῥίχτε στάρι καὶ περιστέρἰα δὲ λείπουν. —·Ὅτι δὲν ὑπάρχει σπάνις παρασίτων, εἰ μόνον εὑρίσκονται ἄνθρωποι νὰ τρέφωσιν αὐτούς. Ἴδε καὶ τὴν ἐναντίαν 15 Ψ.
8. Ῥουθοῦνι (ἢ ποδάρι) δὲν ἔμεινε — Εἰς παντελῆ καταστροφήν.
9. Ῥουφᾷ καὶ τρώγει. Ἴδε τὴν 38 Μ.
10. Ῥοῦπι βελονἰὰ, καὶ 'νωρὶς 'ς τὸ σπῆτι. — Εἰς ὀκνηροὺς
11. Ῥωμἰῶ καυγᾶς, Τουρκῶ χαλβᾶς. — Ἐπὶ τῶν ἐπιῤῥεπόντων εἰς ῥήξεις καὶ ἔριδας καὶ ὠφελουμένων ἐκ τούτου τῶν ἄλλων.
12. Ῥώτα με νὰ σ' ἐρωτῶ, νὰ περνοῦμε τὸν καιρό. — Εἰς ἀργοὺς χάνοντας τὸν καιρόν των εἰς πράγματα ἀνωφελῆ.
13. Ῥώτα τὸν μπάρπα μου τὸ ψεύτη. Σαφής.
14. Ῥώτα τὸν παθὸ, κἰ' ὄχι τὸ γἰατρό. Ὁμοία τῇ 349 Ο.

Σ.

1. Σάββατο κοντὴ γἰορτὴ, κυριακὴ 'ξημέρωμα. Καὶ ἄλλως
2. Σάββατο ὡς τὴν κυριακὴ, εἶναι κοντὰ ἡ ἑορτή. Καὶ
3. Σάββατο κοντὴ γἰορτή. Καὶ ἄλλως ἐν Σίφνῳ
(Β'. 3.) Δὲν εἶν' κοντὰ ἡ κυριακὴ ὡσὰν τὸ σάββατο βραδύ. Σχετ. τῇ 398 Α.
4. Σαβοῦρα καὶ κουμπάνἰα ποτὲ μὴ 'μποδίζῃς. — Ἐπὶ προνοήσεως ἀσφαλιστικῶν μέσων εἰς πᾶν ἐπιχείρημα. (Ναυτική).
5. Σὰ δὲν ἔχεις μοῖρα τί τὴν ξεῖς τὴ λύρα. — Ἐπὶ ἀτυχῶν προσφευγόντων εἰς τὴν διὰ μουσικῆς εὔφρανσιν· διότι καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους
«Ἡ μουσικὴ θέλγει καὶ αὐτὸν τὸν μάλιστα τεταραγμένον τὰς φρένας (Πινδ. Πυθ. Α'.)»

6. Σὰ δὲν ἔχει τὸ καντῦλι λάδι, ὅσο θέλεις ἀνάβε το. — Ὅταν λείπῃ τὸ κυριώτερον μέσον, πᾶν ἄλλο ἀποβαίνει ἄχρηστον. Ἴδε καὶ τὴν 28.

7. Σὰ δὲ θέλει, καμαρώνει. — Ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἀποδοκιμάζοντές τι ἀπρακτοῦν.

8. Σὰ δὲν θέλεις νὰ θερίσῃς, μάσσε ῥόβι. — Ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἀποφεύγοντες ἐλαφρὰν ἐργασίαν περιπίπτουν εἰς βαρυτέραν.

9. Σὰ δὲν ἤξερες νὰ 'φάνῃς, τὰ μασσούρια τί τὰ 'βάνεις; — Ἐπὶ τῶν ἀνικάνων εἰς ἔργον τι.

10. Σὰ δὲ σ' ἔχ' ὁ λογισμός μου, τί κωλοκοιλιέσ' ἐμπρός μου. Ἴδε καὶ 195, Δ. 87, Ε. 177, Ο' 808 καὶ Τ. 580—582.

11. Σὰ δὲ σοῦ τρέχει καβαλάρη, τί χτυπᾷς τὸ ἄλογο; Ἴδε 54 κάτωθι 171 καὶ 172 Α. 329 καὶ 873 Ο.

12. Σ' ἀκονισμένα σπαθιὰ ἔπεσε. — Ἐπὶ τῶν εἰς προφανῆ κίνδυνον περιπιπτόντων.

13. Σὰ νὰ πιῇς ἕνα ποτῆρι νερό. — Ἐπὶ τῶν ἀμέσως καὶ εὐκόλως γενομένων πράξεων.

«Ὡς εἰ καὶ κόγχην διεῖλες.»

«Μία μάστιγξ πάντας ἐκίνει.» Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 347 Α.

14. Σὰν ἀστραπὴ τὸ χέρι του, 'ς τοῦ φίλου τὸ δισάκκι. — Εἰς τοὺς ὑπὸ τὸ πρόσχημα φιλίας κλέπτοντας τὰ τῶν φίλων.

15. Σὰν νὰ τρώγῃ ἀπ' τὰ μοναστήρια. — Ὁτὲ μὲν εἰρωνικῶς ἐπὶ ἰσχνῶν, ὁτὲ δὲ ἐπὶ εὐτραφῶν· ἐπειδὴ ὑπάρχει κοινὴ ἰδέα, ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἱερῶν μονῶν διατρεφόμενοι παχύνονται, ἂν καὶ εἰς πολλοὺς τούτων συμβαίνει τ' ἀνάπαλιν.

16. Σὰν ἔκαμες τὴν ἐκκλησιὰ, κάμε καὶ τ' ἅγιο βῆμα. — Ὅτι οἱ τὸ καλὸν ποιοῦντες ὀφείλουσι ν' ἀποπερατώνουν αὐτό.

17. Σὰν ἔλθῃ κυριακὴ, σαββάτο μὴ προσμένῃς. — Σαφής. Ἅμα καὶ ἄκριτος.

18. Σὰν ἔχω σειοῦμαι, σὰ δὲν ἔχω ξυόμαι. — Εὔληπτος.

19. Σὰν ἡ γάτα μὲ τὰ ποντίκια. — Ἐπὶ τῶν ἐχθρικῶς διακειμένων.

20. Σὰ νιονιὸ (νοῦν) δὲν ἔχεις, ἔχε 'γειὰ, Σμαράγδα μου. — Ὅταν τις δὲν ἔχῃ νοῦν, ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τοῦ ἄλλου, μὴ δυνάμενος νὰ τὸν ὠφελήσῃ.

21. Σὰν κρυφόσκυλο δαγκάνει. — Πρὸς τοὺς καιροφυλακτοῦντας, ἵνα ἐπιβούλως ἄλλους κακοποιήσωσι.

«Σαίνεις δάκνουσα.»

«Κύων λήθαργος εἶ.»

22. Σὰν ὁ 'Οβριὸς τὴν κόττα. — Ἐπὶ τῶν κατ' ἀνάγκην

ἀγοραζόντων τινὰ ὑπερτίμως.

(Β'. 22). Σὰν ὁ ζουρλὸς τὸ τούμπανο.—Ἐπὶ φλυάρων.

«Δωδωναῖον χαλκεῖον.»

23. Σὰν ὁ σκύλος ποῦ τρώγει τὰ ξερατά του.— Ἐπὶ ἀφιλοτίμων καὶ ἀναιδῶν, οἵτινες, καίτοι ἀποδοκιμάζοντες τὰς κακὰς πράξεις των, ἐπανέρχονται ὅμως εἰς αὐτάς.

«Τὰ ἐμεύμενα οὐ χναύει κύων.»

24. Σὰν ὁ σκύλος 'ς τὴν πετροβολιά. — Εἰς τοὺς ἀλόγως ἄλλους ἀντ' ἄλλων καταδιώκοντας.

25. Σὰν ὁ Τοῦρκος μὲ τὸ φράγκο τὰ πηγαίνουν.—Ἐπὶ τῶν ἀσυμφωνούντων.

Ἡ παραγωγὴ τῆς παροιμίας φαίνεται ὅτι ἀνατρέχει εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἰσχύος τῶν Ὀθωμανῶν, ὁπόταν οὗτοι ἐν τῷ φαντασμῷ καὶ τῇ ἀλαζονείᾳ των περιεφρόνουν καὶ ἀντεμάχοντο πρὸς τοὺς Φράγκους.

26. Σὰν ὁ Τοῦρκος τὸ γελέκι.— Ἐπὶ τῶν ἀπειροκάλων καὶ ῥυπαρῶς ἐνδεδυμένων.

27. Σὰν ὁ τράγος 'ς τὸ πανηγύρι.—Πρὸς τοὺς ἐπί τι εὐκαίρως ἐλθόντας.

28. Σὰν πεινῶ καὶ δὲ νυστάζω, ὅσο θέλεις σκέπαζέ με. Ἴδε τὰς 692—695 Ο. καὶ τῇ σχετ. Η. 55.

29. Σὰν πόσα βατσινόμπουρα 'ς τὰ πίσω τῆς ἀρκούδας ;— Ἐπὶ βδελυττομένων διὰ τὴν ἀναιδῆ αἰσχροκέρδειάν των.

30. Σὰν τὰ κακὰ προγόνια τρώγονται. — Ἐπὶ τῶν μηδέποτε ὁμονοούντων.

31. Σὰν τὰ 'πινες γαβαθωτὰ ἂς συλλογούσουν τὰ κακά.— Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀσωτείας ἀπολλυμένων, καὶ ἐπιστρεφόντων τὰ ἐξ ἀδικίας. Ἴδε Α. 104, Ο. 325, 331, καὶ 821 ὁμοίας.

32. Σὰν τέτοια παλτολάχανα, σὰν τέτοια παραπούλια,
Εἶχα πολλὰ 'ς τὸν κῆπό μου καὶ 'τρώγαν τὰ γαδούρια. Καὶ

33. Σὰν τέτοια τέτοια λάχανα, σὰν τέτοια παραπούλια,
'Σ τὴ ῥούγα μου τὰ πέταξα καὶ 'τρώγαν τὰ γαδούρια.
(Ἀθηναϊκή). Καὶ

34. Σὰν τέτοια τέτοια λάχανα, σὰν τέτοιαις κραμποτζάναις,
Ἔχω κ' ἐγὼ 'ς τὸν κῆπό μου κάθε λογῆς λαψάναις. Καὶ

35. Σὰν τέτοια τέτοια λάχανα, σὰν τέτοιαις μυργιαλίθραις,
Ἔχω κ' ἐγὼ 'ς τὸν κῆπο μου σακκιὰ καὶ κοφινίδαις.
(Σπαρτιατική).—Ἐπὶ καταφρονήσει τινὸς οἰηματίου.

«Πολλῶν ἐγὼ θρίων ψόφους ἀκήκοα.»

36. Σὰν τὴ μυῖγα ἔπεσε 'ς τὸ ψοφίμι. Καὶ

37. Σὰν οἱ κόρακες, 'ς τὸ ψοφίμι τρέχουν.

Ἐπὶ παρασίτων συῤῥεόντων πρὸς οὓς ἀναμένωσιν ὠφέλειαν.
«Ἅπερ γύπες.» Καὶ Εὐαγγελικῶς.
«Ὅπου τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ οἱ ἀετοί.» Σχ. τῇ 146 Η.

38. Σὰν τὴ τρίχ' ἀπ' τὸ προζύμι 'βγαίνει.—Ἐπὶ τῶν διακρινομένων εἴτε ἐπὶ καλοῦ εἴτε ἐπὶ κακοῦ. Ὁμοία τῇ 153 Π.

39. Σὰν τῆς κουκουβάγιας τὸ πουλί. — Εἰς τὰ παρ' ἐλπίδα καὶ τυχαῖα.

40. Σὰν τῆς χήρας τὸ λεπτὸ τὸ φυλάγει. — Ἐπὶ τῶν λίαν διατηρούντων ἃ ἔχουσιν.

41. Σὰν τὸ γουροῦνι 'ς τὴ λάσπη. — Εἰς τοὺς πολλάκις περιπίπτοντας εἰς τὰ πρότερον ἀτοπήματα καὶ σφάλματα.

42. Σὰν τὸ λένε κ' οἱ γειτόνοι, Δέσποτα, 'ξαγόρεψέ με. — Ἐπὶ τῶν ἐνδιδόντων κατὰ δισταγμόν τινα εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν ἄλλων.

43. Σὰν τὸ λὲς καὶ δὲν τὸ κάνεις τὴν ὑπόληψί σου χάνεις. — Ἐπὶ τῶν αναιρούντων τὰς ὑποσχέσεις των. Σχετ. τῇ 542 Ο.

44. Σὰν τὸ μπόϊ σου (ἀνάστημα) ἄνθρωπο 'βρίσκεις, μὰ 'σὰν τὴ γνώμη σου (ἢ καρδιὰ) ὄχι. Ἴδε καὶ 215 Α.

45. Σὰν τὸν ἀσπάδαρο (σπάλαθρον) 'ς τὸ στουπὶ 'μπαίνει. Ἴδε τὴν σχετ. 143 Α.

46. Σὰν τὸ πετεινὸ πετᾷ τ' αὐγά. —Ἐπὶ τῶν λίαν φιλαργύρων. Ὁμοίᾳ τῇ 121. Τ.

47. Σὰν τοῦ γύφτου τὴν καλύβα. — Ἐπὶ πενήτων καὶ ἀκαταστάτων.

48. Σὰν τσακισθῇ ἡ ἅμαξα πολλοὶ δείχνουν τὸ δρόμο. — Ὅτι ἐν ἀποτυχίᾳ τινὶ πολλοὶ ἀναφαίνονται καὶ συμβουλεύουν και διδάσκουν. Σύμφωνος ταύτης καὶ ἡ Τουρκική.

Ἀραμπανὶν τεκερλεὶ χηριντιχτὲ σορα γιὸλ γκιὸ στεριτζὶ τζὸκ ὀλοὺρ. Ἴδε καὶ 871 Ο. Δ. 97.

49. Σαράντα πέντε Γιάννιδες (ἢ Ἀντώνιδες) ἑνὸς κοκόρου γνῶσι. —Εἰρωνικῶς ἐπὶ πολλῶν ἀποφηναμένων γνώμας, καὶ αὐτὰς ἀνοήτως.

50. Σαράντα τ' ἄλογο κ' ἐξῆντα τὸ σαμάρι. — Εἰς τοὺς πρὸ μικροῦ καὶ πρώην χωριάτας οἱ ὁποῖοι ὅταν ταχαίως ἢ τυχαίως ἀποκτήσωσι μικράν τινα κατάστασιν, ἀμέσως ἐνδύονται μὲ πλούσια καὶ λαμπρὰ ἐνδύματα εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν μικράν των κατάστασιν. Ἀστειότατα ὁ ἐπινοήσας τὴν παροιμίαν ταύτην *καταδικάζει τὴν χονδροϋπερηφάνειαν τῶν τοιούτων ἀνθρωπαρίων, παρομοιάσας αὐτοὺς μὲ τὰ φορτηγὰ μικρᾶς ἀ-*

ξίας ἄλογα ζῶα, τὰ δὲ λαμπρὰ φορέματα μὲ τὴν μικρὰν ἀξίαν τοῦ σαμαρίου αὐτοῦ.

51. Σαράντα χρόνια 'γύρευε ἡ μουτζαλιὰ τὴ λάσπη. —Ὅτι ἀλλήλοις τὰ ὅμοια συναντῶνται. (Ψειρία). Ἴδε Α. 164. Β. 48 Ε. 151, Η. 267 καὶ 268, Ο. 303—306, Π. 107—109, Τ. 272 καὶ 274 καὶ Φ, 71 καὶ 72.

52. Σ' ἀρέσουνε τὰ φάβατα, σπέρνε λαθούρια. Καὶ

53. Σὰ σ' ἀρέση ἡ φάβα σπεῖρε κουκιὰ νὰ 'χῃς.—Ἐπὶ τῶν προβλεπόντων τὰ ὅσα ἐπιθυμοῦσι.

«Ἄλμεγε γάλα καὶ ἔσται βούτυρον.» (Σολομ.). Ἴδε καὶ τὴν 45 καί 73 Φ.

54. Σὰ σὲ βοηθᾷ ἡ τύχη δένε 'γούμεν' ὅπου τύχει. — Ναυτικὴ καὶ προνοητικὴ διὰ τὴν φορὰν τῆς τύχης, ἥτις ὡς γνωστὸν μεταβάλλεται ἐν ἀκαρεῖ, ἐφελκύουσα πολλάκις τὴν πρωΐαν τὴν ζηλοτυπίαν, καὶ τὸ ἑσπέρας τὴν συμπάθειαν καὶ τὰ δάκρυα.— Ἴδε 11 καὶ Ο 873.

55. 'Σὰ σὲ τιμᾷ τὸ σπῆτι σου, τιμᾶσ' ἡ γειτονειά σου, καὶ 'σὰ σὲ τιμᾷ ἡ γειτονειὰ τιμᾶσ' ὁ κόσμος ὅλος. — Ὅτ' ἡ πρὸς ἡμᾶς τιμὴ καὶ ὑπόληψις τῶν ἀνθρώπων προέρχεται ἐκ τῶν καλῶν πράξεων καὶ χρηστῆς ἡμῶν διαγωγῆς, ἥτις πρώτη γίγνεται γνωστὴ εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς. Ἴδε καὶ 14 Ω.

56. 'Σὰ σκλάβος δούλευε καὶ σὰν ἀφέντης τρῶγε.— Σαφής.

57. Σὰ χαλάσῃς τὴν τετράδη, χάλασέ την μὲ φαγγρί, 'σὰν εἶναι μὲ σαρδέλα, ἄφησέ την καθὼς εἶναι. Σαφής.

58. Σὲ δυό, κουμπάρε, τὴν ἐλῃά. Ἴδε τὴν 217 κάτωθι καὶ 101 Δ.

59. Σὲ θολωμένο νερὸ πιάνουνται τὰ χέλια. — Πρὸς τοὺς διὰ τῶν προσφόρων μέσων συλλαμβανομένους κακούργους.

60. Σὲ καλοῦ κουμπάρου σπῆτι ὅποιος κάθεται, δὲ φεύγει. — Πρὸς τοὺς παρασίτους φίλους.

61. Σ' ἔκαμα κουμπάρο, νὰ 'μπαίνῃς μὲ τὸ θάῤῥος. — Πρὸς ἐκείνους, οἵτινες διὰ φυσικῆς ἢ πνευματικῆς συγγενείας συνδεόμενοι ἐπιθυμοῦσιν οἰκειοτέραν τὴν σχέσιν.

62. Σὲ κρεμασμένου 'σπῆτι σχοινὶ μὴ μελετήσῃς. — Ὅτι εἰς συναναστροφὴν ὀφείλει τις νὰ ἀποφεύγῃ πᾶν, ὅτι δύναται νὰ προξενήσῃ λυπηρὰς ἀναμνήσεις εἴς τινα, καὶ ἰδίως, ἐὰν ἡ οἰκογένεια φέρῃ τι ἐπιλήψιμον.

63. Σελώνω, χαλιγώνω, ἥλιος, ξαστεριά· καὶ 'σὰν καβαλικέψω, χιόνια καὶ βροχή, — Ἐπὶ τῶν ἀτυχῶν, ὡς *πολλοὶ πολιτικοὶ ἐν αἰθρίᾳ τοῦ πολιτικοῦ ὁρίζοντος ἀρχόμενοι τοῦ πο-*

λιτεύεσθαι, περιπίπτουσιν εἰς περισπασμούς· καὶ εὐτυχεῖς οἱ μακρὰν τῶν τοιούτων πολιτικῶν μένοντες.

64. Σὲ 'μπάζω καὶ σὲ 'βγάζω. — Λέξις καὶ ἐπὶ καλῷ καὶ ἐπὶ κακῷ.

65. Σ' ἕνα δίνου καὶ δὲ 'παίρνει, ἄλλο δέρνου καὶ δὲ φεύγει. — Πρὸς μωροὺς καὶ αὐθάδεις ἐπαίτας.

66. Σ' ἕνα καζάνι βράζομε, καὶ ἕναν πόνο λέμε. — Ἐπὶ ὁμοιπαθῶν.

«Ἐγὼ καὶ σὺ, τὸν αὐτὸν ἕλκομεν ζυγόν.» Ἴδε καὶ τὴν Ε. 206.

(Β'. 66.) Σὲ ξένη πλάτη χίλιαις ξυλιαῖς δὲν πονοῦν. — Ὅτι τὰ τῶν ἄλλων παθήματα εἶναι ἀδιάφορα τοῖς ἄλλοις.

67. Σὲ ξένο κρασὶ νερὸ μὴ βάζῃς. Καὶ

68. Σὲ ξένο χωράφι δρεπάνι μὴ βάζῃς. Καὶ

69. Σὲ ξένο φαεῖ ἁλάτι μὴ βάζῃς. — Παραίνεσις τοῦ νὰ μὴν ἐπεμβαίνῃ τις αὐτοκλήτως εἰς διόρθωσιν ξένων ὑποθέσεων. Ἴδε καὶ 656 Ο. καὶ 47 Θ.

(Β'.) 69. Σὲ παλαιὸ καὶ κολοβὸ μόν' ὁ λάκκος ὅτι κάμει.— Εἰς ἐκείνους, παρ' ὧν ματαίως ἐλπίζει τις διόρθωσιν.

70. Σὲ παληὸ κάστρο καινούριο νόμο μὴ κάμῃς. Καὶ.

71. Σὲ παληὸ χωριὸ καινούρια τάξις. — Ὅτι τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα καὶ ἡ τάξις δυσκόλως μεταβάλλονται.

(Β'.) 71. Σ' ἐπῆρα γιὰ βασιλικὸ, καὶ 'βγῆκες τσουτσουμίδα (ἢ τζουκνίδα). Καὶ

72. Σ' ἐπῆρα γιὰ τριαντάφυλλο, μὰ 'βρέθης γαϊδουράγκαθο (ἢ τζουκνίδα). — Ἐπὶ τῶν ἀποτυγχανόντων εἰς τὴν ἐκλογήν των, καὶ ἐπὶ τῶν διαψευδόντων τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν ὄψιν διὰ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν εὐτελείας, καὶ ἐπὶ γυναικῶν.

«Ἄνθρακες ὁ θησαυρός». Ἴδε Ο. 595.

73. Σὲ πλούσιο σπῆτι τὸ παιδί σου βάλε, καὶ προῖκα μὴ γυρεύῃς.— Σαφής.

74. Σὲ πολλοὺς σακκὶ μὴ λύσῃς· κι ἂν τὸ λύσῃς, μὴν τὸ δέσῃς. — Ὅτι ἀπρεπὲς πολλῶν παρόντων, νὰ χαρίζῃ τις εἰς ἕνα μόνον.

75. Σέρνει κι ὁ κρατημένος ἀκράτητο καμάρι.— Ἐπὶ πτωχαλαζόνων.

76. Σέρν' ὁ Γιάννης τὸ Γιαννάκη, κ' ἡ Γιαννάκαινα τὸ Γιάννη. —Ἐπὶ ὁμοίων ἀνθρώπων ἀμοιβαίως εἰς τὰς πράξεις των παρασυρομένων. Ἴδε καὶ Ο. 303—306.

77. Σὲ σκύλου τὸ προσκέφαλο ψωμὶ δὲ 'ξημερώνει. — Ἐπὶ πολυφάγων.

78. Σὲ στεῖρα γῆ σπαίρνεις. — Εἰς ἀχαρίστους καὶ ἀγνώμονας.

79. Σὲ τάβλα 'ποῦ δὲν ἔστρωσες, τὸ χέρι μὴν ἁπλώνῃς. Ὁμοία τῇ 656 Ο.

80. Σὲ τέτοιο ξύλο 'ποῦ ἔντεσα, ἐδῶ θὰ ξημερώσω. Καὶ

81. Μὲ τέτοιο φίλο 'π' ἔμπλεξα, κακὰ θὲ νὰ ξεμπλέξω. — Πρὸς τοὺς περιπλεχθέντας εἰς δυσχερῆ συναντήματα καὶ πράγματα.

82. Σὲ τόπον ἀδιαφόρευτο νὰ μὴ πολυκαθίσῃς,
Σήκω τὰ ροῦχά σ' ἀψηλά, νὰ μὴ τὰ κορνιακτίσῃς. — Ἐπὶ τῶν ὅσων ἐλπίζουν ματαίως παρὰ τινός τι ἐν ᾧ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ ἀπολαύσωσιν ἐπιμένοντες περὶ αὐτοῦ.

83. Σὲ χρυσὸ λεγένι φτεῖ. — Ἐπὶ πλουσίων κατεχομένων ὑπὸ ἀθεραπεύτων νόσων καὶ καταδαμαζομένων ὑπ' αὐτῶν. Ἴδε καὶ τὴν 218 Τ.

84. Σ' ἔχω χάρι, κάβουρα, νὰ πηδᾷς 'ς τὰ κάρβουνα,
'Σὰν πηδᾷς 'ς τὸν ποταμὸ, ἦντα χάρι σ' ἔχω 'γώ; — Ὅτι οἱ ἄξιοι εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις φαίνονται, ὁποῖοι εἶναι, καὶ ὄχι εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ τὸ ἀκηδὲς τοῦ βίου. Ὁμ. τῇ 168 Ο.

85. Σήκω, γάδαρέ μου, καὶ μετωρίσθηκα. — Ἐπὶ ἐγωϊστῶν καὶ ὑβριστῶν, βαναύσως φερομένων πρὸς τοὺς ὑποτακτικοὺς αὐτῶν.

86. Σηκωθῆκαν τὰ ποδάρια, νὰ βαρέσουν τὸ κεφάλι. — Ἴδε ταῖς 21 Ε. 102 Π. καὶ 3 Τ.

87. Σήκω τὸ λαγὸ, καὶ πάρε του τὴν κάππα. Ἴδε 36 Ξ. καὶ 129—133 Π.

88. Σήκω τὸ πόδι σου νὰ ξύσῃς τ' αὐτί σου. — Ἐπὶ ἀδυνάτων πραγμάτων.

89. Σημαδεύει τ' ἄσπρο μὲ τ' ἄσπρο. — ἐπὶ τῶν ἀκρίτως πονούντων.

«Ἐν λευκῷ λευκὴ σταθμη.»

90. Σήμερα τοῦ γείτονα, κι' αὔριο τῆς γειτόνισσας. Καὶ ἄλλως (Β'. 90.) Σήμερα 'δικό μου κι' αὔριο 'δικό σου. — Ἐπὶ ἀναλγήτων θεωρούντων τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς καὶ καταπτώσεις μετ' ἀδιαφορίας.

91. Σήμερον ἐκινήσαμε, κι' αὔριον πόσαις ἔχομε. — Ἐπὶ τῶν ἐρωτώντων κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποθέσεως περὶ τοῦ τέλους αὐτῆς.

92. Σήμερον μὲ τὸν ἄνεμο, κι' αὔριο μὲ τὸν ἄγουρο. Καὶ ἄλλως

93. Ἀπόψε μὲ τὸν δούρδουρα, κι' αὔριο μὲ τὸ γούργουρα. — Εἰς τοὺς ἀπὸ ὀλιγοφροσύνην πράττοντάς τι ἀλλόκοτον ἐπ' ἐλπίδι πωθουμένου πράγματος καὶ κινδύνῳ περιπίπτοντας. — Ἔλαβε τὴν ἀρχήν της ἡ παρομία αὕτη ἀπὸ τὴν ἑπομένην αἰτίαν ὑπὸ χωρικῶν δοθεῖσαν.

Θυγάτηρ τις, ἀνόητος οὖσα, δὲν ἔπαυε νὰ ἐνοχλῇ τὴν μητέρα της λέγουσα καθ' ἑκάστην· «Μάνα, θέλω ἄνδρα, ὡς πότε θέλεις νὰ μὲ κρατῇς ἀνύπανδρον;» Ἡ πτωχὴ μήτηρ βεβαρυμένη ἀπὸ τὴν ἀφροσύνην της τοῖς εἶπεν· ἀνάβα εἰς τὸ δῶμα, καὶ ἂν κοιμηθῇς εἰς αὐτὸ ὅλην τὴν νύκτα μὲ μόνον τὸ ὑποκάμισον, θέλει ἔλθῃ αὔριον προξενητὴς ἀπὸ τὸν ἄγουρον. Ὑπακούσασα ἡ ἀνόητος θυγάτηρ ἔκαμεν εὐθὺς ὅ,τι παρηγγέλθη· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρὸς καὶ ψυχρὸς ἔτρεμε, καὶ τρέμουσα ἐφώναζεν ἀκαταπαύστως· «Σήμερα μὲ τὸν ἄνεμο, κι' αὔριο μὲ τὸν ἄγουρο.» Ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ψύχους προσβληθεῖσα ὑπὸ πλευρίτιδος ἀπεβίωσεν. Ἄγουρον ὀνομάζουσιν οἱ χωρικοὶ διαφόρων μερῶν τὸν γαμβρὸν διὰ τὸ ἄωρον τῆς ἡλικίας· διότι αὐτοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνάπτουσι τοὺς υἱούς των εἰς γάμον περὶ τὸ 16—18 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν· καὶ τὸ πάλαι δὲ οἱ μειρακίσκοι ἄωροι πρὸς γάμον ἐλέγοντο. Σχετ. τῇ 252 Π.

94. Σιασμὸς ἁγιασμός. Σαφής. Ἴδε Κ. 217.

95. Σιγαλὸς καὶ 'ντροπαλὸς 'σὰν κορίτσι. — Ἐπὶ τῶν φύσει σιωπηλῶν καὶ συνεσταλμένων. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον περὶ τούτου·

«Βάτραχος ἐκ Σερίφου.

96. Σιγὰ τὸν πολυέλαιο, νὰ μὴ σβυσθοῦν τὰ φῶτα. — Εἰρωνικῶς πρὸς περιφρόνησιν.

97. Σιγουροπαλδούκωνε νὰ μὴ καμπογυρίζῃς. (Κρητική). — Ὅτι ἡ ἐξασφάλισις προλαμβάνει τὰς συνεπείας. Ἴδε Κ. 226 καὶ 252.

98. Σίγουρο ψωμὶ σὲ τρύπιο σακκοῦλι. — Σκωπτικῶς ἐπὶ τῶν μὴ διδόντων προσοχὴν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἰδίων ἑαυτῶν πραγμάτων.

99. Σιμὰ 'ς τὰ ζηλεμένα κ' ἡ κακία. — Εἰς τοὺς τὰ καλὰ καὶ ἐνάρετα κακολογοῦντας.

100. Σκαλὶ σκαλὶ ἀνεβαίνεις ὅλη τὴ σκάλα. — Ὁμοία τῇ Κ. 418, Λ. 28, Ο. 71, Τ. 82 καὶ Φ. 8—10.

101. Σκαμνιοῦ ποδάρι ἔσπασε, κρανίτικο 'ς τὸν τόπο. — Ἐπὶ τῶν παραιτούντων τὸ ἔργον ἢ τὴν θέσιν των ἀναιτίως, καὶ ἀντικαθισταμένων εὐκόλως ὑπὸ ἱκανωτέρων. Σχετικὴ τῇ Σ. 343, καὶ Ψ. 16.

102. Σκατόψυχος δὲν ὥριζε, γιὰ τὴ ψυχή του ἔκανε. — Ἐπὶ τῶν ἀνελεημόνων.

103. Σκλάβα μὲ θωρεῖς, καὶ παρθενιὰ γυρεύεις; — Σαφής, καὶ μεταφορικῶς περὶ τῶν ἀλογίστως πυνθανομένων περὶ τῶν φυσικῶς παρεπομένων εἰς ὅσα βλέπουσι.

104. Σκόρδα 'χω τὴν ἀγάπη σου, κρομμύδια τὴ φιλιά σου.
Καὶ 'σὰν τὰ παλγοπάπουτζα ἔχω τὴν ἀφεντιά σου.
— Ἐπὶ τῶν μισούντων εἰς τὰ ἔσχατα.

105. Σκόρδο καὶ νερὸ κάνει τὸν ἄνθρωπο γερό.— Ἐπὶ τῶν ὀλιγαρκῶν, καὶ ἰδίως τῶν χωρικῶν ζώντων ἐν λιτότητι μεγίστῃ, καὶ ἐχόντων ἄκραν ὑγείαν.

106. Σκόρδο μου, κρομμύδι μου, κάθε μπουκιὰ (ἢ χαψιὰ) καὶ δάκρυ.— Εἰς πράγματα δυσάρεστα.

107. Σκότωνε τρελλούς, πλέρωνε τζερεμέ.—Ἐπὶ τῶν παρεμπιπτόντων εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀνοήτων, καὶ ἑπομένως προξενούντων ζημίαν αὐτοῖς.

108. Σκυλιὰ γαυγίζουν, (ὑλακτοῦν) ὁδοιπόροι περνοῦν. — Ἐπὶ ἀριδήλων σημείων.

109. Σκυλὶ δαρμένο, κακὸ κυνῆγι κάνει. — Ὅτι οἱ ἔχοντες ὑποδεεστέρους πρέπει νὰ φέρωνται πρὸς αὐτοὺς ἠπίως· διότι ἄλλως ζημιοῦνται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι· καὶ πολιτικῶς κατὰ Κυβερνήσεως μὴ φερομένης πατρικῶς πρὸς τοὺς πολίτας καὶ βλαπτούσης ἑαυτήν.

110. Σκυλί, ὅπου γαυγίζει, δὲ δαγκάνει.— Ὅτι ὁ φλύαρος καὶ ὑβριστὴς δὲν πραγματοποιεῖ συνήθως τίποτε, ἀφ' ὅσα ἀπειλεῖ.

«Κύων θωϋκτὴρ οὐ δάκνει». Γαλλιστὶ δὲ
Chien qui aboie ne mord pas.

111. Σκύλος, ὅταν κακομάθῃ, 'ς τὸ μακελειὸ (κρεωπωλεῖον), ἢ τὸ σκύλο νὰ σκοτώσῃς, ἢ τὸ μακελειὸ νὰ 'γκρεμίσῃς.— Εἰς τὸ ἀμετάτρεπτον τῆς κακῆς συνηθείας. Ἴδε Κ. 460, Ο. 475, Π. 1. καὶ Τ. 93.

112. Σκύλος 'ποῦ δὲ δαγκάνει, ἄρησέ τον νὰ γαυγίζῃ.— Ὅταν ὁ φλύαρος δὲν σὲ βλάπτῃ, μὴν τὸν ἐμποδίζῃς· διότι αὐξάνει τὸ πάθος του. Ἴδε Λ. 191, Γ. 3 και Π. 7.

—113. Σουλουμᾶς μὲ τὸ ντιλέτο κάνει τὸ κορμί μου ντρέτο.
Καὶ ἄλλως.

114. Σουλουμᾶς καὶ τριμεντίνα, κάνει τὴ γρηὰ φαντίνα. —Ἐπὶ ἐκείνων οἵτινες προσπαθοῦν νὰ καλύψουν δι' ἐπιπλάστων καὶ ψευδῶν μέσων τὰς φυσικὰς ἐλλείψεις καὶ ἐλαττώματα αὐτῶν. Ἐλήφθη, φαίνεται, τοῦτο ἀπὸ τὰς γυναῖκας ἐκείνας τὰς διὰ ψιμμυθίων καὶ ἐπεισάκτων μέσων φρονούσας, ὅτι

προσθέτουσιν εἰς ἑαυτὰς καλλονὴν μὴ ὑπάρχουσαν, καὶ μᾶλλον καταστρεφούσας ἑαυτάς· διότι τὸ ψιμμύθιον οὐδέποτε ἀρέσκει, ὅσον ἡ συμπαθητικὴ τοῦ προσώπου φυσιογνωμία, καὶ τὸ ἐρύθημα τῆς αἰδοῦς, ὅπερ ἐπανθεῖ ἐπὶ τῶν παρειῶν τῶν καλῶν γυναικῶν. *Διὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (πρὸς Τιμόθ.) παραινεῖ αὐταῖς ἰδίᾳ τὴν λιτότητα τῆς στολῆς τὴν μετ αἰδοῦς κοσμίαν σωφροσύνην κτλ. περὶ ὧν ἄριστα πραγματεύεται ἐν ἐκτάσει ὁ πολυμαθὴς Κύρ. Ι. Ν. Λεβαδεὺς ἐν τῷ Ἀξιολόγῳ ἑαυτοῦ πονήματι* «Κάτοπτρον τῆς κοινωνίας».

115. Σοῦ 'π' ὁ φίλος γιὰ στάρι, πάρε τὸ σακκὶ καὶ τρέχα.— Ἐπὶ τῶν ἐκτελούντων τὴν ἐντολὴν τῶν καλῶν φίλων δραστηρίως.

116. Σπαθὶ ξεγυμνωμένο εἶναι.— Ἐπὶ παρωξυσμένων καὶ ἀμειλίκτων.

(Β'.) 116. Σπάρτο μὲ σπάρτο, καὶ βοῦρλο μὲ βοῦρλο. — Ἐπὶ τῶν ὁμοίων.

«Λινῷ λίνον συνάπτεις». Ἴδε τὰς ὑπ' ἀριθ. 303—306 Ο.

117. Σπανὸς ξουράφ' ἀγόραζε. — Ἐπὶ τῶν προβλεπόντων τὰ εἰς αὐτοὺς ἀνωφελῆ.

«Κάτοπτρον ὁ τυφλὸς ὠνεῖται». Ἴδε Θ. καὶ 22 23.

118. Σπήτια καὶ σπήτια καίονται, καὶ σπήτια δὲν τὸ νοιώθουν.— Ὅτι τὰ συμβαίνοντα δυστυχήματα εἰς τὸν πτωχὸν ὀλίγον τὰ αἰσθάνεται ὁ πλούσιος.

Σπῆτί μου, σπητάκι μου, φτωχοκαλυβάκι μου.— Ἐπὶ τῶν προτιμώντων νὰ ζῶσιν ἑαυτοὺς μὲ λιτότητα ἀνεξαρτήτως ἢ παρ' ἄλλοις πολυτελῶς καὶ ὑποκείμενοι. Παρ' ἀρχαίοις.

«Οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος». Καὶ
«Ἰδία ἑστία πάντων ἄριστος».

120. Σπῆτι ὅσο χωρεῖς, καὶ τόπο ὅσο θωρεῖς.— Ὅτι ἡ περιουσία πρέπει νὰ ἔχῃ μέγαν λόγον πρὸς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν.

121. Σπῆτι φτιασμένο, φαεῖ χαζίρικο (ἕτοιμο). Ἴδε Α. 135.

122. Σ' τ' Ἄγραφα λαλοῦν παιχνίδια, καὶ 'ς τὰ Πανανὰ χορεύουν. Καὶ

123. Τὰ νταούλια 'ς τοῦ Μπερδάτη, κι ὁ χορὸς τοῦ Μετζανίτη Καὶ

124. Σ' τοὺς Μουρτάταις κάνου γάμο, καὶ 'ς τὸ Σούμπενο χορεύουν. Ἐπὶ τῶν χαιρόντων ἐπὶ ξένοις εὐτυχήμασι.

125. Σ τὰ δεύτερα ἐφάνταζε, καὶ εἰς τὰ πρῶτα 'χάθη. —Ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς δυστυχίας τῶν φίλων ἀφανῶν γενομένων, καὶ τῶν ταῖς εὐτυχίαις πρωϊμώτατα παρουσιαζομένων· τοῦτο

ἀναφέρεται καὶ πρὸς τοὺς ἐν κινδύνοις μὲν τῆς πατρίδος ὑποχωροῦντας, ἐπανελθούσης δὲ τῆς ἡσυχίας, παρισταμένους μετ' ἐπιδείξεως ἀναιδῶς, ὅπως συμμετάσχωσι τῶν ἀγαθῶν τῆς εἰρήνης, ὡς συμπράξαντες δῆθεν εἰς ταύτην, ἐν ᾧ οὐ μόνον δὲν συνήργησαν ποσῶς, ἀλλὰ καὶ ἀντενήργησαν· ὡς *πολλοὶ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἐπαναστάσεων*.

126. 'Σ τ' ἀδράχτι μόνο δὲν εἶναι τὸ φταίξιμο, ἀλλὰ καὶ 'ς τὸ σφεντῆλι καὶ 'ς τὸ νέσιμο. — Ὅτι πολλάκις ὅταν τις σφάλλῃ, δὲν σφάλλει μόνος, ἀλλ' εἶναι καὶ ἄλλα πρόσωπα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἢ περιστάσεις ἀποτελέσαντα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τὸ ὅλον τοῦ σφάλματος.

127. 'Σ τὰ ἕξη 'δόντια, τὰ πέντε 'βγάζει χάρισμα. — Ἐπὶ ἀνικάνων ἢ ἀγυρτῶν, προῖκα πολλάκις ἀναλαμβανόντων ἐργασίαν τινα πρὸς ἐπίδειξιν.

128. Στάζ' ἡ μύτη σου, γαμπρέ. — Ἀλληγορικῶς εἰς τὸν ἄνευ λόγου προφασιζόμενον. Καὶ

129. Στάζ' ἡ μύτη σου, γαμπρέ; Ἀπ' τὸ χειμῶνα. σὲ 'ξέρω κι ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι. — Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἐκ φύσεως ἢ γενετῆς φυσικὰ ἐλαττώματα. Ἴδε 676 Ο.

130. 'Σ τὰ καλὰ καθούμενα ηὕρχμε τὸ 'μπελά μας (ἢ τὸ διάβολό μας). — Ἐπὶ ἀπροσδοκήτων περιπλοκῶν καὶ ἐρίδων.

«Πράγματ' ἐξ ἀπραξίας.»

131. Στάλα τὴ στάλα τὸ νερὸ τὸ μάρμαρο τρυπάει,
Τὸ πρᾶγμα ποῦ μισᾷ κανεὶς γυρίζει κι ἀγαπάει. Καταλη.

132. Στανιό σου, γάδαρε, πιὲ νερό, — Εἰς τοὺς παραλόγως ἐκβιάζοντας.

134. 'Σ τὰ πέρα βρέχει. — Εἰς τοὺς προσποιουμένους ἄγνοιαν.

135. 'Σ τὰ πολλὰ βασανισμένη, καὶ 'ς τὰ λίγ' ἀναπαμένη. — Ἐπὶ τῶν πολυασχόλων καὶ εἰς τὰ μικρὰ ἐπαναπαυομένων.

136. 'Σ τὰς τριάντα Ἀντριὰς καὶ 'ς τὰς ἕξη ὁ Νικόλας. — Ἐπὶ τοῦ χρονικοῦ ἀμεταβλήτου τῶν ἑορτῶν.

137. 'Σ τ' ἀτζάλι τρίχα δὲν κολνάει. Ἴδε Κ. 3, Ο. 69 καὶ Τ. 97.

138. 'Σ τ' αὐτιὰ τοῦ μωροῦ μὴ λὲς τίποτα, γιὰ νὰ μὴ περιπαίξῃ τὰ φρόνιμά σου λόγια. — Ὅτι αἱ συμβουλαὶ τῶν φρονίμων οὐχὶ μόνον δὲν εἰσακούονται ὑπὸ τῶν ἀνοήτων καὶ ἀκρίτων, ἀλλὰ καὶ περιφρονοῦνται. Διὸ ὁ μὲν Πυθαγόρας παραινεῖ ἡμᾶς·

«Σιτίον εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλλειν.» Τὸ δὲ ἱερὸν Εὐαγγέλιον «Μὴ δότε τὰ ἅγια τοῖς κυσὶ, μηδὲ τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν βάλητε ἔμπροσθεν τῶν χοίρων.» Διότι κατὰ Πλούταρχον (Περὶ παίδ. ἀγωγῆς). »Ὁ μὲν λόγος τροφὴ διανοίας ἐστί· τοῦτον δ' ἀκάθαρτον ἡ πονηρία ποιεῖ τῶν ἀνθρώπων.» Ἴδε καὶ 778 Ο.

139. Ἐς τὰ χαμένα τρέχει.— Ἐπὶ τῶν ματαιοπονούντων. Σχετικὴ τῇ 299 Κ.

140. Στέκει νὰ τοῦ 'ρθῇ 'ς τὸ στόμα, 'σὰν τοῦ μπούφου τὸ πουλί. — Πρὸς τοὺς ἄνευ προσπαθείας καὶ κόπων προσδοκῶντας τὴν ἐπίτευξιν τῶν δεόντων.

«Ἢν μὴ καθάρῃς, κ' ἀλέσῃς, οὐ μὴ φάγῃς.» Ἴδε Π. 404.

141. Στεφάνωνε κὶ ἀμπάρωνε, καὶ βάφτιζε καὶ φεύγα. — Ὅταν γεννᾶται ἡ εὐθυμία καὶ ἀπαιτῆται δαπάνη, οἱ φρόνιμοι πρέπει νὰ οἰκονομῶσι τὰ πράγματα κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἑαυτῶν.

142. Ἐς τὴν ἄκρη τρίζ' ἡ σφεντόνα. Σχετικὴ ταῖς 172 Α. 332 Ε. καὶ 146—151 Π.

143. Ἐς τὴν ἀναβροχιὰ (ἀνυδριὰ) καλὸ 'ν' καὶ τὸ χαλάζι.— Εἰς τοὺς δι' ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων καὶ τὰ ἄχρηστα μετὰ βλάβης θεωροῦντας χρήσιμα. Ἴδε Α. 168, Ο. 447 καὶ Π. 54.

144. Ἐς τὴ καλὴ γειτονειὰ λιμὸς δὲ γίνεται. (Κρητικὴ.) —Ἐπὶ συνδρομῆς οἱονδήποτε γειτόνων ἢ φίλων.

145. Ἐς τὴ λάσπη πέτρα μὴ ρίχνῃς.

«Μὴ ἅπτου φαύλου.»

Διότι κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον, ὅπου τὸν πιάσῃς, λερώνεσαι.

146. Ἐς τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι. — Ἐπὶ τῶν ἐπιμενόντων εἰς τὰς ἰδέας καὶ φρονήματά των. Ἴδε Τ. 256.

147. Ἐς τὸ γυφτοχῶρι πάσπαλη (λεπτὸν ἄλευρον) δὲ γίνεται. — Διότι δὲν εἶναι διὰ νὰ τὴν φάγουν.

148. Ἐς τὸ 'δικό μου σπῆτι νὰ τρῶμε καὶ νὰ πίνωμε, καὶ 'ς τὸ δικό σου νὰ χορεύωμε. — Συμβουλὴ ἐπὶ τῶν εἰς ἴδιον συμφέρον ἀφορώντων.

149. Ἐς τὸ ζουμὶ ζουμὶ δὲ 'μπαίνει. —Ἐπὶ τῶν περιττῶν.

150. Ἐς τὸ θερμὸ καὶ δὲ μαδοῦμε.-Ἐπὶ τῶν ἀτυχῶν τῶν μὴ δυναμένων καὶ ἐκ τῶν εὐνοϊκῶν περιστάσεων νὰ ὠφεληθῶσι.

151. Ἐς τὸν καθένα τὰ 'δικά του φαίνοντ' ὄμορφα. Καὶ

152. Ἐς τὸν καθένα ἡ μύξα του φαίνεται γλυκιά. Ἴδε Κ. 7, καὶ Ο. 143.

153. Ἐς τὸ καλάθι δὲ χωρεῖ, κὶ ὅταν κοιμᾶται δὲν τρώγει. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἐπαινουμένων, ἀλλὰ στερουμένων πραγματικῶν προτερημάτων,

154. 'Σ τὸ κλωτσοκοῦφι δὲν ἔρχεται. — Ἐπὶ τῶν μὴ ἀνθισταμένων εἰς περισπασμούς.

155. Σ' τὸν κάμπο (ἢ λόγκο) γίνεται ἡ ζημιὰ, 'ς τὸ σπῆτι καταντάει. — Ὅτι, *κακῶς ἐχούσης τῆς πολιτείας, καὶ ὁ πολίτης πάσχει*· ἢ μερικώτερον, δυστυχεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐκ ζημιῶν, αἵτινες συμβαίνουσι μὲν μακρὰν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ, ἐκπηγάζουσι. Ἴδε Η. 95 καὶ Ο. 43.

156. 'Σ τὸ καρύδι τὴν ἔχει. — Ἐπὶ τῶν καθ' ὑπερβολὴν ζηλοτύπων, καὶ ἐπὶ ὀλιγοφρόνων.

157. Σ' τὸν κατήφορο κοιλιέται κ' ἡ χελώνα. — Ὅτι ἡ ἱκανότης ἐν τοῖς ἀτυχίαις καταφαίνεται.

158. Σ' τὸ κεφάλι τοῦ τρελλοῦ, ἔμαθ' ὁ κασσίδης νὰ μπαρμπερίζῃ. Καὶ ἄλλως

159. Σ' τοῦ κασσίδη τὸ κεφάλι ὁ καθένας γίνεται μπαρμπέρης. «Ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν μανθάνειν.» Ἴδε Ο. 256.

160. 'Στολίσθη ἡ νύφη, (ἢ ἡ γρηὰ) κ. ἔμεινε. Ἴδε Ε. 173.

161 Σ' τὸν μπιρισμένο τὸν καιρὸ δυστυχησμένη χώρα, ἐγὼ ἡ Μάρω δέσποινα, κι' ὁ Γιάννης Θεολόγος. (Ἀθηναϊκή.) — *Ὅτι ἐν καιροῖς, καθ' οὓς οἱ νόμοι δὲν ἰσχύουσι (ὡς εἰς τὴν βουλευτικὴν ἐκλογὴν τοῦ 1861) ἡ δ' ἐξουσία διαφθείρει τὴν κοινωνίαν, ἀντὶ ἐναρέτων πολιτῶν καὶ σοφῶν ἢ ἱκανῶν ἀνδρῶν, τὴν Ἀρχὴν καταλαμβάνουσιν οἱ ἀνίκανοι, καὶ ὅσοι πωλοῦσι τὴν συνείδησιν αὐτῶν. κτλ. Παράδειγμα· ἡ ἐν λόγῳ ἐκλογὴ, καὶ αἱ παρεπόμεναι παράνομοι πράξεις καὶ παραβιάσεις τῆς τότε κυβερνήσεως τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος.*

162. 'Σ τὸν ἀκάλεστο τὸ γάμο, ἢ διωγμένος ἢ δαρμένος.— Ἐπὶ ἀναιδῶν κολάκων καὶ παρασίτων.

«Ἀκλητεὶ κωμάζουσιν εἰς φίλων φίλοι.»

163. Σ' τὸ γάμο 'πάγ' ὁ γάδαρος ἢ γιὰ νερὸ ἢ γιὰ ξύλα. —Ὅτι τοῦ βαναύσου ἡ παρουσία βαναύσου ὑπηρεσίας χρήζει.

164. Σ' τὸ διάβολ' ἄναψε κερὶ, γιὰ νὰ σὲ κάμῃ νὰ *πρισθῇς.— Ὅτι ὁ πονηρὸς καὶ μοχθηρὸς, διὰ κακίας ἀποδίδει τὴν εὐεργεσίαν.

165. Σ' τὸν ἔρημο τὸν τόπο τὸν Μάη μῆνα βρέχει. — Ἐπὶ τῶν πολλάκις καὶ πολλαχοῦ συμβαινόντων παρὰ φύσιν συμπτωμάτων, ἐπιφερόντων ἀτυχήματα. Ὁμοία τῇ 207.

166. Σ' τὸ νερὸ γράφει, καὶ σ' τὸν ἄμμο χτίζει. — Ἐπὶ τῶν ἀδύνατα ἐπιχειρούντων. Οἱ Ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Καθ' ὕδατος γράφει.»

167. Σ' τὸν ἥλιο κυτάζει τὸ νερό. — Ἐπὶ πολυπραγμονούντων, καὶ μέχρι τριχὸς ἐξεταζόντων τὰ πράγματα.

168. Σ' τὸν ἥλιο λάστη δὲν κολλᾷ.—Εἰς τοὺς ἐξόχους καὶ τιμίους ἀνθρώπους ἀνθρώπους αἱ δυσφημίαι καὶ συκοφαντίαι δὲν λαμβάνουσι χώραν. Σχετ. τῇ ἄνω 137.

169. 'Σ τὸν ἥλιο μοῖρα δὲν ἔχει.—Σαφής.

170. 'Σ τὸν οὐρανὸ τὸ 'γύρευα, καὶ 'ς τὴ γῆ τὸ 'βρῆκα.

«Ὅπερ ἐν οὐρανῷ ἐζήτουν τοῦτο ἐπὶ γῆς εὑρίσκω.»

Πολλάκις αἴφνης καὶ ἀπροσδοκήτως ὁ ἄνθρωπος ἐπιτυγχάνει πράγματός τινος, τὸ ὁποῖον δὲν ἤλπιζε διὰ πολλῶν κόπων καὶ μεγάλων μέσων, ὡς σπανιώτατα συμβαίνει εἰς καλὴν σύζυγον.

171. 'Σ τὸ παληοπάπουτζό μου τὸ γράφω.— Διὰ τοὺς μὴ δίδοντας οὐδεμίαν προσοχὴν εἰς τὰ τῶν ἄλλων λεγόμενα ἢ πραττόμενα.

172. 'Σ τὸν πόλεμο ἅρματα δὲν δανείζουν.—Σαφής· διότι αἱ ἀναγκαῖαι συνδρομαὶ δὲν γίνονται ἀείποτε, παρ' ὅταν ἦναι ἀνάγκη.

173. Στὸν πόλεμο φαίνεται τὸ καπετανάτο. Καὶ

174. Ἡ καπετανικὴ 'ς τὴν κουβέρτα φαίνεται. Ὁμ. τῇ Ι. 6.

175. 'Σ τὸν πόρο (ἢ πήδημα) φαίνετ' ὁ σπασμένος.—Ὅτι ἡ ἔλλειψις καὶ ἱκανότης ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ δείκνυνται.

176. 'Σ τὸ σπασμένο τὸ σακκὶ θέλεις βάλλε, θέλεις μή.—Ὅτι ἀνωφελὲς ἢ βλαβερὸν τὸ δωρίζειν εἰς ἄσωτον.

177. 'Σ τὸ σπῆτί του θὰ λαλήσουν κουκουβάγιαις.— Ἐπὶ οἰκογενείας ἢ κοινότητος εἰς ἐντελῆ καταστροφὴν βαδιζούσης.

178. 'Σ τὸ τρίτο κ' ἡ ἀλήθεια.—Ὅτι οἱ πολλάκις ψευσθέντες οὐ πιστεύονται καὶ ἀληθεύοντες.

Ἡ παροιμία ἐλήφθη ἐκ τοῦ μύθου τοῦ παριστάντος τὸν παῖδα ἐκεῖνον, ὅστις καλέσας πολλάκις τοὺς γείτονας εἰς συνδρομὴν κατὰ λύκου εἰσπηδήσαντος δῆθεν εἰς τὴν ποίμνην του ἐξηπάτησεν αὐτούς· ἀληθῶς δὲ τελευταῖον ζητήσας τὴν συνδρομὴν δὲν εἰσηκούσθη ὡς ψευδόμενος. Ἐφαρμόζεται δὲ καὶ πρὸς πολλοὺς οἵτινες ἐπιχειρισθέντες ματαίως τὴν ἐπίτευξιν πράγματός τινος ἀποτυγχάνουσι τέλος τοῦ σκοποῦ.

«Οἱ ψευδόμενοι, καὶ ὅταν ἀλήθειαν ἐροῦσιν, οὐ πιστεύονται.»

179. 'Σ τοῦ ἀῤῥώστου τὸ κεφάλι κάθετ' ὁ θάνατος. Καὶ

180. 'Σ τοῦ ἀῤῥώστου τὸ κεφάλι κάθουνται πολλοὶ νεκροί. —Σαφής. Ἴδε Π. 165.

181. 'Σ τοῦ κλέφτη τὸ σπῆτι κλέφταις δὲν πατοῦν. Κατλ.

182 'Σ τοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα θέλεις βάρει, θέλεις μή. Καὶ

183. 'Σ τοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα, ὅσο θέλεις βρόντα (ἢ βάρει πεντακόσια). Εἰς τοὺς τὰ ἀδύνατα ποθοῦντας. Ἴδε Ο 207.

«Κωφῶν θύρας κόπτειν.»

184. 'Σ τοῦ περβολάρη τὴ πόρτα χτυπᾷς; ἀγγούρια ζητᾷς;

—Ἐπὶ τῶν λόγῳ μὲν ζητούντων, πράγματα, ἔργῳ δὲ συναντίληψιν πρὸς ἐπιχείρησιν οἱανδήποτε.

185. Σ' τοῦ πολυτεχνίτη τὸ σπῆτι συμφορὰ καὶ καταδίκη. —Ἐπὶ τῶν εἰς πολλοὺς περισπασμοὺς περιπλεκομένων, καὶ μὴ εὑρισκόντων διέξοδον.

186. Σ' τοὺς γύφτους γιὰ προζύμι.—Ὅτι ἄλογον τὸ ζητεῖν καλοκαγαθίαν παρ' ἀνθρώπων κακῆς διαθέσεως.

187. 'Σ τοὺς εἴκοσι γνῶσι, 'ς τοὺς τριάντα γρόσια, 'ς τοὺς 'σαράντα γυναῖκα· εἰδὲ μὴ, μήτε γνῶσι, μήτε γρόσι, μήτε γυναῖκα. Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. Ο. 604.

188. 'Σ τοὺς ἐννιὰ ἤκουσε κι ὁ κουφός.— Ἐπὶ τῶν παρακαίρως ἀποκρινομένων.

189. 'Σ τοὺςκακοὺς ὅλοὶ χρωςοῦν.—Διότι πάντοτε ἀδικοῦσι.

190. 'Σ τοὺς κακοὺς τρίσκακα. — Ὅτι πολλὰ τοῖς κακοῖς ἐπακολουθοῦσι κακά.

191. 'Σ τοὺς μικροὺς μικρὰ δίν' ὁ Θεός. — Πρὸς ἐκείνους, οἵτινες καὶ ὀλίγα ἀπολαμβάνοντες εὐχαριστοῦνται, ὡς ἄλλοι πλούσιοι

«Ἀεὶ τοῖς μικροῖς μικρὰ δίδουσι Θεοί.» (Καλ. Καὶ Ἐκκλ).
«Τίς ἐστὶν ὁ πλούσιος;ὁ ἐν τῷ ὀλίγῳ ἀναπαυόμενος.» Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουσι

Le plus riche des hommes c' est l' econome. Le plus pauvre c' est l' avare: *δηλ. ὁ πλουσιώτατος τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὁ οἰκονόμος, ὁ δὲ πτωχότατος εἶναι ὁ φιλάργυρος.*

192. 'Σ τοὺς πολλοὺς τ' ἀνάθεμα δὲ χωρεῖ. Σαφής.

193. 'Σ τοὺς φρονίμους ὀλίγα.—Γνωστή. Καὶ Γαλλιστί.

A bon entendeur demi mot.

194. 'Σ τοῦ ταπεινοῦ τὸν κῶλο παραχειμάζουν δαίμονες. —Εἰς τοὺς μεστοὺς μὲν πονηρίας ὑποκρινομένους δὲ ταπεινοφροσύνην.

195. 'Σ τὸ φοῦρνο παραχώνεται 'σὰν βρίζινο καρβέλι. — Ἐπὶ τῶν ἀναιδῶν ἀπροσκλήτως παρουσιαζομένων.

196. 'Σ τὸ χωριὸ δὲν τὸν θέλουν, καὶ τοῦ παππᾶ τὸ σπῆτι γυρεύει.— Ἐπὶ τῶν ἀλόγως ἰσχυρογνωμούντων Ἴδε καὶ 10.

197. Στραβὰ βλάκια, καὶ ἴσια ἀγγούρια.— Γενέσθω ἡ ἐργασία κατὰ τὰ ἐνόντα, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα γενήσεται ἐπιτυχές.

198. Στραβὰ πηγαίνεις κάβουρα, νὰ 'δῶ τὴν καταντιά σου. Ὁμοία τῇ 2 Κ. καὶ 77 Μ.

199. Στραβὰ φορεῖ τὸ φέσι του, παρὰ δὲν ἔχ' ἡ τζέπη του. —Ἐπὶ τῶν απορούντων, καὶ ὅμως εὐθυμούντων.

200. Στραβοὶ κουτζοὶ 'ς τὸν ἅγιο Παντελεήμονα. — Ὅτι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι συῤῥέουσι πρὸς τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸν καλὸν βίον ἀδιακρίτως· ἢ ἐπὶ τῶν ἀγυρτῶν.

201. Στραβὸς βελόνα 'γύρευε μέσα 'ς τὸν ἀχερῶνα, καὶ ὁ κουφὸς 'πεκρίθηκε, τὴν ἤκουσα 'ποῦ βρόντα. Καὶ

202. Στραβὸς βελόνα 'γύρευε μέσα 'ς τὸν ἀχερῶνα, κι ὁ κουλοχέρης ἔκαμε καλάθι νὰ τὴν βάλῃ. — Ἐπὶ τῶν ἀνοήτως πραττόντων τι, ἐν ᾧ αἱ δυνάμεις αὐτῶν δὲν συγκρίνονται πρὸς τὰς παρεπομένας πράξεις. Ἴδε Ο. 199.

203. Στραβὸς ὁ ᾅδης, κουφὸς 'ποῦ κλαίει. — Ἐπὶ τῶν ἀσκόπως καὶ ἀνωφελῶς θρηνούντων τοὺς τεθνεῶτας. Διὸ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς παραινεῖ ἡμᾶς μὴ κλαίειν αὐτούς. «Θάπτετε τοὺς νεκροὺς καὶ μὴ κλαίετε ἐπ' αὐτούς».

204. Στρογγυλὸ 'σὰν τ' ἀγγοῦρι, καὶ μακρὺ 'σὰν τὸ ῥοβύθι (ἢ τὴν πήτα).— Ἐπὶ τῶν ἀκαταλλήλλων ἢ μὴ ἀναλόγων.

205. Ὁ τῶν ἁμαρτωλῶ τὴ χώρα ἄδικος κριτὴς καθίζει. Καὶ

206. 'Σ τῶν ἁμαρτωλῶ τὴ χώρα κι 'Αδραβάνης 'Πίσκοπος. ('Αδραβάνης μέλος Κεφαληνικῆς οἰκογενείας πασχούσης ἀπὸ κουφότητα.) Καὶ

207. 'Σ τῶν ἁμαρτωλῶ τὴ χώρα τὸ Μαγιάπριλο χιονίζει. —Ὅτι εἰς κοινωνίας διεφθαρμένας κακῶς τὰ πάντα γίνονται. Ἴδε ἀνωτ. 165 καὶ Ε. 106 καὶ 107.

208. Σύ, διάκο, εἶσαι τὸ καμάρι, κι ὁποῖος θέλ' ἂς καμαρώνῃ.— Εἰρωνικῶς πρὸς τοὺς οἰομένους εἶναί τι.

209. Σὺ λές, πῶς εἶμαι 'Πίσκοπος, κ' ἐγὼ 'μαι διάκος. — Ἐπὶ τῶν μὴ εὐχαριστουμένων νὰ ὑπηρετήσωσι τῷ τυχόντι. ἀλλὰ προφασιζομένων, ὅτι εἰσὶν ἀνίκανοι νὰ ἐνεργήσωσι τὰς αἰτήσεις των.

210. Σιμὰ 'ς τ' ἀμπέλια φύτευε, καὶ σὲ χωριὸ κατοίκα. — Ὅτι ἡ ἀπομόνωσις ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπιζήμιος.

211 Σύμπα, γρηά, τὸ μονοδαῦλι, ὅσο νά 'ρθῃ τὸ τριδαῦλι. —Ὅτι ἕκαστος πρέπει νὰ εὐχαριστῆται εἰς τὴν κατάστασίν του, ἕως ὅτου μὲ τὸν καιρόν, μὲ τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ καλὴν διαγωγὴν ἀποκτήσῃ καλητέραν, ὡς εἶναι ἑπόμενον.

212. Συμπεθεριὰ καὶ κουμπαριὰ μακρυὰ ἀπὸ τὴ γειτονειά. — Διότι πᾶσαν στιγμὴν οὗτοι θέλουν σὲ ἐνοχλῇ μὲ τὰς ἀπαιτήσεις των διὰ πολλοὺς λόγους.

213. Σιμώτερα τὸ σπῆτι παρὰ τὸ κελλάρι. Εὔληπτος.
«Γόνυ κνήμης ἔγγιον.»

214. Συμπέθερε, συμπέθερε, ἡ μοῖρά μου ποῦ σ' ἔφερε; — Ἐπὶ τῶν μεταμελουμένων ἐπὶ οἰκειότητι πρός τινα, ὃν πρὶν ἐθεώρουν ἄξιον φιλίας.

215. Συμπεθέροι καὶ συντέκνοι ὅτι φᾶν τὸ πρῶτο χρόνο. — Ἐπὶ τῶν φρονίμων τῶν ἐπὶ ὡρισμένῳ χρόνῳ χορηγούντων τοῖς συγγενέσιν ἐκ τῶν ἰδίων.

216. Συνείθισε νὰ γίνεται, δὲν ἀπογίνεται. — Ὅτι δυσκόλως μεταβάλλεται ἡ συνήθεια.

217. Συνερισθῆκαν τὰ τραγιὰ καὶ παίζουν μὲ τὰ 'γίδια. — Ἐπὶ τῶν ἐξοικειουμένων μὲ ἰσχυρούς, καὶ ἐπὶ τῶν δεικνυόντων τὴν ἰσχύν των εἰς ἐξησθενισμένους.

218. Σύντεκνε, καθὼς ἤξερες. — Ἐπὶ τῶν εἰς βλάβην παρεξηγησάντων τὴν περὶ οἰκονομίας συμβουλήν· παροιμία ἀντικειμένη εἰς τὴν ἄλλην «*Σὲ δυό, σύντεκνε, τὴν ἐληά.*»
Λέγεται, ὅτι ἡ παροιμία αὕτη ἔλαβε τὴν ἀρχήν της ἀπὸ τὸ ἑπόμενον ἱστορικόν· Φειδωλὸς σύντεκνον φιλοφρονούμενος, ἔφερεν εἰς τράπεζαν ἐλαίας· ὁ σύντεκνος τὰς ἔτρωγε διὰ μιᾶς, βάλλων ἑκάστην ἀκεραίαν εἰς τὸ στόμα· τοῦτο βλέπων ὁ ξενίζων τῷ εἶπεν· «εἰς δυὸ ἢ τρεῖς, σύντεκνε, τὴν ἐληά· ὁ δ' ἀντιστρόφως ἐκλαβὼν τὸ πρᾶγμα, ἔβαλεν ἀνὰ δύο καὶ τρεῖς ἐλαίας εἰς τὸ στόμα του· τότε ὁ φειδωλὸς βλέπων τὴν μεγάλην φθορὰν τῶν ἐλαιῶν εἶπε· Σύντεκνε, καθὼς ἤξερες. Ἴδε 58 καὶ Δ. 101.

219. Σύντεκνε, κι' ἂν ὁμιλοῦμε, συχνογύριζε τὴν πήττα. — Ὅτι πρέπει νὰ προσέχωμεν τὸν νοῦν εἰς τὰ οὐσιώδη, ἀποσπῶντες αὐτὸν ἀπὸ τὰ μὴ τοιαῦτα. Ἴδε Θ. 55 καὶ Χ. 46.

220. Συντεχνίτης συντεχνίτη πάντοτε τὸν κακοβλέπει. Ἴδε Ο. 771.

221. Σύρε κ' ἔλα, καὶ μὴν ὀκνεύσῃς. — Εἰς τοὺς ἀσκόπως κοπιῶντας εἰς δυσκατόρθωτα.

222. Σύρε ὄνομα, νὰ 'δῇς κορμί. Ἴδε τὰς σχ. Κ. 334 Μ. 112.

223. Σύρε ῥόκα 'ς τὰ κλωτσάτα, φέρε τὸ κρασὶ νὰ πιοῦμε. — Ἐπὶ ὀκνηρῶν καὶ φαύλων.

224. Σύριζε καὶ μὴ κεντᾷς. Σαφής.
«Πράττε, ὃ ἂν βούλῃ, μόνον μὴ ἐρέθιζε.»

225. Σύρνε με, κ' ἐγὼ νὰ θέλω, καὶ νὰ κάνω, πῶς δὲ θέλω. — Ἴδε Η. 230. καὶ Τ. 185 καὶ 592.

226. Σύρν' ὁ λαγὸς τὸ λέοντα μὲ τὸ χρυσὸ τὸ ῥάμμα. — Εἰς διοικητὰς δωρολήπτας, καὶ εἰς πονηρὰς γυναῖκας.

227. Σύψωμα καὶ δίχως ῥῶγα, κι' ἀπ' τὴ ῥάχι του τζα-

ρούχια. — Ἐπὶ τῶν ἀνεχομένων δωρεὰν τὴν ὑπηρεσίαν ἄλλων.

228. Σφάζει μὲ τὸ μπαμπάκι. — Ἐπὶ τῶν ἀνεπαισθήτως καταστρεφόντων τοὺς εὐπίστους.

229. Σφίγγ' ἡ μυῖγα τὸ γαδοῦρι, καὶ δλαξαίνει τ' ἄλογο. Ἐπὶ ἐπωφελουμένων ἐκ τῶν ὅσων πάσχουσιν οἱ ἄλλοι· καὶ ὅτι ἐξ ἀνάγκης καθίσταται ἄλλος ὁ ἄνθρωπος.

230. Σφίξου 'ς τὴν Πογδόριανη γιὰ κομμάτι σφήκωμα. Ὁμοία μὲ τὴν

«Τὸν πούλησε γιὰ πράσινο χαβιάρι.»

— Ἡ παροιμία ἐπλάσθη πρὸ χρόνων, ὅτε ἡ Πογδόριανη ὑπῆρχε τόπος ἐμπορικὸς καὶ ἕδρα ὑποδιοικητοῦ.

231. Σχίζει τὴν τρίχα, καὶ πεταλώνει τὸ ψύλλο. Ἰδ Π. 111.

232. Σχοινὶ λουρί. — Ἐπὶ τῶν ταὐτολογούντων, καὶ ἐπὶ τῶν μεταχειριζομένων τὰ μηδαμηνὰ καὶ εὐτελῆ ὡς λόγου ἄξια ἔργα.

233. Σχοινὶ μὲ σχοινὶ καὶ βοῦρλο μὲ βοῦρλο. — (Ἑπτανησιακή). Ἐπὶ τῶν ὁμοίων. Ἴδε καὶ ἄνω 75 καὶ 76.

234. Σώπα σὺ, νὰ κρίνω 'γώ, σήκω σὺ, νὰ κάτζω 'γώ. — Ἐπὶ τῶν συζευχθέντων μετὰ γυναικῶν πλουσίων καὶ ἀλαζόνων, καθ' ὧν λέγεται ἡ ἀρχαία·

«Γαμεῖς ἐκ τῶν ὁμοίων.» Καὶ
«Γὴν κατὰ σαυτὸν ἕλα.»

Τ.

1. Τὰ βόδια δένουν ἀπ' τὰ κέρατα, τὸν ἄνθρωπον ἀπ' τὴ γλῶσσα. — Ὅτι συντείνει ἡ δέσμευσις τῶν ζώων πρὸς ἐξασφάλησιν, οὕτω καὶ ὁ λόγος τῶν τιμίων ἀνθρώπων ἂν καὶ πολλοὶ παραβαίνουσιν αὐτόν. Ὁμοία τῇ 243 καὶ Ε. 84.

«Ἄνθρωπος διὰ λόγου δέδεται».

2. Τ' ἀγαπᾷ ἡ καρδιὰ τ' ἀνθρώπου, τὸ καλλίτερο τοῦ κόσμου. — Ὅτι ἡ ἀνθρώπινος φιλαυτία νομίζει κάλλιον τὸ ὑπ' αὐτῆς ἀγαπώμενον. Ὅρα καὶ 888 Ο.

3. Τ' ἀγγεῖὰ 'γενῆκαν θυμιατὰ καὶ ἡ κοπριαῖς λιβάνι. Ἴδε τὰς ὁμοίας 20 καὶ 21 Ε. 102 Π. καὶ 86 Σ.

4. Τ' ἀγγίστρι κατάπιε μὲ τὸ γκέμι. — Ἐπὶ τῆς ἀπληστίας τῶν δωροληπτῶν. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Ἄγγιστρον μετὰ τῆς καρίδος καταπίνειν».

5. Τὰ γέλοια θὰ σοῦ 'βγοῦν ξυνά.—Ἐπὶ τῶν ἀπειλούντων καὶ βλαπτόντων ἄλλους ἀφόβως. Σχετ. τῇ Γ. 24 καὶ 87 καὶ Σ. 61.

6. Τὰ γέλοια μὲ τὰ κλάματα, μὲ τὴ χαρὰ ἡ προίκα (πίκρα.)
Μιὰν ὥρα 'γεννηθήκασι, κι ὁμάδι επαρθῆκαν,
Ταῦτα μαζὺ γυρίζουσι, καὶ τό 'να τ' ἄλλ' ἀλλάσσει,
Κι ὅποιος ἐγέλα τὸ ταχὺ, κλαίει πριχοῦ βραδυάσει. Σαφής. (Κρητική.) Ἀφ' οὗ τὰ πάντα τῆς τύχης εἰσὶν εὐμετάβολα, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν 189—191 ἑτέρων παροιμιῶν τοῦ στοιχ. Ο. καὶ ἐκ τοῦ ἑπομένου καταλλήλου στίχου.

Τί γρήγορα παρέρχεται ἡ εὐτυχὴς ἡμέρα,
Πρὶν φθάσ' ἡ μεσημβρία της προφθάνει ἡ ἑσπέρα. Ἴδε καὶ 116.

7. Τὰ γέλοια χάνουν τὴν τιμὴ, τὰ μέτωρα τὴ γνῶσι. — Ὅτι οἱ ὑπὲρ τὸ δέον καὶ παρακαίρως καγχάζοντες γίνονται καταγέλαστοι καθὼς καὶ οἱ ἀκαίρως ἀστειευόμενοι νομίζονται ἄφρονες. Ἴδε καὶ 251.

8. Τὰ γεράματα, 'ς τὴν πλάτη ἔχουν γράμματα. — Ὅτι τὸ γῆρας καταφαίνεται πολυτρόπως.

9. Τὰ γινόμενα δὲν ἀπογίνονται· (ἢ ὅτ' ἔγεινε, ἔγεινε.) — Δηλαδὴ ἀφ' οὗ γίνωσι δὲν δύνανται πλέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μηδέποτε γενόμενα.

«Ὃ γέγονε, γέγονε.» Καὶ
«Τὸ τετυγμένον οὐκ ἂν ἄτυκτον εἴη».

10. Τ' ἀγκάθι, 'ποῦ θ' ἀγγελώνῃ, φαίνεται.— Ὅτι ἡ διάγνωσις τῶν κακοτρόπων εὔκολος.

11. Τ' ἄγνεστα τ' αὔφαντα, 'ς τὸν πλόκο ἀπλωμένα. — Ἐπὶ τῶν ἀλόγως πραττομένων ἢ ἀκαίρως.

12. Τ' ἀγόρι ἀφ' ὅτου γεννηθῇ κ' ἡ κόρη, ἀφ' οὗ κατασταθῇ. Σαφής.

13. Τ' ἄγριο δέντρο, κι ὁ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος προκοπὴ δὲν κάνουν. Εὔληπτος.

14. Τ' ἀγῶγι 'ξυπνᾷ τὸν ἀγωγιάτη. Ἴδε Ο. 859.

15. Τὰ δαχτυλίδια ἂν ἔπεσαν, τὰ δάχτυλ' ὅμως ςέκουν (ἢ ἀπομεῖναν).—Ὅτι ἡ ἀπώλεια περιουσίας τινὸς τιμίου καὶ ἐναρέτου, δὲν

ἀπομακρυνομένων τῆς πατρίδος αὐτῶν κατησχυμένων. Ἴδε καὶ 240.

45. Τά 'καμε 'ς τὰ βρακιά του. — Πρὸς τοὺς ὑπὸ φόβον ὑποχωροῦντας.

46. Τὰ καπούλια δὲν εἶναι γιὰ καβαλίκεμα. — Ἐπὶ τῶν ἀδυνατούντων νὰ πράξωσι κατὰ τὸ σύνηθες.

47. Τὰ κάστανα θέλουν κρασί, καὶ τὰ καρύδια μέλι—Ὅτι εἰς ἑκάστην περίστασιν καὶ κατάλληλα μέσα ἀπαιτοῦνται.

48. Τὰ κέρδη μας τὰ φέρνομε, 'ς τὸ πέτο φορτωμένα. (Ἑπτανησιακή).—Πρὸς τοὺς ἄνευ κέρδους ἐπανακάμπτοντας ἐκ τῆς ἀποδημίας των.

49. Τὰ κοκκαλά του 'ς τὸ ἀλπασάνι. —Ἐπὶ τῶν λίαν πανούργων καὶ ὑποκριτῶν.

Ἡ παροιμία τοὺς τοιούτους εἰρωνικῶς θεωρεῖ τιμῆς ἐπαξίους, καὶ παραπέμπει τὰ ὀστᾶ αὐτῶν μετὰ θάνατον εἰς τὴν πόλιν Ἀλβασάνιον, ὅπου πληθὺς μαχαιροποιῶν εἰσὶν ἐργαζόμενοι τοὺς σουγιάδες, οἷς χρῶνται οἱ χωρικοὶ πανταχοῦ.

50. Τὰ κόφτει μὲ τὸ τζηκοῦρι. — Ἐπὶ τῶν διὰ μιᾶς καὶ ἐν ὀλίγοις ἐκφραζομένων τὴν γνώμην των.

«Τενέδιος πέλεκυς.» Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 617.

51. Τὰ κρέμασε (ἢ τὰ φόρτωσε) 'ς τὸν πετεινό.—Ἐπὶ τῶν ἐκ νωθρείας καὶ ἀπερισκεψίας ἐγκαταλιμπανόντων τὸ μετερχόμενον ἔργον.

52. Τ' ἀκριβὸ 'ναι καὶ 'φτηνό. Ἴδε τὰς 278 Π, 108 Κ. καὶ 152. Ο.

53. Τ' ἀκριβοῦ ἡ μάνα πουλιέται.— Ἐπὶ τῶν φιλαργύρων οἵτινες δι' απόκτησιν χρημάτων στεροῦνται καὶ τὸ τιμαλφέστερον πρᾶγμα.

54. Τὰ κρυφά σου φανερά μου καὶ τὰ λόγια σου 'ς τ' αὐτιά μου. — Ἐπὶ τῶν δι' ἀκρισίαν νὰ τηρήσωσι μυστικὸν μὴ δυναμένων.

55. Τὰ λαγήνια τσακίζονται καὶ τὰ πηγάδια δὲν στίβουν (ἢ στερεύουν).—Ἀνάγεται εἰς τὰ φθαρτὰ ἀντικείμενα.

56. Τὰ λερωμένα πανιὰ τὰ πλένουν 'ς τὸ σπῆτι. — Ὅτι ἀπρεπὲς καὶ ἀγενὲς ἐστὶν ἡ δημοσίευσις τῶν ἰδιαιτέρων οἰκειακῶν περιστάσεων.

57. Τὰ 'λίγα λόγια εἶναι ζάχαρι καὶ τὰ μηδὲ καθόλου μέλι. —Ὅτι τὰ ὀλίγα καὶ περισκεμμένα λόγια παρέχουσιν ἔννοιαν ἐμφαντικωτέραν, τὰ δὲ μετριώτατα ἐμφαντικωτάτην.

«λαλήσας πολλάκις μετενόησα, σιγήσας δ' οὐδέποτε.»

58. Τὰ λόγια γυρίζουν τὸν ἄνθρωπον, κι ἀέρας τὸ νερό.— Ἐπὶ τῶν εὐμεταπίστων καὶ ἰδίως τῶν γυναικῶν.

59. Τὰ λόγια εἶναι λόγια, καὶ τὰ μακαρούνια ἔχουν τὸ φαγεί. Ὅτι τὰ ἔργα φέρουν τ' ἀποτελέσματα καὶ οὐχὶ οἱ λόγοι.

60. Τὰ λόγια εἶναι 'σὰν τὰ κεράσια. Σαφής.

61. Τὰ λόγια σου καὶ τοῦ Πασχάλη (ἢ Πασάλη) τὰ χάπια. —Ἐπὶ ἐκείνων ὧν οἱ λόγοι δὲν ἔχουσιν βαρύτητα οὔτε ἀποτέλεσμα φέρουσιν.

62. Τὰ λόγια του 'ναι στέρεα 'σὰν τοῦ Μαρτιοῦ τὸ χιόνι.— Ἐπὶ τῶν ἀστάτων καὶ εὐμεταβλήτων.

63. Τὰ λόγια φέρνουν λόγια. Ὅρα Η. 36—40.

64. Τ' ἄλογο ἀπὸ κάτω ἀπ' τ' ἀγῶγι ψοφάει.— Εἰς τὰ χρέους ἕνεκεν γινόμενα, καὶ τοὺς διὰ μισθὸν τὰ πάντα ὑπομένοντας.

65. Τ' ἄλογο 'ποῦ σοῦ χαρίζουν, 'ς τὰ δόντια μὴ τὸ βλέπεις.

66. Τὸ χαρισμένο ἄλογο 'ς τὰ δόντια (ἢ 'σ τὸ κούτελο) δὲν τὸ βλέπουν. Ἴδε 312 Κ.

67. Τ' ἄλογο 'ς τὴ φύσι του καὶ 'ς τὸ καπετανίκι. — Ὅτι ἕκαστος ἐνεργεῖ πρῶτον κατὰ τὸ ἔμφυτον, καὶ ἔπειτα κατὰ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῷ ἔργον.

68. Τ' ἄλογο 'ς τὸ ταβλά του ψοφάει. Καταληπτή.

69. Τ' ἄλογο τὸ πληγωμένο 'σὰν ἰδῇ τὴ σέλα τρέμει. Ὁμοία τῇ

70. Τὸ γαδοῦρι τοῦ κουτριάδη 'σὰν ἰδῇ τὸ σαμάρι κάθεται. — Δὶ ἐκεῖνον ὅστις θεωρῶν ἀντικείμενον, ὅπερ ἄλλοτε τῷ ἐπροξένησεν ἀδίκως λύπας, φρίττει εἰς τὴν θέαν του.

71. Τὰ μακρυὰ ἐκόντεψαν, τὰ 'ψυλὰ ἐχιόνισαν, τ' ἔχεις ἔρμο γυνὴ καὶ δὲ δουλεύεις;== Ἐπὶ ἀδυναμίας γεροντικῆς.

72. Τὰ 'μασε, 'σὰν ὁ παππᾶς τὸν ἁγιασμό. — Ἐπὶ τῶν δραστηρίως ἐνεργούντων τὰς ὑποθέσεις των.

73. Τὰ 'μάτια ἀφ' οὗ τά 'χασα, τὰ φρύδια τί τὰ θέλω. Σχετ. τῇ 29 Δ.

74. Τὰ 'μάτια διασάκι (ἐμπόδιον) δὲν ἔχουν. — Ὅτι πρέπει νὰ προφυλάττεταί τις διότι τὸ θεωρεῖν δὲν ἀπαγορεύεται.

75. Τὰ 'μάτια σου πιστεύεις ἄντρα μου, ποῦ 'ναι ἐχθρὸς τῆς κεφαλῆς σου; — Ἐπὶ τῶν κακοτρόπων ζητούντων ν' ἀπατήσωσιν ἄλλους.

76. Τὰ μεγάλα δάση μένουσι βουβά. — Ὅτι οἱ σπουδαῖοι ἄνθρωποι ἐνεργοῦν ἄνευ θορύβου.

77. Τὰ μεταξωτὰ βρακιὰ 'πιδέξια σκέλια θέλουν. — Ὅτι

ὁ ἀπαιτῶν μεγάλα καὶ λαμπρὰ πρέπει νὰ ἦναι ἐπιτήδειος διὰ ταῦτα.

78. Τὰ μεταξωτὰ φορέματα, σβύνουν τὸ μαγερειό μας. Ἐπὶ τῶν ἀλαζόνων καὶ ὑπερηφάνων στερουμένων τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ μόνην ἐπίδειξιν. Ὅρα καὶ τὴν Σχετ. 232 Μ.

79. Τὰ μικρὰ δὲν ἤθελες, τὰ μεγάλα γύρευες, γύρνα τὸ χερόμυλο, (ἢ τράβα γεροδιάβολε). Καὶ ἄλλως.

80. Ἐπίσκοπε τοῦ Δαμαλᾶ
Δίχως νοῦ, δίχως μυαλά,
Τὰ λιανὰ (μικρὰ ὀψάρια) δὲν ἤθελες,
Τὰ χοντρὰ ἐγύρευες·
Γύρνα τὸ χειρόμυλο,
Κούνα τ' ἀραπόπουλο (ἢ τὸ διάβολο.)

— Εἰς τοὺς ὅσοι τὰ κατὰ δύναμιν παραιτοῦντες περιπίπτουσιν εἰς περισπασμοὺς καὶ ἀπάτας πολλάκις.

Λέγεται ὅτι ὁ τῶν Δαμαλῶν (Τροιζηνίας) ἐπίσκοπος μὲ ἁλιευτικὸν πλοιάριον πολὺ τῆς παραλίας μακρυνθεὶς πρὸς ἄγραν μειζόνων ἰχθύων, συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀλγερινῶν πειρατῶν, καὶ ἀχθεὶς εἰς Ἀλγερίαν διετάχθη διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρὸς νὰ στρέφῃ χειρόμυλον, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς νὰ κινῇ βρέφος καὶ νὰ βουκαλίζῃ (ἢ νανουρίζει) αὐτὸ ἵνα κοιμηθῇ.

81. Τὰ μικρά μας τὰ 'ντυμένα, τὰ τρανά μας τὰ 'γδυμένα. — Ἐπὶ τῶν ἐν τρυφῇ καὶ ἀσωτείᾳ αὐξανόντων νέων, οἵτινες ἀνδρωθέντες περιπίπτουν εἰς πενίαν.

82. Τὰ μικρὰ ποταμάκια, κάμνουν τοὺς μεγάλους ποταμούς. — Ὅτι γίνεταί τις μέγας διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ὑποδεεστέρων. Λέγει δέ που καὶ ὁ Ἡσίοδος Ἔργ. καὶ Ἡμέρ.

«Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο, καὶ θαμὰ τοῦθ' ἔρδοις τάχα κεν μέγα καί τὸ γένοιτο.» Ἴδε Κ. 418, Λ. 28, Ο. 71, Σ. 400 καὶ Φ. 8—10.

83. Τὰ μισὰ τῆς χιλιάδας πεντακόσια. Καὶ

84. Τρεῖς ἐφτὰ εἰκοσιένα, κράτα σὺ, δόσε κ' ἐμένα. — Εἰρωνικὴ φράσις ἐπὶ τῶν εἰς συλλογισμοὺς περιπιπτόντων διὰ μικρὰ πράγματα.

85. Τ' ἀμπέλι θέλ' ἀμπελουργὸ καὶ τὸ καράβι ναύτας. Καὶ

86. Τ' ἀμπέλι θέλ' ἀμπελουργό, τὸ σπῆτι νοικοκύρη. — Ἐπὶ τῶν εἰδικῶς κατασκευαζομένων δι' ἔργον ἀνδρῶν.

87. Ταμπουρὰ λαλεῖς, καὶ προκοπὴ θὰ 'δῇς. — Ἐπὶ τῶν ἀσπαζομένων ἀνωφελὲς ἐπιχείρημα.

88. Τὰ μυαλά σου καὶ μιὰ λίρα, 'ς ἕνα 'μπάλωμα δεμένα, (ἢ καὶ τοῦ μπογιατζῆ ὁ κόπανος). Καὶ

89. Τὰ μυαλά σου καὶ μιὰ λίρα, νὰ τὴν παίζῃς νὰ χορεύῃς, (ἢ νὰ τὴν παίζῃς κάθε μῆνα.) Καὶ

90. Τὰ μυαλά σου καὶ μιὰ λίρα, νὰ χορευ' ἡ καλομοῖρα. —Ἐμπαικτικῶς εἰς τοὺς ἀνοήτους καὶ ματαιολόγους.

91. Τὰ νερὰ κοιμοῦνται, κ' οἱ ἐχθροὶ ἀγρυπνοῦνε. — Ἐπὶ ὑποκρύφων καὶ ἐπικινδύνων ἐχθρῶν.

92. Τὰ νελάτα καὶ τὰ χρήματα φωνάζουν καὶ φαίνουνται (ἢ δὲν κρύβουνται). Σαφής. Ἴδε καὶ τὴν 156 Π.

93. Τὰ νειομάθη τις δὲν τὰ γεροντοφίνει (ἢ γεροντοξεχάνει.) — Ὅτι ἡ παιδικὴ ἀνατροφὴ διατηρεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μέχρι γήρατος. Σχετ. τῇ Κ. 460, Ο. 475, Π. 1, καὶ Σ. 111.

94. Τὰ ξέν' ἀπ' τὸ καθένα, καλολογαριασμένα. Σαφής. Ἴδε καὶ 9. Ξ.

95. Τὰ ξένα χέρια θεραπεύουν, μὰ δὲν ἀναπαύουν. Καὶ

96. Τὰ ξένα χέρια παύουν, ἀλλὰ καύουν. — Ὅτι ἡ γενομένη ὑπηρεσία ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φιλίας, δὲν εὐαρεστεῖ ἐντελῶς, πολλάκις μάλιστα ἀποβαίνει καὶ ἐπιζήμιος.

97. Τὰ ξηρὰ πηλά, 'ς τὸν τοῖχο δὲν κολλοῦναι — Ὅτι αἱ ἀνίσχυροι συκοφαντίαι καὶ διαβολαὶ δὲν καθάπτονται τῶν τιμίων. Ἴδε Κ. 3, Ο. 69 καὶ 137. Σ.

98. Τά 'παθα ἔπαθα, τὰ πάθω δὲν ἠξέρω. — Ἐπὶ τῶν παθόντων καὶ ἀγνοούντων τὸ μέλλον των.

99. Τὰ παθήματα μαθήματα. Καὶ ἄλλως.

100. Πρέπει κανεὶς νὰ πάθῃ χίλιαις ζημιαῖς γιὰ νὰ μάθῃ χίλιαις γνώσεις. Καὶ

101. Τὰ παθήματα τῶν πρώτων γεφύρι τῶν δευτέρων. Καταληπτή. Ἴδε Ε. 219, καὶ Ο. 328 καὶ Υ. 4.

102. Τὰ παιδιὰ τρώγουν τὰ μῦλα, καὶ οἱ γέροντες μουδιάζουν — Ὅτι πολλάκις διὰ τὰς ἀταξίας τῶν τέκνων ὑποφέρουσιν οἱ γονεῖς, ἐπίσης καὶ τὰ τέκνα ἀπὸ ἀκρισίας τῶν γονέων. Ὁ προφήτης Ἱερεμίας λέγει (ΛΑ'. 29) ὅτι·

«Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακας, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων αἱμοδίασαν.» Καὶ «Ἁμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα.» Ἴδε καὶ 124 Ο. καὶ 36 Π.

103. Τὰ παληὰ τῆς συχωρεμένης. — Ἐπὶ τῶν εἰς νέας περιπλοκὰς περιπιπτόντων.

«Τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς.»

104. Τὰ παληὰ 'κονίσματα τὰ κρεμοῦνε 'ς τὸ γυναικεῖό.— Διάκρισις ἀναγομένη εἰς τοὺς παρακμάζοντας καὶ γεγηρακότας.

105. Τὰ πεθύμαες τά 'βρες. — Διὰ τὸν ἀπολαμβάνοντα

τὸ ποθούμενον ἐξ ἀπροόπτων συμβεβηκότων. (Ὁ Θεοκρ. εἰδ. ΣΤ. 17. λέγει·)

«Ἔχεις πάλαι ὧν ἐπεθύμεις.» Ἴδε καὶ Η. 70.

106. Τὰ πικρὰ λόγια φουσκώνουν, καὶ κοντὰ σὲ φαρμακώνουν. Καὶ

107. Τὰ πικρὰ λογάκια, βγάζουν τὰ ματάκια. — Ὅτι οἱ μετὰ χολῆς ἐκφραζόμενοι λόγοι, ἐγγίζουν τὴν καρδίαν, καὶ φέρουσιν φθοροποιὰ ἀποτέλεσματα.

108. Τὰ πίακαλα (χειροκροτήματα) ᾽ς τὸ γάμο εἶναι δανεικά. Καὶ

109. Δανεικά 'ν τὰ κούρταλα ᾽ς τὸ γάμο. (Πελοποννησιακή.) — Ὅτι πολλάκις ἐπαινεῖ τις τὸν ἄλλον, διότι περιμένει καὶ αὐτὸς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν παρ᾽ ἐκείνου. Ἴδε καὶ 263.

110. Τὰ πλούτη ἂν πᾶν ὡς τὰ παιδιὰ, δὲν φτάνουν ὡς τὰ ᾽γγόνια. — Ὅτι σπανίως τὰ κληρονομικὰ πλούτη διατηροῦνται καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους.

«Παῦρος δ᾽ ἐπὶ χρόνον, καὶ ὁ χρόνιος ὄλβας ὀπηδεῖ»

111. Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι φτώχια. Γνωστή.

112. Τὰ πολλὰ περίσσια, χαλοῦν καὶ τὰ ἴσια. — Ὅτι ὁπόταν προστεθῶσιν εἰς τὰ ἀναγκαῖα καὶ περιττὰ, τότε διαφθείρεται ἡ οὐσία τῶν ἀναγκαίων.

113. Τὰ πολλὰ πνίγουν τὸν ἄντρα, καὶ τὰ ᾽λίγα τὴ γυναῖκα. — Ἐπὶ τῶν ὑποδούλων καθισταμένων, πλούτου ἕνεκεν.

114. Τὰ πολλὰ τὰ χέρια εὐλογημένα, τὰ πολλὰ τὰ στόματα καταραμένα. Σαφής.

115. Τὰ πολλὰ τιμοῦν τὸν ἄντρα καὶ τὰ ᾽λίγα τὴ γυναῖκα. — Ὅτι *ἡ σωφροσύνη, ἡ σεμνότης καὶ ἡ οἰκονομία τιμῶσι τὰς γυναῖκας· ἀλλὰ δυστυχῶς ὀλίγαι εἰσὶ τοιαῦται*. Ἐξαιρέτως καὶ καταλλήλως ἀναφέρει ὁ Μένανδρος διὰ τὰς νεάνιδας αἵτινες μὲ τὴν σιωπὴν ἐπισύρουν ἔπαινον.

«Θυγάτηρ ἐπίγαμος, κἂν ὅλως μηδὲν λαλῇ, διὰ τὸ σιωπᾶν πλεῖστα περὶ αὐτῆς λέγει.»

116. Τὰ πράματα μὲ τὸν καιρὸν ἔρχονται. — Σαφής· διότι τάχιστα ὁ καιρὸς μεταφέρει τὰ πράγματα. Ἴδε 6 ἄνω καὶ Θ. 189—191.

117. Τ᾽ ἀργαστῆρι θέλει κουτζὸ νοικοκύρι. Ἴδε τὴν 29 Ο.

118. Τ᾽ ἀρεσκούμενο τ᾽ ἀνθρώπου, τὸ καλλίτερο τοῦ κόσμου. — Εὔληπτος.

119. Τ᾽ ἀρνίσιο κρέας καὶ τὸ χταπόδι, πλάνουν τὸ μάγειρα κλέφτη. Εὔληπτος.

120. Τὰ σκεπασμένα κάρβουνα βαστοῦν ζεστὴ τὴ στάχτη. — Ὅτι παντὸς ἀνθρώπου καὶ λανθάνοντος, δὲν κρύπτεται ἡ ἰδιότης του.

121. Τὰ σκορπίζει 'ς τὸ δρόμο, μὲ κλειστὰ χέρια. — Ἐμπαικτικῶς εἰς φυλαργύρους. Ἴδε καὶ 462.

122. Τὰ σοῦ λέγει ὁ παπᾶς κάμνε, καὶ τὰ κάμνει μὴ γυρεύεις. — Ὅτι ὅσα ἐντέλλονται ὑπέρτεροι τοῖς κατωτέροις καλὰ, νὰ ἦναι παραδεκτὰ, χωρὶς νὰ ἐξετάζεται ὁ τρόπος τῶν ἐντολέων. Κατὰ δὲ τὸ Εὐαγγέλιον·

«Πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ »δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖται· λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν.»

123. Τ' ἄσπρα γιὰ τοῖς κακαῖς 'μέραις τ' ἀνθρώπου. Καὶ

124. Τὸ βιό μου 'ς τὴ βιά μου. — Ὅτι εἰς κινδυνώδεις περιστάσεις καὶ χάριν φιλοτιμίας δὲν πρέπει νὰ φειδώμεθα τῶν χρημάτων. Ἴδε καὶ 438 Α. καὶ 67 Φ.

125. Τ' ἄσπρα θέλ' ὁ ἄνθρωπος, γιὰ τὴ μαύρη 'μέραι — Εἶναι καλὸν νὰ προβλέπῃ τις τὴν προφύλαξίν τινων ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς του διὰ πᾶν ἀπρόβλεπτον δι' ἑαυτὸν δυστύχημα.

126. Τ' ἄσπρα κάνουν τὸν ἀκριβὸ φτηνὸ, τὸ γέρο παληκάρι.
Κάνουν καὶ τὸν ἀνήξερο νὰ ξέρῃ πᾶσα χάρι. Σαφής.

127. Τ' ἄσπρα κατεβάζουν τ' ἄστρα. Καὶ

128. Τὰ βόλια κάνουν τῆς δουλειαῖς. Καὶ ἄλλως.

129. Τ' ἄσπρα κάνουσι στρογγυλαῖς δουλειαῖς. Καὶ Γαλλιστὶ

Argeant fait la guerre, argeant fait tout.

— Ὅτι τὸ χρυσίον καὶ ἡ ἐξουσία τὸ πᾶν ἐνεργεῖ. Ἴδε καὶ 121—123 Δ.

130. Τὰ 'στερνὰ τιμοῦν τὰ πρῶτα. — Ἐπὶ τῶν ὅσοι ἐμπίπτουσι εἰς πράξεις ἀνοικείους, καὶ μεταβαλλόμενοι κατόπιν ἐπισκιάζουσιν αὐτὰς, διὰ τῆς τελευταίας καλῆς διαγωγῆς καὶ τρόπου των.

131. Τὰ στουπιὰ κι ἀλοξανίδες, (ἀποξύματα τῶν στουπίων) ἔχουν ῥιζικὸν καὶ μοίραις· Τ' ἀλεξανδριανὰ σκουλίδια. (τὰ καλὰ λινάρια) μήτε τύχη μήτε μοίραις. Καὶ

132. Τὰ στουπιὰ καὶ τὰ κροκίδια, 'βρίσκουν ῥιζικὸ καὶ μοῖρα, Τὰ σκουλιὰ τὰ χτενισμένα, 'ς τὴν κασέλα μουχλιασμένα. — Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀτυχίας καὶ περιστάσεων ἀγάμων μενουσῶν κορῶν· καὶ ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν προαγομένων ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὡς συμβαίνει συνήθως. Ἴδε καὶ 206.

«Τύχη οἷς μὲν δίδωσιν, οἷς δ' ἀφαιρεῖται.»

133. Τὰ στραβά μας τὰ ψωμιὰ ἡ νύφη μας τὰ πλάθει. — Ἐπὶ τῶν ἀποδιδόντων τὰ ἑαυτῶν ἐλαττώματα εἰς ἄλλους ἀδυνάτους. Ἴδε 224—226 Ο.

134. Τὰ στραβά μας παραθύρια, τὰ χρυσᾶ φλουριὰ τὰ σιάζουν. Καὶ

135. Τοῦ μπαμπᾶ μου ἡ σακκούλα φράζει τὴ 'δική μου τὴ χαμπούρα. Καὶ

136. Τοῦ μπαμπᾶ μας ἡ σακκούλα βάνει καθενὸς μιὰ βούλα. — Ὅτι τὰ χρήματα καλύπτουν πολλὰ ἐλαττώματα.

(Β'. 136). Τὰ σῦκα εἶναι μαλακὰ, μόνον χαλνοῦν τὰ 'δόντια. — Ὅτι αἱ ἡδοναὶ τῶν ὀρέξεων εὐάρεστοι μὲν ἐν ἀρχῇ, δυσάρεστοι ὅμως ἐπὶ τέλους. Ἴδε Α. 104, Ο. 821 καὶ Σ. 31.

137. Τὰ σῦκα μῦλα καὶ τὰ μῦλα σῦκα. — Ἐπὶ τῶν ταὐτολογούντων, καὶ τῶν δικηγόρων ἐκείνων, οἵτινες ἀγορεύοντες ἐπαναλαμβάνουσιν τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ἵνα παραστήσωσι τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτῶν ὡς ἀληθεῖς, ἐν ᾧ καὶ ἀνυπόστατοι οὗτοί εἰσι πολλάκις, καὶ ἡ τοιαύτη ἐπανάληψις χάνει τὴν χάριν τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ λόγου.

138. Τὰ σύννεφα δὲ διώχνουν τὸν ἀέρα.— Ὅτ οἱ ἀδύνατοι οὐδέποτε καταβάλλουσι τοὺς ἰσχυρούς.

139. Τὰ σύρν' ἡ τρίχα γυναικὸς, ἁμάξι δὲν τὰ σύρνει. — Ὅτι ἡ γυναικεία ἐπέμβασις κατορθώνει πολλάκις καὶ αὐτὰ τὰ ὅλως ἀκατόρθωτα φαινόμενα· διότι τὸ ὡραῖον, ὑπερήφανον καὶ ἐπίμονον αὐτὸ φῦλον, διὰ τῆς μεγάλης ἐπιῤῥοῆς ἣν ἐξασκεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς πολλάκις διαπράττεται καὶ αὐτὰ τὰ δυσκατόρθωτα, εἰ καὶ πολλὰ κατ' αὐτοῦ ἐγράφησαν παρὰ διαφόρων.

140. Τ' ἄτια (ἵπποι) ὅταν κλωτσιοῦνται, οἱ γαδάροι χτυπιοῦνται.—Ὅτι οἱ ἀδύνατοι ἀπέναντι τῶν ἰσχυρῶν ἡττῶνται καὶ ζημιοῦνται. Παρεμφερὴς τῇ

«Ὀλολυζέτω πίτυς ὅτι πέπτωκε κέρδος».

141. Τὰ τυφλὰ τα 'γίδια 'ς τὸ φεγγάρι βόσκουν. Ἴδε 22 καὶ 23 Θ.

142. Τ' αὐγὰ δὲν τ' ἁλατίζουνε, ἀλλὰ τὰ τηγανίζουνε. — Ἐπὶ τῶν συναρμοζόντων ἀσυνάρμοστα πράγματα, καὶ οὕτω ποιοῦσι τραγελάφους.

2'.) 142. Τ' Αὐγούστου τὰ βοριάσματα, τὸ Μάϊ ἀναθυμοῦνται. Ἴδε τὰς 818 καὶ 819. Ο

143. Τ' αὐτιὰ εἶναι πιὸ πιστὰ κι ἀπὸ τὰ 'μάτια. — Ἐπὶ τῶν ἀλόγως τὰ κρείττω τοῖς χείροσι παραβαλλόντων.

144. Τά 'φαγες 'κέρδισες.— Ἡ παροιμία αὕτη ἁρμόζει ἐπὶ τῶν καταχρωμένων πρὸς ὥραν, ἀλλ' ἀπελθόντος τοῦ χρόνου ἀποδιδόντων τὰ ἀφαιρεθέντα πολλάκις μετὰ τόκου.

145. Τὰ φέρν' ἡ ὥρα, ὁ χρόνος δὲν τὰ φέρνει.— Ὅτι πολλάκις φέρει ἡ ὥρα περιστατικά τινὰ ἀνέλπιστα τὰ ὁποῖα πραγματικῶς δὲν φέρει ὁ χρόνος ὅλος, διότι μικρά τις περίστασις μεταβάλει τὰ πάντα ἐν ἀκαρεῖ. — Ἡ παροιμία λέγεται πρὸς τοὺς ἀπίστους μὴ ἐλπίζοντας ἐπὶ τῶν μελλόντων· ὅστις λοιπὸν ἠξεύρει νὰ μεταχειρισθῇ τὴν περίστασιν, ἢ μᾶλλον ἐσπούδασε τὸ παίγνιον τοῦ κόσμου, δύναται ν' ἀποφύγῃ μεγάλας δυστυχίας, ἐν ᾧ ἄλλως κινδυνεύει νὰ πέσῃ εἰς συμφορὰς ἀνιάτους. Καὶ τοῦτο κατὰ Κοραῆν, ἐννοεῖ ὁ Δημοσθένης (περὶ παρα πρεσβείας) ὅτε ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους

«Συμβαίνει πολλῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων καιρὸν ἐν βραχεῖ χρόνῳ γίγνεσθαι· ὃν, ἐάν τις ἑκὼν καθυφθῇ τοῖς ἐναντίοις καὶ προδῷ, οὐδ' ἂν ὁτιοῦν ποιῇ πάλιν, οἷός τ' ἔσται σῶσαι.» Καὶ συντομώτερον ἀλλοῦ.

«Τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ οἱ μικροὶ καιροὶ μεγάλων πραγμάτων αἴτιοι γίγνονται.» Ἴδε 299 Η. 744 Ο. καὶ Φ. 70.

146. Τά 'χα 'γὼ, ἔλεγα τῆς θειάς μου, εἶχα τὸ παιδὶ, κ' εἶχα τὴ χαρὰ, κ' ἤψηνα τ' αὐγὸ, κ' ἔτρωγά το 'γώ. — Ἐπὶ μωροσόφων. Ἴδε καὶ 273 καὶ 274.

147. Τά 'χαν τὰ μαλλιὰ 'ποῦ τά 'χαν, κ' ἡ κασσίδες τὰ 'ποτάξαν. (Χιακή).— Ἐπὶ τῶν ἄνευ κόπων καὶ ἱδρώτων ἀποκτώντων, μὴ ὄντων τοιαύτης τύχης. Ἴδε καὶ τὴν ἄνω 3.

148. Τὰ χαρίζεις χάνεις τα, τὰ χρωστᾷς πληρώνεις τα. Καὶ

149. Τὰ κερνᾷς κερνᾷς τα, καὶ τὰ χρωστᾷς πληρώνεις τα. —Ὅτι οἱ παρὰ φίλων φιλοφρονούμενοι, φαίνονται ἀγνώμονες εἰς τὰς ἀνάγκας ἐκείνων.

150. Τά 'χει ἡ γάτα 's τ' ὄνειρό της, μετὰ δαῦτα νιαουρίζει. (Ἑπτανησιακή). — Οἱ ἔχοντες ἐνδομύχους ἕξεις, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολιτευόμενοι.

151. Τά 'χει ἡ Μαριὰ 's τὸ νοῦ της, ἔχει (ἢ τά 'βλεπε καὶ 's τ' ὄνειρό της. — Ἐπὶ ἀργῶν καὶ ὀνειροπολούντων. Ὅρα Η. 55 καὶ Ο. 578. καὶ 692—695.

152. Τά 'χει ἡ μοῖρά μου γραμμένα, δὲν παρέρχεται κανένα. Καὶ

153. Τά 'χει ἡ μοῖρα 'ς τὸ χαρτὶ, πελέκι δὲν τὰ κόβει.— Ὅτι τὴν εἱμαρμένην διαφυγεῖν ἀδύνατον. ὡς ὁ Ἡρόδοτ. λέγει «τὴν εἱμαρμένην ἀδύνατον καὶ θεῷ ἀποφυγέειν.»

154. Τά 'χεις νὰ λάβῃς γύρευε, καὶ τὰ χρωστεῖς πληρώνεις. Ἴδε τὴν 263.

155. Τὰ χέρια 'ντροπιάζουν τὸ πρόσωπο. Σαφής.

156. Τὰ χρυσᾶ φλουριὰ κάνου λιθάρι τὴν καρδιά. — Διότι ἀληθῶς ὁ χρυσὸς μεταβάλλει πολλάκις τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν εἰς λίθον πραγματικόν.

157. Τὰ χυμένα, μαζωμένα δὲ γίνονται. Σαφής.

158. Τὰ ψαλτικά, κι ὁ νεκρὸς ς' τ' ἀνάθεμα. Καὶ ἑτέρα.

159. Τὰ θαφτικὰ 'ς τὸν παππᾶ, κι ὁ νεκρὸς 'ς τ' ἀνάθεμα. —Εἰς τοὺς ἀφορῶντας τὸ ἑαυτῶν συμφέρον, χωρὶς νὰ φροντίσουν τὰ περὶ τῆς ἐργασίας, ἥτις περιποιεῖ αὐτοῖς τὸ συμφέρον τοῦτο.

160. Τὰ ψωμιὰ τοῦ γάμου μᾶς ἔλειψαν, κ' οἱ γειτόνοι μᾶς ἔπληξαν (ἐλυπήθησαν). Κυπριακή.— Ἐπὶ τῶν εὐνοούντων τοὺς ἄλλους διὰ τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον.

161. Τὰ ὡς δὲν θέλεις γίνονται, θέλε τα κι ὡς γίνονται.— Παροιμία περιέχουσα τὴν φρόνιμον συμβουλὴν τοῦ Ἐπικτήτου.

«Μὴ ζήτει τὰ γενόμενα γενέσθαι, ὡς θέλεις· ἀλλὰ θέλε τὰ γινόμενα ὡς γίνονται καὶ εὐροήσεις», (μέ τινα ἐξαίρεσιν πάντοτε· διότι ἄλλως ξεψυχεῖς βεβαίως).

162. Τέτοια λόγια μοῦ λὲς, τέτοια καρδιὰ μοῦ κάνεις. — Πρὸς τοὺς ἀπελπίζοντας ἢ ἐμψυχοῦντας τοὺς πάσχοντας διὰ τῆς ὁμιλίας των.

163. Τέτοια ὥρα, τέτοια λόγια. — Ὅτι κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ὁ τρόπος τοῦ λέγειν.

164. Τέτοιος φίλος, τέτοια πῆτα.— Εἰς τοὺς ὅσοι δὲν εἶναι ἄξιοι καλλιτέρας ἀνταμοιβῆς, ἢ εἰς τοὺς κατ' ἀξίαν ἀνταμειβομένους. Ἴδε καὶ τὴν 85 Η.

«Οἷος ἄτρακτος, τοιαύτη Ἠλακάτη»·

165. Τετράδη καὶ Παρασκευὴ τὰ νύχιά σου μὴ κόψῃς,
Καὶ Κυριακὴ νὰ μὴ λουστῇς ἂν θέλῃς νὰ προκόψῃς.
—Ὅτι οἱ ἐνεργοῦντες ἁρμοδίως καὶ καταλλήλως προάγονται εἰς τὴν πολιτείαν.

166. Τέτραδος 'μπῆκε, 'βδόμαδος 'βγῆκε. Σαφής.

167. Τέχνη θέλει τὸ πριόνι, κι ὅπου τὸ βαστᾷ νὰ 'δρώνῃ. —Ὅτι πᾶν ἐργαλεῖον ἢ ἔργον δεῖται ἐπιτηδειότητος καὶ ἰσχύος μέχρις οὗ ἐξαντληθῶσιν αἱ δυνάμεις. Σχετ. τῇ 339 Ε.

168. Τζίτζικας ἐλάλησε, μαύρη ῥόγα 'σκάρισε,
Τ' ἄκουσε κι ὁ γέροντας κ' ἔσκασε χορεύοντας. Καὶ
169. Τζίτζικας ἐλάλησε, μαύρη ῥόγα 'γιάλισε. Καταληπτή.
170. Τὴ γάτα ν' ἀγγίξῃς, καὶ πάλαι θὰ σὲ τσουγκρανίσῃ. Σαφής.
171. Τὴν ἀλεποῦ ἐπρόσταξαν, κ' ἐκείνη τὴν ουρά της. Καὶ
172. Τὸ εἴπαμε τοῦ σκύλου μας, κι ὁ σκύλος τῆς οὐρᾶς του.— Εἰς πονηροὺς ὑπηρέτας οἵτινες δὲν ἐκπληροῦν τὰς τῶν κυρίων των προσταγὰς αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ διατάττουν ἄλλους συνυπηρέτας πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῶν.
173. Τὴν ἀλήθεια πάντα κράτει, καὶ τὸ ψέμ' ἂς ἔχ ἁλάτι. Εὔληπτος.

«Καλὸν γάρ ποτε καὶ τὸ ψεῦδος» (φησὶν 'Ηλιόδωρος).

Ὅταν ὠφελῇ τοὺς λέγοντας μηδὲ καταβλάπτῃ τοὺς ἀκούοντας.

174. Τὴν ἀποβραδυνὴ δουλειὰ μὴ φυλᾷς, μόν' τὴν ἀποβραδυνὴ μπουκιά. — Ὅτι πρέπει ν' ἀναβάλλῃ τις τὴν ἀνωφελῆ χρῆσιν τοῦ ἐσόδου, καὶ ὄχι τὴν πρᾶξιν ἥτις παράγει τὸ εἴσοδον. Ὁμοία μὲ τὴν

Τὸ σημερινὸν ἔργον μὴν ἀφίνῃς αὔριο· καὶ κατὰ Θουκυδ.

«Ὅτι μέλλετε πράττειν, εὐθὺς καὶ μὴ εἰς ἀναβολὰς πράττετε.»

175. Τὴ 'γίδα τὴ δέρνει τὸ χαλάζι, κι αὐτὴ τὴν οὐρά της τὸν ἀνήφορο.—Εἰς ὑπερηφάνους πολλὰ πάσχοντας καὶ μὴ ταπεινουμένους.
176. Τὴν γύφτισα τὴν ἔκαμαν βασίλισσα κι αὐτὴ τὸν τάλε ντάλ' ἔλεγε.—Εἰς τὸ ἀμετάβλητον ἀχρείας καὶ κακῆς διαθέσεως. Ἴδε 33 Α. καὶ 1008 Ο.
177. Τὴν δουλειά σου, Μαργαρίτα, κ' ἡ δουλειά μας πάει ντρίτα (κατ' εὐχήν).—Ἐμπαικτικῶς ἐπὶ ἀδρανῶν.
178. Τὴν ἡμέρα σκιάζεται τὰ χηνάρια, καὶ τὸ βράδυ τὰ σακκιάζει.—Πρὸς τοὺς προσποιουμένους τὸν ἐνάρετον ἐν τῷ φανερῷ καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ κακουργοῦντας.
179. Τὴν μύξα του κάνει δοξάρι.—Εἰς ἐπίδειξιν.
180. Τὴν μυῖγα κάνει βόδι.— Ἐπὶ τῶν τὰ μικρὰ μεγάλα ποιούντων λόγῳ.

«Ἐλέφαντας ἐκ μυίας ποιεῖ.»

181. Τὴν νύχτα λαμπρὸς, τὴν ἡμέρα σκοτεινός. — Εἰς τοὺς ὅσοι μεταξὺ τῶν ἀγροίκων λογίζονται πεπαιδευμένοι, μεταξὺ δὲ τῶν πεπαιδευμένων εἶναι ἀπαίδευτοι.

182. Τὴν πέρδικα ἀπ' τὴ λαλιά της, 'βρίσκουν τὴ φωλιά της. Σαφής.

183. Τὴν πέτρα στίβει, καὶ τὴν τρίχα σχίζει.—Ἐπὶ ἰσχυρῶν.

184. Τὴν πικρὴ μελιτζάνα τὸ πάγος τὴν χαλᾷ. — Ὅτι τῶν κακῶν ἡ τιμωρία σωφρονίζει. Ἀντίθετος τῇ 136 Π.

185. Τὴν ποδιὰ νὰ κρατῶ ἢ τὴ μάνα νὰ φωνάζω. — Λέγεται πρὸς τοὺς προσποιουμένους νὰ μὴν ἀποδεχθῶσι τὰ προσφερόμενα αὐτοῖς καίτοι ἐπιθυμοῦντες αὐτά.

Ἡ παραγωγὴ τῆς παροιμίας ταύτης παρελείφθη διὰ τὸ εὔσημον. Ἴδε τὴν παρακατ. 592 καὶ 230 Η. καὶ 225 Σ.

186. Τὴν πρώτη γνῶσι τοῦ Ῥωμιοῦ νὰ τὴν ἔχῃ τὸ σκυλί μου, καὶ τὴν ὑστερνὴ ἂς τὴν ἔχῃ τὸ παιδί μου.

«Αἱ ὑστερναὶ βουλαὶ κρείττονες τῶν πρώτων.» Ὅρα καὶ 4 καὶ 5 Υ.

187. Τὴν τυρινὴ καὶ τῶ Βαγιῶ, 'μπαίν' ὁ διάβολος 'ς τὸ 'γιαλό. Ναυτική.—Ἕνεκα τῶν συμβαινόντων τότε τρικυμιῶν.

188. Τὴν φωτιὰ σβύνει μὲ λάδι. — Εἰς κακοβούλους καὶ ἀχρείους.

189. Τῆς ἁγιᾶς Μαρίνας σῦκο, τ' ἅϊ 'Λιοῦ σταφύλι, καὶ τὸν Αὔγουστο μαντίλι.—Ἀνάγεται εἰς τὰς χρονικὰς μεταβολάς.

190. Τῆς ἀλεποῦς τὰ 'μάτια καὶ τὸ διάβολο 'παντρεύουν. —Ὅτι τὸ πονηρὸν βλέμμα πλειστάκις καθάπτεται βαθύτερον τοῦ ἐπικινδυνεστέρου ὅπλου.

191. Τῆς ἀλεποῦς τὸν ὅρκον κάμνει.—Ἐπὶ ὑποκριτῶν ψευδομένων.

192. Τῆς γάτας ἡ κοσὴ ὡς τὸν ἀχεριῶνα.—Ἐπὶ τῶν ἀείποτε μικρὰ ἐκτελούντων.

193. Τῆς γρηᾶς τὸ μισοχείμωνο ἀγκούρια τῆς 'μυρίςηκαν.— Ἐπὶ τῶν ἀλλοκότων ὀρέξεων. Ἴδε τὰς ὁμοίας 50 καὶ 51 Η.

194. Τῆς γρηᾶς τὸν ἔπαινο ἀνήφορος τὸν δείχνει.—Ἡ πεῖρα διδάσκαλος ἢ ἡ ἀπόδειξις.

195. Τῆς ἐληᾶς τὰ μέσα καὶ τοῦ καρυδιοῦ τ' ἀπέξω.—Εἰς τοὺς τὰ πάντα ἄχρηστα χαριζομένους.

196. Τῆς κακῆς γυναικὸς τὸ πεῖσμα 'μοιάζει τὴν ὀργιὰ τοῦ σκύλου.— Ὅτι τὰ ἐκ φύσεως οὐκ ἀφίστανται, δηλαδ. ὅσον ἀδύνατον νὰ φέρῃ τις εὐθεῖαν τὴν φύσει καμπύλην οὐρὰν τοῦ κυνός, ἐπὶ τοσοῦτον ἀκατόρθωτον καὶ ἡ μετατροπὴ πείσματος γυναικὸς κακῆς καὶ δυστρόπου. Ἡ ἀρχὴ τῆς παροιμίας ταύτης εἶναι ἡ ἑξῆς.

Θελήσαντος ἀνοήτου τινὸς ν' ἀπευθύνῃ τὴν οὐρὰν κυνός τινος, ἔδε-

σειν αὐτὴν ἐντὸς καλάμου κοίλου ἐπὶ χρόνον μακρὸν ἵνα τὴν καταστήσῃ εὐθεῖαν, ἀφ' οὗ δὲ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀνέμενε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν κόπων του ἔλυσεν αὐτὴν καὶ ἀποσπάσας την ἐκ τῆς καλάμης εἶδεν αὐτὴν ἐπανερχομένην εἰς τὴν φυσικήν της λοξοειδῆ κατάστασιν.

197. Τῆς κακῆς *κυρᾶς καὶ τὰ μαλλιὰ τῆς φταίγουν. — Ὅτι ὁ δύστροπος ἄνθρωπος καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀκόμη δύναται νὰ εὕρῃ αἰτίαν ἀγανακτήσεως.

198. Τῆς καλομοίρας (ἡ καλομάνας) τὸ παιδὶ, τὸ πρῶτο νά 'ν' χορίτσι. Καὶ

199. 'Σ τοῦ καλόμοιρου τὴν πόρτα θηλυκὸ γεννιέται πρῶτα. —Εἰς τὸ ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν μητέρων ἐπιθυμοῦν τὸ πρῶτον τέκνον αὐτῶν νὰ ἦναι κοράσιον διὰ ν' ἀπολαμβάνουν περισσοτέρας περιποιήσεις.

«Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα.»

200. Τῆς καλωσύνης τὸ κέρδος δὲ βαστᾷ 'σὰν τῆς κακίας. —Ὅτι οἱ κακοὶ πλειστάκις ὑπερτεροῦσι κατὰ πολλά.

201. Τῆς καρδιᾶς τὸ κλειδὶ, ὁ λόγος τὸ κρατεῖ. Εὔληπτος.

202. Τὴς κόταις σας προσέξετε, ὁ πετεινός μου 'λύθηκε.— Ἐπὶ τῶν ἀναγγελλόντων τοῖς ἄλλοις τὰ συμβησόμενα αὐτοῖς δυστυχήματα ἐὰν δὲν προσέξωσιν.

203. Τῆς πορδῆς ἡ μυρουδιὰ δὲν κάνει κακὸ 'ς τὴ μύτη. —Πολλάκις τὰ δυσώδη καὶ κακόσημα ἔχουσιν ἐνέργειαν ὑγιεινήν.

204. Τῆς προκομμένης πλύστρας 'πουκάμισο δὲ λείπει. — Ὅτι οἱ φίλεργοι ἄνθρωποι οὐδέποτε στεροῦνται ἐργασίας καὶ πόρου ζωῆς.

205. Τῆς ὤμορφης τὸ μάγουλο, ὅταν γελᾷ λακκώνει.— Εἰς τὸ ὅτι τὸ εὐειδὲς ἐμφανίζεται δι ἄλλων σημείων.

206. Τῆς ὤμορφης τὸ ῥιζικὸ ἡ ἄσχημη κρατεῖ το.— Ὅτι πολλάκις ἐκνικᾷ ἄλλος τις ἐπουσιώδης πλεονεκτήματα οὐσιώδη. Ἴδε καὶ τὰς 131 καὶ 132 ὁμοίας.

207. Τί ἀνακατώνεσαι 'ς τοῦ Δεσπότη τὰ 'ποδήματα;— Ἐπὶ τῶν πολυπραγμόνων καὶ ἀναμιγνυομένων εἰς τὰ ἀλλότρια.

208. Τίγαρις κ' ἐγίνηκε γιὰ τσ' ὤμορφαις, ἡ ἀγάπη,
Γιὰ ἄσχημη γιὰ ὤμορφη, κι ὅπου ῥιχτεῖ τὸ 'μάτι.—
Ὅτι οὐχὶ πάντοτε τὸ κάλλος ἑλκύει τὸν ἔρωτα, ἀλλ' ἡ ἐκ καρδίας συμπάθεια και τὰ προτερήματα.

209. Τί ἔδωκεν ὁ Θεὸς καὶ τί νὰ πάρ' ὁ χάρος.— Ὅτι οἱ μηδὲν ἔχοντες οὐδὲν νὰ ἀπολέσουν ἔχουσιν.

210. Τί εἶχα, τ' ἔχασα. Ἴδε τὰς 222—225.

211 Τί ἔχεις, γέρο, 'ποῦ χορεύεις, δὲ μ' ἀφίνουν οἱ διαβόλοι. Καὶ

212. Τί 'χες, γέρο, κ' ἴδρωνες; μὲ μουρλὸν ἐπάλευα.— Ἐπὶ τῶν παρ' ὥραν πραττόντων τι ἀνάρμοστον εἴτε ἐκ προαιρέσεως, εἴτε καὶ προφασιζόμενοι ἐξωτερικὴν ἐπιῤῥοήν.

213. Τί ἔχεις Γιάννη; 'τ' ἔχω πάντα.— Ἐπὶ τῶν εἰς τὰ αὐτὰ ἐλαττώματα μενόντων καὶ ἐπὶ κακῶν ἀθεραπεύτων.

214. Τί ἔχεις, κόρη μου, καὶ κουτζαίνεις; μὲ πονεῖ τ' αὐτί. —Ἐπὶ τῶν δι ἀπαλλαγῆς ἔργου ψευδῶς προφασιζομένων.

215. Τί θέλ' ἡ ἀλεποῦ 'ς τὸ παζάρι (ἢ 'ς τὰ γουναράδικα). —Ἐπὶ τῶν ἀνοήτως ἐπεμβαινόντων εἰς πράγματα ἀνάρμοστα καὶ ἀκατάλληλα πρὸς αὐτούς.

216. Τί θὲς τὰ χίλια πέρπερα καὶ κακοειδῆ γυναῖκα, τὰ χίλια πέρπερα πετοῦν, κ' ἡ κακοειδοῦ (κακοήθης) 'πομένει. Ἴδε ὁμοίαν 253 Π.

217. Τί θὲς τὴ χρυσῆ λεκάνη καὶ νὰ φτῆς αἷμα μέσα. Καὶ

218. Τί τὰ θέλεις τὰ καλὰ, χωρὶς τὴν καλὴ καρδιά. — Ὅτι ἡ ὑγεία πολυτιμοτέρα τοῦ πλούτου. Ὁμοία τῇ 83 Σ.

219. Τίμα τὸν καλὸ νὰ σὲ τιμήσῃ, τίμα τὸν κακὸ νὰ σ' ἀτιμάσῃ. Σαφής.

220. Τί μ' ἔκαμες γειτόνισσα ποτὲ νὰ μὴ τὸ χάσῃς,
Γλήγορ' ἀπ' ἄλλον νὰ τὸ 'βρῆς καὶ νὰ μὴ τὸ 'ξεχάσῃς.
Ὁμοία τῇ 911 Ο.

221. Τί 'ξέρ' ὁ βλάχος τί εἶν' τὸ σφουγγάτο.— Εἰς ἀπολίτευτον. Ἴδε καὶ 25 Ξ.

222. Τί ξυλιαῖς τί ἐληαῖς, τί παιδιὰ τί σκυλιά, τί βελόνι τί φελόνι, τί λαήνα, τί καμπάνα.— Ἐπὶ τῶν ταυτιζόντων τὰ πράγματα οὐσιωδῶς, διακρίνοντα ἀλλήλων. Ἴδε 226.

«Ἀθηνᾷ τὸν αἴλουρον (ἐξομοιοῖ) διότι γλαυκώπης καὶ ἡ θεά».

223. Τί 'ν' ὁ κάβουρας, τί 'ν' τὸ ζουμί του. Καὶ

224. Τί 'ν' ὁ ψύλλος, τί 'ν' τ' ἀσκί του. Καὶ

225. Τί 'ν' ἡ μυῖγα, τί 'ν' ἡ σπλήνα. — Ὅτι ἐκ τῶν μικρῶν καὶ ἀσημάντων μικρὸν καὶ τὸ ὄφελος. Καὶ ὅμως οἱ διανομεῖς τῆς δικαιοσύνης δὲν ἀποβλέπουσιν ἐνίοτε ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶναι μικρὸς ἢ μέγας, καὶ εἰς κατάστασιν νὰ ὑποστῇ τὰς ποινὰς τοῦ Νόμου ἂν καὶ πολλάκις οὗτος ἦναι ὡς ἱστὸς ἀράχνης διά τινας. Ἴδε καὶ τὰς 209 καὶ 210.

226. Τί παππαδιὰ τί ῥάφταινα, κι' ὁ παππᾶς φελόνι, κι' ὁ

ῥάφτης βελόνι, κι ἄντρας σου πετραχίλη κι' ἄντρας μου ψαλλίδι. Καὶ

(Β'.) 226. Τί Κυράτσα παπαδιά, τὶ Κυράτσα ῥάφταινα. Ἴδε τὴν 222 καὶ Ι. 9.

227. Τί σὲ 'γνοιάζει γιὰ ἀέρα 'ποῦ δὲ 'μπαίνει 'ς τὰ πανιά σου. Ἴδε 330 Α. καὶ 145 Ε.

228. Τίς σὲ φιλεῖ καὶ σφουγγίζεσαι; — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν προσποιουμένων ὅτι δέχονται δῆθεν τιμὰς τὰς ὁποίας οὐδεὶς τοῖς προσφέρει.

229. Τί σοῦ λείπει κασσιδιάρη, μαργαριταρένια σκούφια. —Εἰς τοὺς μηδενὸς λόγου ἀξίους καὶ λαμπροφορεῖν θέλοντας.

230. Τί σοῦ 'μοιάζει πατζεχροῦλα τὸ παποῦτζι μὲ τὴ φούντα. Καὶ.

(Β'.) 230. Τί σοῦ 'μοιάζει μώρ' Σουρέλα, τὸ φουστάνι μὲ ταντέλα.— Ἴδε 46 Μ.

231. Τί τῆς λέγω 'γὼ τῆς θειᾶς μου, τί μοῦ λέγ' ἐμέν' αὐτή. — Ἐπὶ τῶν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ἀποκρινομένων εἰς τὰς πρὸς αὐτοὺς γενομένας ἐρωτήσεις πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ζητουμένων.

«Ἄμας ἀπήτουν, οἱ δ' ἀπηρνοῦντο σκαφάς». Ἴδε καὶ Α. 320 καὶ 356.

232. Τί φταί' ἡ Νάξος, ὅταν οἱ Νάξιοι ἦναι ἀνάξιοι.— Ἀποδίδεται εἰς τοὺς Ναξίους χωρικοὺς τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὡς φύσει νωθροὺς καὶ ἀνεπιτηδείους πρὸς τὴν γεωργίαν, ἐνῷ οἱ πλεῖστοι τινῶν δήμων αὐτῆς εἰς τὰς πονηρίας καὶ τὸ ζωοκλοπεῖν εἰσὶν ἐπιδεξιώτατοι.

233. Τί χοντρὸ κεφάλι 'ποῦ 'χεις; μοῦ στενεύει ἡ σκούφια σου. — Ἐπὶ τῶν παραδοξολογούντων ἐξ ἀσυνεσίας. Ἴδε 273 καὶ 274 καὶ 88 Ε.

234. Τί ὠφελεῖ ὁ καλὸς καραβοκύρης 'σὰν δὲν ἔχει καλοὺς ναύτας.— Ὅτι πολλάκις ἀποδίδονται μειονεκτήματα εἰς τοὺς ἀνοήτους καὶ ἀδίκους ἄρχοντας· ἐπειδὴ πολλαχοῦ ἀμοιροῦσιν ἢ ἀποτυγχάνουσιν εἰς εὕρεσιν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων ἐφ' ὧν καὶ φενακίζονται ὡς παρ' ἡμῖν.

235. Τὸ αἷμα νερὸ δὲ γίνεται, κι ἂν γίνῃ δὲ θολώνει. Καὶ

236. Τὸ αἷμα νερὸ δὲ γίνεται, κι ἂν γενῇ δὲν πίνεται. Σαφ. Γαλλιστὶ δὲ Bon sang ne peut mentir.

237. Τὸ ἀκίνητο νερό, βρωμάει—Ὅτι ἐπιβλαβὴς ἡ ὀκνηρία.

238. Τὸ ἀπίδι ἀποκάτω 'ς τὴν ἀπιδιὰ πέφτει. — Εἰς τέ-

κνα άτακτα ὁμοιάζοντα μὲ τοὺς γονεῖς. Ἴδε 34 Γ καὶ 321 Κ.

239. Τὸ ἀκριβὸ πρᾶμμα εἶναι καὶ 'φτηνό· καὶ κατ' ἄλλους ἔχει τὸ μπαρά του μέσα. — Πολλάκις ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα ἀξίζουν πολὺν κόπον ἢ μεγάλην τιμὴν εἶναι διαρκέστερα ἢ επωφελέστερα κατὰ λόγον πρὸς τὰ ἀξίζοντα ὀλιγώτερον.

240. Τό 'βαλα τὰ γλάκια ἢ πόστα. — Ἐπὶ δραπετῶν καὶ τῶν διὰ βίας ἀποχωρούντων. (Κυθήρων) Ὁμοία τῇ 44.

241. Τὸ βασιλικὸ βολίμι (ἢ μολύβι) δὲ βουλᾷ ποτέ. — Ὅτι οἱ βασιλικοί λόγοι ἢ ἔργα ἔχουσι μεγίστην ἰσχύν.

242. Τὸ βαθὺ ποτάμι δὲν κάνει κρότο. — Ὅτι οἱ ἐρειδόμενοι ἐν ἰσχύϊ στιβαρᾷ ἀλλὰ καὶ δίκαια, δὲν γίγνονται παραίτιοι πολλάκις ταραχῶν, μόνοι δὲ οἱ ταπεινοὶ τὸν νοῦν παράγουσιν ἀνωμαλίας.

243. Τὸ βόδι ἀπ' τὰ κέρατα τὸ γάδαρο ἀπ' τὰ πόδια, καὶ τὸν καλόγερο ἀπ' ὅλα τὰ μέρη νὰ φοβᾶσαι. — Ὡς πρὸς τὰ δύο ὡς γνωστὰ ἀναγκαῖον νὰ προφυλάττηταί τις ὡς πρὸς τὸ τρίτον κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα.

(Β' 243). Τὸ βόδι δένετ' ἀπ' τὰ κέρατα κι ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὰ λόγια του. Ὁμοία τῇ ἄνω 1.

244. Τὸ βουβάλι κι ἂν γεράσῃ, τὸ πετζί του βόδι κάνει. Καὶ ἄλλως

245. Τὸ βουβάλι κι ἂν ξεπέσῃ, πάλ' ἀξίζει τὸ 'να βόδι. — Ὅτι οἱ μεγάλης σημασίας ἄνθρωποι καὶ παρακμάζοντες εἶναι ὅμως ἴσοι μὲ ἄλλους ἐπίσης ἀξίους. Ὁμοία τῇ
«ψωρριῶσα κάμηλος πολλῶν ὄνων ἄχθος φέρει.» Καὶ
«ἀετοῦ γῆρας καρύδου νεότης.» Ὅρα τὴν 15.

246. Τὸ βουνὸ χιόνια δὲ φοβᾶται. — Ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων εἰς τὰς ἀπειλὰς τῶν ἀδυνάτων. Ἴδε καὶ 37 Ο.

247. Τὸ γάδαρο δὲν τὸν ῥωτοῦν ὅταν τὸν σαμαρώνουν. Σαφ.

248. Τὸ γάδαρο θέλουν 'ς τὸ γάμο γιὰ νὰ κουβαλᾷ νερό. — Ἐπὶ ἀχαρίστων περιποιουμένων τὰ πρὸς ὥραν μόνον ἀναγκαῖα αὐτοῖς.

249. Τὸ γαδοῦρι 'ποῦ 'γκαρίζει τὸ κεφάλι του τσακίζει. — Ὅτι ὁ ἀδόλεσχος βλάπτει αὐτὸς ἑαυτόν.

250. Τὸ γαρούφαλο 'ς τ' αὐτὶ κ' ἡ κασσίδα 'ς τὴν κορφή. Σαφ.

251. Τὸ γέλοιο χάνει τὴν τιμή, τὸ πρόγευμα τὸ γιόμα. Ἴδε τὴν 7 ἄνω.

252. Τὸ γλήγορο καὶ τὸ καλὸ, δὲν πᾶν μαζὺ τὰ δυό. — Ὅτι ταχὺ καὶ καλὸ δὲν συμβιβάζονται οὐδέποτε.

253. Τὸ γλυκὸ γλυκὸ μελάκι, τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδάκι.

—Ἐπὶ προπατόρων ὑπερχαιρόντων ὅταν ζῶντες ἐπιβλέπουσιν ἔγγονα. Ἴδε καὶ 527.

254. Τὸ γομάρι μου τὸ ἔχω σὲ καλὴ μεριὰ δεμένο.—Πρὸς τοὺς προνοοῦντας τὴν ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας των ἐκ παντὸς κινδύνου.

«ἄγχι αἰγιαλοῦ λέμβος δέοιτο.» Ἴδε Β. 48 καὶ 19.

255. Τὸ γοργὸ καὶ χάριν ἔχει.— Ὅτι τὰ καλά, ὅταν ταχέως γίγνωνται, ἔχουσι περισσοτέραν χάριν, κατὰ τὸ ἐπίγραμμα τῆς ἀνθολογίας.

«χάρις ἡ βραδύπους ἄχαρις χάρις.» Καὶ

«ὠκεῖαι χάριτες γλυκύτεραι.» Καὶ κατά τινα ποιητήν.

Μίαν χάριν ὅταν θέλῃς νὰ τὴν κάμῃς καὶ 'μπορεῖς,
Κάμε την διπλῆν τὴν ἔχεις, ὅταν δὲν ἀργοπορῇς.

256. Τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι καὶ τῆς πλασταρηᾶς τὸ χέρι (ἢ τὸν κόπανο).

«Ὑπέρου περιστροφή.»

Ἐπὶ τῶν ταὐτολόγων. Ἴδε καὶ 146. Σ.

257. Τὸ γουροῦνι δὲν κάνει 'ς τὰ μάτια.—Ὅτι οἱ κακοήθεις καὶ ἀναίσθητοι οὐδὲ τὰς ἐπιτιμήσεις τῶν ἄλλων αἰσθάνονται.

258. Τὸ γουροῦνι 'κεῖ 'ποῦ παχαίνει ἀφίνει καὶ τὸ παστό. —Ὅτι πολλάκις ἐκεῖ ὅπου ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος κτῶνται καὶ σβένυνται.

259. Τὸ γουροῦνι λάσπη θέλει.— Ὅτι ὁ κακοήθης τὴν ἀχρειότητα καὶ τῆς ἀσωτείας τὸν βόρβορον ἀγαπᾷ.

260. Τὸ γουροῦνι μέσ' 'ς τὴν πόλι. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν θαυμαζομένων καὶ ἐπὶ τῶν τυχαίως μεταπιπτόντων εἰς τὰ αὐτὰ ἐγκλήματα καὶ περιφερομένων εἰς τὴν πόλιν ἐλευθέρως· καὶ πόσα τοιαῦτα σήμερον δὲν εἶναι ;

261. Τὸ γυαλὶ κ' ἡ τύχη εὔκολα τσακίζεται. Εὔληπτος.

262. Τὸ δαγκανιάρικο σκυλὶ δὲ γαυγίζει. — Ὁ ὕπουλος καιροφυλακτεῖ ἐρήμην.

263. Τὸ δανεικὸ τοῦ γείτονα, καὶ κάλια μὴ τοῦ ἔχῃς. Ἴδε ἄνω 108 καὶ 109 Ο. 914 καὶ Π. 170.

264. Τὸ δάσος ἀπ' τὰ ξύλα του καίεται.— Ὅτι ὁ πονηρὸς ἀφ' ἑαυτοῦ πάσχει καθὼς καὶ ὁλόκληρος κοινότης.

265. Τὸ δέντρο μὲ μιὰ τσικουριὰ δὲν κόβεται. — Ὅτι τὰ δύσκολα μὲ πολὺν ἀγῶνα κατεργάζονται ἢ ἐξομαλύνονται,

266. Τὸ δέντρο 'πόταν κόβεται, δύσκολα ξεφυτρώνει.—Ὅτι τὰ δεινὰ παθήματα δυσχερῶς ἐπανορθοῦνται.

267. Τὸ δέντρο 'ποῦ δὲ μὲ σκέπει, ἂς ξεριζωθῇ κι ἂς πέσῃ. —Ἐπὶ ἰδιοτελῶν.

268. Τὸ δέντρο 'ποῦ περιγελᾷς, 'ς τὴν πόρτα σου φυτρώνει.— Ὅτι ἡ πρὸς ἄλλους ἄδικος ῥᾳδιουργία ἀντεπενεργεῖ εἰς τὸν πρωταίτιον. Ὅρα καὶ τὴν 596 Ο.

269. Τὸ δέντρο 'πόχει τὸν καρπὸ ὅλο πετροβολᾶται. Σαφής.

270. Τὸ δέντρ' ὅτα ξεραθῇ τὸ νερὸ δὲν τ' ὠφελεῖ. Εὔληπ.

271. Τὸ δερνάμενο σκυλὶ, κακὰ πάει 'ς τὸ μαντρί.—Ὅτι ἡ βεβιασμένη συνδρομὴ ἀποτέλεσμα καλὸν δὲν ἔχει.

272. Τὸ δίκιο βάλ' ἀνάσκελα, καὶ μοναχό του κρένει. — Ὀρθοτάτη· διότι ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ δίκαιον δὲν καλύπτονται, καὶ ἂν καλυφθῶσιν πρὸς καιρὸν κατόπιν ὅμως ἀποκαλύπτονται. Ἴδε καὶ τὴν 588.

273. Τὸ 'δικό μου παρανόμι, νά το σὺ καϋμέν' Ἀντώνη. Καὶ

274. Τὸ 'δικό μου τ' ὄνομα πάρ το σὺ γειτόνισσα. Ἴδε ἄνω 146 καὶ 233, καὶ 48 Β. καὶ 109 Π.

«Μὴ τοῦ μὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν, φίλε, σκόπει».

275. Τὸ 'δικό σου δὲν τὸ θέλω' τὸ 'δικό μου δὲν τ' ἀφίνω. —Σαφής.

276. Τὸ δόσιμο τοῦ χεριοῦ, σώσιμο τῆς ψυχῆς. — Ὅτι διὰ τῶν δώρων καὶ προσφορῶν ἐπιτυγχάνει τις πᾶν δύσκολον.

«Δῶρα καὶ Θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας.» Καὶ

«Ἀργυρέαις λόγχαισι μάχου».

277. Τὸ εἶδ' ὁ θειός μου τὸ γάλα, 'ποῦ τό 'τρωγ' ἕνας ἄλλος κι' ἦτονε γλυκό. — Πρὸς τοὺς διαβεβαιοῦντας ὅτι αὐτοὶ οὐκ εἶδον οὔτ' ἐδοκίμασαν.

«Ὀφθαλμοὶ ὠτίων πιστότεροι»

278. Τὸ ἐμπόριον ἀῤῥωσταίνει κἄποτε, μὰ δὲν 'πεθαίνει.— Ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ ἀπελπίζεται ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐκτάκτων δυστυχημάτων εἰς τὰς ὑποσχέσεις του.

279. Τὸ ἔξυπνο βόδι καὶ τ' ἀποκοιμισμένο μιὰ βουλὴ τὴν ἔχουν, διότι καὶ τὰ δύο βόδια εἶναι. Ἴδε καὶ τὴν 274 Π.

280. Τὸ ζουμὶ ζημιὰ δὲ φέρνει, ὅσο φᾷς καὶ τ' ἄλλο χύσ' το. — Ὅτι ἀβλαβὲς περίσσευμα δὲ βλάπτει, ἡ δὲ ἔλλειψις ἀποβαίνει ἐπιζήμιος.

281. Τὸ ἥσυχο νερὸ τρυπάει τὸ βουνό. — Ὅτι διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς καὶ οἱ μικροὶ μεγάλα κατορθοῦσι καὶ ἐπιτυγχάνουσιν. Ἴδε καὶ 471 Κ.

282. Τὸ θέρος ἔψαλλες, τὸ χειμῶνα χόρευε. — Εἰς τοὺς

ὅσοι εἰς τὴν νεότητα ἀμελοῦντες, εἰς τὸ γῆρας των δυστυχοῦσιν "Ορα καὶ 134 Αἰσώπειον μῦθον.

283. Τὸ θὲς νὰ ζῇς, πελέκα το.— "Οτι πᾶν τὸ ὁποῖον εἶναι ὡρισμένον διὰ θέσιν τακτὴν πρέπει νὰ προτιμᾶται.

284. Τὸ κάθε ἴσιο δὲ βαρεῖ. — "Οτι τὸ δίκαιον ὡς ἀφιλονείκητον δὲν ἐπιφέρει οὐδεμίαν ῥῆξιν, πολλάκις ὅμως διὰ τῶν ἀναίδων στρεψοδικιῶν καὶ παραλείψεων τὸ πᾶν ἀπόλλυται.

285. Τὸ κακὸ δὲν ἀργεῖ νὰ 'ρθῇ. — "Οτι τὸ κακὸν ἀπροσδοκήτως πολλάκις συμβαίνει.

«Καὶ μὴ κληθεὶς ἴκτερος ἱκνεῖται».

286. Τὸ κακὸ δέντρο ἀπ' τὴν ἀρχὴ ξερίζωμά. — "Οτι τὸ κακὸν πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ πρόῤῥιζον τάχιστα, ἄλλως αἱ συνέπειαι ἐπιβλαβεῖς "Ιδε καὶ 295.

287. Τὸ κακὸ κουροῦπι δὲ τζακίζεται. Καὶ

288. Τὸ κακὸ σκυλὶ ψόφο δὲν ἔχει.— Ὁ φαυλόβιος εὐκόλως δὲν ἐξαφανίζεται. "Ιδε καὶ ὅμοιον 1560.

«Οὐδὲν κακὸν ῥαδίως ἀπόλλυται»

289. Τὸ κακὸ, μήτε νὰ γίνεται, μήτε ν' ἀκούεται. — Ὁ λόγος ὀρθός.

290. Τὸ κακὸ, ἂν δὲν χορώσῃ, δὲν παύει. Καὶ

291. Τὸ κακὸ, ἂν δὲν πληθύνῃ, δὲν κόβεται. Καὶ

292. Τὸ σχοινὶ, ὅταν τεντώσῃ, κόβεται.— Ἐπὶ τῶν κακῶν τῶν ὑπερπλεονασάντων καὶ μηκέτι ὄντων ἀνεκτῶν, ἐξ ὧν ἐπέρχεται θεραπεία ὁλόκληρος, ἀλλὰ διὰ μεγάλων θυσιῶν, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἡ τοῦ 1862 κυριαρχικὴ μεταβολὴ, *ἀλλὰ κακῇ μοίρᾳ ἀφῆκεν ὄπισθεν καίρια ἴχνη, δυσχερέστατα ὄντα· καὶ ὅμως τὸ ἀτυχὲς ἔθνος πάσχει καὶ τῶν παθημάτων αὐτῶν δὲν φαίνεται πρόχειρος θεραπεία.*

293. Τὸ κακὸ ξύδι, τ' ἀγγειό του (ἢ τ' ἀσκί του) χαλνᾷ. —"Οτι τὰ ἐλαττώματα βλάπτουν τὸν ἔχοντα αὐτά.

294. Τὸ κακὸ, 'ς τὴν ἀρχὴ θὲ τὸ χτύπημα, καὶ τὸ καλὸ καλόπιασμα. — Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ κακοῦ ἐναντιώνου ἵνα μὴ γίνῃ ἕξις καὶ ὑποφέρῃς κατόπιν μάτην μὴ ἐξαλειφομένου εὐκόλως, εἰς δὲ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ καλοῦ συμμορφοῦ καταλλήλως καὶ περιποιοῦ τὸν παραίτιον αὐτοῦ. "Ιδε καὶ 287.

295. Τὸ καλὸ ἄλογο 'βγάζει τὸ κριθάρι του. Καὶ

296. Τὸ καλὸ ἄλογο μόνο του αὐγατίζει τὴ ταγή του. — "Οτι ὁ ἄξιος ἄνθρωπος διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ καλῆς διαγωγῆς του εὐδοκιμεῖ καὶ ὠφελεῖται.

297. Τὸ καλὸ ἀπίδι γουροῦνι τό 'φαγε. Καὶ

298. Τὸ καλὸ σῦκο ἡ κουρούνα τὸ τρώγει, Καὶ

299. Τ' ἀφράτο μῦλο κόρακας τὸ τρώγει. Καὶ

300. Ἡ κουτσὴ γουρούνα τ' ὥριμο ἀπίδι τρώγει. — Εἰς τοὺς ἀχρείους οἵτινες ἐπιτυγχάνουσιν ζηλευμένας συζύγους, ἢ πολλοὶ πλουτοῦσιν ἀναξίως. Ἴδε καὶ Π. 116.

301. Τὸ καλὸ ἀρνὶ βυζάνει δυὸ μανάδες, τὸ κακὸ μήτε τὴ μάνα του. — Οἱ ἄξιοι καὶ δραστήριοι ὠφελοῦνται πολλαχόθεν, ἐν ᾧ οἱ ἀνάξιοι οὔτε ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμά των.

302. Τὸ καλὸ ἀρνὶ ἀπὸ τὴ κουργιούκα του (οὐρὰ πλατεῖα) φαίνεται. — Ὅτι ὁ τίμιος καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὰς πράξεις του διακρίνεται.

304. Τὸ καλὸ δέντρο, ὅσο μεγαλώνει, τόσο πλαταίν' ὁ ἴσκιος του. — Εἰς τοὺς ὅσοι ἀγαθοποιοῦντες, ὅσῳ περισσότερον πλουτοῦσιν, τόσῳ γίνονται καὶ μεταδοτικώτεροι.

305. Τὸ καλὸ κρασὶ κάνει τὸ καλὸ ξεῖδι. — Πολλάκις συμβαίνει τὸ ἐναντίον.

306. Τὸ καλὸ ὄνομα δὲν λησμονιέται. Καὶ κατὰ τὸν Σειράχ.

«Ἀγαθὸν ὄνομα εἰς τὸν αἰῶνα μένει».

307. Τὸ καλὸ πηγάδι ὅσο νερὸ κι' ἂν τοῦ 'βγάλῃς δὲ ξεραίνεται. — Ὅτι ὅσον ἐξασκεῖται ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ὀξύτερος γίνεται.

308. Τὸ καλὸ σκυλὶ 'ς τὰ 'στερνὰ γαυγίζει. — Ὁ προνοητικὸς φύλαξ ἀναμένει τὴν κατάλληλον ὥραν.

309. Τὸ καλο στομάχι, 'κονομᾷ ὅτι κι' ἂν λάχῃ. — Ὅτι οἱ ἠσκημένοι εἰς ἔθος τι ἐμμένουσιν εἰς αὐτό, ἐκτὸς ἂν κατὰ τύχην ἐπέλθῃ ἐκ νουθεσίας ἢ τιμωρίας μεταβολή.

310. Τὸ καλὸ τὸ παληκάρι, 'ξέρει κι' ἄλλο μονοπάτι. — Δι' ἐκεῖνον ὅστις εὑρίσκει πάντοτε μέσα νὰ θεραπεύῃ τὰς περιστάσεις του.

311. Τὸ καλό του 'ς τὸ καλάθι. Ἴδε τὴν 33 Ν.

312. Τὸ κάλπικο ἄσπρο πάντα 'βρίσκεται. Καὶ

313. Ὁ κάλπικος παρᾶς ποτὲ δὲ χάνεται. Σαφής.

«Κακὸς ἀνὴρ μακρόβιος.»

314. Τὸ κάρβουνο ἀναμένο καίει, καὶ σβυμένο μουτζώνει. — Ἐπὶ τῶν φύσει κακῶν, ὧν τὴν φιλίαν πρέπει ν' ἀποφεύγῃ ὁ ἄνθρωπος.

315. Τὸ καυκὶ μὲ τὴν ἀράδα 'ς τὸ τραπέζι τριγυρίζει. Ἴδε τὴν 206 Α.

316. Τὸ κέρδος δὲν εὐχαριστεῖ, ὅσο ἡ ζημία λυπεῖ. Γνωστή. Ὁ δὲ Λιβάνιος ἐκφράζεται οὕτω·

«Πέφυκεν ἄνθρωπος οὐχ' οὕτως εὐφραίνεσθαι κερδαίνων, ὡς ἀλγεῖ ζημιούμενος.»

317. Τὸ κέρδος 'μάτια ἀνοίγει, καὶ 'μάτια κλεῖ. — Διότι ὁ πλεονέκτης κερδοσκόπος καὶ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς βλάπτει πολλάκις, ἐν ᾧ ὁ προνοητικὸς καὶ μέτριος ὠφελεῖται πάντοτε.

318. Τὸ κερὶ καίγετ' ἀπὸ δυὸ μεριαῖς. — Ἐπὶ ἀσώτων. Γαλλιστὶ δὲ

Brûler la chandelle par les deux bouts.

319. Τὸ κινήνο 'ναι πικρὸ, γιαὐτὸ καὶ τὸ χρυσώνου. — Ὅτι ἡ πικρία καθὼς καὶ οἱ δριμεῖς λόγοι, περιβάλλονται πολλάκις πρὸς μετρίασιν τῆς πικρίας αὐτῆς δι' ἐπιπλάστων.

320. Τὸ κλεισμένο χέρι μυῖγαις δὲν πιάνει. — Ὅτι ἡ ἀθλιότης παρακολουθεῖ τὴν ἀργίαν.

321. Τὸ κοινὸ ὅποιος δουλεύει, θά 'χει καὶ κοιλιὰ πλατειὰ διὰ πολλοὺς λόγους.

322. Τὸ κρασὶ κ' ἡ γυναῖκες (ἀλλ' αἱ διεφθαρμέναι) ξελογιάζουν τοὺς φρονίμους. Σαφής.

323. Τὸ κρασὶ τὴν κάρα σεῖ. Σαφής.

324. Τὸ κρέας μὲ τὰ κόκκαλα πουλιέται. — Ὅτι οὐδὲν καλὸν ἄμικτον κακοῦ. Ἴδε καὶ τὴν 464.

325. Τὸ κρέας τους 'ς ἕνα καζάνι δὲ βράζει. — Εἰς τοὺς ἀείποτε ἀλλήλοις ἐχθρεύοντας.

326. Τὸ κρῖμα ἐγγαστρώνεται, καὶ μὲ καιρὸν γεννᾶται. — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρὸ καιροῦ συλλαμβάνει τὴν ἰδέαν τοῦ κακοῦ τὴν ὁποίαν ἀκολούθως ἀποπερατώνει.

327. Τὸ κρυφὸ μακραίνει, καὶ 'ς τὸ φανερὸ 'βγαίνει. — Καθὼς ὅταν τις σπείρῃ, τὸ σπειρόμενον μεταβάλλεται εἰς φυτὸν αὐξάνον ἔπειτα κατὰ πολὺ, οὕτω καὶ τὸ κρυφὸν διαδόμενον γίνεται πασίγνωστον.

«Οὐδὲν κρυπτὸν ὃ οὐ μὴ φανερὸν γενήσεται.» Ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου.

328. Τὸ λάθος γυρίζ' ἀπ' τὴν πόλι. — Κανὼν νομικός.

329. Τὸ 'λημερινὸ στολίδι, τοῦ γαδάρου μας στρωσίδι. — Ἐπὶ τῶν καλωπιζομένων ὁλονέν.

330. Τὸ μαλλὶ γιὰ φίνο ῥοῦχο. — Ἐπὶ τῶν ἀπροσέκτως ἀγοραζόντων.

331. Τὸ 'μάτι τοῦ νοικοκύρη τροφὴ τ' ἀλόγου. Καὶ

332. Τὸ 'μάτι τοῦ νοικοκύρη κοπρίζει τὸ χωράφι. — Ὅτι

ἡ τῶν κυρίων περιέργεια ὠφελιμωτέρα τῆς ἐπιμελείας τῶν ὑπηρετῶν.

«Ὀφθαλμὸς δεσπότου ἵππον πιαίνει.» Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουσι.

L' oeil du maître engraisse le cheval.

333. Τὸ μαχαῖρι καὶ τὴ φωτιὰ μὴ τὰ πολυσκαλίζῃς. — Ὅτι εἰς τοὺς παρὰ πολὺ ὀργίλους δὲν πρέπουν ἐρεθιστικοὶ λόγοι.

«Πῦρ σιδύρῳ μὴ σκαλίζειν.» (Πυθαγ.)

334. Τὸ μεγάλο τὸ πουλὶ ἀπ' τὴ φωλιά του φαίνεται. Σαφ.

335. Τὸ μεγάλο ψάρι, τρώγει τὸ μικρό. — Ἐπὶ τῶν καταβαλλόντων τοὺς ἀδυνάτους ἰσχυρῶν τῇ ἐπιῤῥοῇ ἢ τῷ πλούτῳ.

«Ὄφις ἂν μὴ φάγῃ ὄφιν, δράκων οὐ γενήσεται.»

336. Τὸ μέλι 'ναι γλυκύτατο, κ' ἡ μέλισσα κεντάει. — Ὅτι ἡ ἰδέα τὰ ἀξιώματα καὶ αἱ προτιμήσεις εὐφραντικαί, ἀλλὰ πολλάκις ὄπισθεν περιέχουν βέλος δηλητηριῶδες.

337. Τὸ ματαζεσταμένο τσουκάλι, πάντα τσίκνα βρωμάει. Καὶ

338. Ὅπως εἶναι τ' ἀντρόγυνο τὸ 'ξαναπαντρεμένο,
ἔτσ' εἶν' καὶ τὸ μαγείρευμα τὸ ξαναζεσταμένο.

Ἐπὶ τῶν ἐπαναλαμβανόντων πρᾶξίν τινὰ ἢ λόγον ὧν ἡ ἐπανάληψις δὲν ἔχει χάριν καὶ εὐχαρίστησιν. Ὁμοία τῇ Η. 273.

339. Τὸ μή σε μέλει μὴ ῥωτᾷς, ποτὲ κακὸ μὴν πάθῃς.— Ἐπὶ τῶν ἀναιδῶν καὶ ἀνοήτων πολυπραγμονούντων, καὶ ἑπομένως βλαπτομένων. Ἴδε ἄνω 24.

340. Τὸ μὴ σὲ μέλει μὴ ῥωτᾷς, τὸν παληὸ δρόμο μὴ παραιτᾷς, καὶ τρὶς νὰ δῇς γιὰ νὰ πιστέψῃς. — Ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐρωτῶμεν περὶ τῶν μὴ ἡμῖν συμφερόντων, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐμμένωμεν τοῖς παλαιοῖς ἤθεσι, καὶ νὰ πιστεύωμεν μετ' ἐπισταμένην ἔρευναν.

341. Τὸ μικρὸ προζύμι, μεγάλο ζύμωμα κάνει· Καὶ κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον

«Μικρὰ ζύμη, ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ». Σχετ. τῇ 233 Μ.

342. Τὸ μικρὸ χωριὸ μεγάλ' ἀγγάρεια. — Εἰς τοὺς ὀλίγα τὰ βάρη εἰσὶν μέγιστα διὰ τὸ δυσανάλογον.

343. Τὸ Μισίρι νὰ 'ν' καλὰ καὶ ῥύζι ὅσο θέλεις. Σαφής. Ἴδε 101 καὶ 46. Ψ.

344. Τὸ μισητῆρι (ἀντικείμενον μίσους) τοῦ 'σπητιοῦ γίνεται κληρονόμος. (Καρπαθία). — Ὅτι ὁ ἀποτροπιασμοῦ τοῖς ἄλλοις γενόμενος παραίτιος καθίσταται πολλάκις κάτοχος κολοσσαίας περιουσίας περιελθούσης αὐτῷ ἐξ ἐγκαταλείψεως παρὰ τῶν στενοτέρων αὐτοῦ συγγενῶν. Σχετ. τῇ 302 Ο.

345. Τὸ μιτσὶ (ὀλίγον) μιτσὶ, λιμποῦρι (ἔξοδον), καὶ τὸ μἀλο (μεγάλον) ξηλειφτοῦρι (ἐξαληπτήριον). Κυπριακή. Εὔληπ.

346. Τὸ μῦλο ὅσο κρύβεται τόσο γλυκὰ μυρίζει. — Ὅτι πᾶν ἔμψυχον ἢ ἄψυχον ὅσον ὡριμάζει καθίσταται τέλειον μέχρι τοῦ δέοντος.

347. Τὸ μυριστικὸ κυδῶνι, ἀπ' ἐκεῖνο ποῦ 'χει δώνει. — Ἕκαστος δίδει ἐξ ὧν κέκτηται.

348. Τὸν ἀγαπᾷς μὴ δάνειζε, καὶ τὸν ποθεῖς μὴ σύχναζε. Τὸν μὲν πρῶτον, διότι ἂν δὲν ἐξοφλήσῃς τὸ πρὸς σὲ χρέος του θέλει σὲ λυπήσει καὶ κατὰ συνέπειαν ἴσως θέλεις ἀποστρέφεσθαι, τὸν δὲ δεύτερον, διότι ἡ συχνὴ ἐπίσκεψις γίνεται ὀχληρά.

349. Τὸν ἀγαπᾷς περίβριζε καὶ τὸν μισεῖς χαιρέτα. Καὶ

350. Τὸν ἀγαπᾷς περίβριζε καὶ τὸν μισεῖς χαιρέτα,
Τὸν ἔχεις 'ς τὴν καρδοῦλά σου συχνὰ τὸν ἐχαιρέτα.
—Ἀντὶ τοῦ ὅν τινα ἀγαπᾷς νουθέτει αὐτὸν μ' ἐπίπληξιν ὅταν σφάλλῃ, τὸν δὲ ἐχθρεύοντά σοι φιλοφρόνει μᾶλλον Ἴδε 147. Ε. Κ. 91 Ο. 837 καὶ 838.

351. Τὸν ἄγλο 'ποῦ δὲ σὲ βοηθᾷ νὰ μὴ τὸν προσκυνᾷς. — Ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη ἀείποτε ὀφείλεται πρὸς τοὺς εὐεργέτας.

352. Τὸν ἀδελφό σ' ἀγάπαε κ' ὄχι τὸ μερδικό του. Σαφής.

353. Τὸν ἀκάλεστο 'ς τὸ γάμο, κάτω κάτω τὸ καθίζουν. —Σαφής.

354. Τὸν ἄντρα μου θωροῦνε, κ' ἐμένανε τιμοῦνε. — Ἐπὶ τῶν τρεφόντων ἀληθῆ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄντρας γυναικῶν.

355. Τὸν ἄντρα σου στράβωνε, καὶ μάγια μὴν τοῦ κάνῃς. Ὁμοία ταῖς 776 καὶ 852 Ο.

356. Τὸν ἀράπη, κἂν λευκαίνῃς, ἄδικα τὸν κόπο χάνεις. Καὶ ἄλλως.

357. Τὸν ἀράπη σαπουνίζεις, τὸ σαποῦνι ἀφανίζεις. Καὶ

358. Τὸν κουφὸ κἂν ἑρμηνεύῃς, κρύο σίδερο δουλεύεις. Καὶ

359. Ὅποιος πλαίνει τὸ κεφάλι τοῦ γαδάρου, χάνει τὸν κόπο καὶ τὸ σαποῦνι. — Ἐπὶ τῶν μάτην ἀκίνητον ἔργον ἐκτελούντων διότι ἡ φύσις ἀμετάβλητος. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἔλεγον

«Αἰθίοπα νίπτειν.» Καὶ ἐς κοπρῶνα θυμιᾷν. Καὶ
«Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον.» Ἴδε καὶ 394 καὶ 493.

360. Τὸν ἄρχοντα τοῦ τόπου σου, τὸν ἄγλο τοῦ χωρίου σου τίμα. Σαφής.

361. Τό 'να τοῦ βρωμᾷ, καὶ τ' ἄλλο τοῦ μυρίζει. — Ἐπὶ δυστρόπων.

362 Τὸν ἄφησε 'ς τὰ κρύα τοῦ λουτροῦ.—Ἐπὶ τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν ἀπορώτατον παντάπασιν ἀβοήθητον.

363. Τό 'να χέρι νίβει τ' ἄλλο, καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο.—Ὅτι ἡ ἀμοιβαία συνδρομὴ συντελεῖ ὑπὲρ τῶν συμβοηθουμένων τὰ μέγιστα.

«χεὶρ χεῖρα νίπτειν, δάκτυλος τε δάκτυλον.» Καὶ «Ἀνὴρ γὰρ ἄνδρα καὶ πόλις σώζει πόλιν.» Κατὰ δὲ τὸν Ἐπίχαρμον «Ἅδε χεὶρ τὴν χεῖρα νίζει, δός τι καὶ λάβε τι.» Ἴδε καὶ 59 Β.

364. Τὸν βουτιχτὴ μὴ τὸν κυτάζεις 'ς τὸ βούτημα ἀλλὰ 'ς τὸ ἔβγαλμα. Καὶ

365. Ὁ καλὸς κολυμπιστὴς 'ς τὸ ἔβγαλμα φαίνεται, κ' ὄχι 'ς τὸ ἔμπασμα.—Ὅτι πᾶς ὁ ἐπιχειρῶν ἐξελέγχεται περὶ τὸ τέλος.

366. Τὸ γενάρι κόφτε ξύλα, καὶ φεγγάρι (ἢ καλοφέγγει) μὴ κυτάζῃς. (Χία).—Ἐπὶ τῶν προνοούντων ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως.

367. Τὸ γενάρι τὸ φεγγάρι, ἥλιος τῆς ἡμέρας 'μοιάζει. Πασίγνωστος.

368. Τὸν ἐγέλασαν οἱ χρόνοι.—Ἐμπαικτικῶς εἰς τοὺς ἀποκρύπτοντας τὰ ἔτη των.

369. Τὸν ἐζεμάτησε 'ς τὰ σκότια. Ἐπὶ τῶν λίαν ζημιουμένων.

370. Τὸν εἶδ' ὁ Θεὸς μὲ τὰ δυὸ 'μάτια. Καὶ

371. Τὸν εὐλόγησ' ὁ θεὸς μὲ τὰ δυὸ χέρια.—Ἐπὶ τῶν τυχηρῶν καὶ εὐτυχούντων.

372. Τὸν εἶδ' ὁ θεὸς ἀπὸ τὴν κοκκινότρουπα.— Εἰρωνικῶς εἰς τοὺς ὅσοι φρονοῦντες μεγάλα καὶ ὑψηλὰ καταντοῦν εἰς μικρὰ καὶ οὐτιδανά.

373. Τὸν ἔκραξαν γιὰ ἀγκάρια, κ' ἔλεγε δὲν ἀδειάζει.—Ἐπὶ τῶν διὰ ματαίων προφάσεων ἀρνουμένων τὰς διαταγὰς τῶν κυρίων των. Ἴδε καὶ 49 Χ.

374. Τὸν ἐκύταζαν 'σὰν τὸ βασιλικὸ 'ς τὴ γῆ.— Ἐπὶ τῶν περιποιουμένων καλῶς ἢ μή.

375. Τὸν ἔλουσαν ἀπ' τὴ κορφὴ, ὡς τὸν πάτο.— Ἐπὶ τῶν ἀναιδῶς ἐξυβριζομένων.

376. Τὸν ἐπούλησε (ἢ τὸν ἔστειλε) γιὰ πράσινο χαβιάρι.—Ἐπὶ τῶν ἀπατώντων.

377. Τὸ νερό μας 'ς τὴν αὐλή μας, ἢ τὸ λάδι μας 'ς τὰ μαγερειά μας. Ἴδε καὶ τὴν 358. Ε.

378. Τὸ νερὸ μὲ τὴ φωτιὰ δὲ συμπεθεριάζουν. — Εἰς πράγματα ὅλως ἀντίθετα.

379. Τὸν εὐπειθῆ γάδαρο φορτώνου περισσότερο. — Ὅτι ὅσον ταπεινοφρόνως φαίρεταί τις, τόσον ὑποφέρει τὰς ἀδικίας τῶν ἄλλων καὶ τὴν περιφρόνησιν· *ἐπίσης καὶ ὁ μαλακὸς λαὸς τυραννεῖται εὐκολώτερον*.

380. Τὸν ἔχει 'σὰν ὁ φτωχὸς τὸ γάδαρό του, κ' ἡ γρηὰ τὴν ὄρνιθά της. — Παροιμία καλὴ δι' ἐκείνους οἵτινες τολμοῦν νὰ προσβάλλωσιν ἀπολογίαν τοῦ δικαιώματος. Ὁμοία τῇ 461.

381. Τὸν ἔχουν μέσ' τὴ μπούκα τοῦ τουφεκιοῦ. — Ἐπὶ τῶν ἐχθρευομένων ὑπερβολικῶς.

382. Τὸν καλλήτερό του φίλο μαστρογάδαρο τὸν ἔχει. — Ἐπὶ τῶν ἰδιοτελῶν καὶ ὑπούλων περιφρονούντων τοὺς φίλους των.

383. Τὸν καλομαθημένο, γουλιάρη νὰ μὴ τὸν πῇς. — Ὅτι δὲν πρέπει νὰ μεμφώμεθα τοὺς ζῶντας ἀνέτως.

384. Τῶν καλῶν (ἢ 'ς τὸν καλὸν) κολλοῦν πολλά. — Εἰρωνικὴ ἡ ἔκφρασις ἀποτεινομένη πρὸς τοὺς παραπονουμένους διὰ τὰς γενομένας κατ' αὐτῶν ψευδεῖς δῆθεν κατηγορίας.

385. Τὸν καμαρώνει 'σὰν ὁ γύφτος τὸ σφυρί του. — Ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν ἐκτιμούντων.

386. Τὸν κασσιδιάρη, μὴ 'ς τὴν κασσίδα. — Ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσβάλλωμεν τὰ ἰδιαίτερα ἐλαττώματα τῶν ἄλλων.

387. Τὸ λαδᾶ σκοτώνομε, μὰ τὸ λάδι δὲν τρῶμε. — Οἱ ὑποκρινόμενοι ἀκακίαν, καὶ ὅμως φανερὸν ὅτι οὗτοι πράττουσι τὰ κάκιστα.

388. Τὸ λύκο ἀναμένεις τὴν οὐργιά του θὰ 'δῇς. — Ὅτι οἱ κατὰ νοῦν βάλλοντες κακόν τι, ἀείποτε πάσχουσι, καὶ εἰ μὴ πολύ, ὅμως μικρόν τι.

389. Τὸ λύκο τὸν ἐκούρευαν, κι' αὐτὸς ἔλεγε πᾶν' τὰ πρόβατα. — Εἰς τοὺς φύσει κακοποιοὺς οἵτινες καὶ δυστυχοῦντος δὲν μεταβάλλονται.

390. Τὸ Μάϊ μὲ γούνα, καὶ τὸν Αὔγουστο μὲ κάππα. — Εἰς τοὺς ὑποκρινομένους ἀσθένειαν.

391. Τὸ Μάρτι ξύλα φύλαε, μὴν κάψῃς τὰ παλούκια. — Ὅτι πρέπει νὰ προνοῶμεν τὰ ἐνδεχόμενα, ὅσον καὶ ἂν ἤμεθα βέβαιοι περὶ τῆς εὐτυχίας αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ βλαπτώμεθα. Σχετ. τῇ 251 Π.

392. Τὸ Μάρτι φύλα τ' ἄχερα, μὴ χάσῃς τὸ ζευγάρι. —

Παραίνεσις ἐπὶ τῷ προβλέπειν διὰ τὰ μέλλοντα πράγματα τὰ ὁποῖα κατὰ καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ φαίνονται ἄχρηστα.

393. Τὸ μεθυσμένο μὴ τὸν σπρώχνεις, καὶ πέφτει μοναχός του. Σαφής.

394. Τὸν μεθυστὴ κἂν νουθετῆς, λόγια καὶ κόπο χάνεις. — *Πολλοὶ τῶν ἡμετέρων πολιτικῶν ἤλλαξαν καὶ τὰ ἐνδύματα, ἡλικίαν καὶ κοσμικὰς τύχας, καὶ ὅμως τὴν πονηρὰν φύσιν καὶ τὰς κακὰς ἕξεις δὲν ἤλλαξαν.* Ἴδε 256—359 καὶ 493.

395. Τὸ μῆνα 'ποῦ δὲν ἔχει Σάββατο. — Εὐφημιστικῶς ἐπὶ τῶν μὴ διανοουμένων νὰ ἐκτελέσωσι παράκλησιν ἢ ὑπόσχεσιν.

396. Τὸν ξένο εἰς τὸ σπῆτί σου, γιὰ μάρτυρα τὸν ἔχεις. — Ἀναγκαῖον εἰς ἕκαστον νὰ προσπαθῇ νὰ διατηρῆται ἡ εὐταξία εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅταν μάλιστα παρευρίσκωνται εἰς αὐτὴν ξένοι, διὰ νὰ μὴν ὑπόκηται εἰς καταφρόνησιν. Ἴδε καὶ 11 Ξ.

397. Τὸν ξένο κῆπο πότιζε νὰ τρέφετ' ὁ 'δικός σου. — Ὅτι ὁ περιθάλπων τὸν πλησίον ὠφελεῖ ἑαυτόν.

398. Τ' ὄνομά μας, 'ς τὸ χωργιό σας. Εὔληπτος.

399. Τὸν ὅμοιό σου συμπέθερο, τὸν κάλλιο σου κουμπάρο. Καταληπτή.

400. Τὸν παρά μου ἔδωκα, νὰ σὲ φάγω θέλω. — Ἐπὶ τῶν ἐπιμόνων εἰς τὴν ὁπωσδήποτε γενομένην ἀποζημίωσιν τῶν ἐξόδων καὶ κόπων αὐτῶν. Ἡ ἀρχὴ δὲ τῆς παροιμίας ἔχει οὕτω·

«Θέλων τις ν' ἀγοράσῃ τυρόν, ἀπατηθεὶς ἠγόρασε σάπωνα ἀντὶ τυροῦ τὸν ὁποῖον ἤρχισε νὰ τρώγῃ ὡς προσφάγιον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνο ἀνέδιδε ἀφρόν, αὐτὸς καὶ ναυτιῶν ἔλεγε· «ἀφρίζεις 'ξαφρίζεις 'τὸ παρά μου ἔδωκα νὰ σὲ φάγω θέλω.»

401. Τὸν 'πέρασε ἀπ' τοῦ σκύλου τὸν κῶλο. — Ἐπὶ τῶν ἀπροκαλύπτως σκωπτόντων, καὶ ἐπὶ αὐθαδῶν. Ὁμ. τῇ 741 Ο.

(Β'. 401.) Τὸν σκύλο κάμε σύντεκνο, καὶ τὸ ῥαβδί σου βάστα. Καταληπτή.

402. Τὸν τεμπέλη 'σὰν τὸν ἔχεις, τὸν προφήτη τί τὸν θέλεις; — Ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν παιδίων συνήθως τὰ ὁποῖα παραγγελλόμενα νὰ κάμωσι τι ἐργῶδες εὑρίσκουν προχείρους προφάσεις ὑπεκφυγῆς. Ἴδε καὶ 36 Α. καὶ 181 Ο.

403. Τὸν τοῦρκον φίλευε καὶ τὴν γυναῖκά σου φύλαγε. — Κοινὴ παρ' ἡμῖν παροιμία καὶ ἀληθεστάτη. Ἴδε καὶ τὴν 337.

404. Τὸν τρελλὸν καὶ τὸν χωριάτη, ξένοι πόνοι τὸν γηράφουν. — Εἰς ἄφρονας ἐν ταὐτῷ καὶ φθονεροὺς, οἵτινες διὰ τὰς

τῶν ἄλλων εὐδοκιμήσεις καὶ εὐτυχίας κατατρέχονται. Ἴδε καὶ 160 Η.

405. Τὸν ὑστερνὸν δαγκάν' ὁ σκύλος. — Ὅτι οἱ ἔσχατοι πολλάκις πάσχουσι.

406. Τὸν φίλον σου ἐπαίνα, καὶ τὸν αὐτόν σου ὄχι. — Ὅτι ὁ ἐπαινῶν τὸν καλὸν φίλον ἐπαινεῖ τὸν ἑαυτόν του.

«Ὑπὲρ σεαυτοῦ μὴ φράσῃς ἐγκώμιον.»

407. Τὸ ξένο βιὸς ὁ καλόγερος, γιὰ τὴ ψυχή του δίνει. — Εὐκατάληπτος. Ἴδε 119 Δ, 79 Μ. καὶ 6 Π.

408. Τὸ ξύλο ἤτανε στραβὸ, καὶ τώρα ἀποστράβωσε. — Περὶ τῶν ἐκ δυστυχιῶν ἀλλεπαλλήλων πασχόντων, καὶ περὶ τῶν φύσει μοχθηρῶν, τῶν ὡς ἐκ τῶν κακῶν σχέσεων χειροτερευομένων. Ἴδε καὶ τὴν 232 Η.

409. Τὸ ξύλο κ' ἡ 'βρισιὰ, δὲν 'βγαίνει 'ς τὴ πλυσιά. — Διότι πρὸς τὰ τοιαῦτα δίδοτε ἱκανοποίησις θετική.

410. Τὸ πάθος εἶν' ἀγέρας 'ποῦ σβύνει τὴν ἀλήθεια. — Ὅτι αἱ ψυχικαὶ ἐξάψεις, καὶ ἀγενεῖς ἐκδικήσεις ἀποφράττουσιν τὰς πύλας τῆς ἀληθείας.

411. Τὸ παιδὶ ἂν δὲ κλάψει, βυζὶ δὲν τοῦ δίνου. — Ὁμοίως καὶ ὁ χρείαν ἔχων συνδρομῆς ἂν δὲν ζητήσῃ αὐτὴν μὲ παράκλησιν δὲν τὴν λαμβάνει. Ὁ Ματθαῖος εἰς τὸ κεφ. Ζ' λέγει·

«Κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται.»

412. Τὸ παιδὶ 'ποῦ θὰ δαρθῇ μὲ τὴ μάνα του θὰ παίξῃ. Σαφής.

413. Τὸ παιδί σου 'πάντρεψες, γείτονα τὸ ἔκαμες. Σαφής. Ἀλλὰ τὰ καλὰ τέκνα καὶ νυμφευόμενα καὶ μακρὰν κατοικοῦντα τῶν γονέων των, ὅμως περιθάλπουσιν αὐτοὺς ὅπως ὀφείλωσι· διότι αὐτοὶ οὗτοι δίδουσι χρηστὰ παραδείγματα εἰς τὰ ἑαυτῶν τέκνα, καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν καθίσταται ἀξιέπαινα, ἄλλως πράττοντα, εἰσὶ καὶ νομίζονται ἄχθος ἀρούρης.

414. Τὸ παῖξε, παῖξε φέρνιε, καὶ τὸ 'μπῆξε 'μπῆξε. — Ὅτι ἡ κατάχρησις τοῦ παίζειν καὶ ἀστειεύεσθαι φέρουν πολλάκις σπουδαίας ῥήξεις καὶ ἐπιβλαβεῖς συνεπείας.

415. Τὸ παληὸ δέντρο δύσκολα γυρνᾷ (κάμπτεται). Σαφής.

416. Τὸ παληὸ καράβι κάνει νερά. Σαφής.

417. Τὸ παξημάδι εἶναι βρεμμένο. — Ἐπὶ ὀκνηρῶν, οἵτινες θέλουν τὰ πάντα ἕτοιμα. Ἡ παροιμία αὕτη πηγάζει ἐκ τοῦ ἑξῆς ἱστορικοῦ.

Ἀποθνήσκων τις τῆς πείνης ἐφέρετο εἰς τὸν τάφον ἀκουσίως, καθ' ὁδὸν δὲ τῷ προσέφερον παξημάδιον, ἀλλ' ἐκεῖνος ἠρώτησε ἂν ἦναι

βρεγμένον, λαβὼν δὲ ἀρνητικὴν ἀπάντησιν, ἀπήντησεν, μ ὴ μ ὲ σ τ α-μ α τ ᾶ τ ε π ο σ ῶ ς σ ᾶ ς π α ρ α κ α λ ῶ, ὑ π ά γ ε τ έ μ ε ε ἰ ς τ ὸ ν τ ά φ ο ν. Ἴδε 235 Κ, καὶ 6 καὶ 7 Ο.

418. Τὸ παππὶ καὶ τὸ χηνάρι τοῦ διαβόλου τὸ ζευγάρι. — Ἐπὶ τῶν ἐνοχλούντων διὰ τῶν κακῶν ἕξεων· καὶ ἐπὶ συνεταιρισμῶν ὁμοήθων.

419. Τὸ πεῖσμα 'βγάζει πρίσμα καὶ τὸ γινάτι 'μάτι. Καὶ

420. Τὸ γινάτι 'βγάζει 'μάτι, καὶ τὸ πεῖσμα κάνει πρῖσμα. — Ὅτι ἡ ὀργὴ καὶ τὰ ἐλαττώματα βλάπτουν τοὺς ἔχοντας αὐτά.

421. Τὸ 'πες κι ὥμοιασε. — Ἐπὶ τῶν παραλογιζομένων.

422. Τὸ πληγωμένο θεριὸ γίνεται κι ἄγριο. — Ὅτι ὁπωςδήποτε βλαπτόμενος μοχθηρὸς ἐξαγριοῦται ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸ κακουργεῖν.

423. Τὸ ποδάρι θέλει στρῶμα, καὶ τὸ χέρι θέλει δέμα. Σαφ.

424. Τὸ πολὺ βιὸς 'μάτια δὲ 'βγάζει.— Καὶ ὅμως ἡ ἐπίληψις τοῦ χρυσοῦ τυφλοῖ τοὺς φιλοχρημάτους ὡς χρωμένους τῷ πλούτῳ ἐπὶ κακοῖς.

425. Τὸ πολὺ ἀγκώνει. — Ὀχληρὰ ἡ πολυλογία.

426. Τὰ πολὺ περίσιο χαλᾷ τὸ ἴσιο. Καὶ

427. Τὸ πολὺ κυριελέησον κι ὁ καππᾶς (ἢ ὁ Θεὸς) τὸ βαριέται.— Αἱ συχναὶ παρακλήσεις εἶναι καὶ ὀχληραί. — Λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ φλυάρων. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 169 Μ.

428. Τὸ πολὺ τὸ διάφορο τρώγει καὶ τὸ κεφάλι. — Ἐπὶ αἰσχροκερδῶν.

«Πολλοὺς ἡ πλεονεξία εἰς ὄλεθρον ἤγαγε.»

429. Τὸ πολὺ φαεῖ σπληνιάζει, καὶ τὸ 'λίγο μαραζιάζει.— Ὅτι ἡ μεγάλη κατάχρησις καὶ ἡ μεγάλη στέρησις εἶναι ἐπιβλαβής.

430. Τὸ πολύ φαεῖ χορταίνει καὶ τὸ λίγο θεραπεύει, καὶ τὸ παραλιγουλάκι, θεραπεύει τὸ κορμάκι. ('Επτανησιακή). — Ὅτι τὸ ὀλίγον καὶ καλὸν εὐχαριστεῖ καθ' ὅλα.

431. Τὸ πολὺ φούσκωμα σπάζει τ' ἀσκί. — Ὅτι τὸ πολὺ βάρος καὶ τοὺς ἰσχυροὺς καταβάλλει.

«Ἀπὀῤῥηγνύεται τεινόμενον τὸ καλώδιον.»

432. Τὸ πονηρὸ πουλὶ κι ἀπ' τὰ δυὸ πόδια πιάνεται. — Πολλάκις οἱ πονηρευόμενοι περιπίπτουν εἰς ἀναπόφευκτα κακά.

433. Τὸ ποτάμι κάθε 'μέρα κούτζουρα δὲν κατεβάζει. — Ὅτι αἱ τυχηραὶ περιστάσεις σπανίως παρουσιάζονται. Σχετικὴ τῇ 11 καὶ 12 Κ.

«Οὐκ ἀεὶ ποθεῖ κάχλαξ ἀκολουθεῖ.»

434. Τὸ πουλὶ ἀπὸ τὸ κελάδημά του, κι ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὴ λαλιά του φαίνεται.—Σαφής· καθότι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ λυδία λίθος τῶν λόγων.

435. Τὸ πουλὶ τὸ λὲν πουλὶ κι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πουλί. Καὶ

436. Τὸ σίδερο 'ναι σίδερο κι ὁ ἄνθρωπος τραβᾷ (ὑποφέρει) πιὸ πολὺ ἀπ' τὸ σίδερο. — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ δραστηριότητος διέρχεται ἀπείρους τοπικὰς διαστάσεις εἰς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του, καὶ καρτερικῶς ἀντέχει εἰς ὅλα. Ἴδε καὶ 184 Η.

437. Τόπου συνήθεια νόμου κεφάλαιον. Ὁμοία τῇ

«Ἕπου χώρας τρόπος.» Ἴδε καὶ 47—50 Κ.

438. Τὸ πρᾶμμα 'ποῦ γεννάει ἐκεῖνο καὶ ψοφάει. — Σαφεστάτη· ἡ παραγωγὴ δὲ τῆς παροιμίας ἔχει οὕτω·

Ὀθωμανός τις δανεισθεὶς κάκαβον (λέβητα) τὸν ἐπέστρεψε συνωδευμένον διὰ χύτρας γεννηθείσης δῆθεν ὑπὸ τοῦ κακάβου· μετ' ὀλίγον δανεισθεὶς ἐκ νέου τὸν κάκαβον κατεκράτησεν αὐτόν, ἐπὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ἐψόφησε, καὶ εναχθεὶς εἰς τὸν Μεχχεμὲν (Δικαστήριον πολιτικὸν) ἐδικάσθη ὑπὸ τοῦ κριτοῦ (Καδῆ) παρουσιάσας νομοκάνονα ὅτι πᾶν ὅτι γεννᾷ ὑπόκειται καὶ εἰς θάνατον.

439. Τὸ πρόβατο γουροῦνι δὲ γίνεται. Σαφής.

440. Τὸ πρόβατον ἀπ' τὸ κλιτζί του κρέμεται.— Εἰς τοὺς ὅσοι ἐξ ἰδίας προαιρέσεως πάσχουσι· (κλιτζία λέγονται ἰδιωτικῶς τὰ μέχρι τῶν κνημῶν ἀποκαλύμματα τῶν κνημῶν).

441. Τὸ πρόβατο ἔξω τῆς κοπῆς τὸ τρώγ' ὁ λύκος. — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἐξέρχηται τυχαίως τῆς σφαίρας του, διότι ἐκθέτει αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον καὶ μάλιστα οἱ ἰσχυρογνώμονες.

442. Τὸ πρόβατο τὸ μοναχὸ ἐκεῖνο τρώγ' ὁ λύκος. — Ἐπὶ τῶν δυστυχούντων καὶ ὑπὸ τῆς τύχης διωκωμένων. Ἴδ. 287 Ο.

443. Τὸ πρόσωπο τ' ἀνθρώπου εἶναι σπαθὶ (ἢ φωτιά). — Ὅτι ἡ παρουσία μεταβάλλει τὰ πράγματα.

«Αἰδὼς ἐν ὀφθαλμοῖς.»

444. Τὸ πρόσωπο τό 'χω ἄσπρο 'σὰ χιόνι. Ἴδε 12 Ε.

445. Τὸ πρωτογέννητο πουλὶ ἂν δὲ πετάξῃ θὰ φτερουγιάσῃ. — Ὅτι τὸ καλὸν πρώϊμον προτιμότερον τοῦ ὀψίμου.

446. Τὸ πρῶτο λάθος μάθημα καὶ δάσκαλος γιὰ τ' ἄλλα. — Διότι ἔχων τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ προγενέστερα σφάλματα καὶ δυστυχίας, δύναται νὰ προλάβῃ καί τὰ μὲν καὶ τὰ δέ. (Βολταῖρος).

βρεγμένον, λαβὼν δὲ ἀρνητικὴν ἀπάντησιν, ἀπήντησεν, μ ὴ μ ὲ σ τ α- μ α τ ᾶ τ ε π ο σ ῶ ς σ ᾶ ς π α ρ α κ α λ ῶ, ὑ π ά γ ε τ έ μ ε ε ἰ ς τ ὸ ν τ ά φ ο ν. Ἴδε 235 Κ, καὶ 6 καὶ 7 Ο.

418. Τὸ παππὶ καὶ τὸ χηνάρι τοῦ διαβόλου τὸ ζευγάρι. — Ἐπὶ τῶν ἐνοχλούντων διὰ τῶν κακῶν ἕξεων· καὶ ἐπὶ συνεταιρισμῶν ὁμοήθων.

419. Τὸ πεῖσμα 'βγάζει πρίσμα καὶ τὸ γινάτι 'μάτι. Καὶ

420. Τὸ γινάτι 'βγάζει 'μάτι, καὶ τὸ πεῖσμα κάνει πρῖσμα. — Ὅτι ἡ ὀργὴ καὶ τὰ ἐλαττώματα βλάπτουν τοὺς ἔχοντας αὐτά.

421. Τὸ 'πες κι ὤμοιασε. — Ἐπὶ τῶν παραλογιζομένων.

422. Τὸ πληγωμένο θεριὸ γίνεται κι ἄγριο. — Ὅτι ὁπωσδήποτε βλαπτόμενος μοχθηρὸς ἐξαγριοῦται ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸ κακουργεῖν.

423. Τὸ ποδάρι θέλει στρῶμα, καὶ τὸ χέρι θέλει δέμα. Σαφ.

424. Τὸ πολὺ βιὸς 'μάτια δὲ 'βγάζει. — Καὶ ὅμως ἡ φίλψις τοῦ χρυσοῦ τυφλοῖ τοὺς φιλοχρημάτους ὡς χρωμένους τῷ πλούτῳ ἐπὶ κακοῖς.

425. Τὸ πολὺ ἀγκώνει. — Ὀχληρὰ ἡ πολυλογία.

426. Τὸ πολὺ περίσιο χαλᾷ τὸ ἴσιο. Καὶ

427. Τὸ πολὺ κυριελέησον κι ὁ καππᾶς (ἢ ὁ θεὸς) τὸ βαριέται. — Αἱ συχναὶ παρακλήσεις εἶναι καὶ ὀχληραί. — Λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ φλυάρων. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 169 Μ.

428. Τὸ πολὺ τὸ διάφορο τρώγει καὶ τὸ κεφάλι. — Ἐπὶ αἰσχροκερδῶν.

«Πολλοὺς ἡ πλεονεξία εἰς ὄλεθρον ἤγαγε.»

429. Τὸ πολὺ φαεῖ σπληνιάζει, καὶ τὸ 'λίγο μαραζιάζει. — Ὅτι ἡ μεγάλη κατάχρησις καὶ ἡ μεγάλη στέρησις εἶναι ἐπιβλαβής.

430. Τὸ πολύ φαεῖ χορταίνει καὶ τὸ λίγο θεραπεύει, καὶ τὸ παραλιγουλάκι, θεραπεύει τὸ κορμάκι. (Ἑπτανησιακή). — Ὅτι τὸ ὀλίγον καὶ καλὸν εὐχαριστεῖ καθ' ὅλα.

431. Τὸ πολὺ φούσκωμα σπάζει τ' ἀσκί. — Ὅτι τὸ πολὺ βάρος καὶ τοὺς ἰσχυροὺς καταβάλλει.

«Ἀπῤῥυγνύεται τεινόμενον τὸ καλώδιον.»

432. Τὸ πανηρὸ πουλὶ κι ἀπ' τὰ δυὸ πόδια πιάνεται. — Πολλάκις οἱ πονηρευόμενοι περιπίπτουν εἰς ἀναπόφευκτα κακά.

433. Τὸ ποτάμι κάθε 'μέρα κούτζουρα δὲν κατεβάζει. — Ὅτι αἱ τυχηραὶ περιστάσεις σπανίως παρουσιάζονται. Σχετικὴ τῇ 11 καὶ 12 Κ.

«Οὐκ ἀεὶ ποθεῖ κάχλαξ ἀκολουθεῖ.»

434. Τὸ πουλὶ ἀπὸ τὸ κελάδημά του, κι ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὴ λαλιά του φαίνεται.—Σαφής· καθότι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ λυδία λίθος τῶν λόγων.

435. Τὸ πουλὶ τὸ λὲν πουλὶ κι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πουλί. Καὶ

436. Τὸ σίδερο 'ναι σίδερο κι ὁ ἄνθρωπος τραβᾷ (ὑποφέρει) πιὸ πολὺ ἀπ' τὸ σίδερο. — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ δραστηριότητος διέρχεται ἀπείρους τοπικὰς διαστάσεις εἰς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του, καὶ καρτερικῶς ἀντέχει εἰς ὅλα. Ἴδε καὶ 184 Η.

437. Τόπου συνήθεια νόμου κεφάλαιον. Ὁμοία τῇ

«Ἕπου χώρας τρόπος.» Ἴδε καὶ 47—50 Κ.

438. Τὸ πρᾶμμα 'ποῦ γεννάει ἐκεῖνο καὶ ψοφάει. — Σαφεστάτη· ἡ παραγωγὴ δὲ τῆς παροιμίας ἔχει οὕτω·

Ὀθωμανός τις δανεισθεὶς κάκαβον (λέβητα) τὸν ἐπέστρεψε συνωδευμένον διὰ χύτρας γεννηθείσης δῆθεν ὑπὸ τοῦ κακάβου· μετ' ὀλίγον δανεισθεὶς ἐκ νέου τὸν κάκαβον κατεκράτησεν αὐτόν, ἐπὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ἐψόφησε, καὶ ἐναχθεὶς εἰς τὸν Μεχχεμὲν (Δικαστήριον πολιτικὸν) ἐδικάσθη ὑπὸ τοῦ κριτοῦ (Καδῆ) παρουσιάσας νομοκάνονα ὅτι πᾶν ὅτι γεννᾷ ὑπόκειται καὶ εἰς θάνατον.

439. Τὸ πρόβατο γουροῦνι δὲ γίνεται. Σαφής.

440. Τὸ πρόβατον ἀπ' τὸ κλιτζί του κρέμεται.— Εἰς τοὺς ὅσοι ἐξ ἰδίας προαιρέσεως πάσχουσι· (κλιτζία λέγονται ἰδιωτικῶς τὰ μέχρι τῶν κνημῶν ἀποκαλύμματα τῶν κνημῶν).

441. Τὸ πρόβατο ἔξω τῆς κοπῆς τὸ τρώγ' ὁ λύκος. — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἐξέρχηται τυχαίως τῆς σφαίρας του, διότι ἐκθέτει αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον καὶ μάλιστα οἱ ἰσχυρογνώμονες.

442. Τὸ πρόβατο τὸ μοναχὸ ἐκεῖνο τρώγ' ὁ λύκος. — Ἐπὶ τῶν δυστυχούντων καὶ ὑπὸ τῆς τύχης διωκωμένων. Ἴδ. 287 Ο.

443. Τὸ πρόσωπο τ' ἀνθρώπου εἶναι σπαθὶ (ἢ φωτιά). — Ὅτι ἡ παρουσία μεταβάλλει τὰ πράγματα.

«Αἰδὼς ἐν ὀφθαλμοῖς.»

444. Τὸ πρόσωπο τό 'χω ἄσπρο 'σὰ χιόνι. Ἴδε 12 Ε.

445. Τὸ πρωτογέννητο πουλὶ ἂν δὲ πετάξῃ θὰ φτερουγιάσῃ. — Ὅτι τὸ καλὸν πρώϊμον προτιμότερον τοῦ ὀψίμου.

446. Τὸ πρῶτο λάθος μάθημα καὶ δάσκαλος γιὰ τ' ἄλλα. — Διότι ἔχων τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ προγενέστερα σφάλματα καὶ δυστυχίας, δύναται νὰ προλάβῃ καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δέ. (Βολταῖρος).

447. Τὸ ῥαβδὶ ἔχει δυὸ ἄκραις, καὶ καθένας νὰ προσέχῃ. —Ὅτι δὲν πρέπει ἀπολύτως νὰ ἐκλαμβάνῃ τις τὰ πράγματα ὑπὸ μίαν φάσιν, διότι ἀνελπίστως ἀπαντᾷ τὰ ἐναντία. Ἴδε καὶ 157 Δ.

448. Τὸ ῥάσσο του καὶ τὸ πράσσο του.— Ἐπὶ τῶν μηδὲν ἐχόντων καὶ ἐπὶ τῶν διὰ μόνον τὸ συμφέρον των μεριμνώντων.

449. Τὸ ῥινὶ τρώγει τὸ σίδερο, ἀλλὰ κάποτε σπᾷ.—Ὅτι ὁ ἐνοχλῶν ἄλλους, μετὰ καιρὸν ἀμείβεται.

450. Τὸ σάπιο μῦλο, σαπίζει καὶ τὰ γερά.— Καὶ

451. Τὰ σάπια λεμόνια σαπίζουν γλήγορα τὰ γερά. — Καθὼς νόσος ἀναχρωστικὴ μεταδίδει τὸ μίασμα καὶ περαιτέρω, οὕτω καὶ οἱ μοχθηροὶ μολύνουν ὁλόκληρον κοινωνίαν.

452. Τὸ σίδερο ζεστὸ χτυπιέται. — Ὅτι ἐν καταλλήλῳ καιρῷ πρέπει νὰ ἐκτελῆται τὸ ἔργον.

453. Τὸ σίδερο 'ς τὴ βράσι του.— Ὅτι ἕκαστος ἔχει ἰδίαν βάσανον.

454. Τὸ σκατὸ ὅσο στέκει 'ς τὸ σκαμνί, καὶ βλάφτει καὶ βρωμεῖ. Καὶ ἄλλως.

455. Τὸ σκατὸ 'σὰν ἀνέβη 'ς τὸ σκαμνί, ἢ θὰ τ' ἀλήψῃ ἢ θὰ τὸ βρωμίσῃ. — Ὅτι ὁ κακὸς ἄνθρωπος ὅσον μένει ἀτιμώρητος, τοσοῦτον ἀποτρόπαιος καὶ ἐπιβλαβὴς γίνεται.

456. Τὸ σκοτάδι της καταχνιᾶς 'σὰν κοντέβῃ νὰ φέξῃ γίνεται πιὸ πυκνό. — Ὅτι πᾶν κακὸν μέχρι τινὸς αὐξάνει, ἔπειτα ὅμως ὑπεραυξηθέντος καταφυρᾶται.

457. Τὸ σκυλὶ ὅταν τσακιέται, μὲ τὴ γλῶσσά του γιατρεύεται. Εὔληπτος.

458. Τόσο γρηὰ μὲ τὸ βρεμμένο, ὅσο καὶ μὲ τὸ μουσκεμένο.— Εἰς ἀδιαφορίαν.

459. Τὸ σόϊ πάει βασίλειο. — Ὅτι τὰ προτερήματα ἢ ἐλαττώματα εἰσὶν οἰκογενειακά.

460. Τόσο καλὸ νὰ 'χῃ ἡ ψυχή του, ὅση ἡσυχία ἔχει τοῦ φράγκου τὸ καπέλο.—Εἰρωνικῶς εἰς τοὺς ἐξ ὑποκρισίας κακῶς εὐχομένους.

461. Τόσο ἔχει ὁ φτωχὸς τὴν ὄρνιθά του, ὅσο ἔχει ὁ ἄρχοντας τὸ βόδι του. Ἴδε ἀνωτ. 318, καὶ Κ. 25, καὶ 990 Ο.

462. Τόσο σ' ἀγαπῶ καλέ μου, τ' ὄνομά σου δὲν τὸ ξέρω. Ἴδε τὰς 351 Α. καὶ Ν. 52.

463. Τὸ σπῆτί σου κλείδωνε, καὶ τὸ γείτονά σου κλέφτη μὴ κάνῃς.— Ὅτι ἡ πρ[illegible] προτιμ[illegible] τῶν ἀδίκων καὶ

παραλόγων ὑπονοιῶν κατὰ γείτονος καὶ ἄλλου διὰ τὸ ἀπολεσθέν.

464. Τὸ στάρι ἔχει κ' ἦρα. Ἴδε τὴν 324.

«Ζεύγνυνται τῷ σίτῳ ζιζάνια».

465. Τὸ στελλάρι τῆς τσεκούρας, μέσ' ἀπὸ τὸ λόγγο 'βγαίνει. — Ὅτι πολλάκις οἱ οἰκειότεροι βλάπτουν τοὺς ἄλλους πλέον τῶν ξένων.

«Ἐκ τοῦ βοὸς ἡ μάστιγξ». Καὶ

«Ἐκ τῶν οἰκείων τὰ βέλη».

466. Τὸ στραβὸ ξύλο ἴσιο δὲ γίνεται.— Ὅτι οἱ φύσει κακοὶ δυσκόλως διορθοῦνται.

«Τὸ σκαμβὸν ξύλον, οὐδέποτε ὀρθόν».

467. Τὸ στραβὸ ξύλο, ἡ φωτιὰ τὸ σιάζει. — Ἡ παίδευσις σωφρονίζει τοὺς ἀτάκτους.

468. Τὸ σφουγγάτο χωρὶς νὰ σκάσῃς τ' αὐγὸ δὲ γίνεται. —Σαφής.

469. Τὸ σχοινὶ εἶν' ἕτοιμο, μὰ τὸ σαποῦνι λείπει. Καὶ

470. Τοῦ σχοινιοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ εἶναι. — Ἐπὶ τῶν μοχθηρῶν καὶ ἀξίων ἀγχόνης.

(Β'.) 470. Τὸ σχοινὶ ἐκεῖ 'ποῦ 'ναι λιανὸ κόβεται.—Ὅτι εἰς ἐπικινδύνους περιστάσεις ὁ ἀδύνατος διακινδυνεύει.

471. Τὸ σχοινὶ τὸ μαλακὸ τρώγει τὴν πέτρα τὴ ξερή· Ἴδε τὴν 281.

472. Τὸ σωπάνι, τὸ 'ξωπάνι, τὰ κουμπιὰ καὶ τὸ γαϊτάνι, λείπει φόρεμα να κάνῃ. — Πρὸς τοὺς φαντασιωδῶς ἀποπερατοῦντας τι ἄνευ τῶν ἀναγκαίων συνδρομῶν.

473. Τὸ σωστό σου παππαδιά μου, καὶ ποτὲ νὰ μὴ σοῦ λείψῃ.— Ἐπὶ τῶν δαπανώντων τὰ ἀποχρῶντα, καὶ ἑπομένως οὐδέποτε στερουμένων. Ἴδε καὶ Α. 316 καὶ 142 Υ.

(Β'.) 473. Τυρὶ κι ἀλεῦρι λείπομαι, τσουκάλι καὶ κουτάλα, Μὰ 'γὼ λαζάνια (μακαρόνια) σοῦ κανα, νὰ φᾶς ἐσὺ καὶ τ' οὖλα.

474. Τότε λαλοῦν τ' ἀηδόνια, ὅταν παύσουν τὰ κοράκια.— Ἐπὶ τῶν τὰ κρείττω λεγόντων μετὰ τὴν τῶν φλυάρων σιωπήν.

475. Τὸ τζικοῦρι (πέλεκυς) χωρὶς στελιάρι, δὲ φοβίζει τὸ δάσος.— Ὅτι οἱ κακοί, ἀδύνατοι ὄντες καὶ ἄοπλοι δὲν εἶναι ἐπίφοβοι.

476. Τὸ τουφέκι τ' ἀδειανό, σκιάζει ἕναν κι' ἕναν δυό.— Διότι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὅπλου εἶναι ἄγνωστον.

477. Τοῦ ἀκαμάτη τὸ τσουκάλι, ὁ Θεὸς τὸ μαγειρεύει.— Ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν βοηθουμένων πάντοτε ὑπὸ τῆς τύχης.

478. Τοῦ ἀκριβοῦ ἢ ζήτα του ἢ κλέβε του.— Διότι οἴκοθεν οὐδέποτε δίδει.

479. Τοῦ ἀκριβοῦ τὸ ἔχει (περουσία) σὲ 'χαροκόπου χέρια. Καὶ

480. Τῶν ἀκριβῶν τὰ τάματα (κτήματα) σὲ χαροκόπων χέρια. — Ὅτι πολλάκις αἱ τῶν φειδωλῶν περιουσίαι καταντῶσιν εἰς κληρονόμους ἀσώτους.

481. Τοῦ ἀνέβη ἡ χολὴ 'ς τὰ 'μάτια.— Ἐπὶ τῶν λίαν ὀργιζομένων.

«Δριμεῖα χολὴ ποτὶ ῥινὶ κάθηται».

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν δόξαν ὅτι ὁ θυμὸς εἰς τὴν ῥίνα κάθεται. Θουκυδ. 1—18.

482. Τοῦ ἀρέσ' ἡ δροσοπεζοῦλα. — Ἐπὶ πονηρῶν προτιμώντων μᾶλλον τὰς κραιπάλας καὶ εὐθυμίας, παρὰ τὴν φιλοπονίαν.

483. Τοῦ ἀρνιοῦ ὁ βερβελιὸς (κόπρος) γλήγορα ξεραίνεται. Καὶ

484. Τῶν ἀρνιῶ ἡ βερβελιαῖς, μὲ τὸ φεγγάρι ξεραίνονται. —Ὅτι τῶν ταπεινῶν καὶ ἀδυνάτων αἱ πράξεις ταχέως ἐξαφανίζονται.

485. Τοῦ ἀχάριστου τὴ χάρι, ὅποιος κάνει τὴν ἐχάνει. Σαφής. Ἴδε καὶ 499 Α.

486. Τοῦ 'βαλε τὰ ματογυάλια. — Ἐπὶ εὐαπατήτων Ἴδε καὶ 498.

487. Τοῦ βουβοῦ τὴν καρδιὰ, κανεὶς ἄλλος δὲν τὴν 'ξέρει, παρ' ἐκεῖὸς 'ποῦ τὴν βαστάει. (Ἑπτανησιακή).— Ὅτι οἱ ἀδυνατοῦντες ἐξ ἀνάγκης νὰ ἐκφράσουν τὰ παράπονα τῶν φυλάττουσιν αὐτὰ ἐνδομύχως.

438. Τοῦ γαδάρου μῦθον ἔλεγαν, κι αὐτὸς τ' αὐτιά του ἔσειε.—Εἰς ἀναίσθητον. Παροιμία ἐκ τῆς ἀρχαίας.

«Ὄνῳ τις ἔλεγε μῦθον, ὁ δὲ τὰ ὦτα ἐκίνει.»

489. Τοῦ γαδάρου χάρι κάνεις, μόνο τ' ἄχερά σου χάνεις. (Κρητική). Σαφής.

490. Τοῦ γάτου λέγω φεύγα, καὶ τοῦ σκύλου πιάσ' τον.— Ἐπὶ διπροσώπων οἵτινες ἄλλα μὲν βούλονται, καὶ ἄλλα πράττουσιν, ὡς πρὸς ἀνθρώπους ἔχοντας ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτούς.

491. Τοῦ γέρου σκόνταμα τοῦ χάρου μήνυμα.—Ὅτι ἡ ἐλαχίστη αἰτία ἐπὶ τῆς ἐξασθενισμένης γεροντικῆς ἡλικίας εἶναι ἐπικίνδυνος, καὶ πολλάκις θανατηφόρος. Καὶ παρ' Ἰταλοῖς

τρία κάππα φοβοῦντ' οἱ γέροντες, cascata (πτῶσις) cacata (διάρροια) καὶ catarro (συνάγχη)· παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις «Τὰ γὰρ σαπρὰ σώματα, μικρά τις ῥοπὴ κατευνάζει. (Σοφοκλῆς)» Ἴδε καὶ 36 Γ.

492. Τοῦ γουρουνιοῦ τὴ μύτη κόψανε, μ' ἀνθρωπιὰ δὲν ἄλλαξε. Καὶ

493. Τοῦ γουρουνιοῦ τὴ μύτη κι ἂν κόψῃς, πάλιν γκροῦ γκροῦ θὰ κάμει. — Ὅτι ὁ ἐκ φύσεως κακὸς ὅσα καὶ ἂν πάθῃ δὲν μεταβάλλει τὴν ἰδιότητά του. Ἴδ. καὶ 356—359 καὶ 394

494. Τοῦ γυιοῦ σου τάξε ψέματα, καὶ τοῦ γαμπροῦ σ' ἀλήθεια.—Ἀτιμωρήτως καὶ χωρὶς πολλὴν βλάβην δύναταί τις ν' ἀπατᾷ τοὺς στενοτέρους αὐτοῦ συγγενεῖς οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἀπωτέρους.

495. Τοῦ ἔδωσα τὸ πρόσωπό (ὑφασμάτι) γυρεύει καὶ τ' ἀστάρι.—Ἐπὶ πλεονεκτῶν μὴ ἀρεσκομένων ὅτι ἔλαβον δωρεὰν τὸ πλεῖστον τοῦ ἀναγκαιοῦντος, ἀλλὰ καὶ ἀπαιτούντων τὸ ἐλάχιστον ἐλλεῖπον.

496. Τοῦ ἔμασσε (ἐμάζωξε) τὰ λουριά του (τὰ μέτρα του). —Πρὸς αὐθάδεις περιοριζομένους ὑπὸ τοῦ Νόμου ἢ τῶν ἰσχυρωτέρων.

497. Τοῦ ἐκόπη κοντό.—Εἰς ὀλιγόφρονα. Ἴδε καὶ 519.

498. Τοῦ ἔρριξε στάχτη 'ς τὰ 'μάτια. — Εἰς τοὺς ἐξαπατωμένους. Ἴδε καὶ 486.

499. Τοῦ ἔψησε ψάρι 'ς τὴ γλῶσσα (ἢ 'ς τὰ χείλη). — Εἰς τοὺς τυραννοῦντας καὶ βασανίζοντας τὸν ἀδύνατον.

500. Τοῦ ζουρλοῦ τὸ γάμο τὸν τρῶν οἱ φρόνιμοι. Σαφής.

501. Τοῦ ἡλίου κύκλος, τοῦ φεγγαριοῦ γαλήνη.—Ἐπὶ τῶν φυσικῶν φαινομένων.

502. Τοῦ θωλώνει τὸ νερὸ, καὶ τοῦ 'βγαλε τὸ 'μάτι.—Ἐπὶ αὐθαδῶν ἐπιτιθεμένων ἀναιτίως κατὰ τῶν ἄλλων.

503. Τοῦ καθενὸς τὰ κουσούρια (ἐλαττώματα) εἶναι σῦκα καὶ δὲν βροντοῦν, τῶν ἄλλων εἶναι καρύδια καὶ τρύζουν.—Ἐπὶ τῶν τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἐλλείψεις κατακρινόντων τὰς δὲ ἰδίας ἀποκρυπτόντων. Γνωστὸς δὲ ὁ Αἰσώπιος μῦθος περὶ δισακκίου.

504. Τοῦ κακοῦ καιροῦ τὰ νέφη, τό 'να πάει καὶ τ' ἄλλο στρέφει. Καὶ

505. Τοῦ κακοῦ καιροῦ τὰ νέφη, ἄλλα 'πάνω κι ἄλλα κάτω. Ἴδε τὴν 509.

506. Τοῦ κακοῦ κακὸ μὴ κάμῃς τὸ δικό του τὸν ἐφτάνει. Καταληπτή.

507. Του καλοῦ ἡ ὠμορφιὰ φαίνεται ἀπ' τὴ φωνὴ, καὶ τῆς γυναίκας ἀπ' τὴ φρονιμάδα. Σαφής.

508. Τοῦ κάκου μὲ 'ϐρίζεις, τοῦ κάκου σ' ἐπαινῶ,
Κανεὶς δὲν δίνει πίστι, 'ς τοὺς λόγους καὶ τῶν δυό —
Ἐπὶ τῶν ὁμολογούντων ἀλλήλους ψεύστας, εἰς ὧν τοὺς λόγους οὐδεὶς πείθεται.

509. Τοῦ κακοῦ χρόνου, τὰ νέφ' ὅταν φανοῦν βρέχει.—Εἰς φυσικὰ φαινόμενα. Ἴδε καὶ 504 καὶ 505.

510. Τοῦ καλοῦ ἀντρὸς ἡ γυναῖκα, ἀπ' τὰ μάγουλα φαίνεται.—Πλάνη! οὐχ' ἧττον ὁ τρόπος τῶν ἀνδρῶν πρὸς τὰς γυναῖκας ἐπενεργεῖ εἰς τὴν ὑγείαν ἔθιμα κλπ. αὐτῶν, ὅταν ὅμως ὁμονοοῦσιν καὶ πείθονται αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσιν· ἀλλὰ σήμερον ὀλίγισται εἰσὶν αἱ ἐξερετικαὶ καὶ ἐκτελοῦσαι τὸ καθῆκόν των πρὸς τοὺς συζύγους ὡς δεῖ, καίτοι διακρινομένων ἐπ' ἀγαθότητι κλπ.

511. Τοῦ καλοῦ ἀντρὸς τ' ἀλεῦρι, λαλλαγκίταις καὶ κουλούραις.—Εἰς δαπανηρὰς γυναῖκας, ἄνδρας ἐχούσας ἁπλουστάτους. Ἄλλοτε. Νῦν δὲ καὶ εὐφυεστάτους ἂν τύχουν, καὶ τοῦτο θέλει συμβῆ ἂν ἡ γυνὴ τύχει τοιαύτη.

512. Τοῦ καλοῦ μιὰ τοῦ κακοῦ δυό. Σαφής.

513. Τοῦ κλέφτου καὶ τοῦ δανειστοῦ, καθένας τοῦ χρωςάει. Ἐπὶ τῶν κακούργων καὶ αἰσχροκερδῶν φορολογούντων ἀδίκως.

514. Τοῦ κλέφτη κλέφτουνε κουπὶ, κ' ἐκεῖνος κλέφτει βάρκα. —Ὅτι ὁ κακοῦργος ἀφοῦ ἀναιτίως πράττει κακὰ πολὺ περισσότερον ὅταν λάϐει αἰτίαν.

515. Τοῦ 'κόπη τὸ δεξιό χέρι.—Ἐπὶ τῶν στερηθέντων τοῦ μέσου δι' οὗ ἐτύγχανον εὐκόλως τὸ ποθούμενον.

516. Τοῦ κουφοῦ κι ἂν τουμπανίζῃς, τοῦ στραϐοῦ κ' ἂν δείχνεις στράτα.—Εἰς ματαιοπονίαν.

517. Τοῦ 'κοψε τὸ ϐῆχα.— Ἐπὶ τῶν δι' ἀπειλῶν περιοριζομένων εἰς τὰ ἴδια.

518. Τοῦ 'κρέμασαν τὸ χουλιάρι.— Εἰς τὸν ἐρχόμενον ἀργὰ εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ γεύματος. Ἴδε Ο. 368.

519. Τοῦ λείπει τὸ λαγγιόλι (τὰ τριγωνόσχημα συρραπτόμενα τεμάχια τῆς ἑλληνικῆς φουστανέλας). — Εἰς ὀλιγόφρονα. Ὁμοία τῇ 497.

520. Τοῦ μακελλάρη τὰ παιδιὰ ψοφοῦν ἀπὸ τὴν πεῖνα. Ἴδε καὶ 548 καὶ 549 ἄνω καὶ 3 Ψ.

521. Τοῦ 'μαύρισε τὸ μάτι.— Ἐπὶ τῶν ἀπηλπισμένων.

522. Τοῦ 'μπῆκε ψύλλος 'ς τ' αὐτί.— Ἐπὶ ὑπονοιῶν.

523. Τοῦ 'μπῆκε 'ς τὴ μύτη. — Ἐπὶ τῶν διερεθιζόντων καὶ ἐπὶ τῶν περιοριζομένων.

524. Τοῦ 'μπῆκε (ἢ τὴν ἔβαλε) 'ς τὸ 'μάτι.— Ἐπὶ ζηλοτυπούντων καὶ ἐγωϊστῶν.

525. Τοῦ νονοῦ τὸ νονὸ, κ' ἐμεῖς νονὸ τὸν ἔχομε. Καί·

526. Τοῦ συντέκνου μας ὁ σκύλας, σύντεκνος εἶναι κ' ἐκεῖνος. — Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν καλούντων συγγενεῖς καὶ τοὺς πολὺ μακρὰν ὄντας.

527. Τοῦ παιδιοῦ μας τὸ παιδὶ, 'σὰν τὸ μέλ' εἶναι γλυκύ. Καί.

528. Τοῦ παιδιοῦ μας τὸ παιδὶ, δυὸ φοραῖς τό 'χω παιδὶ (ἢ εἶναι παιδί μας). Ἴδε τὴν 253.

529. Τοῦ παιδιοῦ κοιλιὰ κοφίνι, καὶ τρελλὸς ὅπου τοῦ δίνει.— Ὅτι πολλάκις οἱ γονεῖς δὲν πρέπει νὰ ἐνδίδωσιν εἰς τὰς παραλόγους αἰτήσεις τῶν τέκνων αὐτῶν, διότι βλάπτονται μᾶλλον ἢ ὠφελοῦνται.

530. Τοῦ παιλλοῦ (τρελλοῦ) κοιλιὰ δισάκι, καὶ παιλλὸς 'ποῦ τὴν γεμώνει (Κυπριακή). Φεῦ! ἐκείνων ὅσοι παραινοῦσιν καὶ διατηροῦσιν ἀνθρώπους μωρούς.

531. Τοῦ παληκαριοῦ ἡ μάνα, 'ς τὸ πηγάδι κάνει νάνα.— Ἐπὶ τῶν περιμενουσῶν τέκνα ἀπόντα μητέρων, καὶ εἰς προϋπάντησιν ἐξερχομένων εἰς ἀγροὺς καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου καὶ πολλάκις διανυκτερεύουσι, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, διότι τὰ τέκνα αὐτὰ ὑποτίθενται ὅτι μετέβησαν διὰ πράξεις τινὰς ἀπαισίας.

532. Τοῦ παληοῦ καιροῦ πράματα. — Ἐπὶ διηγήσεων ἑώλων καὶ ἑπομένως ἀηδῶν.

533. Τοῦ παππᾶ ἡ κοιλιά 'ν' ἀμπάρι, κι' ὅπου πάει θὲ νὰ πάρῃ.— Δῆλον τοῦτο καὶ τῆς πείρας συμπέρασμα.

534. Τοῦ πατρὸς εἶν' τὸ παιδί. — Εἰς τοὺς ἀπὸ πατρικὰς ἀρετὰς ἢ κακίας διακρινομένους.

535. Τοῦ πονηροῦ τὸ κερὶ ὡς τὸ πρωὶ καίει. Ὁμοία ταῖς 629, 630 καὶ 1012 Ο.

536. Τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα ἔχει. — Εἰς τοὺς ὑπερευτυχοῦντας, καὶ εἰς τὰ σπάνια. Παρεμφερὴς τῇ ἀρχαίᾳ
«Κέρας τῆς Ἀμαλθείας

537. Τοῦρκον εἶδες, γρόσια θέλει, κι ἄλλον εἶδες, κι ἄλλα θέλει.—Ὅτι ἀπὸ τοὺς κακοτρόπους πάντοτε κακὸν θ' ἀναμένῃς. Ἴδε καὶ 403.

538. Τοῦ σαββάτου ὁ ἄνεμος, τὴ δευτέρα γάδαρος. —

(Ναυτική). — Ὅτι τὰ συμβαίνοντα ἐκτάκτως καταπίπτουν εὐκόλως.

539. Τοῦ σκυλιοῦ του λουκάνικο δὲν δίδει. — Ἐπὶ δυστρόπων καὶ ἄγαν φιλαργύρων.

540. Τοὺς πέντε μῆνας θλίβεται καὶ 'ς τοὺς ἑφτὰ λυπιέται. — Ἐπὶ τῶν πολυτρόπως καὶ διαρκῶς πασχόντων. Σχετ. τῇ 150 Α.

541. Τὸ στερνὸ σκαλὶ πάντα τρύζει. — Ὅτι εἰς τὸ τέλος ὑποθέσεώς τινος, ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ἢ πλέον χαρίεις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, ἢ πλέον σκυθρωπὸς διὰ τὴν ἀποτυχίαν.

542. Τοῦ στραβοῦ τὰ μπιχλιμπίδια τ' ἀνεβούλου τὰ κουμπάσσα. — Ὅτι τῶν ἀπρονοήτων αἱ βουλαὶ ὁμοιάζουσι τοῖς ἔργοις τοῦ τυφλοῦ.

543. Τούτ' ἡ γρηὰ 'ποῦ συγκολλήθη, θέλει νὰ μοῦ φά' τ' ὀρνίθι. — Ἐπὶ κολάκων.

544. Τούτ' ἡ πήτα κ' ἡ κανάτα, μ' ἔκαμαν μὲ τέτοι' ἀρμάτα. — Ἤγουν ῥακενδύτην (ἀρμάτα) ἀντὶ στολισμὸν κατ' εἰρωνείαν.

545. Τούτη παληὰ κι' ἄλλη καινούργια. — Ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἀβουλίας πασχόντων καὶ ἐπὶ τῶν ἀνεξετάστως δαπανώντων.

546. Τοῦτο μοιρά μου, ἐκεῖνο μερτικό μου. — Ἐπὶ ἀπλήστων ἁρπάγων Ἴδε καὶ 120 καὶ 121 Κ.

547. Τοῦ τρελλοῦ ἡ καρδιὰ πάντα 'ς τὸ στόμα στέκει. — Ὅτι ὁ ἐπιπόλαιος καὶ κοῦφος εἶναι ἀπροφύλακτος καὶ ἐμπιστεύεται εἰς καθένα ἀδιακρίτως.

548. Τοῦ τσαγκάρη τὸ παιδὶ, ἀξυπόλυτο περπατεῖ. Καὶ

549. Τσαγκάρης ἀξυπόλυτος, ῥάφτης ξεγυμνωμένος. — Ὅτι πολλοὶ πολλάκις ἀποροῦσι τῶν ὅσων εὐπορεῖ ἡ πολιτεία. Ἴδε καὶ 520.

550. Τὸ φαεῖ κάνει καρὶ (καρδιὰ) καὶ τὸ γέρο παληκάρι. — Διότι ἡ ὀλίγη καὶ καθαρὰ τροφὴ ἀπεργάζεται ἕκαστον ὑγιᾶ.

551. Τοῦ φθονεροῦ τὰ μάτια βλέπουν πιὸ μακρυὰ τῶν ἄλλω. — Διότι ὁ φθονερὸς βλέπει καὶ τὰς ἀνυπάρκτους εὐτυχίας τῶν ἄλλων.

552. Τοῦ φειδιοῦ τὸ δάγκαμα ὕστερα πονεῖ. — Ὅτι τῶν κακοτρόπων οἱ λόγοι καὶ συκοφαντίαι κατόπιν ἐπενεργοῦσιν ἔστω καὶ ἀνυπάρκτων.

(Β'.) 552. Τοῦ φυσικάρ' ἐφώναξαν κι ὁποῦ 'χ' ἀπελογήθα. Ἴδε τὴν 502. Ο.

553. Τοῦ φοβιτσιάρ' ἡ μάνα μήτε κλαίει μήτε γελᾷ. Σαφ.
554. Τοῦ φρονίμου νόημα, καὶ τοῦ βλάχου σύρισμα. Καὶ
555. Τοῦ φρονίμου 'μίλα, καὶ τοῦ τρελλοῦ σύριζε. Καὶ
556. Τοῦ φρονίμου χάραξε, καὶ τοῦ τρελλοῦ 'μολόγα. — Ὅτι οἱ φρόνιμοι δι' ὀλίγον κατανοοῦσιν, ἐνῷ οἱ ἀνόητοι καὶ κοῦφοι εἰς μάτην ὅσα καὶ ἂν εἴπῃς.
557. Τοῦ φρονίμου τὸ χέρι, ὅπου τοῦ λωλοῦ τὸ 'μάτι. — Ὅτι ὁ μωρὸς διανοεῖται, ὁ φρόνιμος προλαμβάνει.
558. Τοῦ φτωχοῦ ἡ κάππα, στρῶμα καὶ πάπλωμά του. Σαφ.
559. Τοῦ φτωχοῦ τ' ἀρνὶ, κριάρι δὲ γίνεται. Καὶ
560. Τοῦ φτωχοῦ τ' αὐγὸ πουλὶ δὲ 'βγάζει. Ἴδε ἄνω 442.
561. Τοῦ φτωχοῦ πουλιοῦ τὴ φωληὰ ὁ Θεὸς τὴν ἀκράδει (δημιουργεῖ). Καὶ τουρκιστί.

Καρὶπ κασσὶν γκιὸ βασανὶ ἀλὰχ γκιακάρι

Κατὰ τὸ τοῦ Εὐαγγελίου.

«Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ οὔτε σπείρουσιν, οὔτε θερίζουσιν, ἀλλὰ τρέφει αὐτὰ ὁ οὐράνιος πατήρ.»

562. Τοῦ φτωχοῦ τὸ εὕρημα, ἢ καρφὶ ἢ πέταλο.—Ὅτι αἱ ἀπολαύσεις καὶ ἡ τύχη τῶν δυστυχῶν εὐτελεῖς συνήθως εἰσίν.
563. Τοῦ φτωχοῦ τ' ἀμπέλι 'ς τὴ μέση, καὶ τὸ σπῆτι 'ς τὴν ἄκρη. — Ὅτι ὁ πτωχὸς καὶ ἄμοιρος σχεδὸν πάντοτε.
564. Τοῦ φιλάργυρου τὰ γρόσια σὲ παρχλυμένω χέρια. — Λέγεται ἐπὶ ἀσώτων υἱῶν τῶν καταλιπόντων τὴν ἀποκτηθεῖσαν ὑπ' ἄλλων μὲ οἰκονομίαν καὶ ἐγκαταλειφθεῖσαν εἰς αὐτοὺς περιουσίαν.
565. Τοῦ χάλασ' ἡ μανέστρα. — Περὶ ματαιώσεως σχεδίου τινος.
566. Τοῦ χάρου νερὸ κουβαλεῖ.—Εἰς τοὺς πάντα ἀσθενεῖς.
567. Τοῦ χωριάτου τὸ παιδὶ μικρὸ φορεῖ, τρανὸ θωρεῖ. — Ὅτι πολλάκις χωρικῶν τέκνα ἀσκούμενα ἐν σωματικοῖς καὶ διανοητικοῖς ἔργοις προάγονται, καὶ ἄλλως τὰ τῶν τοιούτων τέκνα, ὁσάκις φέρουσιν ἔνδυμα παρὰ τὸ σύνηθες, κομπάζουσιν ὅτι εἰσὶν ὑπέρτερα ἑαυτῶν διὰ τῶν φορουμένων, ὅπως συνέβη ποτὲ εἰς τρεῖς ἀλβανοὺς οἵτινες συμπορευόμενοι, ἀπήντησαν κύνα φονευμένον, ἵνα ἐπιδείξωσι εἰς τοὺς παρεστῶτας τὰ ὁποῖα ἀπεκτήσαντο πολύτιμα δι' αὐτοὺς, ἤτοι ὁ εἷς χρυσοῦν δακτύλιον, ὁ ἕτερος χρυσοῦν γηλέκιον (περιστήθιον) καὶ ὁ τρίτος ζεῦγος πολυποίκιλον καρβατινῶν (τσαρουχίων)· εἶπεν ὁ πρῶτος πρὸς ἐπίδειξιν τοῦ δακτυλίου τεντόνων τὴν χεῖρά του· «*ποιὸς ὠρὲ 'σκότωσε τὸ σκυλὶ αὐτὸ*, ὁ δὲ δεύτερος πρὸς ἐπίδειξιν τοῦ γη-

λεκίου, ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ εἰπών· *ἐγώ, ὠρέ*, καὶ ὁ τρίτος πρὸς ἐπίδειξιν τῶν τσαρουχίων ὑψώσας τὸν ἕνα πόδα του ἔκραξε· *πάρ'το, ὠρὲ, ἀπ' ἐκεῖ τὰ μὴ βρωμῇ*.

568. Τοῦ χωριάτου τὸ σχοινὶ, μονὸ δὲ φτάνει, διπλὸ περισσεύει. Ἴδε 434 Α. καὶ 35 Ο.

569. Τὸ φεῖδι ἂν δὲ φάγῃ φεῖδι, δράκος δὲ γίνεται. — Οἱ κακοποιοὶ ἄνθρωποι τότε περισσότερον αὐξάνουν τὴν κακίαν των καὶ γίνονται τύραννοι, ὅταν ἐξολοθρεύσουν τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς ἐχθρούς των. Καὶ παρ' ἀρχαίοις·
«Ὄφις εἰ μὴ φάγει ὄφιν, δράκων οὐ γενήσεται.» Ἴδε καὶ 464 Ο.

570. Τὸ φόρεμα μόνο, δὲν κάνει τὸν καλόγερο. — Ἐπὶ τῶν νομιζόντων ὅτι δι' ἐξωτερικῶν περιβολῶν καὶ εὐδαιμονοῦσιν καὶ περιφρονοῦνται.

571. Τὸ φτηνὸ κρέας, τὰ σκυλιὰ τὸ τρῶνε. Καὶ
(Β'. 571.) Τὸ φτηνὸ πράμμα τὸ τρώγ' ὁ λύκος. — Εἰς φιλαργύρους οἱ ὁποῖοι πάντα προσπαθοῦν ν' ἀγοράζουν τὰ εὐθηνότερα, ἂς ἦναι καὶ ἀχρειέστερα.

572. Τὸ φυσάει καὶ δὲν κρυώνει. — Ἐπὶ τῶν ἀνεξαλείπτων ζημιῶν.

573. Τὸ χαρτὶ καὶ τὸ μελάνι τὸν καλὸ γαμπρὸ δὲ χάνει. Καὶ
574. Γιὰ χαρτὶ καὶ γιὰ μελάνι τὸν καλὸ γαμπρὸ μὴ χάνῃς. — Διότι ἄλλα τὰ λεγόμενα ἄλλα τὰ γραφόμενα, κι ἄλλα τὰ πραττόμενα κατὰ τὴν κοινὴν δοξασίαν.

575. Τὸ χειμῶνα ἡ ἀῤῥώςεια σίγουρα ὀρθοποδίζει. Ἴδε 22 Φ.

576. Τὸ χειμῶνα νερὸ μαζύ σου καὶ τὸ καλοκαῖρι κάππα. Καὶ
577. Ὅταν ἦναι καλὸς καιρὸς βάστα φόρεμα (ἐπανοφώριον), κι ὅταν βρέχῃ, κάμ' ὡς θέλεις. (Κορ. ἄτακ. σελ. 170). — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ προμηθεύεται πάντοτε κατὰ τῶν ἐνδεχομένων καὶ ἀνελπίστων περιστάσεων. Ἴδε καὶ 260 Κ.

578. Τό 'χει τὸ ποδαρικό του. — Τουτέστι φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν καλὴν ἢ κακὴν τύχην.

579. Τὸ χορταστικὸ ψωμὶ, ἀπὸ μακρυὰ τὸ γνωρίζω. — Εἰς τοὺς κατανοοῦντας μακρόθεν τὰ εἰς αὐτοὺς ὠφέλιμα.

580. Τὸ χωριὸ δὲ σὲ θέλει, πρωτογέροντας θὰ γίνω. Καὶ
581. Τὸ χωριὸ δὲν τὸν θέλει, καὶ ρωτᾶ 'ποῦ 'ν τοῦ παππᾶ τὸ σπῆτι. Καὶ
582. Δὲ σὲ θέλει τὸ χωριὸ, ἐγὼ παππᾶς (ἡγούμενος) θὲ νὰ γενῶ. Ἴδε Δ. 87 Ε. 177 Ο. 808, καὶ Σ. 10.

583. Τὸ ψάρι βρωμάει ἀπ' τὸ κεφάλι. — Ἡ παροιμία αὕτη

ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς κατωτάτης βαθμίδος τῆς κοινωνίας μέχρι τῆς ἀνωτάτης.

584. Τὸ ψάρι καὶ ὁ φίλος, σὲ τρεῖς 'μέραις βρωμοῦν.—Ὅτι καθὼς πολλὰ πράγματα διαφθείρονται ἐν βραχεῖ χρόνῳ οὕτω καὶ αἱ οἰκειότητες ἀθετοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐπιβούλους καὶ ἀναξίους πάσης σχέσεως.

585. Τὸ ψεί, ψεί, ψεί, γίνεται ψεῖρα.— Ἐπὶ τῶν διὰ συχνῆς ἐπαναλήψεως πράξεώς τινος ἐπιτυγχανόντων τοῦ σκοπουμένου.

586. Τὸ ψέμα εἶν' ἀλάτι τῆς ἀληθείας. Σαφεστάτη. Ἴδε καὶ ἄνω 172.

587. Τὸ ψέμα κἂν ἐβγῇ, ὀλόψεμα δὲν εἶναι.—Ὅτι πᾶσα φήμη διαδιδομένη περιέχει τι ἐνίοτε ὁπόταν αὕτη προέρχηται ἀπὸ ἀξιοπίστου πηγῆς. Ἴδε καὶ Ψ. 12.

588. Τὸ ψέμα 'ς τὴ πόρτα φτάνει.—Ὅτι ὁ ψεύστης ταχέως ἀποκαλύπτεται. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«Μελανούρων μὴ γεύεσθαι.» Ἴδε καὶ τὴν 272.

589. Τὸ ψωμὶ κινάει τὰ δάκρυα, τὸ ψωμὶ τὰ σταματάει. — Ὅτι ἡ στέρησις τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων λυπηρά, καὶ ἡ ἀπόκτησις εὐχάριστος.

590. Τὸ ψωμὶ τρώγει καὶ τρώγεται.—Ἐπὶ τῶν κακοποιῶν καὶ τῶν ἐχόντων πολλὰς φροντίδας.

591. Τράβα τ' ἀλογό σου, μὴ σὲ πατήσῃ τὸ γομάρι μου. —Ἐπὶ τῶν ἀγνοούντων τὴν σμικρότητα καὶ ἀδυναμίαν των, ἢ ταυτιζομένων μετὰ ἰσχυρῶν.

592. Τραβᾶτέ με κι ἂς κλαίω, κι ἂν κλαίω τί σᾶς κάνω.— Διὰ ἐκείνους οἵτινες προσποιοῦνται ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦν τι τὸ ὁποῖον ἀνυπομόνως κρυφίως ἐπιθυμοῦν, ὡς συμβαίνει εἰς πλείστας τῶν γυναικῶν.

«Ἡ παροιμία ἐκ τοῦ ὅτι νέα τις μελλόνυμφος κλαίουσα ὡς ἀπαρεσκομένη ἦλθεν εἰς τὸν γάμον, ἐπειδὴ οἱ συμπέθεροι ἀπαυδήσαντες ἀπὸ τὰ δάκρυά της ἀπεφάσισαν νὰ διαλύσωσι τὸν γάμον. Τότε αὐτὴ εἶπε. Τραβᾶτέ με κι' ἂς κλαίω, κι ἂν κλαίω τί σᾶς κάνω. Ἴδε 385,

593. Τραβηχθῆτε νὰ περάσῃ τὸ βόδι, 'ποῦ θὰ 'πάω νὰ φέρω. Ἴδε τὴν 41 καὶ 42 καὶ 144 Α.

594. Τρεῖς ἡμέραις εἶν' τὸ θαῦμα καὶ τρεῖς τὸ παραθαῦμα. —Ὅτι τὸ μεγαλήτερον νέον τάχιον παύει νὰ προξενῇ θαυμασμόν. Ἴδε καὶ 11 Θ, καὶ Κ. 41.

595. Τρεῖς λαλοῦν καὶ δυὸ χορεύουν. — Εἰ τὰ ἀλλόκοτα.

596. Τρεῖς πενῆντα ἐνεννῆντα καὶ δέκα ἑκατό.—Ἐπὶ τῶν

μετρώντων τῷ ἰδίῳ μέτρῳ, καὶ οὐχὶ τῷ κοινῷ· καὶ ἐπὶ αἰσχροκερδῶν· ἰδίως ἐπὶ τῶν Τουρκοαλβανῶν πρὸς οὓς ἀποδίδεται ἡ παροιμία διὰ τὸ ἑξῆς.

«Τουρκαλβανὸς τοκιστής, ὁπόταν ἐδάνειζε τὸν ἁπλοῦν χωρικὸν, συνεφώνει ἀπατηλῶς νὰ λαμβάνῃ παρ' αὐτοῦ τόκον τὰ δέκα δέκα καὶ μιὰ κάπα· κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ δανείου ἐμέτρα αὐτῷ ὡς ἄνω»

597. Τρεῖς 'ποῦ μ' ἔχεις, τρεῖς 'ποῦ σ' ἔχω, καὶ τρεῖς 'ποῦ 'ναι τὸ παιδί. — Ἐπὶ τῶν πρὸς τὸ συμφέρον ἢ πρὸς δικαιολόγησιν ἐφευρισκόντων προφάσεις ἀνυποστάτους.

598. Τρεῖς τὰ γέννα, τρεῖς τὰ φῶτα, κ' ἔξη τὴν ἀνάσταση — Ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου ἑορτῶν.

599. Τρεῖς κι αὐγὰ, κι' ὁ κροκὸς 'ς τὴ μέση. — Ἐπὶ φιλαργύρων. Ἴδε καὶ 8.

600. Τρεῖς τὸ λάδι, τρεῖς τὸ ξύδι, κ' ἔξη τὸ λαδόξυδο. — Γνωστή.

601. Τρελλὸς κι' ἀφέντης κι' ὡς τοῦ δλόξει (ἀντὶ δόξει). Κρητική.— Ἐπὶ τοῦ ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ βασίζηται εἰς λόγους καὶ ὑποσχέσεις τρελλοῦ καὶ ἄρχοντος Δεσπότου.

602. Τρέχα λίγδα 'ς τὸν παστό. — Εἰς πλουσίους κέρδη ἐπὶ κερδῶν κερδίζοντας καὶ πολλάκις ἀνελπίστως. Ἴδε 678.

603. Τρέχα (ἢ τρέχει) κι' ὅπου τὸ 'βγάλ' ἡ ἄκρη.— Πρὸς τοὺς ἀπερισκέπτως πράττοντάς τι.

«Ἔνθ' ἂν οἱ πόδες ἄγωσιν, ἐκεῖσ' ἄπειμι».

604. Τρέχει 'σὰν τὴ χελώνα.—Ἐπὶ βραδυκινήτων.

605. Τρέχουν ἡ νεαῖς μὲ τὰ σακκιὰ, κ' ἡ γρηαῖς μὲ τὰ σακκούλια.— Ἐπὶ τῶν ὠφελουμένων τῶν περιστάσεων νὰ ἁρπάζωσιν τὴν περιουσίαν ἄλλου ἀπροφύλακτον μένουσαν.

606. Τρία Κάππα κάκιστα, δύο Μι παγκάκιστα, Κρήτη, Κύπρος καὶ Κεφαλωνιά, Μιτυλήνη καὶ Μοργιᾶς. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἔλεγον.

«Κάρες, Κύλικες, Καππαδόκες.» Οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ λέγουν.

Μπρισίμ, Γαϊτὰν, Μόραλι Σεϊτάν.

607. Τροχὸς, ὅπου γυρίζει, σκουριὰ δὲ πιάνει. Καὶ

608. Πέτρα ὅπου σηκώνεται δὲν μαλλιάζει.— Δι ἐκείνους οἵτινες περιπλανώμενοι τῇδε κακεῖσε δὲν δίδουν καιρὸν ν' ἀνακαλυφθῶσι τὰ ἐλαττώματά των, καὶ δι ἐκείνους οἵτινες ἀστάτου χαρακτῆρος ὄντες δὲν δύνανται ν' ἀποκτήσουν τιμὴν καὶ πλούτη.

609. Τρύπιο τὸ σακκὶ καὶ πέφτουν τὰ κομμάτια. — Ἐπὶ ἀσώτων καὶ ἀφρόντιδων.

610. Τρώγει κι' άπ' τὸ ἄλλο ζυμωτό. — Ἐπὶ τῶν προςποιουμένων ἀσθένειαν, ἐν ᾧ ἔχουν στερεὰν ὑγείαν

611. Τρώγει τὰ σίδερα. — Ἐπὶ τῶν παρωργισμένων εἰς τὸ ἔπακρον.

612. Τρώγει τὸ ψωμὶ τοῦ Τούρκου καὶ παρακαλεῖ γιὰ τοὺς Φράγκους. — Ἐπὶ ἀπίστων ὑπηρετῶν καὶ διπροσώπων φίλων. Σχετ. ταῖς 110 καὶ 111 Ε.

613. Τρώγοντας ἔρχετ' ἡ ὄρεξις. Καὶ

614. Σ' τὰ 'δόντια στέκ' ἡ ὄρεξις' καταληπταί. Ἴδε καὶ τὴν 2 Φ.

615. Τρώγοντας τὰ μικρὰ ψωμί, παχαίνουν καὶ ταῖς κόταις. Σαφής.

«Ἐκ τῶν περιττῶν οἱ ἵπποι ἐμπίπλανται».

616. Τρῶν τ' ἀλεῦρι τὰ ποντίκια, τρῶν κ' ἡ γάταις τὰ ποντίκια. — Ὅτι οἱ κακοποιοὶ ἀπολαμβάνουσι τὰ αὐτὰ παρ' ἄλλων.

617. Τσακίζ' ὁ ποντικὸς τὴ μύτη του, 'ς τὸ σπῆτι τοῦ φίλου.— Ἐπὶ τῶν παρερχομένων εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν.

618. Τσάκισε καρύδι, νὰ 'βρῇς τὴ μοῖρά σου. — Ἐπὶ ἀτυχῶν.

619. Τσικουράτα κόφτει τὰ λόγια του. Ἴδε τὴν 50.

620. Τσουκάλι σκεπασμένο τίποτα δὲν παθαίνει. — Ὅτι ἡ καλὴ προφύλαξις προλαμβάνει τὴν κατάχρησιν.

621. Τσόχα καὶ γυναῖκα μὴ τὴν βλέπῃς νύχτα. Ἴδε Α. 81, Γ. 106—108 καὶ Δ. 114.

622. Τύφλαις νά 'χῃ γιὰ γαμπρός, ἀπὸ 'πίσω κι' ἀπὸ 'μπρός.— Ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἐλαττώματα, καὶ μὴ ἀξίων κοινωνικοῦ τινος βαθμοῦ.

623. Τυφλὸς ὁ ἔρωτας παντοῦ κι' ὅλα τυφλὰ τοῦ εἶναι.— Ὅτι πολλάκις ὁ ἔρως κάμνει τὸ ἄσχημον πρόσωπον ὡραῖον τὸν γέροντα νέον κλπ. Τοιοῦτον ἐκφράζεται ὁ Θεόκρι. Ἴδε 10 Στ. 19—20.

«Τυφλὸς δ' οὐχ αὐτὸς ὁ πλοῦτος,
ἀλλὰ καὶ ἀφρόντιστος ἔρως.»

Ἐκ τοῦ τυφλοῦ τούτου ἔρωτος ὅλαι αἱ τάξεις τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον πάσχουσιν, ἰδίως δὲ τὸ γυναικεῖον φῦλον, διότι ὁ ἔρως εἶναι ἄτλας τῶν γυναικείων αἰσθημάτων ἀποτελῶν ὁλόκληρον τὴν ζωὴν τῶν γυναικῶν, ἐν ᾧ καθὼς ἐπαρατήρησεν ἡ Κυρία Στάελ καί τινες ἄλλοι δὲν εἶναι εἰμὴ ἓν ἐπισόδειον εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνδρῶν· ὡς ἄλλοι ὅμως παρατηροῦν καὶ ἰδίως ὁ Θεόφιλος Γοτιέ, ὁ ἔρως εἶναι ὠκεανὸς διὰ τὴν γυναῖκα· ῥιπτόμεθα εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους τῆς θα-

λασσοπλοΐας διὰ νὰ φθάσωμεν τέλος εἰς τὴν ξηράν, ἀλλ'-ἡ γυνὴ πολλάκις εἶναι ἄμμος ἄστατος καὶ πολλοὶ ναυαγοῦν ἐπ' αὐτῆς, ἐν ᾧ ἀτενίζουσι μετ' ἐλπίδος πρὸς τὴν ἀκτήν. Ἴδε καὶ 188 Η.

624. Τυφλὸς 'ς τὸν τοῖχ' ἀκούμπισε, παρέκει κόσμος δὲν εἶναι. Καί

625. Τυφλὸς τὸν τοῖχο ἔπιασε κ' ἐμπρὸς 'γκρημνὸ ἐνόμιζε. — Εἰς τοὺς ἄπορα καὶ εὔπορα νομίζοντας. Καὶ .

626. Τυφλὸς τυφλὸν ὡδήγει κ' κῦραν τὸ φῶς 'ς τὸ λάκκο.

627. Τύχη ἔχουν τὰ δροσάτα, καὶ τιμὴ τὰ ἀτιμάτα. — Ὅτι τὰ μὲν τίμια καὶ καλὴν τιμὴν ἔχουν ἀείποτε, τὰ δὲ ἄτιμα τιμῶνται πρὸς ὥραν μόνον. Ἴδε καὶ τὴν 629 καὶ 630, καὶ τὴν σχετ. 299 Η.

628. Τῶν ἀποθαμένω παραγγελιαὶς τῶ ζωντανῶ θελήματα.— Ὅτι πολλοὶ τῶν ἀποθανόντων κατέλιπον ἐντολὰς χρυσᾶς, καὶ αἵτινες μετοχετεύονται ἐπὶ πολλὰς γενεάς, καὶ εἰς πολλὰ ἔθνη, καὶ κατ' αὐτὰς πράττουσιν οἱ φρονιμώτεροι τῶν ἐπιγιγνομένων.

629. Τῶν ἀχρείω ἡ γιορτή, ὀλίγο καιρὸ κρατεῖ. Καὶ

630. Τῶ λωλῶ ἡ χαρὰ δὲν κρατεῖ πολὺ καιρό. — Εὔληπτος. Καὶ Ἰταλιστὶ

La festa dei baroni poco dura. Ἴδε καὶ 535.

631. Τῶ γεράντω τὰ χαδάκια εἶναι πίκραις καὶ φαρμάκια. Καὶ

632. Τῶ γερύντω τὰ παιχνίδια ὅλο τύρλαις καὶ σκοτίδια. — Ἐπὶ τῶν παρὰ καιρὸν δρώντων ὅσα εἶναι συνειθισμένοι νὰ πράττωσιν ἐν καιρῷ.

633. Τῶν ἐννιὰ τὸ φαεῖ νικάει τοὺς δέκα. — Ἐπὶ τῶν τρεφόντων ἐκ τοῦ ἰδίου στερήματος, καὶ ἕτερόν τινα ἀποροῦντα.

634. Τῶν καλῶν ἀντρῶ γυναῖκες, τὸν Ἀπρίλι Μάϊ χαρεύουν. Καὶ .

635. Τῶ ναυτῶνε ἡ γυναῖκες, τὸν Μαϊάπριλον γλεντοῦνε (διασκεδάζουν) ἢ χορεύουν. — Ὅτι οἱ ἐπιμελεῖς περὶ τὸ ἔργον αὐτῶν, ἀπολαμβάνουν καὶ ἡδονὰς τῆς ζωῆς εἰς καιροὺς ἁρμοδίους

636. Τῶν καλῶ δεντρῶ, κι ὁ καρπὸς εἶναι καλός. — Εἰς ἀγαθοποιούς.

637. Τῶ μεγάλω ἡ φιλιά, εἶν' ἀέρας καὶ ζημιά. — Διότι ἡ τῶν ἰσχυρῶν φιλία ὁμοιάζει πρὸς σκιὰν θάμνου, ἥτις ἐκλείπει ταχέως

638 Τῶν πλουσίω ταὶς ξυλιαὶς τὴς τρώγουν οἱ φτωχοί. —Τῶν ἰσχυρῶν τὰς ὀργὰς καὶ τὰς βασάνους ὑποφέρουσιν ὡς

ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ἀνίσχυροι.

639. Τῶν πουλαριῶ ἡ καβαλίνες, 'ς τὸν ἥλιο ψήνουνται. Ἴδε τὴν 483 καὶ 484.

640. Τῶ φρονίμω τὰ παιδιὰ, πρὶν πεινάσου μαγερεύου. —Οἱ φρόνιμοι προβλέπουν τὰς ἀνάγκας των πρὶν ἢ ἔλθῃ ἡ κατεπείγουσα ἀνάγκη. Ἴδε καὶ 47 Π.

641. Τῶ φρονίμω τὰ μαντάτα, οἱ λωλοὶ τὰ ἀποσώνου.— Ἐπὶ τῶν ἀνοήτων καὶ φλυαρούντων.

642. Τῶ φρονίμω τοὺς σκοποὺς, τὰ γένεια των τοὺς ξέρουν.—Τὰ τί φρονοῦν οἱ φρόνιμοι εἰς αὐτοὺς μόνον εἶναι γνωστά.

643. Τώρα 'ποῦ 'βρήκαμε παππᾶ, καὶ τοὺς ζωντανοὺς ἂς χώσωμεν. Καὶ

644. Τώρα 'ποῦ 'βρήκαμε παππᾶ, ἂς θάψω πέντε δέκα.— Ἐπὶ τῶν ἀναμιγνυομένων εἰς ὅλα ἅμα τύχωσι τῆς περιστάσεως.

645. Τώρα 'ς τὰ 'ξημερώματα, 'γειά σου, κουμπάρε Γιάννη. —Ἐπὶ ὀχληρῶν.

646. Τώχε καὶ τοῦ 'κόλλησε.—Ἐπὶ μωρῶν διαβολῶν.

Υ.

1. Ὑπακοὴ ζωὴ, παρακοὴ θάνατος. — Ὅτι οἱ ὑπακούοντες τὰς ὀρθὰς παραινέσεις ὠφελοῦνται, οἱ δὲ παρακούοντες βλάπτονται.

2. Ὑπνιάρη δοῦλο μὴ κρατῇς, κ' ἐργάτη ἀκαμάτη. Σαφής

3. Ὑπομονὴ τῶν πενήτω καὶ τοῦ καπελειοῦ ὁ στύλος. — Εἰς ἀσυνάρτητα.

4. Ὑστερνέ μου λογισμὲ, νὰ σ' εἶχα πρῶτα γνῶσι. Καὶ ἐν Πελοποννήσῳ.

5. 'Στερνή μου γνῶσι, νὰ σ' εἶχα πρῶτα. Καὶ ἄλλως;

6. Τοῦ ρωμιοῦ ἡ γνῶσι 'στερνὰ τοῦ 'ρχεται. Κατὰ τοὺς τούρκους Γκιαοὺρ ἀκιλλὶν σόνρα γκελιύρ.

— Καταχρηστικῶς βεβαίως· διότι ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐδεσμεύετο σχεδὸν ὁ τοῦ φύσει ἐλευθέρου Ἕλληνος νοῦς, καὶ ἐκ τούτου ἐπλάσθη ἡ παροιμία αὕτη ἐφαρμοζομένη εἰς μετάνοιαν. «Ἡ δὲ μετάνοια γίγνεται ἀνθρώποις κρίσις·» καὶ καθ' Ὅμηρον λέγοντα

«Ῥηχθέντι καὶ νήπιος ἔγνω.» Καὶ Γαλλιστὶ
Aprés couq tout le mond est sage. Ἰταλιστὶ δὲ
Dopo il fatto la fosse son pieno disenno.
Ἴδε καὶ Α. 270, Π. 250 Ο. 132 καὶ 787.

7. Ὕστερ' ἀπὸ τὴ βροχὴ, καὶ τὸ χαλάζι.—Ὅτι αἱ δυστυχίαι διαδέχονται τὰς εὐτυχίας.

8. Ὕστερ' ἀπὸ τὸ Χριστὸ, ὅποιος προφήτης γάδαρος.—Ἤτοι πᾶς προφήτης μετὰ χριστὸν ψεύστης· λέγεται ὅμως ἐπι ἀγυρτῶν.

9. Ὑψηλὸς (ἢ μακρὺς 'ψηλὸς) καὶ 'ς τὴν κορφὴ στεγνός.—Ἐπὶ μικρονόων· καὶ Τουρκιστὶ
Οὐζοὺν ἀντὰμ ἀχμάκ.
«Ὦ οἵα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει.»

Φ.

1. Φάβα χωρὶς κρομμύδι, γάμος χωρὶς παιχνίδι. Καταληπτ. «Οὔτε συμπόσιον ἄνευ ὁμιλίας, οὔτε πλοῦτος χωρὶς ἀρετῆς ἡδονὴν ἔχει (Πλάτων) Ἴδε καὶ Γ. 10.

2. Φαεῖ καὶ ζύσι ὅσο 'ποῦ ν' ἀρχίσῃ.—Δῆλον ἐκ τῆς πείρας. Ἴδε Τ. 613 καὶ 614.

3. Φαεῖ ὀπίσω καὶ δουλειὰ ἐμπρός.—Ὅτι τὸ ἔργον πρέπει νὰ προηγῆται πάντοτε.

4. Φάε φαεὶ καὶ πιὲ νερὸ, νὰ δῇς τοῦ σκύλου τὸν καμό.—Ἐμπαικτικῶς ἐπὶ τῶν οἰνοποτῶν.

5. Φαλακρὸς ψείραις δὲν ἔχει. Εὔληπτος.

6. Φανερὰ 'ν τὰ μάγουλα 'ποῦ 'χουν τῆς ἀληχήναις.—Ἐπὶ τῶν καταδήλων γιγνομένων ἐκ τῆς φυσιογνωμίας αὐτῶν. Σχετ. τῇ 2. Φ.

7. Φάνου μιὰ φορὰ χλωμὴ, νὰ 'σαι πάντα ῥοδινή. Ὁμοία ταῖς 228 καὶ 229 Κ.

8. Φασοῦλι τὸ φασοῦλι γεμίζει τὸ σακκοῦλι. Καὶ

9. Φασουλάκι φασουλάκι καὶ ἀσπρουλάκι ἀσπρουλάκι, ἀδειάζει γλήγορα τὸ σακκουλάκι. Καὶ

10. Φτύσε φτύσε γίνεται ποτάμι. Ἴδε Κ. 418, Λ. 29 Ξ. 35 Ο. 71 Σ. 100 καὶ Τ. 82.

11. Φά' τα μὴν τὰ πετάξω. (Σμυρναΐα) Ἐπὶ τῶν ἀκαίρων ἐπιδείξεων κλπ.

12. Φᾶτε 'μάτια ψάρια καὶ κοιλιὰ περίδρομο. — Εἰς τοὺς ὅσοι ἐξαπατῶνται ἀπὸ τὴν ἐπίδειξιν ὀρεκτικοῦ τινος πράγματος, ἀπὸ δὲ τὴν ἀπολαβὴν αὐτοῦ μετοχὴν νὰ λάβουν δὲν δύνανται, καὶ εἰς τοὺς ὑποσχομένους τὰ ἀδύνατα.

Λέγεται ὅτι ἡ παροιμία αὕτη ἔλαβε τὴν ἀρχήν της ἀπὸ τὴν ἀδιακρισίαν βαρβαροανατεθρεμμένων τινῶν πλουσίων, οἱ ὁποῖοι συνειθίζουν εἰς τὴν τραπεζάν των δύο εἰδῶν φαγητά, ἐκλεκτότερα μὲν δι' ἑαυτούς, καὶ διὰ φίλους χειρότερα ὁμοτραπέζους ὄντας, ἀναγκαζομένους διὰ τὴν κακήν των τύχην νὰ βλέπουν τὴν βάρβαρον ταύτην ἐξαίρεσιν καὶ νὰ ὑπομένουν τὴν καταφρόνησιν· τοιαύτην ὅμως ἀδιακρισίαν τινὸς ἄρχοντος, μὴ ὑπομένας ὁ τῶν τέκνων αὐτοῦ διδάσκαλος, κατέκρινεν αὐτὸν μὲ τὸν ἑξῆς ἀστειότατον τρόπον. Θεωρήσας ὁ διδάσκαλος ὅτι ὁ ἀπολίτευτος ἄρχων ἔθεσεν ἔμπροσθέν του καλὰ και χονδρὰ ὀψάρια δι' ἑαυτόν, διὰ δὲ τοὺς ἄλλους ἐτέθη εἰς τὴν τράπεζαν ἀγγεῖον μὲ πολὺν ζωμὸν καὶ λεπανόψαρα καὶ αὐτὰ ὀλίγα, ἤρχισε νὰ ἐκδύεται λέγων εἰς τὸν ὑπηρέτην «τράβα μου τὰ φορέματα» τότε ὁ ἄρχων ἠρώτησε τὸν διδάσκαλον τί θέλει νὰ κάμῃ· ὁ δὲ ἀπεκρίθη θέλω νὰ βουτήσω εἰς τὸν ζωμὸν μήπως πιάσω κανὲν ὀψάριον χονδρότερον, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησε.

13. Φεγγαράκι 'σὰν ἡμέρα καὶ στραβὸς 'ποῦ δὲν τὸ βλέπει — Ἐπὶ τῶν ἐκ προσποιήσεων μὴ βλεπόντων τὰ πασιφανῆ.

14. Φέγγος φέγγος φέγγαρος καὶ τῆς 'Αξιᾶς ὁ φέγγαρος, ὄχι τῆς 'Αμουργοῦς τὸ φεγγαράκι. Ἐπὶ ἠλιθίων.

Ἡ παροιμία αὕτη ἔσχε τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ ἑξῆς. Νάξιός τις μεταβὰς εἰς 'Αμουργὸν εἶδε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του τὴν σελήνην φθίνουσαν καὶ ὡς ἐκ τούτου περιωρισμένην, ἐπανελθὼν δὲ μετά τινα χρόνον εἰς Νάξον εἶδε εἰς τὸν ὁρίζοντα αὐτῆς τὴν Σελήνην πλησιφαῆ, καὶ ἀπορῶν πρὸς τοῦτο ἐξεφώνησε τὴν ἄνω παροιμίαν. Ἴδε καὶ 65 Ν.

15. Φειδιοῦ γλῶσσα νὰ σὲ φᾷ καὶ μὴ ἀνθρωπινή. Καὶ

16. Κάλλιο φειδιοῦ γλῶσσα νὰ σὲ φᾷ κι ὄχι γυναικὸς κακιᾶς. — Ὅτι τῶν πονηρῶν καὶ μοχθηρῶν τὰ ἔργα βλάπτουσι κυριώτερον ἢ τὰ κακοποιὰ ζῶα. Παραβ. 36 — 40 Η. καὶ 255 Κ. Ο. 241 καὶ 242 καὶ Τ. 63.

17. Φειδωλὸς 'ς τὰ ἀναγκαῖα καὶ 'ς τὰ περιττὰ περίσσος. — Εὔληπτος. Κατὰ δὲ τὸ Ἰσοκράτιον.

«Δαπανώμενος ἐφ ἃ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἔσῃ ἐφ' ἃ δεῖ.» Ἴδε καὶ Α. 56 καὶ Μ. 113 καὶ 114.

18. Φέξε μου καὶ 'γλύστρισα. Σαφής.

19. Φέξε νὰ 'βρῇς ἂν 'μπορῇς. Εὔληπτος.

20. Φεύγει 'σὰν ὁ διάβολος ἀπ' τὸ θυμίαμα [ἢ ἀπ' τὴ

ἐκκλησιά)—Εἰς τοὺς ὅσοι ἀποστρέφονται τὴν συναναστροφὴν τῶν τιμίων ἀνθρώπων.

21. Φεύγει 'σὰ τὸ ζεστὸ χιόνι.—'Επὶ τῶν ἀνοικονομήτων καὶ ἀχρήστων.

22. Φτινοπωρινὴ ἀῤῥώστεια δύσκολα γιατρεύεται.— Διότι ὡς ἐκ τοῦ χρόνου ἡ θεραπεία ἀποβαίνει δύσκολος καὶ ὁ κίνδυνος ἐπικίνδυνος. Οἱ δὲ 'Ιταλοὶ λέγουν.

Malattia maturita o lucra o mortale. Ἴδε καὶ Τ, 375.

23. Φύλαξε τὸ φεῖδι τὸ χειμῶνα νὰ σὲ δαγκάσῃ τὸ καλοκαῖρι. Ἴδε Θ. 53 καὶ 54.

24. Φίλε μου 'ς τὴν ἀνάγκη μου κ' ἐχτρέ μου 'ς τὴ χαρά μου.—Τὸ μὲν πρῶτον ὅτι οἱ φίλοι ἐν ἀνάγκαις εἰσὶ χρήσιμοι, τὸ δὲ διὰ νὰ κατατήκωνται οἱ φθονοῦντες. Ἴδε καὶ 31—33.

«Φίλοι ἐν ἀνάγκαις ἔστωσαν χρήσιμοι
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα κάλλιον φίλου. Καὶ τὸ ῥητὸν εἰς τὸν Εὐριπ. Ὀρεστ. στ. 725.
«Πιστὸς ἐν κακοῖς ἀνὴρ κρείσσων γαλήνην ναυτίλοισιν εἰσορᾷν.»
Ὅταν δ' ὁ δαίμων ἐνδιδῷ τί δεῖ φίλων.
Μὴ φεῦγ' ἕτερον τοῖς κακοῖς κείμενον. Κατὰ δὲ τὸν Κικέρωνα περὶ φιλίας.

«Ἡ φιλία αὐξάνει τὴν χαρὰν, ἐλαττώνει τὰς λύπας καὶ μετριάζει τοῦ βίου τούτου τὴν ἀθλιότητα.» Τοιοῦτον θεσπέσιον ὅμως τοῦ βίου ἡμῶν κούφισμα γίνεται ὡς ἡμέραι σπάνιον· διότι ἡ εἰλικρινὴς φιλία, τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτὸ ἄνθος τὸ παράγον καρπὸν λαμπρὸν, πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπε σχεδὸν, ὡς καλῶς ἐν τῇ ἐπιθεωρήσει τῶν δώδεκα ἐνταλῶν. Ἴδε ἐφημ. «Φήμη» ἀριθ. 695 (1847) νουθετεῖ ὁ πολυμαθὴς Ρ. Κ. λέγων οὕτως.

1.) Ἡ τιμιότης ἐκ τοῦ κόσμου σχεδὸν ἐχάθη. (α)
2.) Ἡ εἰλικρίνεια κοιμᾶται (β)
3.) Ἡ εὐλάβεια ὑποκρίνεται. (γ)
4.) Ἡ δικαιοσύνη παρεξετράπη (δ)
5.) Ἡ βοήθεια δὲν εἶναι παροῦσα.
6.) Ἡ ἀγάπη ἀσθενεῖ. (ε)
7.) Ἡ καλοκἀγαθία περιωρίσθη. (ς)
8.) Ἡ πίστις σχεδὸν ἐξωρίσθη. (ζ)
9.) Ἡ συνείδησις κατεσίγασε, (η)

ά. Ὁμολογούμενον. β'. Καὶ σχεδὸν ἀπωλέσθη. γ'. Καὶ ἤδη καταφαίνεται. δ'. Καὶ νῦν μάλιστα. Ἀλλ' ἆρά γε ὑπῆρξε ποτὲ πράγματι; έ. Καὶ πρὸ πολλοῦ κινδυνεύει. ς'. Καίτοι πλέον, ἀφοῦ ἡ ἀχαριστία θριαμβεύει. ζ'. Καὶ σχεδὸν ἀπωλέσθη ὑπὸ τῆς κυριευσάσης τὸ ὅλον ἀπάτης. ή. Ἢ μᾶλλον κατεχώθη.

10.) Ἡ ἀρετὴ πεινᾷ. (θ).
11.) Ἡ ἀλήθεια ἐνταφιάσθη. Καὶ
12.) Ἡ ὑπομονὴ πάλι ὑπερνικᾷ τὰ πάντα. (ι).

25. Φίλε, 'σὰν σὲ βλέπω τότε σ' ἐνθυμοῦμαι.—Ἐπὶ διπροσώπων.

26. Φίλε τὸ ἰντερέσσο σου, φίλου μὴν τ' ἀφιδεύῃς,
Φίλος τοῦ φίλου θὰ τὸ 'πῇ κ' ἔπειτα κινδυνεύεις. Ἴδε τὰς Ε. 92 καὶ Μ. 171 καὶ 215.

27. Φιλήσσαι, κόρη μ', χαίρεσαι 'ς τὴ γέννα σου σὲ βλέπω. Ἴδε Ε. 94 καὶ Ο. 15.

28. Φίλευε, ἂν θέλῃς νὰ σὲ φιλεύουν. — Δηλαδὴ εὐεργέτει ἵνα εὐεργετῆσαι. Ἴδε Κορ. ἄτακτα. Σελ. 373.

29. Φυλὶ (ἴσως θυλὶ) κλειδί. Ἴδε 68 καὶ 69 Ε.

30. Φίλοι νά 'μεθα καὶ τὰ πουγγιά μας νὰ μαλώνουν. — Ὅτι πολλοὶ φίλοι ὄντες μετ' ἀλλήλων, δὲν παραβλέπουν τὸ ἰδιαίτερον καὶ ἀτομικὸν αὐτῶν συμφέρον.

31. Φίλος γιὰ φίλο σώζεται. — Γνωστή. Ἴδε Ε. 193 καὶ Ο. 354, 670, 956 καὶ 957.

32. Φίλος δὲ 'μπορεῖ νὰ γνωρισθῇ 'ς τὴν εὐτυχία, οὔτε ἐχτρὸς νὰ κρυφτῇ 'ς τὴ δυστυχία. Σαφής. Καὶ κατὰ τὸν Σολομ.
«Φίλοι μισήσουσι φίλους εὐτυχεῖς»

33. Φίλος καλὸς 'ς τὴν ἀνάγκη μόνο φαίνεται. Σαφής.
«Φίλου πιστοῦ οὐδὲν ἀντάλαγμα». Σολομ. Ἴδε καὶ Ε. 193, Η. 61, Ο. 350, 956 καὶ 957.

34. Φίλος 'ποῦ σὲ 'γέλασε ἀφ' οὗ τὸν δοκιμάσῃς,
'Απὸ μακρὰ χαιρέτα τον, καὶ κάπια μὴν τοῦ πιάσῃς. Καὶ ἄλλως.

35. Φίλο δοκιμαζόμενον νὰ τόνε δοκιμάσῃς,
Χαιρέτα τον ἀπὸ μακρὰ καὶ φίλο μὴν τὸν πιάσῃς. — Εὐτυχεῖς οἱ δυνάμενοι νὰ μὴ μνησικακῶσι κατὰ τῶν τοιούτων φίλων ὡς πρέπει. Καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους
«Φίλον δοκιμαζόμενον ἄπεχε καὶ μὴ μάχη»

36. Φίλος τὸν φίλο ἔκραζε κι ὁ νοικοκύρης ἔβραζε..— Πρὸς φίλους ἀναιδεῖς.

37. Φίλου σπῆτι κι ὁ φίλος νά 'χῃ διάκρισι. Σαφής.

38. Φοβᾶται καὶ τὸν ἴσκιο του. Καὶ

θ'.) Καὶ δυστυχῶς κινδυνεύει καὶ αὕτη τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἐγκαταλειφθεῖσα παρ' ὅλων σχεδόν. (ι.) Ἂν ἀνθέξῃ μέχρι τέλους.

39. Φόβο ἀπ' τὴν ἀρκοῦδα, φόβο κὶ ἀπ' τῆς κοπριαῖς της. — Ἐπὶ λίαν δειλῶν. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις.

«Δειλότερος τῆς δειλίας». Καὶ
«Τὴν αὑτοῦ σκιὰν δεδιώς».

40. Φοβᾶται νὰ κλάσῃ, μὴ τύχῃ καὶ φυράσῃ. — Ἐπὶ τῶν λίαν φιλαργύρων, φειδομένων καὶ αὐτῶν τὰ εὐτελεστάτων, ὡς ἐπιβλαβῶν.

41. Φοβοῦ ἐκεῖνο 'ποῦ δὲ φοβᾶται, καὶ 'ντράπου ἐκεῖνο 'ποῦ δὲ 'ντρέπεται. — Ἐπὶ ἀναιδῶν καὶ τολμηρῶν.

42. Φοβοῦ πλὸ πολὺ τὸν κακὸ ἄνθρωπο, παρὰ τὸ Θεό. — Διότι ὁ Θεὸς εἶναι ἐπιεικέστερος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μάλιστα τοῦ κακοῦ.

43. Φοβοῦ τὸ βρέφος 'σὰν 'γρυπνᾷ, τὸ γέρο 'σὰν κοιμᾶται. Καί.

44. Φοβοῦ τὸ νιὸ τὸν ἄγρυπνο, τὸν γέροντα ὑπνιάρη.. — Σημεῖα δυσάρεστα ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν διαφόρων ἡλικιῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ἴδε καὶ Α. 93 καὶ Χ. 6.

45. Φόλι (ἢ φόλον) ἔβαλες αὐγὰ θὰ μάσῃς. — Σχετ. τῇ 73 καὶ 52 καὶ 53. Σ.

46. Φωνάζ' ὁ βοσκὸς τὸ λύκο, φωνάζει κὶ ὁ καρβουνιάρης. — Ἐπὶ ἀνοήτων.

47. Φόρεμα τοῦ κόσμου, καὶ φαεῖ 'τῆς ὄρεξίς σου. — Ὅτι ἐξωτερικῶς πρέπει νὰ συμμορφούμεθα μὲ τὰς κλίσεις τῶν ἀνθρώπων, νὰ πράττωμεν δὲ κατὰ τὰς ἡμετέρας ὀρέξεις.

48. Φουσκωμένα ἄντερα εἶναι. — Ἐπὶ ματαίων καὶ κούφων.

49. Φουσκωτὰ θὰ μοῦ τὰ δώσῃς, μὲ τὸ ζύγι θὰ τὰ πάρω. — Ἐπὶ τῶν μεταχειριζομένων ἀπάτην. Σαφέστερον ἐπιφέρουσιν αὐτὴν οἱ Κρῆτες. Ἴδε Ο. 774.

50. Φουσκώνει 'σὰν τὴ θάλασσα. — Ἐπὶ τῶν πεφυσιωμένων ὥσπερ ταών (παγώνιον.) Σχετ. τῇ Μ. 156.

51. Φροῦ, φροῦ, καὶ τ' ἀμπέλια 'ξέφραγα. — Ἐπὶ τῶν πολυλόγων καὶ μηδὲν κατορθούντων καὶ ἐπὶ ἀπερισκέπτως καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος ἐνεργούντων.

«Σπεῦδε βραδέως».

52. Φταίγει ὁ ράφτης καὶ δέρνουν τὸ μάγερα. Καί

53. Φταίγει ὁ γάδαρος καὶ δέρνουν τὸ σαμάρι. — Εἰς τὰ παραλόγως γενόμενα. Ἴδε Α. 197 καὶ Δ. 66.

«Μάγειρος ἠδίκησεν, αὐλητὴς δ' αἰκίζεται.» Καὶ
«Ὑφάντου πταίσαντος, ὑπήτης ἐτύφθη».

54. Φτάνει μιὰ φορὰ νὰ μὴ σοῦ περάσῃ ὁ ποντικὸς ἀπὸ τὰ γένεια. — Ὅτι ἀναγκαῖον νὰ εὐλαβώμεθα τὰς διαβολὰς καὶ κατηγορίας, καθὰ παραινεῖ καὶ ὁ χρυσοῦς Ἰσοκράτης λέγων.

«Εὐλαβοῦ τὰς διαβολὰς κἂν ψευδεῖς ὦσι».

55. Φτύσε τὸν κόρφο σου. — Ἐπὶ ἀπαισίων συμβάντων.

56. Φτύσ' τον νὰ μὴ τὸν βασκάνῃς. — Λέγεται, ὁτὲ μὲν πρὸς τὸν ἐπιτυγχάνοντα ἐπωφελοῦς τινος ἀντικειμένου, ὁτὲ δὲ εἰρωνικῶς.

57. Φτηνὰ τὴν γλύτωσε. — Εἰς τοὺς διασήμους ζημίας διαφεύγοντας μείζονας.

«Χαλεπῶς καὶ μόλις ἀπήλλαξεν».

«Τὴν τέφραν φεύγων εἰς τὴν ἀνθρακιὰν ἐνέπεσε».

58. Φτωχὸς ἅγιος δοξολογία δὲν ἔχει. Καὶ

59. Φτωχὸς ἅγιος θυμιαταριαῖς δὲ θέλει. — Ὅτι οἱ δυστυχεῖς δὲν τιμῶνται. Ἴδε καὶ Α. 18 καὶ 19.

60. Φτωχὸς καὶ τιμημένος. — Δὶ ἐκείνους οἵτινες ἀκαιρέου χαρακτῆρος ὄντες, δὲν ταράσσονται διὰ τὴν πενίαν των. Πολλάκις ἡ δυστυχία εἶναι τίτλος τιμῆς, ὅταν αὕτη ἔχῃ τὴν πηγήν της, ἀπὸ αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ πένητος. Ὁ Ἀντιφάνης περὶ τούτου λέγει.

«Καλῶς πένεσθαι μᾶλλον, ἢ κακῶς πλουτεῖν,
»Καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖται αἰσχρὸν,
»Ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ αἴσχιον». Θουκ. Βιβλ. Β' § 40.

61. Φτωχὸς 'παντρεύτη ἡ νύχτα ἐχάθη. — Ἐπὶ τῶν κατὰ πάντα ἀτυχῶν.

62. Φτωχὸς καπετάνιος πλούσιο ταξεῖδι δὲν κάνει. Σαφής.

63. Φτωχὸς φτωχὴ ἀγάπησε, κι ὁ Θεὸς τὰ πλούτη τσ' ἔδωκε. — Ἐπὶ τῶν λαμβανόντων γυναῖκας ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν, ἔνθα δὲ καὶ κεῖται ἡ εὐδαιμονία αὐτῶν· καθ' ἃ λέγει καὶ ὁ Χείλων.

«Γάμους εὐτελεῖς καὶ ἰσοτίμους ποιοῦ.»

64. Φτωχὸς τζοπάνης 'ποῦ μετρᾶ τὰ πρόβατά του. Εὔληπτ.

65. Φτωχοῦ καμπάνα δὲν ἀχάει (ἠχεῖ) πλουσίου δὲν ἀνασαίνει. — Ὅτι οἱ πλούσιοι καὶ εἰς τὰς τελευταίας τοῦ βίου των στιγμὰς, διακρίνονται τῶν πτωχῶν.

66. Φύε πεινασμένε κι ὁ νηστικὸς σὲ ζώνει (κυνηγᾷ). Σκαρπαθία. — Ἐπὶ τῶν βοηθουμένων ὑπὸ βοηθείας ἐχόντων χρείαν.

67. Φύλαγε κάτι τι γιὰ τὸν κακὸ καιρό. — Πολύτιμος ἡ συμβουλὴ αὕτη διὰ τοὺς ὀφείλοντας νὰ προβλέπωσι τὰ ἐνδε-

χόμενα δεινὰ ἐν γένει. Σχετ. ταῖς 438 Π. 123 καὶ 124 Τ. Καὶ Γαλλιστὶ

Garder une poire pour la soif.

68. Φυλάξ' ἀπὸ φίλον 'ποῦ σὲ χαδεύει μὲ τό χέρι καὶ σὲ δαγκάνει μὲ τὸ στόμα. — Ὅτι ἀνάγκη νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ θωπείας ψευδοφίλων χειρίστων ὄντων παντὸς κακοῦ, καίτοι *πλείστων τοιούτων σήμερον*

69. Φύλαξε με ὅταν μ' εὕρῃς, γιὰ νὰ μ' ἔχῃς ὅταν θέλῃς. Εὔληπτος.

70 Φυλάξου ἀπὸ μιὰ κακὴ ὥρα νὰ ζήσῃς χίλια χρόνια. Σαφ. Ἴδε καὶ τὴν Η. 299 Ο. 754 καὶ Τ. 145.

71. Φύσις τὴ φύσι κυνηγᾷ, κ' ἡ γάτα τὸ ποντίκι. Καὶ ἄλλως

72. Φύσις τὴ φύσι ἔσυρε, κ' ἡ γάτα τὸ ποντίκι, κι ὁ μυλωνᾶς ἀπέθανε μέσ' τὴν ἀλευροθήκη. — Εἰς φυσικὰ ἐπιτηδεύματα καὶ εἰς τοὺς φύσει κακούς, οἵτινες ἐπιθυμοῦν τὴν ἐκτέλεσιν αἰσχρῶν πράξεων.

«Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον.» Ἴδε Ο. 303—306 Π. 405—409.

73. Φύτευσε μηλιὰ γιὰ νὰ 'χῃς νὰ τρῶς μῆλα.— Τὰ καλὰ μετὰ πόνου κτῶνται Ἴδε καὶ τὴν 44.

74. Φωνὴ λαοῦ ὀργὴ θεοῦ. Γνωστή.

75. Φωνὴ κι ὄχι ἄλλο.— Εἰς τοὺς ὅσοι εἰς ἕν τι μόνον εἶναι χρήσιμοι.

Ἡ παροιμία αὕτη παράγεται ἴσως ἀπὸ τὸν ἀκόλουθον μῦθον·

«Ἱέραξ ἀκούσας ἀηδόνα κελαδοῦσαν μὲ φωνὴν πολλὰ γλυκεῖαν, ἐπέταξε καὶ τὴν ἥρπασε, ἀρχίσας δὲ νὰ τῆς 'βγάζῃ τὰ πτερά, καὶ βλέπων πολλὰ ὀλίγον τὸ κρέας της, εἶπε, «Φωνὴ καὶ ὄχι ἄλλο».

76. Φωτιὰ θέλω, κι ἂς ἦναι κι ἀπ' τὸ σπῆτί μου. — Ἐπὶ τῶν ἐπιμόνων.

Χ.

1. Χάδια ἀνάλατα κουκιὰ βρεμμένα (ἢ βρασμένα).—Ἐπὶ τῶν βεβιασμένων περιποιήσεων.

2. Χάνει ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάνα. — Σημαίνουσα συῤῥοὴν λαοῦ πολλοῦ, ἡ ὁποία γίνεται εἰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις. (Κορ. ἀτακτ. Σελ. 381).

3. Χάνει τὸ 'λίγο γιὰ νὰ φυλάξῃ τὸ πολύ.— Ἐπὶ προνοητικῶν.

4. Χαρᾶς ἐκεῖνο τὸ καλὸ 'ποῦ ἔλθῃ μόναχό του. Γνωστή.

5. Χαρᾶς τὰ γέννα τὰ στεγνὰ, τὰ φῶτα χιονισμένα,
Καὶ τὴ Λαμπρὴ βρεχούμενα, τ' ἀμπάρια γεμισμένα.
Εὐχὴ γενικὴ τῶν γεωργῶν καὶ ἰδιοκτητῶν.

6. Χαρᾶς τὸ γέρο ὅτ' ἀγρυπνᾷ, τὸ νιὸ ὅταν κοιμᾶται. Ὁμοία ταῖς Α. 93 καὶ Φ. 43 καὶ 44.

7. Χαρᾶς (ἀντὶ τοῦ ἀλλοίμονον) τὸ δυνατὸ ὅταν τὸν πιάσου δυὸ σπασμένοι. Καὶ

8. Οἱ δυὸ σπασμένοι νικᾶν τὸν ἀντρειωμένον.
«Οὐδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύο».

9. Χαρᾶς τονε 'ποῦ 'ξαφνιστῇ καὶ πιάσῃ τ' ἅρματά του.— Ἐπὶ φιλοτίμων καὶ πάντοτε ἐν ἀσφαλεῖ ἐχόντων τὰ περὶ αὐτοὺς, καθὼς καὶ τὰ πρὸς ταχεῖαν ἄμυναν· οἱ τοιοῦτοι εἰσὶν ἐπαίνου ἄξιοι.

10. Χαρᾶς τὸ νειὸ 'ποῦ 'δούλευε καὶ τά 'χει δουλεμένα.— Ὅτι ὁ ἄνθρωπος νέος ὢν πρέπει νὰ ἐργάζηται διὰ νὰ μὴ πράττῃ τοῦτο εἰς τὸ γῆράς του, ὅταν δὲν δύναται. Ἴδε Θ. 49—51 καὶ Ο. 603.

11. Χαρᾶς τον 'π' ἔχει ἀμπέλια καὶ τρυγάει λιγαριαῖς.— Ἐπὶ ἀτυχῶν.

12. Χαρὰ τὴν ἔχει ὁ κουτὸς 'ς ὅσα ὅπου σοῦ λέγει.— Μωρία ἐπὶ μωρίᾳ.

13. Χάρε, χαρὰ 'ποῦ μ' ἔφερες, καὶ λύπη 'ποῦ μ' ἐπῆρες.— Ἐπὶ τῶν εὐχαριστουμένων εἰς τὸν θάνατόν τινων. Ἴδε καὶ τὴν 307 Α.

14. Χάρει μάνα τὸν υἱγιό σου, κι ἀδελφὴ τὸν ἀδελφό σου, ὥστε νά 'λθῃ ἡ κιουρκιουρίστρα καὶ κρεββατομουρμουρίστρα. — Ἐπὶ τῶν ἐκ ζηλοτυπίας ἢ φθόνου κακῶς φερομένων πρὸς ἀνωτέρους καὶ ὁμοίους των.

15. Χάρι γιὰ χάρι (ἢ ἀντὶ χάριτος.) — Ἐπὶ τῶν ἀποδιδόντων τὴν χάριν. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς εἰς Αἴαντ Στ. 522 λέγει.
«Χάρις χάριν γάρ ἐστιν ἡ τίκτουσα ἀεί.» Ἴδε καὶ 83 Γ.

16. Χάρισμα ξεΐδι, γλυκὸ 'σὰ μέλι. — Εἰς τοὺς εὐαρέστως δεχομένους τὰ χαριζόμενα εὐτελῆ καὶ ἂν ἦναι.

17. Χάρισμα χωρὶς χάρι δὲ γίνεται. Γνωστή. Καὶ Ἰταλιστί.

Non si da niente per niente.

18. Χάρος τὸν παρακαλεῖ κι αὐτὸς καμαρώνει.—Εἰς πάντοτε ἀσθενεῖς.

19. Χάσε ἀπ' τὸ δίκιο σου νὰ πᾷς σάϊκος (γερὸς) 'ς τὸ σπῆτί σου.— Ὅτι πολλάκις ἡ παράβλεψις τοῦ συμφέροντος ὠφελεῖ οὐσιωδῶς.

20. Χάσκει 'σὰν ὁ γλάρος.— Εἰς ἀδηφάγους.

«Λάρος κεχηνώς».

21. Χάσκει 'σὰν πρόβειο κεφάλι. Σαφής. Πελοποννησιακή.

22. Χάσκει' σὰν τ' ἄλογο 'ς τὸ παχνί.—Ἐπὶ τῶν κτηνωδῶν.

23. Χασμουριέται ἡ νύφη μας, ἢ νυστάζει ἢ πεινᾷ. Καὶ ἐν Πελοποννήσῳ.

24. Χασμουριέται ἡ νύφη μας χασμουροκουλούρα θέλει. — Ἐπὶ τῶν προσποιουμένων ἄλλα ἐπὶ σκοπῷ ἄλλων, ὡς τινες μάλιστα τῶν γυναικῶν.

25. Χειμωνιάτικη γέννα, καλοκαιρινὴ χαρά. — Ἐπὶ εὐτυχιῶν ἀρχὴν λαμβανουσῶν ἐν καιροῖς καταλλήλοις καὶ αὐξανουσῶν ὅτε ἐπικρατεῖ ἡ κοινὴ εὐτυχία.

26. Χέλια θέλει (ἢ 'πῆγε) νὰ πιάση καὶ θολώνει τὸ νερό.— Ἐπὶ τῶν ἀνοήτως ἐνεργούντων τὸ συμφέρον των.

27. Χέλι ἄπιαστο.— Ἐπὶ πονηροτάτων.

28. Χέρια 'ποῦ δὲν κοπιάσουνε, κοιλιὰ δὲν θεραπεύουνε.— Σαφής. (Ἑπτανησιακή).

29. Χέρι καὶ μαχαῖρι καὶ νερὸ τρεχούμενο, δὲ λερόνεται ποτέ. Σαφής.

30. Χέρι 'ποῦ δὲ μπορεῖς νὰ δαγκάσῃς φίλα το. — Ὅταν δὲν ἤμεθα ἰσχυρότεροι τῶν ἄλλων πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ φερώμεθα ἠπίως πρὸς αὐτούς.

«Ὅπου οὐκ ἀφικνεῖται ἡ λεοντῆ προσαπτέον τὴν ἀλωπεκῆν.»

Ἴδε Η. 138, Μ. 180, καὶ Ο. 442 καὶ 448.

31. Χέρι 'ποῦ δὲν πιάσει τύπος δὲν ἀδειάζει.—Σαφής.

«Ὁ μὴ κατέθου μὴ ἀνέλου».

32. Χέρι 'ποῦ κόφτεται μὲ δικαιοσύνη, δὲν πονεῖ. Σαφής.

33. Χήρας παιδιὰ, γαϊδούρας πουλάρια. — Ὅτι οἱ ὀρφανοὶ πατρὸς ἀποβαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κακοί, στερηθέντες χρηστῆς ἀνατροφῆς.

34. Χίλιαις ὀκάδες βούτυρο, σὲ σκύλινο τομάρι. — Ἐπὶ ἀνθρώπων ἀναξίων, καὶ ὅμως τελούντων πολυτίμους ὑπηρεσίας· ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ὁμοιάζουσιν ὄνοις φορτωμένοις ἄργυρον καὶ χρυσίον.

35. Χίλιαις νύφαις τοῦ γαμπροῦ, καὶ χίλιοι γαμπροὶ τῆς νύφης. — Εἰς τοὺς πολλὰ μὲν ἐκλέγοντας, ἓν δὲ ἀπολαμβάνοντας.

36. Χίλια κλήματα, δέκα σταφύλια.— Εἰς τ' ἀκερδῆ.

37. Χίλια λόγια ἕνα ἄσπρο, καὶ πάλι κρίμα 'ς τ' ἄσπρο. — Σαφής.

38. Χίλια μίλια ἕνας τάκος, χίλιοι τάκοι ἕνα μίλι.— Ὅτι πολλάκις ἐπιβοηθητικὴ περίστασις ἀπαλλάττει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ μεγάλην δαπάνην, ἡ δὲ ἐναντία ὑποβάλλει αὐτοὺς εἰς πολλάς. Ἴδε Δ. 189.

39. Χίλιοι 'γδυμένοι, δὲ 'ντύνουν ἕνα γδυμνό.—Διότι κατὰ τὸ ἀρχαῖον.

«Οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος».

40. Χίλιοι φίλοι τίποτες, ὅταν ἐχθρὸς εἶν' ἕνας. — Ὅτι ἡ δύναμις τῶν χιλίων φίλων εἴς τινα δὲν εἶναι τόσον πολὺ ἀπέναντι ἑνὸς δυνατοῦ καὶ κακοτρόπου ἐχθροῦ.

41. Χύνει τὸ φαρμάκι 'σὰν τὸ φεῖδι.— Ἐπὶ πικροδήκτων.

42. Χιόνι καὶ μάρμαρο ποτὲ δὲ 'δρώνει. — Ἐπὶ τῶν ψυχρῶς φερομένων.

43. Χιώτικη τὴν 'πάθαμε.— Ἐπὶ τῶν ἐξαπατημένων πονηρῶν.

44. Χοῖρος λασπωμένος, κι ἄλλο ζητᾷ νὰ χρίσῃ.— Ὅτι ὁ φέρων μίασμά τι ἠθικὸν ἐπιθυμεῖ νὰ τὸ μεταδώσῃ καὶ εἰς ἄλλους.

45. 'Χόλιασ' ὁ καλόγερος, κ' ἔκαψε τὰ ῥάσσια του.— Ἐπὶ μωρῶν καὶ ἀκρίτων.

46. Χόρευε, κυρὰ Μαροῦ, κ' ἔχε κ' ἔννοια τοῦ σπητιοῦ. — Ὅτι διὰ τὰς ἡδονὰς δὲν πρέπει ν' ἀμελῶμεν τὰς ὑποθέσεις μας. Ἴδε Θ. 55 καὶ Σ. 218.

47. Χόρευε μοναχός σου κι ἂν σκοντάψῃς δὲ φοβᾶσαι. — Ὅτι ὁ ἐνεργῶν αὐτὸς τὰς ὑποθέσεις του δὲν φοβᾶται νὰ κατηγορηθῇ. Ἴδε καὶ Μ. 249—252.

48. Χόρευε, μωρὲ πατέρα, ὥστε νὰ 'ρθουν τ' ἄσπρα πέρα.— Ἐπὶ ἀπειλῇ ἐκ φήμης ἐκφραζομένῃ.

49. Χόρεψ', ἀράπη, δὲν ἀδειάζ' ἀφέντη. — Παρεμφερὴς τῇ 373 Τ.

50. Χορτασμένος ὁ παππᾶς, χορτασμέν' ἡ παππαδιά, στρῶστε νὰ πλαγιάσωμε.— Εἰς τοὺς εὐτυχοῦντας καὶ νομίζοντας τοὺς ἄλλους ὡς τοιούτους.

51. Χρόνου μελέτη, ώρας κάμωμα. — Ἐπὶ τῶν ἀπὸ πολλοῦ μελετώντων ἐπιχειρήματα καὶ ἐν βραχεῖ ἐκτελούντων αὐτά.

52. Χρυσωμένος γάδαρος, πάντα γάδαρος εἶναι. — Ἐπὶ τῶν μηδὲν ὠφελουμένων ἐκ στολισμοῦ προσθέτου.

«Πίθηκος ὁ Πίθηκος κἂν χρυσᾶ ἔχω σανδάλια».

53. Χρωστᾷ τῆς Μιχαλοῦς. (Ἀθηναϊκή). Εἰς ὀλιγόφρονας.

54. Χῶμα πιάνει, χρυσάφι γίνεται. Καὶ

55. Χρυσάφι πιάνει, χῶμα τοῦ γίνεται. — Ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης διωκομένων, καὶ ἐπὶ τῶν λίαν ἀνεπιτηδείων. Ἴδε Γ. 32 καὶ Ο. 677.

56. Χτίζει μῦλο χωρὶς νερό. — Ἀπὶ τῶν ἀνοήτως ἐπιχειρούντων τι.

57. Χυμένο μαζωμένο. — Ὅτι ἀπὸ τὰ κακῶς ἀφιέμενα ὠφελοῦνται ἄλλοι.

58. Χώρια τὰ τσανάκια μας. Ἴδε Η. 272.

59. Χώνει ὁ ἥλιος τοῦ πάγου 'μέραις. — Εὔληπτος

60. Χωριάτης ἅγιος κι ἂν γενῇ, πάντα χωριάτης εἶναι. Καὶ

(Β΄.) 60. Χωριάτης ἅγιος κι ἂν γενῇ, κ' εἰς τὸ τζαμὶ κι ἂν πηαίνῃ,
Ἑφτὰ φοραῖς κι ἂν προσκυνᾷ, ἡ χωριατιὰ δὲ 'βγαίνει.
(Κρῆσσα). Καὶ

61. Χωριάτης ἅγιος κι ἂν γενῇ μὴ τὸν ἐπροσκυνήσῃς,
Μην τόνε βάλῃς 'ς τὴ 'κλησιὰ καὶ τόνε κριματίσῃς. Καὶ

62. Χωριάτης γεννιέται, ματσούκα πελεκιέται.

63. Ἀπὸ χωριάτη ἄπεχε, φίλο μὴ τόνε πιάσῃς,
Καὶ ἅγιος καὶ ἂν γενῇ, νὰ μὴ τόνε δοξάσῃς. Ἴδε καὶ Δ. 153 καὶ 154, καὶ Ο. 36 καὶ 296.

64. Χωριὸ 'ποῦ φαίνεται, κολαοῦζο (ὁδηγὸν) δὲ θέλει. — Ἐπὶ τῶν ἐρωτώντων διὰ γνωστὰ πράγματα.

«Ὁδοῦ παρούσης, τὴν ἀτραπὸν μὴ ζήτει». Καὶ Γαλλιστί.»

Bon vin n' a pas besoin d' enseigne.

65. Χωριοῦ ξυλιὰ μὴ δώσῃς, καὶ χωριοῦ ξυλιὰ μὴν πάρῃς. — Καὶ τὸ ἓν βλαβερὸν καὶ τὸ ἕτερον. Καὶ κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Εὐαγγελίου.

«Ὃ σὺ μισεῖς, ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς».

66. Χωρὶς ἄρμενα καὶ πανιὰ, ἅγιε Νικόλα, βοήθα με.. Ὁμοία ταῖς Α. 16 καὶ 17, καὶ Ο. 90.

«Δόρυ καὶ Κηρύκειον».

67. Χωρὶς δόλωμα ψάρι δὲ πιάνεται. — Ἐπὶ τῶν διὰ δόλου κατορθούντων τὰς ἐπιχειρήσεις των. Ἴδε Μ. 237.

68. Χωρὶς κέρδος πρίξιμο.— Ἐπὶ τῶν κοπιώντων καὶ βλάβην ἀντὶ κέρδους ἀπολαμβανόντων.

69. Χωρὶς λάδι χωρὶς ξεῖδι πῶς θὰ κάμωμε ταξεῖδι.—Ὅτι ἄνευ τῶν ἀπαιτουμένων μέτρων οὐδὲν ἐπιχειρητέον. Σχετ. τῇ ἄνω 67.

70. Χωρὶς *μεσίτρα *κακιὰ γυναῖκα δὲν γίνεται. — Ὅτι ἡ χρηστὴ καὶ τιμία γυνὴ φθείρεται ὑπὸ διδασκαλίσσης κακῆς γυναικὸς, καὶ καθ' ὅλου κακοὶ καὶ διεφθαρμένοι ἄνθρωποι φέρουσιν εἰς κακὴν ὁδὸν τὰς εὐαπατήτους·

71. Χωρὶς μπούλμπερι (πυρίτιν) καὶ μπάλα πῶς ἐγίνη τέτοια φάλα,

Χωρὶς χῶμα καὶ νερὸ, πῶς εὑρέθ' ἀγγοῦρ' ἐδῶ. — Πῶς δύναται νὰ ὑπάρχῃ αἰτιατὸν ἄνευ αἰτίας.

72. Χωρὶς προδοσιὰ, κάστρο δὲν πέρνεται.— Ὅτι οἱ ἰσχυροὶ καὶ μεγάλοι χωρὶς ἀπάτην καὶ ῥᾳδιουργίαν δὲν καταβάλλονται.

73. Χωρὶς ξύλο, μήτ' ὡς τὴν πόρτα.— Ὅτι δὲν πρέπει τις ν' ἄρχεται πράγματός τινος πρὶν σκεφθῇ προσηκόντως.

74. Χωρὶς ψωμὶ καὶ κρασὶ, παγώνει ἡ ἀγάπη. Ἴδε τὴν Ο. 712.

75. Χωρὶς σκυλιὰ μαντρὶ δὲ φυλάγεται. Σαφής.

76. Χωρὶς φῶλι ἡ ὄρνιθα δὲ γεννᾷ. Σαφής.

77. Χῶσέ με γειτόνισσα κ' ἡ ῥόκα μου μὲ τρέχει, (κατατρέχει).— Ἐπὶ ὀκνηρῶν γυναικῶν ἀποφευγουσῶν τὴν ἐργασίαν ὡς ὁ Διάβολος τὴν Ἐκκλησίαν.

Ψ.

1. Ψάλλε, δέσποτα, τὸ νύχι μου πονεῖ. Καὶ ἄλλως

2. Ψάλλε, παππᾶ μου, πονεῖ τὸ δάκτυλό μου. —Ἐπὶ τῶν προσποιουμένων παραλόγως. Σχετ. τῇ 6 Ψ.

3. Ψαρᾶς καὶ πουλοπιάστης ἔρμο καλύβι ἔχει καὶ γδυμνὰ παιδιά. Ὁμοία τῇ Π. 194 καὶ Τ. 520.

4. Ψάρια ἔχεις γιὰ προσφάγει, βάλ' ἀλεύρι νὰ ζυμώσῃς.— Ὅτι κατὰ τὰς αἰτίας καὶ τὰ γινόμενα.

5. Ψάρια 'ς τὸ 'γιαλὸ πέντε 'ς τὸ λεπτό (ἢ πόσα τὴν ὀκᾶ), (Β' 5.) Ψάρια μέσ' ἀπὸ τὸ 'γιαλό, ὅσα θέλεις σοῦ πουλῶ. Ἴδε τὴν 195 Α.

6. Ψεῖρα 'ποῦ δὲ σὲ τρώγει μὴν τὴ ξύνεις.—Ὅτι πρέπει ν' ἀδιαφορῶμεν εἰς τ' ἀβλαβῆ, καὶ νὰ μὴ δίδωμεν ἀφορμὴν πρὸς ἰδίαν βλάβην, ἀλλὰ ὁ γυναικεῖος χαρακτὴρ;

7. Ψεύτη ἔχεις καὶ προφήτη γυρεύεις. Σαφής. (Κυπρία).

8. Ψῆσ' αὐγὸ κ' ἐννιὰ θὰ φᾶμε. Σχετ. τῇ 599. Τ.

9. Ψόφια ψεῖρα, 'ποῦ σ' εὑρῆκα καὶ σὲ 'πῆρα, σώπα σὺ νὰ κρίνω 'γώ.—Ἐπὶ ἀναιδῶν.

10. Ψυλῆς ὄρνιθας αὐγό.—Ἐπὶ τῶν ὑποκρινομένων εὐγένειαν.

11. Ψύλλους καλιγώνει, 'ς τ' ἄχερα τοὺς γυρεύει. Ὁμοία τῇ 113 Γ.

12. Ψῶμα (ψεῦμα) 'βγαίνει, ὁλόψωμα δὲ 'βγαίνει. Ἴδ. Τ 587.

13. Ψωμὶ ἀπ' τὸ σπῆτί του, δουλειὰ σὲ ξέν' ἀμπέλι. — Πρὸς τοὺς ἀφρόνως κοπιῶντας καὶ δαπανῶντας.

14. Ψωμὶ κ' ὑπομονή. Σαφὴς (Σιφνία).

15. Ψωμὶ νὰ μὴ λείψῃ, καὶ φοῦρνος ἂς μὴν καπνίσῃ. Καὶ

16. Ψωμὶ (ἢ ψωμιὰ) 'ς τὸ μοναστῆρι, καὶ καλογέροι χίλιοι. —Ὅτι τὸ κέρδος σαγηνεύει πάντα ἄνθρωπον. Ἴδε Σ. 101 καὶ Τ. 343.

17. Ψώρ' ἀκοῦς 'ς τὴ γειτονιά σου, ψωροβότανο 'κονόμα. Καὶ

18. Τούμπανα 'ς τὴ γειτονιά σου, δέξου τα καὶ 'ς τὴν αὐλή σου.—Ὅτι ἐπικειμένων κινδύνων πρέπει νὰ ἐξασφαλιζώμεθα.

19. Ψωριασμένη καμήλα, πολλῶ γαϊδάρω σηκώνει φορτώματα. — Ἐπὶ τῶν πρεσβυτέρων οἵτινες διὰ τὴν ἐμπειρίαν των προτιμῶνται τῶν νέων.
«Κάμηλος ψωριῶσα πολλῶν ὄνων φορτίον ἀνατίθησι.» Σχετ τῇ Α 274.

20. Ψώρα καὶ τῶν γονέων εἶναι. — Ἐπὶ τῶν ἀξίως περιφρονουμένων.

1 Ὦ μάνα μου, ὦ μάνα μου, καμὸς 'ποῦ 'ναι ἡ πεῖνα
Πρῶτα κτυπᾷ 'ς τὰ γόνατα κ' ὕστερα 'ς τὴ κατήνα.— Σαφής ('Αμουργινή).

2. Ὤμορφέ μου καὶ καλέ μου, δός μου τίποτε νὰ φάγω; Καὶ

3. Ὤμορφέ μου δός μου νὰ φάγω, ἄσχημή μου, καὶ 'ποῦ νὰ νὰ τὰ 'βρω; Καὶ

4. Ὤμορφέ μου καὶ καλέ μου, τ' ἔχομε νὰ φᾶμε βράδυ;
Ἄσχημέ μου καὶ καλέ μου τί θὰ πρωτοφᾶμε βράδυ; — Εἰς ἄνδρας εὐειδεῖς μὲν ἀπορωτάτους δέ. Ἴδε Α. 462 καὶ 463 καὶ Δ. 58.

5. Ὤμορφη γυναῖκα διάβολος τοῦ χωριοῦ. — Ὅτι πᾶν ὡραῖον καὶ ἰδίως ἡ γυνὴ γίνεται ἀφορμὴ σκανδάλου.

6. Ὤμορφος εἶσαι κούρβας γυιέ, μ' ἄσχημα λόγια λέγεις.— Ἐπὶ τῶν εὐειδῶν μέν, ἀλλ' ἀσέμνων κατὰ τὰς ἐκφράσεις.

7. Ὤμορφος νομίζει νά 'ναι. — Ἐπὶ τῶν φιλαρέσκων περὶ ὧν ὁ Σόλων κάλλιστα λέγει
«Ἄλλος δειλὸς ἐών, ἀγαθὸς δοκεῖ ἔμμεναι ἀνὴρ καὶ καλὴν μορφὴν οὐ χαρίεσσαν ἔχων.»

8 Ὤμορφος 'ς τὴν κούνια, κι ἄσχημος 'ς τὴ ῥούγα. Σαφής. (Φολεγάνδριος). Ἴδε ἄνω 2—4.

9. Ὥραις ὥραις ἔχ' ἡ τρέλλα! — Λέγεται πρὸς ἀνθρώπους παραλογιζομένους.

10. Ὡς ἄνοιξ' ἡ καρδούλα μου, ν' ἀνοίξ' ἡ κεφαλή σου.— Ἀρὰ τῶν κακεντρεχῶν.

11. Ὡσὰν τὸν σκλάβο δούλευε, κι ὡσὰν τὸν ἄρχο τρῶγε. Σαφής.

12. Ὡς αὐτοῦ καὶ μὴ παρέκει.—Ἐπὶ τῶν ἐξερχομένων τῶν ὁρίων των ἐν παντὶ πράγματι. Τοῦτο αἰνίττεται καὶ τὸ τῶν ἀρχ. «Μέχρι βωμοῦ.»

13. Ὡς κ' ἡ λεμονιὰ λεμόνι.— Ἐπὶ ἀπείρων καὶ ἀκρίτων.

14. Ὡς μὲ τιμοῦν τὰ ῥοῦχά μου δέ μὲ τιμᾷ ὁ κόσμος. — Ὅτι ἡ εὐσχημοσύνη συντείνει εἰς στολισμὸν τοῦ ἔχοντος αὐτήν. Ἴδε 55 Σ.

15. Ὡς πότε νά 'ς' ἀνύπαντρη, γιὰ νὰ βροντᾷ ἡ ποδιά σου
Νὰ 'παντρευτῇς νὰ 'γκαστρωθῇς νὰ 'δῶ τὴ λεβεντιά σου. Ἴδε Ε. 94 καὶ Φ. 27.

16. Ὡς 'ποῦ νὰ γίνῃ τοῦ πλουσίου τὸ κέφι, 'βγαίνει τοῦ φτωχοῦ ἡ ψυχή. Σαφής.

17. Ὡς 'ποῦ ν' ἀνέβῃ καὶ κατέβῃ τὸ σπαθὶ ἔχ' ὁ θεός. Σαφ.

18. Ὡς 'ποῦ νὰ 'πῇς ἄψε σβύσε, ἔγινε. —Ἤτοι μὲ πολλὴν ταχύτητα.

19. Ὡς 'ποῦ νὰ στολισθῇ ὁ Κατσαρῆς, ἀπόψαλλ' ἡ ἀνάστασι. Γνωστή.

20. Ὡς τὰ κόκκαλα τὸν ἔφαγε, ἢ τοῦ πιπίλισε τὰ κόκκαλα. —Ὅτι πάντα τοῦ ἀφῃρέθησαν πολυτρόπως ὑπὸ τῶν κολάκων καὶ παρασίτων.

21. Ὥστε νὰ σύρῃ τό 'να του ποδάρι, τρώγ' ὁ λύκος τ' ἄλλο (ἢ σκουλικιάζει τ' ἄλλο).— Ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν καὶ βραδυκινήτων. Ἴδε καὶ Ο. 786.

22. Ὡς τὸ μύλο, ὡς τὸ λάκκο, ὡς τὸ καψοκαλυβήτη, πάγ' ἡ 'μέρα σήμερα. Ἴδε Α. 285.

23. Ὠχονοὺς καὶ τούμπου τούμπου. Χιακὴ φρασεολογία.— Πρὸς τοὺς ἐπισπεύδοντας τὴν περαίωσιν ὧν ἤρξαντο λάθρα πράξεων ἵνα μὴ φωραθῶσι. Ἡ παραγωγὴ δὲ ταύτης πηγάζει ἐκ τοῦ ἑξῆς·

Ὑπηρέτριά τις ἔχουσα φίλον τινα (ἐραστὴν) συνδιελέγετο μετ' αὐτοῦ κρυφίως ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ κατωγείῳ τῆς οἰκίας. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ μικρὸν ἐζητήθη αὕτη, ἄλλη ὑπηρέτρια μεταβᾶσα ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ κατωγείου κράζουσα αὐτὴν νὰ ἐξέλθῃ τάχιον· τότε φοβηθεῖσα αὕτη ἵνα μὴ φωραθῇ εἶπεν εἰς τὸν φίλον αὐτῆς τὴν ἄνω φρασεολογίαν, δηλοῦσαν σπεῦσον, διότι κρούουσι τὴν θύραν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Α.

1. Ἀδελφὲ Μιχάλη, τώρα τὸ Γενάρη, οἱ δυὸ ἕνας γίνεται κἰ ὁ μοναχὸς κουβάρι. (Ψειραία). Ὁμοία τῇ 115 Ο.

2. Ἀέρα ᾽βγάζουν ἡ στερῆαῖς, τραβᾶτε λέραις καὶ σκουρῆαίς. Ἴδε 118 Π.

3. Ἀκαμάτης ῥάφτης μακρυὰ κλωστὴ τὴν κάνει. (Ψειραία.) Ἴδε 38 Α.

4. Ἄλλα λένε τῆς καμπάνας κἰ ἄλλα καμπανίζ᾽ ἐκείνη. (ἢ

5. Ἄλλα λένε τῆς κλισσάρας κἰ ἄλλα κλισσαρίζ᾽ ἐκείνη. Ἴδε τὰς 58—60 Α.

6. Ἀνάθεμα τὰ βλήττα κἰ᾽ ὅπου τὰ κάνει πήττα, κἰ᾽ ὅπου τὰ μαγειρεύει φουρτούνα νὰ τὸν εὕρῃ.— (Ψειρ.) Ὁμ. τῇ 139 Α.

7, Ἂν ἐμετάνοἰωσες παπᾶ, θὰ σοῦ ᾽βγάλω τὴ φασκἰά. (Ψειρέα).— Ἐπὶ τῶν ἀσκέπτως μεταβαλλομένων μὲ ζημίαν.

8. Ἀνερούφα, ἀνερούφα, πέταξε τὰ ξένα ῥοῦχα. (Ψειρ.) Ὁμοία τῇ 493 καὶ 494 Α.

9. Ἂν ἦν᾽ παπᾶς ᾽ς τὴν ἐκκλησἰὰ, ἡ αὐγὴ θὰ τόνε δείξῃ. — Εἰς ἀμφίβολα πράγματα.

10. Ἄντρα μου βοήθεἰα μου καὶ σκέπη καὶ χαρά μου. (Ψειραία). Σαφεστάτη.

11. Ἄντρας κἰ ἂς ἦν᾽ καὶ κερένἰος. Ἴδε ὁμοίας 262—264 Α.

12. Ἄξἰα τιμὴ τοῦ ποντικοῦ νὰ ᾽μπῇ σὲ κολοκύθι. (Ψειρ.) Ὁμοία τῇ 195 Π.

13. Ἀπ᾽ ἐμπρὸς μοῦ γαδουρίζει κἰ ἀπὸ ᾽πίσω παπαδίζει.— Ἐπὶ σιμωνίᾳ (ἀνωτέρων ἱερέων) παραλειπομένης τῆς παραγωγῆς τῆς παροιμίας διὰ τὸ εὐσχημον. Ἴδε καὶ τὴν 322. Α.

14. Ἀπὸ ποῦ ᾽σαι καρπουζάκι; ἀπ᾽ αὐτὸ τὸ μποστανάκι. — Ἐπὶ τῶν ἐπαιρομένων διὰ τὴν ἑαυτῶν καταγωγήν.

15. Ἁρμυρὸ κἰ ἀνάλατο ᾽ς τὸ βρουλίδι κρέμεται. (Ψειρ.)— Ἐπὶ τῶν περιφρονημένων.

16. Ἄρχοντα ᾽περηφανἰάρη, ὡς τὸ Μάρτ᾽ εἶν᾽ ἡ χαρά του. (Ψειρ). Ἴδε 443 Κ.

17. Ἂς εἴχαμε νὰ τρώγαμε καὶ ροῦχα νὰ φοροῦμε,
Δουλειὰ νὰ μὴν ἐκάναμε μόνο νὰ τραγουδοῦμε. — Ἐπὶ ὀκνηρῶν. (Ψειραία.)

Β.

1. Βλέποντας καὶ κάνοντας κατὰ τὸν καιρόν. Σαφής.

Γ.

1. Γένου, Κοιλίτσα μου, τρανή, 'σὰν τοῦ βουδιοῦ τὴν κεφαλή. —Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης ταπεινουμένων. (Ψειραία).

Δ.

1. Δὲν εἶν' αὐγὸ μόν' ἡ κόττα τό 'καμε. (Ψειρ.) Ὁμοία τῇ 997—999 Ο.
2. Δὲ μὲ τιμοῦν τὰ ἄσπρα μου ὡς μὲ τιμοῦ τὰ ροῦχα.— (Ψειρ.) Ὁμοία τῇ 14 Ω.
3. Δόσε κ' ἔπαρε χαρὰ μεγάλη.— Σαφής.
4. Δυὸ χρονῶ 'ταν τὸ παιδί μας, κ' ἔλεγε τὸ λύχνο μύχο. —Ἐπὶ βλακῶν. (Ψειραία.)

Ε.

1. Ἐδούλεψά σε κ' ἔφαγα, εὐχαριστῶ τὰ χέρια μου.—Σαφεστάτη. (Ψειραία).
2. Ἐπῆρες τὸ νερὸ 'στάθηκε ὁ μῦλος. Ὁμοία τῇ 57 Π.
3. Ἔρριξε μιὰ πέτρα 'ς τὸ γιαλὸ κ' ἔκαμενε μπλούμ.—Ἐμπαικτικῶς πρὸς μωροὺς φρονοῦντας ὅτι ἔπραξάν τι. (Χιακή.)
4. Ἐσὺ ψωμί μου κάθ' αὐτοῦ καὶ σὺ κοιλιά μου κάνε μπού. —Ἐπὶ τῶν φιλαργύρων. (Ψειραία).
5. Εὔκαιραις κανάταις μὲ ψευτιαῖς γεμάταις. Σχετ. τῇ 83 Μ.
6. Εὔκαιρη κοιλιὰ τραγούδια δὲν ἠξέρει.— Ἴδε 280 Ε.
7. Ἔσκισε ἡ γῆ καὶ τὸν κατάπιε. — Περὶ ἀνθρώπων οἵτινες ἐγένοντο ἄφαντοι καὶ οὐδὲ γινώσκει τις ποῦ καὶ πῶς. Παράβαλλε τὴν ἀρχαίαν Ὁμήρου φράσιν.

«Ἅρπα μιν ἀνερρίψαντο».

8. Ἔχει ὁ Θεὸς κι ἅγιος Μηνᾶς κι ὁ γείτονάς μας γιὰ ἐμᾶς. Ἴδε τὴν 199 Α. (Ψειραία.)

Z.

1. Ζῶντος Κύρη, κοὺκ παιδί. (Ψειραία.) — Ὅτι τῶν προϊσταμένων παρόντων οἱ ὑποδεέστεροι δὲν ἐνεργοῦσιν. Ὁμοία τῇ ἀρχαία

«Ἀρχηγοῦ παρόντος, πᾶσα ἀρχὴ παυσάσθω»,

H.

1. Ἡ ἀλεποῦ 'ς τὸν ὕπνο της πετειναράκια 'θώρει.

2. Ἤντα τσοὺ καὶ παρατσοὺ, τ' ἄσπρα μου 'δωσα καὶ σιού. (Κρῆσσα.) Ὁμοία τῇ 400 Τ.

3. Ἤντα 'θελα 'περνα βγιολὶ, δὲν ἔπερνα μιὰ κάπα,
Τώρα χειμῶνας ἔρχεται καὶ τρέμω 'σὰν τὴ γάτα. (Ψειρ.)
—Ἐπὶ μωρῶν.

4. Ηὗρε τὸ μυξομύτη του. — Ἤτοι τὸν ἀνώτερον ἢ ἰσχυρότερόν του. (ειρ.)

5. Ἡ φτώχεια 'ς τὸ ντουλάπι κ' ἡ ἀρχοντιὰ 'ς τὸ τραπέζι. (Ψειρ.) Καὶ ἄλλως.

6. Κόρδα φούντα κι ἄσπρα ποῦ 'ν' τα. Καὶ ἄλλως ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

7. Τζελεπὴς μὲ τὸ λελὲ καὶ 'ς τὴν τσέπη 'Αλλὰχ βερέρ. Ἀλβανιστὶ δὲ

8. Φουστανέλλα χουμαὴ κόκε μίελ ντὲ στιπί. Ἴδε 199 Σ. καὶ 77 Μ.

Θ.

1. Θαρρεῖς κι ὅσοι μουζόνονται κι ὅλοι χαλκιάδες εἶναι,
Κι ὅσοι πατοῦν τὸ πέταλο κι ἀνυφαντούδαις εἶναι. (Κρῆσσα) Ἴδε 652 Ο.

K.

1. Καθαρὸς λογαριασμὸς, μακρυὰ φιλία. Σαφής. Ἰταλιστὶ δὲ Conto netto, amicizia lunga. Ἴδε σχετ. 119 καὶ 169 Ο.

2. Καθένας γιὰ λόγου του, κι ὁ Θεὸς γιὰ ὅλους. Εὔληπτος.

3. Καλόγερο νὰ μὴ βάζῃς 'ς τὸ σπῆτί σου γιατὶ ἂν ἦναι νιὸς θὰ σὲ γελάσῃ, κι ἂν ἦναι γέρος θὰ σὲ κλέψῃ. (Ψειρ.) — Ἐπὶ ἀπιστίᾳ μοναχῶν τινῶν ὡς ἀνηθίκων.

4. Κάλλιο φτωχὴ νοικοκυρὰ παρὰ ἀνοικοκύρευτη. Σαφής.

5. Κάμε, κῶλε κὶ ἄφσε κὶ ὅλε. — Ἐπὶ τῶν ἀξίως περιφρονουμένων.

6. Κολοκύθὶα μὲ τὴ ῥήγανηκὶ αὐγὰ καθαρισμένα. (Ψειραία.) Ὁμοία τῇ 401 καὶ 402 Κ.

7. Κακὸ κεφάλι, τὸ Μάϊ βάζει στάρι, καὶ τὸν Αὔγουστο κρασί. (Ψειραία.) Ὁμοία τῇ 818 καὶ 819 Ο.

8. Κάτσε Ἥλὶο, κάτσ' ἐργάτη'— Ὡρισμὸς τοῦ χρόνου τῆς παύσεως τῆς ἐργασίας τῶν ἐργατικῶν. (Πελοπον.)

9. Κουτσουλὶαῖς βρωμοῦν τ'αὐτὶά του. (Ψειρ.)-Ἐπὶ ῥυπαρῶν.

10. Καὶ 'ς τοῦ κυροῦ μ' ἀκούμπισα καὶ 'ς τ' ἀδελφοῦ μου 'πῆγα,
Μὰ 'σὰν τ' ἀντρὸς τὴ συντροφὶὰ συντρόφευσι δὲν εἶδα.
(Ψειρ.)— Ἐπὶ τῶν ὅσων τὸ συμφέρον ταὐτίζεται καὶ προτιμούντων αὐτὸ παντὸς ἄλλου.

Λ.

1. Λωλὸς κὶ ἄρχων ὡς 'τοῦ δὶόξει. Ὅρα ὁμοία 601 Τ.

Μ.

1. Μὰ τὴς τύφλαις 'ποῦ θωρῶ, καὶ γυρεύω καὶ χορό; (Ψειρ.) Σχετ. τῇ 374 Ο.

2. Μὴ κλωτσᾷς τὰ γονικά σου, θὰ τὸ 'βρῇς ἀπ' τὰ παιδὶά σου. Παράγγελμα ἠθικὸν πρὸς τὸ τιμᾷν τοὺς γονεῖς.

3. Μὴ μαλώσῃς μὲ βρωμοῦσα, μὴ σοῦ 'πῇ τὴς βρωμισὶαῖς της.

4. Μὴ μαλώσῃς μὲ τὸ μόσχο θὰ σοῦ 'πῇ τὴς μυρωδὶαῖς του. Σαφής. (Ψειραία).

5. Μὴ περιγελάσῃς κουτσουλισμένη ποδὶὰ γὶατὶ θὰ τὴ 'δῇς 'ς τὸ ποδόγυρό σου. (Ψειραία). Ὁμοία τῇ 155 Μ. καὶ 268 Τ.

6. Μήτε γεμιτζὴς 'ς τὸ πέλαγος, μήτε γάδαρος 'ς τὸ κάτω νησί. (Ψειραία). — Ἐπὶ τρικυμιῶν. Παραλείπεται ἡ παραγωγή της διὰ τὸ εὔσχημον.

7. Μοῖρα γρούβα (ἀντὶ βρούνδα) καὶ ῥιζικὸ κρομύδι. Ὁμοία τῇ 246 Μ.

8. Μονὸ τὸ κάνεις, διπλὸ τὸ λαβαίνεις. (Ψειρ.)— Ἐπί ἀνταποδόσεως.

Ν.

1. Νὰ σοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς κερένὶα δόντὶα καὶ ζεστὸ ψωμί. (Ψειραία).— Ἀρὰ πρὸς ἀποστρεφομένους.

2. Νὰ σοῦ δώσῃ ὁ θὶὸς τὴ 'γεὶά σου, νὰ φορῇς τὸ Μάϊ ῥάσσο.—(Ψειραία). Ἴδε τὴν 27 καὶ 28 Ν.

3. Νοικοκυρὰ 'ς τὰ πίτερα, σκομίστρα 'ς τ' ἀλεῦρι.—(Ψειρ.) Ἴδε 56 Α.

4. Νοικοκυρὰ κ' ἡ γάτα μας εἶπε τὸ ψύλλο μύχο καὶ τὸ ψωμὶ μαμὰ καὶ τὴ ψεῖρα μπούμπα.—Εἰρωνικῶς εἰς ἀφρόντιδας γυναῖκας. (Ψειραία),

5. Νύφη μου καμαρωμένη τὴ καρδιά μου 'χεις καϋμένη. — Ἐπὶ τῶν δυσανασχετούντων δι' ὅσα πάσχουσιν ἐκ τῶν οἰκείων. (Ψειραία).

Ο.

1. Ὁ κοιμισμένος τοῦ 'ξυπνητοῦ πέντε πόρδους τοῦ χρωστᾷ. (Ψειραία). — Διότι ὁ κοιμώμενος δὲν αἰσχύνεται τὸν ἔξυπνον μὴ αἰσθανόμενος βεβαίως.

2. Ὅλοι τὸν ἄρχοντ' ἀγαποῦν γιατὶ ν' πολὺ τὸ βιός του,
Καὶ τὸ φτωχὸ τὸν ἐμισοῦν γιατὶ πολὺ τὸ χρέος του.— Σαφεστάτη (Ψειραία). Ἴδε καὶ 121—123 Ε.

3. Ὁ λωλὸς κουδούνια φόριε κι ἂν τὰ φόριε, ποῖος τὰ θώριε, μόνο 'κεῖνος ποῦ τὰ φόριε. Ἴδε τὴν 928 Ο. (Ψειραία).

4. Ὁ ναύτης μὲ τὸν ἥλιο, κι ὁ χωριάτης μὲ τὸ λύχνο.— (Ψειραία). Σαφής.

5. Ὁ νοῦς σου καὶ τ' Ἀντώνη καὶ 'λιγώτερος ἀκόμη. Ἴδ. 49 Σ.

6. Ὁ νοῦς σου καὶ τὸ ῥοῦπι, 'δικό σου τὸ καλοῦπι. (Ψειρ.) —Ἐπὶ ἀσυναρτήτων.

7. Ὁ Ξένος κι ἂς σὲ χαίρεται δὲ σ' ἀποκαμαρώνει.—(Ψειρ.) Σχετ. τῇ 336 καὶ 337 Ο.

8. Ὅποιος κάθεται μαργώνει κι ὁποῦ περπατεῖ μαζώνει. Ἴδε τὴν 431 Ο. (Ψειραία).

9. Ὅπου δῇς πανώρια κόρη, παραστόλη ἄντρα πέρνει, κι ὅπου δῇς πανώριο ἄντρα παρασούσουμη γυναῖκα. Ὁμοία τῇ 298—300 Τ.

10. Ὁποῦ 'κάμε τὸ 'μπόρετε, τὸ νόμον ἀποπλήρωσε Ὅρα καὶ ἄλλως 367 Ο.

11. Ὅπου κρύβει τὸ κακό του, μετὰ κεινονὰ πεθαίνει. (Κρῆσσα).—Ἐπὶ τῶν βλαπτομένων ἐξ ἀκρισίας καὶ ἄκρας συστολῆς. Ἴδε καὶ τὴν σχετ. 658. Ο.

12. Ὅπου Μιχάλης παλαβός, Μικὲς παλαβωμένος. (Ψειρ.) —Ἐπὶ μωρῶν.

13. Ὅτι δὲ μπορεῖ νὰ κάμ' ὁ διάβολος τὸ κάν' ἡ γυναῖκα. —Σαφεστάτη.

14. Ὅτι κάνει τὸ κεφάλι δὲν τὸ κάνει ὁ κόσμος ὅλος.— Σχετ. τῇ 375 Α.

14. Ὁ φόβος κάνει πόδια, κ' ἡ πεῖνα κάνει δόντια. Ἴδε 963 Ο.

Π.

1. Πάει ὁ φίλος πά' ἡ φιλία. (Ψειρ.) Σαφής. Ἴδε 2 καὶ 3 Ζ.
2. Πεθερὰ καμπάνα ἔχει, κι ἀντραδέλφη καμπανέλια. (Ψειρ). —Ἐπὶ τῶν μὴ συμφωνούντων.
3. Περηφάνεια δίχως ἔχει, τύφλα νά 'χῃ 'ποῦ τὴν ἔχει. (Ψειραία.)—Σαφὴς καὶ ὁμοία τῇ 417 καὶ 433 Α.
4. Πῆγε 'πίσω τοῦ ἥλιου.—Ἀρὰ πρὸς ἀχρείους καὶ ἐπιζημίους.

Εἰς Κόρακας (ἔῤῥε ἢ ἄπιθι).

5. Ποῦ θέλει νὰ καταρασθῇ, πολυδοντιὰ 'ς τὸ σπῆτι.—(Ψειραία). Εὔληπτος.
6. Ποῦ νὰ κόψουν τὸ τυρί, νὰ λείψῃ ἡ χοντρορείνη;—(Ψειρ). Ἴδε 60 Δ.
7. Πράμμα 'ναι 'ποῦ δὲ γιουντίζει, τὸ ρεπάνι μὲ τὸ ρύζι. (Ψειραία).—Ἐπὶ ἀναρμόστων.
8. Προκομμένη μου Ζαφείρα, ποῦ σ' εὑρῆκα καὶ σ' ἐπῆρα; (Ψειραία). Σαφής Ἴδε τὰς 71 καὶ 72 Σ.

Σ.

1. Σάββατο καὶ Κυριακὴ κοντὰ 'ποῦ ξημερώσει. Ἴδ. 398 Α.
2. 'Σὰν πάρῃς ροῦχα δανεικὰ καὶ ξένα δαχτυλίδια,
Ἡ νύφη ἂς κουρεύεται μὲ δεκοχτὼ ψαλίδια. — Σαφὴς (Ψειραία). Ἴδε καὶ τὴν σχετ. τῇ 84. Α.
3. 'Σὰν πεινᾷς καὶ δὲ νυστάζῃς, ὅσο θέλεις κουκουλώσου. —(Ψειραία). Ἴδε Η. 55, Ο. 692—695 καὶ Σ. 28.
4. Σεῖσμα λύγισμα 'ς τὴ στράτα καὶ λιμάργμα 'ς τὴν τουλάπα (ἢ 'ς τὸ σπῆτι.) Ἴδε ἄνω Η. 2—4.
5. Σκυλάκι δὲν ἐγαύγισε, ὁποῦ νὰ μὴ λυσσάξῃ. — Ὅτι οἱ μοχθηροὶ ἔμφυτον ἔχουσι τὸ κακοποιεῖν.
6. 'Σ τ' ἀντρὸς τ' ἀνασκουμπώματα καυχιέται κ' ἡ γυναῖκα. Σαφὴς καὶ σχετ. τῇ ἄνω 8 Κ.
7. Στραβὸς υἱός, στανιὸ υἱός. Στραβὸς γαμπρός, γιατὶ γαμπρός;—Ἐπὶ τῶν ἀνεχομένων τὴν ἐκ φύσεως ἀνικανότητα τῶν οἰκείων· καὶ ἐπὶ τῶν μὴ λαμβανόντων ὑπ' ὄψιν φυσικά τινα ἐλαττώματα τῶν γαμβρῶν (Ψειραία).
8. Σχαμουριέτ' ἡ νύφη μας, γιὰ νυστάζει γιὰ πεινᾷ γι' ἄλλο τίποτα ζητᾷ. Ὁμοία τῇ 23 καὶ 24 Χ.

Τ.

1. Τ' ἀναμέλη τὴ γυναῖκα ὁ γρηγόρης τὴν ἐπαίρνει.—Ἴδε 580 Ο.

2. Τ' ἀντρογύνου τὰ προικιὰ εἶν' 'σὰν τῆς λαμπρῆς τ' αὐγά. —(Ψειραία). Εὔληπτος.

3. Τὸ βασιλικὸ ἀπίδι τὴν τιμὴ ὁποῦ 'χει δίδει. (Κρητ.) Ἴδε 347 Τ.

4. Τὰ γελάκια τὰ γελάκια φέρνουν καὶ τὰ κλαματάκια.— Σαφής. Ἴδε καὶ σχετ. ταῖς 5 καὶ 6 Τ.

5. Τῆς γυναίκας τὴ δουλειά, ποντικὸς τὴν ἔφα καὶ δὲν ἐχόρτασε. (Ψειρ.) — Λέγεται διὰ τὰς ὀκνηρὰς γυναῖκας, καὶ ἄλλως ὅτι ἡ ἐργασία γυναικὸς εἶναι ἐκ φύσεως μικρά.

6. Τὸ δαίμονα ἀπ' ἐμπρὸς τὸν 'κούρευα, κι ἀπὸ 'πίσω 'μάλλιαζε. (Ψειρ).—Ἐπὶ τῶν ἀνοικονομήτων μοχθηρῶν.

7. Τὸ κακό σου τὸ κεφάλι, τοῦτα θέλει καὶ τὰ κάνει. Ἴδε ἄνω 11 Ο.

8. Τὸ καλὸ ἔρχεται μόνο του. Σαφής.

9. Τὸν κακό σου τὸν καιρὸ σ' ἕνα 'μπάλωμα γερό.—Ἀπευχὴ πρὸς ἠλιθίους καὶ ματαιολόγους. Ἴδε καὶ τὰς 88—90 Τ.

10. Τὸ στόμα τοῦ λωλοῦ (θὰ δῇς) πάντα γεμάτο γέλοια. Σαφεστάτη.

11. Τοῦ σαράντα 'μέρου ἡμέρα καλὴ 'μέρα καλὴ 'σπέρα. — Ἐπὶ τῶν ταχέως παρερχομένων.

12. Τοῦ φρονίμου χάραξε. τοῦ λωλοῦ ξετέλευε. Ἴδε 554 —556 Τ.

13. Τράβα κ' ἐγὼ νὰ ξυῶμαι καὶ νὰ λέγω πῶς δὲ θέλω. (Ψειρ.) ὁμοία τῇ 592 Τ.

*Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Ἴδε καὶ ἄλλως 472 Τ.

15. Τῶν ἀγιῶ Φιλίππω ἂν λείπω, τ' ἄγια τῶν ἀγιῶ με δέξου. (Ψειρ). Καὶ ἄλλως ἐν Σίφνῳ.

16 Ἂν τὰ ἅϊ Φιλίππου λείπω τ' ἄγια τῶν ἀγιῶ δὲ λείπω.—Ἐπὶ καιρικῶν μεταβολῶν.

Ψ.

1. Ψεύτης κλέφτης καὶ καλὸς ἄνθρωπος. Ὁμοία τῇ Α. 296 Γ. 82 καὶ Κ. 450.

ΡΗΤΑ.

ἐξαχθέντα ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν συγγραμμάτων, ἅτινα ὁ χυδαϊσμὸς μετέτρεψεν εἰς παροιμιώδεις ἐκφράσεις κατὰ τὸ πλεῖστον ἀκαταλλήλως τῷ νοήματι.

Α.

1. *Ἄδηλα καὶ κρύφια.* — Ἐπὶ μυστηριωδῶν πραγμάτων.

2. *Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου.* — Ἐπὶ τῶν μὴ συμφωνούντων εἰς πράγματα κατ' αὐτοὺς ἄδικα.

3. *Ἄλαλα τὰ χείλη τῶν ἀσεβῶν.* — Ἐπὶ βλασφήμων.

4. *Ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.*—Ἤτοι ὁ Θεὸς νὰ μᾶς προφυλάξῃ ἐκ τοῦ κακοῦ ἀνθρώπου ἢ πράγματος· ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ κακοκαιρίας, οἷον, *σήμερον ὁ καιρὸς εἶναι ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς.*

5. *Ἁμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα.*— Σαφής.

6. *Ἁμαρτία ἐξομολογημένη, καθαρὰ ἀλήθεια.* Σαφής.

7. *Ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώζεις Κύριε.*— Ἐπὶ εὐήθων.

8. *Ἀντὶ τοῦ μάννα χολή.* —Ἐπὶ ἀχαρίστων.

9. *Ἀπονίπτω τὰς χεῖράς μου.* Ἴδε ἀριθ. 2.

10. *Ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι.*— Ἐπὶ ἐκπλήξεως.

11. *Ἀπὸ τὸν Ἄννα 'ς τὸν Καϊάφα.*—Ἐπὶ τῶν μάτην στελλομένων ἀπὸ ἕνα εἰς ἄλλον.

12. *Ἄρατε πύλας.*—Εἰς περιστάσεις χρῄζούσας θάῤῥος καὶ τόλμην.

13. *Ἅρμα πυρός.*—Ἐπὶ τῶν τῶν ἀμέσως ἀναχωρούντων.

14. *Ἆρον, Ἆρον σταύρωσον.*— Ἐπὶ ἀδίκου καὶ ταχείας καταδίκης· καὶ ἐπὶ παρανομιῶν.

15. *Ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει.*— Ἐπὶ τῶν διωκομένων.

16. *Ἄφες τοὺς νεκροὺς νὰ θάπτουν τοὺς νεκρούς των.* —Ἐπὶ πραγμάτων τετελεσμένων.

Β.

17. *Βαφτίζω καὶ μυρόνω.*— Ἐπὶ πράξεων μετὰ πλείστης σπουδῆς καὶ κακῶς γενομένων.

18. *Βγαίνει τὸ ψαλτικό του.* Ἐπὶ κέρδους.

19. *Βίβλος γενέσεως.*— Ἐπὶ φλυάρων.

Γ.

20. *Γεύσασθε καὶ ἴδατε.* — — Ἤτοι ἐξετάσατε πρὶν ἢ ἀποφανθῆτε.

Δ.

21 *Δὲν ἔχει ἔνδυμα γάμου.* —Ἐπὶ τῶν μὴ ἑτοίμων καὶ καθαρῶν εἴς τι.

22. *Δεῦτε λάβετε φῶς.*—Ἐπὶ διανομῆς πραγμάτων.

23. *Δεῦτε προσκυνήσωμεν.*- Ἐπὶ ἐπαναλήψεως.

24. *Δι ἄλλης ὁδοῦ.* — Ἐπὶ τῶν δραπετευόντων.

25. *Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου.*— Ἐπὶ τῶν ἀδίκως οἰκειοποιουμένων τὰ ἀλλότρια.

26. *Δόξα σοι ὁ Θεός.*— Ἐπὶ πραγμάτων ὧν ἀνυπομόνως προσεδοκᾶτο τὸ τέλος.

27. *Δὸς τόπον τῇ ὀργῇ.* — Ἤτοι μὴ ἐξάπτου, ἀλλ' ὑποχώρει φρονίμως.

Ε.

28. *Ἔγειρε γῆς Μαδιάμ.*— Ἐπὶ καταστρεφομένων.

29. *Ἔγειρε Θωμᾶς.* — Ἐπὶ μεγίστης ἀπιστίας.

30. *Ἔγειρε τὸ Ἀνάστα ὁ Θεός.* — Ἐπὶ θορύβων ταραγῶν καὶ καταστροφῶν.

31. *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένο.* — Εἰς ἔναρξιν σπουδαίου πράγματος.

32. *Εἶναι ἀλληλούϊα.*—Ἐπὶ τῶν ἐνεργούντων ἕνεκα μέθης.

33. *Εἶναι διὰ τὸ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ.*=μυρίζει χωματίλας. =θὰ ἀποθάνῃ.

34. *Εἶπα καὶ ἄλλησα ἁμαρτία δὲν ἔχω.* — Ἐξεπλήρωσα τὸ χρέος μου.

35. *Εἶπε καὶ ἐγένετο.*—Ἐπὶ ἰσχυρογνωμόνων καὶ ταχείας ἐκτελέσεως.

36. *Εἰρήνη πᾶσι.*— Ἐπὶ ἄκρας ἡσυχίας.

37. *Εἰς ὁδὸν εἰρήνης.*—Ὥρα καλή.

38. *Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα.* —Ἐπὶ εὐχαριστήσεως ἢ = τῷ δόξα σοι ὁ Θεός.

39. *Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι;* — Ἐπὶ τῶν οὐδὲν ἀγαθὸν πραττόντων.

40. *Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε.* — Ἐπὶ τῶν καταφαινομένων ἐνόχων ἐκ τῆς ἰδίας των ὁμολογίας. Ἴδε καὶ ἀριθ. 79.

41. *Ἔλαιον ἁμαρτωλοῦ.* — Ὅτι τοιοῦτον καλὸν ἂς λείψῃ, κατὰ τὸ ἕτερον λόγιον *ἀμήτε ἐγὼ νὰ φάγω, μήτε νὰ μακαρίσω*.

42. *Ἔλαμψε ἡ χάρις σου Κύριε.* — Ἐπὶ τῶν αἴφνης ἀποκαλυπτόντων τὴν φαλακράν των κεφαλήν.

43. *Ἐν ἄλλοις παίζομεν καὶ ἐν ἄλλοις ἀπολαμβάνομεν.*— Σαφής.

44. *Ἐν Ἰορδάνῃ βαφτιζομένου σου.*— Ἐπὶ τῶν βαπτιζομένων δὶ ἀκράτου θαλασσοβρεγμένων ἢ καὶ ἐπὶ τῶν πεσόντων εἰς λιμνάζον ὕδωρ.

45. *Ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται.*— Ἐπὶ ἀλαζόνων καὶ ἰσχυρῶν.
46. *Ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ.* —Εὐχὴ εἰς καλὴν ἐπιτυχίαν.
47. *Ἐν τῇ ἀπαλάμῃ καὶ οὕτω βοήσωμεν.*— Ὅτι ἄνευ προκαταβολῆς οὐδὲν ἐκτελεῖται.
48. *Ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ.* —Ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς καὶ καλῆς ὑποδοχῆς.
49. *Ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται.*—Ὁμοία τῇ ἀρχαίᾳ
«Ἀνάγκᾳ καὶ Θεοὶ μάχονται ἢ Ἀνάγκῃ καὶ θεοὶ πείθονται».
50. *Ἐπέρασε ζωὴ χαρισάμενη.*— Ἐπὶ τῶν διελθόντων εὐχάριστον βίον.
51. *Ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίᾳ.* — Ἐπὶ τῶν ὑποχρεωμένων νὰ ἐκτελέσωσί τι.
52. *Ἔπιε τὸ ποτήριο.* — Ὑπέμεινε τὴν θλῖψιν τοῦ δυστυχήματος.
53. *Ἐπὶ ξύλου κρεμάμενος.* — Ἐπὶ τῶν κατίσχνων καὶ ἐνδεῶν.
54. *Ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων.* —Εἰς ἄφρονας.
55. *Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς.* —Σαφής.
56. *Ἔρριψε πῦρ καὶ κατέκαυσεν αὐτούς.*— Ἐπὶ δυστυχημάτων εἰς τὸν Κύριον ἀποδιδομένων.
57. *Ἔρχου καὶ ἴδε.*— Πρὶν ἰδῃς μὴ πιστεύῃς.
58. *Ἐσφαλε εἰς τὸ δημοσιον.* — Ἐπὶ τῶν παθόντων διὰ μικρόν τι σφάλμα καὶ ἐπὶ τῶν καταδικαζομένων εἰς μεγάλην ποινὴν διὰ μικρὰν πρᾶξιν
59. *Εὐλογητὸς ὁ Θεός.*— Εἰς ἔναρξιν ἐπιχειρήσεως σπουδαίας ὑποθέσεως.
60. *Ἔφαγε τῶν παθῶν του τὴν τάραχον.* — Ἐξυλοκοπήθη καλά.
61. *Ἔφτασε 'ς τὸ νῦν καὶ ἀεί.* — Εἰς ἔσχατον κίνδυνον· καὶ ἐπὶ πράξεως ὅσον οὔπω περατουμένης.
62. *Ἔφτασε 'ς τὸ Ἀμήν.*— Ὁμοία τῇ ἀνωτέρω.
63. *Ἔχει τὸ δεσμεῖν καὶ τὸ λύειν.* — Ἐπὶ πολιτικῶν αὐθαιρέτων, καὶ ἐπὶ ἰσχυρῶν.
64. *Ἔχουσι τὴν γνῶσιν οἱ φύλακες.* — Ἐπὶ τῶν προνοούντων.

Z.

65. *Ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων.* — Ἐπὶ κοινωνιῶν ἐχουσῶν πολλοὺς εὐήθεις.

H.

66. *Ἥμαρτον Κύριε.*— Ἐπὶ τῶν ἀδίκως πασχόντων.—
67. *Ἡσαΐα χόρευε καὶ παρθένοι χαίρετε.* — Ἐπὶ εὐθυμιῶν, γάμων καὶ χορῶν.
68. *Ηὗρ' ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ.*== *Ηὗρ' ὁ Χατζῆ Γιάννης τὸν καϋμένο Παππαγιάννη.*— Σαφής.
69. *Θὰ πέσῃ τὸ δόξα πατρί*

—Ἐπὶ ῥαδδισμοῦ.

70. *Θὰ σᾶς ῥίξω τὸν τρισάγιον.*— Ἐπὶ κακολογίας.

71. *Θεὲ Δημητρίου!* Ἄπαγε, μὴ γένοιτο.

72. *Θοῦ Κύριε φυλακὴ τῷ στόματί μου.* — Ἐπὶ τῶν ἐπιεικῶν καὶ διατηρούντων ἐχεμυθίαν.

73. *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι.* — Ἴδε ἀριθ. 7.

74. *Θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου.* —Ἔκφρασις θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως.

Ι.

75. *Ἴδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν.* — Ἐπὶ ἀπαλλαγῆς θλίψεων καὶ μεγάλων δυσκολιῶν, ἢ ἐπὶ ἀποτινάξεως ζυγοῦ.

76. *Ἰδοὺ ὁ Μεσσίας.*— Ἐπὶ αἰφνηδίως ἐμφανιζομένων.

77. *Ἵνα τί με ἐγκατέλιπες.* — Ἐπὶ ἀπροστατεύτων καὶ ἀπηλπισμένων.

Κ.

78. *Καθ' ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν.* — Ἐπὶ μεγάλης διαφθορᾶς πραγμάτων φαινομένων ὁμοίων.

79. *Καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ.* —Σχετικὴ τῆς ἄνω 40. Ἐπὶ τῶν καταφαινομένων ἐνόχων ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὁμολογίας.

80. *Καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη.*— Ἐπὶ τῶν ἐμπιπτόντων εἰς τὰ χείρω.

81. *Καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.*—Ἐπὶ τῶν ἀπηλπισμένων.

82. *Καὶ μετὰ ταῦτα θάνατος.* — Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς μετοικίσεως τῶν ἀνθρώπων.

83. *Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδία ἀνθρώπου.* — Σαφής.

84. *Καὶ σὺ Κύριε ἕως πότε.* — Ἐπὶ τῶν μὴ διδόντων τέλος εἴς τι, ἢ ἐπὶ τῶν μὴ διορθούντων ἑαυτούς.

85. *Καὶ τοῦτο ποιῆσαι κἀκεῖνο μὴ ἀφιέναι.*—Σαφής.

86. *Καὶ τὸν πρῶτον ἐλεεῖ, καὶ τὸν ὕστερον θεραπεύει.*

87. *Καὶ ὑπερυψοῦται.*—Ἀρκεῖ.

88. *Κάμε Χριστὸς ἀληθινὸς καὔμενε παππαγιάννη.* — Ἐπὶ τῶν μὴ περαιούντων ταχέως τὸ ἔργον των, καὶ προχαλουμένων εἰς τοῦτο.

89. *Κατάρα Κυρίου ἐν οἴκοις ἀσεβῶν.*—Ἤτοι κατάρα τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς οἴκους τῶν κακῶν, καὶ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς τῶν καλῶν.

90. *Κατευθυνθήτω.* — Ἐπὶ ἀποδημούντων.

91. *Κοντὸς ψαλμὸς ἀλληλούϊα.*— Ἐπὶ συντομίας.

92. *Κύριε ἐλέησον.* — Ἐπὶ τῶν παραλογιζομένων.

93. *Κύριε πλῆθυνε καὶ (πλήθυνον) τὸν θυμόν σου.* — Ὁ Θεὸς νὰ τὸν φωτίσῃ.

94. *Κύριε τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν γενοῦ.* — Ἐπὶ δεινῆς ξυλοφορτώσεως.

Λ.

95. *Λάκκον ὤρυξε.*—Ἐπὶ τῶν μάτην καὶ πρὸς βλάβην ἑαυτῶν ἐπιβουλευομένων τοὺς ἄλλους.

Μ.

96. *Μακαρία ἡ ὁδός.*— Ἐπὶ δικαίων καὶ ἐναρέτων.

97. *Μακάριοι οἱ καρατροῦντες.* — Ὅτι οἱ κατέχοντες καὶ καρπούμενοι εὐχαριςοῦνται.

98. *Μακάριοι οἱ φτωχοὶ τῷ πνεύματι.* — Ἐπὶ μωρῶν καὶ εὐήθων.

99. *Μάτια ἔχει καὶ δὲ βλέπει; αὐτιὰ καὶ δὲν ἀκούει*—-Ἐπὶ τῶν πεπωρωμένων τὴν καρδίαν.

100. *Μέγας εἶσαι Κύριε!* Ἰδε ἀριθ. 71.

101. *Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει Χριστὲ ὁ Θεός.* — Ἐπὶ ἀλλαγῆς ἐνδυμασίας πρὸς κατόρθωσιν σκοποῦ τινός, ἢ ἀλλαγῆς φρονήματος καὶ ἤθους.

102. *Μὴ ἔλεγχε κακοὺς ἵνα μὴ μισήσωσί σε* = τῷ κάμε καλὸ 'ς τοῦ διαβόλου τὸ χωριό.

103. *Μὴ μοῦ ἅπτου εἶναι.*—Ἐπὶ λεπτῶν καὶ εὐθραύστων πραγμάτων, ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὀξυθύμων καὶ δειλῶν ἀνθρώπων.

104. *Μία ῥοπὴ καὶ ταῦτα πάντα.*—Ἐπὶ καταστροφῆς κακοῦ τινός.

105. *Μικρὸς ἅγιος δοξολογία δὲν ἔχει.*—Σαφής.

106. *Μνήσθητί μου Κύριε.*— Ἐπὶ τῶν παραλογιζομένων, καὶ ἐπὶ ἀπροστατεύτων καὶ ἀπηλπισμένων. Ὅρα καὶ ἀριθ. 60.

Ν.

107. *Νὰ σοῦ ψάλλω τὸν ἀναβαλλόμενον.* — Ἐπὶ ἀπειλῆ ῥαγδαίας μομφῆς.

108. *Νίπτομαι τὰς χεῖρας.* — Ἐπὶ τῶν ἀπεχόντων νὰ ἀναμιχθῶσι εἰς πράγματα ἀποδοκιμαζόμενα.

109. *Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου.*— Ἐπὶ ἐκπληρώσει μεγάλης ἐπιθυμίας.

Ξ.

110. *Ξίφει τελειοῦται.*— Εἰς καταστροφήν.

111. *Ξύλῳ τὸν Ἀδάμ.*—Ἐπὶ τῶν ἀξίως τιμωρουμένων.

Ο.

112. *Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων εἶναι.*—Ἐπὶ ἰσχνῶν καὶ πονηρῶν.

113. *Ὁ γὰρ θάνατός σου ζωή μου.*—Εὔληπτος.

114. *Ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος σωθήσεται.* Σαφής.

115. *Ὃ γέγραφα γέγραφα.* — Ἐπὶ ἀμετατρέπτων ἀποφάσεων.

116. *Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω ἢ ὁ νοῶν νοείτω.*—Σαφής.

117. *Οἰκτείρησον Κύριε τοὺς φοβουμένους σε.* — Ἐπὶ δεομένων.

118. *Οἱ λίθοι κεκράξονται.* =τοῖς πᾶσι δῆλον ἐστί.

119. *Οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται.* Σαφής.

120. *Ὅλη ἡ σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος.*—Σαφής.

121. *Ὃν ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει.*—Σαφής.

122. *Ὅποιος ἐπρόλαβε τὸν Κύριον εἶδε.*—Ἐπὶ τῶν προλαμβανόντων τὴν εὐκαιρίαν.

123. *Ὅπου τὸ πτῶμα, ἐκεῖ κ' οἱ ἀετοί.*—Ἐπὶ συναθροίσεων.

124. *Ὅριον ἔθου.*—Ἐπὶ τῶν μὴ περαιτέρω καὶ ἐπὶ τῶν μεθυόντων ὑπὲρ τὸ δέον.

125. *Ὅσιος Ὀνοῦφριος.* — Ἐπὶ ἀκαλλωπίστων καὶ ὑποκριτῶν

126. *Ὅσοι πιστοί.* Εὔληπτος.

127. *Οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι.*— Ἐπὶ τῶν παραλογιζομένων.

128. *Οὐδεὶς προφήτης δεκτὸς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.*—Σαφής.

129. *Οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι.* — Ἐπὶ τῶν ἐν ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ περιελθόντων.

130. *Οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.*—Ἐπὶ ἐπιμόνων καὶ ἀδιορθώτων.

131. *Οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις.*— Ἐπὶ φιλαργύρων ἢ σκληροκαρδίων.

132. *Οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρίταις.* — Ἐπὶ ἀνομοιότητος ἠθῶν· ἡ κοινὴ παροιμία «*δὲν ταιριάζουν τὰ χνῶτά τους*».

133. *Οὕτω λαμψάτω.* Σχετ. τῇ ἄνω 47.—Ὅτι ἄνευ προκαταβολῆς οὐδὲν ἐκτελεῖται.

134. *Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ.*—Ἐπὶ τῇ διὰ τῶν ἴσων ἀνταποδόσει.

135. *Ὁ ὢν εὐλογητὸς κάτος καὶ αὐτός.*— Ἐπὶ παρασίτων καὶ ἀναιδῶν.

Π.

136. *Περίλυπος ἕως θανάτου.*—Σαφής.

137. *Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα.* —Κατὰ τῶν βουλομένων νὰ ἐρευνῶσι τὰ μυστήρια.

138. *Προηγοῦνται τ' ἀναστάσιμα.*— Ἐπὶ τῶν ἀξίων προτιμήσεως.

139. *Πρὸς τὸ θεαθῆναι.* — Ἐπὶ ὑποκριτῶν.

140. *Προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις.*— Ἐπὶ τῶν ἀποποιουμένων τὸ ζητούμενον.

Ρ.

141. *Ῥομφαία δίστομος.* — Ἐπὶ αἰφνιδίων καὶ ἀπροσδοκήτων λυπηρῶν εἰδήσεων.

Σ.

142. *Σὰν ἄγγελος λαλεῖ.*— Ἐπὶ δεξιότητος ὁμιλίας.

143. *Σὰν ἀγιοκέρι ἔγεινε ὡς ἀπὸ σουδαρίου.*—Ἐπὶ τῶν ἕνεκα ἀσθενείας κατίσχνων γενομένων.

144. *Σόδομα καὶ Γόμαρα.* Ἐπὶ διεφθαρμένων καὶ αἰσχροτάτων.

145. *Σοὶ Κύριε.*— Ἐπὶ τῶν ἐξηρτημένων παρ' ἄλλων καὶ εὐπειθεστάτων.

Τ.

146. *Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀν-*

θρώποις δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.—Σαφής.

147. *Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ κερδίζει.*— Ἐπὶ τῶν πολλὰ κερδαινόντων.

148. *Τὰ κῶλα ἐν τῇ ἐρήμῳ* (ἄφησε).—Ἐπὶ τῶν κακῶς ἀπολεσθέντων.

149. *Τὰ 'πῆρε ἐν Ἰορδάνῃ ἢ Σῶσον Κύριε.*— Ἐπὶ ταχείας πράξεως.

140. *Τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι.*— Ἐπὶ διακρίσεως δικαιωμάτων.

151. *Τί Ἰσκαριώτης ;*—Ἐπὶ προδότου.

152. Τί *λέγεις Παππᾶ Νίκο ; Ὅτι λέγει Παππᾶ Κώστας.*—Ἐπὶ μεγάλης συμφωνίας.

153. *Τίνα μὲ λέγωσιν οἱ ἄνθρωποι;*—Ἐπὶ ἀλαζόνων καὶ ματαιοδόξων.

154. *Τί σε καλέσωμεν, ὦ κεχαριτωμένη!* Καὶ

155. *Τίς μὴ μακαρίσῃ σε, Παναγία Παρθένε!*—Ἐπὶ τῶν θαυμαζομένων μετὰ εἰρωνείας.

156. *Τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται.*—Σαφής.

157. *Τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον.*—Ἐπὶ μωρῶν ἢ διεφθαρμένων.

158. *Τῷ ἔδωκε παρὰ μία τεσσαράκοντα.* — Ἐπὶ μεγάλου ξυλοκοπήματος.

159. *Τὸ ἔχει εἰς δόξαν θεοῦ.*—Ἐπὶ μεθυόντων.

150. *Τὸν κώνωπα διυλίζει καὶ τὴν καμήλα καταπίνει.*—Ἐπὶ ὑποκριτῶν.

911. *Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε;*—Περὶ ἀνθρώπων εὐήθων καὶ μὴ διδασκομένων ἐκ τῆς πείρας.

162. *Τοῦ ἁρπάσαι καὶ ξεσχίσαι.*—Ἐπὶ αὐθαιρέτων

Υ.

163. *Ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ.*—Σαφής.

164. *Ὑπομονὴ τῶν πενήτων.*—Σαφής.

Φ.

165. *Φλυαρίας τὸ ἀνάγκωσμα.*— Ἐπὶ πολυλόγων.

166. *Φτωχὸς Λάζαρος, φτωχὸς τῷ πνεύματι.* Ὅρα ἄνω 127.

167. *Φρῖξον ἥλιε.*—Εἰς τοὺς ἐμπνέοντας τρόμον.

168. *Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ.*— Ἐπὶ τῶν λαλούντων εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων.

Χ.

169. *Χαῖρε βάθος ἀμέτρητον.* — Ἐπὶ πραγμάτων ἀκαταλήπτων καὶ ἀνεκτιμήτων.

Ψ.

170. *Ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.*— Ἐπὶ ἐπιμόνων καὶ δυναμένων νὰ ἐκτελῶσί τι.

Ω.

171. *Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν* ('σὰν τὸ βόδι 'ς τὸ ζυγό).—Ἐπὶ τῶν μὴ εἰδότων ποῦ ἀπάγονται καὶ ἐπὶ ἀθώων καὶ ἀκάκων.

172. *Ὦ τοῦ θαύματος!* — Ἔκφρασις θαυμασμοῦ καὶ ἀπορίας.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ
τῶν κυριοτέρων παροραμάτων.

Στοιχ. Α*.—ἀριθ. παροιμ. 4 ἀντὶ 217· γράφε 214. 19 γρ. ἀνταμείβεται. 21 γρ. Βοιωτῶν. 36 γρ. παρεμφερής. 40 αἱ παραπομπαὶ εἰς τὴν ἑπομένην. 49 ἀντ. 21—26 γρ. 23—26. 69 ἀντ. 98—99 γρ. 100—101. 79 ἀντ. 191 γρ. 144. γρ. γέλοια. 159 ἀντ. γρ. ἕνεκά του 164 ἀντ. Σ γρ. Ε. 166 γρ. χρήζουσι. 196 καὶ 197. ἀντ. 502—503 γρ. 52—53. 199 ἀντ. 7. γρ. Ε. καὶ ἀντ. 337 καὶ 378 γρ. 378. 204 ἀντ. 6. γρ. 7.—206 ἀντ. Γ. γρ. Τ. 225 ἀντ. 216 γρ. 256. 204 ἀντ. 65 γρ. 95. 247 ἀντ. 214 γρ. 214—217. 227 ἀντ. 543 γρ. 443. 274. ἀντ. 244, 245 καὶ 417. γρ. 204 καὶ 245. 275 ἀντ. Σ. γρ. Ε. καὶ ἀντ. 220 γρ. 221. 315 ἀντ. 11, 102, 112—114, γρ. 112 114. 316 ἀντ. 143 γρ. 142. 317 ἀντ. 269 γρ. 266 καὶ 267. 330 ἀντ. Γ. γρ. Τ. 380 ἀντ. 4. γρ. 1. 386 ἀντ. καὶ τὸ χάμε γρ. ὡς τὸ χάμε. 410 γρ. ῥυπαρῶν. 407 γρ. νωθρῶν, 408 γρ. προτιμοτέρα. 417 γρ. ἔχει. 447 ἀντ. 214—214 γρ. 214—217 461 ἀντ. τῆς ἀκμῆς γρ. ἀχμῆς. Β.—26 ἀν. Σ γρ. Ε. 48 ἀντ. Η. γρ. Α. 75 ἀντ. 67 γρ. 675. Γ.—7 ἀντ. 203—204 γρ. 205—206. 20 ἀντ. Σ. γρ. Ε. 24 ἀντ. Σ. γρ. Ε. καὶ ἀντ. 6. γρ. 5. 36 γρ. πειράγματα. 73 ἀντ. 245 καὶ 239 γρ. 247. 82 ἀντ. 110 γρ. 118. 108 ἀντ. 114 γρ. 114 Δ. 113 ἀντ. Ν. γρ. Α. 118 ἀντ. 84 γρ. 82 Δ.—4 ἀντ. Ι. γρ. Τ. 38 ἀντ. τοῦ γρ. τοὐ. 44 ἀντ. Π. γρ. Ο. 65 γρ. αἰτίας. 84 ἀντ. 48 γρ. 138. 92 γρ. ἐπὶ τῶν. 101 ἀντ. Τ. γρ. Θ. 101 γρ. τρῶς. 115 γρ. ῥηθεῖσα. 129 γρ. λόγοισι. 132 ἀντ. Η γρ. Α. 134 ἀντ. Η γρ. Α. Ε.—61 ἀντ. 6. γρ. 5. 112 ἀντ. 115. γρ. 315. 103 ἀντ. 6. γρ. 61. 237 γρ. περιπιπτόντων. 315 ἀντ. 485. γρ. 315. 324 ἀντ. 337 καὶ γρ. 37 Τ. καὶ 332 ἀντ. 122 γρ. 172. 351 γρ. ἀλαζόνας. Ζ. 2 ἀντ. ζῇ γρ. ζεῖ. 25 γρ. ἀκούετο. Η.—4 γρ. πράγματα. 57 ἀντ. Σ. γρ. Ε. 61 ἀντ. Σ. γρ. Ε. 72 ἀντ. Τ. 105 γρ. 94 Η. 74 ἀντ. 2 γρ. 52. 83 γρ. φταμώρφη. 111 γρ. οἰκειακῶν. 128 γρ. ἥλιος. 188 γρ. ναυπηγῶν. 205 ἀντ. Κ. 1. καὶ Μ. 47 γρ. Μ. 47. 330 ἀντ. 385 καὶ 582 Τ. γρ. 185 Τ. 232 ἀντ. ἔφαγε γρ. τὄφαγε 299 ἀντ. 74 γρ. 70. Θ.—26 ἀντ. οὓς γρ. τούς. Κ.—26 οἱ ἀριθ. περιττοί. 122 ἀντ. 302 καὶ 303 Κ. γρ. 123 γρ. τοὺς συνδεομένους. 196 γρ. ἔχουσι. 337 γρ. ἐξαφθείς, 350 γρ. νουθετούντων. 418 ἀντ. 28 γρ. 29. 425 γρ. συνετῶν. 429 γρ. θυμιάσης. 447 γρ. Σαφής. Λ.—35 γρ. ὀλοψευτειὰ ἢ ὀλόψεμα καὶ ἀντ. Τ γρ. Ψ. 460 ἀντ. 45 γρ. 475. Μ. 2 ἀντ. Μ. γρ. Ν. 38 ἀντ. Γ. γρ. Ρ. καὶ τῇ. γρ. τῆς. 47. ἀντ. 205 Α. καὶ 1 Κ. γρ. 205. Η 137 γρ ἐκλεκτῶν 93 Ἡ παραπομπὴ εἰς τὴν προηγουμένην. 200 ἀντ. Η γρ. Α. 215 ἀντ. 302—204 γρ. 302—304. 287 ἀντ. 272 γρ. 273. 232 ἀντ. μικρὴ κάνει γρ. μικρὰ κάνουν. 418 ἀντ. 28 γρ. 29 449 ἀντ. 127 γρ. 129. Ν.—33 ἀντ. 361 γρ. 311. Ξ.—24 ἀντ. Γ γρ. Τ. Ο.—66 ἀντ. Δ γρ. Α. 203 γρ. δειλίας. 211 γρ. κοαιπάλη, στημόνι, ζύθος, χυλός. 378 ἀντ. 334 γρ. 324. 266 γρ. Χιώταις. 303. γρ. κοπριά. 446 ἀντ. Μ. γρ. Κ. καὶ γρ. γένοιτο. 711 ἀντ. 28 γρ. 29. 721 Ἡ δὲ παραπομπὴ εἰς τὴν προηγουμένην. 818 ἀντ. Ν γρ. Κ. 1008 ἀντ. Β. γρ. Λ. 510 ἀντ. ζήτε γρ. ζητεῖ. 522, 526, 581 καὶ 583. ἀντ. Ὅπιος γρ. Ὁποῖος. 591 γρ. φιλοκερδείας. 637 γρ. ὁποία 667 γρ. πάγη. 695 ἀντ. 15 γρ. 151. 699 γρ. παραιτίων. 700 γρ. χουτσός. 711 γρ. ἀπολέσας. 763 γρ. ἀναπτύσσεται. 771 γρ. ἀοιδῷ. 910 γρ. μέλλει. 957 ἀντ. φίλο γρ. φίλοι. Π.—37 γρ. ἀναφέρεται. 47 ἀντ. 639 γρ. 640. (Β) 176 γρ. ἐπιμύθιον. Σ.—66 ἀντ. 36 γρ. 37 101 ἀντ. Σ γρ. Τ. 107 ἀντ. 20 γρ. 207. Τ.—32 ἀφροδίσιος 102 γρ. αἱμωδίασαν. 788 ἀντ. 1560 γρ. 156 Ω.*379 γρ. φέρεται. 411 γρ. χρούετε. 414 γρ. φέρνει. 491 γρ. διάρροια. 510 γρ. ἐξαιρετική. Υ.—ἀντ. Α γρ. Η. 597 γρ. προμηθεύεται. Φ.—60 γρ. ἀκεραίου. 67 ἀντ. Η γρ. Α. (**)

(*) Ἕκαστον στοιχεῖον ἐσημειώθη μὲ παῦλα. (**) Τὰ δὲ ἄλλα ἀφίενται εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ ἀναγνώστου.

